

17-71¹

67

ANNALS
TYPOGRAPHICI
AB ANNO M. D. XXXVI.

AD
ANNUM M. D. LVII.
CONTINUATI:
CUM APPENDICE.

Operâ

MICH. MAITTAIRE A. M.
TOMI TERTII
PARS POSTERIOR.

HAGÆ-COMITUM,
Apud { FRATRES VAILLANT,
          ET
          NICOLAUM PREVOST.
M. D. CCXV.

ANNALES TYPOGRAPHICI.

R Edeo jam ad enarrationem, quam dedit operum suorum Conradus GESNERUS, Catalogo librorum (ab ann. 1537.) interveniente abruptam; càmque ipsius GESNERI verbis continuabo.

„ Veterum aliquot Theologorum Græcorum Orthodoxorum libri
 „ Græci, & iidem Latinitate donati è regione: quorum plerique par-
 „ tim Latinè, partim Græcè antehac non sunt editi; nostrâ plerique
 „ curâ excusi, Tiguri apud Andream patruelem anno 1552. in fol.
 „ chartis 104. Sunt autem hi; Canones Apostolorum, & veterum
 „ tredecim Conciliorum decreta, à *Clemente Romano*, ut quidam pu-
 „ tant, versi & collecti; *Ignatii* Epistolæ 12. *Joanne Brunero* Tigurino
 „ interprete; *Athenagoræ* pro Christianis Apologia ex nostrâ interpreta-
 „ tione cum annotationibus nostris; Ejusdem de mortuorum resurrec-
 „ tione liber, *Petro Nannio* interprete, cum *Henrici Stephani* typographi
 „ doctissimi (qui hos duos *Athenagoræ* libellos seorsim (a) prius excu-
 „ dit Genevæ) in Græcum simul contextum & *Nannii* versionem an-
 „ notationibus; *Æneæ Gazæ* *Theophrastus*, *Joanne Wolphio* Ecclesiæ Ti-
 „ gurinæ ministro interprete; *Cydonii* de morte contemnendâ oratio,
 „ *Raphaele Seilero* I. C. Augustano interprete; *Hermiæ* irrisio gentilium
 „ Philosophorum, eodem interprete; Expositio capitum admonitorio-
 „ rum *Agapeti Diaconi*, innominato interprete. Ex his ego suppedita-
 „ vi *Æneæ Gazæ* *Theophrastum* ex nobili Bibliothecâ Augustanæ Reip.
 „ nactus; & *Ignatii* Epistolas, quas Lutetiæ paulò antè Græcè (b) ex-
 „ cusas ignorabam. In *Hieronimi Tragi* de stirpibus Commentarios Ar-
 „ gentinæ excusos apud *Ribesium* anno 1552 præfationem adjeci in
 „ gratiam typographi, quæ continet Catalogum rei herbariæ scripto-
 „ rum, chartis 3. De thermis & fontibus Helvetiæ & Germaniæ li-
 „ bri

(a) Hos libellos excudit Henricus Stephanus (nullo autem urbis nomine addito) in 8. anno M. D. LVII. Quo etiam eodem anno data est Gesneri ad Bullingerum Epistola Athenagoræ, quam edidit, versionis præmissa. Itaque hæc Theologorum Græcorum editio Gesne-
Tom. III. Pars. II.

riana non prodiit anno 1552. (quod procul dubio mendum est typographicum, neque tamen corrigitur in Bibliothecâ Gesneri per Simler. ann. 1574.) sed anno 1559. uti habetur in Clariss. Fabricii Bibliothec. Græc. Lib. V. cap. 1. pag. 87.

(b) Apud Guil. Morelium 1558. in 8.

„ bri duo excusi Venetiis in officinâ Juntarum anno 1553. in fol. char-
 „ tis 5. cum quadrante, cum permultis aliorum libris, qui thermas Ita-
 „ liae descripserunt. Tabulae collectionum, quibus per singulos anni
 „ menses, quæ stirpes in singulis per Germaniam flores fructusque ut
 „ plurimum proferant, ordine recensetur, Argentinae à *Ribelio* impres-
 „ sae 1553. in 8. Chartis quinque cum quadrante, cum *Davidis Kyberi*,
 „ summi amici mei, rei herbariae lexico; quod dum sub prelo esset,
 „ vir doctissimus peste sublati obiit, eodem anno, mense Januario;
 „ mihi verò jam morti proximus, quæ excudenda supererant, ut ante
 „ prelum inspicerem ac emendarem, commendari voluit: itaque &
 „ præfationem in illum librum, & in authoris mortem idyllium lugu-
 „ bre Græcum condidi. Icones animalium quadrupedum viviparorum
 „ & oviparorum, quæ primo & secundo historiae animalium libris à
 „ nobis describuntur, cum nomenclaturis singulorum Latinis, Italicis,
 „ Gallicis & Germanicis; Tiguri apud *Froschoverum* 1553. in fol. char-
 „ tis 32. Historiæ quadrupedum oviparorum liber, id est secundus
 „ de animalibus, cum appendice ad quadrupedes viviparas; ibid. anno
 „ 1554. in fol. chartis 37. Historiæ avium liber, qui est tertius de a-
 „ nimalibus, cum figuris, ex eadem officinâ anno 1555. chartis 204.
 „ Icones avium omnium, quæ in nostrâ avium historiâ describuntur,
 „ cum nomenclaturis, ibidem evulgatae, anno 1555. in fol. chartis
 „ 33 & rursus anno 1560. auctæ atque recognitæ; chartis 37. De
 „ Medicinæ Chirurgicæ præstantia & antiquitate scriptum nostrum, &
 „ enumerationem alphabeticam illustrium Chirurgorum, *GESNERI*
 „ fratres duo (patrueles mei) Tiguri publicarunt, chartis 7. & dimi-
 „ diâ ferè, in volumine satè magno. De raris & admirandis herbis,
 „ quæ Lunariae nominantur, Commentariolus; & obiter de aliis etiam
 „ rebus, quæ in tenebris lucent. Descriptio montis fracti sive Pilati
 „ vulgò dicti juxta Lucernam in Helvetia; apud patrueles meos Tigu-
 „ ri anno 1555. in 4. unâ cum *Ioan. du Chaoul* G. F. Lugdunensis de-
 „ scriptione Pilati montis in Galliâ, & *Ioan. Rbellicani* idyllio, quo
 „ Stocchorum montem altissimum, in Bernensium Helvetiorum agro,
 „ versibus heroicis describit: chartæ omnium sunt 12. cum dimidiâ.
 „ Epitome Bibliothecæ nostræ tomi primi, à *Conrado Lycosthene* Rubea-
 „ quensi edita primùm Basileæ; per *Iosiam Simlerum* Tigurinum reco-
 „ gnita & aucta, excusa Tiguri apud *Froschoverum* in fol. 1555 char-
 „ tis 105. *Roberti Constantini* Galli Nomenclatorem, scriptorum in-
 „ signium (qui velut Epitome brevissima utilissimâque Bibliothecæ
 „ nostræ est) *Andreas Wechelus* Parisiis excudit 1555. in 8. chartis 12.
 „ (a) *Mithridates*, sive de differentiis linguarum, tum veterum, tum

„ quæ
 (a) Hunc Librum Gesnerus Joanni Balæo Anglo, Episcopo Ossoriensi in H.ber-
 niâ

quæ hodie apud diversas nationes in toto orbe terrarum in usu sunt ob-
 servationes; typis *Froschoværi* 1555. in 8. chartis 10. cum tabulâ,
 quæ orationem Dominicam in plurimis linguis scriptam proponit.
 Libelli tres medicinales; unus de sanitate tuendâ, alter contra luxum
 conviviorum, tertius contra notas Astrologicas ephemeridum de se-
 candis venis; sesqui chartâ à patruelibus impressi 1556. in 8. *Cl.*
Æliani Prænестini Pontificis & Sophistæ, qui Romæ sub Antonino
 Pio vixit, Meliglossius aut Meliphthongus cognominatus, mo-
 numenta, quæ extant, omnia Græcè Latinèque (a) è regione curâ
 & operâ nostrâ in lucem edita. Sunt autem hæc: De animalium
 historiâ lib. 17. ex *Petri Gillii* Galli & nostrâ interpretatione, ad
 Græcos codices Manuscriptos recogniti, & tertiâ ferè parte ex iis-
 dem per nos aucti, Græcè quidem prius antehac non excusi; Variæ
 historiæ lib. 14. *Iusto Vulteo* Wetterano interprete, nunc etiam re-
 cogniti; De militaribus ordinibus instituendis more Græcorum lib.
 1. à *Fr. Robertello* Utinensi in Latinum Sermonem versus, & ab
 eodem picturis quamplurimis illustratus, nunc denuo emendatior;
 Epistolæ rusticanæ, *Sebastiano Guldebeckio* Tigurino interprete; omnia
 Tiguri apud patruelles meos anno 1556. in fol. chartis 176. De pi-
 scibus & aquatilibus omnibus libelli tres; 1. Halieutic. Ovidii emen-
 datum & scholiis illustratum; 2. Aquatiliū enumeratio juxta *Pli-*
nium, emendata & explicata serie literarum; 3. Eorundem nomn-
 clator Germanicus; & alia quædam ad piscium historiam pertinentia,
 apud *Andream Gefnerum* F. Tiguri, 1556. in 8. chartis 18. De
 stirpium aliquot nominibus vetustis ac novis &c. chartæ tres excusæ
 Basileæ apud *Nic. Episcopium* F. 1557. in 8. *M. Antonini* de seipso
 seu vitâ suâ libros 12. una cum *Marini* Neapolitani (b) libro de Pro-
 cli

nâ nuncupavit Epistolâ, Tiguri, Calendis
 Augusti, M. D. LV. datâ in quâ hæc;
 ——— Bibliotheca nostra auctarium non
 mediocre per te accessit: & quo polyglottum
 hunc Mithridatem nostrum ornatum, veteris
 Britannicæ lingua specimen, quod orationem
 Dominicam interpretatur, nobis à te mis-
 sum est. ——— Deo ingentes gratia debentur,
 quod, ut religionem sinceram nostris
 temporibus innotescere, ac variis illustrari
 linguis largitus est, ita orationes sacras &
 Psalmos diversa nationes hodie privatim pu-
 blicèque in templis, invito Antichristo, suâ
 quæque vernaculâ linguâ proferre incipe-
 rint. Siquidem in nostrâ utcunque angustâ
 civitate, Latine, Græcè, Hebraicè, Germa-
 nicè, Italicè, Gallicè, Anglicè, & aliis

quibusdam linguis sacra litera leguntur, ad-
 discuntur, celebrantur. ——— Hoc maximè
 peto, ut siqua alia Britannici regni lingua
 est (nam & Hiberniæ & Mona insulis suas
 esse audio) de illis quoque specimen aliquod,
 præsertim in oratione Dominicâ, maturè ad
 nos transmittas.

(a) In hujus libri præfatione interpretes
 Græcorum librorum & typographos ad-
 monet, ut Latinis interpretationibus Græ-
 ca conjungant. Lege Chevallier Orig.
 de l'Imprim. de Paris. pag. 237. 238.

(b) Hunc auctiorem & integrum edi-
 dit cum versione & notis (anno 1703.
 Londini in 8. ad Calcem Bibliothec. La-
 tin.) vir de re literariâ perquam optimè
 meritis Jo. Albertus Fabricius.

Ggg 2

„ cli vitâ & felicitate, Græcos è Bibliothecâ principis *Othonis Henrici*,
 „ cùm *Michael Toxites* nobis communicâsset, describendos curavi, &
 „ ad archetypum contuli, & patrueli *Andreae* cudendos dedi, unâ cum
 „ translationibus Latinis, in Antonini libros *Gul. Xylandri* Augustani,
 „ in Marini *Proclum* amici cujusdam nostri juvenis eruditi, qui præ
 „ modestiâ nomen suum exprimi noluit; 1558. in 8. chartis 30. Hi-
 „ storîæ animalium liber quartus, de piscibus & aquatilibus, cum ico-
 „ nibus; *Gul. Rondeletii* quoque & *Pet. Bellonii* de aquatiliis singulis
 „ scripta; Tiguri à *Froschovero* 1558. in fol. chartis 335. Hannonis
 „ navigatio è Græco Sermonem in Latinum conversa, adjectis etiam
 „ scholiis; sesqui chartâ, Tiguri apud *Andream Gesnerum* F. 1559. in
 „ 8. cum *Joan. Leonis Africani* descriptionis Africæ libris novem. *Xe-*
 „ *nocratis* de alimento & aquatilibus libellus Græcus nostrâ operâ edi-
 „ tus, idemque Latinus ex nostrâ interpretatione, cum scholiis; char-
 „ tæ sunt 4. cum dimidiâ procusæ Tiguri apud *Andream* patruelem in
 „ 8. unâ cum *Jani Dubravii Olmucensis* Episcopi, de piscinis & piscium,
 „ qui in eis aluntur, naturis, libris quinque Icones animalium aqua-
 „ tilium in mari & dulcibus aquis degentium, plusquam DCC. cum
 „ nomenclaturis singulorum Latinis, Græcis, Italicis, Hispanicis,
 „ Gallicis aliisque interdum. &c. *Froschoverus* cudebat Tiguri 1560. in
 „ fol. chartis 101.
 „ *Valerii Cordi* Simelufii annotat. in *Discorid.* & ejusd. historia stir-
 „ pium, sylva &c. & de hortis Germaniæ liber à me tum recens con-
 „ scriptus; apud typographum Argentinensem *Josiam Ribelium* 1562.
 „ in fol. chartis 303. Hortorum Germaniæ privatim chartæ sunt 32.
 „ Prolegomena in opera *Galenii* Latina, quæ hîc anno 1562. Basileæ
 „ prodierunt; chartæ 16. cum quadrante in magno folio. *Cassii* Iatro-
 „ sophistæ quæstiones 48. ex nostrâ interpretatione Latinâ; eadem
 „ Græcè longè, quàm antehac, castigatiores, cum scholiis nostris &c.
 „ impress. à *Jacobo Gesnero* Tiguri 1562. in 8. chartis 9. cum dimidiâ.
 „ *Santis Ardoyni* Pilaurenسيس Medici libri octo, & *Ferdinandi Ponzetti*
 „ Cardinalis tres, de venenis; excusi Basileæ apud *Henricum Petri & P.*
 „ *Pernam* anno 1562. in fol. Utriusque authoris codicem ante annos
 „ 40. aut ampliùs retro excusum typographis ego suppeditavi, cum in
 „ nullis ampliùs Bibliopoliis prostarent. [*Libros duos proximè sequentes*
 „ *Conradus Gesnerus, suo nomine celato, publicavit.*] „ *Thesaurus Euvony-*
 „ *mi Philatri* de remediis secretis liber Physicus, Medicus, & partim
 „ etiam Chymicus & Oeconomicus in vinorum diversi saporis apparatu
 „ &c. impressus Tiguri apud *Andream Gesnerum* F. in 8. chartis 39.
 „ anno (a) 1548. Secunda ejus editio prodit anno 1558. adjectis qui-
 „ busdam

(a) Sic habet Hottingeri Bibliotheca Tigurina edita 1664. & Bibliotheca Gesneri per

busdam instrumentorum figuris. Hunc librum cum in gratiam *Andree Gesneri* patruelis mei, novi tum typographi, immaturum edic-
rem, nomen meum addere nolui. Historia & interpretatio prodigii,
quo cœlum ardere visum est per plurimas Germaniæ regiones incunte
anno 1561. die tertio à Natali Dominico, deque aliis quibusdam
prodigiis veteribus ac novis; chartæ sunt tres impressæ apud nos eo-
dem anno in 8. *Conr. Belovefi* authoris nomine: meum enim nomen
non ponere placebat, ne quis sutorem ultra crepidam mihi objiceret.
Dictionarium Germanico-Latinum, nostrâ adhortatione, copiosissi-
mum *Iosua Piëtorius* noster confecit, exculum Tiguri à *Froschovero*
in 8. 1561. cum nostrâ præfatione &c. *Aristotelis* libellum de vir-
tutibus à me translatus passim *Stobæi* collectaneis Græcè & Latinè
inserui; sicut & *Theophrasti* characteres, Græco contextu & *Politiani*
translatione, quoad ejus potui, emendatis. His (a) ultimus, hœc
tempore, annumeretur præsens hic de scriptis, tum propriis, tum alio-
rum à me editis.

[*Ita Gesnerus de scriptis suis editis; de nondum editis, ita idem ille*]

— Nuper doctissimo typographorum *Henrico Stephano*, (b) *Xe-*
nophontis de *Veneratione* libellum ab *Omnibono Leonicensi* minimè bene
conversum in ejus gratiam ut emendarem, roganti obsecundare vo-
lui: & spero translationem illam cum scholiis fortè nostris, inter cæ-
tera *Xenophontis* opera Latina ex ejus officina propediem apparitu-
ram, unâ cum nostris emendationibus Græci contextûs. — *Ioan-*
nes Moibanus Augustanus Medicus nuper fato suo fungens amicis
mandavit, ut conversionem suam & annotationes in *Euporiston* (c)
Diosco-

per *Jos. Simler*. 1574. Puto tamen repo-
ni oportere 1548. Nam secunda editio
dicitur prodisse anno 1558. & præterea
Andreas Gesnerus non erat *novus typogra-*
phus anno 1558. cum anno 1552. excu-
derit *Theologorum* aliquot libros curâ
Conradi Gesneri.

(a) *Conradus Gesnerus* peste oblit anno
1565. 13. Decemb. ætatis suæ 49. Vide
Hottinger. Bibliothec. Tigurin. pag. 99.
Nescio, quo primùm anno hic de ipsius
scriptis libellus prodierit. In *Bibliothecâ*
Telleriana (pag. 548.) hujus editionem
reperio authoris morte posteriorem: *Vita*
Conr. Gesneri Tigur. Philosophi & Medici à
Josia Simlero; item Epistola Gesneri de libris
à se editis &c. Tiguri, Froschover. 1566.
4. Lege etiam *Bibliothec. Gesner. per*
Simler. 1574. sub voce Josias Simlerus.

(b) *Henr. Stephanus* in suâ ad *Joach.*
Camerarium Epistolâ *Xenophontis* operi-
bus Latinis præfixâ harum, quas *Gesne-*
rus promiserat, annotationum meminit,
seque aliquando unâ cum suis conjunctu-
rum pollicitus est. Fidem tamen suam
quod nunquam (nisi fallor) liberaverit,
ipsine an *Gesnero* imputandum sit, igno-
ro.

(c) *Fabric. Bibliothec. Græc. lib. 4. cap.*
3. pag. 95. & Bibliothec. Gesner. per
Simler. sub voce [Conr. Gesner.] in
Corollar. Libri duo prægè iuxta in edi-
tionibus antiquioribus omitti, separatim
primum è MS. Augustano in lucem editi
sunt apud Iosiam Ribellum Argentorat
1556 8. Chartis 61. cum versione Ioan.
Moibani, & cum hic operi immortalis
esset, Conradi Gesneri, qui & notas ad-
didit.

„ Dioscoridis libros duos, nusquam antehac editos, imperfectos ad me
 „ mitterent, quos ego propter amicitiam, quæ nobis viventibus inter-
 „ cessit ipsius nomine perficerem ederemque &c. (a) Oppiani de au-
 „ cupio librorum paraphrasin, quam Venetiis olim mihi describendam
 „ curavi, Græcam Latinitate donavi, & nostræ animalium historię
 „ passim inserui, editurus etiam seorsim, si occasio fuerit &c. (b) Pro-
 „ copii *Gazæi* in *Oëtoteuchum* Commentarios Græcos ex eadem Biblio-
 „ thecâ nactus ante annos aliquot transcribendos curavi, & *Com. Clau-*
 „ *sero* convertendos dedi, ubi primùm typographus contigerit, Græcè
 „ etiam editurus. (c) De canibus *Ioannis Cæii* Angli Medici & Phi-
 „ losophi summi libellus, cum nostris quibusdam additionibus, vel
 „ per se, vel cum alio quopiam ad animalia pertinente libro edendus,
 „ apud me asservatur &c.

CAIUS Angelus & GESNERUS Helvetius, viri suæ quisque gen-
 tis & eruditione & industriâ præstantissimi, summâ familiaritate con-
 iungebantur: ad quam artis ejusdem professio eorûmque studiorum ra-
 tio accesserat. Uterque (d) GALENI exemplo ductus de libris pro-
 priis tractatum posteris reliquit. Quod si ab optimis omnibus quibus-
 que authoribus factum fuisset, summo sanè beneficio literariam repu-
 blicam demereri potuissent.

GESNERI tractatum modò Lectori exposui; neque par est me
 præterire, quæ de eadem materiâ CAIUS disleruit; qui primùm
 GESNERI

didit, & Galeni aliorumque *συμπληρωμα-
 τας*. Ian. Anton. Saracenus in sua Dioscoridis
πρὸς ἰατροπικὴν. editione (1598. fol.)
 Moibani & Gesneri versionem & notas
 memorat.

(a) *Conr. Rittershusius* in suo proœmio
 Oppiani editioni (Lugd. Bat. 1597. 8.
 præfixo scribit Oppianum de avibus duos
 libros composuisse, quos adhuc in Italiæ
βιβλιοθήκῃς ἀνεδότῳ latere aiunt; *Con-*
radumque Gesnerum, virum incredibili dili-
 gentiâ, tantum paraphrasin illius operis
 Græcam nancisci potuisse.

(b) Bibliothec. Gesner. per *Simler.* sub
 voce *Procopius Gazæus*. „ Græcè extant
 „ in Bibliothecâ Augustanâ, & Latine
 „ editi sunt Tiguri apud Gesneros tra-
 „ tres anno 1555. in fol.

(c) Cæii de Canibus Britannicis libellus,
 & de rariorum animalium atque stirpium
 historiâ alter, & de libris propriis tertius,
 non antè excusi primùm prodierunt Lon-
 dini per *Gulielmum Sereesium* typographum
 1570. in 12. Duo priores ad Gesnerum

scripti sunt ante mortem Gesneri, etsi non
 antè publicati. Scripsimus (inquit Caius)
 de canibus quadam ad te seorsum; qua in
 libro tuo de iconibus animalium ordine se-
 cundo mansuetorum quadrupedum, ubi de
 canibus *Scoticis* scribis; & in fine *Epistolæ*
ad Gulielmum Turnerum de libris à te edi-
tis, inter libros nondum excusos, te editu-
 rum polliceris. Sed quia de canibus nostris
 quadam in eo libello mihi videbantur desi-
 derari, editionem prohibui, & alium promi-
 si. Quamobrem, ut promissis meis stare
 &c. [Et in fine] Quanquam forsitan
 omni ex parte non satisfacere tibi in eden-
 do cui in desideriis omnis festinatio in mo-
 rà esse videatur, quòd inhibuerim editionem
 rudioris illius libelli, quem ad te tanquam
 ad privatum amicum, non ad editionem pu-
 blicam ante annos quinque dederim; tamen
 in hoc spero me satisfacisse tibi, quòd mora
 fecis aliquanto maiorem, & *διότι περὶ φερὶ ἰδίων*
λεξὴν commodiorem.

(d) Galenus scripsit *περὶ τῶν ἰδίων* *βιβλίων*
 ad Bassum.

GESNERI suavis, paucis (ut ait) admodum & jejune scripsit; postea autem THOMÆ HATCHERI hortatu librum contexuit: in quo (Hatcherum affatur) , quando nulla ejus Catalogi, quem ad Gesnerum scripsi, copia mihi superest, quam ad te darem, priora omnia repetam & retexam; quæque ab illis temporibus, quibus illa ad Gesnerum scripsi, commentatus sum, addam atque assuam. Adjungam præterea occasiones atque tempora scribendi, personarum atque rerum circumstantias, & quibus locis sint excusa, quæ edidimus. Exprimam & nomina librorum, quos scripsimus, traduximus, aut emendavimus, & argumenta magnâ ex parte omnia: obiterque ex occasione mentionem faciemus de controversiis anatomicorum; de morte clarissimi viri Comradi Gesneri; de Bibliothecis Italia; de pronuntiatione Græca & Latine lingue ex Græcorum, Italarum, Germanorumque sententiâ & usu. Eum librum de libris propriis ad te inscribimus, quod ipse ejus scribendi & edendi author extitisti.

Optandum profectò fuerit, ut JOANNIS CAII de suis popularibus tam bene, cum scribendo tum faciendo, meriti vita, & opera omnia tam edita, quæ non ubivis occurrunt, quam inedita, undecunque corrogari possint, in unum tanquam corpus compacta, luci publicæ communi eruditorum usui redonarentur. Interim dum vir aliquis, artis, quam CAIUS dignè exercuit, stylique, quo mirè in scribendo excelluit, & eruditionis, quâ variâ replebatur, magister, opus adeò laudabile tantumque profuturum aggrediatur; ex illius de libris propriis dissertatione visum est ea, quæ ad rem maximè librariam meorumque Annalium institutum pertinent, huc transcribere.

„ JOANNES CAIUS, anno 1510. [nam sexagesimum agebat; cum
 „ hunc librum scriberet: (vid. fol. 28.) scil. ann. 1570.] natus, cum
 „ annum agens alterum & vicesimum, adhuc Cantabrigiæ studeret
 „ (fol. 1. 2.) convertit quædam de Græcis in Latinam, quædam de
 „ Latina in vulgarem linguam: scil. Nicephori Callisti Zanthopuli
 „ Græci libellum, quemadmodum quis orando etiam confiteatur;
 „ item Chrysostomi de modo orandi Deum libellum: Erasmi etiam
 „ de verâ Theologiâ librum (cœpit enim per ea tempora nova de
 „ religione persuasio in Angliâ pullulare), & paraphrasim in E-
 „ pistolam sancti Judæ. Hæc juvenis scripsit. Post annos sex
 „ fol. 2. 3.) moriebatur Norwici anno 1537 29. Septemb. annos
 „ natus 25. mentes 7. dies 6. Gulielmus Frammigamus, ejus conci-
 „ vis, eisdem scholis Nordovici, quibus ille, ab incunte ætate doc-
 „ tus; in aula Pembrokiana Cantabrigiæ educatus, in Collegium Re-
 „ ginale collega ascitus, gradu artium magister, quem alii artium doc-
 „ torem nominant. Is moriens Cæio commendavit octo libros, quos
 „ per ætatem scripserat: duos soluta oratione, de continentia; tertium
 „ versu hexametro & pentametro, de consolatione ad Æmilianum cæ-
 „ cum.

» cum, quo se consolatur adversus infirmitatem oculorum, quam ex
 » inmodico studio Cantabrigiæ contraxerat; quartum heroico carmi-
 » ne, in quo divi Laurentii martyrium describit; quintum versu item
 » heroico de incendio Sodomorum; sextum, Idololatram vocatum, car-
 » mine choriambico gliconio in eos, qui numinis honorem ad idola
 » transtulerunt; septimum, Ἀρετὴν nominatum, de virtutis vi &
 » potestate; octavum Epigrammatum, vario argumento atque carmi-
 » ne scriptum. In hos omnes libros Caius juvenis scripsit Commen-
 » tarios: sed hi Commentarii & illi libri, postquam in Italiam pro-
 » fectus est, apud eos periere, apud quos in Anglia reliquerat. An-
 » no tamen 1570. Mense Aprili, in mensa Matthæi Canuariensis
 » Archiepiscopi, cum de libris illis sermo esset, Edmundus Rossensis
 » Episcopus apud se in Bibliotheca sua superesse, eosque impressos,
 » quantum memoria suppetabat, asseruit. Instituit etiam Caius suæ
 » civitatis Nordovicensis in Britannia orientali historiam. Anno 1542.
 » fol. 4. 5.) libros de medendi methodo ex sententiâ Galeni & Jo.
 » Baptistæ Montani (sui in Medicina præceptoris) duos exercitii cau-
 » sa juvenis adhuc in Italia lusit; per Hier. Frob. & Nicol. Episcop.
 » Romana litera Basileæ anno 1544. mense Maio excusos. Eodem
 » tempore (fol. 6. 7.) conscripsit Commentarios in Galeni libros no-
 » vem περὶ ἐγχειρήσεων ἀνατομικῶν, & duos περὶ μυῶν κινήσεως, ab ipso
 » in Italia castigatos ad vetustum quendam librum, cujus ei copiam fe-
 » cerat Lazarus Bonamicus per ea tempora humaniorum literarum
 » Græcè & Latinæ Linguae Patavii Professor publicus. Illi libro ac-
 » cesserunt ad castigationem notæ quædam Græcæ paucæ, ex vetusto
 » libro Græco apud Juntas, per Augustinum Gadaldinum hominem
 » commodum & literatum & præli Juntani præfectum, transumptæ,
 » atque ad Andream Vesalium (qui eadem communique domo cum
 » Caio usus est Patavii. nempe *casa de gli valli*, seu ut Patavini lo-
 » quuntur, *cavalle*, *appresso al ponte della paglia*, ad octo menses, quo
 » tempore libros suos de fabrica humani corporis scripsit & depinxit)
 » in hoc transmissæ, ut ex eis Galeni libros anatomicos Latinos casti-
 » garet. Honesta enim æmulatio illis diebus intercessit inter Antonium
 » Juntam, Augustinum Richum, & Victorem Trincavellium de cas-
 » tigationi omnium Galeni operum editione Latina. Sed ex notæ
 » erant maxima ex parte falsæ omnes. Invenit aliud exemplar Besla-
 » rionis Græcum in Bibliotheca sancti Marci Venetiis, quod aliquot
 » locis juvit. Castigatis novem illis Galeni libris anatomicis, paratis-
 » que in eos commentariis, in Angliam revertens, obiter excudendos
 » curavit Basileæ apud Hiero. Frob. & Nicol. Episcop. anno 1544.
 » unâ cum Galeni integris libris περὶ ἀντεμβαλλομένων, & magna parte
 » libri septimi de usu partium Græca, & primo περὶ τῶν Ἰπποκράτους
 » καὶ

» καὶ Πλάτωνος δαγμάτων Græco cum suâ Latinâ ejusdem interpreta-
 » tione, & libro de comate Græco, & Hippocratis libro περὶ φαρμά-
 » κων Græco, non antè inventis neque excusis. Postquam in Angliam
 » venerit, nactus est aliud exemplar περὶ ἰσχυρίσεων ἀνατομικῶν Joan-
 » nis Clementis Angli, probi viri & singularis Medici; & alterum
 » Thomæ Linacri, hominis præcellentis judicii: ex quibus exempla-
 » ribus multa suis castigatis addidit in aliam editionem, quam unâ cum
 » libris Galeni περὶ χρείας μορίων Græcis per se emendatis meditatus est.
 » Thomas Linacrus, inter multa præclara opera, Collegium Medico-
 » rum Londini anno 1520. instituit; cujus Annales (a) Caius à colle-
 » gio condito scripsit, & ad annum 1565. suæ præsidentiae ultimum
 » produxit. Præfuit autem annos septem, quousque per ædificatio-
 » nem collegii Cantabrigiæ licuit; quod inchoatum anno 1564. abso-
 » lutum est anno 1569. Annales Collegii Gonsvilli Cantabrigiæ
 » ab ipsis primordiis ad annum 1570. & historiam Cantabrigiensis A-
 » cademiæ scripsit. Annales autem illos in privatum utriusque collegii
 » usum tantum scripserat. Magnam (Caio teste) anatomicam Galeni
 » partem aliquando apud Antonium quendam vice-comitem fuisse (in
 » Italiâ credit Caius) Ambrosius Calepinus in dictione [Medicina] confite-
 » tur; eâ videlicet editione, quæ Hagenoæ fuit (b) anno 1526. Caius suos
 » in Galeni anatomica Commentarios auxit: in quibus (fol. 11. (ad-
 » monuit lectorum quorundam Galeni locorum in Anatomicis, quos
 » Vesalius corruerat, cum illi eorum castigandi provinciam (c) An-
 » tonius

(a) In Oratione, quam anno 1720. die
 Octobris habuit in Collegii Regal. Medic.
 Londinens. theatro clariss. vir Joannes
 Freind M. D. non modò artis, quam
 proficitur, sed politioris omnigenæ hu-
 manitatis peritissimus, leguntur hæc de
 Caio, pag. 8. Fuit singulari in hoc do-
 micilio studio atque amore affectus: quod
 cum aliis, tum hinc etiam liquet; quod;
 tametsi libros scripsit & multos & eruditos,
 nullos tamen scripserit vel distinctius vel,
 quod Annalium est longè maximum, can-
 didius, quàm quos magni muneris loco no-
 bis reliquit, rerum nostrarum, per lustra
 sæpe quatuor gestarum, Commentarius. Si
 lustrum pro quinquennio habeatur, qua-
 tuor lustra erunt vicennium. Sed Caius
 (ut ex ipsius verbis constat) Annales
 Collegii ab anno 1520. quo institutum
 est, ad annum 1555. produxit. Quod
 spatium annorum 45. sive novem lustra
 complectitur. Oportet itaque Annales
 Tom. III. Pars II.

quinque lustrorum aut temporis injuriâ de-
 periisse, aut adhuc alibi ignotos delitescere.

(b) Hanc Calepini editionem vidi qui-
 deni; non autem mihi ad manum præ-
 sto est, quam consulam. Sed editiones
 Roberti Stephani 1353. & Caldorianæ
 societatis 1609. quibus utor, nihil de illo
 Antonio mihi indicant.

(c) De Antonio Juntâ ante dixit, sci-
 licet inter quem, & Augustinum Richum
 & Victorem Trincavellium magna erat
 & honesta in edendis Galeni operibus
 Latinis æmulatio. In Bibliothecâ Gesne-
 ri per Simler, celebrantur Latina Galeni
 editiones Juntarum Venetiis in fol. Vide &
 Fabric. Bibliothec. Græc. lib. 4. cap. 17.
 pag. 558) & Victoris Trincavellii ibidem
 in 8. Augustinus Riccus Medicus Lucensis
 transulit multos Galeni libros, omnes verò
 ad antiqua Græca exemplaria contulit, &
 annotationes adjecit, quæ excusa Venetiis in
 8. in officinâ Joannis Farrei.

H h h

„ tonius Junta typographus Venetus commiserat. Cùm Caius suam in
 „ anatomicis castigandis operam ex eo profuisse deprehendit, quòd ho-
 „ nestissimus typographus Gulielmus Rouillius Lugdunensis suos La-
 „ tinos libros ad illius Græcos castigaverat, & ex illius Commentariis
 „ annotationes multas ad verbum penè in suas transfuderat, & anno
 „ 1551. Lugduni parvo volumine typis (a) excuserat; visum ei fuit
 „ etiam Galeni librum τῶν ὑγιεινῶν Græcum castigare, & anno 1549.
 „ finè Commentariis primò in communem usum per Joannem Opori-
 „ num edere. Hujus τῶν ὑγιεινῶν castigandi occasio hæc fuit. (fol.
 „ 12.) Henricus Knolles Anglus à Caio, cùm unà essent Patavii,
 „ ut sibi Galeni libros τῶν ὑγιεινῶν Græcos prælegeret, obtinuit. Cui
 „ ut castigationem librum faceret, omnem diligentiam adhibebat. Sed
 „ mendis scatebant omnia. Quocirca Caius conquisitis undique exem-
 „ plaribus manuscriptis non solum Italicis, sed & Anglicis quoque,
 „ cùm reverterat, (ex quibus duo porrexerunt Joannes Clemens & Geor-
 „ gius Owenus clarissimi Medici) studuit emendare diligenter omnia.
 „ Perfectos jam tandem libros & ascriptos Commentarios Joanni Opo-
 „ rino Basiliensi typographo imprimendos dedit anno 1563. additis Ga-
 „ leni libris ad Thrasylbulum & de parvâ sphaerâ Græcis, & eis quo-
 „ que castigatis; annotationibus etiam adjectis; adjunctoque Galeni libro
 „ περὶ χυμῶν, aliquot in locis emendato. Præfixit Epistolam ad Annam
 „ Nicolai Bacon magni sigilli Angliæ custodis uxorem Græcè & Latinè
 „ doctissimam, sobolem literatissimæ familiæ Cocinæ; cujus familiæ & ma-
 „ res & foeminæ omnes conferri poterant cum laudatissimâ illâ Thomæ
 „ Mori familiâ: cujus etiam fecit mentionem, non omisâ recordatione li-
 „ terarum eruditissimæ nuper reginæ Mariæ & præsentis Elisabethæ;
 „ clarique Mildredæ Cecilii, Margaretæque Joannis Clementis conjugis,
 „ & Gulielmi Roperi uxoris Margaretæ aliarumque foeminarum illus-
 „ trium tum suæ memoriæ, tum superiorum temporum in Britannia. (fol.
 „ 13. 14.) Unà cum his suscepit Oporinus ille excudenda Joannis Clay-
 „ mondi eruditissimi viri scholia in omnes Plinii naturalis historiæ libros,
 „ præterquam in primos duos, quæ à morte ejus perierunt; quæque Caius
 „ impetraverat à præfecto & collegis Collegii Corporis Christi Oxoniæ
 „ (cui vivens præfuit (b) Claymondus) in gratiam ejusdem Joannis Opo-
 „ rini, qui per multas suas literas à Caio efflagitaverat. Sed nec Caii nec
 „ Claymondi libros excudit vir ille, etsi in hoc aut restitutionem Caius
 „ non solum per epistolas suas, sed per amicos etiam, tum alios, tum (c)

„ Christo-

(a) Antea observavi à verbo excudo in-
 flecti perfectum non tantum excudi sed
 excusi (secundum Charisium, Diome-
 dum, Phocam. Vide Priscian. lib. 10. &
 Ger. 10. Voss. de Art. Gramm. lib. 5.
 cap. 26.) imò & excussi, quod, quam-

vis in sensu verbi excudo accipiatur, mal-
 lem derivare ab excusio.

(b) Claymondus obiit ann. M. D.
 XXXVII. Vide Antiquit. Oxon. p. 232.

(c) Orthographiam hujus nominis, quam
 in impressis codicibus reperio, mutare
 nolui:

„ Christoferum Mounie juris utriusque doctorem & serenissimis
 „ Angliæ principibus apud Argentoratenses jamdiu oratorem, &
 „ Joannem Gulpinum sæpius sollicitaverat: sive quòd (a) egestas,
 „ oberat, sive quòd illud humanum illi inerat, ut quæ non habeas de-
 „ sideres, quæ habeas contemnas. Itaque id tunc reverebatur *Caius*,
 „ ne eo jam mortuo in discrimen libri venirent, nisi testamenti ejus
 „ executores viros esse doctos atque probos intellexisset; quos veh-
 „ementer oravit, ut aut excuderent, aut salvos ad ipsum libros remit-
 „ terent. Castigavit libros Galeni de placitis Hippocratis & Platonis
 „ omnes, ex occasione à se inventi libri ejus operis primi; omnes de
 „ medendi methodo, de simplicium medicamentorum facultatibus
 „ omnes, & septendecim περί συνδύσεως φαρμάκων libros; etiam de lo-
 „ cis affectis, de differentiis febrium, deque purgantium medicamen-
 „ torum potestate; ut & libellum, in quo Galenus docet, qui purgan-
 „ di sunt, quibus medicamentis, & quo tempore. Librum item de
 „ morborum differentiâ castigationem fecit, de morborum causis item
 „ unum, de differentiâ symptomatum unum, & libros de causis symp-
 „ tomatum tres; qui omnes sic Græcè sunt impressi primo Basileæ,
 „ si omnes essent ejusdem operis libri sex. Librum de libris Galeni, qui ut
 „ non extat, Græcè scripsit. Atque hæc de libris Galeni Græcis c-
 „ mendatis. Sequuntur Latinorum libri ab illo quoque castigati. An-
 „ no 1543. defunctus publico munere prælegendi Aristotelicam disci-
 „ plinam Græcè publico salario illustrium Venetorum, concurrente
 „ Realdo Columbo Cremonense, in scholis publicis apud S. Blasium
 „ Patavii (nondum enim Artistarum scholæ ad forum boarium ex to-
 „ to exstructæ, nec à jurisconsultorum scholis divisæ erant) medita-
 „ batur ante reditum in Britanniam, profectionem in omnem Italiam.
 „ Cùm igitur eo anno, mense Julio, Patavio Florentiam atque Pisas
 „ audiendi causâ Matthæum Curtium suum in Medicinâ præceptorem
 „ concesserat, Celsumque in itinere circumferebat, nactus copiam
 „ trium exemplarium manuseriptorum Florentiæ apud Sanctum Lau-
 „ rentium in Bibliothecâ publicâ principis Cosmi Medices quæ omni-
 „ bus literarum studiosis principis humanitate atque gratiâ patet, dili-
 „ gentem navabat operam, ut suis studiis Celsum inoffensum redde-

nolui: quamvis receptior sit *Christophorus*
 & Græcæ origini ac consuetudini con-
 formior. Altera, scil. *Christoferus*, ad u-
 sum Latinum & Anglicanum idioma pro-
 prius accedit.

(a) De egestate, in quam incidit O-
 porinus, antea dictum est. Huic mor-
 tuo Ludovicus Grempius I. C. Argenti-

ensis reip. advocatus, & Ioannes Stur-
 mius Academiæ ibidem Rector, summam
 pecuniæ debitæ non exiguam remiserunt.
 Henricus Petri typographus celebris, qua-
 dringentos florenos in usum typographicum
 Oporino suppeditatos pupillo liberaliter
 condonavit Lege Melch. Adam. in Vit.
 Oporin.

„ ret; Latinorum Medicorum primum, sed corruptum; & injuriam
 „ temporum atque hominum vitio passum. Cui rei opem ferre cum
 „ studeret, contulit cum Florentinis tribus codicibus (quorum alter
 „ vetustissimus, reliqui recentiores erant) Celsum Lugduni excusum
 „ anno 1542. (quod is castigator ei videretur) cum (a) Veneto item
 „ & (b) Salingiacensi impressis. fol. 15.) Adhibuit alterum Urbina-
 „ tem, quem in Bibliothecâ Ducis Urbini (cum libris Galeni de usu
 „ partium, Aphor Hipp. & introductione sive Medico) triduanis
 „ precibus vix tandem obtinuit: usque adeo difficilis accessus erat in
 „ Bibliothecam ejus viri, sive naturâ ingenioque suo, sive quod paulo
 „ antè à typographo, cui librum Galeni περί ὑποκρίσεως integrum com-
 „ modaverat, ingrâtè fuisset habitus. Adhibuit & Lazari Bonamici
 „ Oratoris apud Patavinos eloquentissimi alterum, cum Patavium re-
 „ verteretur: utrumque manuscriptum. Quibus non sufficientibus
 „ ipsum etiam Hippocratem consuluit: quod cum ita Celsus imitetur,
 „ ut Marcellus Scribonium, Virgilius Homerum, & Oribasius Gale-
 „ num; sed tam occultè; ut non facilè deprehendas, nisi in Hippo-
 „ crate multum sis versatus. Cum in Britanniam reversus esset, ad
 „ alios item diligentius per otium contulit; & quæ in Italiâ transcripsit,
 „ recognovit omnia. Discordes erant libri sæpissime, & maximè re-
 „ center scripti; quod sæpius fusi ac refusi, librariorum vitio sint cor-
 „ rupti. Antiquus ille annorum plùs minus nongentorum integrita-
 „ tem majorem retinebat. Ex recentioribus alter Petri Medices erat,
 „ à patre Antonio Marii anno 1427. scriptus; alter Angeli Politiani
 „ fuit, ut ex ejus subscriptione manu propriâ intelligi poterat, à filio
 „ Antonio Marii anno 1453. exaratus. Celso absolute venit Cajo in
 „ mentem, ut Scribonium quoque corruptissimum, Cornelio coæta-
 „ neum (Celsus enim sub Tiberio, Scribonius & sub eodem impera-
 „ tore & sub Caligula quoque atque Claudio Cæsare floruit, cujus Me-
 „ dicus idem fuit, quique cum eo in Britanniam transfretavit Lunæ
 „ portu solvens) emendaret. Atque ita castigatos & conjunctos Cel-
 „ sum & Scribonium, & Commentarius auctos asservavit, si per o-
 „ tium licuerit, editurus. (fol. 16 17. 18.) Librum unum de peste
 „ Ephemera, seu sudore Britannico (morbus anno 1551. in Anglia
 „ pullulare cœpit) Roberto Warmyngtono Philosopho & Juriscon-
 „ sulto Londinensi aliisque amicis postulantibus scripsit, festinatione
 „ potius effusum propter morbum præcipitem, & Londini apud Ri-
 „ chardum Graftonum typographum regium excusum; quàm curâ di-
 „ ligentiùs per maturitatem elaboratum: postea alterum accuratiùs, &
 „ „ propter

(a) Quænam Veneta illa editio fuerit, ge Fabric. Bibliothec. Latin. lib. 1. cap.
 non indicavit, nam Celsus prodiit Ve- (b) Apud Joannem Soterem 1538. in.
 netis in fol. 1495. 1497. 1524. 1528. Le- 8. Lege Fabric. Ibid.

propter magnam accessionem in duos divisum. Istis junxit libros Galeni Latinos tres ex suâ translatione, postquam Græcos castigasset: nempe duos de libris propriis Galeni & ordine librorum eorundem, tertium de ratione victûs Hippocratis in morbis acutis: non illa commentaria, quæ in Hippocratis librum eâ inscriptione divulgatum scripsit, sed alterum illum libellum non antè excusum, cujus in libro de libris suis inter Θεραπευτικά mentionem fecit. Sed hunc nondum edidisset; quod Græcum exemplar, quo uno usus est, non ita illi per omnia satisfecit, etsi in eo castigando (ut & in libro περὶ κώμα- τῶν, quem ante annos viginti quinque inter alia Basileæ primus (a) ediderat) plurimum insudârit; nisi quod nollet Medicinæ studiosos eo aliquâ ex parte emendato tantisper carere, dum adhuc perfectior per ipsum recudi posset. Verebatur enim, ut si ipse interim moreretur, periret liber; eoque consilio brevî etiam Græcè eum se daturum pollicitus est. Hos *Latinos Galeni libros* Lovanii Italicâ literâ impressit Antonius Maria Bergagne, natione Italus anno 1556. non infœlicibus auspiciis eorum, qui in editionibus Latinis omnium Galeni operum, ultimis jam illis anno 1565. Venetiis excusis, his usi sunt. Istis libris Caius suos duos de medendi methodo auctos cum indice locupletissimo adjunxit. Anno 1557. Jo. Oporinus Basileæ excudit libros Galeni Græcos à *Caiio* castigatos; scilicet περὶ ἐπιλαμνῶν βριφῶν, καὶ τὰ χαρακτηρίζοντα τὰ τῷ Ἰππικράτει ex Stobæo, quos Thomæ Wendeo dedit; καὶ τὸ περὶ ὁσῶν τοῖς εἰσαγομένοις (brevibus quidem scholiis illustratum postea, sed nondum editis) quod correxit Thomæ Maroni Anatomæ studioso, qui ad annos penè viginti semper interfuerat *Caii* dissectionibus anatomicis (quas Londini obivit voto Henrici octavi apud Chirurgos, nam apud Medicos per ea tempora nullæ erant); & libellum περὶ πλυσάνης Græcum ad vetustum codicem Manuscriptum non solum castigatum, sed etiam integrum factum: cùm prius esset factus lucernâ mutilus, uti Jo. Clemens Anglus, qui per ea tempora Venetiis apud Aldum agebat, certâ fide *Caiio* retulit; dormitante enim illo, qui Aldino prelo tum præerat, candela in exemplar cecidit, & combussit. Emendavit (fol. 18.— 25.) postea Caius Hippocratis librum περὶ ἀνατομῆς Græcum, valde dissipatum, sed conjecturâ suâ restitutum. Optabat, ut viri doctissimi, quos Galeni libros Græcos transtulerunt, sub prelum misissent; nempe Aug. Galdinus familiaris olim suus in Italiâ apud Juntas, libros περὶ μυῶν ἀνατομῆς, περὶ νέρων ἀνατομῆς, περὶ φωνητικῶν ὀργάνων ἀνατομῆς, καὶ περὶ τῶν ἱατρικῶς λεγομένων ἐν τῷ Πλάτωνι Τιμαίου; Nic. Machellus, principium Commentarii primi Galeni in librum pri-

,, nunn.

(a) Nempe anno 1544. Vide prius.

„ mum Hippocratis ἐπιδημίων; Jo. Bapt. Rafarius, septimum & octa-
 „ vum Commentarium Galeni, & dimidium sexti in sextum Hippo-
 „ cratis librum ἐπιδημίων, & tres Galeni commentarios περὶ χυμῶν. Caius
 „ proximè scripsit de rariorum animalium atque stirpium historiâ ad
 „ Conradum Gesnerum librum unum, & de canibus Britannicis ad
 „ eundem item unum: eos unâ cum hâc de libris propriis Gulielmus
 „ Sereſius typographus Londinensis anno 1570. excudit. Caius suo de
 „ libris propriis libro (fol. 21. 22. 23. 24) inseruit eulogium Gesneri
 „ dulcissimi, dum vixit, amici; cujus mors inopinata Idibus Decem-
 „ bris 1565. sic ipsius animum afflixit, ut mœrorem ejus bene lon-
 „ gum tempus (quod acerbissimis doloribus, etiam in mulierculis,
 „ mederi solet) usque ad eò non leniverit, ut & paulatim magis ac
 „ magis cogitatione auxerit. Scripsit Caius libellum de Symphoniâ
 „ vocum Britannicarum, in quo docuit, quemadmodum cum linguâ
 „ Græcâ & Latinâ Britannica consonet. Scripsit, cum collegium suum
 „ Cantabrigiæ extrueret, (a) Londinensem seu de antiquitate Canta-
 „ brigiensis Academiae libros duos excusos anno 1568. mense Augusto
 „ Londini per Henricum Bynneman: historiæ item Cantabrigiensis
 „ Academiae ab urbe conditâ libros duos. Composuit præterea libros,
 „ de thermis Britannicis unum, de urbibus antiquis unum, de libris
 „ Galeni (qui non extant) unum Græcè conscriptum; quos tum non-
 „ dum emiserat, propediem se emissurum pollicitus. Caius (fol. 26.
 „ 27. 28.) apparatus sibi fecit & veluti Commentarium in futuram
 „ (si fata sinerent) castigationem omnium Galeni operum Græcorum
 „ (erant enim corruptissima) partim ex antiquis Italiae libris, quam, ut
 „ mores gentis, urbes, atque Bibliothecas videret, anno 1543. propè per-
 „ agraverat. Sed præcipuè ex libris in Bibliothecâ Sancti Joannis &
 „ Pauli Venetiis, bonis quidem illis, sed miserè planè habitis &
 „ tractatis. Nam rasi multi sunt, & multis in locis, maximè libri de
 „ usu partium, sic ut ne vestigia quidem veræ lectionis superfuerint.
 „ Ex libris etiam Bibliothecæ Sancti Marci & Sancti Antonii ibidem;
 „ Sancti Joannis de Viridario Patavii, quos Bessarion dedit. Ex libris
 „ item Bibliothecæ publicæ gentis Medicæ apud Sanctum Laurentium
 „ Florentinæ; ubi inter multos Græcos libros reliquit Dioscoridis περὶ
 „ ἐμπειρίας ἰατρικῆς τῶν ἀπλῶν καὶ συνθέτων φαρμάκων librum; Galeni
 „ item

(a) Titulus hujus libri sic se habet:
 De antiquitate Cantabrigiensis Academia li-
 bri duo; in quorum secundo de Oxoniensis
 quoque Gymnasii antiquitate differitur, &
 Cantabrigiense longè eo antiquius esse defini-
 tur; Londinensi auctore: adjunximus asser-
 tionem antiquitatis Oxoniensis Academia,
 ab Oxoniensi quodam annis jam elapsis duo-
 bus (nempe 1566.) ad reginam conscrip-

tam, in quâ docere conatur, Oxoniense Gym-
 nasium Cantabrigiense antiquius esse. Caius
 in hâc editione suum nomen celavit; sed
 hos libros postea auxit (ut & illos de mo-
 dendi methodo jam tertio) & denuo typis
 destinavit. Nostros (ait) esse quid attinet
 occultare, cum nota res sit universo populo
 eisdem diligenter dissimulaverim.

„ item *περὶ ὕψους* unum; in tertium *ἐπιδημίων* Hippocratis Commenta-
 „ ria ejusdem Galeni; *περὶ ἰδίων βιβλίων* unum, & *περὶ τάξεως αὐτῶν*
 „ unum; & *περὶ συνθέσεως φαρμάκων κατὰ τόπους* (uti inscribuntur ho-
 „ die) *πραγματείας* duobus libris comprehensam, ab Angelo Politia-
 „ no (Leonis Pontificis Romani præceptore) in rusculo suo Fæsula-
 „ no septimo Calendas Quintiles anno 1497 emptis: ut siquis transcri-
 „ bere eos atque edere cupiat, aut Galeni libros ad eos emendare stu-
 „ deat, indè petat. Potest autem facilè bonà gratià optimi principis
 „ Cosmi Medices, in bonarum litterarum studiosos propensissimi. Sunt
 „ Fæsulæ urbs Italiz antiqua: abest Florentiâ sesquimilliaro, aut ad
 „ summum duobus passuum millibus ad septentrionem in monte posi-
 „ ta. Ex libris Bibliothecæ Ducis Urbini quædam selegit *Caius*; quam
 „ Federicus Dux Urbinas fabricavit & instruxit; ubi liber est Galeni
 „ integer *περὶ ὑπορίσων*, inter alios raros libros: & Vaticanæ Romæ,
 „ pluribus Græcis quàm Latinis refertæ; in quâ vidit Augustinum de
 „ Trinitate, Thomam Aquinatem, & Ovidii Metamorphosin Græcè
 „ scriptos; & *περὶ αἱμάτων* Galeni librum; & *συναγωγὴν λέξεων παλαιῶν*
 „ *τῶν ἑλλήνων*. Ferrariæ in Bibliothecâ Sancti Dominici, quam Cælius
 „ Calcagninus multis libris instruxerat; & Sanctorum Angelorum,
 „ quam Hercules primus Ferrariæ Dux construxerat; & Sancti Mar-
 „ ci Sanctæque Mariæ Florentiæ; & Sancti Dominici ac Sancti Salva-
 „ toris Bononiæ; pauci boni libri *Caii* tempore erant: at in Senensi
 „ Bibliothecâ, quam in Ecclesiâ Cathedrali Pius tertius Romanus
 „ Pontifex ædificaverat, prorsus (a) nulli. Nec ulli memorabiles in
 „ istis jam ultimò commemoratis Bibliothecis libri erant (Græcos ma-
 „ nuscriptos magnâ ex parte intelligit, nam eorum præcipua fuit cu-
 „ ra), præterquam in Philosophia Plinius manuscriptus, apud Sanc-
 „ tam Mariam Florentiæ; & in Theologia (b) Esdras ab ipso Prophe-
 „ ta (ut aiunt) conscriptus, apud Sanctum Dominicum Bononiæ. In
 „ Academia Pisana beneficio Ducis Cosmi Medices anno 1543. resti-
 „ tuta & novis scholis exornata Bibliotheca nulla fuit. Extra Biblio-
 „ thecas, libros quosdam *Caius* vidit Pisis apud Curtium & Pontremu-
 „ lum; ac Ferrariæ apud Antonium Musam Brasavolam, Nicolaum
 „ Bonasciolum, Hippolytum Cananum, & Jo. Baptistam Cananum.
 „ Nam & istos viros doctos invisebat propter medicinam: ut & Vari-
 „ num hominem Latinissimum & Antimachum Græcum, ejus Acade-
 „ miæ humaniorum litterarum Professores, propter novam de pronun-
 „ ciatione Græcæ & Latinæ linguæ persuasionem. Quos diligenter
 „ usos esse veteri pronunciatione (ut & alios Græcos ex ipsa Græcia
 „ oriundos in lectionibus & officiis divinis Venetiis) observabat:
 „ quem-

(a) Id, ut puto, Caius de libris Medicis Galeni intelligit.

(b) Lege Annal. Typograph. Tom. 2. p. 99.

„ quemadmodum etiam Patavii Lazarum Bonamicum, Bononiæ A-
 „ chillem Boccium & Pompilium Amuseum, & Venetiis Joannem
 „ Baptistam Egnatium insignem certè virum. Romæ, quod ascholiæ
 „ seu vacationes veteris & novæ sapientiarum erant, *Caius* cum ibi
 „ esset, nullos prælegentes audiebat. Tantùm sibi spectabat ruinas
 „ veteris Romæ, & alia spectatu digna monumenta, & Bibliothecam
 „ Vaticanam (quæ duabus domibus Græcos cum aliquot Hebræi-
 „ cis, tertiâ Latinos libros continebat) perlustrabat. In Germaniâ
 „ quoque Melanchthon, Joachimus Camerarius, Sebastianus Munsterus
 „ (quibus omnibus usus est familiariter) & Lovanienses quoque om-
 „ nes, quos ipse novit & audivit (inter quos erat Hieremias Thriverus
 „ Brachelius) veteri pronuntiatione usi sunt. Quo modo etiam E-
 „ rasmum pronunciâsse & Cantabrigienses nôrunt, apud quos multos
 „ annos egit & Levinus, Hieronymusque Frobenius, quibuscum
 „ victitabat, retulerunt. Verùm *Caius* de eâ seorsum multa scripsit in
 „ alio libello, cui titulum fecit, De pronuntiatione Græcæ & Latinæ
 „ linguæ cum scriptione novâ. *Hanc in suo de libris propriis libello per-*
 „ *sequi decreverat, ex occasione peregrinationis suæ per Italiam, Ger-*
 „ *maniam superiorem & inferiorem, atque Galliam, in quibus usus*
 „ *erat veteris pronuntiationis. Verùm cum institutum esset hic suos*
 „ *libros enumerare tantum, non integros adscribere, è loco exeruit,*
 „ *& seorsum posuit: atque ad apparatus in futuram castigationem*
 „ *omnium Galeni operum rediit. Quæ ut absoluta & perfecta ante*
 „ *diem suum extremum videret (tunc agens annum sexagesimum, &*
 „ *plus habens senectæ quàm senii) sive operâ suâ sive alienâ, in*
 „ *votis fuit quàm maximè. Quò magis optavit, ut omnes, quibus*
 „ *Medicinæ studium est, quibus exemplaria Græca sunt antiqua, con-*
 „ *ferant operam in commune ad operis perfectionem in communem*
 „ *omnium usum, liberumque quisque suum tandem producat in lu-*
 „ *cem. Nam ea studiorum ratio certior potiôrque semper illi visâ est,*
 „ *quæ ex primis in quavis scientia authoribus, quod discendum sit,*
 „ *eruit, atque idem, ut hac illave lingua scriptum sit, ita quidque pe-*
 „ *tit; tum quòd ex ipso gratius fonte aquæ bibuntur, tum quòd autho-*
 „ *rorem usu sibi familiarem facit.*

Hactenus duorum medicorum, hujus inter Anglos, illius inter Hel-
 vetios, præstantissimorum memoriæ, quàm breviter per materiæ co-
 piam licuit, justa persolvi: in quorum notitiâ dandâ persuasum habeo
 me non levem gratiam à Medicis iniuisse; &, si multa de plurimis bo-
 narum litterarum cultoribus, de editionibus librorum diversis, de co-
 dicibus manuscriptis, de Bibliothecis Italiæ celebrioribus, narrationis
 filo & argumenti ratione ductus, admiscuerim, à proposito tamen An-
 naliū Typographicorum magis quàm par fuit, nequaquam aberrasse.

Eò

Eò jam revertor, unde me CAII GESNERIQUE mentio, quam omittere salvo argumento, nec amputare salvo sensu, potui, paulum ultra limites his Annalibus à me præstitutos abduxit.

Medio hujus sæculi tempore, coeperunt Parisiis rem typographicam librariamque inter alios multos illustrare MARTINUS JUVENIS, GULIELMUS MORELIUS, ADRIANUS TURNÆDUS, JACOBUS PUTEANUS, SEBASTIANUS NIVELLIUS, ANDREAS WECHELUS, HENRICUS STEPHANUS & ROBERTUS STEPHANUS *Roberti* filii, FEDERICUS MORELLUS.

MARTINUS JUVENIS [*le Jeune*] prima suæ artis specimina anno 1549. dedit (a) Bibliopola & typographus in Universitate Parisiensi: & in officinâ librariâ spatium temporis (b) plusquam tricennale emensus est. Libros ex ejus prelo prodeuntes characterum Hebraicorum præsertim, & Latinorum, necnon (c) etiam Græcorum, venustas commendabat. Suis editionibus subscribere solebat hæc, (d) *Apud Martinum Juvenem, sub insigni D. Christophori, è regione Gymnasii Cameracensis.* Vel (e) *Apud Martinum Juvenem viâ S. Joannis Lateranensis, ad insigne Serpentis.* Librorum titulus Serpentis Mosaici signo decorabatur, sive figurâ patibuli cum serpente circumplexo, quod binæ junctim manus sustentabant; hæc aliquando adjectâ (f) sententia, (g) *Juvenes & virgines, senes cum junioribus, laudate nomen Domini.* Isto serpentis Mosaici signo usi sunt Conradus etiam *Neobarinus*, ac *Jacobus Bogardus*, cujus filiam [(b) *Perrette*] *Petronillam Martinus Juvenis* duxerat. (i) Fertur *Martinus Roberti Stephani*, post ejus à Parisiensibus ad Genevenses migrationem, typographum habuisse. Verum id sit, necne, equidem dubito. *Robertus* certè ante annum 1552. non migravit; & *Martinus* mihi sanè videtur eandem typorum formam in libris ante & post *Roberti* discessum excusis exhibuisse.

(k) GULIELMUS MORELIUS TILLIANUS maximâ cum laude typographiam ab anno 1549. usque ad annum 1564. quo mortuus est, exercuit. In bonarum literarum studiis quàm versatus fuerit, ex ipsius verbis lector accipiet. (l) *Ante tres annos, quum illis essem primis lit-*

(a) Lege Privilegia ei concessa & libris affixa.

(b) Quinquarbor. Institut. Hebr. 1582.

(c) Demosth. contra Aphob. 1552.

(d) Mercer. Tabul. Chald. 1550.

(e) Sext. Empiric. Latin. 1569 fol.

(f) Sext. Empiric. 1569. Turneb. Advers. 1580. fol.

(g) Ex Psalm. 148. v. 12.

(h, i,) Caille. p. 124.

Tom. III. Pars. II.

(k) Sic se ipse appellat in suo ad Cicer. libros de finibus Commentario apud Joan. Lodoicum Tiletanum excuso Parisiis 1546. in 4. Alicubi tamen aliam nominis orthographiam reperio per duplicem liquidam, *Morellius*; scil. in editione Cyprian. 1564. Paris fol. Attamen in eadem, pag. 469. *Morelius*.

(l) Lege ejus ad Iacobum Spisamium scholæ Parisiensis cancellarium & in supremo

litterarum & disciplinarum initiis aliquantulum imbutus, nec ea, ut erant rudia & impolita, meo multum satisfacerent animo, cogitare mecum capi, quam ratione illa possem provehere atque perpolire. Et cum audito prudentum doctorumque judicio disciplinarum omnium fontes Græcorum literis atque scriptis intelligerem contineri, diutius in iis mihi ponendam operam studiumque majus collocandum putavi: non quia Latinis scriptis omne doctrinarum genus tractatum non esset, & illustratum, sed audiebam Græcos omnia multo melius, copiosius & apertius, quam Latinos, disputasse; nec id tantum, verum Latinorum etiam vel omnia vel quamplurima vix ab eo aut ne vix quidem intelligi, qui progressus in Græcis aliquos non haberet. Itaque tot tantisque hujus cognitionis utilitatibus incitatus, Græca versare capi exemplaria tenuiter primam equidem, non tamen in totum inutiliter: adeoque semel suscepta deferere studia non potui, ut quod longius proficisceretur, eod minus cupiditatem illam coercere reprimeréque possem. Ergo, ut jam videbar Græcorum institutionibus nonnihil instructior, corrigendis chalcographorum exemplaribus à Joanne Lodoico Tiletano Librario diligentissimo tum demum præficio, nactus equidem Spartam, quam ornare pro dignitate ne doctrinâ quidem plus quam mediocri præditus possit. Operam omnem in eam rem, legendo, describendo, conferendo dum libenter infuso, siquid interea de iis quæ tum occurrerant, animum movebat, id memorie commendatum, cum aliis generis ejusdem comparabam, & seorsum nonnunquam, si videbatur, adscriptum mihi referebam. Ita factum est, ut locos Oratorum, Philosophorum & Poëtarum non paucos antè mihi non satis cognitos intellexerim: quod me potissimum consecutum sentiebam, quando vel cum Latinis Græca, (a) vel contra hæc cum illis conjungebam. Ea verò non aliò referebam omnia quam ut aut emendandis pro meo officio quæ prodessent ex illius officinâ, exemplaribus valerent, aut meis privatim studiis juvandis inservirent. Nam unde mihi venisset in mentem, hæc minutula nec in eam unquam rem congesta foras dare, quæ ne mihi quidem plerumque sine fastidio sese ob oculos offerre poterant? Ea nactus aliquando Lodoicus ille laudat, & de pluribus congerendis mecum agit. Qui ejus animum nesciebam, pergo: ille verò de hæc ingenuarum artium studiosis communicandâ farragine cogitabat. Quod demum ut intelligo, vehementer, id ne faciat, efflagito: efficere tamen non potui, quo minus, ipsius hortatu quæ collegeram, ea ipsius voluntati consilióque permitterem, ut pro suis uteretur, ac de iis, quicquid vellet, statueret. Statuit autem, ut jamdiu habebat in animo, bonarum artium studiosis ea tradere, quorum ad utilitatem suas omnes refert actiones, studia, cogitationes. Ego verò constanti & perpetuâ hominis expostulatione victus, cogor tam indigesta, ne majori essent dispendio adulescentibus, quam compendio, sub incudem revocare; & qualia

erant

premo Senatu præsidem Epistolam Commentario ad Cicer. de finib. præfixam, & Lutetiæ Parisiorum, Pridie Calend. Novemb. 1545: datam.

(a) Certè, nisi fallor, debuit scripsisse, vel contra illa cum his, id est, Latinis Græcis.

erant cunque nommibil emendata me prolaturum in lucem polliceri. Et quoniam erant omnia confusa, & in varios Ciceronis librorum, quos (a) ille potissimum suis commendat typis, locos delineata quadam explicationum rudimenta, invito de multis unus mihi proponitur liber assumendus; in quem operam jamdudum inchoatam omnem conferrem, siquo pacto fieri posset, ut illis illustraretur selectis, & ad alium profecto usum sepositis adnotatimculis. Præclusis omnibus, quæ possem elabi, tergiversationibus, libros quinque de finibus bonorum & malorum in manus sumo: non quod mea doctrina nescirem impares, sed ut operis difficultate longitudineve deterrerem hominem, & si fieri posset, de sententiâ dimoverem. Annuit, sed interea hortari non desinit, undecunque incitat, urget; & ne ullus recusationi locus esset, libros plures, quàm vellem, suppeditat. &c. Ac neminem hominum esse puto, qui, si meam ætatem cognoverit, sique multo magis animum meum perviderit, ac instituti rationem intellexerit, meum non sit probaturus studium. Neque enim hæc mea ideo proferri patior adnotata, ut aut alicujus studiis detrabere, aut aliorum longè me doctiorum conatus retardare velim: sed tum ab illo, quem dixi, coactus & impulsus, tum ratus non omnibus vacare fortasse, quos legerim libros, unde ista sumi possint, evolvere, operæpretium me facturum existimavi, si viro de me bene merito postulata non denegarem, & studioforum aliquâ ex parte compendio inservirem. Nec dubito me plura reperire potuisse, si plures libros excutere diligenter vacasset: verùm hæc paucula, quid spei ceteris perquirendis relictum sit, ostendent. Et ita certè malo, quàm plura proponere: præsertim ego, qui mihi mea conscius ignorationis, in tanto virorum eruditorum cætu meas exponam aliorum judicio cogitationes. &c.

Ab

(a) Joannes Lodoicus Tiletanus in excudendis variis Ciceronis tractatibus multum operæ insumpsit, nec minorem ex hac parte laudem meruit, quàm Michaël Vascosanus: cujus editiones quoniam antea (Annal. Typograph. Tom. 2. p. 547.) plurimas recensui, gratum lectori me facturum puto, si ea quoque Ciceronis opera diversa, quæ annis diversis apud Lodoicum excusa in 4. mihi innotuerunt, recenscam.

Ad Herennium. 1543.

De Inventione. 1543.

De Oratore. 1542.

Brutus cum not. 1543.

Orator. 1542.

Idem cum not. 1543.

Topica cum not. 1543.

Partition. cum not. 1543.

Oratio pro Q. Rosc. com. 1545.

Pro L. Mur. cum not. 1545.

Pro P. Syll. cum not. 1541.

Pro L. Val. Flacc. cum not. 1545.

Pro P. Quint. cum not. 1543.

Pro domo sua. 1543.

In Verr. 1545.

De Arusp. cum not. 1545.

Pro P. Sest. cum not. 1546.

Pro M. Cæ. cum not. 1544.

Pro Marcell. cum not. 1539.

Ante exil. & post redit. 1547.

Ascon. & Lusch. in Oration. 1536.

Tusculan. Quæst. 1541.

De Natur. Deor. 1544.

De Fat. cum not. 1544.

De Legib. . . . 1541.

Et 1545.

Id. cum not. 1538.

De Univers. cum not. 1540.

G. Morel in lib. de Finib. 1546.

Versio Arat. phænom. 1540.

Ab his initiis æstimare licet, quid à MORELIO expectandum erat, cum se ad typographicam artem accingeret: neque cum spem tefellisse testantur satis multæ & elegantes optimorum in omni literarum genere librorum editiones, quas in eruditorum usum per quindenum annorum spatium evulgavit, plures, nisi vita huic brevior contigisset, daturus. MORELII vidua, postquam defuncti conjugis officinam cum laude magis quàm lucro per biennium sola curasset, JOANNI BENE-NATO industrio typographo nupsit, qui domus Morelianæ rebus afflictis opem tulit, & eandem artem pari animo ab anno 1566. ad annum 1588. exercuit. MORELII, cui vitam diuturniorem fata inviderant, obitu illatum literis damnum refarcire pro virili parte conatus est non tantum JOANNES BENE-NATUS, sed etiam STEPHANUS PREVOSTÆUS [Prevosteau] *Morelii*, cujus filiam (a) duxerat, gener & hæres; ab anno (b) 1581. ad annum (c) 1607. Editionum copiâ juxta ac elegantia clarissimus. Moreliani postea nominis famam ad posterum continuaverunt celebres duo typographi, PETRUS PAUTONNIER *Guilielmi Morelii* nepos, & JOANNES LIBERT *Franciscæ* (d) *Prevosteau* in primis nuptiis maritus: ille ann. (e) 1602 & (f) 1607. inclaruit; hic postquam rem typographicam ab anno (g) 1609. ad annum (h) 1646. adornasset, defunctus (i) viduam reliquit, quæ mortui conjugis officinam à labore ferari non passâ procurandis librorum editionibus usque ad annum (k) 1652. operam strenuam navavit.

In Scriptoribus (l) bibliothecariis mentio fit *Joannis Morel seu Morelii*

(a) Caille, p. 171.

(b) Basil. de honor. parent. de Senect. ac juvent. Græc. Lat. è typographiâ Steph. Prevostæi hæredis Guil. Morelii in ædibus Jo. Bene-nati. 1581. 4.

(c) Phil. Cospeani in urbem reversio: è typographiâ Steph. Prevosteau viâ D. Jo. Lateran. in colleg. Cameracensi. 1607. 8.

(d) Caille, p. 215.

(e) Cicer. de Leg. lib. 1. apud Pet. Pautonnier nepotem Guil. Morelii viâ aurigarum è regione trium crescentium. 1602. 4.

(f) Cicer. Topic. apud eundem. 1607. 4.

(g) Jo. Roenni accentuunculæ. ex typographiâ Joan. Libert, viâ D. Jo. Lateran. 1609. 8.

(h) Ovid. Fast. apud eund. 1646. 12.

(i) Ioannes Libert in secundis nuptiis duxit Ioannam Guillemot viduam Samuelis Thiboult. Lege Caille. pag. 215.

(k) Plutarch. Apophthegm. Gr. apud

Viduam Ioannis Libert: 1646. 4. Juvenal. Satyr. 12. apud eandem. 1652. 4.

(l) Bibliotheq. du Sr. de la Croix du Maine.] *Jean Morel ou Morelli Parisien a escrit un livre de la discipline & police Chrestienne, imprimé à Lion l'an 1562. comme témoigne Charles du Moulin J. C. Parisien en sa defense contre les Calvinistes fol 151. J'ai opinion que c'est celui Morel, frere de Guillaume Morel imprimeur à Paris, tous deux natifs du Tailleul [aut potius Tilleul] en Normandie, hommes doctes ès langues, duquel le plus jeune frere, nommé Jean Morel, fut brûlé à Paris pour son heresie, comme nous avons dit ci-devant, parlant de Guillaume Morel Bibliotheq. du Verdier] *Jean Morely a escrit en quatre livres par chapitres Traicté de la discipline & police Chrestienne; impr. à Lion. 4. par Jean de Tournes 1562 Calvinique. Caille. p. 124] Guillaume Morel avoit un frere nommé Jean Morel, qui composa un Li-**

relii vel Morelli, & alterius etiam Joannis Morel; quorum duorum unus Guilielmi Morelii frater fuisse fertur. Utrumque à me confundi, alterumque pro altero usurpari conqueritur author notarum in librum *Adriani Baillet* [Jugemens des Savans. Tom. 1. p. 368 not. -] at nulla in me rejici debuerat culpa, qui, judicio meo non interposito, Joannis de la Caille (in cujus libro p. 124. legeram, quod exscripsi) nomen & auctoritatem allegavi.

Inter multos, quos habuit in re typographica socios *Guilielmus Morelius*, nullus ei fuit conjunctior quam *ADRIANUS TURNEBUS*, vir nota eruditionis, magnique inter contemporaneos suos posterósque nominis; natus anno 1512. obiit anno 1565. *Jacobo Tusano* Græcæ linguæ professori ann. 1547. successit. Typographiæ Græcæ Regiæ curam gessit per quadriennium ab anno 1552. ad annum 1556. Reliquum vitæ tempus bonarum disciplinarum studiis regius philosophiæ & Græcarum literarum professor tradidit. *Turnebi Moreliisque* notitiæ diutius hic immorarer, nisi utriusque vitam in typographorum aliquot Parisiensium historiâ, ad quam lectorem remitto, descripsissem.

Librorum, qui ex *Guilielmi Morelii* officinâ prodierunt, catalogus (*Adriano * Baillet* teste) lucem aspexit anno 1555. Illum equidem nunquam vidi: verum alium anno 1560. in 8. excusum, cujus exscribendi copiam mihi fecit *Thomas Rawlinson* armiger, vir in penitissimâ librorum cognitione versatissimus. Hunc rei librariæ curiosis exhibere operæ pretium duxi; eodem, quo impressus est, ordine; pretio singulis libris appposito. Quoniam autem impressionis annus non erat additus, cum, ubicunque certus mihi innotuit, ad marginem adjeci; annos, qui desunt, relinquens deinceps, prout libri occurrent, supplendos. Adjunxi præterea majusculas literas G. M. & A. T. & R. S. nominum *Guilielmi Morelii* & *Adriani Turnebi* & *Roberti Stephani* indices, ubi ambo conjunctis operis libros emisserunt. Libri aliquot repe-

Livre de la discipline & police Chrétienne, & qui fut brûlé à Paris pour le fait de la religion. Author notar. in Baillet. ex Bezæ Historiâ Ecclesiasticâ hæc errata sic restituit: Le Jean Morel Normand [Scil. Guilielmi Morelii frater] âgé d'environ 10. ans mourut à Paris en prison, ou il étoit detenu comme heretique, & ayant été deterré fut brûlé le 27. Février 1559. au lieu que le Jean Morel Parisien étoit plein de vie à Orleans, (auteur d'un livre de la discipline ecclesiastique imprimé in 4. à Lion chez Jean de Tournes) le 27. Avril. 1562.

* Jugem. des Sav. Tom. 1. pag. 369.

& n'a jamais été prisonnier pour le fait de la religion. Franciscus à Cruce Cænonianâ lapsus est, cum eundem Joannem Morel & Parisiensem & Normannum dicit. Non tamen tam facile (quàm putat author notarum suprâ dictus Bezæ historiâ adjutus) erat alium ab alio distinguere, ubi ex eodem nomine oritur confusio, & ex eadem forsân opinione; nam hic hæreseos accusatus in carcere obit; ille hæreseos suspicione vacare vix potuit, qui librum Calvinisticum (ut ex Antonio du Verdier comperio) scripserat.

reperiuntur, qui licet *Adriani folius Turnebi* nomen præferunt (e. g. Philo, Apolinarius &c.) huic tamen Moreliano indici inseruntur; in quibus igitur curandis *Morelium Turnebo* adiutorem fuisse putaverim. Denique animadvertendum est multos libros in hoc indice desiderari, qui ex *Morelii* prælo prodierunt; quales Phalaridis Epistolæ, 1549. Homer. Ilias Lat. 1550 Orus Apollo, 1551. Isocrat. contra Sophist. 1552. Buchanani Jephthes, 1554. Terentii Andria, 1555 Hippolyt. de consummatione mundi, 1556. Cicer. de Legib. 1557. &c.

LIBRORUM INDEX

IN OMNI DISCIPLINARUM

Genere, quos Guil. Morelius à suâ officinâ suppeditare studiosis possit: Primum, quos ille typis cudit:

M. D. LX.

S A C R I.

L iturgia S. JACOBI Apostoli, BASILII, & Jo. CHRYSOSTOMI. Multi veteres auctores eadem de re & de sacramento altaris. Græc fol.	12. f. 6. d.	} 1560.
Latinè partim antiquâ translatione, partim recenti.	12. f. 6. d.	
B. IGNATII Martyris, Archiepiscopi Antiochenensis, Epistolæ. Græc. 8.	3. f. 2	} 1558.
Latinè.	1. f. 3	
CLEMENTIS ROMANI Episcopi, de rebus gestis B. Petri, ad D. Jacobum. Clementis Vita. Græc. 4.	3. f. 6. d.	} 1555.
Latinè Joachimo Perionio interprete.	3. f.	
* BASILII MAGNI Epistola de vitâ solitariâ, & moribus informandis. Græc. 8.	3. d.	
Lat. Budæo interpr.	2. d.	
De capiendâ utilitatē ex libris prophanis. Græc. 4 (a).	9. d.	
Lat.	6. d.	1551.
Oratio in irascentes. Græc. 4.	6. d.	
De vitâ & moribus Christianorum conciones		

vi-

* Hunc librum vidi à Morelio impressum, sed anno 1562.

(a) Hujus libri textum Græcum à Morelio excusum nondum vidi, sed versionem tantum Latinam.

viginti quatuor, ex omnibus *Basilii* libris, quorum magna pars non extat, per *Simonem Logothetam* jam olim selectæ. Græc. 8.

7. f. : 1556.

Lat.

4. f. : 1558.

GREGORII NYSSENI contra eos qui castigationes ægre ferunt. Græc. 4.

6. d. 2 } : 1550.
4. d. 3 }

Lat.

De iis qui Hierosolyma adveniunt. Græc. & Lat.

3. d. : 1551.

MACARII *Aegyptii* homiliae 50. de Christianorum integritate. Græc. 8.

9. f. 2 } : 1559.
6. f. 3 }

Latinè, cum indicibus aliquot.

SYNESII *Cyrenensis* episcopi opera. Græcè. De regno, ad *Arcadium*. De suæ vitæ ratione, seu *Dion. Calvitii* encomium. De providentiâ. Concio panegyrica. De insomniis, cum *Nicéphori Gregoræ* commentariis. Epistolæ. fol.

16. f. A. T. 1553.

GREGORII PALAMÆ orationes judiciales duæ, mentis corpus acculantis, & corporis contra se defendentis : itemque judicium sententia. Græc 4.

1. f. 6. d. A. T. 1553.

Latinè.

1. f. 2. d. 1553.

PHILONIS Judæi opera Græcè. De mundi secundum Moysen opificio. Allegoriæ. De Cherubim, flammæ gladio. De Cain & Abel. De agriculturâ & plantatione Noë. De ebrietate Noë. De gigantibus. De linguarum confusione. Vita Abraami. Vita Joseph. De insomniis. Vita Moysis. Decalogi expositio. De circumcisione & sacrificiis. De præceptorum Judaicæ legis ad Decalogum revocatione. De Nobilitate. De Essæis. De mundi perennitate. Contra Flaccum. De legatione ad Caium. fol.

3. lib. A. T. 1552.

Vita Moysis, *Philone* auctore, versâ per *Adr. Turnebum*. 8.

3. f. A. T. 1554.

MERCURII TRISMEGISTI de potestate

2c.

ac sapientiâ divinâ, seu Poemander. Æsculapii definitiones ad Ammonem regem. 4. Græc. 3. f. 6. d. A. T. 1554.

Latinè *Marsilio Ficino* interpr. . 2. f. 6. d. 1554.

PRUDENTII veteris poëtæ Christiani de pugnâ vitiorum & virtutum. Lat. 4. . 10. d.

APOLINARIII antiqui poëtæ Christiani metaphrasis seu interpretatio psalmorum, versibus heroicis. Græcè. 8. . . 4. f. 6. d. A. T. 1552.

JOAN. DAMASCENI hymnus de Nativitate Christi. 8. . . 4. d. . 1551.

Cantica R. HAAI & JOSEPH Hyssopæi versibus, de moribus & vitâ instituendis, Hebraic. . . 15. d.

Lat. Jo. Mercero interprete. . 9. d.

LEGALES.

ULPIANI Jurisconsulti veteris, liber titulis XXIX. quorum in Pandectis nulla mentio est. . . 1. f.

SICULI FLACCI, HYGNI & aliorum veterum jurisconsultorum opera, de limitibus agrorum & metiendis agris, coloniis Romanis. Liber figuris illustratus, & nunc primùm in lucem editus. 4. . . 15. f. A. T. 1554.

HISTORICI.

PLinii de viris illustribus. 4. . 14. d.

Helix Vinceti Scholia & emendationes in Florum. 4. . 8. d.

Suetonii Julius Cæsar. 4. . 1. f. 4. d.

MA-

* Hujus libri anno 1561. in 8. excusi apud Morelium sit mentio in Buxtorfii bibliothecâ Rabbiniçâ.

Tom. III. Pars II.

Kkk

M A T H E M A T I C I.

ARTIS metiendi, seu Geometriæ praxeos liber. 4. 6. d. 1549.

DIONYSII AFRICI de situ orbis, Græcè. 4. 2. f. }
 Latinè *Fannio Rhannia*, veteri grammatico, interprete. 10. d. } 1556.

Tabulæ duæ, quæ nomina regionum, populorum, urbium, montium, promontoriorum, fontium, insularum totius orbis terrarum complectuntur, tum vetera, tum recentia. 8. d.

ARATI Phaenomena & Prognostica. THEONIS commentaria & LEONTII Mechanici de Sphaeræ fabricâ, Gr. cum tabulis 6. f. 6. d. }
 Leonè, *Cicerone Germanico & Festo Avieno* interpretibus. HYGINI astronomicon. Omnia emendata, & emendationum ratio exposita. 5. f. } 1559.

M E D I C I.

THEOPHILI de fabricâ hominis, quæ est velut epitome librorum Galeni de usu partium, & anatomicorum. Græc. 8. 2. f. 1555.

Latinè, *Paulo Craſſo* interprete. 1. f. 4. d. 1556.

ORIBASII collectaneorum artis medicæ liber, quo totius corporis humani anatomia explicatur Græc. 8. 2. f. 4. d. 1556.

EURITII CORDI herbarium. VALERII CORDI in Dioscoridem annotationes, in quibus de omnibus simplicibus, quibus utuntur medici, disceptatur, quæ quæque hodie sint, & quibus vulgo nominibus appellentur. 16. 3. f. 6. d. 1552.

ACTUARIII medici opera. De actionibus & affectibus spiritûs animalis, ejusque nutritione, lib. 2. De Urinis, lib. 7. Methodi medendi, lib. 6. in quorum quinto de compositione medicamentorum liber continetur, quem alii

per-

perperam sejunxerant , ac quasi novum librum ederent , curârunt edendum. Scholia , item index copiosus. 8. Lat.	12. f.	1556.
GALENI de alimentorum facultatibus. Græc. 8.	4. f.	1557.
Ejusdem de Præcognitione. Græc. 8.	1. f.	1550.
De Paratu facilibus remediis, Latinè , scho- liis illustratus. 8.	18. d.	
De febribus. Græc.	1. f. 8. d.	1557.
De Marasmo. Græc.	8. d.	
De purgantibus medicamentis & de succeda- neis pharmacis. Gr.	8. d.	
De tumoribus præter naturam. Gr.	4. d.	
HIPPOCRATIS de diætâ lib. 3. Græc. 4.	2. f. 6. d.	
Latinè.	2. f.	
Ejusdem Aphorismorum lib. 7. Prognostica. Coacæ prænotiones. Prorrheticorum lib 2. De insomniis. Jusjurandum. Omnia Græca Latinis è regione respondentibus. 16.	6. f.	1557.
Epidemiorum lib. tertius. Gr.	1. f.	
ARETÆI Cappadocis medici de signis , cau- sis & curatione morborum acutorum & diutur- norum , lib. 8 Græc. 8.	4. f. 6 d.	A. T. 1554.
RUFFI Epheſi medici de morbis Renum & vesicæ De purgantibus medicamentis. De partibus corporis humani , externis & internis , quoque nomine singula nuncupentur. Græc. 8.	18. d.	A. T. 1554.
ARETÆI & RUFFI eadem opera. Lat. 16.	5. f.	1554.
DEMETRII Pepagomeni de Podagrâ , & re- liquis fluxionibus , quos rheumatismos vocant, ad Michaëlem Palæologum Imperatorem Constan- tinopolitanum. 1. Gr.	1. f. 2	1558.
Latinè.	6. d. 5	

PLUTARCHI de tuendâ bonâ valetudine,
Lat. Erasmo Roterodamo interprete. 4. (a) 1. f.

PHILOSOPHICI.

Tabula una de origine, sectis, successione;
dogmatibus, & ætate veterum philoso-
phorum. 4. d.

Dialectica Politiani. 4. 8. d.

PORPHYRII institutiones de quinque vo-
cibus. 4. 1. f.

ARISTOTELIS Categoriae, quæ vulgò
Prædicamenta dicuntur. Græc. 4. 1. f. 3. d.

Analytica posteriora Græc. 4. 1. f. 10. d. 1552.

Ejusdem ars poëtica emendata, & emendatio-
num explicatio. Græc. 8. 1. f. 6. d. 1555.

Ejusdem libri octo Physicorum. 6. f. Lib. 3.
de cælo. 3. f. 3. d. Lib. 2. de ortu & interi-
tu. 1. f. 9. d. Meteor. lib. 4. 3. f. 9. d. De
animâ lib. 3. 2. f. 3. d. De sensu & sensilibus,
memoriâ & recordatione, somno & vigiliâ, in-
somnia, divinatione per somnum, longitudine
& brevitate vitæ, juventute & senectute, vitâ
& morte, respiratione & spiritu. 3. f. 3. d.
Gr. (b) 4. 20. f. 1556.

Libellus de virtutibus. Græc. 3. d. Lat (c). 2. d.

Ethica seu de moribus ad Nicomachum libri
decem. Petri Victorii in easdem correctiones, &
variarum in vetustis codicibus lectionum anno-
tationes. Græc. 4. 7. f. 1560.

Eadem Ethica Latina, Græcis ex adverso
respondentibus, ut conferri possint. fol. 16. f. A. T. & G M. 1555.
Po-

(a) Hunc tractatum in 4. Græcè excusum vidi, finè anni & typographi notatione:
sed ex charactere vix dubito, quin à Moreliano prælo prodierit.

(b) Initio præfert annum 1561.

(c) Vidi hunc libellum Græcè, ex Morelii (ut ex charactere constat) officinâ, sed
absque ejus nomine & anni indicio.

Politica itidem correcta, & Petri Victorii castigaciones. Græc. 4.	8. f.	1556.
Oeconomica Lat. Gilberto Cognato interpret. 4.	4. d.	1551.
PLATONIS Menon, fol. Græc.	2. f. 3. d.	
Ejusdem Phædo seu de animo. Græc. 4.	2. f. 6. d. A. T.	1553.
Latinè.	2. f.	1554.
Eraſtæ seu de philosophiâ. Græc. 6. d. Lat. (a).	4. d.	
Theages seu de ſapientiâ. Græc. 6. d. Lat.	4. d. [Græcè, 1558.]	
Minos ſive de lege. Græc. 6. d. Lat. (b).	2. d.	1558.
Primus de leg. Græc. 1. f. ſecundus (c).	1. f.	
Hipparchus. Gr. 3. d. Lat. (d).	3. d.	
Ejusdem Platonis oratio Socratis de amore, ex convivio. Græc.	6. d.	
De republicâ liber ſextus. Græc. 15. d. ſeptimus.	15. d.	
Ex epistolis ſelectiores. Græc.	3. d.	
Axiochus ſive de morte. Græc.	6. d.	
Lat. Cince Romano interpr.	4. d.	
PLUTARCHI de procreatione animi, ſeu in Timæum Platonis Græcè & Lat. Turnebo interpr. 4.	3. f. [Gr. G. M. Lat. A. T.]	1552.
THEOPHRAſTI de igne. Græc. 4.	1. f. A. T.	1552.
Latinè cum Scholiis, auctore Turnebo.	10. d. A. T.	1553.
Ejusdem lib. ſextus de cauſis plantarum, de odoribus & ſaporibus Græc. Lat. è regione.	2. f.	1558.

(a) Vidi equidem hunc tractatum ſine notâ anni & typographi, ſed character prodit Morelium

(b, c, d,) Vidi etiam Græcè Minoem, ſecundum de legibus; Græcè & Latinè Hipparchum; apud Morelium (ut credo) excuſos, ſed abſque ejus nomine, & tempore impreſſionis.

PLUTARCHI *Charoni*, de primo frigido.

Græc. 4.

Latine, Turnebo interprete.

1. f. } A. T. 1552.
10. d }

TIMÆI LOCRI de Universitate rerum,
ex quo Platonis Timæus factus est. Græc. 8.

6 d. 1555.

ALEX. APHRODISEI de fato, de eo quod
est in nostrâ potestate, & de fortunâ. Græc. 4.

1. f.

P O E T I C I.

MIMI PUBLII SYRI commentariis E-
rasmi explicati, & utrique Gallici. 8.

1. f. : 1549.

AUSONII opera. 16.

20. d. 1551.

Ejusdem ludus septem sapientum & eorun-
dem sententiæ 4.

4 d.

TIBULLI carmen de laudib. Messalæ Cor-
vini. 4.

4 d.

COLUMELLÆ liber decimus, de cultu hor-
torum. 4.

4 d. 1549.

JUVENALIS satyra prima. 2. d. Tertia. 4 d.
Quarta. 2. d. Quinta. 2. d. Sexta. 6. d. Septi-
ma. 2. d.

PERSII satyræ sex. De satyrographis com-
mentatio. 4.

8. d. 1549.

De Caletis receptis Panegyricus Turnebi ver-
sibus heroicis. 8.

6. d.

Epithalamium *Francisci* Franciæ delphini &
Mariae Scotiæ reginæ, per eundem Turne-
bum. 8.

6. d. 1558.

Sententiosi poëtæ 17 d. sententiæ Theognidis.
18. d. Phocylidis. 3. d. Pythagoræ aurea car-
mina. 3. d. Solonis Tyrtæi, Simonidis & alio-
rum. 18. d. Græcè. 4.

3. f. A. T. 1553.

Idem Latine, versibus.

2. f. 1553.

In

In eadem carmina Pythagoræ commentarius Steph. Nigri. 8.	1. f.	
HESIODI opera & dies Græc. 4. 1. f. Lat. 8. d.		
LUCIANI Epigrammata Græca.	3. d.	1551.
Epigrammata selecta ex variis auctoribus. Græc. 4.	3. d.	finè anno.
PALLADÆ epigrammata. Græc. 4.	6. d.	
ANTIPATRI epigrammata. Græc. 4.	6. d.	1551.
THEODORI PRODOMI Exulans amicitia vers. jambicis. Græc. Lat. 4.	10. d.	1549.
THEOCRITI selecta Edyllia. Græc. 4.	6. d.	
Ilias HOMERI, seu de rebus ad Trojani gestis lib. 24. Græc. 8.	10. f.	A. T. 1554.
OPPIANI opera. De piscatu. De venatione. Græc. 7. f. Latine.	5. f. [Gr. A. T. Lat. G. M.]	1555.
NICANDRI opera Theriaca, Alexipharmaca, Græcè, & Latine, Jo. Gorrhæo interprete. Scholia Græca in eadem, & item ejusdem Gorrhæi scholia Latina de ponderibus & mensuris, Græc. item Gorrhæi apologia de lepore marino ad Guil. Rondeletium. 4.	10. f.	1557.
EX 42 Comicis Græcis quæ supersunt sententiae, Græcè & Latine. 8.	4. f. 6. d.	1554.
ANACREONTIS odae, item aliorum lyricorum, Græcè. In easdem observationes. Eadem Latine, Heliâ Andreâ, & Henric. Stephano interprete. 8.	3. f. 6. d. [G. M. & R. S.]	1556.
PINDARI opera. Græc. Olympia, 3. f. Pythia. 3. f. Nemea. 2. f. Isthmia. 15. d. 4.	9. f.	1558.
ÆSCHYLI Tragediæ emendatæ. Græc. 8.	4. f. 5. d.	A. T. 1552.
SOPHOCLES tragœdiæ, strophis, antistrophis, & epodis ac aliis ejus generis notis distin-		

ctæ

etæ, singulæ scorsim, 4. Græc. 3. f. Omnes simul.

DEMETRII TRICLINII commentaria in easdem Sophoclis tragœdias, in quibus & metrorum genera & schemata, & loci quique difficiles explicantur. Græc. 4.

13. f.

A. T. 1553.

7. f.

ORATORII SIVE RHETORICI.

ARISTOTELIS Rhetoricorum libri tres, Græc.

6. f.

1559.

Latinè Hermolao Barbaro interpr.

4. f.

Rhetorica *Isidori* 4.

2. f.

Rhetorica *Cassiodori* 4.

6. d.

QUINTILIANI institutionum oratoriarum universalium Epitome, auctore Petro Paulo Vergerio. 8.

2. l. 2 d.

1554.

QUINTILIANI liber octavus 4.

18. d.

M. T. CICERONIS De optimo genere oratorum 4.

2. d.

Partitiones oratoriæ 4.

1. f.

Locorum in Partitionibus difficilium explicatio, quæ vice aliorum commentariorum esse possit 4.

20. d.

1549.

Topica. 4.

8 d.

Joci Cicer. Lib. 2. de Oratore à *Turnebo* explicati. 4.

2. f.

1554.

DIONYSII HALICARNASSEI ad Cn. Pompeium epistola de Platonis stilo. Comparatio Herodoti cum reliquis historicis, & historicorum inter se ad Ammæum, quod Demosthenes ab Aristotele Rhetoricam non didicerit. Scriptorum præcipua elogia. Proœmium ejusdem de antiquis oratoribus. Maximi, qui Ju-

liano

liano præceptor fuit, quomodo Demosthenes & alii veteres iis quæ dissolvi non possunt, obstituerunt. Græcè. Ciceronis & aliorum elogia doctorum quæ superioribus Dionysii respondent. 8. (a).

1. f. 8. d.

DEMETRIUS PHALEREUS de Elocutione. Græc. 8.

2. f. 6. d. 1555.

T. LIVII Conciones selectæ.

6. d.

Oratio CICERONIS pro Rabirio Perduellione, commentariis *Adr. Turnebi* explicata.

10. d. A. T. 1553.

GORGIAE LEONTINI defensio Palamedis contra Ulysses. Græc. 4.

6. d.

LYSIAE oratio pro eo qui adulterum deprehensum interfecerat. Græc. 4.

6. d.

Latinè cum scholiis.

10. d. 1549.

ARISTIDIS oratio, quod in comædiis non fit suggillandum. 4.

3. d.

Ejusdem oratio adversus oratores qui à vulgatis rhetorum præceptis recedunt. 4.

6. d.

DEMOSTHENIS opera. Græcè.

Demosthenis olynthiacæ tres. prima. 6. d. secunda. 6. d. Tertia. 6. d. Græcè 4. 18. d. Lat. (b).

16. d.

Philippicæ quatuor. Prima 6. d. secunda

3. d.

Tertia 9. d. Quarta 9. d. Græc. 4.

2. f. 3. d. } 1552.

Latinè Paulo Manutio interpr.

2. f.

De rebus in Cherroneso. Græc.

9. d.

De pace. Græc. (c).

3. d.

De

(a) Hunc librum vidi sub nomine Caroli Stephani & Henrici Stephani curâ anno 1554. excusum: nunquam sub nomine Morelii.

(b, c,) Vidi (absque typographi &

temporis notâ) olynthiacas secundam & tertiam; de pace; de Rhodiorum libertate; Græcè & Latinè: pro Megalopolitis; Latinè: omnes Morelianum characterem referentes.

Tom. III. Pars. II.

LII

De Haloneso Græc.	6. d.
De classibus ordinandis.	6. d.
De Rhodiorum libertate (a) De Cherroneso.	
De Megapolitis. (b) De pactis cum Alexandro.	1. f.
Contra Epistolam Philippi. Græc.	3. d.
Contra Timocratem.	2. d.
De falsâ legatione. Græc.	2. 1. 6. d.
Contra Androtationem Græc.	6. d.
Contra Midiam. Græc.	2. f.

G R A M M A T I C I.

Alphabetum Græcum. De singularum literarum appellatione & significatione. De literarum nexibus, & syllabarum compendiis. De numero Græcorum. Medicinæ & aliarum artium notæ. *Ignatii & Gregorii Theologi* Alphabeticæ sententiæ, versibus Jambicis. Sacræ preces. Decalogus ex Nicephoro. 4 & 8. 1. f.

Aliud Alphabetum, in quo de literarum appellatione, pronunciatione, divisione & vocalitate, ex *Dion Halicarnass.* Græcè & Lat. Mensuræ Græcorum & Latinorum comparatio, ac plena descriptio. Sententiæ aliquot insignes Græcè & Latinè. 8. 1. f.

Græcarum institutionum liber, in quo casuum, temporum, & personarum canones & indeclinabilium ratio tractantur. 4. 1. f. 3. d.

CLENARDI institutiones in linguam Græcam. Inflectendi formulæ. Investigatio the-

TRACTUM

(a, b,) Vide notam præcedentem,

matum seu de verbis Anomalis. De Accentibus. De Syntaxi. Scholia in universum opus, in suos redacta locos. 4.

3. f.

ANGELI CANINII Grammatica Græca: in quâ quicquid vetustissimi scriptores de Græcæ linguæ ratione præcipiunt, atque adeò omnia quæ ad Dialectos intelligendas, & poëtas penitus cognoscendos pertinent, facili methodo exponuntur. Eò accedit plurimorum verborum omnis generis linguarum originis explicatio. 4.

10. f. : 1555.

Tabulæ duæ, quæ totius Græcorum grammatices summam, methodo facili complectuntur.

8. d.

De verbis Anomalis, in quo singula verba anomala, aut alioqui difficilia, ordine alphabetico ad sua themata revocantur, liber auctior.

3. f. : 1558.

GEORGII FABRITII Syntaxis Græca; in quâ quæ Latini à Græcis mutuârunt tractantur, & exemplis propositis regulæ examinantur.

1. f.

FRANCISCI VERGARÆ Grammatica Græca. Præfatio de ratione studii Græcanici. Lib. primus de inflexione nominum & verborum & de indeclinabilibus. Secundus in quo præcepta declinandi & conjugandi traduntur. Tertius de constructione octo partium orationis. Quartus de Orthographiâ, de accentibus & spiritibus, de syllabarum quantitate. Quintus de Dialectis, & poëtarum licentiâ ac proprietate. 8.

7. f. . 1557.

HEPHÆSTIONIS *Alexandrini* enchiridium, de metrorum omni genere, de strophis, antistrophis, epodis, & id genus poëmatiis. Scholia in idem enchiridion. Græcè. 4.

4. f. A. T. 1553.

Tabella quæ diagramma podum & poëmatum complectitur, Græcè.

3. f.

LII 2

Ta-

Tabulæ sex de pedibus, & omni genere metrorum. Lat.

1. f.

Dictionarium Latino-Græco-Gallicum, in quo voces omnes Latinæ Græcis & Gallicis exponuntur; accentus earum, quantitas, inflexio, genus, casus, conjugatio, modi, tempora. Item quæ Cicero, Varro, Columella, Plinius, & cæteri classici Latini de Græcis verterunt: & vicissim quæ Græci de Latinis. 4.

50. f. . . 1554

De singulis conscribendarum epistolarum formulis. Græc. 8. 3. Lat.

2. d.

De optimo genere colloquiorum & eorum formulis. 8.

1. f.

Colloquiorum quotidianorum formulæ. Græc. 3. d. Lat.

2. d.

M I S C E L L A N E I.

Plutarchi, de puerorum educatione. Græc. (a).

9. d.

Latinè. . . . .

6. d.

De virtute & vitio. Græc. 3. d. Lat. (b).

2. d.

De virtute morali. Græc. 9. d. Lat.

6. d.

1555.

De fortuna Romanorum, Guil. Budæo interprete. 4.

6. d.

De procreatione animi, seu in Timæum Platonis. Græcè & Lat. Turnebo interprete. 4. (c).

3. f.

Contra Herodotum. Græc. 4.

9. d.

1556.

Liber quartus symplosiacon. Græc. 4. (d).

9. d.

Xc.

(a) Hunc librum vidi, sed ann. 1561. 4.

tea facta est inter philosophicos.

(b) Hunc etiam, at (ut priorem) Græcè tantum, typis, qui sanè sunt Moreliani; sed sine nomine typographi, & anno.

(d) Librum non tantum quartum, sed & quintum vidi; sed, quoniam pagina tituli desiderabatur, annum compertire non potui.

(c) Hujus Libri mentio in hoc indice an-

Xenophontis Lacedæmoniorum Politia.	
Græc. 4. (a).	9. d.
De disciplinâ & Rep. Persarum. Græc. 4.	3. d.
Latine.	2. d.
Apologia Socratis. Græc. 6. d. Lat.	4. d.
Agefilai laudatio. Gr.	1. d.
Plinii Liber XXXIV. qui est de metallis.	14. d.

Huic Moreliano Catalogo alium subungere ab re non erit, nempe JOANNIS LODOICI TILETANI; quem Parisiis ann. 1546. in 8. (teste Adriano Baillet, Tom. 1. Jugem. des Sav. pag. 367) impressum aspicere mihi nondum contigit. Qualem tamen ex editionibus, quas vidi, licuit contexere, exhibebo.

Librorum à JOANNE LODOÏCO TILETANO excusorum
Catalogus juxta annorum seriem dispositus.

Anno 1536.	Bed. in Proverb. & Cantica, fol. Gelen. in Plin. 8. Cicer. Oration. cum comment. fol. Ascon. & Lufch. in Cicer. 4. Cicer. Somn. Scip. cum not. Olivar. 4. Quintilian. Institut. & Declamat. fol. Aul. Gell. cum Schol. fol.
1537.	Lombard. Sentent. 4. Theognid. Sentent. & Pythagor. Vers. Gr. 4.
1538.	Hor. Virgin. &c. Gr. 12. Zoroastr. Magic. cum schol. Pleth. Gr. 4. Aristot. Ethic. ad Nicom. Gr. 4. Schol. in Cicer. de Legib. 4. Cicer. Tusculan. Quæstion. 8.
1539.	Cicer. pro Marcell. cum not. 4. Ejusd. Offic. Cat. Læl. Paradox. Somn. 4. Zoroastr. Magic. cum schol. Pleth. Lat. 4. Cæsar. Comment. 8. D. Justin. admonitor. ad gent. Gr. 4.
	1540. Niphi.

(a) Hic tractatus nondum mihi occurrit; sed alter de Atheniensium politia, sine nomine & anno.

- Euripid. Med. Gr. cum schol. Gr. 4.
 Ejusd. Hecub. Gr. cum schol. Gr. 4.
 Aristoph. Thesmoph. Gr. cum schol. Gr. Bourdin. 4.
 Les X. prem. livr. de l'Iliade, par Salel. fol.
 Vergar. de Dialect. 8.
 1546. Morel. in Cicer. de finib. 4.
 Cicer. Orat. pro P. Sest. cum not. 4.
 1547. Sallust Jugurth. 4.
 Cicer. Orat. ante & post exil. 4.
 Rob. Vall. in art. versif. Hutten. 8.

Non (ut spero) gravabitur lector, neque magnum erit temporis aut chartæ dispendium, si *Lodoici* catalogo CONRADI NEOBARIi catalogus jungatur; quos commercium aliquando junxit typographicum, ambos coetaneos, industriâ & peritiâ pares; quorum uterque temporis, quod ipsis ad suam artem exercendam contigit (annorum illi duodecim, huic duorum) inopiam operum copiâ ita compensavit, & ætatem breviorē labori impensam redemit cum tantâ erga rempublicam literariam utilitate, ut nemo non annos Nestoris utrique optaverit.

Librorum à CONRADO NEOBARIO excusorum
 Catalogus.

- Anno 1539. Actuar. de medicam. composit. Latin. 12.
 Fuchs. de medend. meth. & Hippocr. de medicam. purgant. Latin. 12.
 Ocell. Lucan. Gr. 4.
 Cleomed. Cyclic. Gr. 4.
 Comment. in Aristot. Rhetoric. Gr. fol.
 Velcur. in Erasmi. cop. 8.
 1540. Canon. Apostol. Gr. 4.
 Adamant. Physiogn. Gr. 12.
 Aristot. & Phil. de mund. Gr. 12.
 Epictet. Gr. 4.
 Id. Latin. 4.
 Aristoph. Plut. Neb. Ran. Gr. 4.

Apud Conradi Neobarrii Viduam.

1540. Alex. Aphrodis. medicin. problem. Gr. 12.
 Georg. Gemist. de different. Aristot. & Plat. Gr. 12.
 1541. Cass. medicin. Quæst. Gr. 12.

Ho-

Horum Catalogorum particularium libri in annuâ generalium serie fusè descripti continentur. Ex usu nihilominus φιλοβιβλοῖς sunt hi singulares (ut ita dicam) indices, ubi singulas clarioris cujusdam unius typographi editiones intuitu faciliori perlustrare & distinctiùs observare possint; exemptas quippe selectasque ex isto communi acervo, in quo omnes indiscriminatim typographi, obscuriores, celebriores, mixti, prout annus & materia postulant, neglectâ dignitatis ratione, recensentur.

JACOBUS PUTEANUS [*du Pays*], (a) mercator librarius juratus universitatis Parisiensis, officinam habuit (b) in vico D. Joannis Lateranensis, sub insigni Samaritanæ (quod libris apud se venalibus præfigere solebat) (c) è regione collegii Cameracensis sitam: in quâ cum laude per reliquum (d) ferè hujus centuriæ spatium se exercuit, (e) Duxit CATHERINAM Sonniæ filiam; (f) mortuusque 1591. 3. Novemb. suas in S. Benedicti æde exuvias reliquit. *Jacobo* fuit (g) frater *Mathurinus*, cujus impensis (h) libros aliquot excudit *Gulielmus Morelius*. JACOBUS PUTEANUS *Gulielmi* etiam aliquando (i) *Morelii*, (k) *Dionysii du Val*, (l) *Francisci Stephani* & (m) *Joannis Bevenati* operâ ac consortio usus est. Quò clariùs elucescat eximia *Jacobi Puteani* industria, ipsius verba hîc subnectam, quæ Dictionario Gallico-Latino apud ipsum ann. 1573. in fol. edito præfatus est; quæque huc traducere eò lubentiùs volui, quòd magni illius typographi Roberti Stephani laudes complectantur.

„ A tres illustre Prince Georges Jehan, Conte Palatin
„ du Rhin, Duc de Baviere &c.

„ Monseigneur, comme tout le monde tient pour un singulier bien-
„ faict, venant de la providence de Dieu d'avoir de nostre temps suf-
„ cité infinis gens de bien & de scavoir pour esclaireir les bonnes let-
„ tres & disciplines &c. On ne doit pareillement moins recognoistre
„ venir de la mesme providence l'instrument & moyen de faire tous les
„ hommes participants de ce grand bien, qui est l'Imprimerie. Le-
„ quel moyen comme il n'a esté trouvé à une fois en telle perfection
„ comme nous le voyons maintenant; aussi ceulx qui se sont le plus
„ employez par le passé, & ont le plus apporté d'industrie & travail
„ pour

(a) Vide privilegia ei concessa.

(b) Brocard. in Aristot. Rhetor. 1549. 8.

(c) Theodoret. Quæstion. in Sac. Scriptur. Gr. Lat. 1558. 4.

(d) Ab ann. 1549. ad 1588. quo divulgavit *Histoire de Bretagne par Bertrand d'Argenré*, fol. Vide Long Bibliothec. Hist.

num. 14869.

(e, f, g,) Caille. p. 133. 134. 111.

(h) Vide ann. 1550.

(i) Arct. Lat. 1554. 12.

(k) Justin. Histor. 1581. 8.

(l) Dictionar. Lat. Gall 1571. fol.

(m) Cicero. Oper. 1572. 8.

„ pour l'amener à cette perfection , doibvent estre grandement esti-
 „ mez, & reputez veritablement comme suscitez de Dieu &c. Je ne
 „ parleray des autres nations. Quant à la France, elle ne peut, qu'elle
 „ ne celebre grandement la memoire, comme elle se sent avoir esté or-
 „ née par son industrie, de defunct Robert Estienne, lequel peut estre
 „ dict avoir esté le premier, qui a faict, que la France pour ce regard
 „ ne cede à aulcune autre nation ; tant pour les graces qu'il a eu pro-
 „ pres pour l'ornement de cet art d'imprimerie, que pour l'amour in-
 „ fini qu'il a porté à l'utilité publique, & le grand labour & peine qu'il
 „ a pris, sans y espargner rien qui fust en sa puissance, pour l'advan-
 „ cer & mener à sa perfection : De quoy sont foy tant de beaux & ex-
 „ cellens livres, & Latins, & Grecs, & Hebrieus, plus encores re-
 „ cherchez aujourd'huy que du vivant de l'Imprimeur. Et n'eust été la
 „ calamité qui luy survint, comme à la moytié de son chemin, la-
 „ quelle luy retrancha une bonne partie des commoditez desquelles il
 „ se servoit pour cet effect, nous eussions un nombre infini de livres de
 „ son impression plus que nous n'avons ; & de ceulx qu'il avoit desja
 „ mis en lumiere, venants principalement de sa diligence, comme
 „ de Dictionnaires pour soulager la jeunesse, nous en verrions un bon
 „ nombre augmenté & corrigé en infinis endroiets. Entre lesquels il
 „ deliberoit mettre le Dictionnaire Francois-Latin des premiers pour
 „ n'avoir ja rien espargné à le faire reveoir à plusieurs scavants person-
 „ nages qui l'avoient en cet endroiect infiniment aydé, & nommément
 „ à M. Jean Thierry, homme de grande erudition : & pour scavoir
 „ tres bien que tel qu'il avoit peu sortir de son imprimerie pour la
 „ premiere fois, il avoit esté soigneusement recueilly & apporté une
 „ utilité grande à tous desirants entendre la proprieté de la langue
 „ Françoise &c. Car je puis dire qu'il n'y a ne science, ne art, ne
 „ mestier, desquels les propres & plus particuliers mots n'y soyent di-
 „ ligemment & proprement expliquez &c. Laquelle chose m'a prin-
 „ cipalement incité à r'imprimer ledict livre, duquel y a quelque temps
 „ que j'ay recouvré l'exemplaire laissé par deça par ledict Robert E-
 „ stienne, avant que partir de France : lequel je me suis ingeré, Mon-
 „ seigneur, de vous dedier, pour ce que je scay qu'avez bien bonne
 „ cognoissance de nostre langue, encores que n'avez jamais veu la
 „ France, ayant esté à ce tres heureusement conduict par M. Jean Pi-
 „ lot, homme de tres grande erudition & d'une humanité singuliere,
 „ qui mesmes a communiqué au public, il y a ja assez long temps, la
 „ methode de laquelle il a usé à vous enseigner. Il y a plus, que me
 „ souvenant de tant de bien & d'honneur qu'il vous pleut me faire lors
 „ qu'estiez à Heydelberg, & lequel je reçois continuellement de vostre
 „ tres noble maison, marchant à seureté, frequentant les foyres de
 „ Tom. III. Pars II. M m m . „ Franc-

„ Francfort, sous sa protection par ses terres &c. Vostre tres humble
„ serviteur Jaques Dupuys.

„ Jacques Dupuys au Lecteur.

„ Mon intention n'estoit pas de r'imprimer si tost ce dictionnaire
„ François Latin, que par ma premiere impression j'avoy mis en lu-
„ miere avec le plus de perfection qu'il m'estoit lors possible: mais ayant
„ veu que la cupidité de gain d'aucuns les a meus depuis nagueres le
„ mettre en avant du tout selon mon premier exemplaire &c. n'ay vou-
„ lu plus avant differer de vous communiquer ce que j'ay fait extraire
„ de plusieurs escripts de M. Nicot conseiller & maistre des requestes
„ de l'hostel du Roy, concernant le fait & pour pris de ce dict Dictio-
„ naire, qui en est augmenté d'un tiers plus qu'il n'estoit en ma dicte
„ premiere impression. Et si la precipitation d'iceulx ne m'eust quasi
„ osté des poings cette presente augmentation, j'eusse retiré encores du
„ mesme endroit plusieurs choses, qui eussent indubitablement rendu
„ ce Dictionnaire au plus pres de la perfection qu'on luy peult desirer.
„ Mais je ne lairray pourtant à suivre ces erres de croistre & mener cet
„ œuvre jusqu'à son comble & à l'égal des Grecs & Latins Dictionnai-
„ res; & dedans brief temps vous l'aurez en main: ce que le Sei-
„ gneur Nicot m'a octroyé, pour en recueillir ce & tant qu'il me
„ plaira. Cependant & par ceste mienne deuxième edition je vous
„ baille à present tous les mots concernant le faict de la navigation: le
„ tout prins d'un traité redigé par ledict Seigneur Nicot, De la fabri-
„ cation des navires. Vous y trouverez aussi les mots de la venerie &
„ faulconnerie, & en plus grande quantité, meilleur ordre & assiette
„ que n'estoit en ma dicte premiere impression des susdicts &c. Vous
„ jouirez de ceste mienne diligence en attendant l'effect de ma promes-
„ se susdicte, dont je vous puis hardiment asseurer; me tenant desja
„ pour nanti de tout ce qui m'est requis pour l'augmentation. Et à
„ Dieu.

SEBASTIANUS (a) NIVELLIUS, librarius inclytus, librorum
cultu & copiâ longoque, quo arcem illam excoluit, temporis spatio ce-
leberrimus, anno 1523. natus est. Cœpit inclarescere (b) anno 1551.
suoque munere naviter fungi non destitit usque ad annum (c) 1603.
Habitavit in viâ Jacobæâ sub signo duarum ciconiarum, quo suos sole-
bat

(a) Baillet. Jugem. des Sav. Tom. I. pag. 369. Nivelle se distingue du com-
mun des imprimeurs par son exactitude, &
l'on recherche encore aujourd'hui ses éditions
avec soin, quoiqu'on n'ignore pas qu'il n'y
ait eu un peu de préjugé dans l'estime qu'on

en faisoit autrefois.

(b) Gnomolog. Demost. 1551. 8.

(c) Calic. p. 133.] Theodori Petreii,
Campensis Carthusiani confessio Tertullia-
na, 1603. 8.

bat libros insignire, cum his plerumque (a) lemmatibus; תַּרְחֻמֵּי תַּבְרָתְךָ לֵךְ אֲבִיךָ הַיּוֹם וְיָמֶיךָ תַּרְחֻמֵּיךָ Exod. 20. *Honora patrem tuum & matrem tuam, ut sis longævus super terram.* (b) Ἰκανῶς βιωσας γηροβουῶν τὰς γονεῖς, αὐτὴ γὰρ ἀντιπαραγωγὴς ἱκανῇ. *Ciconia in cælo cognovit tempora sua.* Hieremia. 8. c. (c) Sepultus est in æde S. Benedicti, ubi legitur hoc epitaphium: *Cy-devant gisent honorables personnes SEBASTIAN NIVELLE Marchand Libraire juré en l'Université, & Bourgeois de Paris, & Magdelaine Baudeau sa femme, qui ayant vescu ensemble l'espace de cinquante-cinq ans, sont decedés, sçavoir ledit Nivelle âgé de quatre-vingts ans, le dix-neufième Novembre 1603. & ladite Baudeau âgée de soixante & dix-huit ans, le neuvième May 1611. PRIEZ DIEU POUR EUX.*

SEBASTIANO NIVELLIO fuit filia (d) *Elizabetha*, mater Sebastiani (e) *Cramoisy*, typographi regii; qui sui avi Nivellii librariam supellectilem adeptus ejusdem etiam insigne sibi adoptavit: sui-que primùm anno 1609. notitiam dedit.

ANDREAS WECHELUS (f) *Christiani* filius anno (g) 1554. primùm coepit libros evulgare: in vico Bellovaco, sub Pegaso; quo insigni pater antea usus fuerat. Ab industriâ paternâ hunc non degenerasse testantur plurimæ cum nitidæ tum emendatissimæ editiones, quæ ab ejus officinâ in eruditorum manus venerunt. Neque sanè libri poterant esse non accurati, quibus recognoscendis plerisque & illustrandis *Federici Sylburgii* labor & judicium adhibebatur. Annos ferè totidem in librariâ hac provinciâ administrandâ trans-egit *Andreas* filius, quot *Christianus* pater; hic triginta duos [(b) à 1522. ad 1554.] ille viginti octo [à 1554. ad (i) 1582.] Quin mihi

(a) Vide Gnomolog. Demosth. 1551. & Chrysostom. Homil. 1554. 8.

(b) Lege Erasmi. Adag. in ἀντιπαγωγῇ.

(c) Caille. p. 133.

(d) Id. p. 193.

(e) Id. pag. 194. 195. 196. „ Il estoit „ de toutes les compagnies de libraires „ pour l'impression des meilleurs livres. „ Sa marque estoit celle de son grand „ pere. Il eut deux freres, Gabriel & „ Claude. Il epousa Marie Chaillon, „ dont il eut plusieurs enfans, entr'au- „ tres un qui fut Secretaire du roy. Il „ fut receu imprimeur & libraire juré au „ lieu d'Abel l'Angelier, 30 Janv. 1610. „ & imprimeur ordinaire du roy, 24. „ Dec. 1633. & le premier directeur de „ l'imprimerie royale au Louvre établie „ en 1640.

(f) Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 438.

(g) Dion. Chrysostom: Oration. aliquot Græcè; 1554. 4. Christianus Andreas pater ante annum 1553. non obiisse constat. De Joan. Quintini Hæduli libro, quem Joannes de la Caille ab Andream Wechelo prodidisse (p. 126) anno 1550. scribit, valde dubito, ne pro 1550. reponendum sit 1559. ut habetur non tantùm in Bibliothecâ Fellerianâ (p. 166.) sed etiam in Barberinâ (Tom. 2. p. 263).

(h) Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 405. 438.

(i) Virgil. Bucolic. cum P. Rami prælectionibus; apud Andr. Wechelum. Francofurti 1582. 8. Sylburg. Rudiment. Græc. apud hæredes Andr. Wecheli. Francofurti. 1582. 8. Lapsus est igitur Joannes de la Caille (p. 126.) dum ejus mortem ad

mihi verisimillimum videtur filium à patre, antequam de vitâ decederet, in laboris partem (a) adscitum fuisse. Præli paterni typis aliquandiu usus est *Andreas*, donec (b) tandem conspectiores nitidioresque comparâset. Pater quidem (c) triplici caractere inclaruit; filius

annum 1600. promovet; quod erratum corrigitur in Baylii Dictionario (tom. 4. p. 2863.) *André Wechel mourut le 1. jour du mois de Novembre, comme on le peut insérer de la preface, que Jean Obsopæus son correcteur mis au devant des commentaires de Pierre Ramus sur quelques harangues de Cicéron imprimées à Francfort, apud heredes Andrea Wecheli, l'an 1582.* Nec obstat, quin Bucolica Virgilii supra dicta, quæ anno 1582. prodierunt, nomen præferant *Andreae Wecheli* anno 1581. defuncti; quorum scilicet editio eo vivente & incepta & ferè ad umbilicum perducta est.

(a) *Andreas Wechelius* in suis ad lectorem ante quosdam Dionis Chrysostomi orationes præfatione anno 1554. hæc habet; *Dionis Chrysostomi orationes editimus anno superiore, nempe anno 1553. quo anno eas (ut titulus præfert) excudebat Christianus Wechelus.* Christiano igitur patri filius *Andreas* subsidiariam operam præstabat.

(b) Sicuti libitum fuerit Græcos characteres, quibus Christianus & Andreas usque ad annum 1560. (quo Synodus Gangrensis Græcè & Latine apud Andream prodit in 4.) cum iis, quos postea (Plutarch. Conviv. sept. sapient. Græcè: apud Andream 1566. 4.) *Andreas* usurpavit, conferre; liquidò constabit ab his illos longo intervallo superari, hosque ad pulchritudinem typorum, quibus libri Stephanorum aliorumque insignium typographorum exornantur, proflus accedere. Nonnulli putaverunt magnam illorum typorum partem ab Henrico Stephano ad typographum Wechelianum transisse. Baillet. Jugem. des Sav. Tom. 1. pag. 366.] „ Les Wechels, Chrétien & André son fils, imprimeurs de Paris & de „ Francfort. Leurs éditions sont assez „ estimées, & on dit qu'en effet ils a- „ voient une bonne partie des caractères d'Henri Estienne. Le catalogue „ des livres sortis de leur presse parut à „ Francfort en 1590. in 8. où André s'é-

„ toit retiré sous la protection du Com- „ te de Hanau après l'exécution de la „ S. Barthelemi. Ce qui a aussi contri- „ bué à rendre leurs éditions plus céle- „ bres, & qui les fait encore aujourd'hui „ d'hui rechercher avec empressement, „ est la grande réputation du correcteur „ de leur imprimerie Frederic Sylburge, „ grand homme de lettres, qui passoit „ pour un des premiers Grecs, & pour „ un des plus excellents critiques d'Alle- „ magne. In his duo admittuntur errata. 1. Wechelis duobus tribuitur, quod uni tantum *Andreae* potest competere. Christianus enim Wechelus, qui ultra annum 1554. non vixit, non potuit uti typis Henrici Stephani, qui ante annum 1554. nihil imprefferat. 2. Erratum alterum Adriano Baillet commune est cum Joanne de la Caille; qui (p. 126.) hæc habet: „ André Wechel fut obligé de „ se retirer à Francfort sous la protection „ du Comte de Hanau. Francfortum ab Hanoviarum comitibus non pendere observatum est in Baylii Dictionario (tom. 4. p. 2863.) ubi lege plura.

(c) Christianus Wechelus cepit imprimere Gallicè *Les Oeconomies d'Aristote traduites par Sibert Lowenborch*, anno (si Joanni de la Caille credimus) 1522. in fol. [Is quidem liber in Wecheliano catalogo recensetur. Consule Annal. Typograph. Tom. 2. p. 431. Ejus etiam meminit Antonius du Verdier in Bibliothecâ suâ; *Sibert Lowenborch licencié es loix demeurant en Cologne a traduit en François les Oeconomiques d'Aristote, impr. à Lyon par Francois Juste sans date.* Sed de editione Wechelianâ tacet] Latine, *Galen. de plenitud.* 1528. in fol. Græcè, *Isocras. Orat. de pas.* 1529. in 8. [Chevillerius (p. 256.) ante ann. 1538. & Baylius (in Dictionar. tom. 4. p. 2862. not. A.) ante ann. 1530. nil à Christiano Græcè excusum proferunt.] Hebraicè, *Exod.* 1536. in 4. Chevillerius (p. 296) citat annum 1535. Sed consule Annal. Typograph. Tom. 2. p. 816. not. h.

Ad.

Ius Latino multa, multa Græco, nihil (quod sciam) Hebraico emisit. Uterque religionis causâ venit in discrimen; ille ob librum (a) pravitatis hæreticæ suspectum in ipsius officinâ venalem pecuniâ multatus est; hic anno circiter (b) 1572. solum vertere, & cum familiâ

Andreas Wechelus cepit imprimere Latine, & Græcè, aliquas *Dionis Orationes* 1554. in 4. Chevillierus (p. 141. 142.) Christianum Wechelum vocat correctum typographum, qui in Francisci Buranæ Veronensis ad Aristot. prior. resolut. commentario indicem duorum tantum errorum adjecit.

(a) Chevillier, p. 353.] „Chrétien-
„Wechel vendoit l'Ecrit d'Erasme intitulé, *De interdicto esu carniû*: La
„Faculté l'avoit censuré, & l'Université
„le regardoit comme un livre suspect,
„qu'elle mettoit au nombre des livres
„defendus. Le Procureur Syndic porta
„sa plainte l'année 1534. contre ce li-
„braire; & requit dans l'Assemblée te-
„nue aux Mathurins le 5. Novembre,
„qu'il fût puni de quelque amende. On
„deputa des docteurs en Théologie pour
„terminer cette affaire. *Supplicavit ut,*
„*cum libellum Erasmi de esu carniû ab*
„*Academia Parisiensis tanquam suspectum*
„*reprobatur Christianus Wechelus venden-*
„*dum exposuisset, — pœnâ, quâ vi-*
„*deatur dignus, muldaretur &c.* Lego
in Baylii Dictionario (tom. 4. p. 2862.) nonnullos scriptores tradere Christianum Wechelum ad inopiam redactum fuisse, & ultioni divinæ debitas pœnas persolvisse, qui libros duos infames impiòsque edidisset, alterum hóc titulo [*Exactissima insaniarum in limbo clausurarum Querela adversus divinum judicium apud æquum judicem proposita. Apologia divini judicii contra Querelam insaniarum. Infantium ad Apologiam divini judicii responsio. Aequi judicis super hæc re sententia. Autore Antonio Cornello juris utriusque licenciato doctissimo. Lutetia apud Christianum Wechelum in viâ Jacobæ sub scuto Basiliensi, anno M. D. XXXI. mense Januario. in 4. Continet 70. circiter paginas, & Antonio Borg judici civili apud Parisienses præsidique sacri consistorii illustriss. D. Lodovicæ Galliarum gubernatricis dedicatur.] in quo nihil omnino impium aut profanum; judexque tandem inducitur decernens infantes*

de divino judicio iniuste queri. Alterum opus, quod Christiano Wechelo fertur fuisse exitiale, erat impiû & immemorandi cujusdam hominis, imò demonis corporati, de tribus magnis impostoribus, *Mosè, Christo, Mahumeto.* At verò Baylius ibidem non tantum hoc libri ad id detestabilis edendi crimen Christiano illatum diluit; sed etiam librum ipsum nunquam existisse affirmat.

(b) Caille, p. 126.] *Il fut obligé de se retirer pour le sçavoir de la religion vers l'an 1575 avec Marguerite Frenot sa femme: [Et Baillet Jugem des Sav] après l'exécution de la S. Bartholemi Bartholomæicâ Laniena incidit in diem 24. Augusti 1572. Andreas Wechelus ante hunc annum, quo officinam adhuc typographicam Parisiis habuisse eum constat, minime mihi videtur recessisse. Vidi enim librum hóc titulo: *Grammaire de P. de la Ramée lecteur du Roy en l'Université de Paris, à la Roynne, mère du Roy: à Paris, de l'imprimerie d'André Wechel. 1572. in 8.* Author libri Petrus Ramus eodem hóc anno, cum biduum à strage Bartholomæi feriis in vulgus editâ præterierat, à duobus solumnatis homicidis trucidatus est. (Vide P. Rami vitam à Nic. Nancelio conscriptam, editamque Paris apud Claud. Morellum 1599. in 8. pag. 74. 75.) Liber itaque ab André Wechelo probabiliter impressus est & editus aliquatisper ante Bartholomæi ferias, anno forsan 1572. ineunte. Andreas autem Wechelus, postquam hunc librum excudisset, migrare potuit; sed num ante, num post illas ferias, nondum satis exploratum habeo. Author eruditissimus notarum in Baylii Dictionarium (tom. 4. p. 2863. C.) putat Wecheli fugam Bartholomæicæ internecioni antecessisse; fretus autoritate Melchioris Adami, qui in Laurentii Zingregii jurisconsulti vitâ sic scribit: *Sedatis paulùm Gallicis tumultibus, Zingregius ad Parisienses rediit, anno 1569. — Multa hóc iniunere perpessus est indigna — propter rei pecuniaria penuriam, cum*
Mmm 3 illa,*

liâ migrare Francofurtum coactus fuit. Ibi maximâ cum laude de bonis litteris optimè mereri non cessavit, donec anno 1582 negotiorum typographicorum cursum mors interrupit. (a) Post Wecheli

ta-

illa, quæ — transmissa fuerant, intercepterentur apud Wechelium bibliopalam notissimum; quippe cuius bona omnia confiscata fuerant, ipso regni limitibus proscripto, reliquisque ut plurimum Protestantium libris ab officinâ illius Lutetia publicè combussis. — Interim cum Wechelianis transigere, proque pecuniâ sibi debitâ libros nonnullos, quos clam adhuc illi servârunt, ac confiscatoribus regis subduxerant, summo coactus fuit. — Postea acceptâ iterum aliquâ pecuniâ, Aurelias sese consulit, ubique gradu utriusque juris anno 1570. ornatus est. Hæc omnia (inquit author notarum) cruento illo Bartholomæi festo priora sunt. Et id quidem est certissimum. At certissimum est etiam, Julii Caesaris commentariorum de bello Gallico Librum primum Parisiis, apud Andream Wechelium, sub pegaso, in vico Bellovaci, anno Salutis 1571. in 4. (18. foliis, sive 16. paginis comprehensum) prodierit. Quo pacto hæc sibi tam apertè pugnare vîsa conciliantur, non invenio; nisi ut putem Andream Wechelium anno 1569. [cujus initio prodierant *Philippi Cominei de rebus gestis Ludovici XI. commentarii*, ex Gallico Latini à Joanne Sleidano facti, ab Andrea Wechelo Parisiis excusi 1569. in 12.] religionis causâ vexari cœpisse, libris suis fuisse spoliatum, & proscriptum; postea aut alicubi latebras quæsisse, aut fugam aliquò ornasse [per totum annum 1570. quo nihil mihi occurrit ab illo excusum]; deinde sedatis paulùm tumultibus, ad officinam, fractam utcunque & afflictam, rediisse: in quâ (post librum unum anno 1571. & alterum anno 1572. excusum) vix se fore deinceps tutum satis & quietè suis rebus literariis vacaturum ratus, cum totâ familiâ eâque (quam ipsi suæ fortunæ calamitas reliquam fecerat) impellectile Francofurtum concessit. Ibi anno 1577. Aristotelis Organum Græcè in 4. sibi & Thoma Guarino excudit. Thomas Guarinus Basileæ degebat sub Palmæ signo, quod Adriani Turnebi Adversariis ex illius officinâ emissis in fol. 1581. præfixum est.

(a) Martini Crusii *Æthiopica Heliadori historia epitome: Francofurti excudens Joannes Wechelus*, impensis Bernardi Jobini. M. D. LXXXVIII. in 8. [Is Jobinus officinam habuit Argentorati; ex quâ prodierunt in 8. ann. 1588. Proverbia Salomonis carmine Latino à Pantaleone Candido reddita; & ann. 1589. Nicodemi Prischlini poemata. Jobini insigne erat laureatum caput termino insistent, cum his verbis, sapientia constans.] Philonis opuscula tria, de nominum in sacris litteris mutatione; de formatione Eva ex Adamo latere, & utriusque lapsu; de semine Josephi, Pharaonis, puerorum ac pistoris; Græcè nunc primum edita cum David. Hæschelii notis: Francofurti, apud Joannem Wechelium, M. D. LXXXVII. in 8. Caractere sanè nitido. Joannis Wecheli vidua Francofurti emisit S. Macarii Homilias Gr. Lat. 1594. in 8. impensis Nicolai Bassæi typographi & civis Francofortensis, qui anno 1598. D. Basilii Orationes morales Gr. Lat. in 8. excudit, ante annos 40. à regio (ut ipse in sua præfatione notat) Gallicarum typographo Morellis publica luci datas, sed per aliquos annos inopiâ & defectu exemplarium suppressas. Hujus Bassæi insigne erat imago Occasionis rotæ insistentis. Caille. p. 126.] „ André Wechel eut plusieurs enfans de „ Marguerite Prenot sa femme, entr’au- „ tres Jean marié à une des filles de Je- „ rosme Drouart libraire à Paris, qui en „ se retirant à Francfort avec son pere, „ emporta la moitié de l’édition de *Poly- „ lybii opera Gr. Lat. cum notis Casauboni* „ in fol. en 1609. ce qui fait qu’on trou- „ ve de ce Polybe à son nom, qui est „ la mesme édition, que celle de Paris. „ Jean Wechel fils d’André imprima dans „ Francfort des l’année 1583. & ensuite „ *Diodori Siculi Biblioth. Histor. Gr. Lat.* „ en 1604 & autres, qui luy ont attiré „ la reputation d’avoir esté l’un des plus „ habiles imprimeurs & libraires, qu’il „ y ait eu de son temps. ” Multa hîc affirmantur, quæ animadversionem non effu-

tamen obitum typi Wecheliani diu in honore permanserunt. Joannes Wechelus Francofurti; & Andreae Wecheli hæredes Claudius Marnius & Joannes Aubrius, Francofurti primùm, postea Hanoviae;

effugiant. In notis ad Baylii Dictionarium (tom. 4. p. 2863) observatum est, Joannem Wechelum secum dimidiam Polybii Casauboniani partem auferre non potuisse anno 1573. quo à Johanne de la Caille dicitur cum patre Andrea recessisse; quippe eo anno Casaubonus nondum erat quindecim annos natus: [Nam obiit ann. 1614. suæ ætatis 55.] Joannem porro Wechelum Andreae Wecheli filium non fuisse, quod neque in ullius libri titulo, neque à Ioanne Obsopæo recensetur tanquam Andreae hæres; solos Andreae hæredes Claudium Marnium Ioannemque Aubrium typographi illius generos ab Obsopæo nominari; Diodorum Siculum à Claudio Marnio & filiis Ioannis Aubrii anno 1604. editum esse; Joannem Wechelum seorsim officinam typographicam habuisse, ex quâ Monlori in Aristotelis Analytic. prior. scholia & ejusdem de entelechiâ & universis tractatus prodierunt [*Francofurti in officina Joannis Wecheli, 1593.*]. Hæc in notis ad Bayl. Dictionar. leguntur. Præterea observo Polybium Casauboni sub duplici quidem titulo emissum; scilicet *Panjanias cum privilegio Regis apud Hieronymum Drouardum, 1609. & Francofurti typis Wechelianis, apud Cl. Marnium & heredes Jo. Aubrii, 1609. cum privilegio Cæsaris ad sexennium*: nullâ factâ Ioannis Wecheli mentione. Ioannes porro Wechelus (si Andreae filius non fuerit) aliquâ tamen cognatione cum attigisse mihi videtur; non solum quod ei sit idem cognomen; sed quod insigni typographico penè consimili utatur, non autem abque aliquâ varietate. Insigne est Caduceus binis alis, anguibus & copix cornibus cinctus, noctuâ apicem insidente, & Minervâ juxtâ adstante. Andreae hæredibus Claudio Marnio & Ioanni Aubrio idem insigne typographicum, quod ipsi Andreae, ipsiusque antea patri (Annel. Typogr. Tom. 2. pag. 406. lin. 15. 16.) Christiano, fuit. *Panjanias, Græcè, apud hæredes Andreae Wecheli. 1583. fol. Andreae Wecheli hæredibus Claudio Mar-*

*nio & Ioanni Aubrio Cæsareum Aristotelis imprimendi privilegium, Viennæ. xxv. Maji, anno M. D. LXXXII datum est. Aristotelis editio illa Græcè in 4. prodit 1587. Francofurti, cum Friderici Sylburgii præfatione, in quâ Andreae Wecheli hæredes laudat, quâdâ Saceri exemplum in optimis authoribus emittendis imitentur. Sylburgius eandem Wecheli hæredibus, quam antea Andreae, operam commodabat; ejusque epistolæ quibusdam libris (E. G. Virgilii operibus, 1583. in 8. Aristotelis operibus, 1587. in 4.) præfixæ, à museo Wecheliano distabantur. Ille aliquando apud Joannem Wechelum hospitatus est, unde ad Joannem Aubrium migravit; uti ex ipsius Sylburgii epistolâ (Vide not. in Bayl. Dictionar. p. 2863) 20. Jun. 1587 datâ constat. Anutius Fæsius in suâ ad lectorem epistolâ Hippocratis editioni (*Francofurti apud Andr. Wecheli hæredes Claud. Marnium & Joan. Aubrium 1595. in fol.*) præfixâ scribit: *Joannem Aubrium typographum vigilantissimum publicaque utilitatis studiosissimum Lutetiâ duo Hippocratis exemplaria, unum Aldinum, alterum Frobenianum, ad ipsum attulisse. Curtius Pichena, Ducis Etruriæ à secretis, in suis ad Corn. Tacitum notis apud hæredes Andreae Wecheli Claud. Marnium & Jo. Aubrium, 1600. in 8. excusis, Claudium Marnium typographum Francofurtiensem clarissimum salutatur; & ut has (inquit) notas sibi promissas mitterem, impulsus me, præter veterem inter nos amicitiam, exquisita quadam diligentia, quam in omnibus editionibus suis adhibet, ut nihil desiderari possit. Idque ego maximè sum expertus, qui, dum in aulâ Cæsaris diu agerem, libros suos mihi avidè paravi. Hòc eodem anno 1600 Epigrammatum Græcorum, cum Jo. Brod. & Vinc. Obsop. notis & Græc. Schol. libri VII. lucem aspexerunt in fol. Francofurti apud Andr. Wecheli hæredes Claud. Marnium & Jo. Aubrium, M. D. C. Epistola ad lectorem huic editioni præmissa, de quorundam typographorum avaritiâ, qua hanc libralem sand**

ar-

horumque hæredes etiam posterique, in opus typographicum strenuè incumbentes, Wecheli memoriam interire vetuerunt.

Quod attinet ad HENRICUM STEPHANUM ROBERTUMQUE STEPHANUM fratres, Roberti Stephani filios & FEDERICUM MORELLUM, Michaelis Vascofani generum; quorum primus ab anno 1554. ad annum 1598. secundus à 1556 ad (a) 1571. tertius à 1557. ad 1583. artem typographicam tractavit; malo lectorem ad illorum (b) vitas jam dudum à me conscriptas remittere, quàm

artem eurrumpis, conqueritur, & Wechelianorum Claud. Marnii Joannisque Aubrii liberalius ingenium laudat. Occurrunt libri [E. G. Henrici Stephani Orationes duæ adversus Folietam &c in 8. M D LXXXIII.] qui, Francfordi typis Wechelianis excussi, typographi nullius nomen indicant. Anno 1600. exeunte, aut 1601. ineunte, Joannes Aubrius decessit. Ovidii enim Opera duob. tomis in fol prodierunt Francofurti, typis Wechelianis, apud Claudium Marnium & hæredes Joannis Aubrii. M. DCI. Horum editiones partim Francofurti, partim Hanoviae, eodem anno datæ sunt. Demosthen. Gr. Lat. Francof. 1604. fol Horatii ode in locos communes à Josepho Langio digesta, Hanovia, M DCIIII. in 8. Grammatic. Latin. auctores, Hanovia, M DCV. in 4. His authoribus additur Henrici, Galliae regis privilegium concessum à nostre bien aimé Claude de Marnie marchand libraire demeurant à Francford, & aux heritiers de Jehan Aubri demeurant à Hanaw. Libri igitur communibus illorum impensis editi, utriusvis loci, ubi degebant, nomen præferebant Jul. Caesar. Comment. Francof. M. DCVI. in 4. Diem. Cass. Gr. Lat. Hanov. MDCVI. in fol. Concordant. Vet. Testam. Francof. M DCVII. in 4. Boet. de Consolat. philos. Hanov. M. DCVII. in 8. Jul. Polluc. Onomastic. qued. Gr. Lat. Hanov. M DCVIII. in 8. Claudius Marnius & hæredes Joannis Aubrii aliquando inter se dissenserunt; ut comperimus ex Gothofredi Jungermanni epistolâ (citata in not ad Bayl. Dictionar. p. 2863): Aubriani (inquit) rationes reddi sibi à Marnio velunt, & hereditatem prorsus dividi; adeò ut aliquoties officina claudi debuerit, quum aliàs inter has occupationes ad calculos sedere quiescere nequeant. Claudii Marnii ante annum 1613. defuncti hæredes, seorsim à Joannis Aubrii hæredibus typographum habuisse Hanoviae viden-

tur; hi tamen & illi typis Wechelianis usi sunt. Prudentii opera, Hanovia apud hæredes Joannis Aubrii. M. DC. XIII. in 8. Pausan. Gr. Lat. Hanovia, typis Wechelianis, apud hæredes Claudii Marnii. M. DC. XIII. in fol Quint. Smyrn. Gr. Lat. prostat Francofurti in officinâ Aubrianâ, M. DC. XIV. in 8. Clenard. Institut. Graec. cum not. Antesignan. Hanovia, typis Wechelianis, apud hæredes Joannis Aubrii. M. DC. XVII. in 4. Hæredes Joannis Aubrii (nisi fallor) vocabantur Daniel & David, cum Clemente Schleichio associati; & typis Wechelianis Hanoviae & Francofurti libros excudebant. Juvenal. & Pers. cum not. Lubin. Hanovia, typis Wechelianis, apud Danilem ac Davidem Aubrios & Clementem Schleichium. M. DC. XIX. in 8. Apul. opera, Francofurti, in officinâ Wechelianâ, apud Dan. ac David. Aubrios, & Clem. Schleich. Francofurti, M. DC. XXI. in 8. Rutil. Itinerar. typis Wechelianis, sumptibus Danielis ac Davidis Aubriorum & Clementis Schleichii. M. DC. XXIII. in 8. Joseph. Scaliger. Epistole, Francofurti, sumptibus Aubriorum, & Clementis Schleichii. M. DC. XXVIII. in 8. Erasmi Adagia. Typis Wechelianis sumptibus Clementis Schleichii & Petri de Zetter. M. DC. XXX. Omnes hi Wecheli posteri Wechelianum symbolum typographicum suis editionibus præfigebant. Mihi autem ex proposito itinere, dum Wechelianis nominis, generis, typographicæ famam se latè spargentem prosequor, longius progressio jam tandem revertendum est.

(a) Non idem forsan fuit Robertus Stephanus, qui à 1556. ad 1571. & qui à 1571. ad 1588. libros excudit. lege Histot. Stephanor. pag. 515, 516.

(b) Histot. Stephanor pag. 125. 504. & Histot. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 81.

actum agere. Quaecunque autem nova & prius aut inobservata aut correctione digna mihi deinceps occurrerunt, ea suis quæque locis, ut in mentione librorum, quorum catalogos hi Annales exhibent, dabitur occasio, distribuam. Interim, quoniam multos librorum indices à typographis celebribus vulgatos his antè passim Annalibus interjeci, indicem ab Henrico Stephano epistolæ, quam de suæ typographiæ statu anno 1569 in 8. edidit, subjunctum prætermittere non visum fuit. Horum indicum commemorationem, non est ut quisquam, quasi futilem otiosamque prorsus & supervacaneam, damnet. Quid enim ad typographorum notitiam (quod est horum Annalium institutum) magis pertinet, quàm data ab ipsis librorum suorum notitia? Neque fortè indignati fuissent eruditi, si ab Artis inventæ initiis omnes typographi hujusmodi suarum editionum *Inventaria* (ut cum jurisconsultis loquar) excusa ad posteros transmisissent: & hóc pacto tenebras historiæ typographiæ offusas maximâ ex parte removissent. Sunt quidem generales, ex iisque nonnulli accurati admodum & minimè aspernandi, quarundam bibliothecarum catalogi; in quibus illorum typographorum libri recensentur. Quàm tamen sæpe lectorem aut fallant aut dubium dimittant, nemini rerum istarum satagenti non notissimum est. At verò catalogus ab ipso typographo conscriptus & vulgatus omnem tollit dubitationem; fidemque certiore facit, & oculato testimonio proximam. Pauci sunt istiusmodi indices, ab uno vel altero typographo emissi; iique rarissimè occurrunt. Qui mihi fuerunt obvii, in curiosi lectoris usum exscripsi: non solum, ut id habeat, cujus unicuique suâ solâ raritate constet pretium: sed ut exinde utilitatis fructum haud mediocrem percipiat; & variam catalogos conficiendi, libros disponendi describendique rationem à diversis veteribus typographis institutam observet; quod puto bibliothecariis non omnino inutile futurum.

Indici proximè sequenti annos, quos non addidit Henricus Stephanus, adscripsi.

INDEX LIBRORUM, Qui ex officinâ HENRICI STEPHANI hætenus prodierunt.

Quibus inserti sunt nonnulli ex iis autoribus, quos ejus pater ROBERTUS STEPHANUS edidit: (significati literis R. & S.) quorum paucula exemplaria apud eundem Henr. supersunt.

Unicuique adjecta est impressionis forma, declarata verbis typographicis seu bibliopolicis: fol. significante eam quæ vulgò appellatur In folio: 4. Eam quæ vocatur In quarto: itidémque 8. In octavo: & 16. In 16. Eorum autem librorum nominibus qui minore etiã formâ sunt, subjuncta est nota p°. p°. de quâ in calce hujus indicis dicetur.

P O E T Æ G R Æ C I.

POetæ Græci principes heroici carminis, & alii nonnulli. HOMERUS, HESIODUS, ORPHEUS, CALLIMACHUS, ARATUS, NICANDER, THEOCRITUS, MOSCHUS, BION, DIONYSIUS, COLUTHUS, TRYPHIDORUS, MUSÆUS, THEOGNIS, PHOCYLIDES, PYTHAGORÆ aurea carmina. FRAGMENTA aliorum poetarum. In fol. gr. lit. 1566.

HENRICI STEPHANI *Tetraſtichon de hac ſua editione.*
Quæ facie invitat, plures invitat ocellos,
Quum cultu corpus compta decente nitet.
Nativo prius hi nos illexere decore:
Illecebras cultus dat novus iſte novas.

Dionyſii Alexandri de ſitu orbis poemation,
Eufſathii Theſſalonicenſis archiepiſcopi commentariis illuſtratum. R. S. In 4. 1547:

Florilegium diverſorum epigrammatum veterum in ſeptem libros diviſum. Magno epi-

gram-

grammatum numero & duobus indicibus au-
ctum.

In 4. 1566.

HENRICI STEPHANI *de hac suâ editione distichon.*
Pristinus à mendis fuerat lepor antè fugatus :
Nunc profugæ mendæ, nunc lepor ille redit.

Æschyli tragoediæ VII. Quæ omnes multo
quàm antea castigatiores eduntur, tum verò
una, quæ mutila & decurtata priùs erat, inte-
gra nunc profertur.

In 4. 1557.

Scholia in easdem plurimis in locis locuple-
tata, & in penè infinita. Petri Victorii curâ
& diligentia.

Sophoclis tragoediæ septem unâ cum omni-
bus Græcis Scholiis, & cum Latinis Joach.
Camerarii.

In 4. 1568.

Annotationes Henr. Stephani in Sophoclem
& Euripidem seorsum excusæ, simul prodeunt. [in 8.] 1568.

*Ejusdem HENR. STEPHANI distichon de suis edit. Æschyli
& Sophoclis.*

*Æschylon edideram, Sophocles invidit: at idem
Cur ab eo posthac invideatur, habet.*

Tragoediæ selectæ Æschyli, Sophoclis &
Euripidis

In 16. 1567.

Cum duplici interpretatione Latinâ, unâ ad
verbum, alterâ carmine.

Ennianæ interpretationes locorum aliquot Eu-
ripidis.

In 16.

Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Isth-
mia.

Cæterorum octo lyricorum carmina, AL-
CÆI, SAPPHUS, STESICHORI, IBYCI,
ANACREONTIS, BACCHYLIDIS, SI-
MONIDIS, ALCMANIS.

Nonnulla etiam aliorum.

Editio II. Græcolatina H. Stephani, reco-
gnitione quorundam interpretationis locorum,
& accessione lyricorum carminum locupletata. [in 16] 1566.

Anacreontis Teii Odæ, cum aliquot earum
interpretatione Latinâ, eodem metri genere.

Autore Henrico Stephano, cujus etiam annotationes calci adjectæ sunt.

In 4 1554.

Comicorum Græcorum sententiæ, id est γνῶμαι. Latinis versibus ab Henrico Stephano redditæ, & annotationibus illustratæ.

In p°. p°. 1569.

Ejusdem HENR. STEPHANI tetraſtichon de his comicorum sententiis.

*Quem permixta jocis offendunt seria multis,
Quem minùs idcirco comica Musa juvat:
Paucis mixta jocis hinc seria plurima carpat.
Namque cothurnata hic plurima foccus habet*

Synefii Cyrenæi episcopi Ptolemaidis, hymni vario lyricorum versuum genere.

In p°. p°. 1568.

GREGORII NAZIANZENI odæ aliquot.

Utrisque nunc primùm in lucem prodeuntibus Latinam interpretationem adjunxit Fr. Portus Cretensis.

Psalmi Davidis aliquot, metro Anacreontio & Sapphico. Autore Henrico Stephano, cujus etiam ex officinâ prodeunt.

In p°. p°. p°. 1568.

Ejusdem HENR. STEPHANI odarion de Psalmis aliquot Davidicis à se ἀνακρεοντισμοῦ μελοποιηθεῖσι.

<i>Anacreontis olim</i>	<i>Quæ vulnus inferebat,</i>
<i>Modos dedi jocosos:</i>	<i>Addebat & medelam.</i>
<i>Anacreonticam nunc,</i>	<i>Quas sancivit olim</i>
<i>Sed nil Anacreontis</i>	<i>Nervis ebelys profanis,</i>
<i>Dabo lyram sonantem.</i>	<i>Sanabit illa nervis</i>
<i>Sic æmulabor baslam</i>	<i>Aptata Christianis.</i>

POETÆ LATINI.

P Terentii comœdiæ, cum commentariis Ælii Donati.

R. S. In 4. 1541.

P. Virgilii Maronis opera.

Mauri Servii Honorati grammatici in eadem commentarii, ex antiquis exemplaribus suæ integritati restituti.

Index eorum quæ à Servio explicantur, ita

co-

copiosus ut vel dictionarii instar esse possit. 1532.

Castigationes & varietates Virgilianæ lectionis, per Joannem Pierium Valerianum. R. S. In fol. 1529.

Ejusdem P. Virgilii Maronis opera. R. S. In 8. 1540.

Q. Horatii Flacci poemata.

Variae lectiones ex vetustissimis codicibus in calce libri annotatae. R. S. In 8. 1544.

M. Annei Lucani poema de bello civili, libris X, ad vetustissima exemplaria emendatum, quorum etiam variae lectiones ad calcem rejectae sunt. R. S. In 8. 1545.

Junii Juvenalis satyræ XVI, & A. Persii satyræ VI, ad vetustissima exemplaria emendatae R. S. In 8. 1544.

Disticha moralia nomine Catonis inscripta, cum Gallicâ interpretatione, &, ubi opus fuit, declaratione Latinâ.

Hæc editio, præter præcedentes, non solum recentem autoris Maturini Corderii recognitionem, sed & Græcam Maximi Planudæ interpretationem & distichorum indicem habet.

Dicta sapientum septem Græciæ ad finem adjecta cum suâ quoque interpretatiunculâ. [Olivâ Rob Stephani.] In 8. 1561.

Fragmenta poetarum veterum Latinorum, quorum opera non extant: ENNII, ACCII, LUCILII, LABERII, PACUVII, AFRA-
NII, NÆVII, CÆCILII, aliorumque mul-
torum. In 8. 1564.

Psalmodum Davidis Paraphrasis poetica nunc primùm edita, Autore Georgio Buchanano, Scoto, poetarum nostri sæculi facilè principe.

Ejusdem Davidis Psalmi aliquot in versus item Græcos nuper à diversis translatis. [De hac editione consule Histor. Stephan. pag. 505.] In 8. finè anno.

Psalmodum Davidis Paraphrasis poetica nunc primùm edita, Autore Georgio Buchanano, Scoto, poetarum nostri sæculi facilè principe.

Ejusdem Buchanani tragoedia quæ inscribitur Jephthes. In 16. 1566.

Davidis psalmi aliquot Latino carmine expressi à quatuor illustribus poetis, quos quatuor regiones, Gallia, Italia, Germania, Scotia, genuerunt. In gratiam studiosorum poetices inter se commissi ab Henrico Stephano: cujus etiam nonnulli psalmi Græci cum aliis Græcis itidem comparati in calce libri habentur.

In 4. 1556.

Theodori Bezae Vezelii poemata, quibus adjuncta sunt varia ex præstantissimis quibusdam nostri seculi poetis carmina

In 8. 1569.

Artis typographicae querimonia, carmine elegiaco ab Henrico Stephano scripta.

EPITAPHIA DOCTORUM quorundam typographorum, ab eodem scripta.

In 4. 1569.

HISTORICI GRÆCI.

Herodoti Halicarnassæi historiae lib. IX. & de vitâ Homeri libellus.

In fol. 1566.

Illi ex interpretatione Laur. Vallæ adscriptâ: hic ex interpretatione Conradi Heresbachii, utraq; ab Henrico Stephano recognita. Ex Ctesia excerptæ historiae. Icones quarundam memorabilium apud Herodotum structurarum. Apologia Henrici Stephani pro Herodoto.

*Ejusdem. H. STEPHANI de hac suâ editione distichon.
Herodoti Latium possederat hætenus umbram,
Nunc Latium corpus possidet Herodoti*

Thucydidis Olori filii de bello Peloponnesiaco libri octo

Unâ cum scholiis Græcis suas in sedes magnâ ex parte repositis, & integritati suæ restitutis plerisque in locis.

Iidem Latinè, ex interpretatione Laurentii Vallæ, ab Henrico Stephano recognitâ.

In fol. 1564.

Xenophontis omnia quæ exstant opera, multorum veterum exemplarium ope, (quorum bonam partem bibliotheca viri illustris Huldrici Fuggeri suppeditavit) à multis mendorum for-

dibus

dibus ita purgata, ut longè majore cum fructu legi, multoque facilius quàm antea intelligi possint.

Epistolarum Xenophontis fragmenta quaedam hæc editio præter alias habet.

In Xenophontem annotationes Henrici Stephani, quibus partim varias lectiones examinare, partim mendosos quosdam (in quibus veterum codicum auxilio destitutus fuit) suæ integritati restituere conatur.

Eorundem operum interpretationem à diversis editam Henricus Stephanus partim ipse recognovit, partim per alios recognoscendam curavit, in iis potissimum locis in quibus minùs tolerabilis esse videbatur.

Huic præfixa est ejusdem Henrici Stephani oratio de conjungendis cum Marte Musis, exemplo Xenophontis.

Hujus editionis margini appositi sunt numeri qui Græcam paginam Latinæ respondentem indicant, ut index (qui paulo superioribus accuratior operi extremo adjectus est) ad utranque editionem lectori usui esse possit.

In fol. 1561.

Diodori Siculi bibliothecæ historicæ libri quindecim de quadraginta. Decem ex his quindecim nunquam priùs fuerant editi.

In fol. 1559.

Plutarchi Chæronensis Parallela, seu Vitæ parallelæ. id est, Vitæ illustrium virorum, quos binos quasi paria composuit.

In 8. 1572.

Cum Latinâ interpretatione. *

Dionysii Halicarnassæi antiquitatum Romanarum libri XII Ejusdem, de compositione seu orationis partium aptâ inter se collocatione, ad Rufum.

Ejusdem, Artis Rhetoricæ capita quaedam ad Echecratem.

Item, quo genere dicendi sit usus Thucydides.

R. S. In fol. 1547.

Ejus-

* Hæc editio Plutarchi, quæ ante annum 1572. non prodijt, nondum absoluta erat anno 1569. quo hic index editus est.

Ejusdem Responsio ad Cn. Pompeii epistolam, in qua ille de reprehensio ab eo Platonis stylo conquerebatur.

Ejusdem comparatio Herodoti cum Thucydide, & Xenophontis, Philisti, Theopompi, inter se.

Ejusdem, ad Ammæum epistola, adversus eos qui Demosthenem ab Aristotele præcepta eloquentiæ didicisse contendebant.

Ejusdem, de præcipuis linguæ Græcæ autoribus elogia. (a).

In 8. 1554.

Dionis Romanarum historiarum libri XXIII, videlicet à XXXVI. ad LVIII. usque

R. S. In fol. 1548.

Appiani Alexandrini Romanarum historiarum, Celtica, Libyca vel Carthaginensis, Illyrica, Syriaca, Parthica, Mithridatica, Civilium bellorum, in libros quinque distincta. (b)

In fol. 1551.

Appiani Alexandrini Iberica, seu Hispanica, & de gestis Annibalis.

Eadem Latinè, interprete Francisco Beraldo, linguæ Græcæ professore doctissimo.

(in 8.) 1560.

Ex Ctesia, Agatharchide, Memnone excerptæ historiæ

In 8. 1557.

Apophthegmata Græca regum & ducum, philosophorum item, aliorumque quorundam, ex Plutarcho & Diogene Laertio.

In 16. 1568.

Epitome historiæ Dionis Nicæi, autore Joanne Xiphilino, cum interpretatione Latinâ Gulielmi Blanci.

In 8.

Herodiani historiæ de imperio post Marcum, vel de suis temporibus, multo quàm antea emendatiores: cum interpretatione Latinâ Angeli Politiani.

In 8.

Sunt autem inserti hi duo historici operi quod inscriptum est, Varii historia Romanæ scriptores, partim Græci, partim Latini, in unum velut corpus redacti.

HIS-

(a) Lege notas hujus libri editioni adjectas in Catalog. sequent. ann. 1554.

(b) Hæc Appiani editio nomen Caroli

tantum Stephani præfert. Tamen credibile est jussu Caroli Stephani & Henrici Stephani operis eam prodisse.

HISTORICI LATINI.

Varii historię Romanę scriptores Latini in unum velut corpus redacti.

In 8.

1568.

De rebus gestis ab Urbe conditâ, usque ad imperii Constantinopolin translati tempora.

CAROLI SIGONII FASTI consulares ac triumphi, à Romulo rege usque ad Tiberium Cæsarem. Ejusdem in Fastos & triumphos, id est in universam historiam Romanam, commentarius Cui subjunctus est de nominibus Romanorum liber.

C. VELLEIUS PATERCULUS, EUTROPIUS, C. SUET. TRANQUILLUS, ÆLIUS SPARTIANUS, JULIUS CAPITOLINUS, ÆLIUS LAMPRIDIUS, VULCATIUS GALLICANUS, FLAVIUS VOPISCUS, TREBELLIIUS POLLIO, AMMIANUS MARCELLINUS, POMPONIIUS LÆTUS, JO. BAPT. EGNATIUS.

Inserti sunt autem huic operi etiam duo Græci historici, Dion Niceus in epitomen à Xiphilino redactus, & Herodianus, uterque Latinâ interpretatione.

Gentium & familiarum Romanarum stemmata, Richardo Streinnio Barone Schwarzenavio autore Ad illustrissimum principem Carolum Archiducem Austriæ

[in-fol.]

1559.

ORATORES GRÆCI

Themistii (Euphradæ ab eloquentiâ cognominati) orationes XIII. Harum sex posteriores, sunt novæ: cæteræ emendatiores quàm antea produnt.

In 8.

1562.

Polemonis, Himerii & aliorum quorundam declamationes, nunc primùm editæ

In 4.

1567.

Tom. III. Pars. II.

Ooo

Ora.

O R A T O R E S L A T I N I.

Orationes aliquot Ciceronis seorsum excusæ,
in puerorum gratiam. R. S. In 8 (a).

Orationes seu conciones ex Græcis Latinis-
que historicis collectæ : cum indice earum arti-
ficiosissimo & utilissimo, quo velut in quos-
dam communes locos earum argumenta redu-
cuntur. (b) In fol. 1570.

P H I L O S O P H I G R Æ C I.

Aristotelis & Theophrasti scripta quædam,
quæ vel nunquam antea, vel minus emen-
data quàm nunc edita fuerunt. In 8. 1557.

Plutarchi opuscula quæ moralia vocantur.
Cum Latinâ interpretatione. (c). In 8. 1572.

Maximi Tyrii philosophi Platonici Sermones
sive Disputationes XLI. Cum Latinâ inter-
pretatione Cosmi Paccii archiepiscopi Florenti-
ni, ab Henrico Stephano quamplurimis in locis
recognitâ. In 8. 1557.

Sexti philosophi Pyrrhoniæ hypoty-
poeon libri III, quibus in tres philosophiæ partes
severissimè inquiritur.
Libri magno ingenii acumine scripti, variâ-
que doctrinâ referti : Græcè nunquam, Latinè
nunc primùm editi, interprete Henrico Ste-
phano. In 8. 1562.

AD

(a) Vide Annal. Typogr. Tom. 2. p.
467 490. Vix ulla vidi harum orationum
seorsim excusarum exemplaria. Una mihi
occurrit pro lege Manilia 1533.

(b) Dubito, an hæc editio anno 1569.
(quo hic index prodit) emissa fuerit; nam
ejus titulus habet 1570. Sed solent nostri

typographi (& antiqui etiam forsitan sole-
bant) libris (quorum editio anno exeunte
finem accipit) anni, non tunc decurren-
tis & penè finiti, sed sequentis & penè in-
cepti, notam præfigere.

(c) Vide pridè Plutarch. Vit. inter Histo-
ric. Græc.

AD JURISPRUDENTIAM
PERTINENTES LIBRI.

Imperatoris Justiniani, Justinii, Leonis novellae constitutiones. Justiniani Edicta.

Justiniani quidem opus antea editum, sed nunc primum ex vetustis exemplaribus studio & diligentia Henrici Scrimgeri Scoti restitutum atque emendatum, & viginti tribus Constitutionibus, quae desiderabantur, auctum. Cui & edicta ejusdem imperatoris, non prius edita, tanquam corollarium, accesserunt.

Justinii autem & Leonis Constitutiones (quae & ipsae in antiquis codicibus novellae cognominantur) nunquam antea in lucem prolatae.

In fol. 1558.

Imperatoris Leonis Augusti Constitutiones novellae, aut correctoriae legum repurgationes, Latinae nunc primum ab Henrico Agylaeo factae.

Imp. Justiniani Edicta.

Imp. Justinii Constitutiones aliquot.

Imp. Tiberii Constitutio una.

Imp. Zenonis Constitutio una.

Eodem interprete.

Hujus editionis margini appositae numerorum notae paginas Graeci exemplaris indicant ab Henrico Stephano excusi.

In 8. 1560.

Gulielmi Budaei annotationes in quatuor & viginti Pandectarum libros, postremum auctae & recognitae. [*Vascofan. pro R. S. & Roigny.*]

In fol. 1543.

Ejusdem Budaei de Asser & partibus ejus libri quinque, ab eo novissimè & recogniti & locupletati. [*Vascofan. pro R. S. & Roigny.*]

In fol. 1542.

Gulielmi Budaei Forensia.

1544.

Forensium verborum & loquendi generum quae sunt à Gulielmo Budaeo proprio commentario descripta, Gallica de foro Parisiensi sumpta interpretatio.

Gallicus forensium verborum index; cui ex

Ooo 2

ad-

adverso respondet Latina ex Gulielmi Budaci
Forensibus collecta interpretatio.

R. S. In fol. 1545.

M E D I C I,
AUT AD MEDICINÆ ARTEM PERTINENTIA SCRIPTA.

Alexandri Tralliani libri XII.

Rhazæ de pestilentia libellus, ex Syriacâ linguâ in Græcam translatus.

R. S. In fol. 1548.

Medicæ artis principes, post Hippocratem & Galenum.

In fol. 1567.

Græci Latinitate donati, ARETÆUS, RUFUS EPHESIUS, ORIBASIIUS, PAULUS ÆGINETA, AETIUS, ALEX. TRALLIANUS, ACTUARIUS, NIC. MYREPSUS.

Latini, CORN. CELSUS, SCRIB. LARGUS, MARCELL. EMPIRICUS.

Aliisque præterea, quorum unius nomen ignoratur.

Index non solum copiosus, sed etiam ordine artificioso omnia digesta habens.

Hippocrat. aliquot loci cum Corn. Celsi interpretatione.

HENR. STEPHANI de hac suâ editione tetraslicben.

Quarere quas agri per compita multa solebant,

Hospita nunc per me est omnibus una domus.

Prima saluti fera medicorum est gratia dextra:

Sistenti medicos numne secunda mihi?

Dictionarium medicum, vel, Expositiones vocum medicinalium, ad verbum excerptæ, Ex Hippocrate, Aretæo, Galeno, Oribasio, Rufo Ephesio, Aetio, Alex. Tralliano, Paulo Æginetâ, Actuario, Corn. Celso. Cum Latinâ interpretatione.

LEXICA duo in Hippocratem huic Dictionario præfixa sunt, unum EROTIANI, nunquam antea editum: alterum, GALENI, multo emendatiùs quàm antea, excusum.

[in 8.]

1564.

De

De dissectione partium corporis humani, libri tres, à Carolo Stephano, doctore medico, editi.

Unà cum figuris & incisionum declarationibus à Stephano Riverio chirurgo compositis.

[*Apud Sim. Colinaum.*] In fol. 1545.

GRAMMATICI GRÆCI,
AUT SCRIPTA AD GRAMMATICAM GRÆCAM
PERTINENTIA.

Alphabetum Græcum, cum Theodori Bezae scholiis, in quibus de germanâ Græcæ linguæ pronuntiatione differit. [*oliva Rob. Stephani*]

In 8. 1554.

Manuelis Moschopuli liber de ratione examinandæ constructionis.

R. S. In 4. 1545.

Institutiones linguæ Græcæ, Nicolao Cleardo autore.

R. S. In 4. 1549.

De puerili Græcarum literarum doctrinâ liber, Lodoico Enocho autore.

R. S. In 8. 1555.

Ciceronianum Lexicon Græco-Latinum. Id est, Lexicon ex variis Græcorum scriptorum locis à Cicerone interpretatis collectum ab Henrico Stephano.

Loci Græcorum autorum cum Ciceronis interpretationibus.

In 8. 1557.

Dictionarium medicum, seu Expositiones vocum medicinalium, vide paulo antè inter scripta ad medicinæ artem pertinentia.

Thesaurus linguæ Græcæ, ab Henrico Stephano constructus ad exemplar Thesauri linguæ Latinæ à Rob. Stephano patre suo editi, brevi in lucem (Deo juvante) proditurus.

In fol. [*prodiit 1572.*]

Henrici Stephani annotationes in Sophoclem & Euripidem.

Quibus variæ lectiones examinantur & promendosis emendatæ substituuntur.

000 3.

Ejus.

Ejusdem Tractatus de orthographiâ quorundam vocabulorum Sophocli cum cæteris tragicis communium.

Ejusdem Dissertatio de Sophocleâ imitatione Homeri. [*Vide prius inter poet. Græc.*]

Ejusdem distichon de suis illis annotationibus.

Spuria germanis primum est dignoscere verba.

Germana est tibi mens elicienda dehinc.

GRAMMATICI LATINI,
AUT SCRIPTA AD GRAMMATICAM LATINAM
PERTINENTIA.

Mauri Servii Honorati commentarii in Virgilium. Vide supra in poetarum catalogo.

Ælii Donati antiquissimi & celeberrimi grammatici commentarii in Terentium. [*Vide etiam prius in poetarum catalogo.*]

R. S. In 4.

Ælii Donati de octo partibus orationis libellus.

R. S. In 8. 1536.

Prima pars grammaticæ Johannis Despauterii Ninivitæ, diligentissimè recognita.

R. S. In 4. 1550.

Syntaxis Johannis Despauterii Ninivitæ, quartò edita.

R. S. In 4. 1550.

Rudimenta prima Latinæ grammatices, Joanne Pellissone Condriensi autore. (a).

R. S. In 8.

Contextus universæ grammatices Despaute-
rianæ, Joanne Pellissone Condriensi autore. (b)

R. S. In 8.

Rudimenta grammaticæ de partium orationis
declinatu, ab autore Maturino Corderio recog-
nita & aucta.

Appendix ejusdem Corderii ad suum rudi-
mentorum libellum, nunc primum edita. (c)

In 8.

Col-

(a, b, c,) Hos libros nondum vidi. Horum quidem primum & secundum vidi, sed apud Carol. Stephanum excusos, illum 1560, hunc 1559.

Colloquiorum scholasticorum libri III, ad
pueros in sermone Latino paulatim exercendos,
autore Maturino Corderio.

Colloquiorum seu dialogorum Græcorum
specimen, autore Henrico Stephano. (a)

In 8.

Paraphrasis seu potius epitome, inscripta de-
siderio Erasmo Roterodamo, luculenta juxta
ac brevis, in Elegantiarum libros Laurentii
Vallæ, ab ipso recognita. Cum Gallicâ tum
dictionum, tum loquutionum expositione

Cui addita est FARRAGO SORDIDORUM
VERBORUM, sive Angiæ stabulum repurga-
tum, per Cornelium Crocum.

R. S. In 8. 1548.

Ars versificatoria Hulderici Huteni

R. S. In 8. 1526.

Dictionariolum puerorum Latino-Gallicum,
ex postremâ recognitione Rob. Stephani :
in quâ illorum consilio qui quotidiano & assi-
duo usu in docendis juvenibus exercitatissimi
sunt, adjecta est singulorum Verborum constru-
ctio, Nominumque regimen : nec non dicendi
formulæ, sinè quibus varia illorum significatio
rectè dignosci non poterat.

Huic subjunctum est Dictionariolum Gallico-
Latinum, ex postremâ ejusdem recognitione.

R. S. In 4. 1557.

Dictionarium propriorum nominum viro-
rum, mulierum, populorum, idolorum, ur-
bium, fluviorum, montium, cæterorumque
locorum quæ passim in locis profanis leguntur

R. S. In 4. 1541.

De vasculis libellus, adolescentium causâ ex
Bayso decerptus, additâ vulgari Latinarum vo-
cum interpretatione.

R. S. In 8. 1547.

De re hortenſi libellus, vulgaria herbarum,
florum ac fruticum qui in hortis conſeri ſolent,
nomina, Latinis vocibus efferre docens, ex
probatſ autoribus : in adoleſcentium gratiam,
multo quàm antea locupletior factus.

Cui nuper additus eſt alius de cultu & ſatione
hortorum.

R. S. In 8. 1548.

Sc

(a) Vide notam præcedentem.

Seminarium & Plantarium fructiferarum præsertim arborum, quæ post hortos conseri solent, denuo auctum & locupletatum.

Huic accessit alter libellus de conferendis arboribus in seminario, deque iis in plantarium transferendis atque inferendis.

R. S. In 8. 1547.

De Latinis & Græcis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium & avium liber: ex Aristotele, Theophrasto, Dioscoride, Galeno, Actio, Paulo Æginetâ, Actuário, Nicandro, Athenæo, Oppiano, Eliano, Plinio, Hermolao Barbaro, & Joanne Ruellio: cum Gallicâ eorum nominum appellatione. Tertia editio. (a)

R. S. In 8. 1547.

Adagiorum chiliades quatuor cum sesquicentum, Des. Erasmi Roterodami.

Hæc editio multos Græcorum Latinorumque autorum locos emendatiores quam in aliis sint editionibus, indicem item longè locupletiore habet.

HENRICI STEPHANI Animadversiones in Erasmicas quorundam Adagiorum expositiones.

R. S. In fol. 1558.

Jani Parrhasii liber de rebus per epistolam quæsitis.

HENRICI STEPHANI *tetrastichon de bñc Jani Parrhasii aliisque quibus poetas illustravit libris.*

*Si migrare animas aliena in corpora nostras
Veridico Samius protulit ore senex,
Migrâsse in Janum Latiorum pectora vatum,
Aut vatem Oedipodis more fuisse reor.*

Francisci Campani Quæstio Virgiliana adjuncta est.

[in 8.] 1567.

Francisci Hotomani commentarii in aliquot Marci Tullii Ciceronis orationes [Olivâ Roberti Stephani.]

In fol. 1554.

In M. T. Ciceronis quamplurimos locos castigationes HENRICI STEPHANI: partim

cx

(a) Hujus editionis mentio fit in Catalog. Biblioth. Græv. p. 182.

ex ejus ingenio , partim ex vetustissimo quodam & emendatissimo exemplari. . . . . In 8. 1557.

SACRA SCRIPTA,
AUT , QUÆ AD EA PERTINENT.

HEBRAICA,
AUT AD HEBRAICAM LINGUAM PERTINENTIA:
NONNULLA ITEM AD CHALDAICAM ,
ET SYRIACAM.

Biblia Hebraica , in quibus duodecim parvi qui vocantur prophetæ , adjunctos habent commentarios R. David Kimhi , à Francisco Vatablo , Hebraicarum literarum doctiss. professore regio , accuratissimè emendatos , & locorum Scripturæ passim citatorum annotatione illustratos. . . . . R.S In 4. 1539-1544.

Biblia Hebraica. . . . . R.S. In 16. 1544-1546.

Prophetæ quinque, Osee, Joel, Amos, Abdias , Jonas , cum Thargum , id est Chaldaica paraphrasi Jonathan, & commentariis Rabbi Selomoh Iarhi , R. Abraham Aben Ezra , & R. David Kimhi , variis lectionibus ex multorum exemplarium diligente collatione in margine descriptis. . . . . R. S. In 4. 1556.

Alphabetum Hebraicum , in quo literæ Hebraicæ describuntur, punctorum vocalium, accentuum forma & vis : cum appellatione syllabarum & dictionum Hebraicarum.

Ex Antonii Cevallerii Hebraicarum literarum professoris recognitione. . . . . [In 8.] 1566.

Hebraicæ linguæ rudimenta , accuratâ methodo & brevitate conscripta. Eorundem rudimentorum praxis , quæ vivæ vocis loco esse possit. Omnia recognita & aucta ab ipso autore Antonio Rodolpho Cevallerio , ejus linguæ professore

Tom. III. Pars II.

Ppp

De

De Hebraicâ Syntaxi Canones generales nunc
primùm editi.

In 4. 1567.

Hebraicarum institutionum libri IIII. Sancte
Pagnino Lucensi autore, ex R. David Kimhi
priori parte מכלול, quam חלק הדקדוק in-
scripsit, ferè transcripti.

R. S. In 4. 1549.

Institutionum Hebraicarum abbreviatio, M.
Sancte Pagnino Lucensi autore.

R. S. In 8. 1546.

Theſaurus linguæ Sanctæ, ex R. David
Kimhi ספר השרשים, Sancte Pagnino Lu-
censi autore.

R. S. In 4. 1548.

Grammatica Chaldaea & Syra, Immanuelis
Tremellii, Theologiae doctoris & professoris in
scholâ Heidelbergensi.

In 4. 1569.

Syriaca interpretatio Testamenti Novi, He-
braicis typis descripta, plerisque etiam locis
emendata, necnon sermone Latino reddita, ab
Immanuele Tremellio theologiae doctore &
professore in scholâ Heidelbergensi. Appositus
est autem è regione Græcus Textus, necnon
ejus interpretatio.

In fol. grandibus li-
teris 1569.

G R Æ C A.

NOVUM Testamentum, adscriptas habens
varias lectiones ex collatione exempla-
rium XVI.

R. S. In fol. 1550.

Idem ad fidem illorum veterum exempl. di-
ligentissimè excusum.

R. S. In 16. 1549.

Novum Testamentum cum interpretatione
& annotationibus Theodori Bezae.

In fol. 1565.

Novum Testamentum cum interpretatione
Theodori Bezae, & summis brevibus doctrinae
unoquoque Evangelistarum & Act. Apostolico-
rum loco comprehensæ: necnon cum brevi ex-
plicatione methodi Apostolicarum epistolarum.

In 8. 1565.

Justini philosophi & martyris, scriptoris per-
antiqui, opera.

R. S. In fol. 1551.

Athe-

Athenagoræ Atheniensis philosophi Christiani Apologia pro Christianis, ad imperatores Antoninum & Commodum:

Ejusdem, De resurrectione mortuorum.

Ex antiquis exemplaribus libellus ille nunc primum profertur, hic autem castigatior quam antea editur.

Eorundem libellorum interpretatio Latina, hujus quidem à Petro Nannio, illius autem à Conrado Gesnero.

[in 8.] 1557.

Eusebii Pamphili Ecclesiasticæ historiæ libri X.

Ejusdem de vitâ Constantini libri V.

Socratis Scholastici Ecclesiasticæ historiæ libri VII.

Theodoriti Episcopi Cyrensis Ecclesiasticæ historiæ libri V.

Collectaneorum ex historiâ ecclesiasticâ Theodori lectoris, libri II.

Hermiæ Sozomeni libri IX.

Evagrii Scholastici libri VI.

R. S. In fol. 1544.

Eusebii Pamphili, Evangelicæ præparationis libri XV.

1544

Ejusdem, Evangelicæ demonstrationis libri X

R. S. In fol. 1545.

L A T I N A.

Biblia Latina ex translatione quæ vetus appellatur, diligentissimè cum multis pervetustis exemplaribus collata: quorum variæ lectiones margini adjectæ sunt.

Icones structurarum quæ in Bibliis describuntur.

R. S. In fol. 1540.

Biblia ex duplici translatione, vetere & novâ, eâque ex prælectionibus Francisci Vatabli emendatâ. Unde magnâ ex parte sumptæ annotationes, eorundem textui circumjectæ sunt.

R. S. In 8. valde minutis literis. 1545.

Bibliorum vulgata editio, in quâ juxta Hebraicorum versuum rationem singula capita ver-

sibus distincta sunt, numeris præfixis qui respondent iis quos annotatos habent Concordantiæ.

R. S. In 8. 1555.

Psalmi Davidis, ex translatione Sanctis Pagnini & veteris interpretis: cum annotationibus diffusioribus quàm quæ in Bibliorum volumine habebantur.

R. S. In 8. 1556.

Genesis cum catholicâ expositione Ecclesiasticâ, ab Augustino Marlorato collectâ.

(in fol.) 1562.

Psalmi Davidis cum catholicâ expositione Ecclesiasticâ: ab eodem Aug. Marlorato collectâ.

Cantica ex diversis Bibliorum locis, cum simili expositione.

(in fol.) 1562.

Esaie prophetia, cum catholicâ expositione Ecclesiasticâ, ab eodem Aug. Marlorato collectâ.

Adjectus est index locuples & artificiosè digestus, huic Expositioni communis cum ejusdem generis expositionibus in Genesin & in Psalmos ante hac ab eodem Marlorato editis.

(in fol.) 1564.

Novi Testamenti catholica expositio Ecclesiastica, id est, ex variis probatis theologis excerptâ, ab Augustino Marlorato.

SIVE BIBLIOTHECA EXPOSITIONUM Novi Testamenti. Id est, Expositiones ex probatis omnibus theologis collectæ, & in unum corpus singulari artificio conflata: quæ instar bibliothecæ multis expositionibus refertæ esse possint. Editio II.

In fol. 1564.

In Matthæum, Marcum, & Lucam commentarii ex Ecclesiasticis scriptoribus, qui sunt novæ glossæ ordinariæ specimen.

R. S. In fol. 1553.

Hebræa, Chaldæa, Græca & Latina nomina virorum, mulierum, populorum, idolorum, urbium, fluviorum, montium, cæterorumque locorum quæ in Bibliis leguntur, restituta: cum Latinâ interpretatione.

Locorum descriptio ex cosmographis.

Index in Biblia, id est, rerum & sententiarum quæ in iisdem continentur.

R. S. In 8. 1537.

Phra-

Phrases Hebraicæ, seu Hebraica loquendi genera, quæ in veteri præsertim Testamento passim leguntur, ex commentariis Hebræorum aliisque doctissimorum virorum scriptis explicata.

R. S. In 8. 1558.

Concordantiæ librorum veteris & novi Testamenti, novæ, id est ab integro ex ipso textu excerptæ, ac multis partibus auctiores superioribus.

R. S. In fol. 1555.

Nota illa p. p. significat in parvo parvo, ita vocantibus quibusdam bibliopolis libros qui minore sunt formâ quàm qui appellantur in 16.

Observavi (a) jam pridem typographis veteribus eandem non fuisse catalogos suos construendi rationem. Duo præterea hic mihi occurrunt adnotanda. 1. Quod iis diversus sit libros enuntiandi modus: brevior (b) aliquando, cum tractatus & authoris nomen tantum exprimatur; aliquando diffusior, cum tota prima ferè libri pagina sive titulus ad verbum recitetur. Hòc modo usus est plerumque in Indice præcedente *Henricus Stephanus*. Mihi quidem modus ille tantum deficere videtur, quantum hic abundare. Tum sanè liber in catalogo rite enuntiatur, ubi ad dandam libri ideam nihil deficit, nihil superfit. 2. Quòd inter catalogorum structores, qui libros juxta scientiarum artiumque classes disponunt, de ordine minime conveniat. *Henricus Stephanus* à prophanis orditur, in sacra definit: (c) alii à sacris incipientes ad prophana transeunt. Neque aut illis, quòd posteriorem teneant locum, honor minuitur; aut his, quòd priorem, augetur. In pompis enim solennibus claudunt agmen, qui dignitate sunt potiores. De generali scientiarum artiumque (d) distributione in Theologiam, juris-prudentiam, Historiam, Philosophiam, & Literas humaniores, plerique consentiunt: verum cum illæ in alias partes, eæ in particulas minores, tum hæc porro in minimas dividendæ sint, sententiis ita variatur, ut, si singula, quibus alii ab aliis dissident, persequi vellem, nugari forsan me potius putarem quàm prodesse. Ea interim suis libris locos assignandi ratio videtur mihi potissima, quâ cavetur, ut, neque duntaxat

(a) Vide *Annal. Typograph.* Tom. 2. pag. 461. 462. & præfat. pag. IV. V.

(b) Vide *Annal. Typogr.* Tom. 2. pag. 421.

(c) *Annal. Typogr.* Tom. 2. pag. 471. 521.

(d) Consule Catalogos celebriores Bibliothecarum Thuanæ & Tellerianæ; ac Catalogum Manuscriptum Bibliothecæ Regiæ Parisiensis, quem, cum aliquot ab hinc annis Parisiis agerem, evolvi.

taxat rerum capita summam attingendo, minus distincta sit Catalogi series; nec capita illa in plures minutioresque particulas curiosius dissecando, nimis interrupta. Illud lectoris animum confundit, hoc distrahit. Is catalogus placebit, in quo materiae ordo communi omnium sensui obvius est, nec ambagibus variis diverticulisque frequentioribus obscurus; qui libris ibi recensitis quandam lucem affert, eosque facilius & citius quærentibus indicat: hic (nisi fallor) si non unus, at præcipuus certè est indicum istorum bibliothecariorum usus. Siquis cupiat hoc argumentum accuratius & plenius discussum legere, consulat *Systema (a) Bibliothecæ collegii Parisiensis Societatis Jesu*. Nescio, ubi Catalogi conficiendi ratio magis eruditè & artificiosè incatur; ubi tota universæ cujuslibet bibliothecæ materies ad rerum naturam & legentium cum voluptatem tum usum redacta lucidiori ordine disponatur. Neque sanè silentio præterire possum Præfationem, seu Epitomen Systematis Bibliographici in ordinando D *Joachimi Faultrier* Catalogo (Paris. 1709. in 8.) à viro clarissimo *Prospero Marchand* adhibiti: ubi à primis literaturæ elementis per gradus singulos artium & scientiarum ad summum apicem pervenitur. Scilicet introductione primùm ad rem librariam datâ, suo ordine recensentur Grammatici, Logici & Rhetorici, Poetæ, Philologi, Philosophi, Mathematici, Theologi, Historici. Lectorem nequitiam poenituerit illam Præfationem, in quâ vir ille rei bibliothecariæ peritissimus de libris in bibliothecâ disponendis agit sanè quàm accuratè, perlegissè.

HENRICUS STEPHANUS, cujus Index nonnulla de catalogorum constructione adnotandi occasionem mihi præbuit, vitam plurimùm duxit erraticam; varia passim Europæ loca peragrans, in quibus literatos conveniendi, bibliothecas invisendi, literaria monumenta conquirendi spes ulla ipsi affulgebat. Miror equidem virum potuisse tot authorum, Græcorum maximè, opera excudere, qui vix unquam diu fixam habuit suarum fortunarum sedem. In patriâ suâ posuit prima suæ typographiæ rudimenta: quam artem exercuit Parisiis anno (b) 1554. (c) 1566. (d) 1585. (e) 1587. ac Genevæ anno (f) 1563. (g)

(a) Prodiit Parisiis ex officinâ Sebastiani Mabre-Cramoisy, 1678. in 4.

(b) Anacreon. 1554.

(c) Buchan. Psalm. 1566. Hæc editio in 12. nullum loci nomen præfert; sed, quoniam ab Henrico Stephano ipsiusque fratre Roberto (quem constat semper Parisiis habitasse) prodiit, non dubito, quin Parisiis excusa fuerit.

(d) Aul. Gell. & Macrobius. 1585. Hæ editiones in titulo nomen Parisiorum, non Henrici Stephani, indicant; at Henr. Stephani præfationes utrique præfixæ Parisiis datæ sunt.

(e) Henr. Stephan. Dissertat. de Critic. Veter. 1587.

(f) Pentateuch. cum not. Calvini. 1563.

(a) 1564. (b) 1566. (c) 1575. (d) 1578. (e) 1583. (f) 1588. (g) 1591. (h) 1592. Ab anno (i) 1558. usque ad (k) 1567. se *Huldrici Fuggeri* illustris viri typographum scribebat. Libris plerisque, quos aliis annis excudit, nullam loci, ubi prodierunt, addidit mentionem; neque ergo de hoc mihi quicquam certum est: nisi quod putem ipsum; (l) postquam ad Calvinistarum partes transisset, ecclesiæque Romanæ asseclas non solum illâ transitione sibi fecerat inimicos, sed styli etiam acerbitate irritasset, vix unquam moram Parisiis traxisse, sed Genève ferè suum typographicum (& forsan apud patrem *Robertum*) continuasse. *Robertus Henrici* pater, ex quo (m) Genève migraverat, ut ibi in tuto typographiæ vacaret, ullam loci notam suis editionibus perrarò præfixit, nunquam sanè (quod sciam) si *Calvini* (n) *Institutiones* anno 1559. editas excepero.

Non profectò satis defferi potest à literatis omnibus illud infortunium ex diffidiis ob religionis causam natis exortum; quod duos illos typographos solum vertere coëgit, cursumque sulceptorum ab illis laborum, si non omnino interrupit, at paulum suspendit & fregit. Qui enim tot & tanta exules & à patriâ extorres præstiterunt, quid non ab illis, si florentes usque Parisiis permanissent, expectari potuisset?

Hic libet inferere, quod *Antonius Verderius* in suâ bibliothecâ (pag. 1223.) dedit, *Roberti Stephani* encomium. „ Ce rare person-
„ nage en sçavoir, industrie & diligence au fait de l'imprimerie, la-
„ quelle il a tellement polie, qu'en excellence de caractères & en
„ bonne & sincere correction devancant tous les passez, il n'y a au-
„ cun des presens (j'en excepte son fils Henry) qui l'ait égalé, a
„ eu tant d'heur de naistre, lorsque le grand & invaincu Francois
„ pro-

(a) Nov. Testam. Exposit. per Marlorat. 1564.

(b) Alphabet. Hebraic. 1566. Hòc eodem anno (ut priùs dictum est) apud eum fratremque *Robertum* prodit Parisiis *Buchanani* Paraphrasis in Psalmos; eodem etiam lucem aspexit (mense Novembri) liber *Henrici Stephani*, cui titulus, *L'introduction au traité de la conformité des merveilles anciennes avec les modernes*. Ex eo libro (cujus titulus, ubi impressus fuerit, non prodit) magnum à papicolis adversus *Henricum* constatum est odium; nec credibile est illum alter suæ salutis, quàm fugâ, consuluisse. Postea tamen liquet eum Lutetiam rediisse; ibi enim (ann. 1585.) data est epistola Gellio præfixa. Odium forsan illud, quod adversum se antea concitaverat,

tempore mitigatum est.

(c) Paradox. Moral. 1575.

(d) Schediasmat. 1578.

(e) Mercer. in 5. Prophet. 1583.

(f) Thucyd. Græc. Lat. 1588.

(g) Append. ad Varron. 1591.

(h) Appian. Græc. Lat. 1592.

(i) Novell. Constitut. Græc. 1558.

(k) Polem. & Himer. Declam. 1567.

(l) Non compertum habeo, quo primùm tempore *Henricus* novas *Calvini* opiniones apertè imbiberit: at credo eum jamdiu patris exemplo in has adductum fuisse.

(m) Scilicet ab anno 1552.

(n) Hæc prodierunt anno 1559. 17. Cal. Sept. & *Robertus Stephanus* obiit eodem anno, septimo Idus Septembres.

„ premier du rom , tuteur des Muses & de leurs nourricons , a
 „ manié les rénes de ceste puissante monarchie des Gaules. Soubs
 „ la majesté duquel , en tiltre d'imprimeur royal , il a fait voir le
 „ jour à maint bel ouvrage tant Grec que Latin. De quoy entre
 „ autres fait foy son *Tthesaurus Lingua Latina* , pour lequel toutes
 „ gens d'estude luy demeureront à jamais obligez Que si au mi-
 „ lieu de son cours il n'eust esté arresté par je ne scay quelle hu-
 „ meur luy faisant changer propos , il eust parfaict sa carriere en
 „ France avec los immortal. Il a escrit plusieurs livres touchant
 „ la grammaire , esquels pour l'interpretation du Latin il entreme-
 „ sle des dictions Francoises , & en outre un Dictionnaire Latin-
 „ Francois , & un autre Francois-Latin , & quelques traductions de
 „ Latin (a) en Francois ; les tiltres desquelles œuvres je ne puis met-
 „ tre icy particulièrement , le cayer , ou ils estoient , ayant esté es-
 „ garé par l'imprimeur. De *Roberto Stephano* non tacuit *Franciscus de*
la Croix du Maine ; cujus bibliothecam (pag. 443.) consulere lector
 poterit : & *Historiam Stephanorum* à me jam dudum scriptam ;
 pag. 107.

Præter typographos celebriores suprâ dictos , alii multi artem il-
 lam Parisiis & in aliis quibusdam Galliarum urbibus tractaverunt :

1549. (b) LUDOVICUS BEGATIUS ; (c) HIERONYMUS DE
 MARNEF :

1550.

(a) Nihil unquam ad meas manus per-
 venit ex Latino quoquam scriptore in
 Gallicum sermonem à Roberto Step-
 hano verfum.

(b) Verdier. p. 60. 61. Draud. Biblioth.
 Gallic. p. 83. Caille. p. 125.] „ Antoine
 „ Couillard sieur du Pavillon lez Lorris
 „ en Gastinois a escrit , Les fleurs odo-
 „ riferantes , cueillies es delectables jardins
 „ de vertu , divisees en deux livres ;
 „ impr. à Paris 8. par Loys Begat. 1549.
 Lodoici Begatii typographica officina erat
 sita ex adverso collegii Remensis ; insigne,
 Phoenix , cum hac sententiâ , *mibi mori*
vivere est. Vide Luc. Flori epitomen
 apud eum editam 1550. in 4.

(c) Caille. p. 125.] „ Jerosme de Mar-
 nef libraire juré fit imprimer , *Alberti*
Pighii Campensis controversiarum in co-
muniis Ratisponensibus tractatarum expo-
sitio : in 8. 1549. La somme des pe-
 chez & le remede d'iceux , par Jean
 Benoist ; in fol. 1555. Sa marque estoit

„ celle de ses ancestres , sçavoir un peli-
 „ can avec cette devise , *in me mors , in*
me vita. Caille. p. 127.] „ Jerosme &
 „ Denis de Marnef , associez firent im-
 „ primer *Concordantia breviores omnium*
serm. materialium ex sacris Bibliis autho-
re Antonio à Kenigstem ; in 8. 1550.
 „ Justification du pecheur par la peni-
 „ tence par Nicolas Grenier , in 8. 1552.
 Puto hic *Denise* reponendum esse pro *De-*
nis , quamvis Draudii etiam bibliotheca
 Gallica (p. 27.) habeat *Denis*. Nam *Ci-*
cer. Rhetoricæ apud Hieronymum & Diony-
siam de Marnef viduam Ambrosii Girault ,
sub pellicano Parisiis 1547. in 12. cum
 hac sententiâ , *Principium ex fide , finis in*
charitate. Illæ Concordantiæ supra dictæ
 habentur in Bibliothec. Simler. & Draud.
 excu'æ Colonia 1550. in 8. & in Long.
 Biblioth. Sacr. (tom. 2 pag. 406) *Pari-*
sis 1551-52. in 8. Præterea pro *Nicolas*
 repone *Nicole* , uti legitur in Bibliothec.
 de la Croix du Maine & du Verdier ;
 Justi-

1550. (a) MICHAEL JULIANUS; (b) JOANNES BRAILLY;
(c) LAZARUS GRENET; (d) JOANNES AMA-
ZEUR; (e) ROBERTUS MASSELIN:

1551.

Justification du pecheur &c. impr. à Pa-
ris in 16. par Hierome & Denyse de
Marnet. 1552. *Apud Hieronymum de
Marnet & viduam Gulielmi Cavellat, sub
Pelicano, monte D. Hilarii, Parisiis in 8.*
1585. (cum sententiâ hâc, *In me mors,
in me vita*) prodiit D. Petri Chrysologi
archiep. Ravenn. opus homiliarum nunc pri-
mum in lucem editum. Et ad calcem li-
bri, *Parisiis excudebat Carolus Rogerius,
M. D. LXXXV. ac insigne Gryphii, cum
hâc gnomâ, virtutis & gloria comes invi-
dia.*

(a) Caille. p. 125.] „Michel Julian Li-
„braire juré fit imprimer *Henrici Gla-*
„*reani Geographia in 4.* 1550. S. Dionys.
„*Arcopag. opera transl. ab Amb. Floren-*
„*tino in 16.* 1567. Et avec son frere
„Guillaume Julian, *Panoplia Evangelica*
„*Guillelmi Lindani* imprimé pour eux
„par Jean le Blanc en 1564. *Tertullian,*
„*& Arnob. cum not. Renati Laurentii de*
„*la Barre. in fol* 1580. [Hujus editio-
nis meminit Albert. Fabricius in Biblio-
thec. Lat. vol. 3 p. 350.] „Il avoit
„pour marque une étoile couronnée,
„& pour devise ces mots, *Astra viam*
„*invenient.* Il eut pour femme Fran-
„coise Petit. Caille p. 140.] „Guillau-
„me Julien, un des habiles imprimeurs
„& libraires de son temps, imprima
„complainte ou Réponse Catholique
„contre les heretiques, par l'Evesque
„d'Avranches. Il fit imprimer par An-
„net Briere, S. Dionys. *Arcopagi opera*
„*transl. nov. Amb. Florentini in 16.* 1565.
[Querendum est, an hæc opera bis ex-
cusa fuerint 1565. & 1569. vel una eadem
sit editio eodem vulgata anno; utro ho-
rum duorum, incertus sum.] „Il fut ma-
„rié à Lucrece Charles. *Apud Guliel-*
„*mum Julianum, sub signo amicis, ad*
„*Gymnasium Cameracense, Parisiis, 1555.*
in 8. prodiit *Omphali de elocutionis imita-*
„*tione ac apparatu liber.* Affigitur typus
„*Amicitia* cor apertum dextrâ ostendentis,
„cum his verbis, *Nil Deus hâc nobis ma-*
„*jus concessit in usus.* Curia Parliamenti
Tom. III. Pars II.

privilegium 14. Nov. 1554 datum est à
Guillaume Julian libraire en l'université de
Paris

(b) Caille. p. 125. „Jean de Brailly fit
„imprimer, Oraison panegyrique sur le
„trépas du Duc Claude de Guise, par
„Pierre Doré in 8. 1550. At verò oportet
legere Brouilly non Brailly. Idem enim
est, quem antea anno 1543. [Caille. p.
117] memoravi, ex quo uno in Joannis
de la Caille historiâ duos typographos fe-
cit error typographicus. Bibliothec. du
Verdier. pag. 1033.] „Pierre Doré Doc-
„teur en Theologie, de l'ordre des fre-
„res prescheurs, a escrit, *Deploration*
„*de la vie humaine &c. impr. à Paris,*
„in 16. par Jean de Brouilly 1543 [sed
„Caille. p. 117. 1549.] Oraison panegy-
„rique &c. in 8. par Jean de Brouilly;
„1550. *Paradoxa Petri Deaurati &c.*
„*Parisiis 8. excud. Joannes de Brouilly,*
„1543. Consule & Draud. Bibliothec.
Gallic. pag. 23.

(c) Caille. p. 125. Verdier. p. 276.
Draud. Bibliothec. Gallic. p. 94] „E-
„mond du Boullay premier heraut d'ar-
„mes de Charles 3. du nom, a escrit;
„le Catholique enterrement du Cardi-
„nal de Lorraine impr. à Paris 8. 1550.
„par Lazare Grenet demeurant sur le
„pont S. Michel. [Sed Croix du Mai-
„ne pag. 75. par Jean Dalier] ce livre
„est assez curieux & recherché.

(d) Caille. p. 127. „Jean Amazeur
„(Bibliothec. Tellerian. pag. 211. habet,
„*Amazeux*) imprima *Breviarium Cano-*
„*bii S. Dionysii in Franciâ in 4.* (Bi-
„bliotheq. Tellerian. in 8.) 1550. Et
„pour Guillaume Merlin, *Antidotarius*
„*anime in 12.* 1554. rouge & noir. Il
„avoit pour marque un cygne entre-
„laissé d'une croix, avec cette devise,
„*In hoc signo vinces.*

(e) Caille. p. 126.] „Robert Masselin
„imprima la réponse du peuple Anglois
„à leur roy Edouart, sur la religion
„Chrestienne, traduite de Latin en
„Francois par Jean Riviere prestre in

Qq9

8.

1551. (a) ADRIANUS LE ROY; (b) LAMBERTUS DODU;
(c) PETRUS RATHOIRE; (d) JOANNES BON-
HOMME; (e) NICOLAUS CHRESTIEN;
(f) STEPHANUS GUYOT; (g) RICHARDUS
BRITANNUS:

„ 8. 1553. [Verdier. pag. 752. Sed Croix
„ du Maine pag. 262. errore typogra-
„ phico, 1530.] *Dionys. Carthusian. in*
„ *Evang.* fol. 1552. Histoire de Tancre-
„ de traduite de Phil. Beroalde par Ri-
„ chard le Blond [Verdier. pag. 1212.
„ & Croix du Maine. pag. 440. *Richard*
„ *le Blanc*] avec le livre de Proba Fal-
„ conia traduit par le même. in 16. 1553.
(a) Caille. p. 127. Verdier. p. 15. 915.
Croix du Maine. p. 4. Draud. Bibliothec.
Gallic. p. 158.] „ Adrian le Roy, habile
„ imprimeur, grand musicien & excel-
„ lent de luth, beaufrere de Robert Bal-
„ lard imprimeur du Roy pour la musi-
„ que, a escrit une instruction sur le luth
„ & sur la guitarre, & mis en tablature
„ les Pseaumes de David, & composé le
„ livre de tablature de guitarre in 4. 1552.
„ qu'il fit imprimer en société avec son
„ beaufrere. Les Pseaumes par Marot,
„ in 8. 1562. Douze chansons spirituel-
„ les, dont la lettre est de Jean Antoine
„ de Bayf, in 8. 1562. Les œuvres de
„ musique de Nicolas de la Grotte,
„ 1570. Instruction pour apprendre la
„ tablature à bien accorder, conduire,
„ & disposer la main sur la guiterne,
„ 1578. Ils avoient pour marque le Pe-
„ gase, avec ces mots, *pistate & iusti-*
„ *tia.* Robert Ballard fut marié à Lu-
„ crece le Bé. Vidi præterea librum,
„ cui titulus, *Baillet comique de la royne aux*
„ *nepces du duc de Joyeuse & de Mademoi-*
„ *selle de Vaudemont fait par Baltasar de Beau-*
„ *joyeux, à Paris, imprimé par Adrian le*
„ *Roy, Robert Ballard & Mamert Pasiffon im-*
„ *primeurs du Roy, in 4. 1582.*

(b) Caille. p. 128.] „ Lambert Dodu
„ fit imprimer *Petrus Quiqueranus de lau-*
„ *dibus Provincia*, in fol. 1551. Sed Long.
Bibliothec. Historiq. num. 15253. *Petri*
„ *Quiquerani Bellojocani, episcopi Senecensis,*
„ *de laudibus Provincia libri tres; & de ad-*
„ *ventu Annibalis in adversam ripam Are-*
„ *latensis agri, Hexametri centum; in fol.*
„ *Paris. Dodu, 1539. in 4. Paris. 1551.*

1552.
(c) Caille. p. 128.] „ Pierre Rathoire
„ imprima pour Jean Foucher, *Quatuor*
„ *libri sententiarum auct. Petro Lombardo*
„ in 8. 1551. On peut voir par ce li-
„ vre, qu'il a esté un des habiles impr-
„ meurs de son temps. Joannes Foucher
„ officinam habuit *sub seculo* Florentiæ, &
„ vasis effracti, viâ ad D. Jacobum: uti ex
„ Francisci Campani Quæstione Virgilianâ
„ apud illum anno 1541. in 8. editâ con-
„ stat.

(d) Caille. p. 128. „ Jean Bonhomme
„ fils (de Pasquier Bonhomme, cujus
„ mentio, in *Annal. Typograph. tom.*
„ *1. pag. 84. 119.*) fit imprimer le ma-
„ nuel de la parfaite vertu &c. traduit
„ du Latin d'Albert le grand Evêque de
„ Reynsburg (composé en l'an 1234.)
„ par Francois de Sarben [reponi oportet,
„ *de Larden; uti in Verdier. pag. 405.*
„ & Draud. Biblioth. Gall. pag. 82.] Cele-
„ stin, in 16. 1551. „ Methode & medi-
„ tation des mysteres de la philosophie
„ Chrestienne par Francois Barat [d'Ar-
„ genton en Berry, *Vide Verdier. pag. 366.*]
„ in 16. 1551. Il eut pour femme Mar-
„ guerite Guerin. Nescio, quâ affinitate
„ hic Joannes Bonhomme conjunctus fue-
„ rit Mathiæ Bonhomme; ex cujus offic-
„ nâ *sub clava aureâ* prodiit Lugduni 1552.
„ in 4. *Stichostrotia Girardi; & 1560. in 4.*
„ *Terentius ex editione Antesignani. Ma-*
„ *thiæ insigne erat Perseus alatus, volans,*
„ *dextrâ gladium, lævâ Medusæ caput ge-*
„ *stans, & Atlantem in Saxum mutans;*
„ *cum his verbis, 'ex πένυ κλέεσ.*

(e) Caille. p. 128. Verdier. p. 726. Croix
du Maine. p. 248.] „ Nicolas Chrestien
„ imprimeur & libraire imprima l'Histoi-
„ re des amours d'Eurialus & Lucrece,
„ d'Eneas Sylvius, traduite par Jean Mil-
„ let, in 8. 1551.

(f) Caille. p. 128.] „ Estienne Guyot
„ fit imprimer *Monopantion auctore Diony-*
„ *so Richel Carthusiano, in 16. 1551.*

(g) Caille. p. 141.] „ Richard Breton
„ imprima en société avec Philippes Dan-
„ fric

1552. (a) PETRUS GUYMIER; (b) JOANNES LANGLOIS;
(c) VIDUA Francisci REGNAULT:

1553. (d) CLAUDIUS FREMY; (e) DIONYSIUS DUVAL;
(a)

„ frie libraire, les Oracles de Zoroastre,
„ traduits du Grec in 8. [sinè anni no-
„ tâ. Vide Draud. Bibliothec. Gallic.
„ pag. 132. Verdier. pag. 1191.] Et la
„ comedie du Monarque par Francois
„ Habert, 1558. [Croix du Maine. pag.
„ 99.] La description du Beauvoisis,
„ par Jaques Grevin, in 8. 1558. [Sic
„ Long. Bibliothec. Historiq. num. 14605.
„ Sed absque typographi nomine.] „ Et
„ en son nom seul, Devis de la langue
„ Francoise, par Abel Mathieu, in 8.
„ 1559 [sic Verdier. pag. 1. Croix du
„ Maine. pag. 1. Draud. Biblioth. Gall.
„ pag. 142.] Il eut pour femme Jeanne
„ Horme. Vidi præterea librum, cui
„ titulus, *Jacobi Artificiani prima Latina
„ grammaticus rudimenta; Lutetia, apud Ri-
„ chardum Britannum, viâ Jacobæ ad insi-
„ gne caneri. M. D. LI. in 8.*

(a) Caille. p. 128.] „ Pierre Guymier
„ imprima avec Louis Grandin, *De utro-
„ que J. C. adventu, auth. Petro Aliso
„ Carnutensi*, in 4. 1552. Sic Bibliothec.
„ Simler. sed apud Ludovicum Grandinum
„ solum.

(b) Caille. p. 131. 203. „ Jean Lan-
„ glois fit imprimer, *Traité familier des
„ noms Grecs, Latins, & Arabiques*,
„ par Jean Mallard, in 8. 1552. Il eut
„ un fils nommé Denis: qui quitta la
„ Medicine pour exercer l'art de l'im-
„ primerie & librairie en 1607.

(c) *Nov. Testam. Latin. 16. apud vi-
„ duam Francisci Regnault Paris 1552. Cail-
„ le. p. 132.] „ Magdelaine Bourtelte veu-
„ ve de Francois Regnault libraire fit
„ imprimer, la police humaine de Fran-
„ cois Patrice, traduite par Jean le Blond
„ en 1553. In bibliothec. de la Croix
„ du Maine, pag. 205 illa vocatur *Mag-
„ delaine Boursette*, & apud Caille. pag. 79.
„ *Magdelaine Bonhetto.**

(d) Caille. p. 131.] „ Claude Fremy
„ fit imprimer les fondemens de la foy
„ par Nicole Grenier, in 8. 1553. *Operati
„ Milevitani libri VI. de schismate Dona-
„ tistarum, cum præfatione Fr. Balduini*,
„ in 8. 1563. [sic Bibliothec. Tellerian.

„ p. 32.] *Historia Ecclesiastica Scriptores
„ varii Græci Latine per Joannem Chri-
„ stophorsonum. in fol. 1571. [Sic Fabric.
„ Bibliothec. Græc. lib. V. cap. 4 pag. 120.
„ Sed nomine typographi non addito. Et
„ Bibliothec. Cordes. pag. 154. apud Clau-
„ dium Fremy] „ Il avoit épousé Marie
„ Fontaine.*

Caille. p. 134] „ Claude Fremin fit
„ imprimer, la pratique de l'homme
„ Chrestien par Nicolas (*repons*, Nicole)
„ Grenier, in 16. 1554. Catholique pur-
„ gation du Purgatoire & suffrage pour
„ les trépassés par le mesme Nicolas
„ (Nicole) Grenier, in 8. 1562. Sic
„ Draud. Biblioth. Gallic. pag. 27. Sed
„ Verdier. pag. 924 la pratique &c. chez
„ Claude Fremy 1554. Catholique purga-
„ tion &c. chez Claude Fremin 1562. Ita-
„ que locus est dubitandi, an *Claude Fre-
„ my & Claude Fremin* duo fuerint libra-
„ ri, an unus forsan sub diversâ nominis
„ orthographiâ. Vidi exemplar Cypriani
„ operum ex editione Guil. Morelii in fol.
„ 1564. quod in titulo habet, *Parisiis M.
„ D. LXLIII. apud Claudium Fremy, sub in-
„ signi D. Martini, viâ Jacobæ.* Claudio
„ Fremy aliquando excudebat Joannes Bene-
„ natus; un anno 1569. *Gregor. Nazianz.
„ opera Latine*, fol. imprimendi privile-
„ gium concessum est (à Claude Fremy
„ marchant libraire en l'université de Paris)
„ anno 1567.

(e) Caille. p. 132.] „ Denis Duval fit
„ imprimer, la *Susanne de Didier Oriet*
„ in 4. 1553. (sic Verdier. pag. 265. &
„ Draud. Bibliothec. Gallic. pag. 156.)
„ Il avoit pour marque, Alexandre sur
„ son Bucephale, le tournant contre le
„ soleil, avec ces mots, *non vi sed in-
„ genio.* Il eut de Marie Piscot la fem-
„ me plusieurs enfans, entre lesquels De-
„ nis. Il mourut le 2. Fevrier 1611. &
„ fut enterré à Benoist. Aliquando Ja-
„ cobo Du Puis & Agidio Beys suam ope-
„ ram præstitit; nam Justin. Epitom. cum
„ not. Bongars. in 8. *Parisiis apud Jaco-
„ bum Du Puy. 1581. Excudebat Dionysius
„ du Val.* Et Horat. Epistolæ cum præ-

Qqq 2

lection.

(a) JOANNES GUEULARD; (b) JOANNES SAVETIER; (c) NICOLAUS BASSFET:

1554. (d) MARINUS MASSELIN; (e) PHILIPPUS RITHOVEUS; (f) PETRUS THIERRY; (g) FRANCISCUS BARTHELEMY; (h) ANNETUS BRIERE:

lection. Claud. Minois prodierunt in 4. Parisiis, apud Ægidium Boys, sub signo lili albi, vid Jacobæ, vel apud Dionysium Du Val. M. D. LXXXIII. Et in fine, Excudebat Dionysius Duvallius. Dionys. Duvallius excudit etiam Julian. Oper. Gr. Lat. 8. 1583. Hippocras. de morb. mulier. Gr. Lat. 1585. Epigramm. & poemat. veter. Latiner. 8. 1590.

(a) Caille. p. 132.] „ Jean Gueulard „ fit imprimer la Doctrine du siecle do- „ ré, ou de l'Evangelique regne de J. „ C. par Guill. Postel, in 16. 1553. (sic „ Verdier. pag. 105. Draud. Biblioth. „ Gall. pag. 34. Sed Croix du Maine „ pag. 485. chez Jean Ruelle) le dit livre „ a esté imprimé sur la fin du livre, „ vulgairement appelé la mere Jeanne „ de Postel, autrement intitulé, les tres- „ merueilleuses victoires des femmes du „ nouveau monde. 1553. (Croix du Maine. pag. 485.) chez Jean Gueulard a l'enseigne du phœnix pres le college de Reims. (sed Verdier. pag. 105. & Draud. Biblioth. Gall. pag. 34.) impr. par Jean Ruelle. Puto igitur Joannem Gueulard & Joannem Ruelle in his imprimendis socios fuisse. De Postelli vitâ & libris lege *Memoires de litterature* Tom. 1. Articl. 1.

(b) Caille. p. 132.] „ Jean Savetier „ fils de Nicolas [de quo vide Annal. „ Typogr. Tom. 2. pag. 690.] imprima „ pour Oudin Petit *Homilia in Epistolas „ Dominicales totius anni per Fr. Joan. „ Royardum*, in 8. 1553. & pour Gilles „ Gorbin, *Theologia Platonica de immortalitate animarum, auctore Marsilio Ficino*. in 8. 1552. Il eut pour femme Catherine Pinot. De Ægidio Gorbin, infra dicetur, ann. 1557.

(c) Caille. p. 132.] „ Nicolas Bassfet „ fit imprimer, Recueil d'Epitaphes d'Hilaire Courtois, en 1553. Sed Croix du Maine pag. 170. chez Nicolas Buffet. Itaque puto non Bassfet scribendum, sed Buffet, de quo Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 561. Reperio etiam in Draud. Bi-

blioth. Gallic. pag. 148. Verdier. pag. 570. La publication de l'estat de la chancellerie faicte par Mercure, par Hilaire Courtois, impr. à Paris, par Nicolas Buffet in 8. 1545. Et Croix du Maine. pag. 98. „ Eclogue pastorale de Francois Habert „ sur les nopces de Philippes roy d'Espagne & d'Elizabeth fille de Henry II. „ impr. à Paris chez la veuve de Nicolas „ Buffet l'an 1559.

(d) Caille. p. 134.] „ Marin Masselin „ imprima pour Jacques Kerver (de quo „ Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 562) „ Discours du songe de Polyphile in fol. 1554. Hunc librum ex Italico Francisci Columnæ in Gallicum sermonem vertit Joannes Martin: Vide Verdier. pag. 720. [1554.] & Croix du Maine. pag. 243. [1546.] Sed, chez Jacques Kerver, Marino Masselin non nominato. De Italica editione consule Annal. Typograph. Tom. 1. pag. 254.

(e) Caille. p. 134. & Long. Bibliothec. Sacr. Tom. 1. pag. 654. *Nov. Testam. Latin. cum schol. Jo. Benedicti*. in 12. Parisiis, apud Philippum Rithoveum. 1554.

(f) Caille. p. 134.] „ Pierre Thierry „ (fils de Pierre, natif de S. Fargeau en „ Champagne, qui vint à Paris en 1514. „ & commença à exercer la librairie chez „ Galliot Dupré) fit imprimer (avec Antoine le Clerc; Verdier. pag. 760 Draud. „ Biblioth. Gallic. pag. 50. & vide prius „ ann. 1547. Antoine le Clerc) *Abregé „ du droit civil par Jean de Vernoy* 8. „ 1554. (Croix du Maine, pag. 271.) Il „ laissa un fils nommé Henry.

(g) Caille. p. 134.] „ Francois Barthelemy fit imprimer *Explicatio locorum medicinarum*, in 8. 1554.

(h) Caille. p. 134.] „ Annet Briere imprima, *Abregé de l'art poetique* par „ Claude de Boissiere en 1554. (Croix du Maine pag. 54 & l'art d'Arithmetique, par le meisme, in 4. 1554. Verdier. pag. 168. Draud. Bibliothec. Gallic. „ pag. 127.) *Histoire de nostre temps* „ fait.

RE: (a) ÆGIDIUS ROBINOT; (b) NICOLAUS DUCHEMIN; (c) HÆREDES CAROLÆ GUILLARD:

1555. (d) JOANNES HULPEAU; (e) BERNARDINUS TURRISANUS; (f) PETRUS BUEGUIN; (g) JOANNES LESCALLIER; (h) FRANCISCUS LE HUBBY:

„ faite en Latin, & traduite par Pierre
„ Boistuan surnommé Launay, in 16.
„ 1556. C'est l'Histoire de Francois pre-
„ mier. Histoires prodigieuses & memo-
„ rables depuis la naissance de N. S. jus-
„ qu'à nostre siecle, par le meme Boi-
„ stuan, in 4. 1560. Hic liber apud Ver-
„ dier. p. 983. Croix du Maine. pag. 386. &
„ Draud. Biblioth. Gall. pag. 93. dicitur pro-
„ duiſſe in 8. 1561. Paris. par Vincent Serte-
„ nas. Vidi Librum, cui titulus; *Constitu-
„ tiones Apostol. Latine, Jo. Carolo Bovio epi-
„ scopo Ostunensi interprete, cum ejus scholiis;*
„ apud Jacobum Dupuis; excudebat Annetus
„ Briere, via olitoria. Paris. 1564. 8.

(a) Caille. p. 136.] „ Gilles Robinot
„ fit imprimer, Poësies de Louis le Ca-
„ ron autrement dict Charondas (Ver-
„ dier. pag. 792. Draud. Biblioth. Gall.
„ pag. 147.) in 8. 1554. Gabriel du Preau,
„ dit Præcolus, de l'autorité du Conci-
„ le in 8. 1564. (Hic liber apud Verdier.
„ pag. 435. Draud. Biblioth. Gall. pag. 35.
„ dicitur produiſſe 1564. 8. à Paris par Ro-
„ bert le Maignier. Quæm Joannes de la
„ Caille p. 157. 158. ante annum 1573. ex-
„ cudiſſe non scribit.) Il avoit pour de-
„ vise, *No quid nimis*, autour de sa mar-
„ que, qui estoit Icare tombant dans la
„ mer. Il laissa un fils nommé Gilles.

(b) Caille. p. 127.] „ Nicolas du che-
„ min natif de Provins, fondeur & gra-
„ veur de poinçons, particulièrement
„ pour la musique, imprima des Chan-
„ sons spirituelles mises en musique par
„ Claude Joudimel en 1554. Horæ in
„ laudem B. V. ad usum Ecclesiæ Pari-
„ siensis, in 12. 1574. Il fut marié à
„ Catherine de la Haye.

(c) *Nov. Testam. Lat. in 24. 1554. Long.*
„ Biblioth. Sacr. Tom. 1. pag. 654. Ubi le-
„ go hoc Novum Testamentum apud hære-
„ des Carolæ Guillard produiſſe. Vidi tamen
„ & Chrysostomi enarrationem anno 1555.

1556.
„ apud Carolam Guillard excusam. De quæ
„ lege prius, ubi Carolæ Guillard mentio
„ facta est.

(d) Caille. p. 137.] „ Jean Hulpeau
„ fit imprimer, Instruction sur l'Anato-
„ mique partie de la physiologie d'Hip-
„ pocrate & Galen, traduite du Latin de
„ Jaques Sylvius par Jean Guillemin (Ver-
„ dier. pag. 709. 710.) in 8. 1555. Muræti-
„ orationes in 16. 1578. Il épousa Cathe-
„ rine Guerard.

(e) Oribas. Sardin. Collect. Medicin. La-
„ tine; apud Bernardinum Turrisanum, via
„ Jacobæ, sub officinâ Aldinâ, 8. 1555.
„ Hic cum Guil. Morelio commercium ha-
„ buit typographicum; nam *Actuar opera,*
„ 1556 & *Vergar. Gramm.* 1557. apud Guil.
„ Moraliū & Bernardum Turrisanum in Al-
„ dinâ bibliothecâ. Huic Bernardino sive
„ Bernardo Turrisano insigne fuit Aldina
„ anchora cum delphino & voce *ALDUS*.
„ Quo cognationis gradu hic & Federicum
„ Turrisanum, qui Venetiis typographiam
„ exercebat, & Aldinam familiam attigerit,
„ non satis mihi compertum est.

(f) Caille. p. 137.] „ Pierre Bueguin
„ fit imprimer, *Flores epigrammatum etc.*
„ in 16. 1555. Les sympathies & anti-
„ pathies traduites du Latin d'Antoine
„ Mizault par Nicole le Houlx. in 16.
„ 1556. Sic Verdier. pag. 924. Croix du
„ Maine. pag. 359.

(g) Caille. p. 137.] „ Jean Lescallier
„ imprima, les quinze effusions du sang
„ de J. C. in 8. 1555. Il avoit une sœur
„ nommée Annete ou Jacqueline Lescal-
„ lier, qui épousa vers l'an 1538. Gabriel
„ Gregoire imprimeur, dont elle eut un
„ fils nommé Arnoult Gregoire né 16.
„ Juill. 1541.

(h) Caille. p. 137.] „ Francois le Hu-
„ by imprima *Epitome in Prosodiam etc.*
„ in 12. 1555. Il eut un fils d'Adrienne
„ Lainette nommé Francois.

1556. (a) GULIELMUS THIBAUT; (b) RICHARDUS ROUX; (c) STEPHANUS DENISE; (d) NICOLAUS

(a) Caille. p. 138. Verdier. p. 696. Draud. Biblioth. Gall. p. 26.] „ *Opus tripartitum* „ de Jean Gerson chancelier de l'Université de Paris, à Paris, 16. par Guillaume Thibault. 1556. De primâ hujus libri editione vide Annal. Typograph. Tom. 1. pag. 215.

(b) Caille p. 138.] „ Richard le Roux „ imprima les histoires de Matathias & de „ Judas Machabée in 8. 1556. Discours „ des champs Faëz, à l'honneur des dames, par Claude de Taillemont, en „ 1557. (Croix du Maine. pag. 64.) & „ pour Jean Mace, Annales & Chroniques de Nicole Gilles, augmentées par „ Denis Sauvage, in fol. 2. vol. 1562. Hic liber memoratur in Long. Bibliothec. Historiq. num. 7436. sed sine Richardi le Roux mentione. Et in Verdier. pag. 255. impr. à Paris par Gabriel Buon. 1562.

(c) Caille. p. 138.] „ Estienne Denise „ fit imprimer, la harangue de François „ Habert sur la reception de M. Jean le „ Moine au degré de Lieutenant civil à „ Paris, en 1556 (Croix du Maine. pag. „ 99. chez Guillaume Thibault & Estienne Denise) Il prenoit la qualité de libraire suivant la cour.

(d) Caille. p. 138.] „ Nicolas Chesneau Angevin de la paroisse de Cheffes, „ libraire juré, imprima *Confessio Augustiniana* in 8. 1556. (Bibliothec. Cordesian. p. 73.) & 1570. Les œuvres de S. Cyprien traduites par Jaques Tigeou Angevin, fol. 1574. (Verdier. pag. 627.) „ S. Gregorii Nazianz. opera Latina, Jac. Billio interprete, in fol. 2. vol. 1583. Cette édition passe pour une des meilleures. [Apud Fabric. Biblioth. Gr. Lib. V. cap. 12. pag. 510. memoratur per Sebastianum Nivellium edita; & apud Bibliothec. Thuan. Tom. 1. pag. 27. per Morellum. Forsan in hac editione Nicolaus Chesneau, Nivellius & Morellus socii fuerunt.] „ Chesneau s'est fait distinguer par la grande quantité de livres,

„ qu'il a imprimés en perfection; & au „ devant de la plupart desquels il nous a „ donné des prefaces, epistres, & discours „ tres-intelligibles & tres-savans. Il épousa Marie Aurillet, & mourut en „ 1584. Il avoit deux freres, Thomas „ auteur d'un traité contre les dances, „ imprimé à Paris en 1564 (Croix du „ Maine. pag. 466) & Nicolas, qui fut „ marié à Magdelaine Ruelle fille de libraire. Cum hoc Nicolao Chesneau non est confundendus alius Nicolaus Chesneau dictus Querculus, Sacerdos, Turterone in Rhetelensi comitatu natus, S. Symphoriani Rhemensis decanus & canonicus, cujus opera recensentur in Bibliothecis du Verdier. pag. 902. & de la Croix du Maine. pag. 338. & Draud. Gallic. pag. 27. Nicolai hujus Querculi opus (scil. l'histoire de l'Eglise Metropolitaine de Rheims traduite du Latin de Flodoard en François par iceluy Chesneau) traditur excusum in 4. à Paris par Nicolas Chesneau libraire, 1581. Verdier. pag. 903. à Reims par Jean de Foigny, 1581. Long. Bibliothec. Historiq. num. 3746. Sed à Reims par Jean de Foigny, 1580. Croix du Maine. pag. 139. In Long. Bibliothec. Historiq. num. 837. invenio, *Discours des Eaux de Barbotan en la comté d'Armagnac, par Nicolas Chesneau medecin*, in 8. Bourdeaux, 1619. Non vero assimile est hunc Nicolaum medicum fuisse Nicolai Librarii fratrem, qui Magdalenam Ruelle duxerat. Nicolai Chesneau librarii elogium hoc dedit Franciscus de la Croix du Maine, in Bibliothec. pag. 339. „ Nicolas Chesneau Angevin, natif de la paroisse de Cheffes en Anjou, „ Libraire tres-renommé en l'Université „ de Paris. Il se voit plusieurs prefaces, „ epistres, & autres discours au devant „ des œuvres, qu'il a imprimées; des „ quelles encores qu'il n'en soit l'auteur, „ si se trouvent elles mises * en son nom. „ Il mourut l'an 1584. François de Belleforest le loue fort en son livre de la col-

* Igitur cavendum est, ne quancunque epistolam libro prefatam viderimus sub typographi aut bibliopolæ nomine, statim putemus eandem ab illo conscriptam fuisse; nisi de illius eruditione ita constet, ut alterius operâ mihi ad eam conscribendam non accessit habuerit.

LAUS CHESNEAU; (a) FRANCISCUS HONORAT; (b) JOANNES BRIDIER; (c) AMBROSIUS DE LA PORTE:

1557.

„ cosmographie au chapitre d'Anjou &c.
 „ comme aussi il le merite bien, par les
 „ beaux livres, qui ont esté imprimez par
 „ sa diligence, & ayant fait les frais d'i-
 „ ceux, aidé de ses amis, car autrement
 „ il n'y eust peu satisfaire. Ex Nicolai
 Chesneau officinâ prodire multa Gentiani
 Herveti opuscula, quæ in Bibliothecis
 Verdier. pag. 441. Croix du Maine. pag.
 120. Draud. Gallic. pag. 29. lector repe-
 riet. Inter illa Joannes de la Gaille (p. 138.)
 recenset hunc librum: „ Il fit imprimer à
 „ Rheims le Concile de Trente in 8 qu'il
 „ fit traduire par Gentian Hervet, & qu'il
 „ vendoit en sa boutique à Paris, en 1564.
 „ C'est la premiere traduction de ce li-
 „ vre, qui est tres-recherchée. L'on trou-
 „ ve dans cette edition, que trois Cardi-
 „ naux s'opposeroient à la confirmation du
 „ Concile de Trente, lors qu'elle fust de-
 „ mandée par les Peres. Hunc librum
 puto à Joanne Foigny (qui eo tempore
 plurimos Herveti tractatus Rhemis emit-
 tebat) impressum fuisse. Hujus meminit
 Bibliotheca Telleriana (pag. 190. anno
 1566 in 8. Rhemis, sed sine typographi
 nomine. In Caille. p. 138. habetur tan-
 quam à Nicolao Chesneau emissus, *Pro-
 copius in Esaiam*, fol. 1580. Procopii au-
 tem, quod vidi, exemplar excudebat Jo-
 annes Mestayer in mathematicis typographus
 regius, sumptibus Michaelis Sonmii, Pa-
 risii, 1580. Sonnio igitur socius esse po-
 tuit Nicolaus Chesneau, uti & Sebastia-
 nus Honorato [*Dictionar. Latino-Gallic.*
fol. M. D. LXXI. Apud Sebastianum Ho-
noratum. Vendatur Parisiis apud Nico-
laum Chesneau, via Jacobæ, sub scuto
Frobeniano & quercu viridi. Excudebat
Franciscus Stephanus] Nicolao prælum
 aliquando Federici Morelli inserviebat
 [*Claud. Espenc. in posterior. ad Timoth. e-*
pistol. fol. 1564. apud Nicolaum Chesneau,
via Jacobæ, sub scuto Frobeniano & quercu
viridi. Excudebat Federicus Morellus.]
 Nicolao librario jurato in Universitate
 Parisiensi concessum est à rege anno 1574.
 opera Stephani Jodelle imprimendi pri-
 vilegium, quæ apud eundem Nicolaum

Chesneau & Mamertum Patisson prodie-
 runt. Nicolai insigne fuit *Quercus viri-*
dis, cujus circa truncum serpens circum-
flectitur fasciculo sagittarum ad caudam
ipsius implicito, cum viro adstante, &
hoc lemmate, concordia vis nescia vincit.

(a) Caille. p. 139.] „ Francois Ho-
 „ norat fils de Balthazar fit imprimer *Eu-*
 „ *thyimii monachi Zigabeni orthodoxa fidei*
 „ *dogmatica panoplia, Latine, interprete*
 „ *Franc. Zino, in 8. 1556. In Biblio-*
 thec. Thuan. tom. 1. pag. 40. *Euthym.*
de Orthodox. fid. Latine per Franc. Zinum,
Paris. 8 1556. Sed typographi aut biblio-
 polæ nomen non additur. Quo gradu hic
 Franciscus Honoratus, & Sebastianus Ho-
 noratus paulò antè memoratus, & Bar-
 tholomæus Honoratus (qui Lugduni in-
 claruit) affines fuerint, nescio. Bartho-
 lomæi Honorati insigne erat urna aquam
 in arbusculum effundens, cum hac sen-
 tentiâ, *poco a poco.* Ex ejus officinâ pro-
 dierunt, anno 1576 in 8. Les diverses
 Leçons, suivans celles de Pierre Messie,
 par Antoine du Verdier (Vide ejus Bi-
 bliothec. pag. 81.) & ann. 1581 in 4.
Imagines Deorum ex Italico Vincentii Char-
tarii Rhegiensis in Latinum sermonem ab
Antonio Verdierio traducta; [privilegio dato
 à Barthelemy Honorati & Estienne Mi-
 chel, marchands libraires, demeurans à
 Lyon.]. Et ann. 1585 in fol. la Biblio-
 theque Françoise d'Antoine du Verdier,
 par Barthelemy Honorat. Achevé d'im-
 primer le 15. de Decembre, 1584. à Lyon
 par Jean d'Ogerolles.

(b) Caille. p. 139.] „ Jean Bridier fit
 „ imprimer, Instruction de Jean le Moy-
 „ ne, escrivain à Paris, pour parfaite-
 „ ment bien escrire, en 1556. (Verdier.
 „ pag. 727. & Draud. Biblioth. Gallic.
 „ pag. 143.) Impr. in 16. par Jean Ruel-
 le. (Croix du Maine. pag. 248.) En vers
 Francois, impr. par Jean Bridier & Jean
 Hulpeau, l'an 1556.

(c) Caille. p. 132.] „ Ambroise de la
 „ Porte, fils aîné de Maurice [De quo
 „ Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 580.]
 „ estoit tres-docte & bien versé en no-
 stre

„ Bre langue : ses œuvres ne sont point
 „ en lumière (Croix du Maine pag. 7.)
 „ On voit deluy une epitaphe (epitre
 „ Croix du Maine.) au devant des dia-
 „ logues de Jaques Tahureau (imprimez
 „ par Gabriel Buon. 1565. Croix du Mai-
 „ ne. pag. 195. at 1562. Verdier. pag.
 „ 621). Il imprima Ciceronis Orationes
 „ in 4. 1556. Il mourut le 23. Avril.
 „ 1571. Il avoit la mesme devise,
 „ que son pere, aupres duquel il fut
 „ enterré à saint Estienne du Mont; ou
 „ l'on voit leurs epitaphes mises par les
 „ soins de Maurice de la Porte; frere
 „ aîné (Croix du Maine pag. 7) de cet
 „ Ambroise, auteur d'un livre, qui a
 „ pour titre, *Livre d'Epithetes tres-neces-*
 „ *saires à ceux qui sont profession de la poë-*
 „ *sie & de l'histoire* (Imprimé à Paris chez
 „ Gabriel Buon in 8. 1571. & in 16. 1580.
 „ Verdier. pag. 34. Croix du Maine. pag.
 „ 7. & 320. Draud. Bibliothec. Gallic. pag.
 „ 143.) „ Cet ouvrage a donné lieu à
 „ cette epitaphe qui est à costé de cel-
 „ le de son pere à saint Estienne du
 „ Mont.

„ Passant, s'il ne se peut tomber en fantaisie;
 „ Que mesme fêche puisse occire, & donner vie;
 „ Voy ce Tombeau ou est DE LA PORTE enterré;
 „ Tombeau d'un grave corps rarement honoré:
 „ Phœbus qui l'annoie tant, que d'un enthousiasme,
 „ Comme d'un aiguillon luy chatouilloit son ame,
 „ Le fichant sur le livre, & d'esprit curieux
 „ Luy faisant remarquer les Arts laborieux,
 „ Luy a donné la mort avant l'age avancé;
 „ Mais le mesme Phœbus a bien recompensé
 „ Une saison si courte à mil & million
 „ De siecle qui vivra de la Porte son nom.
 „ Il est mort s'efforçant d'honorer nostre France;
 „ Pointelé du desir d'accabler l'ignorance.
 „ Ce desir, qui a pu une vie abréger,
 „ Luy pourra double vie à un coup prolonger.
 „ Une sera au ciel, l'autre en la terre basse;
 „ Car Dieu, qui le chérit, au ciel luy donne place;
 „ Et son venem fameux le fait vivre entre nous.
 „ Il est mort travaillant pour le profit de tous,
 „ Honorant la memoire, & les cendres muettes,
 „ Et le cercueil où gist l'Auteur des Epithetes.
 „ Et si tu es devoi, dresse ta voix à Dieu,
 „ Et pour le Trépassé fais luy quelque humble vœu.

Observandum est autem authores va-
 riarie in suis de illorum Epithetorum au-
 thore sententiis. Draudius enim & Ver-
 derius opus illud Ambrosio de la Porte,
 Franciscus de la Croix du Maine. Mau-
 ricio de la Porte, adscribunt. Joannes
 de la Caille de Ambrosii & Mauricii fra-
 trum ætate sibi constare non videtur (aut
 potius error est typographicus); nam Am-
 brosium natu primùm majorem (Ambroi-
 se de la Porte fils aîné de Maurice) &
 paulò post minorem (Maurice de la Porte
 frere aîné de cet Ambroise) facit: & asse-
 rit Ambrosium 23. Aprilis, anno 1571.
 decessisse. At Franciscus de la Croix du
 Maine Mauritium natu minorem anno
 1571. 23. Aprilis, anno ætatis suæ 40.

decessisse affirmat. (Maurice de la Porte
 Parisien, frere puîné d'Ambroise de la Por-
 te, tous deux hommes bien doctes & tres-
 eloquens. Celui-cy nommé Maurice a mis
 en lumière un livre d'Epithetes — Il mou-
 rut à Paris l'an 1571. le 23. jour d'Avril
 âgé de 40. ans) Certè Mauricius Epi-
 thetorum authorem ultra annos quadra-
 ginta vitam non produxisse indicare hic
 videtur versus, *luy a donné la mort avant*
l'age avancé. Ad sententiam equidem
 Francisci de la Croix du Maine accedo:
 scilicet Mauritium Ambrosio fratre junio-
 rem Libri Epithetorum scriptorem anno
 1571. ætatis suæ quadragesimo obiisse.
 Ambrosius de la Porte Universitatis Pa-
 risiensis librarius juratus anno 1553. Ja-
 nuar.

1557. (a) CLAUDIUS PICQUET; (b) ÆGIDIUS GOURBIN;
(c) LUDOVICUS DE BANVILLE.
Lugduni anno 1549. (d) JOANNES TORNÆSIUS:

1550.

nuar. 30. obtinuit privilegium imprimendi epistolas familiares Ciceronis cum commentar. quæ prodierunt in fol. 1557. apud Audoënum Parvum & Jacobum du Puy, à Benedicto Prevotio excusæ.

(a) Caille. p. 140.] „ Claude Picquet „ fit imprimer par Jean le Blanc les Pseaumes de David en Latin, avec des notes Francoises, qui expliquent la vertu de Pseaumes, in 8 en 1557. ce qui rend ce livre assez curieux.

(b) Caille. p. 140.] „ Gilles Gorbin libraire juré fit imprimer Dialogues de George Pictorius, traduits par Armand, Pasquet, in 8. 1557. Il mourut en 1590. & fut enteré à S. Benoist. Ægidium Gorbinum ante 1557 innotuisse comperio ex Draudii (pag. 97.) & Verdierii (pag. 726.) Bibliothecis, ubi *Jean Milles de St. Amour en la conté de Bourgogne a traduit les cinq livres d'Egesippe*, impr. à Paris, 4. par Gilles Gourbin, 1551. Ægidii Gorbini insigne fuit Pandora cum sua pixide, & hac gnomâ, *intus spes sola remansit*. Vidi librum, cui titulus, *Oratuncule quatuor [Lepidi, Philippi, Macri, Cotta] & Epistole due [Pompilii, Mithridatis] ex libris historiæ Sallustii*. Parisiis, apud Ægidium Gorbinum, sub signo spæ, à regione collegii Cameracensis. in 4. M. D. LXXXVII.

(c) Caille. p. 140.] „ Loys de Banville „ libraire au Palais fit imprimer les Annales & Chroniques de France de Nicolas (Nicole) Gilles in fol. 1557. Hujus authoris & libri mentionem reperio in Bibliothecis Verdier. pag. 923. Croix du Maine. pag. 358 Draud. pag. 99. & Long. Historiq. num. 7433. Sed nullibi invenio hunc aut annum aut librum.

(d) Ex doctissimo autore notarum in Adrian. Baillet (Jugem. des Sav. Tom. 1. pag. 376.) comperio quatuor fuisse Tornæios. 1. Joannem, inter ecclesiæ Romanæ Catholicos natum, inter Calvinis-

tas Lugduni mortuum, typographum egregium. 2. Joannem illius filium, inter Calvinistas natum Lugduni; unde anno circiter 1584 migrans suas fortunas Genevæ constituit. 3. & 4. Joannem Antonium & Samuelem fratres, quorum avus erat Joannes secundus. Hic Joannes Tornæsius secundus patrem superavit qualem doctrina, sed typographicâ arte minimè æquavit. Sub * Joannis hujus secundi nomine prodierunt notæ in Petronium, quas (ut Boissardus in 2. Iconum parte monuit) Dionysius Lebé, à se licèt scriptas maluit tamen Ternæsiò quàm sibi attribui. Audiendum est, quid de Tornæsiò hòc aliisque dixerit Adrianus Baillet. „ Cet homme voulant nous montrer, qu'il savoit quelque chose, a composé quelques livres de belles lettres; & voulant nous faire voir en même tems, qu'il connoissoit le fin de son métier, il nous a donné quelques éditions entre les autres, qui sont tout à fait charmantes pour la beauté & la netteté des caractères, & pour l'exactitude de la correction. Les autres n'ont point mal fait, mais il faut avouer, que ce qu'ils ont imprimé à Geneve est fort inférieur en tout à ce qui nous est venu de leur imprimerie de Lyon. Ils nous ont donné le catalogue de leurs éditions.

Bibliotheq. du Verdier p. 758.] „ Jean de Tournes le fils, imprimeur du roy en la ville de Lyon, a traduit d'Italien, le Capitaine de Jerome Cataneo contenant en 9. chap. la maniere de fortifier &c. impr. à Lyon 4 par ledit de Tournes 1574. Le dernier volume des Nouvelles de Bandel traduit d'Italien & impr. à Lyon 8 & 16 par Alexandre Marsili 1574 & 1578 Escuyerie de Marco de Pavia Venitien. impr. à Lyon fol. par ledit de Tournes tra-

„ ducteur

* Fabric. Biblioth. Lat. vol. alter. p. 541.] „ Petron. Lugd. t. 75. 8. apud Tornæsium, qui doctus „ impressis, & totidem MSS. Cujacii & Dalechampii ad usus, & operâ usus Dionysii Lebei Batavi „ Jcri celeberrimi Petronii recensuit, eique variorum lect. ornam. adjunxit.

1550. ANGELINUS BENOIST;

1551. JACOBUS DE MILLIS; BALTHAZAR ARNOUIL-
LET;

„ docteur 1581. Insignium aliquot viro-
„ rum seu philosophorum icones cum eorum-
„ dem vitâ. Excus. 8. ab eodem Tornasio
„ collectore 1559.

Tornasianum insigne fuit serpentes bi-
ni capitibus caudisque in gyrum cocuntibus
in se circumvolati, cum parvulis ad
latus erumpentibus; gnomâ hæc in gyro
medio inscriptâ, *QUOD TIBI FIERI
NON VIS, ALTERI NE FECERIS.*
Anno 1549. excusum elegantissimè *Al-
phabetum Hebraicum* in 8. prodit Lugduni
apud Joannem Tornasium. [Long Biblioth.
Sacr. Tom. 2. pag. 95. Biblia Gallica, in
fol. Lugduni, Philiberti Rollet, Joannis
de Tournes. 1551.] Anno 1552. Mar-
celli Palingenii *Zodiacus*. in 12. Lugduni a-
pud Joannem Tornasium & Guil. Gazium.
Anno 1556. *Pœmata Pythagoræ & Phocy-
lidis* Gr. Lat. in 8. Lugduni apud Joannem
Tornasium & Guil. Gazium. Anno 1554.
L'Algebre de Jaques Feletur. in 8. à Lyon
par Jean de Tournes imprimeur du roy. Ad
hujus libri & proximè sequentis calcem af-
figitur icon angeli ligaminibus in se com-
plicatis circumlati, cum hoc lemmate,
SON ART EN DIEU. Polyeni *Stratagemæ*
Gr. Lat. in 12. M. D. XXCIX. Apud Joan
Tornasium Typ. Reg. Lugdunen-
sem. Cui editioni Is. Casaubonus addidit
præfationem ann 1588 datam; in quâ
hæc; * *Redeo ad Polyænum; in cuius ver-
sione si quid mutatum reperies (reperies au-
tem multa) id omne Joanni Tornasio nostro
acceptum feres; qui quicquid typis suis man-*

*dat, id ut quàm emendatissimum, & quan-
tum in ipso est, omnibus numeris absolutum
exeat, eniti solet.* Si hæc Polyæni editio
Lugduni (nam nullum urbis nomen præ-
fert) prodierit, (eâque ibi prodisse puto
ex iis, quæ ibi adduntur, verbis, *typ. reg.*
Lugdunensem) oportet hunc Tornasium
anno 1584. Genevæ nondum migrasse,
quod vir mihi priùs jure laudatus affirma-
vit. De Tornasio, non est omittendum,
quid Lambinus in præfatione suo Horatio
præfixâ scribat; *sibi ex Italiâ reverso li-
brum (Horatii) calamo scriptum, vetustissi-
mum à Jo. Tornasio typographo Lugdunensi
oblatum fuisse.* Neque quid in ejus lau-
dem scripserit Gulielmus Borluyt in suâ ad
lectorem præfatione [Vide *Descriptionem
Historiarum ex Exodo sequentibusque libris
memorabilium per Gul. Borluyt. Lugduni.
apud Joan Tornasium. 1558. in 8.*] Incidi
in Joannem Tornasium, virum (Dii boni)
quantâ humanitate in humanioris discipline
professores! in egenos patriâ! familiaritate
in suos! integritate & clementiâ in omnes!
Is licet ingentem provinciam & onus (ut fer-
tur) *Atlanticum* [scilicet, ut historiarum
biblicarum descriptionem, quam Guliel-
mus Paradinus inceperat, & in Geneleos
libro concluderat, continuaret] *humeris
meis, juvenili fortè robore vernantibus, nul-
lâ interim basi suffultis imposueris; duro ta-
men telo necessitate coactus tui modestè, &
opus hoc imprimis utile, ab alio inchoatum,
deduxi, quàm posui ocyssum, usque ad um-
bilicum.*

Gulielmus Borluyt libello suo, ut accedat Joannem Tornasium adolescentem.

Ergo, liber, vulgi temerarius ibis in ora?

Nec minor Icarii nominis esse potes?

&c. &c. &c.

Sic te defendat Tornasius ore disertus,

Percharus musis, indole & egregiâ.

Cujus & ingenium (vivat modo) noscet Eois;

Et qui Phæbeos abluit amnis equos.

Hujus adi, Latio licet es de fonte, camænas;

Auguriûmque meum judiciumque refer.

Protinus ille suo si te dignabitur albo

Doctorem, grates supplice habeto genu.

&c. &c.

* Id non puto prætereundum, quod ibidem scribit Is. Casaubonus, s: (anno 1587.) quum Strabo-
nem edidit, vixit viginti octavum suæ ætatis annum ingressum fuisse.

LET; (a) DOMINICUS VERAARDUUS:

1552. (b) MATHIAS BONHOMME:

1554. (c) MAURITIUS ROY & LUDOVICUS PESNOT;

(d) BARTHOLOMÆUS FREIN:

1556. HÆREDES JOANNIS MICHEL; (c) MICHAEL SYLVIVS:

1557.

(a) *Ling. Latin. Exercitatio Jo. Lod. Vivis. Lugduni, excudebat Dominicus Veraardus. 1551. in 8.* Veraardus insigne fuit Phœnix in rogo erectis in solis radios oculis, altero pede globum tenens, altero librum (cui inscribitur vox, *VERA*) apertum; cujus rostro adnectitur nomen, *ARDUUS*. Phœnicis imaginem cingunt duo limbelli; interiori hæc imprimuntur, *ETIAM SI MORTUUS FUERIT, VIVET. IO. CAP. XI.* Exteriori hæc, *D. V. P. E. P. I. E. R. 1540.* Priores duæ literæ indicant typographi nomen, & figuræ numerales annum fortè, quo artem coepit exercere. Quid significant reliquæ, conjectent sagaciores.

(b) De Mathiâ Bonhomme dictum est paulò antè; ubi de Joanne Bonhomme. Hic Mathias cum Antonio Vincent. aliquando socius fuit; nam anno 1560. excusum in 4. vidi (ex tertio Petri Antesignani exemplari) Terentium, qui in titulo Mathiæ Bonhomme, vel Antonii Vincentii nomen & insigne gerit; cujus tamen privilegium uni Mathiæ concessum est.

(c) *Quelques Philippiques de Demosthene & Ciceron, à Lyon, par Mauris Roy & Loys Pesnot, 1554. in 8.* Insigne erat Salamandra, cum hoc adagio, *VIRTUTIS SIC CEDIT INVIDIA.* Huic Ludovico fuit frater Carolus; nam vidi hunc librum, *Cicer. Epistol. ad Q. Fratr. de provinciâ rectè administrandâ; cum comment. Franc. Hotomani, in 4. Lugduni, ad Salamandra* (scil. signum), *apud Ludovicum & Carolum Penot, fratres. 1564.* Hujus autem libri editioni præfigitur arbor, cujus ramos apes pervolant, radicem formicæ obsident, cum hac gnoma, *ANÉY ΠΟΝΟY ΠΕΝΙΑ.*

(d) Bartholomæus Frein Lugduni an-

no 1554. pro Theobaldo Pagano Terentii Eunuchum in 8. & pro Joanne Temporalis Pet. Victorii Varias lectiones in 4. excudit. Privilegium Pagano [*Thibault Payen libraire & imprimeur en Lyon*] anno 1552. & Temporalis [*Jean Temporal, marchand libraire, demourant en Lyon*] 1553. concessum est. Temporalis insigne erat imago Temporis cum his sententiis, *ΓΝΩΘΙ ΚΑΙ ΠΟΝ, ET FUGIT INTEREA FUGIT IRREPARABILE TEMPUS.*

(e) *Ioach. Fortii Ringelb. opera. in 8. Lugduni, apud Antonium Vincentium. 1556.* cum insigni Vincentiano Et ad libri calcem, *Lugduni, ex officinâ typographicâ Michaelis Sylvii, M. D. LVI.* sub imagine scorpii, cum his verbis, *MORS ET VITA.* Sylvii nomine alii fuerunt, quorum alter *Lambertus Sylvius*, apud quem *prostitis Honorii dialogus &c. Colonia, M. D. LII. in 8.* alter, *Guilielmus Sylvius*, typographus regius, Antverpiæ; cujus insigne, Angelus manu alterâ librum, alterâ falcem tenens, cum hoc verbo, *SCRUTAMINI:* ex cujus officinâ prodierunt in 8. anno 1570. *Sophoclis Tragediæ carmine Latino à Georgio Ratallero reddita; & anno 1565. Apollodori Bibliotheca Latine, Benedicto Ægio Spoletino interpretæ; cui epistolam ad lectorem idem Gul. Sylvius præmisit, scribitque se in hunc auctorem non ita pridem * Roma satis mendose excusum incidisse; itaque hortatu hominum doctorum. cum probè castigatum formulis suis evulgarisse.* Item alius fuit *Joannes Sylvius*, qui excudit in 4. ann. 1581. *Demosthenis orationem de coronâ Gracè; & ann. 1583. Francisci Porti in Pindarum commentarios.* Neutri libro locus impressionis additur; sed huic præfigitur *Æmylii Francisci Porti F ad Bernensis*

* Notat hic, nâ fallor, Apollodori editionem Græc. Lat. in 8. Roma, apud Antonium Bladum. 1555.

1557. (a) PETRUS ANTESIGNANUS; JOANNES GROS &
(b) PETRUS MICHEL: Pi-

nenfis Reip. Dominos epistola, Lausan-
næ Idibus Februarii 1583. data: In titu-
lo libri conspicitur quædam sylvæ effi-
gies; & vir arborem mediam reliquis sub-
limiorem conscendens, ut coronam in

ejus apice positamprehendat. Illi libro
(scilicet Demosthen. Orat.) præfigitur figura
vera Religionis, qualem in Theodori Be-
zæ epigrammatibus legimus descriptam
hòc dialogo decastico.

Quanam, age, tam lacero vestita incedis amictu?

Religio, summi filia vera Patris.

Cur vestis tam vilis? opes contemno deducas.

Quis liber hic? Patris verba sacra mei.

Cur nudum pectus? docet hoc candoris amicitiam.

Cur immixta cruci? crux mihi grata quies.

Cur alata? homines doceo super astra volare.

Cur radians? mentis discussio tenebras.

Quid docet hoc frangum? mentis cohibere furoras.

Cur tibi mors premitur? mors quia mortis ego.

Hoc epigramma Gallicis carminibus
redditum in plerisque Psalmorum ad usum
congregationum Protestantium excusorum
editionibus occurrit.

(a) *Clenard. Institut. & maditat in Græc.*
Ling. Lugduni, per Petrum Antesignanum.
M. D. LVII. in 4. Et ad calcem Insti-
tutionum, Lugduni excudebat Matthias
Bonhomme, M. D. LVI. initio Insigne
præfigitur VIRGULA DIVINA [De
quâ consule Erasmi. Adag. sub titul. *Bon.*
Fortun.] cum his sententiis. Hebræâ (ex
Psalm 4 v. 6.) נסח עלינו מדר מן ידו
& Græcâ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΠΛΟΥΤΙΖΕΙ.
Petrus Antesignanum librarium albo
inferui, quod ipse suum nomen in eâ
subscripserit tituli parte, ubi sua solent li-
brarii. An verò hujusmodi artem exer-
cuerit, aut mercaturam fecerit, adhuc
dubito. * Hic fuit Rapiſtagnensis [de
Rabastens., petite ville de Languedoc, au
Diocèse d'Albi], grammaticus optimus;
qui, dum † doctrinæ opinionem affeclabatur
alii, ipse pro suâ virili parte puorum &
formandis & promovendis studiis omnem suam
operam addixit. Scholia & praxin (insigne
laboris, eruditionis & industræ specimen)
in Græcas Clenardi institutiones (quibus
præfixit epistolam ad Petrum Labaden-

sem, Lugduni, 4. Id. April. 1554. da-
tam) conscripsit, curâ postea Friderici
Sylburgii (Hanoviæ, typis Wecheliani,
apud hæredes Joannis Aubrii, M. DC.
XVII. in 4.) recusas. Antesignani in-
dustria sinistram Adriani ‡ Bailliet censu-
ram non effugit. Antesignanus † tribus
ex illis, quos in suo literario Lugduni
eradiebat, discipulis inscripsit suas in ta-
bulas *. Terentianas lucubrationes. His
imprimendis privilegium in ** Mathiæ
Bonhomme, cujus operâ utebatur, gra-
tiam anno 1556. impetravit; & anno 1560.
emissit triplex poetæ hujus exemplar. Pri-
mum notulas continet, & singularum sce-
narum argumenta; secundum his adjicit
omnium serè, qui in Terentium aliquid
ediderunt, commentarios; Tertium com-
pendiosam ex omnium interpretum com-
mentariis expositionem & Gallicam præ-
terea trium priorum comœdiarum trans-
lationem complectitur. † Antesignanus
Latinarum Græcarumque cognitioni He-
bræarum etiam peritiam conjunxit; ideo-
que Baylius eum in Colomesii Galliâ O-
rientali fuisse prætermisum miratur.

(b) Hic Petrus, non dubito, quin affi-
nis fuerit illius Johannis, cujus hæredes
anno 1556. artem exercuisse dicuntur.

* Lege Diction. de Bayle. Tom. 1. p. 341.

† Piztat. Antelignan. in Terent. 1560. 4.

‡ Jugem. des Sav. Tom. 3. pag. 623. *Les grammairres universelles de Scot & d'Antesignan sont mal
digérées, sans aucun ordre, sans aucuns principes, & remplies de tant de choses ou inutiles ou embarrassantes,
qu'on ne se peut presque résoudre à les lire.*

§ Antonin, Theophilo & Joanni Sarzio fratribus.

* Singulis omnium fabularum versibus exactam pedum rationem ad interiorem marginem appo-
suit; singulisque vocabulis hyperdissyllabis accentus affixit.

** Hunc Baylius in Dictionario vocat *Matthieu Bonhomme*.

† Simler. in Epitom. Bibliothec. Gesner. Petri Antelignani epistola Hebræa ad P. Costum, cum ejus
libro de Messia impressa, De ratione Græci carminis, & quædam alia.

Pictavii. 1552. BOUCHETI FRATRES.

A typographis, qui in Galliâ artem excoluerunt, pergo ad illos, quos in aliis Europæ partibus floruisse accepimus. Inter Italos, *Aldi Pii Manutii* Romani famam noménque continuaverunt illius posterii. Inter Allobrogas, dum Genevæ *Calvinus* cum suis fidem & politiam refingit, JOANNES CRISPINUS typographiam reformat. Inter Belgas, dum tremendum inquisitionis tribunal severam in libros exercet quæstionem, nequid adversus Romanæ sedis edicta peccent, CHRISTOPHORUS PLANTINUS Antwerpiae censurâ laudabili curam adhibet, ne quid in literas peccati admittatur.

(a) *Aldo Manutio* (b) *Romano*, ejusque filiis atque heredibus, quantum erudita respublica & renascentes præsertim Græca literæ debeant, nemo paulo humanior est, qui nesciat. ALDO seniori anno (c) 1515. successit in ejusdem ædibus ANDREAS ASULANUS socer, qui ejus socius ab anno (d) 1501. fuerat: Librique ex Aldinâ officinâ prod. untes exhibuerunt subscripta hæc verba, in ædibus Aldi & Andrea Asulani soceri, usque (e) ad annum ferè 1530; deinde, in ædibus heredum Aldi Manutii & Andrea Asulani soceri, nescio an ultra (f) annum 1540; postea, apud Aldi filios, usque ad annum (g) 1555. Anno 1554. & deinceps hanc legē subscriptionem (h), in ædibus Pauli Manutii, Aldi filii.

PAULUS MANUTIUS Aldi filius, anno circiter (i) 1512. natus;
sub

(a) Phil. Labb. Nov. Biblioth. pag. 389. ubi addit Catalogum librorum, qui ex Aldinâ bibliothecâ prodierunt, extare; sed se, ubi & quo anno editus sit, cum in manus suas nondum venerit, prorsus ignorare.

(b) Author Notæ. in Jugem. des Sav. de Baillet. tom. 1. pag. 347.] „Alde, „quoque né à Bassano dans la Marche „Trevisane, & par cette raison appelé „le Bassianus, aime mieux dans la suite „être appelé Romanus Il y joignit „peu après le nom de Manutius, & „depuis en reconnaissance de la protection dont l'honorait le prince de Carpi Alberto Pio son disciple, il prit „aussi le nom de Pius, devenant par „ce moyen Aldus Pius Manutius Romanus. On peut voir cette gradation agréablement contée dans la XI. oraison de Majoragius. Aldus tamen, quamvis se Romanum appellari sæpius maluerit, loci natalis nomen non semper dissimulavit; imò utrumque aliquando conjunxit: διζήτορε Ἀλδῦ Μανυτίῳ τῷ Βασιανῷ; Aldus Manutius Bassianus Romanus;

manus; Lege Annal. Typograph. Tom. 1. pag. 241. 245. Et Jugem des Sav. Tom. 6. pag. 318. & ibidem notas editoris accuratissimi.

(c) Lege Annal. Typogr. Tom. 2. pag. 53. Sed Almelooven. in Vit. Steph. p. 215. & Baillet. in Jugem. des Sav. Tom. 1. p. 347. scribunt Aldum obiisse anno 1516. uti & Mallincrot. de Typograph. p. 91. ex Jacob. Tirin.

(d) Annal. Typogr. Tom. 2. p. 46.

(e) Ibid. p. 150. & p. 715. scilicet, ann. 1501. 1529.

(f) Ibid. p. 788 & Ibid. Tom. 3. scilicet, ann. 1533. 1540.

(g) Vide Ibid. Tom. 3. ann. 1545. 1554. 1555.

(h) Jovit. Rapiç. de num. Orator. 1554.

(i) Nam epistolam ad Gulielm. Pacium sic concludit: Vale, Veneris. M. D. . XXXIII. prid. id. Jun. qui mihi primus dies est anni XXI. Consule Paul. Manut. Epistol. edit. in ædibus Manutianis. 1571. in 8. pag. 267.

Rrr 3.

(a) *sub patris ipsius moderatione, Erasmoque praeceptore, annos pueritiae trans-*
egit. Mini tamen videtur annos infantiae potius quam pueritiae sub pa-
 tris (qui post ejus natalem annos quatuor non numeravit) moderamine
 egisse. Quamdiu & quantum sub *Erasmo* profecerit, non satis adhuc
 mihi est compertum: dubitoque an post *Aldi senioris* mortem (b) *Eras-*
mus ullam in Aldinâ familiâ moram longam traxerit. (c) Quidam pu-
 tant *Baptistam Egnatium* in *Paulo* bonis literis erudiendo multum contu-
 lisse. Sed quid ipse de suorum studiorum initiis & progressu *Paulus*
 scripserit, attendendum est. (d) *Equidem, ut, quod res est, aperiam,*
fateor à primâ pueritiâ ita me in literis esse versatum, ut unam maximè spe-
ctarem eloquentiam, unam colerem, unam admirarer: atque hâc me studio sa-
tis meâ sponte flagrantem acrius inflammabant ii, qui tum homines vive-
bant,

(a) Zeltner. Corrector. Centur. p. 332.
 Ubi hæc leguntur: *Quandiu in familiâ pa-*
ternâ idem vixit, tamdiu, quamvis in ma-
trimonio jam constitutus, adstus si in opere
typographico, corrigendo præcipue, tum verò
etiam aliis negotiis ardens. Atque id etiam
 non sine causâ gravissimâ, nam diligentiam
 accuratam requirebat *Aldus* &c. At verò
 quam operam patri præstaret, non satis
 intelligo, cum in patris obitu nondum es-
 set quadrimus. Neque ergo sunt verissi-
 mîa, quæ in historiâ de la Caille (pag.
 25) occurrunt: *Il imprima aussi avec An-*
dré son beau-père Biblia sacra des LXX. en
Grec in-fol. 1518. Ob ætatem tanè erat
 tum multo junior, quàm qui illius ope-
 ris curandi particeps esse potuerit. Præ-
 terea *Andreas* non erat (*beau-père*) socer
Pauli, sed *Aldi Romani*.

(b) *Erasmus* Lovanii degens anno 1519.
 [Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 135]
Paulum Manucium, tunc septennem, sub
Manucii (ut puto) appellatione diminuti-
 vâ, suo nomine salutari iussit. *Aldo*
seniori tres fuere filii, [Vide Annal. Ty-
 pogr. Ibid.] *Manucius* primogenitus,
Antonius, & *Paulus*: quem natu mini-
 mum *Aldus* genuit ætate jam valde affe-
 ctâ, quippe tum oportet cum annos nu-
 meravisse plus minus sexaginta quinque.
 Hic integrum de *Aldo* patre & *Paulo* filio
 locum ex Jac. Philip. Bergom. supplemen-
 to Chronic. [edit. ann. 1535. pag. 435.]
 exscribere non pigebit. „ *Aldus Manu-*
 „ *tius Romanus*, vir admodum eruditus
 „ & diligens, primus artem impressoriam
 „ nobilem fecit: cui, quod viros doctos
 „ aluerit, amavit, summo honore affe-

„ cerit, plurimum debemus; eorum enim
 „ operâ ac diligentia in emendandis volu-
 „ minibus tum Græcis tum Latinis uteba-
 „ tur; atque ob hoc à Leone X. Pont.
 „ Max plurimum amatus, ut etiam per-
 „ sæpe familiariter *Aldum* suum per lite-
 „ ras concitaret ac cohortaretur. Cæte-
 „ rum quod ad artem suam spectat, tam
 „ curiosus fuit ac diligens, ut paulò ante-
 „ quam nobis eriperetur, characteres ar-
 „ genteos mirâ dexteritate efformârit;
 „ quod exillimaret argentum ipsum viva-
 „ cius atque integre magis formas litera-
 „ rum referre, quàm aut plumbum aut
 „ stannum: aded neque operæ suæ neque
 „ sumptibus pepercit, ut rempublicam li-
 „ terariam juvaret. Quin etiam idem
 „ grammatices principis atque elementa
 „ diligentissimè conscripsit, quæ nunc
 „ quoque in manibus omnium sunt. Mor-
 „ tuus est autem hâc anno [scilicet 1516.
 „ sed malo 1515.] quatuor relictis liberis:
 „ quorum duo publicis negotiis dant ope-
 „ ram; *Alda* filia nobili cuidam Mantua-
 „ no nupsit; postremus *Paulus Manutius*
 „ patrem & ingenio & arte omnino re-
 „ ferens, ac de quo omnes eruditi sâdem
 „ optimam conceperunt, rem paternam
 „ non minore diligentia quàm ingenii vi-
 „ gore quotidie augere studet.

(c) Bergam. Supplem. Chron. Ibid.]
 „ *Baptista Egnatius Aldum* suâ operâ plu-
 „ rimùm juvit: ac *Paulum Manutium* bo-
 „ nis literis tinctum nobis reddidit, qui
 „ patris officio nunc quam diligentissimè
 „ fungitur

(d) Lege *Paul. Manut. Epistol. lib. 1.*
 pag. 7.

fiant, Bembus, Sadoletus, Bonamicus. Polus hic noster suis me scriptis capiebat, atque afficiebat maximè. Ego tum, ut erat ætas mea, præter verborum & nonnullarum sententiarum ornamenta nihil agnoscebam. Purè & eleganter scribere, putabam esse id, quod unum si assequerer, excellerem. Sed Rbambertus meus, qui ex Gasparis Contareni consuetudine prudentiam hauserat, præclara quædam notabat in Polo: mihi paulò ætate inferiorem, ex vulgatâ venalium magistrorum disciplinâ rudem atque impositum, erudiebat, & conformabat exemplo. Tum quidem, quantum proficere, non me pœnitebat: & ex iis, quæ jeceram, fundamentis aliquid ejusmodi, quale ego vellem, excitari aliquando posse videbatur. Sed in rebus humanis, quis est, cui nihil unquam secus accidat? Cùm in eloquentiæ studio multas essem, nec satis valetudini parcerem, incidi in morbum: qui cùm esset per se gravis, tum eò factus est periculosior, quòd, usu mihi librorum à medicis interdicto, magna sanè est animi mei affectio atque agritudo consecuta. Post biennium denique valetudine recuperatâ, cùm præteriti temporis jacturam sarcire diligentiam vellem, ad pristina studia redeuntem exceperunt domestica controversiæ, quas neque sedare minimo negotio, neque negligere sinè gravi mearum fortunarum exitio licebat. His quoque me difficultatibus aliquando is, cui omnia debeo, eripuit Deus. Lucem jam, quasi diu per tenebras errassem, videbar aspicere: & quanquam, multorum annorum amisso fructu, erat sanè, cur ingemiscerem, vitamque mihi haud satis jucundam putarem; tamen, otii spe recreatus, faciliè impetrabam à me ipso, ut ex animo meo superiorum molestiarum atque incommodorum memoriam oblivione delerem. Vigebat item, ut antea, pristina illa cura; nec erat quidquam in meis consiliis antiquius, quàm ut abditas atque implicatas in mente cogitationes non modo aperire, atque explicare verbis, verùm etiam exornare, quasque pigmentis & coloribus illustrare possem. Res erat nec exigui temporis, & maximi laboris. Tempus non, quantum rei magnitudo ferret, suppetebat; cùm ex vetere patris instituto in hoc imprimendorum librorum munere & restituenda antiquitatis curâ distinerer. Laborem autem, vel si abundarem tempore, perspecta valetudinis meæ ratio recusabat. Utrumque tamen cùm voluntas vinceret, quotidieque aliquot horas occupationibus ereptas stylo darem; ecce me nescio quis, homo certè satis à fortunâ felix, præmiis commotum & blanditiis captum atque irretitum Romam abduxit. Ubi cùm aliquot menses non in iis, quæ semper amaveram, studiis, sed inani officiorum genere consumpsissem; & ille, quem secutus eram, montes aureos pollicitus vix minima præstaret; collegi ipse me: neque solùm studiorum meorum, quæ intermiseram potius quàm dimiseram, verùm etiam rei familiaris, cui nisi consulere, ipsa quoque jacere studia necesse erat, habendam mihi rationem duxi. Quo consilio in patriam retuli omnino me ad veteres meas tum legendi, tum scribendi exercitationes: sed tum in domesticâ re constituendâ, tum in emendandis antiquorum libris districtus, postea verò etiam erudiendâ duodecim nobilium adolescentium academiâ per triennium occupatus, quantulam habuerim excolenda facultatem

tatem eloquentia, quantumque in tantis temporum angustiis per eam, quam ingressus eram, Latine scribendi viam procedere potuerim, facile est existimare. Hac styli exercendi assiduitate consecutus est Paulus, ut magnam (a) sermonis Latini facultatem habuerit, paucissimique illis temporibus fuerint

(a) Scaligeran. Prim. edit. Groning. 1669. 8. pag. 113. *Paulus Manutius vir Romanè scribens siquis alius hoc nostro saculo, Longolio omnino contrarius. Cum enim hic Ciceronis verbis & phrasi aded alligatus fuerit, ut Ciceronis sensu, non suo, cogeretur scribere; ille contra suo sensu scribit, Ciceronis, Terentii, & ejusmodi excellentium virorum verbis & stylo utens, quem suo instituto optimè accommodare novit.* Mar. Corrad. de ling. Latin. edit. Bonon. 1575. 4. pag. 511. *Paulo Manutio Aldi filio Venetias — Interim de me & sententiâ de te meâ sic habeo, neminem esse hâc astate, ac ne fuisse quidem jam mille quingentos annos amplius, quem Latinis literis illustrandis tantum, quantum te unum contulisse putem. Si ad ea præsertim, quæ sunt à te scripta divinis, antiquitates etiam accerseris, & quæ habes in manibus monumenta pulcherrima ingenii & scientiæ tuæ. Hæc tamen opera, & in omnes homines beneficium tuum, quantum sit, nemo potest satis intelligere, nisi qui rectè cogitet artes omnes, ac disciplinas, divinas humanasque leges, sacra, ritus, religiones, instituta majorum, & quicquid literis continetur, unius cum Latina lingua cultu manere, & illius interitum interire. Ego quidem sic delector tuis studiis, doctrinâ, cultu orationis, & samâ laudum tuarum, ut mihi vehementer sit in optatis, aliquo tandem loco esse apud animum tuum, & cognitam esse tibi veterem in te benevolentiam meam. — Quum verò mihi non contigit, quod tantopere cupiebam, ut tecum vel de studiis vel de meo in te animo præfens communicarem, ero te saltem literis, quàm potest per longinquitatem creberrimis, mutuam nostræ memoriæ conervemus. Scipionem meum optimis moribus adolescentem & bonis literis deditum valde tibi commendo: quem si operâ & consilio tuo juveris, facies & illi & mihi gratissimum. Quam vicissim de Corrado opinionem Paulus conceperit, in epistola (pag. 84) ad eum datâ ipse indicat: Velim inquit mihi credas affirmanti, neminem me tibi Latinâ in oratione antepone, conferre admodum paucos. Marius*

Corradus aliquando Paulum rogavit, ut ipsi Aldinorum fragmentorum copiam faceret, cui sic refert, sit Paulus (per epistolam datam Romæ VI Id. Nov. M. D. LXV. Vide pag. 403) *Fragmenta patris mei quæd requiris, apud me nulla sunt: furto ablata, quo ille tempore vixit excessit, creditum est.* Non defuerunt, quibus Pauli stylus non in omnibus placuit: inter quos Palscius Grosippus (Vid. Consil. Var. studior. à Cren. collect. ann. 1692. pag. 308.) *A phrasibus & à significationibus novandis magno studio ei, qui puræ dictionis Latine laudem affectat, cavendum est. Quod quidem si Paulus Manutius fecisset scripta ejus, ceterum cultissima, sordibus quibusdam deturpata non laboremus; ut sunt, ingratitude, speculatio &c.* Legenda est etiam præfatio epistolæ P. Manuti ann. 1669. in 8. Lipsiæ editis præmissa, quâ Jacob. Thomasius censuræ à Scioppio (in judic. de styl. historic.) contra P. Manutium latæ respondet. Henricus Stephanus (in præfat. ad Epistol. Bunell. Manut. &c. edit. ann. 1581. in 8) Paulo Manutio præfert Longolium & Bunellum & queritur Paulum Bunello, quem suum quasi magistrum agnoscit, minus gratum fuisse. Quo melius judicet lector, loca ipsa ex Manutii epistolis proferam. (p. 13) *Fac, inquit P. Manutius ad Vidum Fabrum, existimes ex Bunelli mei interitu tantum me cepisse dolorem, quantum fortasse dies exhaurire nulla poterit. Vixerat mecum Venetiis per quadriminium: cum ego in illo probitatem morum virtutemque diligerem; ille in me propensionem, credo, quandam ad literas non improbare. — Ego ab illo maximum habebam beneficium, quod me cum Philæphio & Campanis [Henr. Stephanus notat in editionibus prioribus scriptum fuisse, Politianis & Erasmi] nescio quibus (ut aliis parcam) misere errantem in hanc rectè scribendi viam primus induxerat. Et (p. 12.) Quis (inquit P. Manutius ad Steph. Stulium) rationem & quasi viam, quâ pervenire ad eloquentiam liceat nobis indicavit? Hic arreptâ cavillandi ansâ Henr. Stephanus, Bunellum,*

rint ob eruditionem celebres, quibuscum non inierit gratiam, & epistolare exercuerit commercium. (a) Suos præterea labores jam à primâ adolescentiâ, patris adductus exemplo, ad restituendam antiquitatem contulerat. Hic de re ipse in suâ ad Hippolytum Estentem epistolâ libro de legibus anno 1557. edito præfixâ sic scribit. *Ego olim (decennium, opinor, a'it, eoque amplius) auctoribus Petro Bembo Cardinali, & Bernardino Masseo, qui postea dignitatem eandem est consecutus, dederam me ad res Romanas, illas veteres, observandas, & ex omnibus antiquorum monumentis omni studio colligendas. Res erat præclara, meque delectabat vehementer. Itaque meam omnem industriam, omnem curam, omnes denique in hoc studio cogitationes fixeram ac locaram. Sed accedit iniquo meo fato, ut Rembum primò jam senem, cujus in benevolentia ornamenti mihi erat plurimum, deinde Masseum non ætate minùs quàm virtute florentem, à quo pendebam totus, importuna morte ereptum amiserim. Destitutus eo præsidio, institutum antiquitatum Romanarum omiseram, & ad alia me converteram. Postea*

verò
lum, ait, excipere debebat, & dicere, Quis præter Petrum Bunellum, præceptorem meum, rationem &c. At verò id Henricum urebat, quòd Manutius Longolium minùs probaverit, quòd ex his in eadem epistolâ Manutii verbis constat; si quando, quid de Longolii scriptis existimem, interrogor, ita soleo respondere, exilem esse in sententiis, non luculentum in verbis; ut tamen de eo, si vita contigisset usura diuturnior, bene censuram sperandum fuisset. Sed, ut nunc est, meâ quidem sententiâ, nullus est. Quid enim affert exquisitum, quid singulare, quid non vulgatum, non ex quotidiana consuetudine usûque sumptum? At scribit interdum & de rebus familiaribus & ad familiares. Quid tum? Quasi non vel in obscuro argumento possis ingenii lumen elucescere. Jurène an injuria id scripserit Manutius, lectori judicandum relinquo. Interea quid Bunellus de Manutio senserit, ex illius epistolâ (Vid. Epistol. Bunell. & Manut. ann. 1581. pag. 58.) discendum est. Petrus Bunellus Paulo Manutio S. Fuit tempus, cum ego Paulum Manutium ob suavissimos mores & præclaram ad summa omnia indolem plurimi facerem, neque solùm ad literarum studia, sed ad probitatis paternæ imitationem currentem quilem cohortarer, tuque me ut Gallum hominem & hospitem non omnino contemnere viderere. &c. Antonius Teissier (ex J. Pogg. in Epistol. Clar. Vir. Vide Teissier. Additions aux eloges. p. 236.) hoc profert de Manutio elogium: Manu-

tii tum doctrina, tum Latina lingua elegantia, penè admirabiles esse Venetias, quàm situm, quàm navalibus, quàm singulari istâ pulchritudine & magnificentia urbis. Tibi verò judicabis Romam esse, sed illam veterem, Manutii domum, officinam virtutis & eloquentiæ.

(a) Epistol. Manut. pag. 452. Paul. Manutius in suis epistolis frequentem habet suorum de Romanis antiquitatibus librorum mentionem; viz. de legibus, pag. 77. 84. 100. de Calendario vetere, pag. 213. Proœmium libri de magistratibus Romanis, pag. 106. Et pag. 21. in epistolâ ad Steph. Saulium habet hæc: Illa, quæ scribis de legulejis quibusdam, in meum librum de Romanis legibus, detrahendi studio, incurantibus, legi nullo cum stomacho: nec sum miratus à barbaris hominibus, sordido quodam literarum genere a'fueti, elegantioris doctrinæ scientiam & quasi laetitiam quandam studiorum contemni. Non placet istis meus liber; mannis videlicet viris, quorum fama adium illarum, in quibus ipsi habitant, lumina nondum est erefusa: ac placet Vincentio Portulaca, cuius est in urbe Brixia insignis authoritas, illustre per Italiam nomen; placet Antonio Augustino, Marco Antonio Natta, Lelio Taurello, Vito Pancirolo, juris utriusque scientia claris; quorum nomina, scriptis ceteris testata virtus atque expressa, cum æternitate conjunget.

verò quàm, honorificà in primis conditione delatà, magno sum à te tuo beneficio in tuorum familiarium ordinem invitatus; rursus, quod abjeceram, suscepi, onusque tantum, quantum privatis opibus perferri vix, aut ne vix quidem potest, te uno fretus egregiè sustineo. Et ut ex parte totum judicare posses, de decem, quos exorsus sum, libris hunc de legibus potissimum, quem ad te mitterem, delegi: non quòd ita postularet ordo (sextum enim in antiquitatum volumine locum obtinet); sed quòd, cùm omnium librorum materies non modo coacta jam in unum à me esset universa, verùm etiam satìs diligenter in partes distributa, casu accidit, ut hic minùs, quàm ceteri, rudis, minùs esset impolitus. Ex iis antiquitatum libris quatuor tantùm (quod sciam) prodierunt; de legibus, ann. 1557. in fol. & 8. de senatu, Venet. 1581. 4. & Colon. Agrippin. 1582. 8. de comitiis, Bonon. 1585. 8. de civitate. (lege Baillet. jugem. Sav. tom. 2. pag. 317. Bibliothec. Tellerian. Elog. pag. 406. de Teiss. part. 1. pag. 11.) Ad Romanam antiquitatem referri possunt, Kalendarium vetus Romanum, & de ordine dierum veterum liber; quos tractatus à se scriptos unà cum Sigonii fastis anno 1555. edidit. Scholiis eruditis nonnullorum (a) Latinorum authorum, (b) Ciceronis maximè, libros illustravit: neque id sibi satis habuit in

hàc

(a) Virgil. cum præfatione ad Torquatum Bembum Petri filium datà anno 1555. Recte fecit pater meus, qui Latinorum poetarum principem Virgilium eius nomini, quem optimum poetam noverat, inscriptum emisit [scil. ann. 1501.] Recte item ego, qui, patris mei exemplum secutus, tibi & tanti viri filio, multis virtutibus ornato, & facultatis poetica studiosissimo ac peritissimo, eundem poetam, quasi munus Bembæ familiæ debitum, dicaveram. — Novi te adolescentem, novi juvenem, & Patavii & Veneriis &c. Sallust. cum præfatione ad Antonium Trivultium Cardinalem datà anno 1557. Cæsar. Comment. cum præfatione ad Paulum Rhamnufium. [Prodiit anno 1559. Vide Tellerian. Bibliothec. pag. 278.] Plautum à se emendatum missurum se Lazaro Bonamico promisit. [Vide Epistol. Manut. pag. 266.] Alias Pauli Manutii præfationes ad calcem ejus epistolarum habemus.

(b) Scripsit scholia in Orationem pro Sextio [quæ prodierunt anno 1559. in 8.] in Asconii Pædriani Explanationem ad Cicer. Oration. [ann. 1563. in 8.] in epistol. ad Attic. cum præfatione ad Rainutium Farnesium Cardinalem datà anno 1548. ad Brut. & Quint. cum præfatione ad Alfonsum Caratam datà anno 1557. Suo-

rum in Orationem Sextianam & in Epistolas ad Brut. & Quint. commentariorum meminit Paul. Manutius in suis epistolis [Vide pag. 84. 101.] Commentarios in epistolas, quæ familiares vocantur, quos in sua ad Mar. Nizolium epistolâ Romæ 1562. datâ promiserat, & in alterâ ad Horat. Cardanetum Romæ 1566. datâ, se, si esset otium, propediem absolutos daturum dixerat (Vide Epistol. Manut. pag. 368. 407.); ac in omnes Orationes; Aldus Manutius ipsius filius postea in suâ (de quâ suo loco) Ciceronis editione vulgavit. Henr. Stephanus in præfat. ad Comment. Var. in epistol. Cicer. (ann. 1577. in 8.) habet hæc: Quum Pauli Manutii scholia pernecessaria has epistolas legenti futura scirem, quippe quæ locos plerosque quos Victorinus intactos reliquerat, partim emendarent, partim explicarent, primum illis locum dedi. — Tum demum capere cogitare, locos esse multos scholiorum Manutii, qui ab illo partim recognosci, partim uberiores dari potuisse videretur; ac tandem, quod faciendum illi fuisse cogitaveram, factum fuisse mihi persuasi. Tum verò literis Venetias scriptis, duobus demum post mensibus editionem filii ipsius Manutii accepi; in quâ non solum recognitos plerosque illorum scholiorum locos inveni, sed multos ipsius Ciceronis

hâc palæstrâ defudare, nisi (a) alios quoque ad hosce literarios labores

ronis partim emendatos partim explicatos esse comperi, aut etiam emendatos pariter & explicatos, quorum in precedentibus editionibus nulla facta fuerat mentio. Jo. M. Toiscanus (in suo Italiae Peplo) librum Paul. Manutii de legibus omnibus aliis ejusdem operibus anteposit. Scaligeran. Potter. pag. 149. P. Manuco. Ses commentaires sur les epistres familiares, & ad Atticum, bon: & tout ce qu'il a fait. Il ne s'est seu servir de beaucoup de beaux MSS. qu'il avoit. Tout ce qu'il a fait, est fort bon, & il le faut avoir. P. Manutius quicquid scripsit, bonum fuit: magno labore scribebat epistolas. Aldus filius, miserum ingenium, lentum: qua dedit, valde sunt vulgaria: utrumque novi; patrem imitabatur. Solas epistolas bonas habet; sed trivit Ciceronem diu. Insignis est Manutii commentarius in epistolas ad Atticum & familiares. Manutius non poterat tria verba Latine dicere, & bene scribebat; ut Hispani raro Latine loquuntur. Manutius, quod scribebat, magno cum labore faciebat; & imitationem redolebat. Muret. Var. lect. lib. 1. cap. 6. De Manutio meris dubitari potest, plius ipse Cicero, an ipsi Cicero debeat. Nam & ipse tractandis assidue Ciceronis scriptis tam affectus est eloquentia laudem, quam vincit omnes: & cum ad ingenium, quo excellit, addidisset tam diligentiam, tamque laborum persequionem ac tolerantiam, quam vires ipsamque adeo valetudinem suam, magno nostro omnium, quotquot eum, quia plane novimus, plurimi facimus, dolore prostravis; incredibile est, quot ab errorum millibus eos libros felicissime vindicatis. At atas nostra mirificam quandam extulit vim hominum improborum, qui magnam laudem in obreclatione positam putant, neque quicquam cupidius faciunt, quam ut quicquid possunt, quacunque ratione possunt, ex aliena gloria dederant, creduntque se ita demum emersuros, si eos, qui extant, deprefferint. Quam rationem grassandi ad famam nemo unquam sapiens approbat. Sed me amoris quidam astus ab eo, de quo dicere ceperam, abduxit. Omnino autem, cum de Paulo Manutio loquendum est, moderari orationi mea neque volo, neque possum, neque deleo. Idem Muretus in una suarum epistolarum (edit. ann. 1622. Argentor. in 12.) de nobilibus

quibusdam adolescentibus id scribit: in Italia longe unum ceteris omnibus Paulum Manutium antecellere, neque se studio suo satisfacere posse arbitrati sunt, nisi in Italiam venissent, nisi Pauli Manutii affectu & colloquutione fruerentur. Quid præterea de Paul. Manutio ab Hieron. Magio (in Var. lect. lib. 1. cap. 10.) & Læo. Bisciola (hor. subceliv. tom. 1. lib. 8. cap. 14. & lib. 13. cap. 6.) & Georg. Fabricio (de Rom. cap. 2.) dictum fuerit, legendum est in Adrian. Baillet. Jugem. des Sav. Tom. 2. pag. 315. Loci nonnulli Ciceronis, in quibus explicandis lapsus est Paul. Manutius citantur in Bailii Dictionario; pag. 1227, 1228, 2112. Morhof. Polyhistor. tom. 1. lib. 1. cap. 23. num. 57. Paulus Manutius magnam affectus est in exprimendo stylo Ciceroniano felicitatem, cujus epistola magna diligentia ac cura conscripta sunt, atque ut Scioppius nobis narrat, tanto labore, ut menses aliquot uni epistola interdum impenderit. &c. Unam ejus epistolam bene longam ineditam servat Cl. Gudius ipsius Manutii manu scriptam, quam ipse epistolarum Manutii reginam vocare solet. De epistola Manutii inedita, quam Morhofius vulgavit (Ibid. cap. 25. num. 41.), dicendi se paulo post dabit occasio. Inter Pauli Manutii labores philosophicos numerantur Calepini XXIII. libri de lingua Latina ab ipso aucti & editi, quibus præfationem ad Aloylium Garzonium Venetiis anno 1558. datam præmisit. In augendo, inquit, Calepino tantum præstitimus, quantum qui, hoc dictionario cum aliis dictionariis conferendo cognosceret, non dubito, quin de hac opera nobis & fateat, & bene prætur. Non enim libet hic commemorare, quæ quibus in verbis sint à nobis addita: nam sexcenta sunt, neque sumpta ex apertis aliorum librorum indicibus, sed ex iis Latina lingue fontibus, ad quos pervenire cuius non licet. &c.

(a) Inter plures, quorum amicitiam coluit, quorumque nomina in epistolis Manutianis reperies; libet hic memorare Marium Nizolium, Antonium Augustinum, Marcum Antonium Muretum. (pag. 68. 69. 70.) Te, ait, optime ac doctissime Mari, cuius consuetudine & sermone careo multis abhinc annis, quem mihi tamen ex animo nunquam eripuit neque tempus neque

cohortaretur; suâque cum ipsis consilia frequenter communicaret. Literas autem non solum Latinas calluit, sed & Græcas; in quibus illum non mediocriter versatum esse testantur quatuor Demosthenis (a) Philippicæ Orationes, & (b) Longinus; ab ipso, illæ Latinitate donatæ, hic Græcè cum Græcâ præfatione editus. Hôc, quo ardebat, bonarum literarum amore, hôc, quem in iisdem excolendis fecerat, progressu, sibi ab (c) adolescentiâ ad ultimum usque vitæ tempus omnium

longinquitas, quo studio complectar? Quantam hauriam, cum præsens præsentem alloquar, voluptatem? — Ego, quem tu esse aliquid vis in hac Latine scribendi facultate, in quo vereor ne te fallas amor, nam iudicium in dubium vocare non debeat; sed, si quid sum, quâdam ex parte de tuo fonte fluxi. Thesaurus enim Ciceronis omnes, in illo præclaro tuarum observationum libro congestos, reperi, & usus sum facili: quos colligere dispersos, immensi laboris fuisset ac temporis. Laudas igitur beneficium tuum, cum me laudas, & quodam modo premia capis meritorum tuorum. Et (pag. 367.) Equidem, si me audis, illud iusserim, ne ad figuras oratorum similia aggregares poetarum loca. Quorsum enim? cum ab uno Cicerone omnis ubertas, & quasi sylva tum rerum, tum verborum sumi possit. Quod si poetis prodesse vis, hoc quoque separatim fiat: bene locabitur industria. &c. Paul. Manutius (pag. 75. 79.) Antonium Augustinum hortatur, ut eandem, quam in Varrone posuerat, operam in Pompeio etiam Festo ponat. Eundem (pag. 76. 77. 78.) orat, ut lapides aut nummos, si quos habeat, in quibus mentio fiat legum Romanarum, eos impertiat. Ad hunc enim de legibus librum, quantum ex antiquis lapidibus accedere posset ornamenti, præclare intelligebat. Mutuæ frequentes inter Manutium & Muretum occurrunt epistolæ. (Vide epistol. Manut. à pag. 126. ad pag. 159. & Epistol. Mureti. à pag. 11. ad pag. 34.) Manutius (pag. 141.) Muretum hortatur, ut, qui Catullum expolierit, in Tibullo & Propertio, qui locum illi proximum in elegantia verborum atque in sententiarum concinnitate obtinent, quam simillimum sui se prabeat: Et (pag. 144.) ut de Tibullo cessator esse nolit. Et (pag. 137.) suadco, ad Terentium omnem industriam conferat; (pag. 143.) detque operam, ut Bembi libro uti possit; cuius ope quin maculas eluas bene multas, & suos versibus nu-

meros alienâ culpâ perturbatos restituat, etsi non dubitet, tamen hortatur, ut adhibeat diligentiam. Muretus in præfatione ad Terentium (edit. 1558. in 8. apud Paul. Manut.), Nuper, ait, cum ejus poeta fabulas Paulus Manutius, vir eruditissimus & in hac Latine loquendi facultate omnium iudicio singularis, denno typis suis descriptas emittere pararet, egit mecum pro familiaritate nostrâ, ut eas accuratè recognoscerem, adhibitisque veteribus libris, iudicioque etiam meo, perpurgarem ab iis mendis, quibus illas aliorum quorundam negligentia, inscitia, audacia contaminasset.

(a) Manutius in Epistolâ suâ ad Joan. Morvillerium regis Christianissimi apud Venetos oratorem præmissa observat, quàm difficile sit de Græco vertere; quod occurrant iis, qui de Græcis Latina faciunt, duo inter se maxime contraria vitia. Inepd enim faciunt, & qui Græca verba totidem penè Latinis reddunt; & qui libertatem quandam & licentiam magis amant. Vix unum, ait, aut alterum ex universâ multitudine reperio, qui perfecti munus interpretis exploraverit. Ego, quàm à perfecto longè distem, ipsimet intelligo. &c. Val. Venetis. M. D. XLIX. Hunc annum lego subscriptum editioni Morelianæ, quæ prodit anno 1552. Sed in Epistol. ac Præfat. Manut. (pag. 65.) annus subscribitur M. D. L. Clariss. Zeltnerus (in Corrector. centur. pag. 334.) scribit se habere exemplar in 8. 1554. excusum [in adibus Pauli Manutii Aldi filii] in cuius fronte singulis partibus, nam tribus partibus excuditur, adjecta hæc leguntur verba, *Prodiere corrigente Paulo Manutio.* Eadem verba in aliis etiam libris nonnullis ex illâ officinâ emissis legi.

(b) De Græcâ Paul. Manutii ad Michaelem Sylvium cardinalem præfatione lege Catalogum proximum: ann. 1555.

(c) Paulus Manutius (epistol. pag. 69.) ad

omnium amicitiam & laudem conciliavit. Illâ tamen famâ minimè efferebatur; sed amicorum laudes (a) modestiâ, quæ viros meritis insignes semper comitatur, vincebat.

PAU-

ad Nizolium, *Alexandrum* (ait) *Farnesium* cardinalem patronum veterem meum a quo salutare, quem cognovi Roma, & coluimus adolescentem. — quo quidem tempore vehementer urbs ipsa excitavit me atque acuit in studio liberalium disciplinarum, ad spectu ipso antiquitatis, & multiplici ac variâ hominum eruditorum scientiâ: sed, ut ingenuè verèque fatear, propriâ me expolivit aula *Farnesi* moribus ac literis; cum viverem conjunctissimè ac familiarissimè cum duobus præstantissimis viris, *Marcello Cervino* & *Bernardino Maseio*; quorum alterum pontificem maximum, alterum cardinalem, utrumque immortalitate dignissimum, adversa bonis artibus iniqua mors eripuit. De hoc *Maseio* ejusque erga Paulum Manutium benevolentia, quo auctore opus de Romanis antiquitatibus Paulus instituerat, lege plura pag. 10. Epistol. Manut.

(a) Paul. Manutius in Epistol. ad Steph. Saulium (pag. 9. 10.) Satis, inquit, equidem mirari non possum, cur tu me in epistola tuâ summum feceris in eloquentiâ, dederisque id, quod ego si accipiam, mei sanè dissimilimus, hoc est impudens plane sim. &c. Et ad Silvium Antonianum (pag. 72.), Quid me ornas laudibus, non efficit, ut ipse mihi placeam, aut assumam plus, quam soleo. Id assequeris, ut me tibi divicias magis, cuius ex amore fluere ista video, nimis in me honorifica, præclara, singularia: quæ optavi equidem semper, adeptum me nunquam putavi. Et ad Antonium Rolandum (pag. 313), postquam Hadrianum Turnebum (pag. 311, 312.) laudibus ornavi, Turnebus, inquit, ut me plurimum diligat, quod certe muneris faciet, exopto: plurimum ut mihi tribuas, quod literæ tuæ significant, non postulo. Quid enim ego sum? aut, si esse aliquid videar, præ illo tamen quid sum? Non enim χάρις χάρειναι unquam conferam, ne cum Homérico Glauco errem: Sed χάρις χαλκίοις anteponam semper. Ille est, cui jure omnia tribuantur; qui jam pervenerit eò, quo nobis adspirare non licet. Saluta eum meis verbis, cum veterissimo amico meo, spectata virtutis & industria viro, Carolo Stephano.

Turnebi obitum, cuius rumor Romam usque ad ipsum pervenerat, desinet. pag. 429. Et in suâ ad Antonium Ælium Polæ episcopum epistola suo in Cicer. orat. pro Sext. commentario ann. 1559. in 8. apud ipsum excuso) præfixâ; Exire, inquit, videmus quotulis à postremi ordinis hominibus factos, speciosos magnâque pollicentibus titulis insignes, minimi pretii commentarios in Ciceronis orationes: in quibus loca sunt male mendis affecta quamplurima, sanari nullum videas. Sunt ob antiquitatis obscuram notitiam difficilia. &c. Statui, si cum vitâ valetudo & cum valetudine otium superpetat, triennium, aut quod omnino res exiges spatii, in Cicerone omnium pulcherrimo libro interpretando, studioforum gratiâ, consumere: non quod ego is sim, qui mihi tantum arrogem, ut assis detractam scientiâ laudem ad me transferam; abest hoc à consuetudine meâ, abest à naturâ plurimum: sed neque rursus is sum, qui, cum ceteros probè noverim, ipse me prorsus ignorem; & qui, cum alios accusem propterea, quia non præstant ea, quæ ab eorum studiis postulatur, ego me, si quid præstare posse mihi videor, velim contemnere. Non ita laudem fugio; etsi nec nimis appeto: alterum stupida cujusdam sapientiâ, alterum insanæ ambitionis esse vitium semper duxi. Neque verò, siquid mihi elegantioribus in literis assumpsero, longè admodum ab iis finibus, quos modestia ratio præscribit, discedere mihi videbor. Scis tu, Æli, pro nostrâ veteri amicitia & familiaritate, per quos annos, quibus laboribus hac, quæ ab humanitate nomen accepimus, studia coluerim. Sciebas optimè omnium, & mihi, cum viveret, hoc nomine tribuebat plurimum *Bernardinus Maffæus* cardinalis — bene de hac, quacunque in nobis est, vel potius quantulacunque est, Latina orationis facultate existimabat: meque quotidie, quantum possem ut Latine scriberem, urgebat; & scribebat ipse, ut scis, luculenter & egregiè. Probabat omnino meum consilium, & offerebat maximè, de commentariis in Ciceronis orationes: sed exerceri malebat prius industriam meam in antiquitatibus Romanis, ipso potissimum auctore instituta.

(a) PAULUS MANUTIUS tenui erat valetudine ; quàmque ei in-

(a) Epistol. Manut. pag. 97. *Valetudine sum eâ, quæ facili in morbos incurrat, imbecillâ prorsus & incommodâ: itaque sæpe in cursu institutorum meorum, cum progredi maximè vellem, consistere sum coactus. Accedunt, quæ temporis haud exiguam partem auferunt, salutationes multorum, in quibus videtur esse honor, & est omnino quedam species: sed valeat ambitio; odi omnia, quæ detrimentum studiis afferunt. Quid domestica? Non enim tantum à me pendent ii, qui meos intra parietes vivunt, uxor, liberi, familia; sed fratres quoque suas in me uno rationes habent sitas: uterque meis consiliis, alter etiam meis opibus, quantumlacunquæ sint, nititur ac sustentatur. Vides rerum mearum imaginem, ut in tabulâ depictam: nec tamen obrui me sino fluctibus molestiarum; sed exitor sæpe, & consequer interdum, ut ex omnibus curis atque occupationibus emergam, miq̃ue saltem per aliquot horas in portum recipiam literarum. Et pag. 74. Fratres habet uxor mea duos: quos ego ambos unicè diligo; contrâque ipsi mihi singularem non modo benevolentiam, verum etiam observantiam præstant. Probi sunt adolescentes, ingenio, modestiâ, virtute etiam ornati; unâ re minius laudandi, quod inter ipsos parum convenit. Orta est inter eos post obitum patris de hereditate dissensio; inde lis, inde odium. Quod nisi ego me interponerem, conflictarentur assidue turpibus iudiciis, gravi jacturâ famæ, magno rei familiaris detrimento. Et pag. 91. Ego infirmus naturâ semper, nunc etiam valetudine impeditus, exquisitâ quâdam ratione & curâ tuendus. Et pag. 92. Ignoscetur valetudini: quam satis infirmam atque imbecillam concussus & vexatio facile frangeret. Rheda quidem, quâ mearum bene perita curationum ancilla cum filiolâ & puero vehatur, opus est. Et pag. 175. Me natura pertenui finxit corpore: studiorum accessit non mediocri labor; ex quo imbecillitas & morbi. Quid res domestica? quæ, quò est angustior, eò tuenda diligentius est. — Amicis vel salutantibus hora danda sunt, vel aliquid petentibus officia tribuenda: qui si excludantur aut rejiciantur, sæpe consulens otio meo, robur meis, valetudini meæ; sed ubi humanitas? quæ quam sit hominis propria, nomen ipsum indicat. Jacent igitur inchoata, planè r-*

dia, tenerè vel dissipata vel confusa, scripta mea. Et pag. 94. Horologium Augusta elaboratum velim, factum eleganter, artificio non vulgari. Audieram, quæ duntantur egregia, minoris triginta scutatis emi non solere. Hoc quidem esset minimum; nec rei familiaris ratio ferret, cui consulere, quia copiosa non est, videor debere. Porro genus hoc ornamentorum ita soleo curare, ut non insaniam: cupio autem valetudinis, non libidinis causâ. Cum enim me satis tristem natura finxerit, accersenda extrinsecus jucunditas est, quam à me ipso petere non possum: eoque magis, quod plurimum in cubiculo sum, affectus jam quadrennio per totam hyemem oculorum morbo, molesto tamen potius quàm acerbato. Nolim igitur impensam esse supra decem scutatos, aut omnino quindecim, eâque ita fieri, si horologium probeatur oculis eruditiss. — Ego formam & artificium, non materiam cupio emergere. Et pag. 171. Ego uxor acerbissimè anniversarius oculorum doloribus: quos sanare, cum jam penè tentata sint omnia, humana artis esse non puto. Et pag. 71. Urgeor quotidianis amicorum salutationibus: negotiis & rei domestica curâ penè opprimor; oculorum vero valetudine sic interdum uxor, ut nullam partem capiam quietis. Et pag. 84. Majora vellem, ac fortasse possem; verum infirmitas corporis facit, ut labore debiliter; lippitudo autem, ne legere diutius liceat aut scribere. Magnam etiam mihi temporis partem eripiunt salutationes amicorum, magnam domestica negotia: sexcenta præterea, quæ me à studiis avellunt. Et pag. 163. Gravi ac diuturnâ oculorum valetudine impeditus &c. Et pag. 179. Ad oculorum dolores, quos diuturnâ consuetudine satis jam modico sero, accessit molesta febricula, periculi tamen expers, ut medicus affirmat. Et pag. 168. Hodie, tribus medicis adhibitis, accuratè disputatum est de meo exeundi consilio &c. Et pag. 207. Me leviter febricula tentavit, quâ triduo sum, sine medicorum interventu, temperatâ duntaxat victus ratione, liberatus. Et pag. 245. Cum proximè Venetias reverti, etsi eram eo morbo, qui me Ferraria satis graviter affluxe, nondum planè levatus &c. pag. 298. Pituita repenti commota, satis per se molesta, mox etiam, cum cussis accessisset, periculosa moram iniecit:

infirmam dederat natura, assiduis laboribus infirmiore reddiderat.
Fre-

cit: biduum jacui, medico non admissio, accuratè victus ratione contentus. Et pag. 307. Kanorónaxoi sumus, & eruditate laboramus; id quidem à pueritiâ: sed anxietatem assiduam literarum usus; quo adempto, quæ nobis, qui vulgaria contemnimus, delectatio, vel potius quæ vita superest? Paulus in suis epistolis creberrimè facit fratrum suorum (quos quidem, ut antea dictum est, duos habuit), uxoris, filiorum mentionem. Pag. 33. Domestica serè sunt, ut volumus; fratres valens optimè. Pag. 16. Obiisse audio fratrem meum Bononia, cum valeret optimè, repentinò morbo oppressum. — qui bonitate præstabat, valebat ingenio, excellebat industria; factus ad omnia maximè omnium videbatur. — Ad hanc agritudinem accedunt domestica. Uxor, cujus præcipuè studio res familiaris ac domus tota nititur, quæ me multis molestiis, multarumque rerum & curarum onere levabas, quæ meam valetudinem præsentis semper officio tuebatur, ipsa nunc jacet, periculi non experta, affectibus diuturno morbo viribus. Pag. 211. Uxor mea nondum ex puerperio convalescit: infans bellicosè habet; & incipit jam blandiensibus arridere. Admodum scisus est; quòdque amare solemus in pueris, hilaritatis habet multum. Pag. 51. Asula, oppido satis elegantè, ubi magnam pueritiæ meæ partem traduxeram, omnes mihi iocunditates, omnia gaudia tuam in fratris convivio, tum in veterum amicorum consuetudine fixeram; cecidit contrà. Frater enim agrotavit diu, neque dum firmus est: Amicis autem qui frui possum, cum uxorem, multorum dierum morbo fluctuantem, nunc incertâ vita spiritum trahentem, in oculis habeam? Pag. 56. Quas res scis esse nobis in vitâ omnium carissimas, in iis me graviter exercere fortuna cepit, uxore, liberis, fratre uno penè tempore in morbum coniectis. Pag. 16. Totâ penè familia cepit agrotare; uxor quidem gravissimè; necdum valet: ego satis leviter, sic tamen, ut jaceam. Corpori enim imbecillo quavis incommoditas vix ferenda. Quamobrem, affectus morbus, à viribus infirmus, equo me non auderem committere, vel placidissimè incedenti. Pag. 170. Incidis in merbum tota penè domus: sed uxor cum periculo vitâ integrum jam mensure miserrimè ja-

cuit; necdum video, quid sperem, cum jaletur acerbissimâ febre &c. Pag. 182. Atul-ta hoc anno præter expectationem, præcursus adversa meis rationibus, obtigerunt: fratris primum amantissimi, deinde filii suarissimi interitus, uxoris morbus, invaletudo mea, rei familiaris incommoda. Pag. 241. Ego, accepto nuncio de obitu filii mei, ita sum perturbatus, ut me tamen hominem esse meminerm, & illum in hanc vitam ita esse ingressum, ut accitu Dei aliquando discederet. Pag. 139. Filium meum Hieronymum, nondum quinquennem, Aldo parem ingenio, valetudine firmiorem, mandare Epidaurum ad hominem eruditum meique peramantem, Paulum Bosium cogitabam. Ibi moribus & primis literis imbuebat: nam ego me ad hæc humilia demittere nullo modo possum. Pag. 262. in epistola ad Joannem Sambucum, quem de immaturo Georgii Bona obitu solatur, scribit suum sibi filium paucis antè mensibus obiisse. Georgius autem Bona decessit anno 1559. (Vide Oration. Sambuci in eund. edit. ann. 1561. in 8. Paris. apud Ægid. Gorbium.) Paulus Manutius, præter filiam, tres ex uxore susceperat filios; nam pag. 300. scribit se esse paulo conturbatiorem, agrotante filio, quem de tribus unum habuit reliquum. Hic (ut puto) quem dicit agrotare, filius fuit Aldus, de tribus unus superstes, & triuin forsan minimus natu. Filiorum duorum alteri nomen erat Hieronymus; alteri quod nomen fuerit, nondum comperi. De Aldo postea dicetur. His liberis (pag. 210.) quid relinqueret, rogatus, respondet; non exiguum patrimonium, imitacionem mei, & aliquam, ut spero, virtutis hereditatem; eadem scilicet, quæ reliquis mihi pater meus. Non abundabunt. Nec id postulo; nec illi, si sapiens, postulabunt. Modica poscit, ut honeste id est feliciter vivatur, hominis natura: reliqua sunt instrumenta nequitiæ. Ille enim (ut de se testatur pag. 190.) pietatem & iustitiam colere didicerat à prima pueritiâ, domestico patris instituto: illi (pag. 210.) in animo sunt, ambitionem excludere; verum decus non in opibus aut magistratibus Regumre aulis quarere; sed à rectis cogitationibus, honestis laboribus, studio & exercitatione virtutis petere.

Frequentes indè morbi, febres, pituita, tussis, oculorum lippitudo. Ad hæc accessit rei domesticæ cura: officiorum præstandorum ratio. Duxit uxorem, genuit liberos; habuit & suos, & uxoris fratres: horum omnium onus illius humeris incumberebat, & ab illo penè uno pendebat. Tot occupationibus districto mirum est ullum, quod in studiis literariis contereret, otium superfuisse. His tamen oneribus domesticis pressus, hâc malorum Iliade circumseptus, nunquam lucubuit; multis (a) jam infortuniis hoc affectus, ut fortunam ipsam didicerit contemnere.

Paulo (b) conditiones delatae sunt multae, omnes cum emolumento, nulla sine dignitate. Fecit tamen sive ipsius valetudo, sive voluntas, seu fati potius, quæ in rebus humanis dominatur, occulta quadam vis, ut omnes rejeceris. Postremam verò delatam à Cardinali Hippolyto Estensi, unam avidè amplexus est, unam omnibus anteposuit: nec fuit in ejus consiliis quidquam antiquius, quàm ut in illius aulâ, eximii principis, ac viri præstantissimi, consenesceret. Non tamen mihi videtur principis aut hujus aut alterius cujusquam (licet honorificâ conditione invitatus) aulæ adhæsisse; sed potius ad (c) laudem propriam typographiæ, quæ jam in ipsius familiâ inveteraverat, aspirasse: quam (d) sibi ita tractandam intellexit, non ut omnia ad utilitatem, sicut multi, sed pleraque ad suam existimationem referret ac dignitatem. Quo proposito, nihil putavit operæ, nihil studii recusandum: ac sæpe, ut ait poëta, sudavit & alfit. Quoniam autem noverat (e) mendorum eam esse causam, quòd, dum imprimitur, vel emendationi nemo præsit, vel præesse soleat homo mercenarius & parum literis instructus, & is, cui pecunia, quàm fama, sit antiquior; enitebatur semper & contendeat, ut, quantum ferret oculorum acies, diligentiam adhibebat, ne esset, (f) ut est ferè, nisi diligenter caveatur, corruptrix librorum typographia. Rei sanè Typicæ erat adeò peritus, ut (g) Antonius Bladus, qui prælo subjiciendi omnes libros Græcè scriptos in bibliotheca Palatinâ asservatos muneri à Marcello Cervino Cardinale præpositus fuerat, ad Paulum venerit, ut eos typos, quibus atramento illitis charta imprimitur, conflandos curaret, & si quæ præterea essent ad opus necessaria, maturaret. Paulus sanè letatus est plurimum: hominemque suâ sponte diligentissimum tamen cohortari non desit, ut in eâ re, quæ ad commodum studiosorum spectat, operæ ne parceret; eique dixit, ut ad omnia

tere. Illi (pag. 243.) unicuique erat veltigal industria; quæ liberos alere, tueri familiam cocebatur: quæ si negligat, deferretur humanitas; sin, ut debebat, diligenter curet, jactare studia necesse fuit, quæ solum curis omnibus animum postulant. Paulus effigiem domi habebat parentis sui, cujus exemplar (pag. 188.) Andreæ Zebredovio episcopo Ciacoviensi pollicitus est.

(a) Epistol. Manut. pag. 242.

(b) Ibid. pag. 73. & Epistol. libro de legib. præfix.

(c) Epistol. Manut. pag. 170.

(d) Ibid. pag. 175. & 218.

(e) Ibid. pag. 169.

(f) Præfat. Manut. pag. 101.

(g) Epistol. Manut. pag. 28.

omnia & se & fratribus uteretur. Adjiciam hîc integrum (a) Privilegium à Paulo III. Pont. Max. Paulo Manutio Aldi filio concessum. Cùm omnes, qui de literis judicare possunt, ita sentiant, Aldi Manutii Romani diligentia, doctrinâ, industriâ factum esse, ut innumerabiles optimi libri, qui in tenebris communi hominum damno latuerant, in lucem publico bono prodierint, neque solum prodierint, sed eâ etiam correctione & elegantia, ut studiosi utrâque re ad legendum invitati ex iis libris maximam utilitatem minimo labore possent percipere; cùmque Paulus Manutius Aldi filius patris consuetudinem, quantum in ipso est, velit imitari, quodque in hoc genere vult, posse videatur; Nos, ut rectè agentibus præmia persolvantur, utique homines hominibus consulentes, institutum bene merendi cursum nullâ re impediti quàm diutissimè teneant, interdicto cavemus, ut quos libros Paulus Manutius Aldi filius typis impressos emitterit, sive nunquam antea divulgatos, sive correctione restitutos, aut quâvis aliâ re auctos, eos libroc cum eâ correctione, cùmque iis additamentis, quorum auctor Paulus fuerit, ne cui per decennium typis impressos emittere, nève cui vendere jus sit. Secus qui faxit, ei pœna multatæ esto à sacris interdictio, & simul aurei mille nummi. Cujus pecuniæ summa trifariam ita dividatur, ut & is, cujus operâ indicabitur, & magistratus, qui ex judicio jus persequetur, & Paulus ipse, cui hæc virtutis ergo concessimus, aquam quîsquàm portionem habeat. Hoc privilegium, qui in præfecturis sunt, quique jus dicunt, in universâ nostrâ ditione, quanta est, religiosissimè tuentur. Quod hactenus licuit nemini, licere volumus Paulo Manutio Aldi filio, ut & Aldi defuncti manibus quasi gratia referatur, & filii adolescentis optima ad virtutem indoles extraordinario munere decoretur.

Ex eruditissimi ZELTNERI (b) de correctoribus libro comperio PAULUM MANUTIUM negotio expoliendi bonorum virorum scripta, ut aptissimus fuit, ita labentem præfuisse, favoremque omnium doctorum adeò meruisse: famamque inde nominis & per patrem & doctrinam suam consecutum, à Bononiensibus, ut academiam urbis suæ excudendo ornaret, expetitur, sinè morâ eorum desideriis satisfecisse, & per sex integros annos officinam instructissimam illic locorum habuisse: abhinc denuo Venetias migrasse curam patris & Andrea ejusdem soceri officinarum suscepturum. Nihil tamen adhuc mihi occurrit, quod me certiores faciat, Paulum Bononiæ typographiam exercuisse; nullius libri editio, quod sciam, comparet; nulla extat inter tot, quas, ubicunque locorum degeret, ad familiares scribere solebat, epistola Bononiæ data: & ægre animum inducam credere, illum, si ibi per totum sexennium moram traxisset, nullam sui memoriam reliquisse. Videtur, nisi fallor, verisimilius, cum in paternâ officinâ suæ artis fundamenta posuisset, & in eâ cùm corrigendis tum imprimendis libris

(a) Præfigitur initio commentarii ejusd. Aldi filios. 1547. in 8.
Manutii in Cic. Epistol. ad Attic. edit. apud (b) Pag. 333.

libris operam dedisse unâ cum suis, donec (a) vixerint, fratribus: quibuscum dum curas typographicas communicaret, libri plerique ex illorum officinâ prodeuntes hîc subscriptione notabantur, (b) *apud Aldi filios*. His sumptus (c) aliquando suppeditabat Federicus Turrifanus eorundem avunculus; idem nonnunquam suo (d) solius nomine libros imprimebat. Federicus ille Turrifanus (e) Aldi Manutii Romani sororem duxerat; (f) Bernardi forsân seu Bernardini Turrifani, quem prius dixi Parisiis libros excudisse, frater; & (si rectam conjecturam facio) Andreae Torefiani de Asula (g) Veneti olim typographi filius; nam (h) *se facere id, quod à patre hereditarium acceperat*, fatebatur.

Typi, quibus PAULUS MANUTIUS utebatur, fuerunt elegantes, cum (i) Latini tum Græci. Græcos Mureto non mediocriter placuisse ipse in epistolâ (k) ad Muretum indicavit; nec horum tantum elegantiam (l) prædicabat, sed & copiam. *Typos*, inquit, *Græcos fratris mei, nescio quâ culpâ amissos, benignissimè mihi polliceris ac defers. Ego, mi Robortelle, istam vehementer amo voluntatem, quam tibi certè emetior: libertate verò tuâ etsi delector maximè, tamen, cur utar, non est; cùm officinam satîs amplâ & pereleganti, hujus generis copiâ magnis jam sumptibus instruxerim.* Quid de ejus typis Muretus ad eum scripserit, non hîc omittendum, est. (m) *Characteres tui Græci sanè luculenti: ac dolerem Gallorum nostrorum vicem, quos à te ceteris omnibus rebus jampridem victos typorum quoque Græcorum elegantia superatum iri video, nisi plûs te quàm plerosque illo-*

(a) Ex his unius mortem deslet, uti supra ex eius epistolis constat. Alterum compario (pag. 427. ex Pauli epistolâ ad Jo. Bapt. Tuum Romæ V. Câl. Nov. M. D. LXV. datâ) *Asula anno 1565. vixisse sibi animo tranquillo, ab omni remotum graviore curâ, ita ut rem domesticam non contemneret.*

(b) Usque ad ann. 1555.

(c) Aristotel. Græc. 1553. *Expensis nobilis viri domini Federici de Turrifanis eorum avunculi.*

(d) Erotemat. Chrysolor. & Etymologic. Magn. 1549. & Dion. Chrysostom. Orat. 1551. Vide Catalog.

(e) Erotemat. Chrysol. 1547. 8. apud Federicum Turrifanum, qui Aldi epistolam huc editioni præmisit, & his conclusit verbis: *Alina eruditionis memor illiusque scientiâ illeclus Federicus Turrifanus sororius hunc epistolam rursus imprimi voluit.*

(f) Hic Bernardus Turrifanus. (Parisii, via Jacobâ, in Aldinâ bibliothecâ, 1557. in 8.) imprimendum curavit librum Pauli Manutii de legibus eodem anno, quo prodit Venetiis in fol. ex Aldinâ officina.

(g) Lege Annal. Typograph. Tom. 1. pag. 147.

(h) Lege Præfat. ad Dion. Chrysost. Orat.

(i) Marco Antonio Nattæ in suâ ad eundem epistola [Pag. 164.] typos suos Latinos commendat. *Murem*, inquit, *librum de legibus ad te mitto. Isdem typis, si tibi placuerit, utemur in tuo libro. Sumptus omnino major erit, quàm si litera minor esset: verùm hoc tui consilii ac voluntatis est. Status arbitratus sum; perpende magnitudinem libri: deinde significa, quid velis. Mitto etiam aliud characteris genus, ut alterutrum deligas. Utrumque enim in foliis, quod aiunt, formam aptè convenit: sameis dignitas est major in maiore. De ratione sumptus, si numerum paginarum tui libri significaveris, & simul versuum in unâquâque paginâ, & literarum in quolibet versu; facile summa fiet, & ad te scribatur.*

(k) Pag. 150.

(l) Pag. 130.

(m) Lege Epistol. Muret. pag. 15.

illorum amarem. Quâ fide Paulus in typographicis negotiis egerit, quâ diligentia, quàm diversa ab aliis typographis ratione, nos proxima (a) ad Marcum Antonium Nattam docebit epistola. *Adeone erravi, & lapsus sum in subducendâ ratione, ut de foliis quinquaginta coijcerim, quæ nunc octuaginta fore video? Pudet indiligentia mea. Verùm, ut est, commodo meo rem suscipere non possum: nec audeo recusare, ne mea fides in dubium apud te veniat. Itaque peto à te, ut cum tuâ ratione meam quoque ducas, nec exigas à me plus, quàm res & fortunæ meæ patiantur.* Num, quodd ais, redituram ad me pecuniam cum sanore, libro vendito; videlicet communi quâdam, non propriâ me regulâ metiris. Non enim ego, ut alii, qui libros imprimunt, habeo statim certos homines, qui eos divendant, & longinquas in urbes regionesque disseminent. Venduntur hic statim à meis omnes ita parvo pretio, ut lucri quidem minimum, sed minimo simul labore, minimâ molestiâ fiat. Meum ergo librum itidem, inquis, vendes. De doctrinâ libri tui, de elegantia possum ego facile judicare: de venditione quis præstat? An nescis libros Latinos optimos veteres ita nunc jacere, ut penè sordium in genere putentur; vix jam Ciceronem ipsum, Casarem, Sallustium legi; à multis etiam ne legi quidem, planèque contemni? Quare noli mirari me tam esse diligentem in iis rebus, quas me docuit usus penè quotidianus, & in quibus non licet esse sine magnâ mercede negligentem. En literati illius typographi tempore acerbum literarum fatum! Illum tamen suorum temporum incoelicitas ab instituto cursu neutiquam absterruerunt. Ille enim erigendarum, quæ tum jacebant, literarum magis quàm lucri faciendi studio efferebatur, averisimum gerens animum iis, quos quæstus avidiores esse cernebat. Jo. Antonius (ait ad Octavianum Ferrarium (b) scribens) bibliopola vester, homo est, quod inter nos dictum sit, paulò ad rem attentior, quàm vellem. Nisi remittat aliquid de suâ consuetudine, vix puto inter nos posse convenire. Verruntamen quid ad nos? utamur alio, qui se prabeat equiorem in transigendo, deinde bonum virum in fide præstandâ.

Inter Pauli Manutii opera recensentur hæc Italicè scripta: (c) *Trattato de gli elementi & di molti loro notabili effetti* 4. Venet. apud Aldum. 1557. (d) *Lettere di varii scrittori, in tre libre diversi.* Lettere volgari. (e) Poësin Latinam non infelicitè coluit. Videtur autem animum præfertim ad styli epistolæ exercitationem applicuisse (f) tam accuratâ diligentia,

(a) Pag. 166.

(b) Pag. 198.

(c) Bibliothec. Barberin. & Thuan. Tom. 2. pag. 33.

(d) Teissier. Elog. de Paul Manuce.

(e) Vide Tom. 2. Deliciar. poët. Italor.

(f) Sciopp. de Styl. Histor. & Zeltner. de corrector. & Teissier. Elog. *Asin quo ses lettres eussent toute la perfection, qu'il*

étoit capable de leur donner, il n'achevoit qu'à la fin de l'automne celles, qu'il avoit commencées au printemps. [Hoc tamen de perpaucis, si de ullis, dici potest; cùm pleræque omnes, quibus aut amicis responderebat, aut de rebus literariis vel ad se pertinentibus agebat, moram aded longam minimè admitterent.] Nous apprenons dans un des dialogues de Speron,

ut uni interdum epistola concinnanda aliquot impenderit menses, spatio inter singulas lineas amplo facto, cui omissa hactenus inferere posset. De PAULI in dictando literas facilitate, hæc ex ipsius ad Murctum (pag. 157.) epistolæ accipe. *Vix credas, quàm non facîle meâ manu litteras conficiam; & quàm facîle, cùm utor amanuensi, fluat oratio. Itaque scripsi ad Severum laboriosè, quod inambulans, ut antea solebam, minimo negotio dictâsem. Discessus ille meus, magnorum index malorum, ut ab amicis tunc falsâ conjecturâ ductis putabatur, familiares meos, quorum uti operâ consueveram, Podocatharum, Fasnardum, postremò etiam Nicolaum Cretensem mihi ademit. Filium habeo, sed puerum adhuc, & imbecillo corpore, & occupatum satis domesticâ curâ. Sui postea filii (quem Aldum fuisse puto) manum ad id negotii adhibuit; uti comperio ex epistolâ ad Jo. Bapt. Rasarium Venetias Patavii datâ (pag. 309.) quam sic concludit: *Hæc dictavi, ut soleo, filio meo; nam ut scriberem ipse meâ manu, neque per medicum licebat, nec sanè stomachi ferebat imbecillitas.* Et aliî item ad Jo. Bapt. Titium Florentiam Romæ, nonis Decembribus MDLXI. datâ; *Vale, & salve à filio meo, cui raptim hæc manè dictavi, cùm in Vaticanum negotii causâ properarem.* Suarum epistolarum & præfationum volumen ad Albericum Cibo Malaspinam Massæ & Carrariæ principem milit, (a) quas ipse nequaquam edere animum induxisset, nisi suadentis atque etiam petentis Venetæ nobilitatis ipsum movisset auctoritas. Epistolas illas puto primùm prodiisse anno MDLIX. quo lego datam ad Albericum Cibo præfationem: quarum tunc volumen continere non potuit libros plures quàm quatuor; nam liber quintus ab epistolâ ad Pium IV. Pontificem creatum gratulatoriâ; creatus est autem Pius IV. anno 1559. (b) Editio proxima (c) quæ ipso autore præfante Colonia anno 1569. prodiit, [quam nondum vidi] libros octo complexa est. Editioni sequenti, quæ (d) anno 1571. apud Aldum Pauli filium lucem aspexit, duo præterea libri additi sunt. Editio deinceps, quam clariss. Zeltnerus anno 1573. vulgatam memorat, fuit libro uno amplior, & undecim libris absoluta. Ultimus scil. duodecimus liber à filio Aldo post fata patris additus censetur.*

PAULI MANUTII fama ubique jamdiu percrebuerat: nec quis ferè erat ullo disciplinæ genere clarus, qui cum illo familiaritatem con-

ron, que Paul Manuce avoit toujours des livres à la main, qu'il étudioit sans cesse, & que l'extreme attachement, qu'il avoit à l'étude étoit la cause d'une infinité de maux dont il étoit accablé: cependant (ajoute Sperone) Manuce étoit plutôt né pour être lu de tout le monde que pour lire.

(a) Lege Epistol. P. Manut. ad Alberic. Cibo præfix.

(b) In Bibliothec. Tellerian. pag. 413.

reperio; Epistolarum Pauli Manutii Libros IV. Ejusd. Præfationes. Venetiis, Ald. 1560. in 8.

(c) Zeltner. Corrector. pag. 342.

(d) Hæc utor in epistolis ex decem prioribus libris allegatis: In duobus ultimis eâ, quæ ex typographiâ Jacobi Stoër ann. 1606. in 12. exiit, & duodecim libros complectitur.

conflare non percuperet. Anno (a) 1552. Romæ, quò gratiâ eruditos conveniendi & eruditionis augendæ profectus erat, comiter à *Michaële Sylvio* exceptus est; & *Julii III.* Pont. Max. *Masæique* Cardinalis ipsiusque *Sylvii* hortatu ac promissis ad commorandum ibique antiquiorum literarum studio invigilandum invitatus. Nullis tamen tunc oblatis conditionibus adduci potuit; sed Venetias reversus usque ad annum (b) 1559. artem typographicam excolendo de eruditorum studiis bene mereri non cessavit.

Anno circiter 1560. (c) à summo pontifice *Pio IV.* accitus est Romam (d) non contemnendam conditione ad sacrorum librorum editionem. (e) *Me quidem (inquit) Venetiis, domestico patris mei restituendæ antiquitatis instituto, & honestè satis & commodè viventem, nihilque minus, quàm de migratione, cogitantem; quippe cum ab egregiis sæpe civitatibus, atque aded à superioribus pontificibus semel & iterum optimâ invitatus conditione, nihil tamen unquam novi consilii cepissem; tui pontificatus fama Romam facillè perduxit. Nam, cum à summo viro Hieronymo Seripando, cui tua sapientia in cardinalium collegio locum tribuit, literas accepissem, in quibus erat scriptum, cupere te sacros omnes libros, vel hominum incuriâ vel improbitate corruptos, quam emendatissimos pervulgari, vellèque in eo operâ uti & industriâ meâ; spatii ad deliberandum nihil sumpsi: statim rescripsi, ita me animatum esse, ita paratum, tibi ut in omnibus rebus libenter obsequerer; susciperem, quacunque velles; & præstarem, quicquid possem. Quo quidem tempore non mihi aut ulla novorum commodorum est injecta cupiditas, aut bonorum splendor mentis oculos præstrinxit &c. Erat mihi non modò laudabile & honestum, sed illustre etiam & gloriosum, vocari à *Pio IV.* pont. ad eam curam, ut sanctissimorum virorum scriptis emendandis edendisque præessem.* (f) Totum hoc imprimendi munus,

(a) Lege Epistolam Longino, qui anno 1555. prodit, præfixam. pag. 2. lin. 13.

(b) Comment. in Cicer. Orat. pro Sext. in 8. Venetiis 1559. apud Paulum Manutium Aldi F.

(c) Lege Epistol. ad Pet. Miscovium datam Romæ, XIV. Kal. Oct. M. D. LXI. Pag. 332. Lege etiam pag. 345.

(d) Zeltner. Corrector. pag. 337. *Argentei typi & 4000. ducatorum annui stipendii loco promissi erant à pontifice Pio IV. quibus verò an steterit P. Maximus, altum de iis silentium Manutii dubitare meritis jubet. Interim tamen per decem annorum lustra [id est, per decem annos] pari gratiâ Pio V. & Gregorio XIII. in se propensis Spartam suam diligenter ornavit. Liberrimus inter hæc nostris erat aditus, &*

usus bibliotheca Vaticana, cui & præfectus aliquandiu fuit, unde manuscripta varia, præcipuè illa, qua Heidelbergâ venerant, producta restituit, emendavit, atque typis suis vulgavit, quos codices omnes ipse lustrans ab erroribus præli purgare solebat. Mallincrot. de Typogr. p. 98 ex Onuphr. Panvin. in Vita Pii IV. Officinam libris SS. Patrum accuratè & integre imprimendis instituit, accito Paulo Manutio Aldi filio, viro tum in eâ facultate, tum vario literarum genere claro, qui ei muneri præfuit.

(e) Lege pag. III. præfationem Paul. Manutii ad Pium IV. in librum Regim. Poli de concilio.

(f) Lege pag. 431. Epistol. P. Manutii ad Pium IV.

munus, quod mihi à te mandatum pro meâ fide curo, duas habet partes; publicam unam, quæ ad communem animorum utilitatem pertinet, ut è sacris libris maculæ omnes eluantur; alteram privatam, ut ea mihi interim suppetant, quæ si a'sint, mecum & cum meis agatur incommodius. Quod ad priorem attinet, facerem arroganter, si tibi tantam rem studeam commendare, cum quatuor societas virtutis & innocentie cardinalium, quos huic negotio præfecisti, singularis prudentia nihil deesse patiat. De meipso attingam (a) pauca. &c. (b) Paulo, à quo die Romam venit, otioso nunquam esse licuit; neque verò salutationibus quotidianis, quarum pleraque illi quidem voluntarie erant, necessarias quasdam aliis ambitio faciebat, valde fuit deditus; dum in curâ, quam susceperat, ut emendati ederentur sacri libri, sibi esse hærendum intellexit. (c) Ibi quanquam tum aliis rebus, tum officio salutandi molestissimo quotidie ferè distinebatur, jucundè tamen satis vixit: si modo homini, scientie cupido, sine librorum usu, quo carebat perinvitus, jucundi quicquam esse possit. Ipsius præla, comparatis jam ferè omnibus rebus, quæ ad imprimendum pertinent, præstò erant, & à Cypriani epistolis, quod felix faustumque esset, initium sumere decreverat. (d) Hòc eodem tempore à Joanne Turritiano epistolam accepit, quæ ei molestiæ nonnihil & doloris aspersit; cuique id dedit responsi. Bonifacii Cuietani nomine, principis egregii, cujus causâ velle me omnia atque etiam debere confiteor, accurate petis, ut ad ejus filium liberalibus excolendum disciplinis conferam studium & industriam meam. Quod idem antea cum & sæpe & vehementer peterent cardinales aliquot, optimè de me meriti, invitus equidem, tamen pernegavi: neque verò ob eam causam, quia privatim docere, præsertim in urbe Româ, dignitatem non habere, arbitrantur multi; (quod mihi quidem videtur secus; quod enim scire honestum est, id cur docere turpe sit, non intelligo) sed multò magis, quia publici muneris cura, libenter à me pro communi utilitate suscepta, vacui sanè temporis minimum relinquit; & id ipsum, quod relinquitur, jure quodam suo sibi postulant, atque exigunt studia mea: quanquam ab his me sæpe vel salutandi necessitas, vel amicorum avellit interpellatio. Non enim me *μικρόν τι* quendam, abhorrentem à consuetudine hominum, & humanitatis expertem, natura sinxit. I'eruntamen cum illâ studiorum suavitate voluptatem nullam comparo. Quod si nobilissimi adolescentis confirmandum optimis artibus ingenium susciperem, valde mihi cogitandum esset, quid patri ejus & patruo, quid etiam avi memoria, quem colui studiosissimè, quid familiæ claritati deberem. Sæpe mihi occurreret mea fides, & suscepti ratio muneris, & hominum quoque opinio, cui serviendum esse non ignoras. Quæ profectò vel singula tanti sunt, ut maxi-

mam

(a) De quibus paulò pòst dicetur.

Non. Dec. M. D. LXI. datam.

(b) Lege pag. 342. epistolam Romæ, XIV. Kal. Oct. M. D. LXI.

(d) Lege pag. 350. epistolam Romæ XVI. Kal. Jan. M. D. LXI. datam.

(c) Lege pag. 349. Epistolam Romæ

nam à me diligentiam flagitare videantur ; cum in hac tot rerum occupatione tantà ne mediocrem quidem prestare possim. Triennio post suum in urbem Romam adventum Paulus in epistolâ ad Franciscum Merandum Romæ, XII. Kal. Febr. M D LXI. (a) datâ hæc scribit ; De rebus meis, hoc unum, quo letari possis, accipe ; frui me multorum benevolentia ; cetera satis frigere. Causam conferamus in tempora ; nam ab hominibus libenter culpam averto. Pontificis quidem præstantem animum ita varia itaque graves distrahit cura, ut ignorare multa cogatur, multa etiam delegare aliis, qui præter suum negotium nihil curant.

PAULUS MANUTIUS Romæ excudit anno 1562. S. Jo. Chrysostomi de Virginitate librum à Julio Pogiano Latine redditum, in 4. Et Reginaldi Poli (b) librum de concilio, in 4. Anno 1563. S. Cypriani (c) opera, in fol. Et librum Francisci Vargas (d) de jurisdictione

(a) Lege pag. 371.

(b) Bibliothec. Tellerian. p. 157. De concilio liber Regim. Poli Cardinalis. Ejusd. de baptismo Constantini M. questio. Reformatio Angliæ ex ejusd. decretis ann. 1556. Roma. P. Manutii, 1562. in 4. (Paul. Manutius hunc Librum Pii IV. jussu editum primum fuisse in suâ præfatione declarat.) Sic & Bibliothec. Barberin. Tom. 2. pag. 230. Ubi alia etiam memoratur eorundem tractatum editio eodem quoque anno 1562. Venetis in 8. His Poli operibus Paul. Manutius addidit ad Pium IV. præfationem, in quâ Reginaldi Poli vitam breviter, laudes tuæ prosequitur ; ex quâ, ut & ex aliis Præfationum Manutianarum locis, (pag. 111. usque ad 123. pag. 129. 136. 138.) lector animus Pauli Manutii perspiciet Romanæ ecclesiæ sedisque partibus addictissimum. Sic Epistolæ pag. 404. 405. in epistolâ ad Petrum Periphrasem Lugdunum missâ : *De amico meo duriora significante litera tua : quæ si vera sunt, amicum jam non appello. Excellet licet ingenio, valeat industriâ, ex antiquis monumentis præclara quæque delibaverit ; hæc inania sunt, nisi cum optimâ mente & Christianâ pietate jungantur. Quod si se respexeris, si cum ecclesiâ Catholâ, id est cum Deo, redieris in gratiam, tunc ego me illi restitui, tollam hominem, & ornabo, quantum in me erit ; nullum ei deesse à me officium patiar, quod ad ejus dignitatem estimationemque pertinet. Quod scribis, Lugduni meliore iam loco religionem esse &c. Rex adolescens ac penè*

puer, cum in Christi causam tanto animo ceperis incumbere, superare videtur aetatem virtute &c. Passerino meo cum salutem à me scripseris, hoc addes, memoriam illius nostræ veteris amicitia mihi esse per jucundam, sed longe charius longèque jucundius, quod omnes ingenii sui vires ad profligandos Apostolicæ sedis hostes felicissime profundat. Gratulor sanè optumo juveni de istâ facultate ; nec dubito, quin cum semper, quocunque eas, quancunque rem aggrediatur, opem suâ Deus & prosequatur & juvet. Ronillium, præstanti humanitate virum, egregiè de religione sentientem, si meo nomine saluaveris, gratissimum facies. Vale. Roma, XIV. Kal. Dec. M D LXV.

(c) Bibliothec. Barberin. Tom. 1. pag. 323. & Tellerian. pag. 20. & Albert. Fabric. Biblioth. Latin. vol. 3. pag. 379. Paulus Manutius epistolarum librum quintum addidit. In hac editione multa è MS. antiquissimo Veronensi emendavit Latinus Latinius, qui nomen suum adscribi noluit, quod Manutius contra codicum MS. fidem aliqua retinisset, alia addidisset. Hanc Cyprianicorum operum editionem Carolo Borromeo Cardinali (cui avunculus erat Pius IV.) Paul. Manutius dedicavit. Prælat. pag. 127.

(d) Huic Paul. Manutius præfationem (pag. 124.) addidit. Hujus editionis mentio fit in Bibliothec. Barberin. Tom. 2. pag. 497. & Tellerian. pag. 171. Franc. Vargas, de episcoporum jurisdictione & prælat. maximi auctoritate, responsum. Romæ, Paul. Manutii, 1563. in 4.

diétione episcoporum, & summi pontificis autoritate, in 4. Anno 1564. Canones & decreta (a) Concilii Tridentini, in fol. Anno 1565. Clementis Moniliani cardinalis (b) Theologicæ disputationes. *Paulus* interim, dum Romæ commorabatur, mihi videtur (c) Venetiis etiam typographæum, neque quidem otiosum, habuisse.

Postquam Romæ aliquandiu vitam satis laboriosam duxisset, sibi que omnia prospere, ut speraverat, non procedere sensisset, coepit apud Pium IV. pontificem (d) queri. *Ego*, inquit, *cum ad urbem veni, licet à Pio IV. sperari posse omnia intelligerem, tamen efferrî me cupiditate non sum passus; id unum spectavi maximè, ut benevolentia tuâ, in quâ pono omnia, perpetuò fruerer.* — *Domesticis rebus satis consultum putabam honorario illo annuo, quod à tuâ benignitate impetraveram.* — *Sic annus abiit: nec interea novam mihi cupiditatem dies attulit; quæ etiam admonet, quò propius*

(a) Cum Paul. Manutii præfatione. pag. 135. Bibliothec. Barberin. Tom. 2. pag. 476. & Tellerian. pag. 147. Teissier. Additions aux eloges. pag. 236.] „ Nicius „ Erythræus & Marville nous aprenent, „ que, quand les theologiens nommés „ par le pape eurent composé tout le corps „ du catechisme du concile de Trente, on „ choisit trois excellens hommes pour l’é- „ crire en Latin d’un style pur & intelli- „ gible; que ces trois élus furent Paul Ma- „ nuce, Julius Poggianus, & Corneille „ Amalthée: lesquels sans être theologiens „ réussirent parfaitement de cette entre- „ prise, de sorte que ce catechisme est un „ livre agréable à lire pour le style, & „ qu’on peut faire lire à la jeunesse, à qui „ l’on veut apprendre le Latin &c.

(b) Has Paul. Manutius Clementi Moniliano cardinali inscripsit, præfatione (pag. 137.) Romæ, M. D. LXV. mense Sept. datâ: in quâ scribit hoc *Theologica- rum disputationum volumen anno superiore impressum, authoris mox industria locuple- ratum, duobus nuper additis tractatibus, uno de Celibatu, altero de Peccatis, ite- rum à se, authoris consensu, edi. Cle- mentis Moniliani cardinalis Araceli com- pendium Catholicarum institutionum, cum duobus tractatibus de peccatis & de celibatu; Roma, 1565. in 4. memoratur in Bi- bliothec. Draud pag. 281. & Barberin. Tom. 1. pag. 85. Sed in Tellerian. pag. 58. & Simler. pag. 122. legitur impres- sam apud Antonium Bladum. Bladus for- san & Manutius in hoc imprimendo socii*

fuerunt.

(c) Illud typographæum, dum *Paulus* Romæ aberat, cuidam ex suis operariis primario commississe potuit, forsan filio etiam Aldo; qui, licet patri Romam mi- granti comes fuerit, eique ibidem com- moranti officium suum præliterit, Ve- netias tamen frequenter invisebat. Eum Venetias profectum anno 1565. 6. Id. Nov. & unâ cum matre, anno 1567. comperio ex Pauli (pag. 401. 460.) ad Jo. Bapt. Titium & Augustin. Angelicum Epistolâ. Habemus Aldi ipsius epistolâs Venetiis datas, alteram anno 1561. Or- thographiæ rationi præfixam, alteram anno 1566. in initio libri de Veterum notarum explanatione. Hos tractatus Aldus Manutius anno 1566. Venetiis excu- dendos curavit; de quibus plura, cum ad Aldi Manutii mentionem plenius facien- dam pervenero. Idem Aldus forsan cu- ravit Asconii Pediani in Ciceron. Ora- tion. explanationem, quæ in 8. Venetiis prodit cum Scholiis Pauli Manutii recu- sa (nam antea ibidem in 8. prodierat ann. 1545. Vide Fabric. supplem. biblioth. Lat. pag. 144.) & secundam Livii editionem cum Sigonii Scholiis, quæ in fol. anno. M. D. LXVI. prodit, cum hac subcrip- tione, *Venetiis, apud Paulum Manutium Aldi F.* Et cum hac eadem subscriptione, eodem hoc anno, Horatii Opera in 4. cum Dionys. Lambini in eadem Com- mentariis, & Jo. Michaelis Bruti in Car- min. & Epod. explanationibus.

(d) Epistol. pag. 430. 431. 432. 433.

pius ad hujus peregrinationis, quæ vocatur vita, finem accedimus, et minime de viatico laborandum. Itaque mutatum nihil est in consiliis meis: animus, quos antea sibi fines præscripserat, iisdem se continet, ultra nihil appetit. Sed corporis alia quædam ratio est: ætas jam ingravescens quasi extra ordinem multa desiderat; multa etiam, præsertim in laboribus ac studiis, valetudo requirit imbecillior. &c. Nihil definitio, neque mihi certum beneficii nomen peto: — ego rationes meas principi maximo & ad beneficentiam nato commendare me intelligo. Nihil me postulare præcipuum decet: unum illud indicare satis est, fulciri oportere subsidio aliquo fortunas meas &c. Carolus (a) Borromæum Cardinalem per epistolam sollicitavit, ut ejus, quæ apud Pontificem avunculum suum valebat, gratiâ posset id consequi, quo Romæ libenter viveret. Post mortem Pii IV. (quæ in ann. 1565. Decemb. 10. incidit) Paulo Manutio Roma displicere cœpit; studia inceperunt propemodum jacere; ipse uti valetudine incommoda: uti in (b) epistolis anno 1566. 4. Non. Jan. 8. Id. Jan. 8. Id. Feb. datis testatum legimus. Quamvis Pius V. (qui Pio IV. successit ann. 1566. Jan. 7.) laudaret, (c) pontificem, qualem ætas nostra non vidit; annoque proximo (d) se rem familiarem, (quorundam hominum incuriâ aut socordiâ quod acciderat) amissam recuperavisse letaretur; non tamen multum temporis decurrit, antequam in querelas recideret: (e) se valetudine uti satis commodâ; re familiari, si spectentur ipsius labores, parum copiosâ; si ratio temporum, satis amplâ. Anno deinde (f) subsequente scripsit, se non modo Romæ esse, verum etiam libenter esse, existimatione integrâ, re familiari auctâ potius quàm imminutâ: se (g) & valere & satis jucundè vivere, re domesticâ ita jam constitutâ, ut adolescenti filio, quem unicum habebat, cogitandum de virtute potius quàm de fortunâ videretur. Habemus Pauli epistolam tunc temporis ad Joannem Cratonem [Id. Sept. M. D. LXIX.] scriptam, quæ se apud eum purgat, quod de imperatore Maximiliano (h) ad Sambucum perscripta ex libro epistolarum suarum sustulisset. Ann. 1570. Paulus ad Cratonem Viennam misit epistolam (i) Romæ, Id. Jun. M. D. LXX. datam; in quâ hæc à Paulo scripta occurrunt: *Mediocritatem earum rerum, quæ fortune bona quidam vocant, planè me consecutum credidi, cum decem abhinc annis Romam veni. Quis enim aliter crederet, cum*

(a) Pag. 433.

(b) Pag. 407. 408. 411.

(c) Lege pag. 415. epistolam ad Marium Corradum datam VI. Kal. Sext. M. D. LXVI.

(d) Lege pag. 443. epistolam ad Jo. Franciscum Cremon. datam IV. Kal. Quint. M. D. LXVII.

(e) Lege pag. 452. epistolam ad Anton. Furnarium datam XVI. Febr. M. D.

LXVIII.

(f) Lege epistol. lib. 9. pag. 21. epistolam ad Jacob. Garseium datam VI. Kal. Oct. M. D. LXIX.

(g) Ibid. pag. 33. epistol. ad Ant. Furnar. dat. XII. Kal. Feb. M. D. LXIX.

(h) Ibid. pag. 4. 5. 6. 7.

(i) Hanc antea ineditam luce donavit doctissimus Morhoffius in Polyhistor. Tom. 1. pag. 317.

à pontifico maximo vocarer &c. Dicam, & id ipsum invitus: nescio quo fato mihi fontes aruisse, qui profluere solebant; benignitatem, quæ antea patebat, ita clausam in me esse, non modo, ut nihil ejusmodi, in quo vel copia vel splendor inesset, sed ne mediocritas illa quidem, quæ repellit incommoda, quæ honestatem ex parte saltem aliquâ tuetur, mihi adhuc obtigerit. &c. Quod ad rei domestica jacturam attinet, tranquillo satís animo sum; illa me dies noctesque vexat cura, quòd, si quem studia mea fructum ferre, siquid posteris industria mea prodesse poterit, id periisse totum ac perire quotidie magis intelligo. Nunc quòd jacere mea studia per annos decem sum passus, quòd fundamentis adolescentiæ præclarè jactis, ætas gravior expectationi non responderit, id cum recordor, penè totus ipse mihi displiceo &c. Sed illa pars literarum tuarum, in quâ de Maximiliani Imperatoris admodum propensâ ad liberales disciplinas voluntate significas, & addis, opem ab eo si petam, fore, ne frustra petam, ea verò pars animo meo tanquam labanti quiddam, quod consisteret, instillavit. &c. Equidem, si hoc per te assequar, ut ex turbulento negotii genere emersus, ad tranquillitatem perveniam, & quod reliquum vitæ contigerit, in optato literarum portu, interpellatore nullo, vacuus omni curâ, degam, nulla res erit tanta, quam non & me tibi debere confitear, & libenter suâ causâ suscipiam. &c. Illum autem portum, cujus spes ex eâ, quâ Crato apud imperatorem valebat, gratiâ affulserat, nunquam consecutus est. Ei itaque Venetias ad patrios Lares (a) remigrandi fixum fuit consilium: & Ro-

(a) Epistol. lib. 9. pag. 8. Ad Jo. Cratonem. Roma, Kal. Mai. 1570. Meus animus, aberras à bonâ spe, quippe ætate ingravescens, valetudine perimbecillâ, morbo plurimorum mensium. Te rogo pro nostrâ necessitudine, siquid mihi acciderit humanitas, filium meum Aldum, qui vivit Venetiis, tuis officiis tuâque humanitate completaris. Ego, si diutius visâ fruor, nullum erga te amicissimi atque observantissimi hominis officium prætermittam. Hac quoque alienâ manu; nam mea vim penitus omnem ademit morbus. Vale, & posthac Venetias, quòd me brevis conferre cogito, ad oratorem vestrum literas mittes. Is mihi eas reddendas curabit. Et quanquam fieri potest, ut inde me Patavium, valetudinis curanda gratiâ, conferam; tamen discedens mandabo meis, ut literas mihi tuas eo mittant. Ibid. pag. 14. Ad Augustin. Angelellum. Roma, Kal. Sept. 1570. In valetudine nonum jam mensem ita laboro, ut neque ratione victus neque ullo remedii genere adhuc quidem allevari potuerim. Itaque misero jaceo, spe jam destitutus omni, præter eam, quam in cæli mutatione multis ponendam arbitrantur. Exi-

re propter nimios calores nondum licuit. Sed ego exequendi consilium ita cepi, ut Urbem planè relinquam, & ad patrios Lares remigrem. In quo pontifex, ut est insigni præditus humanitate, facilem perbenignumque se præbuit. Si queris, lætior an tristior discedam; non facile dixerim. Ita multa occurrunt, quæ animum ac voluntatem huc illuc distrahant. Propensior tamen in hanc partem sum, ut post annos decem, ætate ingravescens, urgente præsertim difficili morbo, ad patria complexum recurram. Eamus igitur diis bene jurantibus, & redeamus aliquando ad illa studia, unde discedere piaculum fuit. De discessu igitur fixum consilium est; de die nondum statui: sed ut hyemales imbres tempestatesque vitentur, ante Kal. Oct. cogitamus. Onuphrius hic remanet, meo sanè cum dolore: non solum enim ejus operâ utebar in studiis; verum etiam conviciâ, sermone, probitate, ingenio ita fruebar, ut hanc jacturam sarcire posse vix unquam putem. Hæc adolescente nihil aptius ad naturam meam. Quid de Onuphrio alibi (Epistol. lib. 2. pag. 81.) scribat Paulus, hic injiciam. Onuphrius Panvinus, illæ antiquitatis bellus, specta-

(a) Româ discedendi facultate à Pontifice primùm petitâ , viatico verò (b) , quod rogaverat , non impetrato , Septembri (c) mensē ann. 1570. in viam se dedit ; & Venetias (d) reversus , à propinquis , familiaribus , notis pariter atque ignotis summâ voluptate exceptus est.

PAU-

spectate juvenis industria , Et ingenio , ut probitate , prastans , hic (scil. Venetiis) est , eritque in aliquot menses. Imprimis suos fastos cum commentariis ; & interdum adornat alia. Sape litigat obscuris de rebus cum Sigonio nostro. Sed utriusque bonitas , mutuus amor , excellens ad cognoscendam veritatem judicium , facit , ut inter eos facile conveniat. Paulus Manutius in adolescentibus impensè mirabatur propensam ad studia literaria indolem ; eorūque , ubicumque essent , familiaritatem ambiebat : sic epistol. lib. 7. pag. 429. Tu meis verbis eruditum in primis & probum adolescentem , Josephum Scaligerum , si est Lucretia , salutes velim.

(a) Epistol. lib. 10. pag. 37. *Ad Cardinalem Joan. Moronum. Roma , 7. Cal. Sept. 1570. Sperabam fore , ut auctoritas tua facile impetraret ab equissimo principe annuam tantum ordinarii stipendii solutionem : ut quemadmodum Pius IV. venientem ad urbem insigni viatico donaverat , sic Pius V. ab urbe discedentem non modò simili , sed majore etiam munere prosequeretur : in quo ratio videbatur habenda aetatis meae , habenda valetudinis &c. A pontifice sum Romam actus ; à pontifice discedendi facultatem peto. &c. Vides cum Romano exlo minimè jam mihi convenire posse ; adductam esse in extremum ferè discrimen salutem meam ; autumnum adventare , cuius varietatem & inconstantiam mea nequaquam ferret imbecillitas. Venetias multis nominibus cogito. Sed si vel per pontificem , quod nec opinor , vel per quotidianam febrem , quod magis metuo , patriam petere non licebis , accedam ad Sabinos colles , quos florere audio regionis amplexitate &c.*

(b) Ibid. pag. 40. *Ad Cardinalem Guilielmum Sirlettum. 7. Cal. Oct. 1570. Quamquam neque tua neque collegarum tuorum , Moroni & Cornelii , de viatico mihi impetrando summa contentio quidquam profecerit : — optimi pontificis angustias temporum difficultas excusat. Veruntamen ingravescenti hominem aetate , agrâ valetudine , imparatum à re domestica , cum filiâ nubili , ab*

urbe Româ , cuius nomen omnia pollicetur , post decem annorum labores , suis sumptibus in patriam redire , iis fortasse , qui hac solens animadvertere , admirationem aliquam pariet.

(c) Ibid. pag. 45. *Ad Andream Antoninum. Venetiis. Ex sollicitudine ac laboris assiduitate incidi in morbum , cuius primam vi deterritus , deinde etiam diuturnitate defessus , tentatis propè rebus omnibus , cum neque periculi neque molestia finem viderem , cepi consilium in patriam revertendi : extremòque Septembri mense , dissuadentibus medicis & amicis , ager , in viam me dedi. Pisaurum usque morbus ingravescere visus est. Ad spectu maris , quasi jam in oculis diu expectata patria esset , propinqui boni spe , animus corpori medicinam facit : febris abiit , antequam Pisaurum solveremus. Ita Venetias , resecti cibo , paulò firmiores appulimus. Ibid. pag. 46. Ad Franciscum Morandum. Venetiis. Quae me causa , minimè naturâ proclivem ad nova consilia , nunc impulerunt , ut negotium illud Romanum , quod Pius Pont. Max. decem abhinc annis honorifico quingentorum scutatorum stipendio mihi demandaverat , rejiciendum putarem , non facile est scribere. — Illud fieri non poterat , ut cum illo mihi amplius caelo conveniret. — Veni domum : hic verò me summa quies & domestica commoda , fidelissimaque atque amantissima conjugis cura tanta , quanta potest esse maxima , planè recreavit.*

(d) Epistol. lib. 9. pag. 9. *Ad Jo. Cratonem. Venetiis , X. Cal. Nov. M. D. LXX. Nunc demum exoriri mihi videor , & quasi post multam noctem lucem adipisci , reversus post annos decem in patriam ab urbe Româ &c. Gratulantur amici , amplexantur , latitiam oculis , vultu , sermone declarant. — Angor saepe intimis sensibus , dum recordeor , quid jactura , quandiu Roma vixi , studia mea fecerint. — Laborabam domesticis incommodis , fratrum meorum culpâ ; nec spei erat emergendi , nisi nova consilia caperentur. Vocabar à pontifice maximo ; quo nihil videri poterat honorificentius : fructum autem quis non expectaret ? Lata , copiosa ,*

PAULUS, postquam (a) Româ discessisset Venetias rediturus, (b)
 se

ampla ab omnibus omnia promittebantur. Credidi, & speravi. — Quanquam hoc levius, quod spem sefellere eventus; non tam enim abundare, quam non egere, gratum est: illud perquam grave, quod perpeti saepe multa sum coactus, indecora prorsus, indignaque studiis nostris, aetate nostra, existimatione antea parâ. — Nunc, singulari divino munere patriam adepti, redimus ad illa praeclara studia, unde discedere non oportuit &c. Epistolar. lib. 10. pag. 42. Ad Cardinal. Gulielm. Sirlettum. Quicquid tui, dum in patriam revertor, suave est: tui autem aspera, gravia &c. Quae dum ferrem, hac mecum loquebatur animus: Sustine, praeteritorum memoria, futurorum spe &c. In patriam tendis, refertam bonis omnibus. Ibi te complexu excipiet dulcissima coniux &c. Ibid. pag. 48. Ad Camillum Palaestum. Venetiis. Hic me propinqui, familiares, noti pariter atque ignoti redemptem exerepere voluptate summa. — Est, cur immortalis Deo gratias agam habeamque maximas, quod mihi, occasione gravissimi morbi, missionis à pontifice petenda, ipsique pontifici concedenda mentem attuleris. Alioqui nec satis decorum putarem, nec unquam omnino commissem, ut ante pactam diem negotium publicum urbemque relinquerem. In discessu commoda quaedam sperabantur; nec desuis intercedentium dignitas, auctoritas; gratia: ratio temporum est adversata; pontifice naturâ liberalissimo Turcicum bellum, & praesentis futurique sumptus necessitatem excusante. Mirum id videri nonnullis. Ego, qui propemodum id, quod accidit, opinione jam praeceperam, non sum commotus, ipsaque missionis impetrata munere contentus, cetera non dixerim equidem contemnens, sed certe non maximi pendens, otii cupidus nihilo latius discessi. Nunc habeo cum valetudine negotium &c. Ibid. pag. 52. Ad eundem. Venetiis. Id. Decemb. M. D. LXX. — Roma, ne spes quidem erat otii; hic saepe vaco, nec tempus perire sino &c. Ibid. pag. 62. Ad Henricum & Camillum Caetanos fratres Bonifacii principis filios. Venetiis. 9. Kal. Dec. M. D. LXX. — Utinam biennio maturius in patriam venissem! Ibid. pag. 63. Ad Joan. Casellum. Venetiis, XLIX. Cal. Jan. M. D. LXX. Urbem Romanam ante duos menses, difficili diuturnoque

coactus morbo, reliqui. Melius omnino mihi nunc est: necdum tamen ita valeo, ut intermissa officia repetere audeam. Libros parce attingo &c. Ibid. pag. 65. Ad Horatium Cardanetum. Venetiis, XVI. Cal. Jan. M. D. LXX. — Erras, quod me bene nummatum in patriam redisse putas. Decem enim annorum laboribus vix tria scutatorum milia, id est quantum ad filiam collocandam requiratur, colligere potuimus. Ita mihi nulla pecunia, nullum vectigal, praeter veterem frugalitatem, & quo vectigal nullum est uberius, animum paucis contentum, relinquitur. &c. Ibid. pag. 66. Ad Antonium Rolandum. Venetiis, X. Cal. Jan. M. D. LXX. — Ego, posteaquam in patriam reverti, negotiorum magnitudine defatigatus, aetate etiam admonitus, & Venufini poeta versu, [Solve senescentem mature sanus equum] mihi & Alusis duntaxat vivere constitui. Nullas suscipio curas, nisi quas rerum domesticarum necessitas imponit. Novas amicitias non expeto; veteribus colendis operam non do: cum uxore liberisque suavissimam vitam duco. &c. Hic autem vocem [liberis] non satis intelligo; nam Aldum filium habebat unicum de tribus superstitem (Vide Epistolar. lib. 5. pag. 300.) qui tunc cum ipso degebat Venetiis; filiam autem (quod mox constabit) Romae reliquerat.

(a) Epistolar. lib. 10. pag. 54. Ad Franc. Cicereium. Ex oppido Plebe Sacci. 7. Id. Nov. 1570. — Fuit omnino, ut vita consulerem, ab Urbe discedendum. In quo summi pontificis clementiam & facilitatem laudabo nunquam satis: qui de languore meo certior factus, cum adhuc muneris mei susceptaque provincia menses non pauci superessent, abeundi tamen potestatem petenti aquissimo animo concessit. Hinc liquet Paulum Manutium, cum primum a Pontifice accersitus esset, suam operam muneri, quod ipsi demandatum erat, non ultra decennale spatium addixisse.

(b) Ibid. pag. 54. Ad Camillum Palaestum. Venetiis. Kal. Jan. M. D. LXX. — Utinam fundus meus aut abesset propius, aut ea saltem regione esset, ubi caeli gravitas minimè timenda videretur. Mihi crede; olearia ego instituerem, rusticis me oblectarem operibus, valetudini simul animoque consulerem:

sedem non semper habuit Venetiis fixam: sed, quò melius infirmæ valetudini suæque, quod vitæ (a) negotiosæ præferre solent viri studiis dediti, orio consuleret, cœlum frequenter mutavit. Primum in oppido (b) Plebe Sacci aliquandiu habitavit; dein non diu (c) Venetiis; postea, cum (d) sex amplius mensibus Mediolani moram fecisset, repetiit Ve-

lerem: quod aliquā tamen ut ratione consequar, quocunque loco, quacunque regione, operam dabo. Nam hic diu commorandi spem auferunt multa, sed maxime frigoris injuria, & vinorum auferitas: quæ, tenui corpore, imbecillo stomacho, ferre vix possum, vel nullo modo possum. Itaque de migratione cogitandum.

(a) Ex iis, quæ hætenus in Pauli Manutii notitiâ allegata sunt, satis apparet ipsum à vitâ publicis negotiis, crebris salutationibus & hujusmodi officiis implicitâ alienissimum fuisse. Non tamen se adeo literis abdidit, ut non permultorum eo tempore eruditorum colloquiis frueretur, & institutas cum iisdem amicitias epistolis subinde familiaribus coleret. Sic cum Ferrario triginta annos, & quæ amplius, arctissima ei intercessit necessitudo (Vide epistolam antea proximè memoratam). *Quo primum*, inquit, *die mihi cognitus est, ingenium & futura doctrina principia perspexi; postea mores in consuetudine probavi: inde ortus est utrinque amor; qui ne unquam desceret, aleveturque potius, & ad summum perduceretur, ille sue virtutis, ego mea moritis in illum observantia, præstitimus.*

(b) Epistola, quam proximè citavi, data est ex oppido Plebe Sacci. VII. Id. Nov. M. D. LXX. Et Epistolæ lib. 9. pag. 35. Ad Anton. Farnarium. Non patiar ignorare te, vivere me nunc in patriâ, & placide vivere. — Roma assiduus quasi negotiorum fluctibus obruebar. — Nunc fruor rebus iis, sine quibus vita prorsus nulla est, propinquis, amicis, libris, ipsâ demum libertate, quâ nihil est charius. — Vale, ex oppido, Plebe Sacci, quò me sæpe conseram, valetudinis animique gratiâ: addo illud; ne studia colenti, quibus carui diutius, quam vellem, interpellatores molesti sint. III. Non. Nov. M. D. LXX. Et Epistolæ lib. 10. pag. 58. Ad Octavianam Ferrariam. Ex oppido Plebe Sacci, VI. Id. Nov. M. D. LXX. Gratulari te mihi æquum est, quòd exoptata diu patriâ compos denique factus post annos decem tenni

fortunâ contentus ita vivo, ut regum opes honorisque contemnā. — Uxor & filius in urbe, commodâ uterque valetudine, illa rem domesticam, hic officinam emendandorumque librorum curam administrat egregie. Mihi, sedio diutina commorationis urbana, rusticari vehementer placet. &c. Scripsit epistolam ad Camillum Palæottum datam Ex Plebe Sacci. XVI. Cal. Maii. M. D. LXXI. Vide edition. Epistolæ ann. 1616. pag. 457.

(c) Epistolam misit ad Martinum Berzevicæum [Vide lib. II. pag. 475.] Venetiis, XII. Kalend. Sext. M. D. LXXI. datam; in quâ scribit, se, volumen epistolarum suarum, cum valetudinis causâ ab urbe discederet, dedisse negotium filio, ut ad Cratonem mitteret.

(d) Epistolæ lib. II. pag. 457. Ad Camillum Palæottum Mediolani. Kal. Novemb. M. D. LXXI. Valde accidit non sanè contra voluntatem, sed certè præter opinionem meam, ut Mediolani consisterem. — Ego Genuam eâ potissimum causâ petebam, ut villulis pulcherrimis, jucundo placidi maris adpectu, & verno cœlo, hyeme summâ, fruerer. Nam Venetiis hyeme superiora, cum & cubiculo clauderer angusto, & camino assidue uterer luculento, parum tamen absuit, quin me vis frigoris absumpserit. — Exercitationibus dum utor, confirmari me sentio; ac iis uti Venetiis, præsertim sub dio, vel ob angustias viarum, vel ob infinitam propè civium peregrinorumque frequentiam non licet. — Habes, cur Venetiis non sim. Quid spectem, & ubi esse velim, ac reliqua vita domicilium collocare, sanè nondum constat. Amoenitatem & salubritatem sequor. Utraque Genua est; utraque ut audio, Regii, quò peramantur invitior: & suburbanum mihi suum, magnificè extructum, eleganter ornatum, vir primarius integritate doctrinæque excellens, Horatius Malagutius, summi pontificis cubicularius, semel & iterum detulit. Mihi tamen ocellus Italia, Benacensis ora, Asulano meo, unde multa suppetent, satius

(a) Venetias; tandèmq̃ anno 1572. (b) Romam se contulit, ubi Gregorii

propinqua, vehementer arridet: eò me convertit animus, eò referunt pedes; ibi denique cum rusticis malim, rustico potè more, quàm alibi cum perurbanis, in magnâ non modò laetitîâ verùm etiam copiâ, vitam agere. Interea sum in hac urbe, & ut video, diutius ero, quàm putabam &c. Et Ibid. pag. 462. alia occurrit epistola ad eundem, Mediolani, Idib. Mart. M. D. LXXII. data.

(a) Ibid. pag. 467. Ad Joannem Cratonem. Venetiis, XI. Cal. Mai. M. D. LXXII. Quâ primùm horâ in patriam redi, unde menses aliquot absueram & valetudinis & otii causâ, quesivi statim de filio, Ecquid Crato noster? &c. Mediolani abditus in literas vixi. Si quæris, quo studiorum genere; explanandis Ciceronis orationibus; quod mihi propositum fuit ante multos annos. Nunc dandi sunt dies tum amicis, tum etiam negotiis. Commentarios in Epistolas, quæ familiares vocantur, convitio jam propè efflagitatos debere studiosis diutius vix possum. &c. Et pag. 465. Ad Hannibalem Crucium. Venetiis, Idib. Mai. M. D. LXXII. — Purgas te de superiori tempore, quòd sex amplius mensibus, id est quamdiu Mediolani mihi esse contigit, ter aut quater ad me veneris. &c.

(b) Ibid. pag. 453. Jacobo Boncompagno de Gregorio XIII. cui erat sanguine conjunctus, in pontificem electo gratulatur epistola, X. Kal. Quint. M. D. LXXII. data. Et pag. 70. misit epistolam ad Camillum Caetanum, Roma V. Id. Quint. M. D. LXXII. datam. Et pag. 463. Ad Camillum Paleottum, Bononiam. Roma. VII. Id. Sept. M. D. LXXII. Agri vestri siquidem, ut scribis, imbribus irrigari coepti sunt, meliore, quàm nostri, qui adhuc valde sitiunt, cæli munere fruuntur &c. Ego, non expectatis imbribus, jam sarcinulas collegeram, ut in viam me darent: nihil enim erat prius, quàm ut domum redirem; eoque itinere te viderem, & villulam tuam; utroque autem fruerer, quamdiu per anni tempus liceret. Sed vicis consilium meum cardinalium voluntas: quorum operâ est effectum, ut Gregorius XIII. honorifico me stipendio retinendum putaverit. Hic igitur cogimur consistere &c. Pag. 487. Ad Jo. Cratonem. Roma, Kal. Dec. M. D. LXXII. — Ro-

mam quâ causâ adductus venerim, scripsit, opinor, ad te filius: quæ retinueris, à me cognosce. — Incredibili sum exceptus hominum lætitiâ. Pontifex ipse, præclarè in optimas artes animatus, cognito adventu meo, negotium cardinalibus dedit, ut ita mecum de mansionem agerent, ne discedere paterentur. — Parvi rogantibus, cognitâ præsertim pontificis voluntate. Stipendium satis per se tenue, in quo meam facilitatem nonnulli reprehendunt, cum libertate & otio maximum videtur. Nihil oneris imponitur. Literis, ut in solitudine, frui licet; & ut spero, licet. Unum aut alterum cardinalem bis in mense, sæpe summum, salutare consuevi. — Pituitâ carere jam non possum sexagenarius, laborem scribendi aut legendi sæpe nunquam intermittens. &c. Et pag. 471. Ad Horatium Cardanetum. Roma, Id. Sext. M. D. LXXII. — Ego, si cum uno altiorè puero iter facerem, expeditus nullo negotio excurrerem ad te, (scil. Perusiam). Quid autem jucundius, quàm Caetanis meis tibi que non modo id optanti, sed etiam exigenti dies aliquot dare? Sed exiguo comitatu, cum filiam virginem duram, tot dierum viam conscire, quàm honestum sit, tunc cogita. &c. Et pag. 474. Ad Antonium Farnarium. Roma, XII. Calend. Octob. M. D. LXXII. Quod felix faustumque sit, iterum Roma sum. Id mihi, non dicam invito (Quis enim invitus, honestâ præsertim conditione, Roma sit?) sed cæcè nec opinanti, contigisse velim credas. Nam, cum post obitum Pii Quinti, quo sedente nescio quo meo fato secundis uti ventis haud satis mihi unquam licuit, eo consilio ad urbem venissem, ut nobilem jam filiam, quam hic biennio antè (nempe anno 1570.) ager discedens in cœnobio celeberrimo, sacris commendatam virginibus, reliqueram, in patriam ad nuptias reducerem, exceptus incredibili omnium lætitiâ, precibus amicorum, suasu cardinalium, jussu Gregorii XIII. sedem hic statuere, & redeundi consilium abicere sum coactus. Eruditissimus Zeltnerus (in Centur. Corretor. pag. 337. lin. 9, 10, 11, 12.) videtur intra decennium, quod Paulus antea Romæ transegerat, includere tempus Pii V. & Gregorii XIII. Decennium illud ab ann. 1560. ad ann. 1570. extenditur. Gregorius autem decimus tertius, ante an-

annum 1572. Maii 13. pontificiam dignitatem non adeptus est. Epistolar. lib. 12. pag. 480. *Ad Camillum Palaeotum. Romæ, XII. Cal. Mart. M. D. LXXIII.* — *Unicam filiam, inter sacras virgines educatam, non bebetem ingenio, nec paucis, nisi me fallit amor, virtutibus instructam, juveni optimo satis honesti loci, haud postremi ordinis in jure civili, addo etiam, quod hodie potissimum requiritur, à fortuna bonis non imparato, meis reclamantibus, de sententiâ tamen fidelium amicorum despondi.* Et pag. 481. *Ad eundem. Romæ. M. D. LXXIII.* Sic tu par pari. Ego de filiâ meâ paulò antè collocatâ, nunc tu de tuâ significas. — Ego, quod præsare posse videor; id libenter unum ago, & quidem in urbe Româ, ut in desertâ solitudine, interpellante nemine. Quod beneficium optatum antea potius quàm speratum, nunc à pontifice optimo Gregorio XIII. acceptum meminero, & predicabo, dum vivam. &c. Et pag. 483. *Ad eundem. Romæ, Idib. Dec. M. D. LXXIII.* Post gravem trium ferâ mensium morbum, nunc denique incipit esse mihi paulò commodius. — Oleis tuis, quibus me, quocunque loco sim, carere non poteris, fruar cum filiâ & genere. Simul enim vivimus &c. De Pauli Manutii filiâ, Joannis Imperialis (in Mus. Historic. p. 108.) verba (quæ in Baylii Dictionario p. 2657. citantur) hic proferenda sunt. Sacris in claustris jampridem conjecta filia, eâ dementia ac furoris abrepta est impetu, ut inde se clam egressuram minaretur misero patri, nisi omni studio ipsam extrahere niteretur. Quo factum, ut is plurimum itinerum vexatione morosâque apud Romanos iudices prehensione, ager animo, afflictusque corpore, tandem hujusmodi poculum, licet peramarum, tamen justâ necessitate quesitum, exorberet coactus, inusitato exemplo virginem pluribus annis Deo dicatam mundanis iterum angustiis devovendi; qua cum postea honesto coniugi nupta pravâ se libidinis sedârit indole, infelicitérque pergerit, intestino is mœrore correptus reliquum vita sollicitâ cogitatione traduxit. Quum verò etiam ei accesserint vetusta luis Gallica inquinamenta, quibus alternatim vel temporum vel locorum vel vitium ladebatur mutatione, deterriam prorsus vite conditionem fortitus videri potuit, nisi commoderaso semper infractâque animo eam se perferre singulis ostendisset. Hæc tamen cum illis, quæ antea ex Pau-

li epistolis deprompta sunt, quodammodo pugnare clarissimo Zehnero, in Centur. Corrector. pag. 340.) videntur. In Pauli Manutii ad Hannibalem Cruccium epistolâ (vide pag. 465. 466.) Venetiis, Idibus Maii, M. D. LXXII. datâ, hæc lego, quæ, uti sunt in editione, quâ utor (scil. ex typographia Jacobi Stoer, 1616. in 12.) depravata, proferam tamen, lectori ex correctiõre editione restituenda: Ego de te tuorumque valetudine quam sæpe quaesierim, Ferrarius noster optimus testis est: atque ille de mea, qua volebam scilicet, de filiâ paulò duriora, qua comprobata eventu &c. Paulus Manutius, dum Romæ egit, suis in Ciceronis orationes commentariis absolvendis incubuit. In epistola ad Cæsarem Orlandum pag. 491. 492.) Prid. Non. Dec. M. D. LXXII. datâ: Illud predicare nunquam desinam, quod mihi non solum bibliotheca tua omni propè referta librorum genere, sed ea, quâ excellis, doctrina ita patet, ut, siquem ex his commentariis, quos in Ciceronis orationes diu noctuque texo, posteritas fructum colliget, eum tibi ex aliquâ parte acceptum referre debeat. Et in epistola ad Camillum Palaeotum (pag. 480. 481.) Romæ, XII. Cal. Mart. M. D. LXXIII. datâ: Orationem pro Archiâ cum tuo commentariolo, scire cupio, an acceperis. Absolvi jam in reliquis omnes, duabus exceptis pro Ligario & Deiotaro: quàm bene, alii judicabunt, magno certè cum labore, operâ nunquam, nisi per morbum, intermissâ. Ex Aldi Manutii ad Gregorium XIII. epistolâ, pontificiõque privilegio in Pauli Manutii gratiam dato, Florentinæ Adagiorum editioni præfixis, comperio, munus perpurgandi librum de veteribus utriusque linguae proverbiiis, Paulo Manutii fuisse à Tridentino Concilio demandatum; illaque Erasmi Adagia castigata, ab eodem Paulo Florentiam die XXVII. Februarii M. D. LXXIII. Româ transmissa Philippo & Jacobo Junius imprimenda: quæ ex Juntarum officinâ prodierunt in fol. Florentiæ anno M. D. LXXV. hoc titulo; Adagia, quacunque ad hanc diem exierunt; Pauli Manutii studio atque industriâ, doctissimorum theologorum consilio atque ope, ab omnibus mendis vendicata, quæ pium & veritatis catholica studiosum lectorem poterant offendere; sublatis etiam falsis interpretationibus, & nonnullis, quæ nihil ad propositam rem pertinebant, longis inanibusque digressis;

gorii XIII. benevolentiam sensit; & 8. Id. April. (a) anno salutis 1574. iureque vitæ sexagesimo secundo animam efflavit.

Ma-

gressionibus: quem laborem à sacrosancti concilii Tridentini patribus Manutius mandatum, Gregorius XIII. motu proprio ita comprobavit, ut omnes Adagiorum libros, unâ exceptâ editione Manutianâ, prohibeat, atque condemnet: cum plurimis ac locupletissimis indicibus Græcis & Latinis, quorum nonnulli nusquam antehac impressi fuerunt: Gregorio XIII. Pont. Max. Nihil in rerum naturâ stabile, nihil firmum; omnia fluxa, omnia fallacia reperiri, & omnes jam præstem affirmarunt, & ego nuperrimè, domestico exemplo doctus, nimis graviter sensi. Cum enim Paulus Manutius, pater meus, Romam venisset, cuique benignitate fretus, ea agredi in animo haberet, quæ studiosis omnibus summam utilitatem parerent; cum, inquam, in eo totus esset; ecce tibi mors eum rapuit, rapuit mihi patrem, rapuit (liceat mihi, quod sentio, libere proloqui) præclarum ac prope singulare veteris eloquentiæ exemplum. Quis enim, ejus scripta legendo, & sententiarum pondere & verborum nitore referta, valde non commoveretur? aut quis in eis nativum quendam antiquitatis characterem non agnoscit? Sentimus posteri, quantum difficultatis insit in eloquentiâ comparandâ; cuique viro malevoli quidam obstrictatores inuidebant, eum nunc à medio sublatum vel invitum admirabuntur. Verum quid ago? Patri meae laudes perscribere proposui? Minime: etsi, si id etiam facerem, pietatem debitam præstarem. &c. Hoc assequor certe, ut, patrem meum dum laudo, summas tibi deberi gratias confitear, qui literatos homines suâ benignitate sublevandos, liberales disciplinas jamdiu prope exules ad patriam sedem revocandas cures. &c. Cum à concilio Tridentino patri meo demandatum fuisset manus perpurgandi librum de proverbiis — fecisti, ut pater meus emendationem suscipere: quam cum doctissimorum theologorum ope tuo iussu absolvisset, paulo post ipse moritur. &c. Venetiis. Kal. Maii. M. D. LXXV. sanctitatis tue humillimus servus. Aldus Manutius, Pauli F. Aldi N.

(a) Clariss. Zeltnerus (in libro sæpe mihi prius laudato, pag. 341.) scribit Paulum Manutium septuagenario majorem anno 1574. obiisse. Mallem legere sexagenario majorem [error fortè ille erat typo-

graphicus] nam cum anno 1512. natum fuisse ex ipsius verbis à me antea citatis conflat. De anno, quo obiit, omnem tollit dubitationem Aldi Manutii Pauli filii ad Gregorium XIII. editis in Ciceroniarum Orationum volumen primum commentariis præfixa, Venetiis, Kal. Sext. MDLXXVII. data: in qua leguntur hæc; Cum tu patri meo honorificum stipendium eo præcipue nomine assignasses, ut quomodo ei placitum esset, ad præclara literarum studia incumberes, & studiosis hominibus emolumento esse posset; quæ ipse ex ingenio suo prompsisset, omnia, tanquam tibi debita & à te profecta, tibi optimo jure & merito esse consecranda quis dubites? Quâ de re & S. T. purimum ipse debebat, id assecutus, quod in omni vitâ expectierat, ut omne otium tempusque in scribendo contereret; & verè studiosi omnes, qui ex ejus scriptis maximum laborum levamentum sentiebant, singularem tuo beneficio ita devincti erant, nemini ut plus unquam se debere faterentur. Invidit hoc fortuna, magnarum rerum assidua & acerrima adversaria; & ei vitam eripiens, studiosis lumen exstinxis, utque (quo parente!) ornavit. Hinc ego nunc, triennio post ejus obitum (serius certe quam promiseram, verum ita temporibus non modo postulanti- bus, verum exigentibus quoque) & publicis & privatis acerbitatibus semper afflictus atque exagitatus, vixque respirans, tandem ad te hunc in Ciceronis Orationes commentarium, tibi tanquam vero liberalium disciplinarum Macenati debitum, &c. Paulum itaque anno Christi 1574. mortuum esse, cum annum ætatis sexagesimum secundum ageret, satis probatum est: quo mense & mensis die, nos docet Augustus Thuanus [in suarum historiarum libro 59. ad annum 1574. pag. 61. Edition. 1622.] his verbis: Hic annus præterea nobis eripuit duo magna Italia & Germania lumina, Paulum Manutium, & Joachimum Camerarium Papeberga in Franconia anno 1500. & eodem ipso mense, quo mortuus est, natum: & in Paulo quidem præter exactam puritatis Latinæ & antiquitatis Romanæ cognitionem, quam ad Ciceronem suum illustrandum attulit, plerisque scriptis, dum vixit, publicatis, & post mor-

tem

tem à filio Aldo virtutum paternarum herede editis, præcipua ad juvandos aliorum labores cura ac per manus hereditario veluti jure à patre & avo tradita industria fuit, insigni illa & omnibus sæculis prædicanda artis typographica officina; ex qua omnium serè veterum tam Græcorum quàm Latinorum & aliorum auctorum scripta diligenter, ut tempora serēbant, certè elegantissimè exensa ad publicam utilitatem olim prodierunt; ut omnium confessione constet, literas renascentes ortum suum Manutiana familia debere, qua adultiores in Germaniā à Frobeniis, sed maximè omnium in Galliā à Stephanis per centum annorum spatium eadem industriā propagata, & ad summum diligentia simul & elegantia fastigium perducta sunt. Paulus autem ante aliquot annos Venetiis Romam evocatus, ut sacrarum librorum editioni præfesset, attenuato assiduè studiis corpore, cum diu præ macie in lecto decubisset, ubi cum paucis ante mortem diebus sedulo, cum Romæ essem, cum M. Antonio Muræto vetere amico sæpius inuisi, tandem optimè meritam de re literariā animam. Deo reddidit VIII. Eid. April. ad Minervæ sepultus. In hoc, quod Jacob. August. Thuanus principem inter recentiores historicos locum meritis (teste Ger. Jo. Vossio in præfat. ad Histor. Latin.) dedit, Pauli Manutii elogio, luxuriante verborum copiā (quæ præstantissimo illi scriptori admodum placuisse mihi videtur) involuto, occurrunt nonnulla, in quibus me omnino cæcutire fateor. Hæc verba [à patre & avo] de Paulo Manutio si dicantur [& ita intelliguntur à Teisserio Thuanorum elogiæ interpretæ], contra historię veritatem, nisi fallor, peccant. Sic etiam in Aldi Manutii elogio [quod Thuanus dedit in libro suæ historię 19. pag. 772] Aldus Manutius dicitur, *Pauli F. Aldi N. Aldi Romani abnepos*. [Hic Teisserius bene reposuit, *Alde Manuce, filii de Paul, & petit filii d'Alde*, omittis illis *Aldi Romani abnepos*]. Paulus certè Manucius Aldum Romanum patrem, cujus curam & industriam in arte typographica imitaretur, unum habuit. De Pauli avo, quicumque is fuerit, nulla usquam, quod sciam, sit notitia. Aldus autem Manu-

tius se semper *Pauli filium*; *Aldi* (scil. Romani) nepotem scribit. Quis ille fuerit Aldus Romanus, cujus abnepos vocatur à Thuanò Aldus Manutius, planè ignoro. Non alium novi Aldum Romanum, quàm qui Venetiis anno 1495. cœpit summā cum laude typographicen excolere; cujus filius dignissimus fuit Paulus Manutius, de quo jam egi; & nepos à patre & avo neutiquam degener, Aldus Manutius, de quo mox acturus sum. Pauli Manutii effigiem ipsius in Ciceron. Oration commentariis in fol. anno M. D. LXXIIIX Venetiis apud Aldum editis præfixam circumcunt hæc verba: *PAVLVS MANVTIVS. ALDI F. ALDIP. PAVLLI AVVS*. Quis is Paulus fuerit, cujus *Avus* dicitur Paullos Manutius, ignoro. Non sanè Aldi Manutii (quem cœlibem decessisse Thuanus affirmat) filius. Nescio, an forsan ex Pauli Manutii filiā (de cujus nuptiis suprà dictum est) genitus fuerit. De Paulo Manutio quid habeat in Musæo suo historico Joannes Imperialis, sibi hic exponi lector ægre non feret. Paulus Manutius transactō * sæculo meruit Romani puritate sermonis inter selectissimos cooptari, quando lucem illam Tulliana sacundia nostratibus propè invisam, ac superiorum obrutam ætatem caliginē, solus ipse conspexisse, ac industriæ calamo Italici diffudisse censeretur. Ac eò præsertim admirabilius, quod moroso ad dictus typorum exercendarum operi, angustius vacare literis, debitæque stylum excolere posse solertiā carere videbatur: rarum hercule in typographis exemplum, quos præ avaritiā & incuriā dignus hic ornande literariæ officinæ genius plerumque deficit; vix hujus classis alter in Germaniā contemporaneus ejus occurrat Henricus Stephanus, præterea nemo. Ceterum hic Romæ peregrinā ab Aldo patre institutione munitus, incepta ejusdem potuit signare vestigia epifex, ac doctus; inde ad adversā quæsitum fortunā subsidium, hinc in prosperā ornamentum Vaticanæ primū aliquantisper bibliothecæ præfectus, ad præclarissimorum sibi gratiam stravit adiutū, intimā usque adeo officiorum communionē, ut paternā ipsum, seu Musarum & elegantia non vulgari arbitrium, pietate com-

* Hæc scribebat Joan. Imperialis anno 1639. cujus Musæum aliquot abhinc annis recusum est in 1.

Majorum suorum doctissimorum, avi patrisque, memoriam, nomen, famam, labores literarios, artemque interire vetuit (a) ALDUS MANUTIUS, (b) ann 1547. Id Febr. natus. In puero (c) fuit magna

complectentur. Verùm illi exoptabili hœc virtutis fructu diutius potiri non licuit, iniquioris fati turbine Venetias revoluta. Sacris enim in claustris jampridem concessa filia † &c. Veneta ipsius domus, continuâ senatorum insigniumque virorum frequentia nobilis, arcanos protemodum efflabat spiritus; quibus homo sapiens, vel dejectus, allicie cunctos admiratione virtutis: cum eo namque colloquia serere, cum juniores fructu animi, cum seniores studiorum commercio, gestiebant. Ac illud non incertum,

quod ejus viventi depictam imaginem exterorum nobilissimi suis in aulis repositam vulerunt: inter quos Matthæus Senaroga Genuensis, ac postea dux patria renunciatus, octimestre cum eo gessit hospitium; quo eruditâ viri humanitate ac presentia intimius frueretur. Hœc etiam nos forsan non illiberali genio, eam hîc posteris subicere cura fuit, etiamsi vera species animi longè præstantior suis in epistolis ultro transfulgeat, qua Aldi etiam filii claritate expansa mirum in modum ac propagata est.

Petri Angelii Bargai.

Exorta est tacum culti Ciceronis imago,
Et vivas secum; & tecum moriatur, oportet.
Vivis igitur, mi Paule, diu, diu ut illa superstes
Vivas, & hoc uni presens sibi debeat ætas.

Ex Hippol. Capilupo, P. Mannii tumulus.
Qui te, Paule, gemit, linguam gemit ille Lathian;
Quos simul extinctos hic brevis orbis habet.
Illa tuo flectit ingenio & præstante latore
Sustentata diu, rēque cadente cadis.
Et voluit, tecum quia multos vixerat annos,
Tecum etiam hoc tumulo post tua fata regi.
Una fuit vobis fors vita & mortis & urna;
Unus & ambobus plangor, & unus honos.

(a) In subscriptionibus librorum aut epistolarum, variatur Orthographia & subscribendi modus. Aldus Manutius Paulli F. *Epistol. præfix Orthograph* 1561. Aldus Manutius Paulli F. A. N. *Comment in Cicer. Epistol.* 1568. & *Epistol. Paul. Mann.* 1571. Aldus Manutius Paulli F. Aldi N. *Ciceron. Oration.* Vol. 1. 1577. & Vol. 3. 1579. Aldus Mannuccius Paulli F. Aldi N. *Cicer. Offic.* 1581. Aldus Manuccius P. F. A. N. *Cicer. Oper* 1583.

(b) Ipsius epistola libro de Veterum notatarum explanatione præfixa clauditur his verbis; *Venetis, M. D. LXVI Idibus Febr. qui mihi primus dies est anni XIX.* & epistola Ciceronis libro de Opt. Gen. Orator. præfixa; *Venetis, Idib. Febr. M. D. XXCIII. quo ego die XXXIIX. ingredior. annum*

(c) Tessier. Elog.] „ Alde Manuce „ fut élevé avec tant de soin par l'illu-

„ stre Paul Manuce son pere, qu'il n'he-
„ rita pas moins de son erudition, & de
„ sa vertu, que de ses biens Il répon-
„ dit si bien aux soins de son pere, qu'il
„ devint tout Ciceronien en très peu de
„ tems, & qu'il le vid dès son enfance
„ très habile dans l'antiquité Romaine.
„ Muret dit, qu'il n'avoit jamais rien
„ vu de plus spirituel qu'Alde Manuce
„ dans son enfance; qu'il esperoit qu'il
„ seroit un jour plus docte & plus illu-
„ stre que son pere; & qu'à cet age il
„ étoit plus scavant que son maître.
„ Bailet. Jugem. des Sav. Tom. 1. p. 350]
„ Il étoit savant & grand homme de
„ lettres, mais inferieur à son pere. Az
„ Scaligeran. Poster. pag. 149. *Aldus filius,*
„ *miserum ingenium, lentum* &c. uti prius
citavi, in Paulli Manutii mentione.

† Quæ reliqua suæ de Pauli filia, supra jam tradidit.

gna spes & indoles mira; quæ patris auspiciis foelicissimè exculta & exemplo promota, citò emicuit, suique specimen dedit decimo quarto (a) ætatis anno rarissimum. Ingentes (b) in utrâque linguâ progressus fecit, Latinæ præsertim elegantiae peritus. Illi hæreditarium erat ardens Ciceronis studium; in quem suos patrisque & aliorum quorundam commentarios (c) luculentissimè edidit. Plagii (d) notam, quæ à severioribus aliquot criticis patri iniusta est, non effugit. In officinâ paternâ Venetiis se (e) maturè ad opus accinxit ty-

pogra-

(a) Epistola, quæ Orthographiæ rationi præfigitur, data est Venetiis M. D. LXI. Kal. Jan. Hanc igitur librum absolverat anno suæ ætatis decimo quarto.

(b) Epistolar. Paul. Manut. pag. 351. Ad Joan. Turrillianum Romæ, XVI. Cal. Jan. M. D. LXI. Filius meus, cui te bene eminari gaudeo, meâ voce jam, quæ quotidie serò ejus aures antea personabant, in discendo non utitur. Sic enim in utrâque versatur linguâ, ut suo jam studio potius, quàm nostrâ proficiat industriâ. Et pag. 371. Ad Franciscum Morandum. Romæ, XII. Cal. Febr. M. D. LXIII. Valet filius, & res Romanas cupide tractat, quibus libellum suum de Orthographiâ non mediocriter locupletavit. Et pag. 403. Ad Marium Corradum. VI. Id. Nov. M. D. LXV. In Sex. Empirico, Palamone, Aspro, & reliquis, mea tibi diligentia non deerit. Odorabor, sicubi latent; nam in tabernis non extant; inventos, noli dubitare, quin eruam. Quàm vellem filius adesset, qui Venetias profectus est: præstaret aliquid, opinor. Hæc enim studia tractat naviter: & grammaticas, de Orthographiâ cum scriberet, evoluit omnes.

(c) Scilicet. suos in libros ad Herennium, & de Oratore, & de claris Oratoribus; in Academ. Question. & de Finib. & Tusculan. & de natur. Deor. & de divinat. & de fato & de Legib. & de Universi. & de Offic. de Senect. & Amic. & Paradox. & Somn. Scip. Patris, in Orationes, & Epistolas. M. Fab. Victorini, in libros de Inventione. Boetii & Guevara, in Topica. M. Ant. Majoragii, in Partit. Orat. Androm. Talai, in libr. de Oratore. Victoris Pisani, in Oratorem. Jo. Ant. Viperani, in libr. de Opt. Gen. Orator. Valer. Palermi, in lib. de petit. consulat.

(d) Thomas de Plag. Litterar. pag. 227.]

„ Aldus Manutius, Pauli filius, Aldi senioris nepos, suæ in Casarem, verba „ recito Joannis Brantii, ad verbum man- „ quam partem à Joanne Rhellicano homi- „ ne Germano clâm est mutuatus. Si a- „ gnosceret, mutuum foret; si tacet, sur- „ tum. Hujus non tantum furti Aldum in- „ simulat Grævius, sed ei præterea objicit, quod in suis ad Ciceronem commentariis omnia penè ex Hieronymo Wolfio & Xysto Betuleio exscripserit. Quin Paulus etiam Manutius plagii crimine accusatur, quod in libro de legibus Zasium, Gruchium Balduinumque, & in commentariis ad Epistol. Cicer. ad Attic. Janum Parrhasium compilaverit: Vide Almeloven. Plagiar. & Teiffier. Elog. & Pithecan. item quod plurima ex Adagiis Erasmi & Operibus Giraldi, ipsis authoribus non nominatis, in suas lucubrationes transtulerit. Teste Teiffierio in Elog. ex Joan. Sambert. de Sacris.

(e) Anno 1566. (quo annum decimum nonum agebat) edidit, & forsan excudit (nam liber Venetiis impressus est cum anchoræ insigni, addito nomine ALDVS:) aut certè excudendam curavit in B. Orthographiæ rationem ab Aldo Manutio Pauli F. collectam ex libris antiquis &c. Interpungendi rationem: notarum veterum explanationem; Kalendarium vetus Romanum cum Pauli Manutii patris commentariolo; & Aldi Manutii avi de vitiâ vocalium ac diphthongorum prolatione πέντε. Aldus Orthographiæ rationi præfixit epistolam ad Franciscum Morandum, & reliquis aliam ad Aurelium Portulacum; quorum utriusque benevolentiam & ipse & pater Paulus senserat. Epistolar. Paul. Manut. pag. 441. Ad Vincens. Macarium: Romæ, XIX. Cal. Quint. M. D. LXVII. Quod ad mutatam scribendi rationem attinet, hunc tibi scrupulum filii mei liber exi-

pographicum, anchoræ Aldinæ insigni usus (a) cum his verbis, **ALDUS JUNIOR**, additâ frequenter (b) Aldi senioris effigie, aut anchorâ (c) scuto

met, quem de Orthographiâ scriptum edidit anno superiore. Et Epistolar. earund. lib. 9. pag. 13. *Ad Augustinum Angelinum. Roma, VII. Id. Mai. M. D. LXXVII.* In Orthographia libro, cum rursus edetur, aut in eo, qui apparatur, veterum incriptionum, carere te tuâ laude non patiar. Hinc conjecturam duco, ab Aldo Manutio librum de Veteribus inscriptionibus apparatus fuisse. Anno 1568. excudit Venetiis in 8. *Pauli Manutii in Ciceronis ad Atticum epistolas commentarium.*

(a) Prodiierunt in 8. *Epistolarum Pauli Manutii libri X. duobus nuper additis, & ejusdem Praefationes, Venetiis, M. D. LXXI. in adibus Manutianis: cum anchoræ Aldinæ signo & his vocibus, Aldus Junior. Paginae, quæ titulum gerit, avertæ imprimitur Effigies Aldi Senioris; cum his INSIGNE MANVTIANVM. & ALDVS. PIVS. MANVTIVS. R. & EDITIO ALDI MANVTII PAVLII F. A. N. Et inferius; Lectori. QVI. LIBRI. CVM. ALDI. IVNIORIS. NOMINE. SENIORISQ. EFFIGIE. IN. POSTERVM. EDENTVR EOS. TANTVM. SCITO MANVTIANAE. EDITIONIS. ESSE.*

(b) Ciceronis libris de Offic. &c. M. D. XXCI. & Oration. Vol. 1. M. D. LXXIX. & vol. 2. & 3. M. D. XXIII. in fol. præfigitur Scutum bissectum æqualiter; cujus segmentum inferius occupat anchora cum delphino circumflexo; superius, aquila alis expansis literæque majusculâ M pectori impressâ, scilicet ad Manutianum nomen denotandum; scuto super imponitur galea coronata; cujus apici infidet aquila erecta & alas extendens. Prodiit, curante Aldo Manutio, opus præstantissimum, Venetiis M. D.

XXCIII. in fol. *M. Tullius Cicero, Manusciorum commentariis illustratus, antiquaque lectioni restitutus: Vespasiano Gonzaga Columnæ Duci Sabloneta &c. nuncupatus* (cui antea nempe anno 1581. suos in libros de Officiis commentarios sigillatim nuncupaverat). Editionis hujus Ciceronianæ frontem exornant efficta Ciceronis, Aldi senioris; Pauli Manutii, & Aldi junioris capita; & anchoræ delphino circumscriptæ tam solius quam scuto inclutæ insignia. Deinde sequitur Ciceronis historia à Franc. Fabricio Marco durano per consules descripta; cum tribus indicibus, primo locorum Ciceronis, qui in illâ citantur; secundo eorum, quæ ad Ciceronem pertinent; tertio communium rerum omnium. Tum Ciceronis Opera cum eorum, qui paulò antè nominati sunt, commentariis; sequenti ordine.

Tomus Primus continens de Rhetoricâ Volumen Primum; cujus voluminis duæ sunt partes. Prior; Libri quatuor Rhetoricorum ad Herennium, cum præmissâ ad Carol. Emmanuelem ducem Sabaudia epistolâ. Posterior; Libri duo de Inventione, cum (a) Epistolâ ad Claud. Puteum juris utriusque peritum; Topica, cum epistolâ ad Franc. Zavam; Dialogus (b) de Partitione Oratorâ, cum epistolâ ad Petr. Galasinum.

Tomus Secundus continens de Rhetoricâ Volumen secundum: in quo libri tres de Oratore, cum epistolâ ad Joan. Zamolscium (c) R. P. Cancellarium; Liber de claris Oratoribus, cum epistolâ ad Jacob. Gorscium juris utriusque doctorem, canonicum Cracoviensem &c. Liber de perfecto Oratore, cum epistolâ (d) ad Philippum Pincium oratorem; li.

(a) In eâ scribit Aldus, quod ipsius videndi desiderio, Alexandriam, deinde Papiam, Claud. Puteum se anno superiore (id est, 1581.) contulerit.

(b) Huic Dialogo præfigitur M. Ant. Majoragii effigies; quem ex Primi Comitæ ad Pet. Galasinum epistolâ obiisse anno Christi 1556. ætatis suæ 41. comperio.

(c) Nullam fortasse, ait Aldus, ob causam patri tantum me debere scribitis, quantum quid hereditarium mihi sui observantiam reliquerit.

(d) Fuit, scribit Aldus, ex majoribus suis *Amelius Pincius*, qui quantum ingenio valuerit, quantumque ornamenti ad typographiam, non solum arte ipsâ, quâ excellebat, sed etiam doctrinâ, in iis præcipue, quæ ad jurisprudentiam spectant, addiderit, omnes nôrat.

liber de optimo genere Oratorum, cum epistolâ ad Lælium Gavardum præpositum D. Zenonis Papie.

Tomus Tertius continens Orationum Volumen Primum, (a) cum epistolâ ad Gregorium XIII. pont. max.

Tomus Quartus continens Orationum Volumen Secundum, (b) cum epistolâ ad Aloysium Essen'em cardinalem.

Tomus Quintus continens Orationum Volumen Tertium, (c) cum epistolâ ad Franciscum Medicem magnum Etruriæ ducem.

Tomus Sextus continens Volumen unum, nempe epistolas, quæ Familiæ vocantur, (d) cum epistolâ ad Jacob. Boncompagnum ducem Soræ etc.

Tomus Septimus continens volumen unum, nempe Epistolas ad Atticum, Brutum & Quinctum, cum (e) epistolâ ad Matthæum Senaregam.

Tomus Octavus continens de Philosophiâ Volumen Primum: in quo Libri duo Academicarum Quæstionum, cum epistolâ ad Henricum III. Gall. & Polon. regem; Libri quinque de Finibus, cum (f) epistola.

(a) In communibus miseriis cū præcipue sum miseriam confisatus, Gregori XIII. quid S. T. promissum à patre meo primus, postea à me quoque, hæc animo nostri signum in hoc usque tempus differre sine coactus. Sic. Certe nisi tua eximia benignitas parentis jam & sive prostratis liberalibus & sapientis operi & subsidium aliquod offerat, verior, ne hominibus sese abripientes, exultatum abeant; summo Italia nostra, qua olim litteratos viros summis premiis ad præclara studia incitabat, atque ad eam totius Europa num dederat. Multos jam annos errantes supplicibusque, modo ad hunc, modo ad illum principem adeunt, modoque ab hoc, modo ab illo (d. l. m. miserabile) non repulsam tantum, sed ignominiam & calamitatem reserunt. Quare ego, qui ab initio atatus ad eas semper omni animi mei vi inflammatus sum, cum videre eas non enim obtinere locum, quem iure debent, verum in postremis esse, genus vite mutare in animum induxi, ut non cum eis exulare cogar. Hæc igitur, qui quid est, S. T. offero; eas tibi commendans; suppliciterque exorans, ut, laudabilem via tua cursum retinens, eis auxilio & præsidio esse, cadentesque erigere & sustentare velis. &c. Epistolæ libri Rhetorici præfixæ anno 1583. (quo inde ibi cum commentariis prodierunt in fol.) datæ sunt, nisi epistola Tomo secundo præfixa, quæ anno 1594. data est. Epistolæ autem voluminibus Orationum tribus præfixæ, uti & ea, quæ Epistolæ ad Familiæ præfixitur, non datæ sunt anno 1583 sed annum exhibent, quo primum impressæ fuerunt, ideoque in exemplaribus anni 1583 raro reperiuntur. Epistola hæc ad Gregorium XIII. datur Venetis, Kal. Sext. M. D. LXXVII & comparat in Orationum exemplaribus, quæ prodierunt anno M. D. LXXIX. ubi in tituli averia paginâ videtur (ut antea observavi) Pauli Manutij effigies.

(b) Hæc epistola data est Roma, Id. Sext. M. D. LXXIX. In quâ recolit ingentem in se Gregori XIII. liberalitatem ac munificentiam, qui liberalium omnium artium non solum sanctor, sed etiam mirificus est amplificator &c. additque se patris exemplum secutum, qui librum de legibus Romanis Hippolyto Essen'si cardinali inscripsit, paternis hæc lucubrationes Aloysio Essen'si cardinali dedicare, a quo dilige capis aquæ ac pater ab Hippolyto distribatur.

(c) Hæc epistola data est Venetis, Id. Dec. M. D. LXXIX. In quâ narrat se in Gregorio XIII. suis fractis ac debilitatis viribus, quas horrida pestilentia vis modo non absumpserat, unicum invenisse præsidium: ex quo illum, ut alterum parentem, iure coluit. Hæc pestem compenio ex Ricciolio, anno 1576. evenisse; quæ ex Tridento Venetias, cum interitu 60. millium d. plio, & postea statum Venetum afflavit. Paulus A'di pater in quidam ad Vincentium Stellam epistolâ (vide pag. 96. Epistolæ. in xdb. Manut. editatum) anni quidem notâ haud adscriptâ mentionem facit alterius pestis, quæ Venetias pulcherrimam civitatem ad seculum mortuorum deformaverat.

(d) Hæc epistola data est Roma, Id. Jun. M. D. LXXIX. In quâ mentio fit pestis, quæ anno superiore in Parentis civitate Istria grassabatur. Additque has sui patris lucubrationes mentio dicari Boncompagno, qui illius in omni vitâ amantissimus ac patronus semper extiterat.

(e) Hæc epistola Venetis, Id. Maii, M. D. XXIII. data est; in quâ ait hoc opus sui patris debere Matthæo Senaregæ; qui, cum adolescens esset, reliquæ Luvaniensi gymnasio se Venetias contulisset, ut Paulum Manutium videret & cognosceret, cui charissimus gratissimisque fuit, dum apud eum iunctissimè totus in litterarum studio viveret, in Etruscæ linguam Ciceronis ad Atticum epistolas transtulerat. Hanc italicam versionem produisse Venetis apud Paulum Manutium 1552 scribit Fabricius in bibliothecâ Latinâ.

(f) Hæc epistola data Venetis, Kal. Maii M. D. XXIII. In quâ sic Turretinum affatur. Cum ex eâ familiâ me natum confidiro, in quâ semper verus honor & splendor virtutis enituit, quæque tantum litterarum studiose profuit, incredibili afficer desiderio, ut omnes intelligant, quicquid in me facultatis aut tam est, aut erit aliquando, in his, in quibus assidue verser, studio velle me totum publicæ utilitati infervere. Quomobrem M. Tull. Ciceronis libros omnes, quâ licet industria, in omni tempore, in omni viâ meâ magis quotidie exornare studebo; ut institutum domesticum retineam, de litteris bene merendo. Quod enim hoc in genere non præstiterunt Aldus avus & Paulus pater? Quorum unus Græcæ literas quasi ex Italia jam deo exulis revocavit; alter Latinæ eloquentiæ, post Ciceronem, omnium consensu, patens exivit. Hæc ego imitatus, quantum mihi licuit, summam studium atque laborem contuli, ut Ciceronis opera omnia illustrata exant atque exornata; quæ essentur animam & desiderium meum. Quod vel ex his libris, quos de Finibus inscriptos ad te mitto, iuvare facile poteris. In quibus si diligentiam meam aliquando requireris, erit sapientia tua,

XX 3

noſſe,

epistolâ ad Io. Jacob. Turretinum; Libri quinque Tusculanarum Disputationum, cum epistolâ ad Cæsarem de Nore comitem Tripolis Syriæ, episcopum Parentinensem &c.

Tomus Nonus continens de Philosophiâ Volumen Secundum: in quo Libri tres de Naturâ Deorum, cum epistolâ ad Annam ducem Joiosæ, paron Franciæ, consiliarium &c. Libri duo de Divinatione, cum (a) epistolâ ad comitem Marium Bevilacqua; Liber de Fato, cum episto-

lâ ad comitem Augustinum Justum; Libri tres de Legibus, cum epistolâ ad comitem Alphonsum Beccariam; Liber de Universitate, (b) cum epistolâ in memoriam Jacobi Critonii; Arati versus à Cicerone, Virgilio, Germanico, Avieno conversi, cum epistolâ ad Stanislaum Niegosiewski adolescentem (c) Polonum; Liber Q. Ciceronis de Petitione Consulatus, cum Valerii Palermi Veronensis (d) epistolâ ad Jo. Baptistam Foscarenum Jacobi Foscareni D. Marci procuratoris filium.

To-

nôss, perturbationi me ab his, quæ nunquam me æquum nec parum perturbarent. Hæc sunt publica munera, quæ recusare nec volo, nec debet, ut patria, quicquid possum, præstem. Exhibitis hæc certè amoris mei testimonium, qui tibi plurimum debere sentiam, cum Cremenâ me præterissent, tuncque invissem, balari latoque vultu exceperis. Vale.

(a) Hæc epistola (uni & omnes hujus tomi reliquæ) data est anno M. D. XXXIII. In quâ scribit se Marii Bevilacqua exemplo canonizatum, musæum suum, tenus illud quidem, fortasse tamen non proferri indulgentum, quod à literatis viris visitatur, ornate excellentium virorum statum decrevisse.

(b) In hac epistolâ celebrat memoriam Jacobi Critonii, qui anno superiore (id est, 1582.) cum nondum XVII. ætatis annum expleisset, Mantuæ decesserat. Eundem laudat in suâ ad eum epistolâ Paradoxis præfixâ anno 1581. datâ: in quâ illustriss. Critonium & sereniss. Stuardum, quibus eruditus erat Jacobus Critonius, famulas extollit; tum ejus majores Scotorum reges, qui inter omnes Europæ reges vetustissimi Christiani sunt; tum ejus patrem Robertum Critonium, Eifensem &c. dominum, qui arduissima simul & beatissima regina, quæ apud Anglos (proh dolor) jam captiva est, & Christiana religionis acerrimus exstus propugnator &c. Non, ait, tantum illi fortasse debes, quod maximos hujus tempestatis viros, Buchananum, Heppurnium, Robertsonium, & Rectorforiem præceptores tibi dederis &c. quantum quod ob intestinas seditiones & prælia domestica, contra te suscitata, quæ cum patre gressisti, regno discedere & regem relinquere coegit, &c. quod regno, patriâ, domoque ab Catholica fide arderem tam longè abes &c. Eolli studia in ipsi ephelis inire, eadem & cum literis & philosophiâ, tanquam alter Bruns, conjungere, nemini unquam ab inest humani generis obitu. &c. Aldus in suorum ad Ciceronem Majorem & Lælium commentationum initio inseruit Jacobi Critonii Odas duas lectu tantè dignissimas, alteram in Joannem Donatum patritium Venerum, alteram ad Laurentium Mussam; & in Paradox. pag. 243, 244, 245, 246. ejusdem Critonii carmen heroicum, quod in sua ad patrem Venerum appulsa anno 1580. scripserat Venerus laudes recensens: in quo Aldi honorificam mentionem facit;

Non te divini divique parentibus erit

Aldi fama laetæ, totum diffusa per orbem? &c.

Sed Oden integram ibidem memoratam, quam in Aldum composuit, non pigebit hic subijcere.

Intermissa dum chelys,
Nec Lydis cœni carmina tibis,
Nec molles citharæ modos,
Carmen perpetuo stibule personans.
Sed nunc mentis seror novâ,
Per sacrumque trahes Melpomene nemus.
Lauro tempora Delphicâ
Cinctum Pierius me rapit & choros
Phœbi; quæ tumidus sequor.
Te claram recinent, Aïde, in Apollinis
Arte & conspectum: tua
Laudes lætissimæ dulcisque gaudium
Solamenque dabunt mihi;
Et mentem eripiant tristibus à malis.
Siren arpenibus truces
Cum mulcet pelagi præcipitis minas

Canem, vel fide Lesbîa,
Dum lævis virides Nereidum choros,
Et Thetis cupido lenos
Dulces sub vitæ gurgite concipies:
Sic laudes quoties tuas
Pulsis exsuper cordo mollior;
Non suspensa ab intimo
Ducam carde dolens, ut soleo, nimis;
Sed Phœbus sacris mea
Erranti injiciens frana licentia,
Permittet pede candido
Errare, & gelidos visere liquorem
Nympharum lateos fons.
Tunc ipse ex adytis vite hœlicœ
Mœvum grandius eloquar,
Candoremque canem semper amabilem.

De hoc Critonio plura legi possunt in Scaligeræ. pag. 58. & Baillet Jugem. des Sav. Tom. VI. pag. 61.

(c) In hac epistolâ laudat Stanislaum Niegosiewski, adolescentem magnâ virtute, nondum annos octodecim natum.

(d) Valerius Palermus scribit se de hoc suo commentario cum Aldo Manuceis, quorum ipse vetus intercedebat ne effiçdo, collocatum; eumque, qui tantâ cum laude semper literarum studijs favebat, quantâ cum omnium admiratione literarum studia colebat, auctorem ipsi fuisse, ut hunc ipsum jam inchoatum absolvaret, absolutum expoliret, atque ederet.

scuto inclusâ. Venetiis (a) initia ei cesserunt non omnino improspere: verum rem familiarem, quam à patre haud admodum opulentam acceperat, non modò non augeri, sed & paulatim imminui lentiens, in angustias mox adductus, habitandi locum vivendique rationem mutare decrevit. Quapropter Venetiis negotiisque typographicis relictis, humaniores literas docendi munus suscepturus, migravit (b) Bononiam primum, deinde Pisas: Romæ tandem sub (c) Sixti V. pontificatu sedem

Tomus (a) ultimus continet libros tres de Officiis, cum epistolâ ad Vespasianum Gonzagam Columnam; Dialogum de Senectute; ad Joannem Donatum; de Amicitia, ad Laurentium Massam reip. Venetæ secretarium; Paradoxa, ad Jacobum Cratonium Scotum; Somnium Scipionis, ad Bartholomæum Capram; cujus multa in suum patrem antea, & postea in se collata agnoscit.

Singulis voluminibus seorsim adduntur Indices duo; alter rerum & verborum, quæ in textu Ciceroniano; alter rerum & verborum, quæ in commentariis continentur.

Editionem hanc Ciceronis Manutianam, ab Aldo, qui codices MSS. Ciceronis ex illusterrimis bibliothecis conquisitos ad triginta vidit, elaboratam, & propter eruditos commentarios utilissimam, vitiis tamen passim typographicis deturpari jure queritur doctissimus Fabricius; notatque illi Victorianam à Jano Grutero multis parafangis præferri. Consule Fabric. Biblioth. Lat. Supplement. anno 1721. pag. 158. Idem Bibliothec. Lat. anno 1712. pag. 143. ex Henr. Stephani Pseudo-Cicerone observat Manusium quandoque lectiones consensu veterum librorum destitutas in textum recipere, aliasque probas exturbare; scholia tamen doctissima esse & accuratissima.

(a) Batilet. Jugem. des Sav. Tom. 1. pag. 350.] „Alde le jeune, fils de Paul, „fit assez bien dans les commencemens, „& tant qu'il demeura à Venise. &c.

(b) Teissier. Elog.] „Alde Manuce

„enseigna premièrement à Venise, puis „à Bologne, & ensuite à Pise. &c.

(c) Jan. Nic. Erythr. Pinacoth. & Cornel. Toll. de Infelicit. Litterator. ex editione Menckeni. pag. 637. *Quantum lubrica fors Aldo illusi, Manutia familia postremo, tum de auctoribus aliis, tum præsertim Cicerone, præclarè merito! Is, ubi Venetiis Romam veniret, adeò exigui erat facultatibus; ut aureorum aliquot centena ad transvehendam bibliothecam sænori adsumere centesimâ quidem usurâ sit coactus. Quo alieno ære, justissimam ob causam conflato, (b) vix unquam liberare sese potuit. Ac primum, quam in matrimonio habebat mulierem, tanquam contra leges ductam, dimisit, fore sperans, ut hâc occasione pingui aliquo foretetur sacerdotio, & egestatè dura mederi posset. Eâ tamen parte illi gratificatum, ut hospitium & quotidianus cibus in adibus Vaticanis præberetur. Tandem quoque humaniores literas in gymnasio Romano publicè docendi provinciam, Thome Corai morte destitutam ac vacuum, summâ omnium voluntate obtinuit. Sed admirari tum, vel deplorare potius licuit abjectam depressamque humaniorum artium conditionem. Nam quâ horâ discipulorum multitudinè eloquentia traderet præcepta, à coronâ derelictus ante gymnasiî ostium cum uno alterove obambulabat: nullo penè ei, quem finè sumptu, finè itinerum molestiâ habere poterant Græcæ Latineque sacundia doctorem eximium, præbere aures dignante. Quare tristitiam paupertati superaddens, graviter affligit virum afflictißimum, mortisque gradum*

(a) Hic operum Ciceronianorum panis, quæ locum postremum vulgò solet occupare, eidem quidem, quâ præcedentes formâ, eodem modo & charactere impressæ, tomis (quotus sit, vult reliquis, primus, secundus &c. usque ad nonum) nomen Aldus non imposuit; quoniam antea prodierat seorsim anno M. D. XXCI. qui annus hujus voluminis titulo epistolisque dedicatur. In fronte; *Venetiis. M. D. XXCI.* cum Aldi semoris effigie: ad calcem; *Venetiis, ex Typographiâ Geo. gi Angeleni, Sumptibus Mag. D. Alti Manucii. M. D. LXXXI.*

(b) Teissier. Elog.] Il ne peut jamais sequiter cette dette, ainsi qu'il le temoigne lui même dans une lettre, qu'il eut à Sylvius Antonius Camerier de Clement VII.

dum acceleravit vita jam potasso. Angel. Rocch. Bibliothec. Vatican.] Sixtus (a) V. typographiam Apostolicam Vaticanam magnificentijsimè instituit, viris doctis undique conquisitis &c. (b) Dominico Basa Veneto typographo, homine quidem novo & industrio ac sagaci ad typographiam erigendam atque regendam electo, qui pro hujusmodi re praestanda circiter quadraginta aureorum millia insumpsit nulli parcens incommodo nullique impensa. Hac typographia & elegantia ac varietate ingentique characterum copia, Latinis scilicet literis, Græcis, Hebraicis, Arabicis, & Servianis, necnon chartarum pulchritudine ac bonitate, aliisque rebus imprimendi arti necessariis, ceteras typographias longè antecellit, viris eruditissimis ad exemplaria (quod caput est) recognoscenda & illustranda selectis. Mallinckrot. de Typograph. pag. 98. Eidem Palatina in Vaticano typographia Clemens VIII. Aldum Manutium juniorem Pauli filium praefecit, postquam annis multis Bononia, Pisis, Roma professorem eloquentiae publicum egressus. Angel. Rocch. Bibliothec. Vatican.] Non silentio praterenda videtur (c) Manutiana illa bibliotheca, miræ librorum copia & varietate, codicibus scilicet non solum impressis, sed manuscriptis etiam vetustissimis autographisque refertissima, quam ipsemet (d) Aldus junior, vir sanè doctus,

tum de bonis ac politioribus litteris, tum etiam de litteratis viris bonarumque artium cultoribus optimè meritis, suis sumptibus, principum tamen liberalitate adjutus, instituit, auxit, atque Romam advexit. Cum enim ipse primùm Roma cum Paulo patre viveret, eam struere (e) cepit: postmodum Venetias profectus à senatu Veneto in secretariorum numerum allectus, & praecipuè humaniorum litterarum lectione insignitus, aliquot ibi vixit annos, donec Bononiam accersitus praecipuum in eà civitate locum tenuit: inde Pisas à Francisco Medice Heretria duce ad Latinam & Græcam linguam de superiori loco docendam vocatus, ibique juris civilis & canonici laurea decoratus. Romam tandem Sixti V. auspicijs potens, minori potitur statum, si praesentem spectemus; majore, si ejus merita, si Romanam civitatem, si, quod denique caput est, pontificiam & indeficientem Sixti V. beneficentiam perpendamus. Nulla enim alia res hominem ipsum potuisset adducere, ut vel animo cogitasset, vel ut perficeret, quod certe perfecit. Octuaginta enim librorum salmas & supra (f) octuaginta voluminum millia, in quibus multa extant admodum singularia, Romam deferendas curavit: quibus itineribus ad duo serè aureorum millia insumpsit. Paulus (g) Aldi filius, alter Cicero in Latinè scribendo, Romanam linguam

(a) Sixtus V. pontificatum adeptus est anno 1585. April. 24.

(b) Baillet. Jugem des Sav. Tom. I. p. 351.] „ Dominique de Baza avoit été formé & instruit dans l'école & la boutique du vieux Alde. Quod non esse verisimile bene judicat notarium auctor, nam Basam aetate 90. aetatem fuisse oportuè, cum à Sixto V. accerseretur.

(c) Mur. Paul. dell. Librer. Vatican. pag. 329.] „ Sopra tutto per privata Libreria è degna veramente di memoria quella di Aldo Manutio huomo celebratissimo, sì per la fama di Aldo, e Paolo suoi maggiori; come anco per merito di proprio studio, il quale essendo condottro dalla santità di Sisto V. à legger lettere humane nello studio di Roma, con tanta grande aspettatione de tutti, vi portò ottanta mila pezzi di libri in ogni sorte di professione, i quali furono già raccolti da Paolo, e da Aldo suoi antecessori, che furono dello studio delle buone arti vaghiissimi & prudentissimi.

(d) Hanc bibliothecam Aldus senior primus condidit & intulit; Paulus deinde, & Aldus junior auxerunt. Erasmus [in Adag. Herculei Labores] scribit se opus suum Adagiorum absolutum, una adjunxit bibliotheca, numerum Aldinam, copiosissimam quidem illam, quaque non alia bonis libris, praecipue Græcis, instructior; ut ex qua, cum finto, omnes bonae bibliothecae per omnem usque orbem nascuntur ac propagantur.

(e) Mihi tamen videtur (quod nonnullorum auctoritate nixum lego) bibliotheca ab Aldo suo primùm structa, à Paulo patre deinde, & ab Aldo tandem juniore locupletata.

(f) Teissier. Elog.] „ Enfin pour subsister, il fut obligé de vendre la belle bibliothèque, qui avoit été rassemblée avec beaucoup de soin & de dépense par son père, par son ayeul, & par ses grands oncles, on dit qu'elle étoit composée de quatrevingts mille volumes, que ceux de Pise se vantent d'avoir. Alii dicunt illam bibliothecam fuisse ab Aldo non venditam, sed legatam. Sic Mallinckrot. de Typogr. pag. 98. Aldus ibi Roma ann. 1597. legavitque Pisana academia instructissimam suorum octoginta millium librorum bibliothecam Et Gallus les Bibliotheq. 121.] „ Il y a une bibliothèque dans l'académie de Pise, qui fut augmentée de 80000 volumes, qu'Aldo Manuce légua à cette académie. Et Louis Jacob. des Bibliotheq. pag. 163.] „ La ville de Pise possède une très noble bibliothèque publique: la quelle se glorifie de posséder la belle bibliothèque d'Aldus Manutius fils de Paul, qui avoit à Rome huitante mille volumes en diverses sciences & langues.

(g) De Pauli Manutii peritiâ quid senserint viri docti, legendum est in Teissieri Elogijs. Ibidem Teissierius scribit Paulo fuisse octo liberos, ex Pauli epistolâ antea ineditâ, & apud Mothoff. Polybist.

dem fixit. Ibi, Palatinae licet postea typographiae à (a) Clemente VIII. praefectus, sua tamen damna non potuit refarcire. Vitam denique, vitae incommodis fessus magis quam annis oblitus, (b) Octobri exeunte, anno 1597. haud multum quinquagenario major, (c) coelebs, (d) Manutiae familiae postremus, finivit.

AL-

quam collabentem in pristinum nitorem flu-
dus revocare, dum Latinorum monumenta
diligenter scrutatus est. Aldus denique ju-
nior, Aldinopos & Pauli filius, dum avum
& patrem & typis ac scriptis imitatur utri-
usque linguae non ignarus, avum & pa-
trem imitatione representat. — Aldus
avum & Paulum patrem non solum
imitatus, sed quodam etiam modo superans
(a), quorum omnium adus ubique locorum
litteratis & probis hominibus semper patue-

runt: ex quibus item viri praecipui card.
Hieronymus Alander Motensis, card. Ro-
dolphus Pius Carpens, à cuius familia
Aldus senior in eam adoptatus Pii nomen
accepit; episcopi permulti & alii innumeri;
à Paulo M. Anton. Muretus multorum im-
star, & alii, quos longum esset recense-
re, prodire. De his tribus Manucianis
— memini me aliquando lasse in hunc
modum:

Aldus Manucius senior moritura Latina
Graecaeque restituit mortua formae typis.
Paulus restituit calamo monumenta Quiritum;
Utque alter Cicero scripta diserta dedit.
Aldus dum juvenis miratur avumque patremque;
Filius atque nepos, est avus atque pater.

(a) Clemens VIII. cathedrâ pontificiâ
potitus est ann. 1592. Jan. 30. Et Zeltner.
Centur. corrector. pag. 344.] In aulam
Vaticanam vocatus typographicis operibus va-
cavit, libros, qui imprimebantur, à suis
navis liberando &c.

(b) Thuan. Histor. lib. 119. ad ann.
1597.] Paulo post ibidem Roma haud mul-
tum quinquagenario major, exeunte VII^{bris}
coelebs decessit Aldus Manucius. Sic enim
reperit ad Florentinam familiam gentis suae
origine postea dici maluit, Pauli F. Aldi N.
(b) Aldi Romani abnepos: cuius maiorestan-
sum rei literariae contulerunt, quantum su-
periorum temporum barbaries illi abstulerat.
Ipse Bononia literas humaniores magnâ fre-
quentiâ professus est; & editis tam propriis

quam paternis ad omnem aeternitatem victu-
ris monumentis longè maximam ab omnibus
gratiam meruit.

(c) Uxorem enim (ut prius dictum est)
missam fecerat.

(d) Sic Cornel. Toll. in loco suprâ ci-
tato. Jan. Nic. Erythraeus in suâ pinaco-
thecâ Aldum juniorem describit his ver-
bis: suis pedibus praefer modum enormibus;
capite magno, facie oblongâ, ore illepido &
invenusto, barbâ horridâ, cujusmodi in sta-
tuis philosophorum antiquis & imaginibus
cervimus. [Sed in abnormi corpore ani-
ma habitabat cultissima: ad ejus itaque
opera transeamus.] Nulla Ciceronis (e)
operum pars est, quam ille commentariis vel
notis non illustravit. Praeter opera, quae
prius

hist. extante, in qua tamen de ostendâ illâ prole nihil reperio. Teissierus ibidem litteris suis ridicu-
lam inter Paulum Manutium & Lambinum de vocis [consumptum] orthographiâ exortam tradit.
Manuce disant qu'il falloir l'écrire avec un (p), Lambin soutenant le contraire: Manuce dans cette dispute entra
en une si grande fureur, qu'ayant pris entre les mains une pierre ancienne, où ce mot avoit un (p), il la jeta
au visage de Lambin, & lui cassa le nez.

(a) Baillet. Jugum. des Sav. Tom. 1. pag. 150.] „ En effet Alde Manuce étoit savant & grand
„ homme de lettres, mais inférieur à son père.

(b) Antea notavi hæc verba [Aldi Romani abnepos] errore forsitan typographico non carere, quippe
Aldus, qui Romanus dicitur, Aldi junioris avus fuit; & quicumque is Aldus Romanus fuerit, cuius Ab-
nepos à Thuanio hic Aldus junior vocatur, ab Aldo juniore nunquam memoratur.

(c) Dixi antea de ejus in Ciceronem commentariis; & dubito, an in omnes Ciceronis libros notas
scripserit.

Tom. III. Pars. II.

Yyy

prius commemoravi, in eruditorum manibus versantur & sequentia. *Sallustius cum notis Aldi Manusii, qui fragmenta à se collecta addidit. Venet. 1557. 1567. 1588. Rom. 1563. 8. Horatii Ars poetica, cum notis ejusdem Venet. 1576. 4. Horatii Epodon secunda, cum ejusd. notis Venet. Vell. Paterculus, cum ejusd. scholiis. Venet. 1571. 8. Censorinus, cum ejusd. notis. Venet. 1581. 8. Harum editionum meminit clariss. Alb. Fabricius in sua bibliotheca Latina Teissierius recenset Aldi notas in Eutropium & Orationem de laudibus Francisci Medici, & de conscribendis epistolis. Libr. tres de quaestis per epistolam. Venet. 1576 in 8. (Vide Bibliothec. Tellerian. pag. 413.) Lapidum Comici veteris Philodoxii fabula per A. Manutium edita Luce 1588. 8. Oratio habita in academia Bononiensi ad Sixt. V. Bonon. 1588. Oratio in funere Bernardini Rotarii apud Venetam Rempublicam pro duce Sabaudia habita in ecclesia SS. Jo. & Pauli, an. 1588. Epistola ad Camillum Paleotum. Rom. 1590. Discorsi politici sopra Livio. Rom. 1624. 8. Il perfetto gentilhuomo. Venet. 1584. 4. Eleganze Toscana & Latine Rom. 1589. 8. Locuzioni di Terentio, ovvero modi familiari di dire, scelti da Aldo Manutio Venet. 1585. 8. Lettere (a) Rom. 1592. 4. Azione (b) di Castruccio Castracani. Rom. 1590. 4. Vita (c) di Cosmo Medici primo Grand Duca Bologna. 1586. fol. (Vide Bibliothec. Barberin. Tom. 2. pag. 20.) Discorso intorno all' excellenza della Republiche. Dell' antichità Romane iscrizioni. (Vide Teissier. Elog.) Epistole (d) famigliari di Cicerone in lingua Toscana tradotte. 1573. 8. (Vide Alb. Fabric. Bib. 10th. Lat. pag. 115.) Reperio præterea (in Biblioth. Barberin.) hunc librum: Jo. Pet. & Paulus Manusii Transylvanie descriptio ex variis monumentis collecta. Rom. 1596. 4. Baillet. in Jugem. des Sav. Tom.*

6. pag. 90. observat. Aldum Manutium & Henricum Stephanum fuisse fortunâ non multum dissimiles; utrumque patre erudito typographo natum; utriusque vitam & mortem penè concurrere; illum enim 1598. hunc 1597. obiisse. „ Alde ne fut „ pas si curieux de Grec, que Henri, & „ il voulut se contenter d'exceller dans le „ Latin. C'étoit le sort de son pere Paul, „ qui n'ayant pas autant d'occupation „ dans l'imprimerie que Robert Estienne, „ trouva assez de loisir pour vacquer lui-même à l'instruction de son fils. — Tout „ occupés qu'étoient Alde Manuce & „ Henri Estienne à travailler sur des langues mortes & étrangères, ils ne laissoient pas l'un & l'autre de faire paroître une passion extraordinaire pour cultiver, polir & orner leur langue maternelle. Ils ne se sont pas contentés de composer divers ouvrages en langue vulgaire de leur fonds, ou de traduire, l'un des livres Latins en Italien, l'autre (e) des livres Grecs en François; mais ils ont encore écrit „ chacun des traités sur les origines, les „ progrès & les propriétés de leur langue, pour en faire voir les beautés. Idem Baillet. Tom. 1. pag. 350.] „ Le „ catalogue des livres imprimés dans la „ boutique d'Alde le jeune parut in 4. „ en 1595. Habentur etiam Libri di Stampa d'Aldo, che si trovano al presente, ad calcem Epistolar. Familiar. Ciceron. apud Aldum. Venet. 1583. fol. & ad calcem Effame de gl' ingegni de gl' huomini per apprendere le scienze, di Gio. Huarte: tradotta dalla lingua spagnuola da M. Camillo Camilli. In Venetia Presso Aldo: 1590. 8. Paulus Melissus hæc duo scripsit epigrammata [Vide ejus Epigrammata, Noribergæ, M. D. XXC. in 4.]

(a) Teissier. Elog.] „ Elles sont écrites avec beaucoup de politesse, & sont fort estimées.

(b) Thuana. Colon. Agrippin. 1629. 8. pag. 333.] „ La vie de Castruccio Castracani de gl' Inter-muelli faite par Aldo Manuce est fort belle, & toute autre que celle qui a été écrite par Machiavel, (car la petite Latine est peu de chose, & tirée de Machiavel) &c. Cette vie mérite d'être curieusement recherchée. Je n'en ai jamais vu qu'une, entre les mains du Seigneur Scipione Sardini, qui venoit aussi d'un Inter-muelli, & qui avoit invité Manuce à faire cette vie. Je croy qu'elle est imprimée à Lucques in quarto en Italien. C'est une belle pièce.

(c) Hoc opus promiserat in epistola ad Franciscum Medicem Cosmi filium epistola tertio Cicer. Orat. Volumini præfixâ & anno 1579. datâ.

(d) Hæc translatio laudatur in Baillet. Jugem. de Sav. Tom. 3. pag. 195.

(e) Vide Hist. Stephanor. pag. 466. 467.

ALDINUM nomen, quo vix aliud in republicâ literariâ per sæculum (a) integrum fuit celebrius, in ALDO MANUTIO expiravit: cujus notitiam dum studeo ad finem usque perducere, paulò longiùs evagatus sum. Ab Italiâ ad Allobrogas transeo: ubi Genevæ, rem ecclesiasticam *Calvini* viri famolissimi & ad arduum quodlibet opus capessendum paratissimi consiliis innovatam; typographicam sub ejus sectatoribus *Roberto Stephano*, *Conrado Badio* ac *Joanne Crispino*, viris in arte suâ præstantissimis, reformatam & florentem invenio. De duobus illis dictum est; de hõc nunc dislerendum

(b) JOANNES CRISPINUS *Atrebas* adolescens à patre jurisperito ad capiendum ingenii cultum *Lovanium* missus *Gabrielem* (c) *Brechtanum* magnum J. C. aliosque antecessores quinquennium totum ante aditam Galliam audivit. (d) Postea adiit *Lutetiam*, ubi aliquandiu in *Caroli du Moulin* celebris jurisconsulti ædibus apud eundem amanuensis, aut (quod vulgò aiunt) secretarii munereungebatur. (e) *Ufus est multos annos amico Francisco Balduino*, quocum à pueris educatus fuerat. *Crispinum tamen postea omnis humanitatis non minùs quàm juris oblitum fuisse, ex quo factus est servus Allobrox*, scribit (f) *Balduinus*. *Crispinus fuit (ut modò dixi (g) Caroli Molinai*

Ad Aldum Manutium, Pauli F. Aldi N.

*Carmina Mureto qui mittit, carmina vaturn
Mittit Aristarcho; sed eidem nempè poëta
Atque oratori tanto, quem nemo recentum
Possit Aristarchi sumens sibi munera, sive
Momum crudus agens, numerosa carpere legis.
Felicis numeri, nec fidere nãta sinistro
Metra, quibus stellas adpinxerit, aut obeliscos
Dextera Mureti transverso cuspidis ictu
Fixerit? in lucem tali qui stigmatè versus
Prodierint insigniti; credámne, Manuti,
Ullius his obelus motuatur, ullius asser?*

In Aldum Manutium.

*Tres animas siquis te dicas habere, Manuti;
Nil equidem absurdi dixerit ille, reor.
Patris avique dua, tuâque uno spiras ab ore:
Nec tibi tam similis, quàm patris ipse & avi es?
Ergo quid prohibet, vel te indigitare, Manuti,
Tergeminum patrem, tergeminum vel avum?*

(a) Ab anno 1494. usque ad annum 1597. Vide *Annal. Typogr. Tom. 1. pag. 376.*

(b) *Valer. Andr. Biblioth. Belg. p. 387.* ex ipsius *Crispini* præfat. ante *Justinian. Institut.*

(c) *Valer. Andr. Gabrielem Mudam.* *Melch. Adam. in Vit. Jurisc. p. 140.* *Gabriel Mudans* anno 1500. natus est *Brechtan*, quod est *Antverpia* municipium. Obiit anno 1561.

(d) *Valer. Andr. Ibid. & Author no-*

(e) *Valer. Andr. Ibid.*

(f) Factus est servus *Allobrox*, cum *Calvini* iugo se submitit. Vide not. in *Baile. Diction. p. 935.* ubi errata corriguntur, quæ in *Joannis Crispini* notitiâ admiserunt *Joannes de la Caille p. 148.* & *Valerius Andreas*: uterque enim affirmat *Crispinum* in *Galliis* professione typographicæ inclaruissè.

(g) *Melch. Adam. in Vit. Bez. p. 205.*

Y y 2

amanuensis ; pòst in foro Parisiensi causarum patronus. Deinde ad Protestantium partes transiens à Gallis ad Allobrogas migravit. Theodorus Beza (a) se recepit Genevam anno millesimo quingentesimo quadragésimo octavo, nono Kal. Novembris. In eam urbem paulò antè concesserat, résque suas comportàrat Joannes Crispinus, quo conscio jam pridem Beza uxorem sibi desponderat, & qui cum magna erat Beza consuetudo. Ambo autem de novo vita genere suscipiendo unà deliberant : & de societate ad typographicam artem faciendam in-eundà cogitârunt ; ad quam ut feliciter se accingerent, utriusque summa doctrina & singularis industria viam sternebat. Sed Beza alium cursum providentia destinârat. Crispinus (b) industriam omnem impendit, quâ honestam vitæ studiosa commendationem bonorumque virorum comprobationem tueri posset, ut hâc assiduâ laboriosâque evulgandorum librorum ratione & operâ, professione præclara atque elegantis typographica ac literaria exercitationis, & interiore facultate in literis positâ (quoad posset) studia artium bonarum adjuvaret. (c) Edidit sui ingenii documenta multa, excudendis præclaris veterum Græcorum & Latinorum monumentis, & novis componendis : in quibus Gallica Martyrum (d) Historia summo studio & incredibili labore ac fide constructa, meritò ab omnibus (e) celebratur, & palmam obtinet. Typographicam suam officinam CRISPINUS primùm aperuit anno (f) 1551. Genevæ, Conradi

(a) Id. Ibid.

(b) Lege ejus præfat. ad Justinian. Instit.

(c) Melch. Adam. in loco modò citato.

(d) Excusa Latinè in 8. 1556. & 4. 1560. Vide not. ad Bail, Diction.

(e) Bibliotheq. Historiq. du Pere Le Long Num. 1760.] „ Le livre des Martyrs depuis Jean Hus jusqu'en 1554 in 8. Geneve, Crespin, 1554. Idem liber Latinè redditus, 8. Genevæ, Crispin, 1556. Troisième recueil des actes des Martyrs, in 12. [Geneve] 1559. Quatrième recueil des actes des Martyrs, in 12. [Geneve] 1561. Je ne marque pas le second recueil, parce que je ne l'ai point trouvé. Bayle, dans son dictionnaire n'attribue à Jean Crespin * que l'édition de cet ouvrage ; cependant, comme cet imprimeur de Geneve, qui mourut en 1572. étoit sçavant dans les langues Greque & Latine, il peut bien avoir composé cette histoire, qui lui est attribuée dans le ti-

„ tre suivant. Son stile est plus approchant „ du panegyrique que de l'histoire, au „ jugement de Varillas. Histoire des „ Martyrs persecutez & mis à mort pour „ la verité de l'Evangile, depuis le tems „ de Apôtres jusqu'à present ; traduite du „ Latin de Jean Crespin, d'Arras ; à la „ quelle est jointe l'Histoire des Martyrs „ de Bearn de l'année 1569. in fol. Geneve. 1570. La même Histoire, publiée sous un autre titre &c. in fol. L'ancre de Jean Crespin, 1570.

(f) Calvini Opusculum De vitâ Christiana, 8. excusum Geneve, apud Joannem Crispinum, Conradi Badii operâ, VIII. Calend. Julii. Anno M. D. L. Idem libellus citatur in Bail. Diction. Gallicè, De la vie Chrestienne. 8. A Geneve, de l'imprimerie de Jean Crespin, par Conrad Badius. 1550. Uti Crispinus Badii operâ, ita Crispini typis Nicolaus Barbier usus est. Jacobus le Long in Biblioth. Sacr. affert Biblia Gallica. 4. typis Joannis Crispini pro Nicolao Barbier. 1555.

* Verba in Bail. Dictionar. sunt hæc : Il s'appliqua avec beaucoup de capacité & de diligence à l'impression de plusieurs livres, & notamment à celle d'un Lexicon Græc & Latin, & à celle du Martyrologe des protestans. Cùm hæc de Lexico & Martyrologio dicantur, his significari oportet cum Martyrologium & quæ ac Lexicon composuisse, nam nulla de Lexico movetur controversia.

radi Badii operâ usus. Libris plerumque præfigebat insigne (a) anchoræ, de cuius parte dependebat serpens; sæpe (b) cum binis manibus anchoram tenentibus, & (c) duabus literis majusculis, I. C. adjectisque aliquando his verbis (d), *SACRA ANCHORA*. Editiones *Crispini* veteres laudat (e) *Scaliger*; & esse, quæ *Roberti Stephani* characteres nitore æquent, notat (f) *Colomesius*. *CRISPINUS* nonnumquam suas editiones epigrammate præfixo lectoribus (g) commendabat. Libris (h) quibusdam suum nomen non tantum proprium subscribebat, sed & gentile. Libri plerique, quos ex prelo suo emittebat, ipsius præfationibus aut epistolis Latini sermonis elegantiam referentibus ornabantur. In suâ ad pietatis studiosos epistolâ Novo (i) Testamento præfixâ sibi gratulatur, quod Papam forumque ejuravit, & animum ad exercendam typographiam appulerit. An *CRISPINUS Nicolai Ridleyi* (k) assertionem Latinè verterit, & Latinum epigramma præfationemque, in quibus religio Papistica & persecutio Mariana styli aculeis configuntur, scripserit, incertus sum. Anno 1559. Græcè in 12 edidit *Homerica* *Iliadem*, ut à provehentioribus in eâ linguâ hominibus familiariter ac jucunde poetices hic pater assumi posset: anno postea 1567. (l) quod antea in *Iliade* fuerat conatus, illud in *Odyssæâ* præstitit, uti nimirum totum præclari illius poetæ corpus eadem formâ ἱεραϊδὶς habere lector posset. Neque tantum dedit Græcum contextum purum (ut dicitur) putumque seorsim in eorum gratiam, qui cum Homero vernaculâ linguâ & sine ullo interpretis subsidio colloqui possunt; sed præterea in alio libro (m) non malum nec infidelem interpretem præstitit, & Latinam ad verbum versionem è regione Græci textûs locavit; quod eorum, qui adhuc in Græcarum literarum cognitione novi sunt ac ty-

rones,

(a) *Nov. Testam. Græc.* 1553.

(b) *Jean. Garnerii Institutio Gallica lingue in usum juvenutis Germanica.* 8. Geneva. apud Jo. Crispinum. M. D. LVIII.

(c) *Justinian. Institut.* 8. Geneva. M. D. LXVIII.

(d) *Ridleyi assertio de cœnâ Domini.* 8. apud Joannem Crispinum. Geneva. M. D. LVI.

(e) *Scaligeran. Posterior.*

(f) *Paul. Colomesii Opera*, Hamburg. 1709. 4. pag. 495. L'édition de Genève (du *Nov. Test. Græc.*) de 1553. est recommandable par la beauté de son caractère, qui est égale celui de Robert Estienne, & pour avoir été faite par Jean Crispin, savant homme, qui d'avocat se fit imprimeur.

(g) *Distichon de Justiniani editione.*

*Qui legis è doctis decerpta hac omnia libris,
Confer; & his paucis dic tibi multa dari.*

Distichon de Georgicorum, Bucolicorum & Gnomiorum editione.

*Si decus est paucis quam plurima dicere ex aptè;
Quidni etiam exiguo claudere multa libro?*

(h) *Homer. Ilias, Gr. Latin.* 12. 1560. & *Odyss.* 12. 1567. E typographiâ Joannis Crispini Atrebatii.

(i) *Græc.* 1553. De quâ epistolâ lege plura in catalogo librorum.

(k) Anno 1556.

(l) Lege præfat. *Homer. Odyss. Bithracum.* & *Hymn. Græc.* 1567. 12.

(m) *Homer. Gr. Lat.* 12. 1560. cujus præfationem lege.

rones, desideriis satisfaceret. Utrumque conatus est commodâ formâ, quæ esset εὐκατα, nec ingrata sarcina iis accederet, qui, præter domesticam familiaritatem, cum Homero etiam quærent aliquando rusticari. Quamvis in his edendis labor fuerit, eos demum, qui typographica molestias experti sunt, æquissimos sibi fore iudices existimat. Quotquot sanè ante hac edita ad verbum fuerunt, exemplaria diligenter contulit, adhibita insuper veteri & manuscriptâ Itali ejusdam interpretatione, quam ex magni Budæi bibliothecâ acceperat. Quod plerique typographi excudendis hæc formâ Latinis poetis magnâ cum laude faciunt, id ille his primùm typis cum magnâ & operarum & operis difficultate in gratiam studiosæ juventutis, quæ οὐδὲν τινα valet, in Græcis poetis tentavit: atque ab Homero poetarum principe sumendum exordium duxit. Postquam ab Homero ceptum esset, (a) anno 1570. alterum ab illo Hesiodum Afræum illi ἐμὸχρον; Theognidem quoque & Phocylidem; Theocritum aliisque primarios poetas, qui ob excellentis & exquisitæ scriptoris dotes vetustatem ferre potuerunt, proseguere non injucundum duxit eâ formâ, quæ & domi & foris oblectet, nec impediat circumgestantem. Distinxit quidem eos veluti in (b) tres classes: quarum primam Hesiodi operibus, cum notis Philippi potissimum Melanchthonis, Frisii & Garbitii, & genealogicâ Porti Cretensis tabulâ; secundam, Theocrito ac reliquis ἐιδυλλιαγράφοις, cum præfatoriis brevibus J. Crispini notis, & V. Winsæmii in Syringem, & Aram. ac Claudii Auberii Triuncuriani in Ovum, Alas & Securi scoliiis, quæ apud Blasium Marcuardum contulit, unâ cum Ausoniano Eidyllio à Fed. Jamotio Græcis versibus reddito; tertiam dedit ipsi Theognidi cæterisque Γνωμολέγεις, cum annotationibus Eliæ Vineti in Theognidem, Viti Amerpachii aliorumque in Phocylidem & Pythagoram; hæc exiguitate, ut in unum volumen coire omnes possint. Datur Latina versio, quæ de Græcis fideliter expressa est, omnibus è regione conjuncta. Præter eos, quorum elucubrata studia in hos poetas citata extant, pleraque benignè communicavit Portus Cretenensis, vir Græcè atque Latine doctissimus. Eodem hoc (c) anno eloquentiæ studiosis tradidit (d) tres coryphæos Artis dicendi, nempe Aphthonium, Hermogenem & Longinum, suâ editione emen-

(a) Τα εἰρημικά τῶν παλαιότατων ποιητῶν Γεωργικά, Βυκολικά καὶ Γνωμικά, Græcè cum Latinâ interpretatione & annotationibus. Ὁ δὲ Κελεσίφω ἀφ' ὧν in 12. Lege præfationes horum singulis præfixas. Hanc operum collectionem reculam invenio, cum Isaaci Hortiboni (i. e. Casauboni) notis, apud Eustath. Vignon, 1584. & cum iisdem notis, Musæoque, apud hæredes Eust. Vignon. M. DC. & apud Johan. Vignon M. DC. XX. in 12.

(b) Editio tamen quatuor constat distinctis titulis; primo Hesiodi; secundo,

Theocriti & Simmiae; tertio, Moschi & Bionis; quarto, Theognidis & reliquorum Gnomiorum.

(c) Οἱ ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ κορυφαῖοι, Ἀφθόνιος, Ἑρμογένης, Ἀ. Λογγίνος, Græcè, Francisci Porti operâ illustrati atque expoliti, cum necessariis in singulis indicibus. 8. Anchora Joannis Crispini. M. LXXIX. vel M. D. LXX. Editio duobus titulis seorsim excusis constat: quorum prior Aphthonio & Hermogeni, posterior Longino præmittitur.

(d) Lege Epistolam ipsæ præfixam.

emendatos. Aphthonii quatuordecim exercitationis modi præpositi sunt, ut quos & primos habuit & diu solos Rhetorices institutio ad dicendi præ exercitamenta exactè atque absolutè tradenda. Quod ad Hermogenem attinet, multi quidem sunt rhetores tum Græci tum Latini; sed qui accuratius eo scripserint de Statu causarum & Formis orationis, neminem facile reperies. Jam pridem fuerat hic liber (a) Aldinâ, Florentinâ, Gallicâ, Germanicâ denique impressione excusus, sed adeò scatebat mendis, ut vix formâ rhetoris agnosceretur. Hunc olim Franciscus Portus Cretenfis, vir diuturnâ Græcæ lingua professione clarissimus, pluribus exemplaribus manuscriptis collatum emendavit; & exempla, quæ passim corrupta erant & mutilata, magno labore integra reddidit. Fuerunt omnes propemodum poetæ atque oratores evolvendi & attentè perlegendi, ut exempla, quæ in illis delitescerent, crueret, & suo quaque loco integra reponeret. Illis adjunxit Dionysium Longinum, summi judicii rhetorem, quem & ipsum pessimè habitum ipsè Portus olim Ferraria Venetiisque veluti redivivum curavit iudicio & industriâ magis quàm subsidio librorum, quum præter unum, vix alterum exemplar manuscriptum, nedum tertium reperiretur: in quo & plus laboris suscipiendum, & ad conjecturas & ingenium confugiendum.

CRISPINUS porrò studiorum, quibus in primis imbutus fuerat, me-

(a) Aldus anno 1508. Hermogenem cum reliquis veteribus Græcis rhetoribus edidit in fol. Parisiis Christ. Wechelus Hermogen. ἑξὶ τὰν. 1538. ἑξὶ τὸν. 1530. ἑξὶ ἰδ. & μεθ' ἰδ. 1531. in 4. De Florentinâ editione nihil prorsus novi. Germanicam non aliam scio, quàm quæ Argentorati ex Josiæ Rihellii officinâ in 8. prodiit; quæque non ante Crispinianam, sed anno partim 1570. partim 1571. Græcè & Latinè cum Joan. Sturmii Schoniis emissa est. Hanc Crispinianam Franc. Portus Theod. Bezae dedicavit epist. à Græcâ: in qua hæc: Ἀλλ' οὐ γὰρ τοι ὁ φιλολόγος (χρὲ γὰρ τ' ἀλλοτρίῃς ἰσχυρῇ) κοινὸς ὑπεργίγναι, μεθ' ἑτέρων ἡγετῶν καὶ τῶν ἐξελύσσων. ἀλλ' ἡ δὲ δι' ἀπείρου ἀπελευθέρων ἀντιγραφῶν, ἡ δὲ ἀλλοτρίῃ ἀνάγκῃ καὶ ἀμειψίᾳ, ἀμειψιότητων ἀνάγκῃ καὶ ἀμειψίᾳ. Οὗτοι δὲ μετ' ἑκείνων τετυπώκασι, τοσούτω δέκοντι τὴν βιβλίον διαρρῶνται, ὥστε πολλὰ χεῖρον αὐτὸν διατεθείκασι. τὰ τελευτήν δ' ὁ καλὸς τε καὶ γαυρὸς Κερκυραῖος, ἰμῶν δὲ καλὸν καὶ συμβαλόντα, τὰν ἐν τῇ φῶς ἐκδίδωσιν ὅσα δὲ κρίνῃ καὶ ἀδιάφοροι καὶ τοῦ δυνατοῦ, πάντες

μαθὼς ἴσονται. — Πολλὰ μὲν ἀντίγραφα, πάντας δὲ ῥήτορας καὶ ποιητὰς ἀνελίξας καὶ διεξιζόντων, μόλις τὴν βιβλίον διαρρῶσας, εἰς τὸ ἰαυτὴν χεῖρα καὶ δύναμιν ἀποκαλίσσεται, τὰ μὲν διηρησμένα καὶ παρεφθαρμένα διεκπεύσας, τὰ δὲ σύνχρησιν καὶ τὴν ἀνάγκην διευκρινίσας, τὰ δὲ παρερριπμένα ὀλοχρῆ καὶ ὀγυῖα μεταβαλόν. Ἔχον δὲ τὰ βιβλία παρ' ἑμὲ, καὶ καὶ μὲν παρελόντων ὅτι τοῖς φιλομαθῶσι ἡμετέροις ὅτι ἑμὲν πεφλοποιούμενοι. Νῦν δὲ τοχὸν ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ τὰ ἑξὶ τὴν τυπαργίαν ἐκκεντρώσας σπυδαῖσιν, προθυμῶν δὲ καὶ ἀντὶ τοῖς ἑξὶ τὸν λόγον φιλοσοφῶσι βιωβίαις ἀντιτετυπώσας, ἑρμῶν δὲ πολυτίμων τὸ τοῦ ἀγαθῆς. Αὐτὰ καὶ τοῖς ἀνδράσι παρεχόμενα, τὸ μὲν βιβλίον διόρθωσιν παρ' ἑμὲ. Ἐκείνους δὲ ἐξελύσσων καὶ δὲ καὶ ἀποκρίναι τὸν λόγον ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς, ἀνδρὸς συμπαίτων τεχνιτοῦ καὶ πρακτικῶν, οἱ βιβλιοθήκῃ ἐκφυχοὶ καὶ μετ' ἑμὲ ἀνδράσι οἱ παλαιοὶ ἡμετέροις ἐκδίδωσι. — Ἀποτίθηκα δὲ σοι δῶρον μικρὸν μὲν, φίλοι δ' ἴσως ἰσχύουσιν ἀπὸ τῆς ἐν σοφίᾳ καὶ τῆς τοῦ λόγου ῥήτορας, ὡς μὲν πολλὰν ἰσχύοντων ὡς οἶόν τι ἐν διευκρίναις τῶν μακρῶν δαπάνης εἰς τὰ τοιαῦτα φειδομένης. ἡ δὲ Κερκυραῖος παρῶν ἐκτεπῶσας.

memor cum vellet studiosis juris civilis adolescentibus industriâ suâ aliquâ consulere, anno 1568 evulgavit (a) *Enchiridium Institutionum Imperialium*, annotationibus ex nobilissimorum auctorum monumentis illustratum.

Idem, ut erat literarum Græcarum peritissimus, se solebat in iis plurimum exercere. Apud illum anno 1562. (b) in fol. *Roberti Constantini* Cadomensis medici doctissimi *Lexicon Græco-Latinum* primam editionem nactum est. Postea verò *Crispinus* ipse *Lexicon* aliud minus ex majore illo collectum (c) anno 1566 in 4. luce publicâ donavit. Multis

(a) Lege ejus præfationem in librum sequentem. *Justiniani Institutionum libri IIII. perpetuis doctiss. scriptorum notis illustrati. Leges XII. Tabularum. Ulpiani Institutionum tituli XXIX. Caji Institut. libri II. Geneva. M. D. LXVIII. in 12.* Hos libros editos fuisse auctoris & Samuelis filii typis scribit (in *Bibliothec. Belgic.* pag. 488.) *Valerius Andreas*, qui inter *Crispini Opera* ibidem recenset *Nomenclaturam Actionum*; quam puto esse, *Actiones & Monumenta martyrum à Wichleso ad hanc ætatem*; quem librum *Joan. Crispinus* edidit *Geneve, M. D. LX. in 4.* In *Notis ad Bayl. Diction.* (pag. 934.) invenio opera hæc à *Crispino* composita. Viz. *Un commentaire sur la troisième loi du Code de Apostatis, en faveur de Calvin contre le commentaire de Baudouin sur les loix de famosis Libellis. Et un livre intitulé, l'Etat de l'Eglise avec le discours des temps depuis les Apostres jusques au present. Ou Crispin étala son zèle contre le Papisme, & pour l'instruction des Protestans. Bibliothec. Tellerian. pag. 256. L'Etat de l'Eglise &c. & un abrégé des troubles de France, par Jean Crispin. Plus un Traité de la Religion & de la republique des Juifs, par Paul Eber. A Strasbourg. 1565. in 8.*

(b) Not. in *Bayl. Diction. p. 934.*
 „ Son lexicon [i. e. le *Lexicon de Crispin*]
 „ Græco Latinum parut avant l'année
 „ 1562. Tu [Respon. Beze ad Franc.
 „ Balduin.] obliens te aliquando Lugduni
 „ fuisse *Sebastiani Gryphii* mancipium, bono
 „ & honesto, id est tui penitus dissimili,
 „ viro [Crispino] vitio vertis, quod *Lexi-*
 „ *con Græco Latinum*, quale antè editum
 „ fuit, maximo tui sumptu, tui labore
 „ in publicum emisit. Voilà comment
 „ parle Beze dans la refutation d'un Ou-

vrage, que Baudouin avoit publié l'an 1562. In his notis affirmatur *Lexicon Crispini* Græco Latinum ante annum 1562. prodidisse. Quod equidem minimè intelligo. Nam *Lexici Crispiniani* (ut mox constabit) præfatio 10. Januar. 1566. data est. Præterea *Constantini Lexicon* prodit anno 1562. nec potuit *Crispini Lexicon* ante *Constantini Lexicon* lucem aspexisse, cum illud fuerit hujus quasi compendium.

(c) Ἰωάννης ὁ κραιπνὸς τοῖς φιλέμασι χαίρει. Αἱ διουίεσι φρονίδια (καὶ τὴν παρομίαν) σφάλλονται. Ἐγὼ γὰρ ἰσχυρότερος τοῦτο ἢ δὲ λεξικὸν ἰκιδέομαι, τὰ τελευταῖα δ' ἰκίειν ὁ μεγάλα τελεῖται ἔτι τὴν παρ' ἐμὴν ἐκτυπωθῆναι, ἐμὲ τε καὶ τοὺς αἰ καὶ μέλλουσιν τὴν τοῦτον ἀδελφὴν ἰσχυρὰ ἀπαλατῆν. Εἰς μὲν καὶ ἐκὼν ἀναλογισαμένη τὸ πᾶν, καὶ τὸ βῆμα, καὶ τὸ δυσμεταχέριον τ' βιβλίον, καὶ δὲ καὶ τὰ τ' δαπάναις — ἰδοὺ μοι μετὰ γνῶνι καὶ τῶν τὸν ἀγῶνα μεταδῶν, καὶ τοῖς φιλομαθεῖσι μὲν, ἀπὸ τοῦ ἵνα ἰσχυροτέρως παλῶντι καὶ ἀφελίμοι ἔσονται. — Μετὰ πλείους καὶ συνεχῶς ταλαιπωρίας ἀνελίξας πάντα τὰ πρὸς ἐκτυπωθῆναι, καὶ τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ χρεῖμα ἐς ἐξίτητον ἐκδιέχεσθαι, τὰ δ' ἀναγκαῖα πρὸς τὴν καλλιπῆ, τὸ παρὸν λεξικὸν δ' ὅ μὲν φεισάμεν δαπάναις, ἐκ φῶς ἐκφῶ. ὁσπότερ μὲν παμπόλαις λίξαις ἐκ δοκιμασθέντων συλῆσθαι ἐκτελεσθέντας ἐς δ' ἰσχυροτέρως χρεῖμα τὸ βιβλίον δαπανησέναι, καὶ οἷον τὴν συνεχῆ τὰς ἀποστολὰς ἀνακαρίσας &c. ἐκ τῶν παρ' ἐμὴν τυπογραφείῳ, δικαίῃ ἰσχυρῶν γαμυλῶν, ἔτι τῶν δὲ τ' χρεῖσθαι διουίαις χιλιστῶν πηλαιοτέρων ἔχουσιν ἰσχυρῶν.

tis tandem in re literariâ juvandâ laboribus perfunctus ; anno 1572. (a) à peste consumptus, mortem obiit.

JOANNI CRISPINO (b) focero suo in officinâ typographicâ successit EUSTATHIUS VIGNON, qui suis editionibus (c) Crispinianam anchoram solebat præfigere, cum hâc aliquando disticho (d), *Anchora sacra mari jactatos unica Christus Fundat, & est omni tempore sola salus.* Fuit in gratiâ (e) non minimâ cum *Isaaco Casaubono* : sibi que &

Ἐργασίῳ Πέρῃ τῷ Κρήδῃ εἰς τὸ μικρὸν λεξικὸν τὸ ὀνόματι τῷ Κρισπίνῳ τὸ
τελευτήσῃ ἰκδοῦν.

Μῶμ' ταῖς Μύσαι, βασιὰ ἡ βίβλ'· Ἄϊ δῖγε, βασιὰ.

Τόσσα δ' ἔχει καθ' ἑσθλὸν ψάμμ' ὅσα Λιβύης.

Ὅσσα θεῶν θεῶντι πάλαι, τερπιδὸς τι καὶ ὕμνος,

Σύμπλῃ φασὶν καλὸν φασὶν ἔργον.

Ἥλιμ, ἀλλ' ἴσμεν τέρα φέρειν, ὅσσον εἰς ἄγρον

Κρισπίν' ὃ χάρις γίγναι ἔ' ἀπειρίῃ.

Crispinus in Latinâ suâ ad studiosos adole-
scentes præfatiunculâ, *Daturi*, ait, *hoc*
Lexicon in enchiridii formam redactum, ad
vestrum usum ita aptavimus, ut comparatum
facile, nec pondere nec vastitate mentem onus-
rare possit. Ne verò etiam prolixiora in hâc
opere ἀλλεγόμενα vobis remorentur, præsa-
tionum vice ea adduximus, quæ à doctissi-
mis viris memoria prodita, De germanâ
Græca Lingua pronuntiationis ac proprietate,
exstant.

(a) Bayl. Dictionaire. & Author Notar.
ad Baillet. Jugem. Sav. Tom. 1. p. 376.
ubi disco fuisse quendam Joannem Cris-
pinum, qui Lugduni excudit in 4 *Les E-*
pistres de S. Jerome, avec les annotations
d'Erasmè, 1528.

(b) Lege Præfation. ad Lexic. Con-
stantin. 1592.

(c) *Comparatio Grammatica Hebræica &*
Aramica, authore Bonaventurâ Cornelio
Bertramo. apud Eustathium Vignon. M. D.
LXXIII. in 4. De Francica lingua rectâ
pronuntiatione, Bezâ auctore. Geneva, a-
pod Eustathium Vignon. M. D. LXXXVIII.
in 8.

(d) Jo. Calvini *Comment. in Psalmos,*
Hebræo contextu à regione Latina interpreta-
tionis addito. Geneva, apud Eustathium Vi-
gnon. M. LXXVIII. in fol. Et anno 1587.
in 8. prodierunt Symmachi Epistolarum li-
bri X. cum not Jacob Lessii & Fr. Jureti:
apud Eustathium Vignon per Dionys Pro-
bum. Huic libro insigne præfigitur, por-

ticus aperta, binis hominibus hinc indè
adstantibus; cum hâc insigni allocutione:
Spesla juvenis, & enim quidem deus pro-
hibeat; ceterum in ea tempora natus es,
quibus firmare animum expediat constanti-
bis exemplis. Thrasea apud Tacit. Annal.
16. in fine libri. Legitur in Taciti loco,
dei prohibeant.

(e) *Georgica, Bucolica, & Gnomica Jo-*
annis Crispini, Geneva, 1584. in 12. in
quâ edit. Isaac Hortiboni sive Casauboni
lectiones Theocriticæ. (Fabric. Bibliothec.
Græc. lib. 3. cap. 17. pag. 438.) Lege I-
saaci Casauboni ad Henr. Stephanum e-
pistolam (Histor. Stephan. pag. 428.) in
quâ, Mitto, ait ad te, qua superioribus his
diebus Eustathii Vignonis dignissimi typogra-
phi mihi que amicissimi rogatu in quosdam
Theocriti locos scripsi. Is enim quum in
animo haberet hunc poemam denuodere, non
antè conquievis, quàm impetravit à me,
ut cum perlegerem, & siquid haberem, quo
posses ornari ejus editio, secum id, atque
adèd cum omnibus ejus poëta studiosis, com-
municarem. &c. Ex museo nostro. V. l. Id.
Aug. M. D. LXXXVIII. Hinc errorem
Joannis de la Caille (pag. 149 ubi hæc,
Casaubon estoit un des auteurs de Crispin)
ortum monet Bayl. Diction. p. 934-935.
Casaubon n'avoit pas encore quatorze ans,
lors que Jean Crispin mourut. Mais on
reimprima Theocrite apres la mort de Cres-
pin, & l'on y joignit les notes de Casau-
bon, & l'on conserva la préface de Crispin.

(a) & Henrico Stephano [anno 1588.] excudit. Post annum 1588. non diu vitam produxit; nam anno 1592. ejus (b) hæredes typographicen tractasse comperio. EUSTATHII VIGNON editiones (c) ob correctionis curam magis quam impressionis nitorem celebrabantur. Floruit etiam anno 1620 JOANNES (d) VIGNON, qui an Eustathii filius fuerit, incertus sum Joanni Crispino, præter filiam, quam duxit Eustathius Vignon, filius erat SAMUEL (e) CRISPINUS, quem in arte typographica Pauli Stephani (f) socium fuisse annis 1516. & 1517. reperio.

His

(a) Dion. Halicarn. *Antiquit. Latine*, cum *Æm. Porti notis* & Henr. Glareani *Chronologia*, & *Indice locupletissimo*. Excudebat Eustathius Vignon sibi & Henrico Stephano. M. D. LXXVIII. in fol. Fronti apponitur insigne olivæ arboris cum ramis infutivis, & trium olearum fracturum truncis, & hæc ex Apostolo sententiâ, *Vide benignitatem & severitatem Dei* (Roman. cap. 11. vers. 22.)

(b) *Lexicon Græco Latin. Roberti Constantini*; secund. Edit. Geneva excudebant hæredes Eustathii Vignon, & Jacobus Stær. in fol. M. D. XCII. Fontis insigne præfigitur. *Typographus Lector.* — Eustathius Vignon, qui socero suo Joanni Crispino (à quò primum Constantini *Lexicon* editum fuit) in officinâ typographicâ successit, — de eo iterum excudendo jam pridem cogitâras. — Curavit ad se transmissi codicem ipsum Rob. Constantini, in quo multa ad marginem scitu non indigna neque vulgaris erant adnotata. Francisco item Porto Græcarum literarum, quum vixit, luminemortuo, ex illius bibliothecâ sibi eius codicem comparavit, in quo, in schedas pro ordine literarum repositas, multa relata erant, quæ bonus senex ex variis authoribus ad memoria subsidium & prælectionum quotidianarum usum collegerat. Miseras quoque ad ipsam Berchetus quidam, vir eruditus & lingua Græca imprimis peritus, quantum ex illius scriptis conficere est, codicem suum, verum minoris formæ, in quo etiam aliqua vocabula omissa in superiori editione, & non antea observata vocabulorum aliqua significationes, ex Ecclesiasticis scriptoribus præsertim, collecta erant. — Verum quod Vignon morte interceptus præstare non potuit, id à nobis cum nostro tum hæredum nomine præstitum est &c. Is Ja-

cobus Stærus, qui hanc editionem unâ cum Eustathii Vignon hæredibus curavit, Theodori Bezae poematum editionem ab Henrico Stephano inceptam auxit & ad finem (anno 1598. in 4.) perduxit. De Roberti Constantini *Lexico* lego hæc tanto tamque utili opere indignissima in Scaligeran. Posterior. pag. 55. *Constantini Dictionarium non valet. Stephani optimum. R. Constantini, qui a fait un Lexicon, n'a pas plus de dix ans plus que moy. C'est un grand feu.* Ex hoc utcumque loco (ubi vir de literis optimè meritis vapulat à critico doctissimo quidem, sed insolentissimo; quæ duo in ætatis nostræ criticis rarissimè concurrunt) disco Constantinum natum fuisse anno circiter 1530. nam Josephus Scaliger natus est anno 1540. Vide Ricciol. *Chronolog.*

(c) Lege Authorem notat. ad Baillet. *Jugem. Sav. Tom. 1. pag. 377.*

(d) *Porta Georgic. Bucolic. Gnomie. Gr. Lat. cum annotatiunculis*, & Is. Casauboni *Ithecriticis lectionibus*; & *Musæi poematis*. Geneva, apud Joannem Vignon. M. DC. XX. in 12.

(e) Not. ad Baillet. *Jugem. Sav. Tom. 1. pag. 376.*

(f) *Nov. Testam. Græc. Latin Geneva*, Olivâ Pauli Stephani, sumptibus Sam. Crispini. M. DC. XVII. in 12. *Eunap. de Vit. Philosophor. & Sophistar. Græc. Lat. Hadriano Junio interprete*; Græca cum MSS. Palatinis comparata, aucta & emendata Hieronymi Commelini operâ; nunc recens accedunt ejusd. auctoris legationes Græcæ à bibliothecâ Andr. Schotti. Geneva. Olivâ Pauli Stephani. M. DC. XVI. in 8. & in quibusdam exemplaribus, Geneva, apud Samuelem Crispinum. M. DC. XVI. Quibus præfigitur insigne Famæ insistentis

His proximum inter Genevenſes typographos locum meruerunt PETRUS

tis Orbi ſuper baſin poſito ; cum binis ex utraq; baſeos parte anguib; ſurſum tendentibus , & hac ſententiâ , *Fama perpetuam gloria comparatur per orbem virtute ac ſudio*. Idem hoc inſigne reperio affixum Ariſtophanis editioni , quæ cum ſcholiis diverſorum prodit Græcè & Latinè in fol. *Aurelia Allobrogum* , Sumptibus *Caldeviana Societatis*. M. DC. VII. Eunapii editioni modò memoratæ præmittitur H. Commelini epiftola ad Jacobum Monavium virum nobilem ; in quâ ſcribit ſe in ſereniſſimi ſui principis bibliothecâ duo Eunapii Græcæ exemplaria natum fuiſſe ; cum editione Junii ea contuliſſe ; & corollarii loco fragmenta quadam de legationibus ex *Andr. Schotti* volumine deſcripſiſſe , unâque typis mandaviſſe. Quoniam autem in Hier. Commelini mentionem fortè incidi , non poſſum de tam inſigni typographo non ſaltem pauca hic injicere. Hieronymus Commelinus Santandracæanus Duacinaſtus , erudiſſimus fuit typographus. Heidelbergæ , bibliothecæ Palatinæ gratia , inſtruxit officinam : ex

quâ ſot egrogi exiſſe authores , ut nemo ſerè ſit , cui hæc in parte cedere debeat. Maxime autem SS. *Athanaſii* & *Chryſoſtomi* operibus , tum pluriſque etiam aliis veteribus & Græcâ authoribus à (a) ſe primùm vulgatis inclauit. Quam amicus ei fuerit , quantique ejus editiones fecerit *Iſaacus Caſaubonus* , teſtatur eſt duabus epiftolis , ad eum (b) ſcriptis , altera VI. Id. Nov. M. D. XCV. alterâ VI. Cal. Sept. M. D. XCVI. datâ. Obiit (c) *Electoris Palatini* typographus anno (d) 1598. ubi ex *Iſaci Caſauboni* ad *Jacobum Gillotum* (e) & *Joſephi Scaligeri* ad *Iſaacum Caſaubonum* (f) epiftolis conſtat. Commeliniani bibliopoli inſigne erat Veritatis ſedentis ſimulachrum , cum his verbis , *ΑΛΗΘΕΙΑ ΠΑΝΔΑΜΑ ΤΩΡ*. De Commelino in Scaligeranis poſterioribus (g) *Commelinus* notis dedit *Chryſoſtomum*. *Il demeurait à Heidelberg à cauſe de la bibliothèque Palatine*. C'eſt lui , qui a donné *Ocellus Lucanus* (h) comme auſſi un bel *Apollodorus* (i) & autres livres. *Bailletus* (in *Jugem. Sav. Tom. 1. pag. 382.*) de Com-

(a) Hæc lego in *Mallinkrot. de Typogr. pag. 93.* At *Athanaſius* ann. 1601. & *Chryſoſtomus* 1591. 1603. ex officinâ Commelini , Heidelbergæ , Græcæ & Latinè , in fol. prodierunt. Vide *Fabric. Biblioth. Græc. lib. V. cap. 1. pag. 299* & cap. 15. pag. 657. obiit Commelinus ann. 1598. Oportet ergo *Athanaſii* & *Chryſoſtomi* editiones ab illo inchoatas poſt illius mortem finitas & vulgatas fuiſſe.

(b) Iſ. Caſaubon. Epiftol. edit. ann. 1656. in 4. pag. 57. 98.

(c) *Pinlar. & Lyric. Gr. Lat. apud Hieronymum Commelinum Elect. Palat. Typographum. M. D. XCVI. in 8.*

(d) Non anno 1597 ſive proximo ante *Henricum Stephanum* juxta *Mallinkrot pag. 93.* & *Baillet. Jugem. Sav. Tom. 1. pag. 382.* ubi *Bailleti* errorem author notarum optime correxit.

(e) *Pag. 186* — *Stephanus* [ſcil. *Hentici*] naſtri obitum poſte intellexiſſi , *Commelinus* quoque — *tercio Eid. Mart. M. D. XCVIII.*

(f) *Joſeph. Scaliger. Epiftol. edit. ann. 1628. in 8. pag. 151.* — *Commelinus* magno dolore meo , meo minore *Græcarum* literarum damno doceſſit. *Uxor* ejus *Franciſco* rediens lucem poſtulerunt , quâ jam laborabat , communicavit illi. Ambo poſt eodem tempore vitam reliquerunt , liberi quo aliquot de multis , quos habebant. — *XVI. Cal. April. M. D. XCVIII.*

(g) *Pag. 54*

(h) *Fabric. Biblioth. Græc. lib. 2. cap. 11. Prodit Græcæ cum Negarola verſione & Var. Leſt. ex Officinâ Commelini. 1596. in 8.*

(i) *Fabric. Biblioth. Græc. lib. 9. cap. 27. Prodit cum Aetii Spoletini verſione & variis leſſionibus ab Aliis. Commelino collectis , qui Græcæ ad plures MSSos codices , Palatinos præcipuè caſtigavit. Heidelb. 1599. 8.* Hæc editio reſuſa eſt in 8. *Amſtelædami* , apud *Joan. Janſſonum à Waſſerbo* , & *Viduam Eliſei Weyerſtræt.* 1669. Ex *Judæ Bonarii* ad *Michaelem Lingelshermium* *Electoris Palatini* conſiliarium epiftolâ *Apollodori* editioni præfixâ quædam ad Hier. Commelinum ſpectantia excerpta. Non pauci abhinc annis [ſcil. Græc. Lat. anno 1596 in 8. conſule *Fabric. Biblioth. Gr. Lib. V. cap. 6*] *Hieronymus Commelinus* ſeroribus meis tibi dicat *Apollodorum* ſuum — & cupiebat officium in te ſuum aliquo alio i-billoteſtari. — Verùm antequam votum implere poſſet , poſtquam uno die in vultu eſſe deſideravit eos ex ſuis liberis , rapuit illum paulò poſt meos invida maximo literarum & literatorum damno. Et enim erat magna vir eruditionis , me animo in reſuſ literariis propenſiſſimo , conſtituerat pluriſque omnes illos bonos authores , tum Græcos , tum Latinos , lucæ donare ; non ſolum eos , qui antea parum emendati prodierant , ſed præcipuè eos , qui nondum typis mandati fuerant. Hujus ſui in *Alaſas* propenſi animi non parvum documentum dederunt variis librî , qui ex offi-

Ab Allobrogibus ad Belgas converso mihi sese aperit typographum PLANTINIANUM. Hujus fundamenta posuit CHRISTOPHORUS PLANTINUS in diocesi (a) Turonensi anno (b) 1514. natus: qui (c) *flagranti Artis Typothetica desiderio captus*, hanc à puerilibus annis sectatus est, ita tamen, ut (d) *litteras meliores simul haud neglexerit*. Eaque propter utrique proposito satisfacturus, provincias primum Gallicas peragravit; postea verò etiam exteras terras salutavit; nunquam non id agens, ut, ubicunque locorum viveret, & *litterarum & negotii typographici haberet rationem*. Varias igitur his itineribus officinas visitavit: & vel corrigendo, vel disponendo typos, vel imprimendo etiam disposita, sedulam navavit operam. Lugduni autem præcipue aliquod tempus hujusmodi laboribus, imprimis corrigendo, terere non est veritus. Antverpiæ denique post varios casus fixas sibi posuit sedes, atque rem æconomicam æquè ac typographicam illic instruxit. Vir erat solers, & alienissimus ab istis vitiis, quæ trivialiter addictis huic arti hominibus aliqui solent esse communia, & familiaria hodie serè omnibus, ut scdâ lucrandi cupidine sua mendosissime deproperent. Non sua imprimebat, ut rem faceret tantum, sed ut literis bonis præcipue utilitatem, sibi que famam compararet. Duodecim aluit impressores; & correctores non paucos eruditione omni præstantes: præter instrumenta illa, quæ tigneæ ut plurimum solent esse, habuit & eburnea. Quin etiam (e) *argenteis fusilibus literis usus fuisse traditur*. Memorabile est, quod de illo referunt, quod ne doctissimis quidem, quibus semper instructus fuit, correctoribus, aut etiam ipsimet sibi, licet hujus rei oculatissimo & assiduo, factis sisus, publicè (f) *exponere solitus fuerit revisa privatim exemplaria*, priusquam illa præli pressurâ multiplicarentur, & transeuntium de illis judicia experiri, Apellis serè exemplo, voluerit; proposito etiam premio, ut pro numero errorum, quos quisque observasset, muneratus discederet. Fidelissimi (g) hujus

mo ex umâ aliâ in aliam liquorem infundens, cum hoc adagio, *imbuta rectus servabit odorem*. Idem Petrus anno M. D. XXXIII. in 4. excudit *la Responso de Pierre du Moulin au Cardinal du Perron*: & huic apposuit Religionis insignem; quale jam antea ex Bezae Epigrammate descripsi. Hujus Petri nescio an filius fuerit Petrus Houet, cujus sumptibus Genevæ in 4. M. DC. LXX. excusa est *Friderici Stranhemii Historia Jobi*. Cui præmittitur Aquila Olivæ ramum rostro gerens & libro insistent, coronâ desuper impenlente: cum hac epigraphâ, *Constantis innocentie premium, pax & honor*.

(a) Nant de Montlouis en Touraine, à deux lieues de Tours. Vide *Anti-baillet* Tom. 1. pag. 115. & *Teissier. Elog.* & *Caillet. pag. 46.*

(b) Obiit enim anno 1589. suæ ætatis

septuagesimo quinto.

(c) *Zeltner. Cens. Corrector. pag. 439. &c.*

(d) Mais s'il en faut croire Balzac, il ne savoit pas la langue Latine. Juste Lipse lui écrivoit des lettres en Latin, & dans le même paquet il lui en envoyoit l'explication en Flamand. *Teissier. Elog.*

(e) *Mallinckrot. de Typogr. pag. 108.* Quod etiam de Rob. Stephani typis dictum est. *Teissier. Elog. & Baillet. Jug Sav. Tom. 1. pag. 387.*

(f) Idem de Rob. Stephano traditur. *Histor. Stephan pag. 19. 127.*

(g) *Scaligeran Prim. pag. 81.* Henricus Stephanus *ὁ λαογίης* laborans temere, quicquid displicet, immutat & corrumpit. Non ita Plantinus Antverpiensis, fidelissimus typographus. Edidit Lucretium

Zzz 3

[1804]

ius typographi typographicum (a) structurâ suâ magnificâ omnia ferè

[ann 1566] correctissimum. In *Paul. Iopard Miscellan. edut. in 4. 1568. apud Christ Plantinum: Guil. Pantinus ad Fran. Nansium*. Ego typographiam divinam planè quoddam esse munus, si ad mortaliū commoda & prudentiam artiumque ingenuarum procuracionem accommodetur; eandemque summè pestiferam, si ad illiberales excitandas artes, si ad calumnias invexandas, si ad hæreses & ad injurias fraudesque propagandas operam suam applicet, existimo. Præclarè itaque Plantinus typographus insignis facit, qui opem suam omnem & industriam opesque maximas impendit, ut optimis optimorum & doctissimorum veterum pariter & recentiorum auctorum monumentis assiduè excudendis edendisque doctrinam atque eruditionem elegantiorē humaniorēque, veluti cælum Atlas, humeris sustentare contendit. E cujus officinâ operosissimâ, tanquam ex

reli-
equo Trojano, fortissimi lectissimique trium principum linguarum (Hebraicæ, Græcæ & Latinæ) duces plurimi in omnibus clarissimis disciplinis & artibus quotidie exsiliare conspiciuntur. — Vale. XVIII. Cal. Januar. anno 1567. *Bailles. in loco antea citato, & Tiffier. Elog.* Lipse l'appelle tantot la prune, & tantot la perle des imprimeurs. Dom Nicolas Antoine (Bibliothec. Hispan. tom. 1. pag. 162) pretend, que sa fidelité deviendra incroyable à la posterité. Baronius lui écrivant pour lui faire faire une seconde edition de ses Annales, dit (Leonard. Nicod. addit. ad Topii Bibl. Neapolitan. pag. 61.) qu'il étoit le premier des imprimeurs du monde, & qu'il les surpassoit tous autant par la piété sincère, que par toutes les autres parties, qui composent un homme achevé pour cette profession. Arias Montanus avoit fait ces quatre vers à sa louange:

„ Qui, Plantine, bonas hœc tempore jufferat artes
„ Crescere, te jussit præla parare Deus.
„ Omnia x̄p̄a, inquit, doctorum scripta manebunt;
„ Hæc prius excudat dummodo Christophorus.

Valer. Andr. Bibliothec. Belgic pag. 156. Plantiniana typographia libros procudit in primis nitidos, elegantes, & sinè nævo. *Mallinckrot. de Typogr. pag. 123. ex Carolo Scribanio.* Vitam à Plantiniano prælo quanti acceperunt? perierant æternæ insepulti oblivioni — ni ab hœc afflatore novâ redanimatione reddissent in vitam. Scio in omni propè gente floruisse in hâc arte nobiles: novi è Latio Manutios, è Germaniâ Frobenios, è Galliâ Stephanos. At vos unius Plantini nomine omnium tenebrâstis nomina. Si sidera illi regnis suis, sol vester fuit; non urbi huic, non Belgio: sed orbi, quâ patet. Et ut omnia hujus magna, nil majus fuit Bibliis Regiis; quæ quicunque è Latio, Græciâ, Palæstinâ, Chaldæâ, Syriâ intuebitur, non exclamet, vicisti, octavum orbis miraculum hic est? *The. Treter. in præfat. ad Horat. Indic. ann. 1575. in 8. apud Plantin.* Quantam maximam potuimus, diligentiam adhibuimus: quæ si in imprimendo quoque (quod nobis de optimo viro Christophoro Plantino, cu-

jus solertia & diligentia in edendis optimis quibusque auctoribus orbi planè universo innotuit, haud dubiè pollicemur) adhibita est; bonâ spe sum, quòd de utriusque nostrum LABORE ET CONSTANTIA tam nostrâ in colligendo quàm typographi in excudendo indice hœc justè conqueri non poteris. *Johan. Otto Brugenſis in epistol. præfix. Apophthegm. sept. Sapiens. ann. 1570. in 8. apud Plantin.* — pulcherrimis nitidissimisque Christophori Plantini, de re typographicâ non malè meriti, formulis invitat. &c.

(a) *Mallinckrot. de Typograph. pag. 114. ex Ludovici Guicciardini Belgio de Antverpiâ agentis.* Spectatu & contemplatu jucundum simul & admirandum est amplum illud & celeberrimum Typographieon, quod separatim ab ipsâ tabernâ librariâ propriis commodisque admodum cellis exstruendum curavit doctus ille & ingeniosus Christophorus Plantinus architypographus regius, opus revera dignum, quod memoretur; quia fortasse non constat visam

reliqua superabat ædificia, maximúmque habebatur Antverpiæ orra-
mentum: tot abundabat opificibus, ut *supra centenos aureos in singu-
los dies* expenderet. Hinc factum est, ut eruditorum plerórúmque
laudem mereretur & amicitiam, Justus impenſè (a) Lipsii, qui (Plan-
tino natu quidem (b) minor, stupendâ autem vir eruditione) eum-
suis

sam huc usque fuisse, vel hodie in totâ, quam latè pater, Europâ usquam videri
ullam rem huic operi parem; ubi nempe
tot præla, tot torcularia, tot & tam varii
generis characteres, tot formulæ, totque
alii apparatus & instrumenta vel justum
Thesaurum pretio suo æquantia; tot deni-
que viri præstantes, & hisce talibus obeun-
dis perquam idonei, lautis undecunque
stipendiis conducti, & occupati in corri-
gendis omnibus prorsus (nullam enim ex-
cipio) tam literatis quàm vulgaribus lin-
guis, quæ inter Christianos quidem in
usu sunt: ita ut omnibus computatis ex-
pendantur in hanc officinam ejusque ap-
pendices duceni & plures floreni, id est,
supra centenos aureos nostros in singulos
dies. Rem profectò præclaram, ac non
ipsi duntaxat laudatissimo suo auctori, ve-
rùm & toti orbi utilem juxtâ ac perquam
honestam! Distribuantur siquidem hæc
tam pulchra tamque emendata volumina
innumerabili penè numero per universum
orbem terrarum.

(a) Lege Lipsii ad Plantinum epistolæ,
Centur. 2. Epistol. 32. & 77.

(b) Lipsii ætas faciliè colligitur ex ipsius
præfatione ad Tacit. Comment. edit. in
fol. Antverpiæ apud Joan. Moretum 1607.
Quam præfationem claudit Lipsius his ver-
bis: *Lovanii, XV. Cal. Septembr. anno Chri-
stiano M DC. V. ætatis meæ quinquagesimo
octavo, minis mensibus duobus.* Natus est
igitur anno 1547. Obiit anno 1606. Li-
bet hæc inserere duas Epistolæ, alteram
Buchanani ad Plantinum, alteram Plantini
ad Buchanani, ex Buchanani operibus
Edimburgi nuper editis excerptas.

Christophoro Plantino, typographo regio,
viro optimo ac amico singulari, Georgius Bu-
chananus. Petrus Junius, clarissimi viri,
mibi que, dum vixit, amicissimi, Henrici
Scrimgeri ex sorore nepos, mensque in rege
nostro insinuendo collega, ob perpetuam erga
me observantiam est mihi longè carissimus. Is
labore nec minoribus sumptibus avunculi bi-
bliothecam ex ultimis usque Allebregibus ad

nos transtulit, eamque non immeritò magni
facit. In eâ sunt varii Græci scriptores ex
vetustissimorum exemplarium fide vel inte-
gritati restituti, vel certè infinitis mendis,
quibus scatebant, operâ & industriâ Scrim-
geri repurgati. In quibus est Strabo, De-
mosthenes, Athenæus, Eusebii historia eccla-
siastica, alique non pauci; ex Latinis, Ci-
cero, sed philosophica præsertim. Quos sum-
mi viri de literis optimè meriti labores, cum
ad reipublica literaria utilitatem, tum ad
defuncti famam orbi innotescere cupiat Ju-
nius, maximèque eâ in re suâ operâ uti
velit; tamen, quod tibi tam ignotus sit,
quàm mihi probe notus, rogavit me, ut re
de hoc suo instituto certiorer facerem, ut
vicissim ex literis tuis, quid tua sit senten-
tia, sciat. Si quos ergo ex prædictis præfer-
sim auctoribus edere paras, Janium in con-
siliis adhibeas censeo, quò emendatiorer
exeat; eique tam gratiam habebis, quàm
ejus merita poscere videbuntur. Vale. Tui
amantissimus Georg. Buchananus. Catalo-
gum librorum à te editorum unâ cum sin-
gularum estimatione ad me mittas velim:
erit hoc mihi Janioque pergratum. Iterum
Vale.

Illustri viro D. Georgio Buchanano Christ.
Plantinus S. P. Variis & ingratis hoc tem-
pore occupatissimus mihi incommodissimo, vix
quicquam audeo Græcè suscipere imprimen-
dum. Spero tamen aliquando me vires ani-
mo pares recuperaturum, si pax coalescat;
quæ aded est explosa, & in varias partes
diffecta, ut nihil toto hoc decennio videamus,
quàm pro studiosis virtutum, armatos &
sævientes passim milites. Latinorum verò
clarissimorum auctorum nihil recusabo, quod
à tanti viri bibliothecâ procedat: neque un-
quam ingrati animi notam, favente Christo,
patiar inuri. Doleo verò, quod jam nihil
habeam afferendum te dignum. Hadrianus
Junius Magdeburgi non ita pridem obiit.
Ejus nomenclatorem auctum recudo. Cata-
logum librorum à me editorum mitto, unâ
cum aliquot aliis libellis, quos ut boni con-
sulas rogo, & me, quantum nobis licet,
suavo

suis sæpe epistolis compellavit, ejusque præ cæteris elegit prælum, cui suas lucubrationes committeret. Plantinianum insigne fuit (a) Circinus, cum hoc lemmate, *Labore & Constantiâ*. Cœpit anno

(a) 1555.

tuum esse tibi persuadeas. Vale, Antverpiæ, raptim inter ipsos fluctus occupationum & tumultuum; 24. Maii 1576. tumultuaria scriptum.

(a) *Atinos in Syntagmat. de Symbol. ad Alciat. Emblemata.* [ubi de typographorum quorundam præstantium symbolis disserit; quam dissertationem, utpote quæ ad horum Annalium propositum maximè pertineat, integram hic apponere operæ pretium duco]. Non tamen mihi tempero, quin animi caulâ quorundam rei typographicæ peritorum hominum huc adjiciam eiconas, quibus ingeniosè uti soleant in suorum librorum frontispiciis, quibus se vel ingenio vel arte meliorum literarum adjumento necessariâ commendent. Unus inprimis habitus literis primùm renascentibus, qui purè nitidèque typographicam illustravit, ALDUS MANUTIUS Romanus, qui pro notâ singulari ac propriâ sibi sumpsit [*Annal. Typogr. Tom. 2. pag. 43.*] delphinum anchoræ alligatum, fortè ad laudem maturitatis, quæ medias partes teneat inter nimiam ac præcipitem celentatem & tarditatem. Excidit mihi memoria typographi ex solo Italico, qui etiam ante Aldi ætatem Sirenem habuit, quâ usus est in suorum fronte voluminum, ad eloquentiæ, nisi me conjectura fallit, simulachrum ostentandum. SEBASTIANUS GRYPHIUS Lugduni eam artem pervigili studio illustriorem fecit, suamque solentiam nobili symbolo patefecit, captato sui nominis etymo, vel allusione potius. [*Annal. Typogr. Tom. 2. pag. 563.*] Apud Germanos, Basileæ, FROBENIUS &c. [*Annal. Typogr. Tom. 2. pag. 5.*] JOANNES OPORINUS, eruditus sanè vir, nedum Typographus, Delphino insidentem Arionæ lyre fides digitis attrectantem sibi legit, fortè indicans literatorum virorum salutem in mediis ac tempestuosis vitæ hujus (*) fluctibus tutam ac securam; aut etiam eruditos homines à suis nonnunquam malè haberi, ab extraneis excipi humanius.

[DE ROBERTO STEPHANO & SIMONE COLINÆO vide *Annal. Typogr. Tom. 2. pag. 439. 397.*] Non prætereo ANDRÆ WECHELI equum Pegasum, de quo in fabulis, quod signum immortalis nominis per doctrinam comparandi. Elegans & bene subactum ingenium, judicium par, mores inculpati FEDERICI MORELLI, cujus insigne, Fons, perennes fluvios doctrinæ omnis ingenuæ ac liberalis significat. Qui vir cum in vivis esset, bonâ fide præstitit, quod artis fuit, & reliquit liberos, qui eandem palmam extendunt in dies uberius, nec unquam fontem illum sinent arefcere. SEBASTIANUM NIVELLUM probum & honestum virum suæ jamdudum eiconiæ delectârunt, notum signum τὸ ἀργυρίου. Et JACOBUM PUTEANUM sua Samaritana puteo proxima, non ad alium quæsitâ finem, quàm ut alluderet ad sui cognominis aliquam rationem NICOLAO CHENELLO seu Querculo placuit quercus, & telorum seu arundinum fasciculus unâ colligatus, & arbori appensus, affixo epigrammateo, *Vix nescia vinci*. Quod ex Scylluri petitum monito ad filios, cum morti proximus concordiam suaderet. CHRISTOPHORI PLANTINI, cujus memoriam sanctè colo, signum familiare ac proprium circinus, cum eruditâ gnômâ, *Labore & Constantiâ*. Circulus in se circumactus laborem indefessum; idem in puncto hærens constans animi propositum notat. Id sanè Plantino Sphragidion conveniens, quo homine nullus laboris patientior, nullus in vitæ omni proposito tenacior fuit; præter eam morum facilitatem, quâ se omni hominum sorti probavit. ÆGIDIUS BEYSIUS, Plantini gener, vir certè bonus, idemque industrius, conatus loceri studia æmulari, laboriosè & constanter se se gessit, & præproperâ morte desiderium sui reliquit. Is cum ante annos penè (†) se-

decim

(*) Quam i sanè vita [de quâ prius] multis infortuniis fuit jactata.

(†) Epistola prius editionibus præfixa datur *Latini, M. D. LXXX.*

(a) 1555. munere typographico Plantinus inclarescere; aliósque interdum socios sibi adscivit, Joannem Steelsum (b) anno 1558. annóque (c) 1564. Maternum Cholinum civem Coloniensem. In libris aliquibus (d) Gallicis imprimendis characteres maluit, qui vulgarem

decim symbolum sibi peculiare ac proprium quæreret, me percontatus, rogavit aliquid reperirem, quod aliis ita commune non foret: ego illi solum albi lilii lobens exhibui, addito boni (a) poetæ hemistichio, *Castâ placens superis*. Symbolum moribus hominis accommodum, quem nôram ab omnibus illecebris turpium voluptatum inprimis abhorretere. Nec verò possum transilire (b) JOANNIS RICHERII arborem virescentem, cum sententiosâ notâ. *Ὁλβιὸν αὐλαρὺν*: quæ tamen parvum (c) admodum respondet arbori ei virescenti, si bene corpus symboli cum animâ æstimemus. Gravidus sanè ac meliùs, meo quidem iudicio, STEPHANUS (d) TASSETUS, Richerii socer, antè usurpârat arborem viroris plenam, addito verbo ex Davide (e), *Folium non defluet*; hoc est, metuenti Deum nihil defuturum.

(a) *Les observations de plusieurs singulairitez, & choses memorables en Grece, Asie, Judée, Egypte, Arabie, & autres pays estrangers par Pierre Belon du Mans: de l'imprimerie de Christ. Plantin. Anvers. 1555. 8.*

(b) *Hier. Vida Opera. in 12. Antverpiæ, apud Joannem Steelsum. 1558. & ad finem; Antverpia excudebat Christophorus Plantinus sub unicorni aureo. 1558.*

(c) *S. Cyrilli Catecheses Latinæ, Joanne Grodecio interprete: Antverpiæ, excudebat sibi, & Materno Cholino civi Colonienfi,*

Christophorus Plantinus. M. D. LXIIII. in 8. Hunc Cholinum, inter Typographos Colonienfes, cum honore nominat. Mallinckrotius. pag. 95. Vidi Cicero. Historiam à Franc. Fabricio Marcoduran. per consules descriptam: Colonia, apud Maternum Cholinum. M. D. LXIIII. in 8. & Gemma Frisii Arithmeticam practicam à Joanne Stein recognitam: ibidem, apud eundem. M. D. LXXVI. in 8. Cholini insigne erat Corolla florea cingens hunc ex Davide versiculum; BENEDICES CORONÆ ANNI BENIGNITATIS TUE. PSAL. 64.

(d) *Le Livre de l'Ecclesiastique. A Anvers, de l'imprimerie de Christophle Plantin. M. D. LXIIII. in 8. Aux maistres d'estude, Salut. Ven l'instance qu'aucuns d'entre vous m'avez faite, mes signeurs & amis, d'imprimer quelques livres propres pour l'instruction de la jeunesse, — je n'ay pour le present rien seu choisir plus propre que es livres — Et pourtant que je scay, combien il est utile à l'apprentif, qu'en luy propose à son commencement chose, qui luy serve tousjours, je le vous ay voulu imprimer de telle sortes de lettres, qu'il peust aussi servir d'exemplaire, pour apprendre à bien former & lire l'escriure à la main. &c. Eodem characterum genere Philippi Galsteri Alexandridem, Lugduni excudit in 4. Robertus Granjon, M. D. LVIII. cum privilegio regio [— & pour remuneration de son invention, vult iceluy Seigneur, que nul*

(a) Tibull. Lib. 2. Eleg. 1. vers. 13.

(b) Joan. Richenius emit ann. 1573. *Harangue de Jean de Montuc aux Polonois* [Bibliotheq. Verdier. p. 729.] & ann. 1587. in 8. *Dictionnaire des rimés Francoises par Jean le Fevre, augmenté par le Seigneur des Accords. Sententiâ Gallicâ pro Gracâ aliquando utebatur, Affez à qui se contente. Sic Francisca Insulani Parisini in u hem reditus. Parisiæ, apud Joannem Richerium viâ divi Joannis Lateranensis sub signo arboris virescentis. 1581. in 4. Cum Egidio Beyssio nonnunquam commercium habuit: Anton. Augustin. de Legib. & Senatus-consult. cum legum antiquar. fragment. & not. Ursin. & Lipsii Libell. de Leg. Reg. & XVI virilib. apud Joannem Richerium & Egidium Beyssium. Paris. 1584. in fol.*

(c) Sententia illa plane alludit ad nomen Richer. Imò nec male arbori virescenti conveniet; hœc scilicet sensu, se virore solo arboris, fructu licet adhuc careat, esse contentum.

(d) Hic Guilielmi Morelii fuit socius ann. 1558. in imprimendis Verber. Latiner, cum Græc. & Gallic. conjunctar. commentariis. 4.

(e) Psalm. 1. vers. 4.

garem scripturam imitarentur. Anno 1565. Cæsareum (a) generale privilegium, anno 1570. (b) Typographi Regii titulum, 1571. (c) pro-

mul autre, quel qu'il soit, en ce royaume, n'aye à tailler poinçons, ne contrefaire la dite lettre Francoise d'art de main &c.] ac præfatione. R. Constantinus Leflori. Equidem fore non dubito, quin quantum horum characterum novitas atque insolentia lectorem in admirationem convertent, tantum oblectet utilitas atque elegantia: quorum non solum typos ingeniose expressit Robertus Grangon, sed etiam, ut alter (a) Dibutades Sicyonius, protypa & extypa fecit, & excudit. Primum quod ad characterum venustatem & facilitatem in legendo, horum certe forma non minus commendabilis ceteris, magis autem nostris usitata, qua scribentis manum quam proximè reddis: ut scripturam emendatur impressio; & quod manufactum, an typis excussum sit, postea possit dubitari. &c. Huic Alexandreidos editioni præfigitur insigne Baculus erectus, quem ramus & serpens invicem tortiles circumueunt, & ejus apici imponitur corolla, adjectâ hac gnomâ, Ex aequitate & prudentiâ honos. Hujusmodi characteribus sed & largioribus & lectu facillioribus prodierunt in 4. *Les Saints Metamorphoses par J. Baudoin, en l'imprimerie des nouveaux caracteres de P. Moreau, escrivain juré à Paris, & Imprimeur ord.^e du Roy; & se vend en la boutique au Palais, à la salle Dauphine, par E. Rouvelin, à l'enseigne de la verité. 1644.*

(a) Plantinus suas editiones muniebat privilegiis, Regio plerumque (Liturg. Sanctior. Latine. 1560. 8.) aut Cæsareo etiam addito (Lucret. per Gifan. 1566. 8.) Cæsareum illud privilegium Generale ei datum est à Maximiliano II. die 21. Fe-

br. anno 1565. — Cum Christophorus Plantinus civis & typographus Antverpiensis nobis humiliter exponi curârit, se veteres nonnullos auctores, vel nunquam antea visos & raros, vel emendatiores, aliâque opera magni momenti, imprimis verò (b) Biblia Hebraica, Novum (c) Testamentum, (d) Eumapium de Vitis Philosophorum, (e) Illustrium de Poësis, (f) Nonium Marcelum, (g) Petronium Arbitrum, omnes veteres poëtas correctos vel commentariis illustratos, Emblemata (h) Sambuci, Dictionarium Hebraum, Dictionarium Græcum, & si quæ hujus generis alia, vel antea non edita, vel emendatiora, locupletiora, auctiora, & illustriora facta sunt, quæcumque in linguâ imprimere constituisse;

Nos — sancimus, nequis — prædicta aut alia quæcumque — intra proximum sexennium à primâ cujusque operis editione excudat &c. Occurrunt etiam libri ex editione Plantiniana, nullo privilegio muniti; uti (i) Nemeseus, cui Plantinus ipse Latinam ad lectorem epistolam præmisit. Plantinus idem, in initio (k) Virgilii collatione scriptorum Græcorum à Fulvio Ursino illustrati, Cardinalem Granvellanum, & Lectorem (l) Latinè compellat.

(b) *Septem Sapientum Apophthegmata Græc. Lat. Joanne Othone Brugenfi interprete; Antverpia, ex officinâ Christ. Plantini Typographi regii. M. D. LXX. in 8.*

(c) *Euripid. Tragedia, Græc. operâ Guil. Canteri; Antverp. ex officinâ Christ. Plantini, Regii proto-Typographi. M. D. LXXI. in 12.*

(a) De Dibutade Sicyonio Figulo lege Plin. Natur. Histor. lib. 35. cap. 12.

(b) Prodere in 4. & in 8. & in 12. ann. 1566. Vide Long. Biblioth. Sacr.

(c) Nov. Testam. Græc. 8. 1573. Vide ibid.

(d) Gr. Lat. 8. 1568.

(e) Vel potius de clavis viris. 8. 1572.

(f) 1565. 8.

(g) 1565. 8.

(h) 1566. 8.

(i) Gr. Lat. Nicasio Ellebodio Castetano interprete. 1565. 8.

(k) 1567. 8.

(l) Teillier. Elog.] „ Si ce que dit Balzac, est véritable, que Plantin ne savoit pas la langue Latine, il s'en suit nécessairement, que plusieurs préfaces, qui paroissent sous son nom à la tête de quelques livres, qu'il a imprimés, ne sont pas des Ouvrages de sa façon, & qu'elles ont été composées ou par Lipse ou par quelqu'autre de ses amis.

prototypographi Regii, aut 1574. (a) architypographi Regii, adeptus est. Anno 1576. ad eum (b) divertit Thuanus; & in ejus adibus, licet rebus accisis, tunc adhuc XVII. praelis opera fervebant. Ab eo didicit de statu Provinciarum, eò res illarum redactas, ut nisi Ordines praverterent, insigni clade ab Hispanis opprimerentur. Ecquis æquis auribus accipiat accisas fuisse res CHRISTOPHORI PLANTINI? (c) qui, secundum Manutios, Stephanos, Frobenios & Oporinum, maximè rem literariam juvit libris innumeris, & inter alia (d) Bibliis ad Complutense exemplar, sed longè majore operarum elegantia, auspiciis Philippi Hispaniarum regis editis: quæ editio illi quàm gloriosa, tam detrimentosa fuit; præposterâ ministrorum Philippi diligentia, qui, pecuniam in id à rege collatam dum asperius exigunt, Plantinum aliunde pecuniâ ab amicis mutuo sumptâ, jam gravatum penè merferunt. Ille demum, postquam vixisset (e) annos LXXV. obiit Antverpiæ, anno M. D. XXCIX. Kalen. Vtilibus, in majore urbis ade honorificè sepultus: & hòc (f) epitaphio donatus.

D.O.M.S.

(a) Josua Historia Gr. Lat. ab Andrea Masio illustrata: Antwerp. ex officinâ Christ. Plantini, Architypographi Regii. M. D. LXXVIII. in fol. Andreas Masius in suâ dedicatoriâ ad Regem Philippum epistolâ — cùm, ait, Typographum tuum Plantinum Chaldaicis quibusdam exemplaribus, rara illis quidem & emendatissima integritatis, qua manuscripta in meâ suppellectile librariâ habebam, libenter adjuvissim &c. Æschyli Tragedia Gr. operâ Guiljelmi Canteri: Antwerp. ex officinâ Christ. Plantini, Architypographi Regii, M. D. LXXX. in 12. At libris ann. 1581. (Euripid. tres Traged. Lat. per Georg. Rasaller. in 12. 1582. (Pomp. Mel. in 4.) 1583. (Juv. Nomenclat. in 8.) 1584. (Callimach. &c. Gr. Lat. in 12.) 1585. (Fabul. Faern. in 12.) 1586. (Struick. in Apul. in 8) editis subscibitur nudum Christophori Plantini nomen, titulo nullo addito. Annis autem 1587. (Plutarch. de liberor. educat. Gr. in 8.) & 1588. (Isaia Paraphras. La-

tin. per Jodan. Carpentium. in 4.) resumitur Architypographi regii titulus.

(b) Lege Thuan. in vitâ suâ.

(c) Thuan. Histor. Lib. 96. ad annum M. D. XXCIX.

(d) De horum Bibliorum editione ann. 1572. legatur Mallinckrot. pag. 115. & Long. Dissertat. sur les Polyglott. Chap. VIII. & Bibliothec. Sacr. pag. 20.

(e) Zeltner. pag. 442. scribit Plantinum annos septuaginta octo implevisse. Forfan error est typographicus. Ego in Histor. Stephanor. pag. 479, in errorem gravio-rem incidi, secutus Almeloovenium, qui pag. 126. affirmat Christophorum Plantinum obiisse 1598. Idem error in Bailleti editionibus tam posteriore quam priore.

(f) Caille. pag. 47. & Bullart. Aca- dem. Tom. 2. pag. 257. In Teiffier. Elog. hæc referuntur Douzæ in Plantini obitum carmina.

Doctorem si jacturam, Plantine, virorum.
Respicimus, fateor, vixeris ipse parum.
Si meritum, studiumve, exanclatósque labores
Pro Musis toties, vixeris ipse satis.
Sive tot ærumna, sive aut ludibria Diva
Occurrunt, nimium vixeris ipse diu.
At si spectemus fama monumenta perennis,
Hæc vitam spondens jam tibi perpetuam.
Janus Douza s. amico posuit.

CHRISTOPHORO PLANTINO

*Turonensi civi,
Incola Antverpiano,
Architypographo Regio,
Pietate, Prudentiâ, Acrimoniâ ingenii magno,
Constantiâ & Labore maximo;
Cujus industriâ atque operâ
Infinita opera, vetera, nova,
Magno & hujus & futuri sæculi bono,
In lucem prodierunt;*

IOANNA RIVIERA conjux.

*Et liberi heredæque,
Illa optimo viro,
Hi parenti, mæsti
Posuerunt.*

*Tu, qui transis & hæc legis,
Bonis manibus bene apprecare.*

Vixit annos 75.

*Desit hic vivere Kal. Quintil. ann. 1589.
Christophorus situs hic Plantinus, Regis Iberi
Typographus; sed Rex Typographum ipse fuit.*

PLANTINO ob sumptus in Typographiam impensos res defuncto supererat non admodum magna, quam hæredibus relinqueret; præter (a) bibliothecam, *quæ uti optimis Plantiniana editionis authoribus, sic & aliis ad genuinam eorundem authorum lectionem hauriendam libris instructa est.* PLANTINUS ex suâ uxore (b) Joannâ de la Riviere suscepit (c) unum filium, qui obiit duodecim annos natus; tres filias, quarum major *Margareta* nupsit FRANCISCO RAPHELENGIO, minor *Martina* JOANNI MORETO, ÆGIDIO BEYSIO minima *Magdalena*. Ille autem, cum tria haberet in locis diversis Typographica, Antverpiæ scilicet, Lugduni Batavorum, & Parisiis, suis generis concesserat, RAPHELENGIO Lugduno-Batavum, BEYSIO Parisiense. MORETUS post loceri mortem cum viduâ Antverpiensē possedit. Apud hos (d) tres Plantini generos permansit solennis usque Plantiniana Ty-

(a) Louys Jacob. des Bibliotheq. pag. 300. & Valer. Andr. pag. 238. & Bullart. Tom. 2. pag. 263. & Caille. pag. 164.

(b) De hac quid dicat Lipsius, refert Bullart. in loco supra citato.

(c) Lege Bullart. *Ibid.* & Tom. 1. pag.

(d) *Drus. de literis* 2777 : *Lugduni Batavorum, ex officinâ Plantiniana, apud Franciscum Raphelengium. M. D. LXXXIX.*

Typographiæ mentio, Plantinianique emblematis & adagii usus.

ÆGIDIUS BEYSIUS ex tribus Plantini generis unus Parisiis innotuit. (a) anno 1577: obiitque ann. 1595 April. 19 ad S. Benedicti humatus. Excusoria (b) DIONYSII DUVALII operâ nonnunquam utebatur; & insigne (præter Plantinianum, quod (c) rarius solebat usurpare) proprium sibi adoptabat alba (d) lilia, cum hoc hemistichio, *Casti placent superis*. Ei filius fuit ADRIANUS, qui anno 1605. (e) floruit, eodem, quo pater, symbolo gaudens; annoque circiter 1612 decessit. ÆGIDII BEYSII viduam Plantini filiam duxit (f) HADRIANUS PERIER Parisiis ann. 1586. usque ad 1616. ex libris, quos emisit, nitidè impressis signoque Plantiniano plerumque condecoratis, satis notus. ÆGIDII BEYSII filiam (ut puto) *Magdelenam* uxorem sibi adjunxit (g) JEREMIAS PE-

RIER,

LXXXIX. in 8. Oppian. Gr. Lat. cum comm. Contr. Rittershusii: ibid. ex officinâ Plantinianâ, apud eundem. M. D. XCVII in 8. Auger. Giffen. Busbequii epistola legationis Turcica quatuor &c Paris. ex officinâ Plantinianâ, apud Ægidium Beys. M. D. XCV. In 8. Simon. Verapai Rudiment. Gramm. Latin. Antverpiæ, ex Officinâ Plantinianâ, apud Viduam & Joannem Moretum. M. D. XCII. in 8.

(a) Caille. pag. 164.

(b) Horat. Epistol. cum prælectionib. Claud. Minois: Parisiis, apud Ægidium Beys, sub signo Liliæ Albi, viâ Jacobæ, M. D. LXXXVIII. in 4. Et ad finem, *Excudebat Dionysius Duvallius*

(c) Vide notam paulò antè præcedentem

(d) Lege suprâ notam, ubi habetur Claudii Minois de Symbolis Typographicis Tractatus. Inter Ægidium Beysum & Martinum Juvenem fuit aliquando commercium: nam Horat. cum Pet. Gualterii Chabotii expositione: in 8 Parisiis, apud Ægid. Beys 1582. Privilegium regium est datum Martino Juveni; & infra additur, *Permis, par ledit le Jeune à Gilles Beys libraire juré.*

(e) Caille. pag. 202. Carol. Labbei observationes in Synopsin Basilicam: Parisiis, apud Adrianum Beys viâ Jacobæ, sub signo liliorum. M. DC. VI. in 8. Et apud Eundem in 8. Codex Canonum ecclesiæ Universalis Gr. Lat. per Christophorum Justellum: M. DC. X. Item apud Eundem in 8. Josephi Scaligeri Opuscula diversa Græca & Latina: M. DC. V. ad cujus libri fi-

nem, *Excudebat Petrus Pantonnier, in Græcis Lit. Typograph. Regius*. Hujus Pantonnier mentio antè facta est, cum de Gulielmo Morelio agerem. Vidi præterea Petronii Arbitri Satyricon cum notis & observationibus variorum: In 12. Lutetia Parisiorum, ex Officinâ Christophori Beys, viâ Jacobæ, M. DC. I. Illum Christophorum Adriani fratrem fuisse me docet Joannes de la Caille. pag. 202.

(f) Caille. pag. 176.] „ Adrian Perier fit imprimer les Plaidoyers de Mr. „ Servin en 1586. Il avoit épouse Magdelaine fille de Christophe Plantin veuve de Gilles Beys; eile mourut le 28. „ Decemb. 1599 & fut enterree à S. Benoist. Adrian Perier avoit la marque „ de son beau-pere; & mettoit quelque- „ fois cette devise, *Dum premor, attoller*. Frequentius Adrianus Perier Plantinianum symbolum & adagium suis libris affigebat; B. *Hilaris fragmenta quadam ex opere Historico, nunquam antea edita: Parisiis, ex Officinâ Plantinianâ, apud Adrianum Perier, viâ Jacobæ, M. D. XCVIII. in 8.* In cujus libri editione fuit particeps privilegii Regii, quod Ambrosio Drouart concessum erat: eisdemque in editione Rhetorum Latinorum veterum, quæ apud Eundem Adrianum in 4. prodit M. D. XCIX. Idem Adrianus Perier edidit Lutetiæ anno M. DC. XVI. in 8. *Julii Caesaris Vani de admirandis Natura regina Deaque mortalium arcanis libros quatuor, cum Facultatis Theologicæ Parisiensis approbatione, tum Regio Privilegio communitos.*

(g) Caille. pag. 185.] „ Jeremie Perier

RIER, in re librariâ non ignobilis. Eo igitur nomine tres fuerunt; CAROLUS, HADRIANUS, & JEREMIAS (a); quâ autem cognatione fuerint conjuncti, non adhuc satis mihi constat. HADRIANUS libris affigebat circinum Plantinianum, CAROLUS & JEREMIAS Bellerophontis insigne. Officinam habebant in viâ Jacobæâ sitam Hadrianus & Jeremias, in vico Bellovaco Carolus. Ad duos alios Plantini generos jam me conféro; RAPHELENGIUM & MORETUM.

(b) FRANCISCUS RAPHELENGIUS [vernaculè, *Raulengbien*] Lanooi ditionis Insulanae in (c) Pleumossis oppido natus die 27. Februarii, anno 1539. cum prima fundamenta literarum Gandavi jecisset, patrem amisit. Proinde matris jussu ad mercaturam se convertere coactus, à mercatoribus, apud quos collocatus erat, Norimbergam missus, animo ipse ad mercaturam minus aut apto aut inclinato, apud eos ipsos, ad quos missus erat, commoditatem nactus est, studia paucillùm intermissa per biennium circiter continuandi. Domum deinde reduci nova se obtulit occasio Lutetiam proficiscendi: ubi, florente tunc academiâ, magnos in Linguis Gracâ & Hebraâ, sub illustribus professoribus, & imprimis (d) Joanne Mercero, fecit progressus. Supervenientibus ibidem bellorum civilium tumultibus, in Angliam se contulit, & Cantabrigiae aliquantisper Gracam Linguam professus est; donec institutâ in patriam, revivenda matris gratiâ, profectioe Antverpiam in reditu divertit, ad coëmendos aliquot libros, quorum tum Cantabrigiae non magna erat copia. Dum Antverpia aliquantisper haeret, correcturâ Typographicâ ipsi arridente, mutato consilio operam suam Christophoro Plantino addixit. Qui aded ingenuitate morum ipsius delectatus est, & potissimùm quâd Typographia sua eruditionem juvenis, cum insigni conjunctâ diligentia, perutilem fore animadverteret; ut ipsi maximam natu filiarum (e) Margaretam, anno 1565. elocaret. In soceri igitur Typographiâ corrigendorum librorum precipuam molem plures annos sustinens, Biblia illa magna, quæ Regia vocant, edere Plantinus aggressus est. Horum in editione incredibile est, quantos labores Raphelengius insumpserit: dum accuratissi-

„ rier épouse Magdelaine Beys en 1596.
„ Il fit imprimer en 1597. *P. Ærodius de*
„ *patrio jure* in 8. Apud Eundem, viâ
„ *Jacobæâ*, sub signo Bellerophontis, M. D.
„ XCIX. in 4. prodierunt *Aristotelis Mechanica Gr. Lat. cum Henr. Monastholii commentariis*.

(a) Carolus Perier anno 1550. usus est operâ Benedicti Prevotii in edendo *compend. Ciceron. Sentent.* in 12. & anno 1561. in 4. edidit Raymundi Lortheli tractatum, cui titulus *Cicero Gracus, in vico Bellovaco, sub insigni Bellerophontis*. Alii eo nomine, Thomas, Simcon, Christophorus &c. memorantur à Joanne de la Caille, pag.

174. 176. 185. &c.

(b) Vit. Rapheleng. in Melch. Adam. German. Philosph. pag. 423. & Mallinckrot. de Typogr. pag. 94. & Teissier. Eloges. & Bayl. Diction. & Bullart. Acad. Tom. 1. pag. 300. & Zeltner. Cent. Correct.

(c) Thuan. Histor. lib. 119.

(d) Bullart. Academ. *Il fut instruit par Jean Mercere aux Langues Grecque & Hebraïque*. At dubito, an Gracas literas didicerit sub Mercero, qui erat Orientalium Linguarum professor.

(e) Bullart. Academ. & Valer. Andr. pag. 138.

ratissime singula recognoscit; annotationibus, ubi opus, illustrat; versionem interlinearem adornat; Grammaticam Hebraeam ex optimis quibusque grammaticis cum iudicio & curâ collectam addit; epitomen Thesauri Linguae Hebraicae Sancti Pagnini infinitis vocibus auget, & innumeris locis emendat; quod luculentè ex testimonio Benedicti Ariae Montani inter prolegomena præmissis patet. Multa iisdem annis ad ornamenta librorum, quos socer excudebat, præcipuè in linguis Orientalibus, corrigendo illustrandoque contulit; quamvis rarè nomen suum adscribi pateretur. Tandem socero Lugduni Batavorum, quò longius (a) à turbis abesset, commorante; omnis molestia regendæ Typographica in illum ferè solum Antverpiæ incubuit. Plantino autem sub finem anni 1585 Antverpiam reverso; Raphelengius vice versâ Lugdunum Batavorum cum familiâ commigravit; & in (b) partem Typographiæ, quam eò Plantinus transvexerat, successit. Hic Hebrææ Linguae professor designatus, operam suam & curatoribus academicis & auditoribus suis probavit. Otium insuper majus nactus, seriò Arabicæ (c) linguae cognitioni, quò dudum animus illum ferebat, se dare cepit: & subsidio librorum, quos Gulielmus Postellus & Andreas Masius libenter subministrarant, Lexicon Arabicum satis copiosum confecit; adjunctus etiam nonnihil usu librorum Josephi Scaligeri, quocum sæpenumero de iis studiis conferebat. Lexicon hoc cum in nimiam molem excrevisse illi videretur; demitis multis, quæ minimis necessaria existimabat, in formam editioni aptiorem contractius descripsit: ita tamen, ut & tyronibus sufficere, & provecioribus etiam

(a) Bullart. Academ.] „ se retirant à Leyde à cause des troubles du Pays bas. Tempus, quo Plantinus Lugdunum Batavorum concessit, ex Lipsii epistolis sequentibus scitur. (Centur. 1. Epistol. 10.) Ad Lernesium. — De Plantino verum est. Aedes hic conduxit sanè amplas, & partem vacantem Typographia transferat istuc. — Vale. Lugd. Batav. III. Id. Novemb. M. D. LXXXI. Et (Epistol. 10.) Ad Eundem. — Plantinus aedes hic habet, Typographiam instituit. — Vale. Lugd. Batav. Prid. Id. Sept. M. D. LXXXII. Et (Epistol. 70.) Ad Giselium. — Plantinus aedes hic emit, Typographiam instituit: & videtur effecturi, ut stipendium ab Ordinibus accipiat honestum. [Huic epistolæ annus, quo data est, non additur.] Et (Epistol. 92.) Ad Dandisium. — Plantinus apud nos nunc agit. — Vale. Lugd. Batav. M. D. LXXXIV. Et (Epistol. 94.) Ad Mekerchum. — Me Plantinus ad grammaticam concinnandam impellebat, qua communis Belgio universo. Sperabat id enim Ordines decreturos. Vix ego: nec si faciant tamen, valde ingenio aut Genio meo scriptio

talit. &c. Vale. Lugd. Batav. III. Id. Nov. M. D. LXXXII.

(b) Bullart. Ibid.] „ Il luy donna son „ imprimerie, qu'il avoit establie à Leyde. At Baillet. Jug. Sav. Tom. 1 pag. 392.] „ Il professoit l'Hebreu & l'Arabe „ à Leide, ou étoit son imprimerie, ou „ plutôt celle de Plantin son beau-pere, „ qu'il conduisoit.

(c) Thuan. Histor. lib. 119.] Cum in Typographica egregiam sub socero operam diu navasset, relicta Antverpiâ Lugdunum Batavorum concessit; & Linguarum Orientalium vel teste Scaligero valde peritus, etiam Arabicam publicè magnâ cum laude professus est: de qua Lexicon posthumum ab eo, dum viveret, summâ curâ & labore compositum prodit. Sic ex Thuan. Mallinckrot. pag. 94. & Valer. Andr. pag. 238. Antverpia anno M. D. LXV. Margareta Christophori Plantini filia ductâ uxore, in partem typographiæ venit. Vir fuit in Hebrais, Chaldeis, Arabicis juxta ac Græcis Latinisque exercitatus, maturo iudicio, sagaci ingenio; formâ ipsâ facili aliquid etiam πολυδύναμον præ se ferens.

tiam placere posse, persuasum sibi haberet. Sed quid? Vix ultimam manum illi describendo imposuerat; cum mors, quam toto triennio, praetadio amisse uxoris, & paralyti afflictatus, saepe optarat, virum optimum humanis eximit, die 20. (a) Julii, anno Christi 1597. aetatis suae duodesagesimo, superstitibus tribus filiis, (b) Francisco, Christophoro & Justo, filiâ unicâ. Lexicon illud, (c) quindecim ab obitu ipsius annis, publici juris factum est. Scripsit praeterea Dictionarium Chaldaicum, quod posterioribus editionibus epitomes Pagniniana; item alia quadam, sed omnia in privatos suos usus; ut Lexicon Persicum vocabulorum, quae in Pentateucho; item observationes Linguae Hebraeae, quas vir minimè ambitiosus nonnullis familiarium & discipulorum suorum promptè & liberaliter communicavit. Tabulas item in grammatica Arabica, & alia hac facientia, sibi concinnavit, sed quae edi noluit; ne Postello, qui primus Christianorum grammaticae Arabicae rudimenta divulgavit, gloriam praeripere voluisse videretur. Multa denique ex Hebraeo & Arabico in Latinum sermonem transtulit: quorum pauca admodum perfecta, pauciora edita sunt. Staturâ fuit paulò infra mediocrem; formâ faciei non indecenti; florido colore; barbâ spadiceâ oblongiore; oculis caeruleis; moribus (d) sinè fuco & fallaciis, & præcipuè ab omni fastu alienissimis. Familiares habuit viros doctos, (e) A-

riam

(a) Thuan. in loco modò citato: Tandem non ita senex, vix enim annum LVIII. excesserat, ad alteram vitam migravit Bullart. in Academ. hoc affert in Franc. Raphaelengium viri cujusdam docti carmen:

Aspice angustum cumuli se tollere malum.
Lenique terram vertice,
Exiguo raram gremio qua possidet umbram;
Manesque mobiles. procul
Hinc fuge, cui scolarum cura est, cui gloria rerum
Ventoſa pectus erigit,
Virtuti patet ille locus, solique beatus
Sacer modestia vacat.
Virtutum domus est: jacet hic Raphaelengius illo;
Ingentis Europa decus
Huic oriens Aurora suos ediscere soli
Permiserat lubens senos.
Morsque domi residens transduxit honores:
Paucisque cognitus licet,
Cum patriis Batavis Arabas confudit & Indos.
Ab! hospes, ab! ex qui fuit
Sol oriens nobis, Linguasque Orientis ab ortu
Transvexit, occidis tamen.

(b) Valer. Andr. pag. 238. 239.

(c) Idem Ibid. A morte editum est Lexicon Arabicum, cum Thoma Erpenii notis; typis Rapbel. 1613. 4.

(d) Bullart. Academ.] „ Sur son visage les traits de la candeur & innocence de son ame.

(e) Lege quid de illo Arias Montanus in Biblior. Polyglott. Antverpiens. Prolegomenis scripserit. Illi Joannes Drusius

suum de literis משה וכלב. Tractatum inscripsit. Josephus Scaliger [in libro primo epistolarum] in epistolâ XLIV. ad Isaacum Casaubonum Lugduni Batavorum, seriâ V. XV. Cal. Sept. M. D. XCVII. datâ; His, ait, debui optimum doctissimūque virum Fr. Raphaelengium amisimus. Magnam Orientales Lingua, quarum ille non mediocrem usum habebat, jacturam in illo fecimus.

riam Montanum, Boderianos fratres, Josephum Scaligerum, Joannem Drusium, Franciscum Junium, Franciscum Gommarum, & alios; sed intrinsecè, Abrahamum Ortelium, Cornelium Kilianum, Carolum Clusium, Justum Balbianum, Justum (a) Lipsium, & Lucam Trelcatium seniore.

Libros ex officinâ Plantinianâ apud FRANCISCUM RAPHELENGIUM Lugduni Batavorum ante annum M. D. LXXXVIII. editos (b) nullos novi. Qui autem ultra annum M. D. XCVII. (quo obiit FRANCISCUS RAPHELENGIUS pater) Lugduni Batavorum, ex Officinâ (c) Plantinianâ, aut ex Officinâ (d) Plantinianâ Ra-

(a) Lipsii epistola [in centuriâ priore] trigesima quinta ad Franciscum Raphaelengium scripta est, in quâ hæc lego de Fr. Raphaelengii filiis; — Filius tuus in studiis perseverat, & effecimus, nequid Typographia advocaret illum aut impediret. Cursum cordè hunc studiorum interpellari aut sisti non erat de re ejus. De filio altero tibi agnato gratulor: etiam filius tuus, ut vidabis de carmine genethliaco, quod credo illum jam misisse. — Vale & mea. Delphis. Huc enim sorores tuas abeuntes deduximus III. Id. Sept. M. D. LXXXIII. Scaligeran. Posterior. pag. 201. Raphaelengius croit, que de tous les livres, que Lipse à escries, le seul de constantia aura la vogue fort long temps: de aliis scribitur, ut hodie de multis aliorum scriptis.

(b) Constantin Porphyrogenet. de Thematib. Gr. cum Latinâ versione & notis Bonavent. Vulcanii: Lugduni Batavorum,

ex Officinâ Plantinianâ, apud Franciscum Raphaelengium. M. D. LXXXVIII. 8. Drusii de litteris 271 מן שפ Libri duo ad Fr. Raphaelengium: Lugduni Batavorum, ex Officinâ Plantinianâ, apud Fr. Raphaelengium. M. D. LXXXIX. 8. Hanc (ait Drusius) meam qualemunque opellam ad te potissimum mittere visum, Raphaelengi virorum optime, quod consideram propter communia studia gratam eam tibi acceptamque fore. Et ad calcem: Atque hæc sunt, quæ colligere hoc tempore licuit. Tu, qui in Ebraeorum commentariis assiduus es, multo plura forsitan inveneris hæc. Mecum nuper clarissimus Thomas Goodman, M. D. vir librorum apprime gnarus & ad literariam rem promovendam promptissimus ex cultissimâ suâ bibliothecâ perhumanè communicavit volumen in 4. quo continentur Græcæ Homerice Iliados libri sequentes;

Α. M. D. LXXXI.	} Antverpiæ, ex Officinâ Christophori Plantini.
B. M. D. LXXXVIII.	
Γ. M. D. LXXXII.	
Δ. M. D. LXXXII.	
E. M. D. LXXXV.	
Z. M. D. LXXXVIII.	} Lugduni Batavorum, ex Officinâ Plantinianâ, apud Franciscum Raphaelengium.
H. M. D. LXXXVIII.	
Θ. M. D. LXXXVIII.	
I. M. D. LXXXVIII.	
K. M. D. LXXXIX.	
A. M. D. LXXXIX.	

Majori & pulcherrimo charactere excusi sunt hi libri; singulisque (excepto primo) numerus versuum ad interiorum marginem apponitur.

Hæc cum comment. Veter. & Cruq. Lugd. Bat. ex Officinâ Plantinianâ, apud Franc. Raphaelengium. M. D. IIIC. 4.

Tom. III. Pars II.

(c) Phædr. Fabul. cum not. Conr. Rittershus. Lugduni Batavorum, ex Officinâ Plantinianâ. M. D. IIC. 8.

(d) Phædr. Fabul. cum animadvers. Joam. Meursii: ex Officinâ Plantinianâ Raphaelengii. M. DC. X. 8. Petron. Satyræ. ex Officinâ Plantinianâ Raphaelengii. M. DC. XIV. 12.

Bbbb

Raphelengii, aut (a) *Leyde*, *Typis Raphelengianis*, editi occurrunt, ad illius hæredes seu filios, (b) FRANCISCUM aut (c) CHRISTOPHORUM, referendi sunt.

Ha-

(a) *Caspari Waseri Grammatica Syra: Laide, typis Raphelengianis. 1619. 4. Hofsas Ebraicæ & Chaldaicæ, cum duplici versione Latinâ, & comment Ebraic. Lugduni Batavorum, Typis Raphelengianis. Prostant apud Johannem Maire. M. DC. XXI. in 4.*

(b) In duabus Lipsianarum Epistolarum centuriis plurimas Lipsii ad Franciscum Raphelengium Francisci F. missas invenio: viz. in centuriâ priore, septuagesimam septimam datam, XVI. Cal. Januar. M. D. LXXXIV. [cùm Fr. Raphelengius Lutetiæ degeret; — Passeratio sedulam operam da &c. Avum tuum vides? propera: non aliud magis idoneum disciplina. Avum tuum vides? item propera: infirmus enim illa tibi cen, qui te sustentat. Morbi & languores quotidiani illum urgent; facturi aliquando quod minantur. &c.] Octogesimam secundam datam Frid. Cal. Dec. M. D. LXXXIV. [quæ etiam Lutetiam missa est. — Ego audiendi tibi Genebrardi auctor sum in Hebrais, in Græcis Helia aut Gulloni, nam magnus ille Auratus lectio- nem, ut audio, jam desit. — Avus tuus & avia valent: tibi volunt &c. Cave verba tua precipites, ne sint cum Homero ἴσμεν ὡς πρὸς τὴν. Vitium tuum nōsti: quod nunc aut nunquam corrige; & effere sermones tuos clarè, articulatè, distinctè &c.] In centuriâ postenore, septimam datam XVI. Cal. Dec. M. D. LXXXVI. [quæ Antverpiam missa est, cùm eò Raphelengius Lutetiâ reversus esset. — Tu Des, tu avo, tu mihi, cura & cordi es &c.] trigessimam octavam, propriid. Kal. Dec. M. D. LXXXVIII. Antverpiam missam; quinquagesimam sextam, eodem anno VI. Cal. Maias datam [Manutium & Stephanum quoties tibi ingessi? Tu supra eos esse potes magnâ conciliatrice avi tui famâ, quam illi non habuerunt &c. Erige te & aptum præbe iis, ad quæ avus, pater, ego te destinamus &c.] Sexagesimam octavam, eodem quoque anno IIII. Kal. Nov. datam [In nummo Orteliano (frater tuus me consuluit) nihil video &c.] Septuagesimam quintam (cui annus non subscribitur) VI. Id. Nov. datam [Senecam tuam accepi &c. Quid tam proprium huius studio, quod avum tuum immortalem

reddidit, quàm critica. — Avus te amat, ut ex se natum, non ut nepotem &c. Septuagesimam octavam, Postrid. Id. Jul. M. D. LXXXIX datam [Amisisti tu avum optimum, alii patrem, ego amicum, sanctum nomen & rarum hodie in terris &c. Scripsissem ad Morosum & heredes, sed ego minimè aptus sum ad solandum &c.] Nonagesimam primam, XIII. Cal. Sextil. M. D. LXXXIX. datam [— Ratio suadet differri iter in proximam astatem, ob causas multas. E famâ tuâ eris, de re tuâ, ex usu familia Plantiniana. Tam citò solvi & abrumpi illum cæsum sublato capite, sit indignum. — Ire te in Italiam ad multa vile est, ut absis ab his turbis, ut videas & discas &c. Hæc omnia vera sunt, & suadeo: sed hoc quoque verum, magis decore te iturum post aliquot menses, magis tuò sub astatem, & magis providè omnia ac dispositè acturum. &c.] Hæc è Lipsianis passim epistolis visum est excerpere; quæ cùm ad res familiæ Plantinianæ illustrandas admodum conducant, à lectore desiderari minimè æquum fuerat. Valer. Andr. Biblioth. Belg. pag. 239. Franciscus Raphelengius Francisci Fil. scripsit, Notas & castigationes in Seneca Tragedias; Typis Plantin. 8. & Lugd. Batav. 8. 1620. Elogia carmine elegiaco in imagines quinquaginta doctorum virorum. Antverp. 1587. fol.

(c) Ex Officinâ Plantinianâ, apud Christophorum Raphelengium, Academia Lugduno Bat Typographum, Martiani Capella Satyricon cum notis Hug. Grotii, M. D. IC. in 8. & Aristophanis Comædia undecim Græcè, M. DC. in 12. prodierunt. His sic præfatur Typographus: Prodierant ex Officinâ nostrâ Aristophanis aliquot comædia, vide licet πῶλον, νεφέλαι, βάροχοι, ἰππῆς, quas Fr. Raphelengius pater meus pro memoria ante annos aliquot minutiori hac formâ singulatim excuderat. — Em omnes comædias conjunximus & uno (quod aium) fascio, pari typorum elegantia & forma con innisato jam vulgamus. Apud Eund. Christophorum, ex Officinâ Plantinianâ, in 4. M. DC. prodit Manilii Astronomicum cum Jos. Scaligeri notis; expensis Joannis Commelini: qui forsitan fuit Hieronymi antea memorati filius.

Habuit (a) Plantinus tertium generum Joannem Moretum, virum haud vulgaris literatura, & officinae dotalis in urbe Antverpiensi ex asse heredem & successorem; quem, praeter librorum ingentem numerum nitidissimis typis descriptorum, amicitia & familiaritas incomparabilis herois & verè in Romanae antiquitatis scientiâ publicoque cultu ac illustratione phœnicis Justo Lipsii plurimum nobilitavit, cujus etiam scripta inter præcipua, quæ ex illâ officinâ prodierunt, numerari jure optimo merentur. Hic JOANNES MORETUS cum viduâ Plantini soceri officinam (b) curavit; eandemque anno (c) 1610. defunctus suæ viduæ & filiis suis, BALTHASARI & JOANNI (d) curandam legavit. BALTHASAR MORETUS Antverpiæ (e) ann.

(a) Mallinkrot. de Typograph. pag. 97.

(b) Verop. Rudiment. Latin. ex officinâ Plantinianâ, apud Viduam & Joannem Moretum. Antverpia. M. D. XCII. in 8. & ad calcem Indicum in Senec Trag. cum comment. Delr. in 4. apud eandem & eundem, M. D. XCV. cum privilegio Philippi II. Hispan. regis, XVI. Maii, M. D. XCI. dato, nequis citra voluntatem Joannis Moreti, Typographi Antverpiensis, veterum, novorum, aliorumque probatorum auctorum opera, olim à Christophoro Plantino ejusdem Moreti socero excusa, aucta vel emendata, sive deinceps augenda vel emendanda, imprimat &c. Et Just. Lips. Poliorcetic. in 4. Antverp. M. D. XCVI. ex Officinâ Plantinianâ, apud Viduam & Joannem Moretum. Ubi in fine ea est Lipsii permissio: Tibi, Joannes Morete, pro amicitia, quæ mihi cum Plantino (hæc quondam meo) & Plantiniano est ac fuit, permitto, uti hos libros typis tuis excudas &c. Et apud Joannem Moretum solum, Lips. de Militiâ Roman. M. D. XCVIII. in 4. ac ejusdem Physiolog. Stoic. M. DC. IV. in 4. ac Christophori Uladeracci Duci Silvii Polyonyma Ciceroniana. M. DC. X. in 8.

(c) Baillet Jug. Sav. Tom. 1. pag. 391.

(d) Adagia Græcorum, Græcè & Latine, cum schol. Andr. Schotti: Antverpia, ex Officinâ Plantinianâ, apud Viduam & filios Joannis Moreti M. DC. XII. 4. Privilegium ab Alberto & Isabellâ Archiducibus Austriæ XV. Jan. M. DC. XI. datum est, ne quis Adagia hæc, præter Martine Plantina Viduæ, & Balthasari & Joannis filiorum Joannis Moreti p. m. volunta-

tem intra sexennium excudas: Iisdem postea, scilicet Martinæ viduæ & Balthasari Joannique filiis, concessum est anno M. DC. XV. privilegium Bernardi Bauhusii & Caroli Malapertii poemata imprimendi, quæ apud hos filios & illam viduam prodierunt anno M. DC. XVI. in 12. Anno 1613. (Lege Zeltner. pag. 441.) Isabella Hispania infans Mariam Medicam Gallie reginam secum Antverpiam abduxit, ut Typographum Plantinianum inspiceret. Anno M. DC. XVII. edidit in 8. Carolus Scribanus librum de primâ scribendi origine, apud Balthasarem & Joannem Moretos; sed nulla fit ibi mentio Martinæ viduæ, quæ forsitan obierat. Anno proximo (nempe 1618.) mortuus est Joannes Moretus Joannis filius; ut ex notâ proximè sequente, Bullarto teste, probabitur. Anno M. DC. XV. apud Viduam & Filios Jo. Moreti, emissus est in 8. Index Librorum, qui ex Officinâ Plantinianâ prodierunt usque ad incuntem illius anni autumnum; — ut siquando Typographi alicujus incuria eos ipsos depravaverit, ad Plantiniana editionis exempla, velut optima nota archetypa, lector emendet. — Tituli librorum dantur pleniores; singulaque scientiarum classes aliquanto intervallo disjunguntur, ut quoties deinceps anno prodituri adscribi queat.

(e) Bullart. Academ. Tom. 2. pag. 263.] „ Balthazar Moret. — Jean Moret „ son pere & Martine Plantin sa mere le „ commirent à Louvain aux soins de „ Juste Lipse leur amy. — Il a „ gouverné l'imprimerie de Christophle „ Plantin son grand pere avec son frere „ Jean Moret jusqu'à l'an mil six cens „ dix-

ann. 1574. 23. Jul. natus obiit cœlebs 8 Jul. 1641. & hæredem scripsit BALTHAZAREM sui fratris filium, quem anno (a) 1651. arti à suis majoribus excoltæ incumbentem reperio.

Sic

„ dixoit, auquel il en demeura le (a)
 „ seul maître, par la mort de Jean.
 „ — Il l'embellit apres d'un bati-
 „ ment, qu'il ajouta à celui de Plantin.
 „ — Ayant vécu dans le celibat,
 „ il le laissa par son testament à Baltha-
 „ zar Moret fils de son frere Jean. Il é-
 „ toit né à Anvers le 33. de Juillet de
 „ l'an 1574. Il mourut le 8. de Juillet
 „ de l'an 1641. & fut enterré auprès de
 „ Plantin.

D. O. M. Sæc.

Et perenni memoria Balthazaris Moreti
 Typographi Regii, qui pietate in Deum, li-
 beralitate in egenos, benevolentia in omnes,
 dum vixit, claruit. Doctrinam, quam ex
 incomparabilis viri Justii Lipsii contubernio
 adolescens hauserat, non privato sui unius
 otio, sed publico rei literariae bono devovit.
 Officinam Typographicam ab avo Plantino
 feliciter institutam, à patre Joanne Moreto
 gnariter propagatam, sibi quoque traditam, la-
 bore, constantia, industria rexit, auxit,
 ornavit. Vixit cœlebs annos LXVII. De-
 vixit VIII. Idus Julii. M. DC. XLI. Bal-
 thazar Moretus L. E. hæres, Patruo de se
 optimè merito P. C.

R. I. P.

Valer. Andr. Biblioth. Belg. pag. 103.
 Balthazar Moretus, Joan. Fil. Christophori
 Plantini nepos, Antuerpiensis, vir ingenii,
 judicii & eruditionis præstantis, nec vana
 infelicitis poëta, versus multos lustris sparsim
 editos; famamque posthumam memoria I.
 Lipsii, Belgarum oculi, grati discipulus
 consecravit. Præterea Abrahami Ortelii pa-
 tergon Theatri orbis, sive Vet. Geograph.
 tabb. commentariis Geographicis & Historicis
 illustravit. 1624. fol. Obiit anno M. DC.
 XLI. VIII. Idus Julii, juxta patris avi-
 que cineres ad D. Virginem depositus.

Et Mallinckrot. de Typograph. pag. 97.
 Moreti filius Balthazar vir eruditione &
 pietate commendandus, avita & paterna
 laudis pius amulator antiquam Plantiniana
 Officina dignitatem præclare (b) etiamnum
 sustinet, numerosa quotidie præla quadra-
 ginta & octo ad minimum operarum mini-
 sterio exercens, nisi fortè bellicorum tumultu
 passim furens, & papyrias officinas,
 ut pleraque alia, destruens Erinys ad tem-
 pus numerum hunc contraxerit. Præter ele-
 gantiam autem & varietatem lectissimorum
 typorum, quibus omnibus universi orbis cha-
 lographeis hoc Moreto-Plantinianum anti-
 fiat, hæc insuper singularis ejusdem officina
 gloria est, quod pietati fortè se totam ad-
 dixisse videatur, quando non ullis jam in-
 de ab antiquo operibus libentius insudat,
 quam his quæ divino cultui & cœlitum ho-
 nori deserviant: cujus generis voluminibus
 Catholicas Europæ provincias atque adeo ip-
 sas Italiam Hispaniasque dudum replevit.
 Louis Jacob. Trait. des Bibliothèques pag.
 353.] „ Christophle Plantin natif de
 „ Tours (c) vivra éternellement dans la
 „ mémoire des gens de lettres, pour a-
 „ voir perfectionné en son temps l'art de
 „ l'imprimerie, & pour avoir dressé une
 „ bibliothèque, qui est conservée par
 „ Balthazar Moret son neveu (d). Visi-
 „ tur & ibidem (dit Antoine Sander dans
 „ la dissertation de la bibliothèque de
 „ Gand) Plantiniana bibliotheca apud Bal-
 „ thazarem Moretum Christophori Plantini
 „ ex filii nepotem.

(a) Breviarium Romanum: Antverpia;
 ex Officina Plantiniana Balthazaris Moreti.
 M. DC. LI. in 4. Ad calcem habetur
 Approbatio Gaspar. Nemii episcopi Ant-
 verpiensis, qui dat licentiam illud Brevia-
 rium imprimendi Balthasari Moreto Joan-
 nis

(a) Socium aliquando Joannem Meursium, unâ cum viduâ sui fratris Joannis Moreti, sibi adjun-
 xit. Baldoni Cobellavi epigrammatae Antverpia, ex Officina Plantiniana, apud Balthazarem Moretum, &
 Viduam Joannis Moreti, & Jo. Meursium. M. DC. XX. in 12. Postea sub suo solius nomine, ex Offici-
 na Plantiniana Balthazaris Moreti, Adagia sacra Nov. Test. expressa ab Andr. Schotto, M. DC. XXIX.
 in 4. Et Caroli Neapoli Anaproxia ad fæctos Ovidii, M. DC. XXXIX. in fol.

(b) Hæc scribebat Mallinckrocius anno 1639. quo ipsius de Typographica arte liber prodit.

(c) Antea observatum est Plantinum, non in urbe Turonum, sed prope in oppidulo dicto Mont-
 Ludovici, natum fuisse.

(d) Ou plundt, seu petit-fils. Nomen Latinum Nepos est æquivocum, & utrumque significat.

Sic ab uno sæculo in aliud, ab anno 1555. ad annum 1651. me sensim deduxit familia Plantiniana : cujus memoriam intercidere nondum patitur unus ex MORETI posteris, etiam nunc (ut audio) Officiorum Ecclesiasticorum impressione, Antverpiæ clarissimus Sed mihi iter est jam retrorsum relegendum ; & continuanda ab anno 1549. ad annum 1557. Typographorum quorundam nomenclatio : coronisque his Annalibus imponenda. Libris imprimendis operam dederunt ;

- Anno 1549. *Venetis* ; CORNELIUS (a) ADELKIND LEVITA :
Francofurti ; CYRIACUS JACOBUS :
 1550. *Norimbergæ* ; VALENTINUS NEUBERUS :
Ingolstadii ; WEISSENHOVI :
Hafnia ; LUDOVICUS DIEST :
Friburgi Brisgoie. STEPHANUS GRAVIUS :
Constantinopoli ; EXIGUUS SAMUEL HHAIM GERMANUS :
Londini ; ANDREAS HESTER ; THOMAS (b) RAYNOLD :
 1551. *Antverpiæ* ; JOANNES (c) VERWITHAGEN :
Londini ; THOMAS (d) GAULTIER ; NICOLAUS HYL pro ABRAHAMO (e) VELE :
 1552. *Venetis* ; VINCENTIUS (f) VALGRISIUS & JOANNES GRYPHIUS ; ANDREAS & JACOBUS SPINELLI :

Gene-

nis junieris filio, Typographo Antverpiensi ; cujus proavo Christophoro Plantino Pius V. avo Joanni Moreto Clemens VIII. patruo Balthasari & patri Joanni Moretis Paulus V. & Urbanus VIII. impressionem *Missa-rium*, *Breviariorum*, *Diurnarium*, speciali privilegio concesserunt : cui ipsi idem Urbanus VIII. eandem licentiam & facultatem dedit. Longiorem hanc, quam præstitutus his Annalibus terminus postulabat, digressionem imperavit Plantinianæ Typographiæ celebritas : cujus notitiam, modo inchoatam, & mox suspendi abruptique non æquæ, ut opinor, tulisset lectoris cognitioni rerum Typographicarum Intenti impatientia.

(a) Idem anno 1551. imprimebat in ædibus Antonii Justiniani.

(b) *In Pauls church-yearde at the sign of the flarre.*

(c) Typographus juratus & à Cæsareâ majestate admissus. Hujus insigne erat cæcei claudum portans, cum hac gnoma,

Mutua defensio intissima. Is vocatur etiam Joannes Wishagius, cujus typis prodit in ædibus Joannis Steelsii (de quo vide Annal. Typographi. Tom. 1. pag. 583.) Antverpiæ, 1559. in 12. *Psalterium à M. Ant. Moreto & Franc. Spinulâ Latinis versibus expressum.*

(d) Is anno 1551. typis Italicis minutis, sed nitidissimis, excudit in 12. *Novum Testamentum Gallicè*, ex Joannis Calvini recognitione : cui præfixit iconem Moysi legis tabulas à Deo accipientis, cum his verbis, *LEGE M PONE MIHI CHIDNE. PSAL. CXIX.*

(e) Prodit hujus typis Th. Mori *Utopia Anglicè*, *M. D. LVL Imprinted at London in Pauls church-yearde, at the signe of the Lamb, by Abraham Veale.*

(f) Prodierunt Venetiis scholia in *Æschylum Græca ex Officinâ Erasmianâ Vincentii Valgrisii. M. D. LII. in 8.* Ibidem anno 1561. in fol. *Joan. Baptista Pigna Poeticam Horatianam Vincentius Valgrisius excudit.*

Bbbb 3

- Geneva*; PHILIBERTUS (a) HAMELIN:
 1553. *Venetis*; GUALTERUS SCOTTUS:
Ferraria; YOM TOB ARIAS:
Colonia; VANDER MEULEN:
Tubinga; GEORGIUS GRUPPENBACH:
Geneva; ADAMUS & JOANNES RIVERIZ; (b)
 SIMON du BOSC & GUILIELMUS GUE-
 ROULT:
 1554. *Florentia*; HÆREDES (c) *Bernardi Junta*:
Geneva; FRANCISCUS (d) PERRIN:
Emde (e); - - - - -:
 1555. *Lipsia*; GEORGIUS HANTSCHIUS:
Vienna; MICHAEL CYMBERMANNUS:
Salmantica; ANDREAS à PORTONARIIS:
Colonia; HÆREDES (f) *Arnoldi Birckmanni*:

Ba-

Cudit. Hujus insigne fuit (idem, quod Neobarii ac Bogardi, de quibus antea ann. 1538. & 1541.) serpens circa patibulum intortus, cum hōc vocabulo, VINCENT. Ibidem anno 1552. in 4. Ludovici Nogarola comitis dialogum de illis excudebat Joan. Gryphius ad instantiam Vincentii Valgryfii. Ibidem anno 1554. in fol. Alexandri Aphrod. in Topic. Aristotel. expositionem Latine excudebat Joannes Gryphius: cujus idem erat insigne, quod Sebastiani ac Francisci Gryphiorum (de quibus Annal. Typogr. Tom. 1. pag. 563.) quibus, ut puto, aliquā consanguinitate propinquus fuit. De Vincentio Valgrifio lege prius, ubi mentio facta est libri II. Pandect. Gesner. eidem dedicati.

(a) *Sommaires de la Bible, à Geneve, par Philbert Hamelin. 1552. in 12.* Signum hujus Typographicum erat arbor cum ramis aliis infitis, aliis defractis; & hāc sententiā, *Regarde la benignité & la severité de Dieu. Rom. XI.*

(b) Hi duo junctim imprimebant etiam anno 1554.

(c) Hi fuerunt Philippus & Jacobus Junta, qui anno 1575: Erasmi Adagia in fol. impresserunt.

(d) Hic Gallicos Joannis Calvinii in librum Josue Commentarios anno 1565. in fol. excudit: quibus præfixit insigne portarum duarum, alterius angustæ & vepretis oblitæ sed coronatæ, alterius latæ &

floribus sparæ sed flammis ardentibus operatæ; cum his sententiis; *Entrez par la porte étroite, car c'est la porte large & le chemin spacieux, qui mene à perdition. Mat. 7. Je suis la porte, si aucun entre par moy, il sera sauvé. Jean 10.* Idem omnino insigne Antonius Rebul Typographus Genevensis Bibliis Gallicis apud se ann. 1562. editis affixit. Id tamen semel monendum lectorem puto, quod figuræ hujusmodi symbolicæ, quibus ornari solebant librorum tituli, mihi videantur fuisse non semper usurpatæ, tanquam propria Typographi, ex quo libri prodibant, aut officinæ, in quâ prostabant venales, insignia; sed sæpe affixa, tanquam decorem pro re natâ aut argumento libri, cui apponebantur, adinventæ: Sic Conradus Badius, cujus proprium insigne fuit prelum Ascensianum, suæ Novi Testamenti à Græco sermone in Gallicum versi ann. M. D. LXI. in fol. editioni præfixit Temporis Veritatem de profundo extrahentis imaginem, cum disticho hōc rhythmico, *Des creux manoirs & pleins d'obscurité. Dieu par le temps retire vérité.*

(e) Cum nullo Typographi nomine; sed ibi anno 1556. STEPHANUS MIERMAN & JOANNES GAILLARD memorantur.

(f) Ex eorum officinâ ann. 1555. in 8. prodierunt *B. Vigiliæ opera*: quibus insigne præfigitur arbor cum gallinâ & hōc nomine ARNOLD BIRCKMAN. De Fran-

- Basilea*; NICOLAUS (a) EPISCOPIUS Junior :
Bononia; ANSELMUS (b) GIACCARELLUS:
 1556. *Argentorati*; HÆREDES (c) *Wendelini Ribelii* :
Tiguri; (d) ANDREAS GESNERUS F. & JACO-
 BUS GESNERUS Fratres :
Gandavi; CORNELIUS MANILIUS :
 1557. *Venetis*; PETRUS DANIEL :
Roma; VINCENTIUS (e) LUCHINUS.

Ad

Francisco Brickman & utroque Arnoldo,
 ac Arnoldi Brickman viduâ lege Annal.
 Typogr. Tom. 2. pag. 582.

(a) Hujus insigne est pedum episcopale,
 cui grus insidet vigilantæ symbolum Hic
 Nicolaus Nicolai Episcopi (de quo Annal.
 Typogr. Tom. 2. pag. 358.) fuit filius ;
 ideoque se juniorem vocat, ut distinguatur
 à patre, qui eodem, quo filius, tempore
 libros imprimebat : uti ann. 1561. Georg.
 Agricol. de re Metall. in fol. per Hieron.
 Frobenium & Nicol. Episcopium. & Angel.
 Sangrini Paraphr. metric. in Psalm. & alia
 pia poemata. in 4 per Nicol. Episcopium ju-
 niorem. Nicol. Episcopi junioris Epita-
 phium hoc est (Vid. Basil. Monument.
 Antigraph. per Sim. Grun. p. 36)

TRINITATI S.
 NICOLAO EPISCOPIO
 NICOLAI F.

Typographo Basil.
 Uti nominis, ita & artis;
 Industria, fidei, ardu.
 Paterna heredi :
 In medio at. cursu magnus
 Cum reip. lit. incom.
 Bonorum omnium cum laetitia
 Humanis exemplo
 Marito incomparabili
 Elizabetha Bavara uxor
 infeliciss.
 anime sue dimidio
 Extremum hocce conjug. fid.
 & observantia munus
 contra votum
 persolvit.
 Migravit V. vite septenario;
 Anno sal. M D L X V I.
 IIII. Kl. Jan.
 H. M. H. S.

Caille. p. 37.] „ Ce Nicolas l'Evesque
 „ eut un frere nommé Eusebe, avec le-

„ quel il imprima *Cisneri oratio de Prideri-*
 „ „ co II. imperatore. en 1555. & plusieurs
 „ autres livres. Son epitaphe est rappor-
 „ tée par Tonjola dans son livre de *Basi-*
 „ „ les sepulch. Anno 1570. prodierunt,
 in 8. *Gnomologia Demosthenica*, ex officinâ
Hervagiana, per Eusebium Episcopium : &
 in fol. *D. Hilarii opera*, per Eusebium Epi-
 scopium, & Nicolai fratris heredes.

(b) Ex hujus officina prodiit *Corradi*
Quaestura; cui præfigitur Hercules Hydram
 clavâ feriens, cum hoc disticho :

Quid timeam rabidis surgentem dentibus
Hydram,

Si pro me Alcides protinus arma capit ?

(c) Ediderunt anno 1556. in 8. Aristot.
 Ethic. ad Nicom. Græcè. Uti eo-
 dem insigni, quo antea Wendelinus Ri-
 belius. Hic anno 1550. adhuc impri-
 mebat.

(d) Conradus Gesnerus Gesnerorum fra-
 trum (Vide Bibliothec. Tigurin. pag. 110)
 suorum patruelium mentionem facit, &
 unus eorum (Ibid. pag. 108.) Andreæ
 Gesneri patruelis sui, in cujus (cùm no-
 vus esset typographus) gratiam librum de
 remediis secretis ediderat. Huic Andreæ
 fuit filius eodem etiam nomine Andreas,
 qui cum Jacobo fratre excudit ann. 1556.
 in 4. *Martini Ruelandi librum de Lingua*
Græcâ & ejus dialectis. Jacobus autem so-
 lus excudit ann. 1561. in 8. *Cassii jatro-*
sophista naturales Quaestiones Græcæ & La-
tinæ, cum *Antonii Schmebergeri Tigurini*
Medici Catalogum Medicamentorum contra
pestem.

(e) Apud hunc Vincentium Luchinum
 & Antonium Bladam impressorem Ca-
 meralen ann. 1557. in 8. prodiit *Tirens*;
Varr. de Ling. Lat. Antonius Bladus A-
 fulanus ante ediderat *Euclid. Elem. Græc.*
 1545. 8. & *Homer. cum Schol. Eustath.*
 1550. fol.

Ad rectam Typographici muneris administrationem quantum momenti afferat correctionis officium, sæpe prius observavi. Plurimos itaque comperimus in hoc obscuro se exercuisse, antequam ad illud capessendum accederent: quasi illius tyrocinium non commodius quam in hujus exercitatione poni posse arbitrarentur. Typographia, si absit emendandi cura, quid aliud est, nisi iners quædam massa, corpus informe, cæcum & animæ expers? Hæc, quasi mens per totos artus infusa molis agitatrix, illi lucem vitamque largitur: quæque absque hac in plebeium aliquod opificii genus, sordidum & illiberale, degenerasset; hæc modò duce & comite, artis liberalis & ingenuæ dignitatem adipiscitur. Hanc ergo corrigendi provinciam nemo olim putavit unquam sibi erubescendam, doctrinâ quantumvis locove conspicuus. Officii in republicâ literariâ ἐπιστολεὺς, non minor habebatur, quam in civili censorii, honos & autoritas: quique Correctorum Catalogum contexere aggreditur, idem certè agit, ac si virorum suis temporibus eruditione & gradu primariorum nomenclaturam instituat. Clarissimus igitur ZELTNERUS, mihi non semel laudatus, maximam, ab eruditibus omnibus inivit gratiam, qui hoc primus accuratissimè & plenissimè (nam & alii, uti *Mallinckrotius* pag. 96. *Chevillier*. Par. 2 Chap. 7. *Struvius* in *Introductio* in rei Liter. notit. pag. 575. nonnihil passim, at id plerique breviter, de correctoribus Typographicis insperserunt) deditâ operâ tractavit argumentum; ex cujus libro multa me passim in meos Annales transcripsisse lubens agnosco, multa mox transcripturum.

CORRECTORES

IN OFFICINIS TYPOGRAPHICIS.

Adrianus (a) ALBINUS;	in officinâ RHAVIANA.
Gothofredus (b) JUNGGERMANNUS;	} WECHELIANA:
Fredericus (c) SYLBURGIUS;	
Johannes Guicæus (d) STRATANDER;	FROBENIANA:
	Hicro-

(a) Zeltner. pag. 57. *Adrianus Albinus* natus *Lambani oppido Lusatie superioris*, ann. 1513. 12. Cal. Nov. in *Officinâ Typographicâ Rhavianâ & aliorum*, librorum imprimendorum correctionem sibi creditam habuit. E vivis excessit ann. 1590. ætatis 77.

(b) Zeltner. pag. 288. *Gothofredus Junggermannus* *Gasparo Junggermanno & Ursulâ Joachimi Camerarii filia genitus*, apud *Wechelos Typographorum celebratissimos*, & in *Typographo Alarniano*, operam imperpetuum dedit. Quod ex binis ipsius epistolis à Zeltnero allatis comperio. *Fatis concessit* 16. Aug. 1610.

(c) Zeltner. pag. 524. & *Melch. Adam*. *Vit. Philos* pag. 416. & *Thuan.* in *Histor.* lib. 117. *Fredericus Sylburgius* natus *Wettera Hassorum* ann. 1536. non solum *Henricum Stephanum strenuè juvit*, verum etiam maximam visâ & laborum immensorum partem apud celeberrimos Typographos *Wechelos & Commelinum* corrigendo confectis, isti quidem *Hanovia constanter*, huic aliquandiu etiam *Heidelbergæ inserviens*. Eruptus est à vivis *Heidelbergæ* anno ætatis LX. *Die Febr. 16. M. D. XCVI.*

(d) Zeltner. pag. 509. *Johannes Guicæus Stratander*, cujus natales nobis non innotu-

Hieronymus (a) RUSCELLUS; MANUTIANA:
 Justus (b) VULTEJUS; OPORINIANA:
 Victor (c) GISELINUS, Johannes (d) GHEES-
 DALIUS, Franciscus (e) HARDUINUS, Cor- } PLANTINIANA:
 nelius (f) KILIANUS,

Thco-

netuere, omnium maximè ab Hieronymo Frobenio diligebatur, à quo etiam, ut emendationi sphalmatum Typographicorum in officinâ suâ incumberet, rogatus, huic muneri & Frobenii expectationi satisfecit. Hinc à Guilhelmo Crataolo, in Indice Galeni operibus apud Froben. & Nic. Episcop. 1562. fol. adjecto, vocatur Frobenianus corrector, juvenis eruditissimus & medicina studiosus.

(a) Zeltner. pag. 479. Hieronymus Ruscellus Viterbiensis, eodem Index virorum illustrium Italicè ann. 1573. apud Aldum Manutium expressus sit, in eius officinâ videtur correctorem egisse. Decessit Venetiis ann. 1568. & habuit in templo S. Luca sepulchrale monumentum.

(b) Zeltner. pag. 538. & Melch. Adam. Vit. Phil. pag. 266. Justus Vultejus Wettera anno 1500. natus, Basilea in Miconii adibus hospitatus suam operam, vertendis nonnullis Græcis scriptoribus, Eliano, Heracleide & Polyano, annum tum agens decimum octavum, locavit Joanni Oporino; cujus causâ correctorum conditorum numero adscribi potest. Lethali vulnere in capite accepto, eodem per clastratam fenestram præceps decidisset, anno 1575. obiit, ætatis septuagesimo quinto. At verò Zeltnerus natales Vultejii ad annum 1539. refert, obitum ad 1575. Ideoque juxta hanc calculum vixit tantum 46. annos.

(c) Hos quinque viros doctos apud Plantinum fuisse correctores affirmant Mallinckrotius de Typogr. pag. 96. Bailletus Tom. I. pag. 387. Teisserius in Elog. &c. De Victore Gisellino agunt Valerius Andreas in Biblioth. Belg. pag. 843.

Thuanus in Histor. ad ann. 1591. Melchior Adamus in Vit. Medic. pag. 239. Is Giselinus Santforde natus, pago terruorii Brugenfis, Ostende proximo, ann. M. D. XLIII. X Cal. April. medicus: Criticus & Philosophus, Justo * Lipsio per familiaris, adjuvit in operis Typographicis Christophorum Plantinum. Obiit anno M. D. XCI. sua (ut scribit Thuanus) ætatis sexagesima. Quod si verum est, non erat (quod asserit Valerius Andreas) natus anno 1543. sed 1531. Zeltnerus cum Melchior Adamo ejus natales anno undequingentesimo supra millesimum & quingentesimum assignat, & tradit eum in ætatis adhuc flore constitutum placide exspiravisse.

(d) De Gheesdaliò consule Zeltner. pag. 241. & Valer. Andr. pag. 506. Vocatur Joannes ab aliis (Valer. Andr. & Zeltner.) ab aliis (Mallinckrot. pag. 96. & Baillet. ex Aubert. Mir. Elog.) Antonius. Erat Flander, à vico Berchemio prope Aldenardum oriundus.

(e) De Francisco Harduino lege Zeltner. pag. 250. Obiit anno 1609. 21. Octobris.

(f) Hunc celebrant Mallinckrot. pag. 96. Chevillier. pag. 196. 203. Zeltner. pag. 197. & Valer. Andr. pag. 156. Cornelius Kilianus, Duffensis, Brabantius, constantis laboris & perennis industriae laude quinquaginta annis Plantiniana Typographia correctorem egit. Hujus epigramma (cujus mentionem feci in Annal. Typogr. Tom. I. pag. 300.) non censui hic omittendum.

Offici

* In Lipsianam Epistolarum centuriâ pilote habemus ad Giselinum epistolas Lipsii quatuor; & in posteriore unam.

Theodorus (a) PULMANNUS;

PLANTINIANA:

Æmarus (b) RANCONETUS; Ja- } in officinâ STEPHANORUM:
cobus Ludovicus (c) STREBÆUS;

Adamus (d) LONICERUS;

Christiani EGENOLPHI:

Christo-

Officii est nostri mendosa errata librorum
 Corrigere, atque suis prava notare locis.
 Ast quem scribendi cecidit vexat, ineptus
 Ardore vitii barbarique rudis,
 Plurima conglomerat, distinguit pauca, lituris
 Deformat chartas, scriptaque commaculat.
 Non annum pramit in nonum, non expolit arte;
 Sed vulgat propriis somnia vana typis.
 Qua postquam Docti Musis & Apolline nullo
 Composita exclamant, ringitur ardore:
 Et, quâcumque potest, sese ratione tuetur,
 Dum correctorem carpit agisque reum.
 Mens! cessa immeritum culpam transferre deinceps
 In correctorem, Barde, Typographicum
 Ille, quod est rectum, non depravavit: at audin?
 Post hac lambis tuos, ardore, catulos.
 Errata alterius quisquis correxerit, illum
 Plus satis invidia, gloria nulla manet.

(a) Valer. Andr. pag. 830. Zeltner. pag. 444. Theodorus Pulmannus, Cravenburgius, distionis Clivensis, primum fullonem Antverpiæ egit, ut de se ingenuè ipse scribit, Præfat. ad Ausonium; post otium natus, omnes penè poetas Latinos ad vest. codices comparavit, scholiis illustravit, ad Plantini typis vulgavit; videt. Virgilium [1561.], Horatium [1566.], Lucanum [1564.], Claudianum cum Aviani fabulis [1585.], Juvenalem & Persium [1565.], Ausonium [1567.], Paulinum, Prudentium [1564.], Terentium [1580.], Boethium de Consolat. [1562.], Suetonium [1574.]. Et accuratissime singulas plagulas relegas, ut vel aliquot horas uni impenderis, id cum talio non raro ipsius Plantini. Salmantica in Castella regno diem visa clausit supremum. Ipsius mortem Andreas Schottus his notavit verbis: Vides quædam commissa errata in valetudine Plantini viri optimi, interita Theodori Pulmanni &c.

(b) Zeltner. pag. 452. Toll. de infelicit. Litterat. pag. 458. Scævol. Sammarth. in Elog. Thuan. in Histor. & Teiffier. Elog. Æmarus Ranconetus natus Petrocoria, vel, ut alii, Vesana in agro Pericorinensi, anno 1499. in carcere Basilicâ dicto

expiravit anno 1559. ætatis senagesima. Doctoris, quod apud Robertum & Carolum Stephanum exercuit, munere jam dixi in Histor. Stephanor. pag. 168.

(c) Zeltner. pag. 511. & Scævol. Sammarth. in Elog. & Toll. de Infelicit. Litterat. pag. 476. Jacobus Ladoiensis Strebanus, ortus ex humili familia Romanus agri & parentibus pauperibus, anno 1481. Primus Lutetia pariter loquendi & scribendi modum induxit & à barbaris maximâ, ibidem dominium obtinente, scholas expurgavit. Cùm ad tuendum eruditionis decus necessaria decissent fortuna subsidia, apud Stephanos aliorumque nobiliores Typographos Parisienses [forfan Vasconum, qui excudit in 4. ann. 1538. ejus libr. de collocat. Orator. & ann. 1549. in Aristot. Ethic. & ann. 1550. Aristot. Politic. &c.] mendis operarum corrigendis inops ac debile senium sublevare coactus est, magnâque hujus sæculi probro vir talis in eâ fortis malignitate vitam finivit.

(d) Zeltner. pag. 327. Melch. Adam de Vitr. Medic. pag. 278. Adamus Lonicerus, Marburgi Hassorum ann. 1518. die 10. Octob. natus, medicina doctus, duxit uxorem Magdalenam filiam honesti & eruditi viri Christiani Egenolphi Hadamarii civis Francosur-

ensis,

Christophorus (a) WALTHERUS;   Johannis LUFFTII;
Basilius Johannes (b) HEROLD;   Nicolai BRYLINGERI, &
Henrici PETRI:

Sebastianus (c) GULDEBECKUS;   Andreæ GESNERI:

Georgius (d) RORARIUS:

Petrus (e) TRECIUS:

Theodorus (f) ZUINGERUS.

In Correctorum albo adnumerandos esse jam pridem (g) dixi eruditos illos etiam Typographos, quotquot corrigendi curam, & antequam Typographicae arti manum admoverent, habuerunt, & postquam admovissent, non deposuerunt: quales Robertus Stephanus Henricusque filius, Gulielmus Morelius, Federicus Morellus, Paulus Manutius Aldusque filius, Franciscus Raphelengius, & Simon Millangius. De hoc posteriore, licet intra meorum Annalium terminos non includatur, ut non omnino fileam, facit nominis celebritas.

SIMON MILLANGIUS (h) in juventute multa sustulit acerba & molesta, ut iis fieri solet, qui egestate attriti ex aliorum vel fortuna liberalitate

vixissent, qui primus Typographiam in temp. Francofordianam invexerat. in jocerti officina ad tollenda menda, quae in pagellis impressa occurrerant, continuam diligentiam exercuit. Terminum vitae adeptus est anno 1586. die 19. Martii.

(a) Zeltner pag. 542. Christophorus Walther, vir celebris sed obscuri oris, vixit ad finem usque vitae Wittenbergae, ubi compages Rorarii (de quo mox) diu fuit. Siquidem Johanni Luffio optimo & de primis Ecclesiae Evang. procusis libris Bibliisque Germanicis excudendis Typographo meritissimo per multos annos menda Typothetarum correxit.

(b) Zeltner. pag. 258. Basilio Johanni Herold patriam dedit non obscura olim Suevorum urbs Hochstadium anno 1511. In officinis Nicolai Brylingeri & Henrici Petri se exercuit; & anno 1566. mortuus est.

(c) Vide Joan. Parkhursti Epigrammat. Londini, apud Joan. Dayum, 1573. in 4. pag. 157. Ad Sebastianum Guldebeckum in Officina Typographica Andrea Gesneri correctorem.

Ludicra si mendis sunt vulgentur mea, nomen
Quod tibi designat, re mihi semper erit.

(d) Zeltner. pag. 473. Georgius Rorarius,

Lutheri amanuensis, anno 1492. Cal. Octob. in electorali Saxonia natus; praefationibus Bibliorum Germanicorum se correctorem subscripsit. [Lege & Long. Bibliothec. Sacra. part. 2. pag. 207. 239] Obiit annis 65. prope expletis, 24. April. 1557.

(e) Sabellic. Ennead. 10. lib. 6. & ex eo Mallinckrot. pag. 91. Chevillier. pag. 200. Zeltner. pag. 531. Petrus Trecius gloriari solitus est 30. voluminum millia ex formula sua recognitionis librariis officinis impressa. Erat is juris-consultus, eoque, quo ars Typographica inventa est, saeculo, degebat Venetiis.

(f) Melch. Adam. in Vit. Medicor. pag. 301. Thuan. Histor. Teillier. Elog. & Zeltner. pag. 573. Theodorus Zwingerus, anno 1533. die 2. Aug. pater Leonhardo cive Basileensi & matre Christiana Joannis Operini forore natus, in Galliam migravit, & Lugduni atq. Lutetiae se labore emendandis libris fatis aluit. Obiit Basilea anno 1588. aetatis quinquagesimo quarto.

(g) Annal. Typogr. Tom. 1. pag. 294.

(h) Zeltner. pag. 361. & Mallinckrot. pag. 96. ex Gabr. Lurb. Chronic. Burdigal. & Joan. Darnalt. Continuat.

vivere coguntur. Ope tamen ingenii sui ad illud culmen eruditionis ascendit; ut ob doctrinam & singularem in studiis elegantioribus notitiam collegii Guinen-
sis sive Aquitanici in Galliâ florentissimi (a) rector fuerit constitutus. Is cum multis annis collegii Guinenensis sive Aquitanici (b) rectorem magnâ laude egis-
set, postquam compulsus esset illam Spartam suam patribus Soc. Jesu, quorum collegio unitum deinceps fuit, concedere, suâ suorum Typographico negotio a-
nimum applicuit. Primùm quidem aliis saltem ejus rei cultoribus operam con-
secraverat suam, dum plagulas, quas illi excudebant, ut munda puraque fie-
rent, purificare susceperat. Postquàm verò in stabulis istis everrendis & pur-
gandis diu, ut Hercules, sudaverat, anno (c) 1572. officinam, quæ in-
ter Galliæ deinceps præcipuas censebatur, instauravit. Utebatur ty-
pis admodum acutis, chartâ candore marmoribus simili, atramento nigro; cor-
rectioni librorum, quos uberrimâ satisfactione procreavit, jugiter intendens; quæ
laus etiam Oporino, (d) Goltziôque tribuitur, & aliis quibusdam insignio-
ribus.

(a) Author Notar. in Baillet. Tom. 1. pag. 377. Gabriel de Lurbe & Jean Dar-
nais ne dissent point, que Simon Millanges
ait été ni recteur ni principal du college de
Bordeaux, mais seulement qu'il y avoit
long tems regenti.

(b) Hæc sunt expressa Mallinckrothii
verba.

(c) Gabr. Lurh. Chronic. Burdigal. ad
ann. 1572. Simon Millangius post plurimos
in gymnasio Aquitanico sudores ornassimum
Burdigale Typographiam instituit.

(d) Hubertus Goltzius Venloë in dusatu
Juliacensi anno 1516. die 30. Octob. patre
Rutgero Goltzio Herbipolitano, pictore, na-
tus; ab ineunte ætate studium ad pingendi
artem applicuit; & cum eâ literarum studia
conjunxit. Antiquissimum explanandarum
cupitudo raptus, nullis sumptibus, vigiliis,
laboribusve pepercit, ut ex numismatis histo-
rias quàm fidelissimè vulgaret. Anno itaque
1556. 4. Nov. April. Antverpiâ abiit, per-
lustratisque Belgii numismatarum & Mu-
sæis eodem anno 7. Id. Jul. Antverpiam re-
versus est. Deinde anno 1558 Antverpiâ,
ubi annos 12. continuos haud illiberaliter exa-
gerat, in Flandriam cum universâ familiâ
Brugas discessit, ibique sedes fixit, evocatus
literis nobilissimè viri Marci Laurini: apud
quem cum quadrimestri amplius spatio infi-
nite multitudinis numismatum exemplaria
excipisset, anno 1558. mediâ urgente hyeme,
universam ferè percurrit Germaniam, Ita-
liam, Galliam; & sub finem anni 1560.
Brugas rediit. Typographorum perspectâ co-

gnitiâque negligentia, inscitia, ac lucrandi
non inserviendi cupidine, noluit sua res su-
doribus eorum cura committere. Verùm ipse
intrâ privatos parietes insignem extraxit of-
ficinam, quæ non paucis imò plurimisque tem-
pore aliis, typorum nitore, charta albore;
ac densitate antecelleret. In quâ alius viros
operarios doctos & eruditos, qui Typotheta-
rum munere fungerentur. Ipse verò dux au-
ctiorque in omnibus, quacunque imprimeban-
tur, sedulo inspicit; & ubi per errorem
quidquam falsi commissum esset, correxit. Si-
gnum, quod codices ab eo impressi in fronte
gerabant, virginem exhibet, cornucopia ma-
nu gestantem, atque ex eo varia profunden-
tem numismata, additis ad latera atque ca-
put illius verbis, ad nomen Goltzii respicien-
tibus, HVBERTAS AVREAS & CV-
LI. Primùm anno 1558. [Valer. Andr.
1557. fol. Antverpia] edidit Marci & Gui-
donis Laurinorum fratrum ære, Imperato-
rum ferè omnium vivas imagines à C. Julio
Cæsare ad Carolum V. ex veteribus numisma-
tibus; & postea illustria admodum & multa
eruditionis & antiquitatis monumenta. Nec
suos tantum, sed non rarè etiam aliorum
probatos sibi libros excudit: Ut; Jacobi Ræ-
vardi Brugens. J. C. ad leges 12. tabula-
rum librum singularem; Brugis Flandro-
rum, apud Hubertum Goltzium Herbi-
politam Venlonianum. Mense Novemb.
M. D. LXIII. in 8. Præfigitur Philippi
Hispan. Reg. privilegium Huberto Golt-
zio Typographo jurato ad sexennium con-
cessum, cum Rævardi ad Marcum Lau-
tinum.

ribus Typographis, quòd nihil, nisi priùs diligentissimè à se revisum, excuderint.

MILLANGII signum Typographicum fuit Divinæ majestatis effigies; Antiquus dierum throno lucido insidens, cujus caput gloriæ radiis coronatur, pedibus cœlestis globus subjicitur, angelis in circuitu ad ministerium paratis, cum hæc ex septimo Danielis capite epigrapha, MILLIA MILLIVM MINISTRABANT EI. Aliquando (ut in Aufonio) præfixit Burdigalense palatium, cum hæc voce, BURDIGALA. Suum nomen primùm subscripsit simpliciter; uti Catonis & Græcorum Sapientum Præceptis de moribus, in 8. 1573. Apud Simonem Millangium. Postea nomini adjecit titulum; Mercur. Trismeg. Pimandr. Græcè & Latine, Francisci Flussatis Candalle industriâ, in 4. 1574. Apud Simonem Millangium Burdigalensem Typographum viâ Jacobæd. Et Aufonii opera cum (a) Elia Vineti Sautonis commentariis, in largo 4. M. D.

rium epistolâ, in quâ hæc: [Hubertum Goltzium nactus es, virum in imaginibus Cæsarum & instrumentis sacerdotalibus magistratuumque insignibus exprimendis ita exercitatum, ut eo exercitatio inveniri nemo possit] Ex officinâ ejusdem Goltzii prodierunt præterea, anno 1565. in 8. ejusdem Rævardi liber de protribunalibus; & Joannis Othonis in Historiam Romanam Introductio ab ipso Goltzio (ut ex ejus epistolâ ad Othonem constat) castigata, cum Sexti Rufi breviario; & in 4. Moschi Bionisque Idyllia Græcè; Latine tam solutâ oratione quàm carmine reddita, & Scholiis illustrata, accurante Adolpho Mekercho Brungeni, cujus epistola ad Marcum Laurinum præmittitur. Hubertus Goltzius anno M. D. LXXVII. à S. P. Q. R. civitate Romanâ donatus est. Natura concessit anno M. D. LXXXIII. in vigiliâ annunciationis Mariæ, cum vixisset annos LV. menses IV. dies XXIV. Brugis Flandrorum. Melch. Adam. in Vit. Philosoph. pag. 309. Val. Andr. Biblioth. Belg. pag. 392. Thuan. Histor. Teissier. Elog. Baillet. Tom. 1. pag. 386. & Zeltner. pag. 243. apud quos uberiores Goltzii notitiam lector inveniet.

(a) De Aufonianis, quæ hanc præcesserunt, editionibus sic in præfatione differit Vinetus. Nostra, ait, commentaria dum maturecerent, sola Aufonii scripta, ut restitueram, Latetiam mihi Jacobo Grypho Piclioni amico Latinis Græcisque literis doctissimo; qui edenda curavit anno 1551. eamque editionem Cardinali Bellato Burdigal. Archiepisc. dedicavit. Non multò post Stephanus Charpinus Lugdunensis sacerdos, ex antiquo codicè in videri agri Lugdunensis bibliothecâ reperto, multa, quæ Aufonii erant, nondum edita, Joanni Tornasio Lugdunensi Typographo edenda dedit [quæ Ludovici Miræi curâ lucem aspexerunt anni 1557 in 8]. Quæ cum animadvertissem non satis fideliter ex suo exemplari descripta fuisse: vetustum codicem à Jacobo Cujacio, cui commodatus eras, missum consulî, collatum communicavi cum amicis, qui instantius efflagitaverunt, ut emendatorem jam Aufonium cum commentariis edere nihil cunctarer. Quando mea commentaria nondum satis tota esse matura existimabam, in lucem dare visum est, quæ in librum de claris viribus scripseram: hæc Enguilbertus Marnefius Piclævis impressu anno 1565. Non multò post Antonius Gryphius à me literis pe-

* Antonius Gryphius Sebastiani (qui anno circiter 1557. obiit; Vide Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 364.) filius, eodem, quo pater, insigni Typographico utebatur. Aliquot post patris obitum annis cepit innotescere; sui que genui specimen dedit in epistolâ Petri Angeli Borgia Conquistæ, Carminibus Grypho apud heredes Sebæ. Gryphii, Lugduni, M. D. LXI. in 4. excusis præfixâ ad Lectorem. Sebæ. Gryphii, inquit, Gryphius pater meus in edendis veterum scriptis plurimum elaboravit: edere ea, quæ à multis temere scriberentur, nisi magno adhibito detectu, etiam si illius opera sedulo efflagitarentur, pernegant. Quæ quidem in impressu ita nobis præparata esse monendum statimur, ut, nisi quid ali-

M. D. LXXX. apud Simonem Millangium Typographum Regiam. Huic editioni prænexit hanc inscriptionem; *Senatu, P. Q. Burdigalen. auctore, ac conspice, Ausonii Burdigalen. viri Consular. scripta ab Eliâ Vineto Sant. emendata, commentariisque illustrata, Simon Millang. Lemovix, Clarissima civitat. Typographus ac civis, suis cepit formis edere, VII. Id. Febr. An. Chr. M. D.*

petiit, ut, si manum extremam appuisssem Ausonio, ad se mitterem, quem esset brevi excusurus. At si ergo, sed sola Ausonii scripta: mea commentaria adhuc retinui. Josephus Scaliger promissit omnem operam, quod posset Ausonius in lucem castigatior exire, & meis commentariis illustrari. Caterum veterem illum librum, quem Cujacio remissem, conferendum cum meo exemplari censuit, siquid forte deprehenderet, quod me fugisset. Barbarica namque scriptura erat: quedam littera agnitiu difficilis, multa fugientes; plerique multorum verborum versus in modum unica dictionis descripti, & nonnulla interdum verba in duo pluraque divisa. Scaliger praeterea scripsit, Ausonianarum Lessionum titulo, perquam doctum commentarium; quod mihi consecratum Gryphio tradidit imprimendum. Tardius autem dum editionem aggredietur Lugdunensis, Typographiam interim Burdigalenses instituerunt: à meque continuè petierunt, ut aliud emendarem exemplar, quod max in sua civi-

tate sui elois scripta extenderentur castigatione, simulque mea commentaria. Cæpit itaque Ausonius edi Burdigala mense Februario, quum annus 1575. ageretur, absolvaturque ineunte astate, quum à Gryphio accepimus, quod nimium diu expectaveramus. Typographum autem quia desecit charta, nec alicunde ob immanium latrociniorum frequentiam nancisci statim potui, commentariarum editionem differre suis coactus. Placuit in istâ cassatione veterem librum, quem Cujacius per litteras rogatus statim misit, iterum conferre. Rebus interea nostris aliquantulo quiescentibus, accersitæque chartæ, imprimere tandem cepit Sirmo Millangius nostra in Ausonium commentaria mense Julio, quatuor annis, postquam Ausonium edidisset. Eliæ Vinetus in Ausonii vitâ notavit quatuor Ausonii nomina [Decius Magnus Ausonius Paonius] reperiri in Jodoci Badii Typographi Parisiensis editione: quæ nempe prodit anno 1517.

nam sit, quod hominum doctissimorum iudicio plane excellat, facili pariamur nostram operam curvicio etiam (modo id frustra) ob imperitiis pectus. &c. Gulielmus Paradius Anchemanus (vide eius Epigrammata, Lugduni, apud Ant. Gryphium M. D. LXXXI. in 4. pag. 50.) filium patremque his versibus celebravit.

In officium clarissimi viri & felicitis memoria Sebastiani Gryphi, Typographi.

Hæc oris probitas, animi cum testis resurgens,
Induas ingenuâ fronte, quod intus erat:
Doctrinam omnigenam, studium de plebe merendi,
Cauderemque piâ mente, trilingue caput.

Insignis nobilium Typographorum, ad Antonium Gryphium, & Joannem Ternasium.

Obtulerant tristes jam prorsum oblivia musas,
Nec curâs una spes erat ulla sacri:

Ancheta cum jacta est mediis Alamo procellis,
Cyrrhæumque labans pondere sistit onus.
Sustulit hinc dextrâ geminos Frobenius angust;
Cum vultu & pudens simplicitatis amor.
Virtutem inde levi Sottis committitur volatu
Semper annexam Gryphus ad alta vadit.
Vipera & involvens gemina Ternasius orbem,
Nil aliis fieri, quam capis ipse sibi.
Vestra opera ipsa coheret jam pene eximibz rotis;
Atque inter proceres sustulit ada caput.

Author notatum ad Baillet. Tom. 2. pag. 973. de Antonio Gryphio dedit hanc censuram. *Ausonius Gryphus filius de Sebastien parait avoir negligé ses dernières impressions, n'y employant que des caractères astés. Il n'en imprime, quand il a voulu; & ne conduit point en édition à son père, si en s'en rapporte à la lettre que lui écrivit de Pise Angellus Bargans le 4. Nov. 1560. pag. 236. des Epistolz claror. Viror. in 8. à Lyon 1561. chez les héritiers de Sebastien.*

* Jos. Scaliger Eliâ Vineto S. Antonius Gryphius noster ante hos tres menses scribens ad me Lugduno de Ausonio, quæ edere in animis habebat, rogavit me, siquid haberem, sibi communicarem. Id eo pro eâ, quæ inter nos est, amicitia summo opere a me contendere. &c. Poëmatum ipsa correctorum audaciâ & comitum contaminata percurramus. Quæ mutata fuerant ante aliquot L. annos, & à quibus mutata, indicavimus. Ubi corrector Lugdunensis in peritissimo codice, quem & nobis videre contigit, perperam aut perperam legerat, aut de indubitata mutarat, ea restitimus. &c. Vale. Rostock, IIII. Kal. Sept. M. D. LXXXIII. Hæc Jos. Scaligeri Antonianæ lectiones unâ cum textu Ausoniano Heidelbergæ M. D. LXXXVIII. in 8. excusæ sunt.

M. D. LXXV. Et in suâ ad lectorem epistolâ (a) secundæ Ausonii editioni ann. 1591. præfixâ, scribit se fuisse *relatum in civium Burdigalensium album & civitate donatum*. Anno 1593. in 8. prodierunt, *les Commentaires de Blaise (b) de Montluc, par Simon Millanges imprimeur ordinaire du Roy*. Et 1605. in 4. *Cleomedis Meteora Græcè & Latinè, Roberto Balforeo interprete, cum ejus commentariis, apud Simonem Milangium Typographum Regium*. Regis Henrici IV. privilegium anno 1601. ad excudendum Breviarium, Diurnale & Missale Romanum; & concessam anno 1605. ab Archiepiscopi Burdigalensis generali Vicario licentiam idem (c) Missale distrahendi obtinuit: quod Missale in 8. anno M. DC. VI. emissum est. Simonem Millangium usque ad annum 1620. floruisse liquet: (d) & Jacobum Millangium, qui ipsi succederet, reliquisse.

Quæ dixi hætenus de correctoribus eorumque munere ad artem Typographicam perquam necessario, *Johannis Rainoldi Angli ad transmari-*
nos

(a) Hæc editio in 8. continet præterea Jos. Scaligeri Ausonianas Lectiones & Gabrielis Lurbei Chronicon rerum Burdigalensium. In hujus initio Lectorem sic affatur Sim. Millangius. *Qui cupiunt referri in numerum civium Burdigalensium, non admittuntur prius, quam jurjurando promiserint se omni curâ & studio consuluros archis commodis & dignitati. Relatus ergo in eorum album, & donatus tam clarâ & nobili civitate, affectusque ab eâ multis & magnis beneficiis, essem & ingratus & perjurus. si non promoverem ejus commodum & dignitatem. Itaque visum est sub incudem revocare Ausonii opera, quæ Elias Vinetus commentariis illustravit, ac decem abhinc annis emisit in lucem typis nostris. Quia verò commentaria illa, etiam emendata & aucta ab auctore suo paucis annis antequam de vivis excederet, non videbantur satis explicare postea nostri opera obscura, mutila, & corrupta in multis, volui eis adjungere duos libros Ausonianarum lectionum à Josepho Scaligero scriptos. Hoc meum consilium & mentem aperui non modo Scaligero, sed etiam viris eruditis, quos mihi notos scivi Lutetia degere. &c. Adjunxit unâ Eliæ Vineti (qui 14. Maji 1587. obiit) vitam, & virorum aliquot doctorum in eundem Epitaphia.*

(b) Ad calcem hujus editionis adjicitur Blasii Montluci tumulus, sive Epitaphia Græcè, Latinè & Gallicè à viris eruditis in illius obitum composita.

(c) Clariss. Zeltnerus, in eâ, quæ de-

dit, Millangii notitiâ, scribit eum *Reformationis munus communi eruditorum reformationis suffragio accepisse; invalescente verò potentia Pontificiorum, & Patrum præcipuè Societatis Jesu, qui scholas hæreticorum, ut credebant malorum seminaria, rapuerunt, ei de munere suo vel nolenti cedendum fuisse. Si autem Millangius reformationis partibus favisse visus esset, haud facile credam voluisse Pontificios ei Officia Romanæ Ecclesiæ excudendi copiam facere.*

(d) *Chronique Bourdeloise composée cydevant en Latin par Gabriel de Lurbe, & par luy augmentée & traduite en François. A Bourdeaux, par S. Millanges imprimeur ordinaire du roy. 1594. in 8. [Ubi ad annum 1572. leguntur hæc: Simon Millanges, apres avoir longuement enseigné les Lettres au college de Guyenne, dresse une belle imprimerie.] La même depuis continuée & augmentée par Jean Darnale; A Bourdeaux, par Simon Millanges imprimeur ordinaire du roy. M. DC. XIX. in 4. Supplément des Chroniques de la ville de Bourdeaux par Jean Darnale; A Bourdeaux, par Jac. Millanges imprimeur ordinaire du roy, & Cl. Mongiroud marchand libraire de l'université. M. DC. XX. in 4. [Ubi pag. 50. ad annum 1572. leguntur hæc: Maître Simon Millanges, qui avoit honorablement & utilement regentié au college de Guyenne, homme versé aux bonnes lettres, persuadé d'aucuns de ses amis, d'entreprendre de dresser une imprimerie à Bourdeaux, dont il y avoit grand fauce, n'y ayant que*

nos Typographos (a) Admonitio concludet. *Quintilianus*, suos de institutione oratoriâ libros studiosis cupiens quamplurimis prodesse, *Tryphonis* bibliopola, qui eos à librariis describendos curabat, diligentem requirit operam, ut in manus hominum quàm emendatissimi veniant. Nimirum non modò voces, sed syllabæ, sed literæ, imò & interpunctiones nonnunquam immutata, additæ, detractæ, vel obscurant lucem & intellectum sententiarum, vel etiam veritatem corrumpunt & adulterant. Quo nomine quanto magis enitendum dixi in operibus meis, ——— ut aut nulla prorsus Typographi nostri prælo subreperere errata, aut, si qua subrepissent, indicarentur corrigenda, corrigerenturve calamo; tanto acerbius dolentiùsque tuli (b) exterum Typographum, quum recuderet ultimum, nec cavisse, quin plurimis cujusque generis mendis id contaminaret, & mea tamen (c) verba, quibus Typographica errata calamo correctæ esse admonueram, editioni suæ haud correctæ intexuisse. Ejusmodi quidem nonnihil in iterandâ priorè harum thesium editione peccarat (d) alius: qui suppressit versus præmissos thesibus explicandis, & tamen hoc præfationis, eas editas esse prout erant descriptæ versibus, ex editionis meæ verbis in suâ posuit. ——— Illam notationem meam monendi sunt, qui legent, ad (e) primam Oxoniensem spectare, cujus ipse curam sic emendam suscepit; & orandi, siqui meorum quicquam recudent, ut, licet excusatas velint paucas maculas, quas humana infirmitas cavere prorsus nequit, incuriam tamen vitant, & cudendum, quàm possunt emendatissimè curent. Beatus (f) *Irenæus* cujusdam libri sui adversus *Valentinianos* scripti exscriptorem gravissimè per Dominum nostrum *Jesum Christum*, & per adventum ejus ad judicandum vivos & mortuos adjurat, ut conferat, quod transcripsit, & ad exemplar, unde transcripsit, corrigat accuratè, adjurationemque istam similiter

quelque chetif & ignorant imprimeur: Messieurs les Jurats en sollicitent ledit Millangier, & luy donnent de beaux & amples privilèges. Il dressa une des plus belles imprimeries de France, travaillant assiduellement à la correction des livres, à avoir de beaux caractères tant Grecs que Latins, de manière qu'il a été estimé l'un des premiers de son tems, & non en moindre reputation que *Robert Estienne*. Il a consommé ses années en cette honneste occupation, ayant attiré le commerce de la librairie auparavant, & à présent l'un des plus grands, qu'on y fasse. Et pag 57 ad annum 1587. Les livres de la bibliothèque de feu M^r. Vint furent achetez par la ville, mis es mains du sieur *Brassier* principal pour l'usage du college, sont à présent es mains du principal, qui est aujourd'huy nommé le Sieur *Dalfour*.] *Juris Pontificii* tomus 1. in duas partes divisus: *Bardigale*, apud *Jacobum*

Millangium Typographum regium. M. DC. XXIV. in fol.

(a) *Johannis Rainoldi* Angli sex Thesæ de sacra Scripturâ & Ecclesiâ: *Hanoviae*, apud *Gulielmum Antonium*, M. DC. 111. in 8. Lege pag. 473. usque ad pag. 479. Hujus libri notitiam mihi impertivit sacerdos reverendus *Joannes Blackbourn*; vir ob doctrinam, mores inculpatos, & intaminatam (quod rarum est) conscientiam celebrandus; adhæc, quo nemo hujus, quod laudavi, muneris, nempe Typographicas librorum maculas eluendi peritior.

(b) *Jacobus Stoër* anno Domini 1598.

(c) Admonit. ad Lectorem. sect. 8.

(d) *Theophilus Regius*, 1586.

(e) Oxon. apud *Josephum Barnesium*: M. D. XCVI.

(f) Apud *Euseb. Eccles. Histor. lib. 5. cap. 19.*

liter transcriptam exemplari inserat. Utinam Typographi, conscientiam suam adjuvatricem loco Irenæi habentes, pavem diligentiam, ac ille postulat, adhiberent in conferendis & corrigendis omnibus, quæ excudunt. — Quod si quis, ad lucrum attentior quàm ad officium, laboret, non ut maximo cum legentium fructu, sed ut minimo cum sumptu rem expediat; ego talem ejus sobolem pro meâ reputari nolo. — Ista ratio me tuebitur, ut opus Typographicis mendis depravatum tanquam supposititium & alienum partum abdicem; vel admoniti inde Typographi transmarini correctius edant mea, si typis ea rursus mandando se putârint facturos operæpretium. — Valete: & hanc quoque admonitionem, ut Irenæus de suâ adjuratione rogavit, si quis fortè vestrâ recudet theses meas, unâ quæso excudite. Ita Rainoldus: cujus summam in corrigendis typothetarum indiligentium mendis curam suâ laude debitâ fraudandam nequaquam duxi. Pergo jam ad Catalogum, qui his Annalibus Typographicis finem imponet, describendum.

Biblia Hebræa Rabbinica; 4 vol. in domo Danielis Bombergi, operâ Cornelii Adelkind Levitæ. (a) fol. Die IV. mensis Tisri.

Venet. 1549.

Psalms. Hebr. cum comment. R. Salomonis F. Sem. Tob. Athiah. (b) fol.

Venet. 1549.

Tobiæ liber Hebr. cum versione Latinâ Seb. Munsteri. (c) 4.

Basil. 1549.

Nov. Testam. Græc ex bibliothecâ regiâ: ex officinâ Roberti Stephani. 12. IV. Id. Octob.

Lutet. 1549.

Idem: excudebat BENEDICTUS PRÆVOTIUS (& apud Petrum Hautinum). 12. Idibus Martii.

Lutet. 1549.

Idem: apud Du Puys & Fezandat. 12.

Paris. 1549.

Idem. (d) 8.

Basil. 1549.

Idem, Gr. Lat. Erasmi: apud Granjon. (e) 12.

Paris. 1549.

Psalms. Gr. (f) 24.

Basil. 1549.

Biblia Latina, cum scholiis Joan. Benedicti: apud Carolam Guillard sub sole aureo, & Gulielmum Desbois in cruce albâ viâ ad dñm Jacobum. Excudebat Carola Guillard. fol.

Paris. 1549.
Bi-

(a, b, c, d, e, f,) Long. Bibliothec. Sacr.
Tom. III. Pars II.

Dddd

Biblia Latina: <i>apud Yolandum Bonhomme</i> (a) 8.	Paris.	1549.
Eadem: <i>apud Theobaldum Paganum</i> . (b) 8.	Lugd.	1549.
Nov. Testam. Latin (c) 8.	Antv.	1549.
Idem, Erasmi: <i>apud Seb Gryphium</i> . 16.	Lugd.	1549.
Et (d) 12.	Basil.	1549.
Psalmodum liber, Latinè, cum Flaminii explanatione, ac ejusdem in psalmos aliquot paraphrasi, & versione psalmodum triginta metricà: <i>apud Andœnum Parvum</i> . 12.		
	Paris.	1549.
Biblia Bohemica. (e) fol (f).	Pragæ.	1549.
Biblia Anglica fol.	Lond.	1549.
The book of the Common Prayer and administration of the Sacraments, and other rites and ceremonies of the Church, after the use of the Church of England: <i>in officinâ Edouardi Whitechurch</i> . (& ad finem) <i>imprinted in Fleetstreet at the sunne over against the conduyte, by Edward Whitechurche</i> . (g) fol. <i>The fourth days of May</i> .		
	Lond.	1549.
Horæ in laudem Virginis secundum consuetudinem Romanæ curiæ, cum vigiliis mortuorum, & nonnullis aliis; Græcè & Latinè. 12.		
	Paris.	1549.
	Joan-	

(a, b, c, d, e, f,) Long. Bibliothec. Sacr.

(g) Hujus libri alia exemplaria vidi, by *Edward Whitechurch, the XVI. day of June, the year of our Lord 1549. fol.* quæ etiam inter se invicem discrepabant; tum in Florentium (quas vocant) litterarum figurâ, tum in vocum nonnullarum orthographiâ, ut in S. Ambrosii Hymno, *carib, year-the*. Vidi præterea editionem Wigorniensem in fol. caract. ribus paulò minoribus quàm Londinensem; *The Boke of Common prayer. Wigornia, in officinâ Joannis Oswani. cum privilegio ad imprimendum solum. 1549. mense Julio*. [Tum hæc in rubricâ; *Let everye soule submye hymself unto the*

authoritie of the higher powers. for there is no power but of God. The powers that be are ordained of God. Whosoever therefore resisteth the power, resisteth the ordinance of God.] *Imprinted the XXX day of July, M. D. XLIX. At Worcester by Jhon Oswen. Regiâ autoritate pretium libri constitutum est; exemplar Londinense, unbound not above the price of two shyllinges and two pence piete. And the same bounde in paste or in boordes, not above the price of three shyllinges and eight pence the piete. Exemplar Wigornienste, unbound two shyllinges and six pence, bound four shyllinges.*

Joannis Arborei commentarii in Proverbia Salomonis: <i>apud Joannem Roigny. (a) fol.</i>	Paris.	1549.
Targum in Lamentationes Jeremiæ, per Joannem Quinquarborem: <i>apud MARTINUM JUVENEM. (b) 4.</i>	Paris.	1549.
Titelmann, in Ecclesiasten: <i>apud Andoënum Parvum. (c) 8.</i>	Paris.	1549.
Thomæ à Campis opera: <i>apud Joan. Roigny. (d) fol.</i>	Paris.	1549.
S. Thom. in Epistolas D. Pauli: <i>apud Joan. Roigny. (e) fol.</i>	Paris.	1549.
Gabrielis Putherbei Turonici professione Fontebraldei de tollendis & expungendis malis libris libri tres: <i>apud Joannem Roigny 8.</i>	Paris.	1549.
Galen. de tuenda valetudine, Græcè, studio Joannis Caji: <i>per Joannem Oporinum. (f) 8.</i>	Basil.	1549.
Ejusd. de ratione curandi ad Glauconem libri duo, Latinè, interprete Martino Acakiâ Catalaunensi medico regio, cum ejus commentariis: <i>apud viduam Jacobi Gazelli. 8.</i>	Paris.	1549.
Dioscoridis libri octo, Græcè & Latinè, cum castigationibus: <i>apud Petrum Haultimum, viâ Jacobæâ, sub signo cauda vulpinæ; vel impensis viduæ Arnoldi Birckmanni; & ad finem, excudebat Benedictus Prevost in vico Frementello, sub signo stelle aureæ. (g) mense Augusto.</i>	Paris.	1549.
		Pla-

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 9.
 (b) Ibid. pag. 10. & Caille. p. 124.
 (c) Bibliothec. Cordesian. p. 27.
 (d, e,) Caille. p. 97.
 (f) Lege Caium de libris propriis. p. 12.
 (g) Typographus lectoribus. Cum Dei benignitate consecutus essem, ut hæc literarum forma, quas exculpsi, multis probarentur, hoc mihi studium fuit, ut optimum quemque librum in quamplurima exemplaria hæc scribendi ratione transfunderem. Initium itaque hujus rei à sacris [Vide prius Nov.

Test. in 12. 1549.] mihi faciendum putavi &c: Jacobus Goupylus consilium dedit, ut Dioscoridis libros ita exprimeremus, ut in angustum quoddam spatium contraherentur &c. Exemplaria ab aliis excusa cum multis veteribus libris manuscriptis contulit; locisque omnes, qui perperam descripsi aut deficientes essent; asterisco annotavit, ut eos postea restitueret. (ea enim libros castigandi ratio potior ei visa est, quam ut ea, quæ jam recepta essent, induceret). Id autem quantâ fide ac diligentia ab eo sit præstitum, Dddd 2 vi-

Platonis Hipparchus, Amatores, & Theages; Græcè: *Excudeb. Christianus Wechelus* 4. Paris. 1549.

Dexippi Philosophi Platonici Jamblichi discipuli, in defensionem prædicamentorum Aristotelis adversus Plotinum Porphyrii præceptorem Platonice Disciplinæ Propugnatorem, Quæstionum Libri III. Latine nunc primum conversi atque in lucem editi, Joanne Bernardo Feliciano authore: *apud Vascosanum*. 8. Paris. 1449.

Jac. Lodoici Strebæi in tres priores libros Aristotelis ἠθικῶν Νικομαχείων commentaria: *apud Vascosanum*. Paris. 1549.

Aristotelis Politica ab Jac. Lodoico Strebæo è Græco conversa: *apud Joannem Roigny; excudebat Matthæus David*. 4. Nonis Januarii. Paris. 1549.

Aristotelis vel Theophrasti de coloribus libellus, Græcè, cum Simonis Portii Latinâ versione, & commentariis, & præfatione de coloris naturâ: *apud Vascosanum*. 8. Paris. 1549.

Pet. Rami Institutionum Dialecticarum Libri tres; postrema editio: *apud Joannem Roigny*. (a) 8. Paris. 1549.

Plinii Naturalis Historiæ Liber decimus septimus: *apud Vascosanum*. 4. Paris. 1549.

Artis metiendi seu Geometriæ liber, ex Gregorii Reischii Margaritâ Philosophicâ: *apud GUIL. MORELIUM sub imagine D. Stephani ex adverso scholæ Remensis*. 4. excudebat Guil. Morelius Idib. Decembr. Paris. 1549.

Plutarch. ἐν καλῶς ἵκνται τὸ Λάθε βιώσας οὐδὲ φιλοπλητίας πότεροι τὰ τῆς ψυχῆς ἢ τὰ σώματος πάντα χείρονα. Græcè & Latinè: *apud Guil. Morelium* 4. Paris. 1549.

Pu-

videbitis in castigationibus, quas in hunc auctorem scripsit. Vos igitur his nostris laboribus interim fruimini, dum vobis expressam imaginem plantarum, de quibus in hoc auctore tractatio est, apparamus. Valete.
(a) De his Institutionibus, lege, quid prius dictum sit ad Ram. Animadvers. Aristotel. 1548.

Publii Syri Mimi , auctiores & ordine commodiori quàm hactenus descripti , ac Latinâ Erasmi & Gallicâ explicatione ad puerorum caput accommodati : <i>apud Guil. Morelium</i> 8. <i>Idibus Junii.</i>	Paris.	1549.
Columell. de cultu hortorum : <i>apud Guil. Morelium.</i> 4.	Paris.	1549.
Thucydid. Liber secundus & tertius , Græcè ; uterque seorsim : <i>apud Vascosanum</i> 4.	Paris.	1549.
Fenestell & Pompon. Læt. <i>ex officinâ Roberti Stephani.</i> 8 <i>Calendis Febr.</i>	Lutet.	1549.
P. Cornelii Scipionis Æmiliani Africani minoris vita , vel ejus dispersæ potiùs reliquæ ex multis probatissimorum authorum scriptis in modicum quoddam corpus redactæ per Antonium Bendinellium Lucensem : <i>Laurentius Torrentinus</i> <i>cudebat.</i> 8.	Florent.	1549.
Pauli Jovii Vitæ duodecim Vice-Comitum Mediolani principum ; ex Bibliothecâ Regiâ : <i>ex officinâ Rob. Stephani.</i> 4.	Lutet.	1549.
Georg. Merul. de gestis ducum Mediolanensium sive de antiquitatibus Vicecomitum : <i>ex officinâ Rob Stephani</i> (a) 4.	Paris.	1549.
Instructions sur le faict de la Guerre, extraites des Livres de Polybe, Frontin, Vegece, Cornazan, Machiavelle, & plusieurs autres : <i>de l'imprimerie de Michel Vascosan.</i> (a) fol.	Paris.	1549.
		Com-

(a) Almeloveen. de Vit. Stephanor. Ind. p. 9.

(b) Privilegium regium conceditur Galio du Pré & Michaeli de Vascosan. Hæc editio in fol. non memoratur in Bibliothecâ Antonii du Verdier. Hinc præfigitur sequens præfatio. *Quand Messire Guillaume du Bellay Seigneur de Langeay, chevalier de l'ordre, Lieutenant du Roy à Turin deceda [nempe ann. 1543.], il laissa une tres-belle librairie garni d'un grand nombre de volumes Grecs, Latins, & Fran-*

cois, tous de bonne estoffe, qu'il avoit assemblez de toutes parts avec une merveilleuse despense. Mais sur tous il en y avoit deux en la masse, qui luy avient plus costé que le reste — l'un estoit l'histoire des Francois, qu'il escrivoit en Latin, qui estoit desja bien avancée, laquelle le feu roy luy avoit commandé traduire en nostre langue. L'autre estoit le present traité de la Guerre, sur lequel plusieurs de ses serveurs témoignent l'avoir veu besongner. Et l'un d'eux en apporta tost apres un double
Dddd. j

Compendiosa rerum memorandarum descriptio, ex immensis Francisci Patritii Senensis, de regno deque institutione Reipublicæ, voluminibus deprompta; cui additur codiculus de institutione principis Christiani, ex Libro Erasmi novissimè excerptus: *apud Audoënum Petit. 12.*

Paris. 1549.

Aristotelis Rhetorica, Græcè, & scorsim Latinè, Hermolao Barbaro interprete: *apud l'ascosanum. 8.*

Paris. 1549.

Jacobi Brocardi in tres libros Aristotelis de arte Rhetoricâ Paraphrasis: *apud JACOBUM DUPUYS, sub insigni Samaritana, in vico D. Joannis Lateranensis. 8.*

Paris. 1549.

Lyfiæ defensio super cæde Eratosthenis adulteri, Latinè, Renato Gulonio interprete, cum scholiis Antonii Bellaudi Grassèni: *apud Gul. Morelium. 4.*

Paris. 1549.

Luciani Charon sive contemplantes, Græcè: *Excudeb. Christianus Wechelus. 4.*

Paris. 1549.

Georgii Acanthii Kelhaimanni partitiones in Ciceron. Rhetoric. ad Herenn. nunc primùm & scriptæ & in lucem editæ: *ex officinâ Johannis Oporini. 8. Mense Junio.*

Basil. 1549.

Ciceronis Orationes tres; una ante exilium cum Myliandri Tigurini notis; duæ post reditum, altera in senatu, cum schol. Jacobi Buge-
lii; altera ad Quirites, cum schol. Barth. Lato-
mi; additis in easdem singulis Xichonis Polen-
toni Patavini & Joan. Sturmii argumentis: *apud Thomam Richardum. 4.*

Paris. 1549.

Ejusd.

à certain personnage, lequel — a don-
né ce livre à l'imprimeur pour le publier,
mais tout en la forme qu'il est venu en ses
mains, c'est à dire sans porter en teste le
titre de celuy, qui l'a fait &c. De au-
thore hujus libri dubitatur. Franciscus à
Cruce-cœnoman. in sua bibliothecâ sic

concludit; je n'assure pas que ce soit de
luy [Guillaume du Bellay] & aussi je ne
l'improve pas. Lege plura de incerto hu-
jus libri Scriptore, & de monte ac æta-
te Gulielmi du Bellai in *Dictionnaire de Bayle.*

Ejusd. Offic. Cat. Læl. Paradox. & somn. Scip. additis variis lectionibus è Libris Manuscriptis & ex ingenio: *ex officinâ Roberti Stephani.* 8 XII. Cal. Decemb.

Lutet. 1549.

Ejusd. Tusculan. Quæstionum Libri V. ad vetustiss. Exemplar Manuscriptum summâ diligentia correcti & emendati; cum comment. G. Vallæ, Ph. Beroaldi, & Joach. Camerarii; ac schol. & var. lect. Erasmi, Jani Pagnini, & Paul. Manutii: *apud Vascosanum.* [vel *apud Jo. Roigny.*] 4.

Paris. 1549.

Ejusd. Epistolæ familiares, cum Varior. commentariis: *apud Audoënum Parvum; excud. Benedictus Prevost fol.*

Paris. 1549.

Ejusd. Cato major: *apud Vascosanum* 4.

Paris. 1549.

Senecæ Declamationes cum Rod. Agricolæ comment. *apud Vascosanum* (a) fol.

Paris. 1549.

Quintiliani Institut. Orator. Libri XII. cum Pet. Gallandii Argumentis, & annotat. Pet. Motellani in Libr. septem priores, Jo. Camera-rii in primum & secundum, Ant. Pini in tertium; Ejusd. Quintiliani Declamationes; & L. Ann. Senecæ Declamationes cum Rod. Agri-colæ commentariis: *apud Vascosanum.* fol.

Paris. 1549.

Epistolæ Sapientum, scil. Solonis, Thaletis, Chilonis, Pittaci, Cleobuli, Periandri, Anacharsidis, Epimenidis, Pherecydis; Græcè & Latinè: *apud Guil. Morelium.* 4 Idib. Jun.

Paris. 1549.

Epistolæ Phalaridis, Græcè [Idib. Jun.] & Latinè [Cal. Septemb.] Francisco Aretino interprete: *apud Guil. Morelium.* (b) 4.

Paris. 1549.

Ci-

(a) Bibliothec. Thuan. part. 2. pag 252. At tamen puto has non seorsim prodisse, sed simul cum Quintiliano excusas fuisse.

(b) Ad calcem G. Morelius l. ctorem sic affatur. *Has Phalaridis epistolas, sive Luciani sint, qui accommodatè ad ea quæ de Phalaride scripta erant, eas sinxerit, ut sen-*

tis Politianns, sive alicujus alius Sophista, cerè elegantes & variâ rerum Translatione abundantes; eas, inquam, in codicibus rariè descriptas comperi. Nam alius est earum ordo in codicibus Aldinis, alius in Florentinis, alius in iis quibus Aretinus usus est. Itaque nequis statim alia nactus exemplaria, episto-

- Ciceronis Epistolæ aliquot in studiosorum adolescentium usum collectæ : *apud Guil. Morelium*, 8. Paris. 1549.
- Locorum in Ciceronis Partitionibus Oratoriis difficiliorum explicatio, exscriptore Gulielmo Morelio : *apud Guil. Morelinum*, 4. Paris. 1549.
- Æsopi Vita & Fabulæ, Gabriæ Fabulæ, Homeri Batrachomyomachia, Musæus de Herone & Leandro, Agapetus, Hippocratis Jurandum, Græcè & Latine; Galeomyomachia, Græcè : *Excudeb. Benedictus Prævotius*, 12. XII. Cal. Maji. Paris. 1549.
- Aristophanis Plutus, Græcè, cum Catoli Girardi Biturici Latinâ versione & Commentariis : *Imprimebat Christianus Wechelus sibi & Mathurino Dupuys*, 4. Paris. 1549.
- Sophoclis Tragœdiæ, Latine, Vito Winshemio interprete : *Excudeb. Petrus Brubachius*, 8. Paris. 1549.
- Callimachi Hymni, Græcè, cum scholiis Græcis : *apud Vascosanum*, 4. Paris. 1549.
- Oppiani Cynegetica, Græcè : *apud Vascosanum*, 4. Paris. 1549.
- Nicandri Alexipharmaca, Græcè, cum Jo. Gorraei Latinâ metricâ versione & annotationibus : *apud Vascosanum*, 8. Paris. 1549.
- Epigrammatum Græcorum Libri VII annotationibus Joannis Brodæi Turonensis illustrati : *apud Hier. Frobenium & Nic. Episcopium*, (a) fol. Basil. 1549. Joan.
- epistolæ nobis prætermittas aut ad litas putet, collegimus indicem, ex quo, quæ quibus à locis requirenda sint, intelligi possit. Quoniam autem Florentinum exemplar, quo usi sumus, itemque Aldinum, corruptiora erant, asteriscos ad marginem aliquoties adscribere sumus coacti, ubi locus depravatus videbatur: ex conjecturâ enim nihil in Græcis immutare voluimus; Latina enim ad Græca componenda nobis fuerunt. Ex amicis quidam antiquum exemplar manuscrip-
- tum pollicitus est: ubi habuerimus, emendatiorem librum foras dabimus. Interim qui nobis errores animadversi sunt, eos indicavimus, ne tua studia remorarentur. Vale. 5. Cal. Sept. 1549.
- (a) De hâc editione lege Annal. Typograph. Tom. 2. p. 356 De ætate Brodæi (in quâ sinitur G. consule Dictionnaire de Bayle. & Elog. Savol. Sammarthani.

Joan. Stobæi Sententiæ , Gr Lat. per Contr. Gesnerum : <i>impensis Christophori Froscoværi , ex officinâ Joannis Oporini.</i> fol.	Basil.	1549.
Cyri Theodori Prodromi exulans amicitia , Gr. Lat. Conrado Gesnero interprete : <i>apud Guilielmum Morelium</i> 4.	Paris.	1549.
Virgilii opera & opuscula : <i>ex officinâ Roberti Stephani.</i> 12.	Lutet.	1549.
Horatii poemata , scholiis & argumentis ab Henrico Stephano illustrata : <i>ex officinâ Roberti Stephani.</i> 8.	Lutet.	1549.
Juvenalis ac Persii Satyræ , annotatiunculis illustratæ : <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> 8.	Lutet.	1549.
Persii Satyræ : <i>apud Gul. Morelium.</i> 4.	Paris.	1549.
Horatii Epistolæ : <i>apud Vascosanum.</i> (a) 4.	Paris.	1549.
Ovidii Opera Amatoria , cum comment. di- versorum , & Jacobi Micylli retractatione ali- quot locorum ex Metamorph. per Johannem Hervagium. fol.	Basil.	1549.
Enarratio Librorum Ovidii de Tristibus , & paraphrasis duarum Ovidianarum , Ajacis & U- lyssis , Orationum , à Vito Amerpachio con- scripta , nuncque primùm in lucem edita : <i>per Joannem Oporinum.</i> 8.	Basil.	1549.
Andræ Dacti patricii & Academici Florenti- ni poemata : <i>apud Laurentium Torrentinum.</i> 8.	Florent.	1549.
Carmina quinque illustrium poetarum , scil. Bembi , Naugerii , Castilioni , Cottæ , Flami- nii : <i>apud Laurentium Torrentinum.</i> 8.	Florent.	1549.
Alexandri ab Alexandro Jurisperiti Neapoli- tani genialium dierum libri sex : <i>apud Vascosa- num</i> [vel <i>apud Audoenum Parvum.</i>] (b) 8.	Paris.	1549. Joan.

(a) Fabric. Biblioth. Lat. suppl. p. 91.

(b) Præmittitur Epistola ad lectorem data *ex officinâ nostrâ* Calend. Jan. M. D. XLIX.
ubi hæc leguntur : *In his libris supra quadringenta loca emendavimus , propterea quod ex-
trema manus auctoris in illis desideratur.*

Tom. III. Pars. II.

Eccc

Joan. Tritem. de origin. gent. & princip. Barbarorum: <i>per Cyriacum Jacobum</i> . 4.	Francos.	1549.
Lucii Fauni liber de antiquitatibus Romanis: <i>apud Michaëlem Tramezium</i> . 8.	Venet.	1549.
Lazari Bayfii lib. de re navali, vestiariâ, & vasculis; ac Ant Thylesii de coloribus: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 4. <i>Prid. Id. Septemb.</i>	Lutet.	1549.
Erasmi. de civilitate morum: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8. <i>XIIII. Cal. Octob.</i>	Lutet.	1549.
Christoph. Hegendorphini Institutio, & Orationis Brunfelsii Paraenesis: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8.	Lutet.	1549.
Hebræa & Chaldæa nomina propria, quæ in Bibliis leguntur: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 4. <i>XIII. Cal. Mai.</i>	Paris.	1549.
Hebraicarum Institutionum libri IIII auctore S. Pagnino; ex priori parte R. D. Kimhi מכלול: <i>ex officinâ Rob. Stephani</i> . 4. <i>XIII. Cal. Maji.</i>	Lutet.	1549.
Alphabetum Hebraicum: <i>apud Joan. Tornæsum</i> . 8.	Lugdun.	1549.
De ratione discendæ docendæque Linguae Latinae & Græcæ libri duo, Antonio Schoro auctore: <i>in ædibus Wendelini Ribellii</i> . (a) 8.	Argentor.	1549.
Lippi Brandolini de ratione scribendi libri tres; item Viv. Erasmi. Celt. & Hegendorphin. de conscribendis epistolis: <i>ex officinâ Joannis Oporini</i> . 4.	Basil.	1549.
Erotemata Chrysoloræ; de anomal. verbis, de Formatione tempor. ex Chalcondylâ; Gazæ liber quartus; de encliticis; gnomæ <i>μνῆσιχαι</i> ; Catonis disticha; erotemata Guarini; Græcè; disticha; erotemata Guarini; Græcè; item de Atheniensium tribubus & symmoriis: <i>apud Federicum Turrisanum</i> . 8.	Venet.	1549. Com-

(a) Quæ proponuntur exercitamenta, sunt aliquot Ciceronis epistolæ, & Uocrati prima ad Demonicum oratio.

Commentarius G. Morelii de verbis anomalis: *apud Gul. Morelium.* 8.

Paris.

1549.

Institutiones Linguae Graecae, Nic. Clenardo auctore; pro cuius Meditationibus Latinis, Manuelis Moschopuli veteris Grammatici Graecum Librum *αὐτὸς ἐκείνῳ* eruditiss. quo Graecia tota instituendis pueris uti consuevit, excudimus ad exemplaria Regiae Bibliothecae: *ex officinâ Roberti Stephani.* 4. VI. Id. Novemb.

Lutet.

1549.

Nic. Clenardi Meditationes Graecanicæ in artem Grammaticam, in eorum gratiam, qui vivâ præceptoris voce destituuntur, & Literas Graecas suo ipsorum ductu discere coguntur; emendatiores: *ex officinâ Roberti Stephani.* 4.

Lutet.

1549.

Etymologicum Magnum Graecè: *apud Federicum Turrisanum.* fol.

Venet.

1549.

Elegantiar. L. Vall. Libri sex, carmine perstricti, cum brevissimis scholiis, Joan Roboamo auctore: *ex officinâ Roberti Stephani.* 8.

Lutet.

1549.

Petri Megangi Ninivitæ Grammatica Latina in carmen & Tabulas Graphicè concinnata: *apud Vascosanum.* 4.

Paris.

1549.

Ejusd. Syntaxis Latina tam in carmen quàm in tabellas contracta: *apud Vascosanum.* 4.

Paris.

1549.

Principia sive prima Linguae Latinae elementa: *ex officinâ Roberti Stephani.* 8.

Lutet.

1549.

Les declinaisons des Noms & Verbes; la maniere de tourner les Noms, Pronoms, Verbes, Participes; des huit parties d'oraison; la maniere d'exercer les enfans a decliner les Noms & les Verbes: *de l'imprimerie de Robert Estienne.* 8. au mois de Septembre.

Paris.

1549.

Dictionnaire Francois-Latin: *de l'imprimerie de Robert Estienne.* fol. XXVII. Juillet.

Paris.

1549.

Pentateuchus & quinque Meghilloth & Haphtharoth, Hebraicè; editio rarissima, Ty-

Eccc 2

piu

pis Exigui Samuelis Hbaim Germani. (a) 4. imperante Solymano II.

Constantinop. 1550.

Psalter. Græc (b) 8.

Argentor. 1550.

Biblia Veteris Testamenti Græcè, juxta editionem Venetam; & Latine, ex versione Complutensi; 4. Voluminib. *apud Nic. Brylingerum.* (c) 8.

Lutet. 1550.

Novum Testamentum Græcum; ex bibliothecâ Regiâ, ex officinâ Roberti Stephani, regis Typis. (d) fol. XVII. Cal. Jul.

Lugd. 1550.

Biblia Latina grandioribus nitidissimisque typis excusa, ad optima quæque veteris, ut vocant, translationis exemplaria, duob. volum. *apud Sebastianum Gryphium.* fol.

Lugd. 1550.

Eadem, quinque volum. *apud Seb. Gryphium.* (e) 16.

Lugd. 1550.

Eadem: *apud Juntas* (f) 4.

Venet. 1550.

Eadem, Tigurina: *apud Froschoverum.* (g) 4.

Tigur. 1550.

Nov. Testam. Latin. Erasmi. (h) 12.

Lugd. 1550.

Idem: *apud heredem Simonis Colinaei.* 12.

Paris: 1550.

Chaldaea Translatio Abdiæ & Jonæ, cum Johannis Merceri Latinâ versione & scholiis: *apud Martinum Iuvenem.* 4.

Paris. 1550.

Biblia Gallica, secundum vulgatam editionem Latinam, quæ nuper Lovanii prodiit: *apud*

Bar.

(a) Long. Bibliothec. Sacr. p. 125. part. 1. ubi annus non indicatur; sed p. 479. part. 2. sub anno M. D. L. recensetur.

(b, c) Long. Bibliothec. Sacr.

(d) Adduntur marginibus variantes lectiones; initio, Roberti Stephani epistola Græcè & Latine, S. Joan. Chrysostomi hypomnema de Evangelio, Canones Eusebii, Index Testimoniorum ex veteri Testamento, Henrici Stephani Græcum ad

philothæum omnem poematum; singulis libris, proœmia & vitæ SS. Evangelistarum & Apostolorum, ac capitula Librorum; fini, correctio erratorum numero undecim; plura tamen forsitan lectori diligenti occurrant, ex. grat. βιβλία προβιβλία part. 2. pag. 11. lin. 30. 2. Timoth. c. 4. v. 13.

(e, f, g, h,) Long. Bibliothec. Sacr. &c.

TYPOGRAPHICI.

585

<i>Bartolomeum de Grave & socios. (a) fol.</i>	Lovan.	1550.
Eadem, juxta Genevensem translationem; 2 Voluminib. apud Angelinum Benoist. Lugduni. 8. & (eadem forsan editio) 8. (b).	Basil.	1550.
Biblia Germanica Joannis Eckii: apud Weis- senhovios. (c) fol.	Ingolstadt.	1550.
Eadem, Joannis Dietembergeri. (d) fol.	Colon.	1550.
Biblia Helvetica: apud Froseboverum. (e) 4.	Tigur.	1550.
Biblia Danica ad ductum versionis Lutheri Germanicæ prioris, interpretibus Petro Palla- dio, Olao Chrysostomo, Joanne Synningio, & Joanne Machabæo, hortante Joan. Bugenha- gio Pomerano: apud Ludovicum Dieß. (f) fol.	Hafniæ.	1550.
Nov. Testam. Italic. Bruccioli: apud Guil. Ravillium. (g) 16.	Lugd.	1550.
Nov. Testam. Suecic. ex versione Amundi Laurentii (h) 4.	Holmiæ.	1550.
Psalter. Linguâ Castellana: apud Seb. Gry- phium. (i) 8.	Lugd.	1550.
Biblia Anglica per Milesium Coverdale: Ty- pis Andrea Hester. (k) 4.	Lond.	1550.
Nov. Testam. Anglicè. (l) 8.	Lond.	1550.
Concordantiæ Bibliorum Anglicorum: apud Grafton. (m) fol.	Lond.	1550.

CLE-

(a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m,) Long.
Bibliothec. Sacr. — Reverendus Ioan-
nes Herbert S. T. P. præbendarius West-
monasteriensis, vir summâ eruditione pa-
rique modestiâ præditus mihi nuper dixit
sibi visa fuisse illa Biblia Angl. per Miles.
Coverdale, Edwardo VI regi dicata; in 4.
Typis Andrea Hester. 1550. Et ibid. in Mi-
les. Coverdali præfatione hæc occurrere:
Among the Greeks had not Origen a special
translation? Had not VULGARU one pe-
culiar, & likewise Chrysostom? Beside the

seventy interpreters, is there not the transla-
tion of Aquila, of Theodotion, of Symma-
chus, & of Sundry others? Again among the
Latin men, thou findest, that every one al-
most used a special and sundry translation,
for in so much as every bishop had the know-
ledge of the tongues, he gave his diligence to
have the Bible of his own translation. The
doctors, as Hieronimus, Cyprianus, Teren-
tius, S. Jerom, S. Augustin, Hylarius,
and S. Ambrose, upon diverse places of the
scripture read not the text all alike. Hic di-

Ecce 3

vinæ:

CLEMENTIS ALEXANDRINI Opera ,
Græcè, è bibliothecâ Medicæâ, recensente Pet.
Victorio: *excudebat Laurentius Torrentini.* fol. Florent. 1550.

Gregorii Nysseni adversus eos , qui castiga-
tiones ægre ferunt , Oratio , Græcè & Latinè :
apud Guil. Morelium , ad scholas Coqueretias. 4.
Calendis Decemb. Paris, 1550.

Gregorii Nazianzeni de pauperibus amandis
Oratio , Latinè , Petro Francisco Zino Vero-
nensi interprete ; Gregorii Nysseni in idem ar-
gumentum orationes duæ , Latinè , nunquam
antehac neque Latinè excusæ , eodem interpre-
te : *apud l'ascosanum.* (a) 4. Lutet. 1550.

Summa Conciliorum & Pontificum à Petro
usque ad Paulum tertium ; per F. Bartholomæum
Carranzam Miranden. instituti S. Dominici
Theologiæ professorem & regentem in Collegio
sancti Gregorii in Valle Oletanâ : *apud Odoënum*
Parvum. 8. Paris, 1550.

The expofytion of Daniel the prophete ga-
thered out of Philip Melanchthon , Johan Oc-
colampadius , Chonrade Pellicane & out of Jo-
han Draconite &c. by George Joye : *imprinted*
in Paules Church-yearde at the figne of the ftarve by
Thomas Raynolde. 12. Lond. 1550.

De amplitudine misericordiæ Dei oratio , à

Mar-

vinare nullo modo possum, quid sibi ve-
lit illa vox VULGARIUS. Hæc intelligi
Vulgatam aut Vulgarem Latinam versio-
nem , ut absurdè credam , nunquam ad-
ducatur ; nam ibi de Græcis, non Latinis,
(quæ seorsim postea ponuntur) versionibus
agitur ; porro nominis cujusdam pro-
prij est ea terminatio, & aliis nominibus
propriis (Origenis & Chrysostomi) adnu-
meratur. Certè dictionis *Vulgaris* pro
Vulgatâ *Vulgarive* usus sonat adeò barba-
rè, ut Coverdalius, vir neutiquam igna-
rus, & episcopali (illis temporibus, cum
dignitas & meritum unâ plerumque jun-
gerentur) insula ornatus, vix tam incon-

gruè & abscondè scribere potuerit. Erat (ut
docet Hieronymus in epist. ad Sunn. &
Pretecl.) editio τ σ κ α ν α seu vulgata, quæ
à plerisque *Αναμνήσις* (seu *Αναμνήσις*) dice-
batur ; de quâ Usserius doctiss. in Syn-
tagm. de Græc. LXX. vers. (Lond. 1655.
in 4.) pag. 71. differit. Sed, quâ Lin-
guæ analogiâ aut rationis specie hæc ap-
pellari possit *Vulgaris translatio*, me pro-
sus ignorare fateor.

(a) Ista tres Orationes interpres Petro
Contareno patritio Veneto dedicavit ;
præmissâ illi epistolâ *Patavii Prædis Cal.*
Augusti M. D. XLVI. datâ ; his , *Patavii*
III. Id. Augusti. M. D. L.

Marsilio Andreasio Mantuano Italico primum sermone conscripta, nunc in Latinum conversa, Caelio Horatio Curione interprete; item sermones tres Bernardini Occhini, de officio Christiani principis, eodem interprete; item Declamationes quinque in aliquot D. Jacobi locos; ad Angliæ Regem Eduardum sextum: *ex officinâ Joan. Oporini. (a) 8. Mense Maio.*

Basil. 1550.

Leonhardi Culmanni Chraylssheimensis instructio, quomodo afflicti, ægri & morituri sunt instituendi atque consolandi: *apud Valentium Neuberum. 8.*

Norimb. 1550.

Calvini opusculum de vitâ hominis Christiani: *excusum apud JOANNEM CRISPINUM, Conradi Badii operâ. 8. VIII. Calend. Julii.*

Genev. 1550.

Ejusd. de prædestinatione & providentiâ Dei: *[Typis iisdem, quibus præcedens]. 8.*

Genev. 1550.

Psalterium, & Ecclesiastes, carmine Latino, per Helium Eobanum Hessum: *Excudeb. Guil. Morelius. 12. Mense Augusto.*

Lutet. 1550.

Pet. Lombardi Sententiarum Libri IV. per Joannem Alcaume Theologiæ professorem restituti: *apud Jo. Roigny. (b) 4.*

Paris. 1550.

Andr. Tiraquelli regii in senatu Parisiensi consilarii tractatus, *Le mort saisit le vif: apud Jacobum Kerver, sub duobus Gallis in viâ Jacobæâ; excudebat Guil. Morelius Jacobo Kerver. (c) 8. Idib. Octob.*

Paris. 1550.

Galen. *Ἐὶ τῷ πνεύματι: apud Guil. Morelium. 8.*

Paris. 1550.

Caroli Stephani libri tres de nutrimentis, ad Bayllium inquisitorem regium: *ex officinâ Roberti Stephani. 8.*

Paris. 1550.
Aristo-

(a) Ad finem adjicitur explicatio Psalmorum 93. & 130. Johanne Wittingio auctore.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 47.

(c) In initio, loco insignis Typographi-

ci exhibetur Andreæ Tiraquelli icon, cum hoc symbolo, *Deus facientes adjuvat.* Ad calcem, Termini figura, cum hac epigraphâ, *constituisti terminos ejus ex Job. c. 14. v. 5.*

Aristotelis de Naturali Auscultatione libri octo, Græcè, cum Latinâ versione & commentariis Francisci Vicomercati Mediolanensis: *apud Vascofanum*. fol.

Paris. 1550.

Ejusd. Politica Latinè, Jacobo Lodoico Strebæo interprete; quibus accessit. quid inter eundem Strebæum & Joach. Perionum non conveniat in Politicâ Aristotelis interpretatione: *apud Vascofanum*. 4.

Paris. 1550.

Plinii Naturalis Historiæ liber decimus octavus: *apud Vascofanum*. 4.

Paris. 1550.

Vitruv. Architectur. cum Gul. Philandri Castilionci Galli castigationibus, unâ cum Frontin. de Aquæductib. & Nicol. Cusan de staticis experimentis: *ex officinâ Knoblockianâ per Georgium Machæropæum*. 4.

Argentor. 1550.

Henr Glarean. Epitome de sex Arithmeticæ practicæ speciebus: *Excudeb. Stephanus Grævius*. 8.

Friburg. Brisg. 1550.

Oront. Fin. de Unîversali Quadrante: *ex officinâ Reginaldi Calderii & Claudii ejus filii*. 4.

Paris. 1550.

Jo. Carionis Mathematici Buetickheimensis Chronicorum libri tres in Latinum sermonem conversi Hermanno Bonno interprete; Et appendix de rebus ab anno 1532. ad 1550. gestis ex optimis quibusque historicis & Chronographis à G. Morelio excerpta; cum Catalogo regum, consulum, Cæsarum, & Pontificum Romanorum: *apud Martinum Iuvenerem*, [vel *apud Jacobum du Puis*]; *typis suis describebat Guiliel. Morelius sibi & Martino Iuveni*. (a) 12. Calendis Mart.

Paris. 1550.

Xenophontis Hieron, Latinè, Joanne Fraxineo interprete: *apud CHRISTIANUM WECHELUM*. 4.

Paris. 1550.

Idem,

(a) Privilegium Regium Guil. Morelio datum est 17. Decembris 1547. Ejus epistola ad lectores. al. Mart. 1550. data indicat hanc editionem, quam emendatissimè fieri potuit, emasam fuisse primis exemplaribus & posterionibus aliquot collatis.

Idem, Gallicè, par Jaques Miffant de Dieppe : par Martin le Jeune. (a) 8.	Paris.	1550.
L. Flori de gestis Romanorum libri IIII; Sext. Ruf. de Histor. Roman. Epitome; Mel-sal. Corvin. de progenie Augusti : apud Vascofanum. 4.	Paris.	1550.
L. Flori Epitome in primam Livii decadem; cui accessit breve compendium à captâ Trojâ ad secundæ decadis tempora : à Typographiâ Lodoici Begatii, ad insigne phœnicis, ex adverso collegii Remensis. 4.	Paris.	1550.
Fenestell. & Pompon. Læet. apud Viduam Mauricii à Portâ. 4.	Paris.	1550.
Idem, sed seorsim : apud Vascofanum. 4.	Lutet.	1550.
Cæsar's Commentariorum de bello Gallico libri octo : apud Vascofanum. 4. [vidi exemplaria quæ habent 1551.]	Lutet.	1550.
Paul. Æmyl. de rebus Gestis Francorum, cum Jo. Tili de Francorum regibus Chronico: ex officinâ M. Vascofani. fol.	Lutet.	1550.
Arnold. Ferroni Burdigalensis de rebus gestis Gallorum libri IX, ad Paul. Æmylii Historiam additi, usque ad Henr. II. apud Vascofanum. fol.	Lutet.	1550.
Ejusdem iudem : apud Vascofanum. 8.	Paris.	1550.
Paul. Jov. de vitâ & gestis Alfonsi Atestini Ferrariæ principis : excudebat Laurentius Torrensinus. fol.	Florent.	1550.
Historia Hugonis Falcandi Siculi de rebus gestis in Sicilia regno, jam primùm typis excusa, studio & beneficio Matthæi Longogæi Sueffionum pontificis; huc accessit Gervasii Tornacæi Sueffionensis in librum præfatio & encomium Historicæ lectionis : apud Mathurinum Dupuys [cui conceditur privilegium]; excude-		

bat

(a) Biblioth. Verdier.

Tom. III. Pars II.

Ffff

bat Guil. Morelius impensis Mathurini Du Puy. 4.
Calendis Septemb.

Paris. 1550.

Libri duo; Joannis Sturmii de Periodis unus;
Dionysii Halicarnassæi de Collocatione verbo-
rum (Græcè) alter: *apud Wendelinum Ribeli-
(a) 8.*

Argentor. 1550.

Isocratis Orationes, partim doctorum viro-
rum operâ, partim meliorum exemplarium col-
latione, nunc demum multo quàm antea emen-
datiores excusæ; quibus jam quoque præter a-
liorum editionem accesserunt ejusdem Isocratis
Epistolæ; atque Harpocratonis & Suidæ diffi-
ciliorum apud eundem locorum explicatio;
Græcè: *apud Mich. Isingrinum. 8.*

Basil. 1550.

Demosthenis de falsâ legatione contra Æschi-
nem Oratio, Græcè: *apud Wendelinum Ribe-
lium. 8.*

Argentor. 1550.

Lucian. de non faciliè credendo calumniæ,
Græcè: *apud Guil. Morelium. 4.*

Paris. 1550.

Audomari Talæi Academia; Ciceronis Aca-
demicarum Quæstionum libri duo cum Audom.
Talæi commentariis: *ex Typographiâ Matthæi
Davidis. (b) 4. Idibus Maii.*

Paris. 1550.

Ciceronis pro A. Licinio Archiâ poëtâ ora-
tio: *ex officinâ Joanni Loëi. 8.*

Antverp. 1550.

Ejusd. de Oratore dialogi tres: *apud Vascofa-
num. 4.*

Lutet. 1550.

Ejusd. Philippicæ: *apud Vascofanum. 4.*

Lutet. 1550.

Ejusd. Epistol. Familiar. [Non. Dec.] cum P.
Manut. schol. [VIII. Cal. Dec.] 8. *ex officinâ Ro-
berti Stephani.*

Paris. 1550.

Ejusd. Epistola nona ad P. Lentulum, dia-

lecticis

(a) Præmittitur Joan. Sturmii ad Elizabetham Henrici VIII. filiam epistola; in quâ
Aschamum laudat.

(b) Audom. Talæus in suis ad Cardinalem Lotharingum epistolis Petri Rami memi-
nit, quem *Aristotelica oppressoris invidia* agitatum Cardinalis liberaverat.

lecticis rerum summis breviter illustrata: *apud Vasosanum. 4.*

Lutet.

1550.

Ejusd. de Fato liber, Pet. Rami prælectionibus explicatus: *apud Vasosanum 4.*

Lutet.

1550.

Ejusd. Somnium Scipionis, Pet. Rami prælectionibus explicatum: *ex Typographiâ Matthæi Davidis. 4. Idibus Maji.*

Paris.

1550.

Ex Cicerone insignium sententiarum compendium, autore Petro Lagnerio Compendiensi: *apud Carolum Perier; excudebat Benedictus Prevotius. 12.*

Lutet.

1550.

Caroli Sanctomarthani in Margaritæ Navarorum reginæ obitum funebris oratio; accessere eruditorum aliquot virorum in eadem epitaphia: *ex officinâ Reginaldi Calderii, & Claudii ejus filii. 4.*

Paris.

1550.

Ejusd. eadem ab ipso Gallicè versa; Epitaphes de la dicte Dame par aucuns poëtes Francois: *par Regnault Chauldiere, & Claude son fils. 4. La vingtiesme d'Avril.*

Paris.

1550.

Homeri Ilias & Odyssea, Græcè, cum GRÆCIS EUSTATHII SCHOLIIS, & Græco Matthæi Devarii in eadem INDICE; quatuor voluminibus: *apud Antonium Bladum impressorem cameralem (a) fol.*

Rom.

1550.

Ari-

(a) Hæc editio primùm incepta est Romæ M. D. XLII. communita tribus privilegiis, primo imperatoris Caroli V. Benedicto Giunta & sociis Typographis dato ann. 1544. secundo regis Francorum Henrici II. Nicolao Majorano Typographisque, quorum operâ uteretur, dato ann. 1548. tertio Julii papæ III. Benedicto Giunta & sociis Typographis dato ann. 1550. Editionem Julio papæ III. dedicat Nicolaus Majoranus, qui epistolam præfixit cum dissertatione de Homero & Eustathio. Lucubrationes (ait Majoranus) Eustathii in Homerum injuria temporum ad eam jam paucitatem redegerat, ut duo tantum, de quibus nos compertum haberemus,

superessent: quorum alterum sanè emendatissimum ac perfectius in bibliothecâ Nicolai Rodulphi Cardinalis spectata probitatis & doctrinæ, quocum ego annos multos familiarissimè fui, unâ cum cæteris ejus generis scriptoribus Græcis quàm plurimis summâ curâ ac diligentia asservabatur; quos vir ille amplissimus ac munificentissimus atque bonarum literarum amatorque omnium amator, fautor, adiutor, ingenti precio summoque studio undecunque comparaverat. Hic ergo cum semper id spectasset, quibus rationibus bonarum literarum studiosis commodaret, exemplar Eustathii libentissimè tradidit. Nec huic operi defuit & ipso de literis optimè meritis Marcellus Cervinus Cardinalis, vir

Aristophanis Comœdiæ XI., Græcè ; comediarum Catalogum versa pagella indicabit :
apud Christianum Wechelium (a) 4.

Paris. 1550.

Homeri Ilias , Latino carmine reddita , Helio Eobano Heslio interprete : *apud Joannem Roigny ; excudebat Guil. Morelius. 12. Calendis Jul.*

Paris. 1550.

Theocriti Idyllia Græcè cum Eobani Hesli Latinâ metricâ versione ; & brevi Græcâ dissertatione de Doricâ dialecto præfixâ : *apud Guil. Morelium. 4.*

Paris. 1550.

Horatii Ars poëtica , cum Jac. Grifoli interpretatione. 4.

Florent. 1550.

Te-

integerrimus atque innocentissimus ; qui cum multiplici literarum cognitione excellat , jamdum in eam curam præcipue incumbis , ut libros veterum aut jam sicut ac vetustate corruptos instaret , aut propter exemplarium paucitatem periclitantes cœmas undique , & ad publicam hominum utilitatem in Vaticanâ bibliothecâ , qua ejus cura commissâ est , servandos curat. Is etiam , ut hæc Eustathii monumenta in lucem prodirent , non solum studio & auctoritate , sed etiam pecuniâ editionem operis adjuvit. Neque suam hæc in parte liberalitatem desiderari passus est Bernardinus Massæus cardinalis , vir singulari cum doctrinâ tum probitate. Quantum verò ego in hoc opere modo publice in Romano gymnasio , modo intra privatos parietes desudaverim , quàmque multos & graves labores exhausserim , iis omnibus , qui non Eustathio , sed Homero etiam ipso jam emendatissimo utentur , judicandum relinquo. Præmissa est etiam ad studiosos epistola ; in quâ , ex omni (ait) librorum copiâ , qua nobis facta est , emendatissimos quosque sumpsimus ; & eos hominibus , quos ad hanc rem maximè idoneos judicavimus , describendos emendandisque mandavimus.

———— Eustathium primum edere volui , quâ ipse primum poetarum atque adeo scriptorum omnium interpretatus esset. Verumtamen cum cuperem quamprimum hujus nostra industria aliquod exemplum & specimen dare ——— optimum factu esse duxi , non impellere , dum opus absolveretur ; sed pri-

mo quamque partem , ut ad jussi voluminis magnitudinem accederet , deinceps edere. Quod his quinque libris accidere perspicimus , retinere eos diutius nolui. In quibus si homines nostram diligentiam sedulitatēque probabunt , eandem in reliquis , aut (si fieri potest) majorem agnoscent. In primis autem vobis universi operis indicem dabimus , rem maximè utilem ac propmodum necessariam ; quem ab homine valde erudito summèque industrio conficiendum curamus. Editionis hujus volumen quinque primos Iliadis libros continet , characteribus sanè elegantissimis excusos ; secundum , ejusdem reliquos ; tertium , Odysseam integram ; quartum , Devarii indicem. Trium postremorum character primi characterem minutor & minùs spectabilis. Optandum profectò fuisset , ut opus tam eruditum typorum pompâ integrum absolutum fuisset. Ad terti voluminis calcem : *Impressum Rome apud Antonium Bladum Asulanum & socios, Typis Joannis Honorii Manliensis Salentini Bibliotheca Palatina instauratoris. M. D. XLIX.*

(4) Hujus editionis Plutum tantum vidi , sed non dubito , quin reliquæ etiam prodierint. (Vide quæ notavi ad annum 1544) Puto equidem Wechelianas Aristophanis editiones , quæ ann. 1540. 1544. 1550. exhibent , fuisse non diversas , sed unam eandem , cujus exemplaribus variæ anni notatio in titulo addebatur.

Terentii Heautontimorumenos : <i>apud Vasco-</i> <i>sanum. 4.</i>	Lutet.	1550.
Salmonii Macrini naeniarum libri tres, de Ge- lonide Borsalâ uxore, quæ annos XXXX, mensēs II, dies XV. nata, obiit XIII. Junii, anno M. D. XXXXX. <i>apud Vascofanum. 8.</i>	Lutet.	1550.
Sermonum liber unus ex Isocratis Oratione de regno, carmine Heroico, authore Joanne Blacco Dano : <i>ex officinâ Reginaldi Calderii, &</i> <i>Claudii ejus filii. 4.</i>	Paris.	1550.
Proverbia Gallicana secundum ordinem al- phabeti reposita, & ab Joanne Ægidio Nuce- riensi Latinis versiculis traducta; correctæ & aucta per H. Sullannæum : <i>ex officinâ Prigentii</i> <i>Calvarini. 8.</i>	Paris.	1550.
Hecuba d'Euripide traduite par Guil. Bou- chetel : <i>impr. par Robert Estienne. (a) 8.</i>	Paris.	1550.
Erasmi Adagia : <i>apud Seb. Gryphium. fol.</i>	Lugd.	1550.
Alexandri ab Alex. genial. dier. libri : <i>apud</i> <i>Jo. Roigny. fol.</i>	Paris.	1550.
Prima Rudimenta in Linguam Hebræam nunc primùm edita, authore Rodolpho Bay- no : <i>apud Christianum Wechelum. 4.</i>	Paris.	1550.
Alphabetum Hebraicum : <i>ex officinâ Roberti</i> <i>Stephani. 8.</i>	Paris.	1550.
Joannis Merceri tabulæ in Chaldaeam Gram- maticen, quibus ea continentur, quæcunque sunt ad Chaldaeos Bibliorum paraphrases alle- quendas necessaria : <i>apud Martinum Juvenem. 4.</i>	Lutet.	1550.
Nic. Clerardi Meditationes Græcanicæ : <i>ex</i> <i>officinâ Roberti Stephani. (b) 4.</i>	Lutet.	1550.

Al-

(a) Bibliotheq. Verdier.

(b) Hæc editio eadem est ac præcedens ann. 1549. nisi quod in titulo & tribus sequen-
tibus paginis non ubique in linearum dispositione aliisque levis momenti rebus conve-
niant.

Alphabetum Græcum, regiis trium generum characteribus postremò excusum: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8.	Paris.	1550.
Andræ Salernitani bellum Grammaticale: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8. <i>Nonis Octob.</i>	Lutet.	1550.
Tho. Linacri de emendatâ structurâ Latini sermonis libri sex, emendatiores: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8. <i>VI. Id. Mar.</i>	Lutet.	1550.
Ejuld. Rudimenta Grammatices Latinè versa, interprete Georg. Buchanano: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8.	Lutet.	1550.
Joan. Despauterii Grammaticæ pars prima diligentissimè recognita: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 4. <i>Calendis April.</i>	Paris.	1550.
Ejuld. Syntaxis: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . (a) 4.	Lutet.	1550.
De Syllabarum quantitate, per Corderium: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8. <i>III. Non. Dec.</i>	Lutet.	1550.
Cornelii Valerii Ultrajectini Grammaticarum institutionum libri quatuor nunc diligentius ab authore multis locis recogniti & aucti: <i>apud Vascosanum</i> . 4.	Lutet.	1550.
Grammatica Latina Phil. Melanchthonis: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . (b) 8.	Lutet.	1550.
Dictionary Poeticum, quod vulgò inscribitur Elucidarius carminum: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 8. <i>Prid. Cal. Octobr.</i>	Lutet.	1550.
Dictionaryolum puerorum: <i>ex officinâ Roberti Stephani</i> . 4. <i>XV. Cal. Novemb.</i>	Paris.	1550.

Bi-

(a) Ad calcem verò sic: *excudebatur Lutetia anno M. D. LII. V. Calen. Jun. apud Carolum Stephanum, Typographum regium.*

(b) Ad calcem, *Excudebat Robertus Stephanus Parisiis anno M. D. XLVIII. IX. Cal. Febr.* Eadem sanè hæc, & præcedens ann. 1548. editio, nisi in solis annorum figuris.

Biblia Hebraïca : in *adibus Antonii Justiniani*,
operâ *Cornelii Adelkind.* (a) 4. Venet. 1551.

Eadem. (b) 4. Francos. ad Oder. 1551.

Pentateuchus Hebraïcus, & Latinus ex ver-
sione Seb. Munsteri, è Rabbinorum commenta-
riis, annotationibus ; item quinque parva volu-
mina Hebr. & Latin. ex ejusd. versione: *ex of-
ficinâ Justinianâ.* (c) 4. Venet. 1551.

Targum Haggæi, cum Latinâ versione &
scholiis Johannis Merceri: *apud Martinum Juve-
nem* 4. Paris. 1551.

Evangelium secundum Matthæum, Hebraï-
cè ; item septem psalmi poenitentiales, & psal-
mus 119. & Oratio Danielis, & decalogus, He-
braïcè ; curâ Johannis Quinquarborei : *apud
Martinum Juvenem.* 8. Paris. 1551.

Novum Testamentum Græcè, cum duplici
Latinâ versione, Erasmi & veteris interpretis ;
item (Andr. Osiandri) Harmonia Evangelica,
& index locupletissimus : *ex officinâ Roberti Ste-
phani.* (d) 8. .... 1551.

Ecclesiasticus, Græcè, studio Joachimi Ca-
merarii, cum ejusdem annotationibus. (e) 8. Basil. 1551.

Biblia Latina: *apud Voïandam Bonhomme.* (f) 8. Paris. 1551.

Et *apud Frelon.* (g) fol. Lugd. 1551.

Et *apud heredes Jacobi Junta.* (h) 8. Lugd. 1551.

Et *apud Jacobum de Millis.* (i) 8. Lugd. 1551.

Ea-

(a, b, c) Long. Bibliothec. Sacr.
(d) Jacobus le Long in Bibliothec. Sacr.
rectè observat in exemplaribus notari an-
num M. D. XLl. pro M. D. LI. Et in qui-
busdam (ut in eo, quod consului) abradi
literam X. certum autem esse hanc editio-
nem Genevæ prodiisse, anno ipso (sic affir-
mat Longus) quo in hanc urbem se recepit.
In præfatione ad Lectorem huic editione

affixâ, brevium annotationum meminit,
quales annos abhinc jam decern ediderat. (De
his vide Nov. Testam. Latin. 8. 1541.)
Notatu id dignum est, quòd in hac om-
nium primâ editione capita in versiculos
dividantur. An verò anno 1551. Gene-
vam Robertus Stephanus concesserit, du-
bito: Lege Hist. Stephanor. pag. 69. 70.
(e, f, g, h, i) Long. Bibliothec. Sacr.

Eadem ; ex Hebræo & Græco , interprete
Sebast. Castalione , cum ejusdem annotationi-
bus ; caractere cursivo : *sumptibus Jo. Oporini.*
(a) fol.

Basil. 1551.

Psalter. Latin. ex Hebræo, interprete Wolf-
gango Musculo. (b) fol.

Basil. 1551.

Nov. Testam. Latin. cum scholiis Jo. Bene-
dicti jam de integro recognitum. (c) 16.

Paris. 1551.

Biblia Gallica Genevensium : *apud Baltaza-
rem Arnouillet.* (d) fol.

Lugd. 1551.

Et *apud Philibertum Rollet,*
& *Joannem de Tournes.* (e) fol.

Lugd. 1551.

Et *typis Joannis Crispini.*
(f) 4.

Genev. 1551.

Psalter. Gallic. ex Hebræo translatus à Lu-
dovico Bude : *typis Joannis Crispini.* (g) 8.

Genev. 1551.

Nov. Testam. Gallic. Genevensis : *apud Jo-
annem Gerard.* (h) 16.

Genev. 1551.

Idem, ex recognitione Calvini, cum indici-
bus ; minutioni Italico caractere : *de l'imprime-
rie de Thomas Gaultier.* 12.

à Londres. 1551.

Biblia Italica, Ant. Bruccioli. (i) 4.

Venet. 1551.

Nov. Testam. Italic. ex Græco recens trans-
latus à Maximo Theophilo, & dicatus Fran-
cisco de Medicis Etruriæ duci. (k) 16.

Lugd. 1551.

Biblia Germanica Lutheri. (l) fol.

Witteb. 1551.

Nov. Testam. Danicè, Joannis Michaëlis. (m)

Witteb. 1551.

Biblia Anglica ex translatione Thomæ Mat-
thæi ; cum præfatione Wilhelmi Tyndall initio
Novi Testamenti adjecta, prologis, & annota-
tionibus : *typis Nicolai Hyl pro Abrahamo Vele.*
(n) fol.

Lond. 1551.

(a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n) Long. Bibliothec. Sacr.

Con-

Concordantiæ magnæ à Francisco Arolâ recognitæ : *apud Gryphium. (a) 4.* . . . Lugd. 1551.

Eadem innumeris locis recognitæ à Joan. Gastio. *(b) fol.* . . . . . Basil. 1551.

Pandectæ legis Evangelicæ , Simone à Corroy Cælestino authore ; item Monopanton , id est , unum ex omnibus D. Pauli epistolis per locos communes digestis , Dionysio Richel Carthusiano authore : *apud Joannem Roigny. 12.* . . . Paris. 1551.

Psalterium paraphrasibus illustratum , Raynerio Snoygoudano authore : *apud Audoënum Parvum. 12.* . . . . . Paris. 1551.

JUSTINI Philosophi & Martyris opera , GRÆCÈ , ex bibliothecâ regiâ : *ex officinâ Roberti Stephani , regis typis. fol.* . . . Lutet. 1551.

Basilii Magni oratio , quâ docet , quæ utilitas ex gentiliû librorum lectione capi queat ; Latinè : *apud Guil. Morelium. 4.* . . . Paris. 1551.

Gregorii Nysseni , de iis qui adeunt Hierosolyma , opusculum ; Græcè & Latinè : *apud Guil. Morelium. 8.* . . . Paris. 1551.

Joannis Damasceni in Theogoniam hymnus , Græcè : *apud Guil. Morelium. 8.* . . . Paris. 1551.

Joannis Chrysostomi de orando Deo libri duo , Græcè & Latinè Erasmo interprete , à Jacobo Tufano emendati : *apud Martinum Iuvenerum. 12.* . . . . . Paris. 1551.

Ejusd. aliquot Orationes Græcæ & Latinæ , ante hoc tempus Græcè nunquam editæ , Latinè tantum semel ; cum Epiphaniî quâdam oratione , ac Historiâ de Jesu Christo ; interpretibus Martino Cromero & Vito Amerpachio* : *per Ioan. Oporinum. 8.* . . . . . Basil. 1551.

Opuscu-

(a, b) Long. Bibliothec. Sacr.

* Amerpachius dicit sibi & Oporino à Cromero datum fuisse emendandi , quæ ipsum fugerant , jus & negotium.

Tom. III. Pars II.

Gggg

Opusculum de St. Augustin de l'Esprit & de la Lettre, traduit par Valentin du Caurroy : de l'imprimerie de l'ascosan. 4.

Paris. 1551.

Titelmannus in Psalmos : apud Joannem Roigny. (a) fol.

Paris. 1551.

Joan. Arborei commentarii in quatuor Evangelia : apud Joau. Roigny. (b) fol.

Paris. 1551.

Petri Lizetii Alverni montigenæ utroque jure consulti, primi, dum hos libros componeret, officium præsidis in supremo regio Francorum consistorio exercentis; nunc cum in lucem edit, abbatis commendatarii S. Victoris, adversum pseudo-evangelicam hæresim libri seu commentarii novem, duobus voluminibus excusi : apud Michaëlem Vascosanum. (c) 4.

Lutet. 1551.

Petri Vireti de communicatione fidelium con-

tra-

(a, b) Bibliothec. Cordesian. pag. 8, 9.

(c) Bibliothec. du Verdier. Lutetia, 4. 1551. apud Poncetum le Preux. Nam Poncetio & Vascosano privilegium concessum est. De Petro Lizet consule *Jugemens des Scavans*. Tom. 1. p. 89. & *Dictionnaire de Bayle*, ubi agitur de Bezæ Passavantio contra Lizetium scripto, & de duplici Lizetiani operis editione, scilicet 4. Lutetia apud Poncetum le Preux. 1551. & 4. Lugduni apud Sebastianum Gryphum. 1552. In Dictionario supradicto, eorum operum à Lizetio compositorum, quæ in duabus illis editionibus continentur, mentio fit; quæ quia manca est, eaque tantum in secundo volumine comprehensa recenset, catalogum hic subjiciam, ex Parisiensis editione; Lugdunensem enim nondum vidi. In primo volumine. *Tractatus contra præcipuum pseudo-evangelicæ sectæ fundamentum*, quinque libros continens. *Tractatus de Catholica Ecclesia, & suorum judiciorum & decretorum autoritate*. *Tractatus de supremi Ecclesiæ verticis suorumque decretorum autoritate*. *Exhortatio ad supremos aliosque regni Christianissimi regios judices, ut pro virili pseudo-evangelicum toxicum à Christianissimâ republicâ extrudere sat-*

agant. Quæstio, an Evangelica libertati ad-
versetur hæreticos Lutheranos à judicibus
secularibus ignis pœnâ plecti. In secundo
volumine. Tractatus de nobilitate ecclesiæ
præceptionum utilitate, quin imo & necessi-
tate, illarumque astrictorio vinculo, sex li-
bros continens. Dialogus de sacrorum li-
brorum à Latino in vernaculum minimè
probandâ versione inter Pantharcheum &
Nesterum. Tractatus de auriculari confes-
sione, quam præci exomologesi dicebant.
Tractatus de monastico instituto. Dialogus
de hujusce sæculi cecitate & circumventionem
inter spiritalium & mundanum. Lizetiani
sermonis stylus à Latinitate purè longè
abest, Bezæque (in ipsius Passavantio)
scommata meretur. Non possum tamen
non observare, quantum inter Lizetium
Romanæque ecclesiæ affectus, & Calvi-
num Bezæque (vide, quid uterque scrip-
serit & ediderit ann. 1554.) ac plerisque
Genevensium congregationum sectatores
conveniat de hæreticis à civili magistratu
puniendis. Lizetius quidem rudiori cras-
siorique oratione, Calvinus & Beza lon-
gè elegantiori tersiorique, sed & hi &
ille eandem causam eodem animo san-
guinario egerunt.

tra Papistarum ceremonias libellus : *ex officinâ Joannis Crispini*. 8.

Genev. 1551.

Joan. Calvini de scandalis libellus : *ex officinâ Joan. Crispini*. 8. *Prid. Non. Mart.*

Genev. 1551.

Mutua ministrorum Tigurinorum & Calvini in re Sacramentariâ consensus : *ex officinâ Joan. Crispini*. 8.

Genev. 1551.

Rudimenta Fidei Christianæ, Græcè; libellus nunc primùm in lucem editus : *apud Robertum Stephanum*. (a) 12.

..... 1551.

Euricii Cordi Simeusii Botanologicon ; & Valerii Cordi Simeusii in Dioscoridis libros annotationes : *apud Guil. Morelium*. (b) 12.

Paris. 1551.

Ori Apollinis Hieroglyphica, Græcè, & Latinè, Joan. Mercero interprete, cum ejusd. observationibus : *apud Jacobum Kerver ; excudebat G. Morelius Jacobo Kerver*. (c) 8.

Paris. 1551.

Platonis Timæus, sive de naturâ ; Græcè : *apud Guil. Morelium*. 4.

Paris. 1551.

Ejusd.

(a) Ad finem, Ἑλληνιστὶ τὸ παρὰ βιβλίον ὄντα ῥησιμὸν τῶν Σηφάκων ἵνα δὲ καὶ ἰκανωμένως ὁ ἀναγνῶν ἴδῃ αὐτὰ, Ποσειδωνίου μὲν πέμπτη ἐπὶ δέκα. Πραξίγεται Ἡρακλῆος ἐπιστολὴ, cum Græco Jambico carmine ad Christifinum lectorem. Adjiciuntur in fine Christianæ aliquot preces Græcè, cum Psalmis 89. & 3. ac oratione Dominicâ in Græcam poësin versis. Tacetur hujus Catechismi cum author (Calvinus) tum interpres (Henr. Stephanus). In præfatione suâ, τὸ δὲ ὅτι, Typographus ait, πᾶς ὁ ἀναγνῶν αὐτὸ καὶ σπουδὴν ὡς δὲ, μεγίστην χάριν καὶ τῶν συντάκτων, ὅς τις ποτε ἴσῃ, καὶ ἐμοὶ τῶν τυπώσαντων ἴσεται. De Græcâ hac editione, plura postea dicentur ann. 1563. quo ab Henrico Stephano excusa prodit.

(b) Ex Valerii Cordi (qui obiit ann. 1544) epitaphio, quod in Botanologici

sine habetur, comperio Valerium Euricii filium fuisse.

(c) Præmittitur hæc monitio, Ad lectorem. Admonitum te velim in hac Ori editione pleraque secus habere, quam in prioribus ; idque propter oblatum nobis à doctiss. & diligentiss. homine Guil. Morelio vetustum hujus auctoris exemplar manuscriptum. Ex quo in primo libro (qui in eo tantum, nec tamen totus descriptus erat) multa restituimus. Hoc tamen scito, ubi alia illis lectio occurrebat, judicio adhibito nos eam secutos qua potior videretur, adjectâ interdum margini vetusti codicis lectione, ubi nostra non displicebat. Illud insuper es admonendus in vetusto exemplari capitibus titulos non præponi, sed ad marginem adscribi. &c. Hujus editionis calci adfiguntur eadem figura & epigrapha, quæ in And. Tiraquelii tractatu, le more faict le vis, 1550.

Gggg 2

- Ejusd. Alcibiades primus, vel de naturâ hominis; Græcè: *apud Vasosanum*. 4. Lutet. 1551.
- Ejusd. Crito, sive de eo quod agendum; Græcè: *ex officinâ Michaëlis Vascosani*. 4. Lutet. 1551.
- Aristotelis de mundo liber; Græcè: *apud Vasosanum*. 4. Lutet. 1551.
- Ejusd. Oeconomica, Latinè, Gilberto Cognato Nozereno interprete: *apud Guil. Morelium*. 4. Paris. 1551.
- Ejusd. Categoriae, Græcè, cum Græcis Simplicii in easdem commentariis, & Latinis Justi Velsii Hagani scholiis: *apud Michaelem Isingrinium*. (a) fol. Die quinto Martii. Basil. 1551.
- Compendium Physicæ Francisci Titelman- ni, ad libros Aristotelis de Naturali philosophiâ utilissimum: *ex officinâ Vidua Mauricii à Portâ*. 4. Paris. 1551.
- Joach. Perionii Oratio in Jac. Lod. Strebæum; Ejusd. Orationes duæ pro Aristotele in Pet. Ramum: *apud Thomam Richardum*. 4. IIII. Cal. Febr. Paris. 1551.
- La Theologie Naturelle de Raymond second, comprise en sept dialogues de la nature de l'homme, traduits de Latin en Francois par Jean Martin: *impr. par Michel Vascosan*. (b) 4. Paris. 1551.
- Hieronym. Cardan de subtilitate: *ex officinâ Michaëlis Fezandat & Roberti Granjon*. 8. Paris. 1551.
- L'Histoire naturelle des estranges poissons marins, avec la vraie peinture & description

du

(a) Initio præfigitur Velsii ad Vigilium Zuichemum Phrysiæ supremi Cæsareæ majestatis & secreti apud Bruxellam consilii præsidem præfatio, Coloniae Cal. Mart. M. D. LI. data; in quâ notat hæc Simplicii commentaria, quæ Venetiis anno 1499. in lucem prodierunt, esse depravatis- sima. Ad hujus Basiliensis editionis cal- cem hæc leguntur; reliqua Simplicii scrip- ta, scil. comment. in Aristotel. auscultas.

physic. & in libros de celo, & in enebirid. ac epistolas Epicteti, & in Jamblich. de Pythagoric. sectâ: hæc omnia, candido le- flor, multò quàm antea fuerint, castigatiora ——— daturi sumus &c. Accepi- mus enim nuper ex Italiâ partim, partim à Conrado Gesnero, exemplaria suo planè nitiori & integritati, innumeris etiam locis mis expletis, restituta &c.

(b) Bibliotheq. du Verdier.

du daulphin, & de plusieurs autres de son espece, observée par Pierre Belon du Mans : *de l'imprimerie de Regnaud Chaudiere. 4.*

Paris. 1551.

Orontii Finæi de speculo ustorio ignem ad propositam distantiam generante liber : *ex officinâ Michaëlis Vascosani. 4.*

Lutet. 1551.

Ejusd. sphaera mundi sive Cosmographia quinque libris recens auctis & emendatis absoluta : *apud Michaëlem Vascosanum. (a) 4.*

Lutet. 1551.

Ejusd. eadem, Gallicè : *par Michel de Vascosan. 4.*

Paris. 1551.

Ejusd. in sex priores Euclidis libros demonstrationes, cum Euclidis Græco textu, & Latinâ Barthol. Zamberti interpretatione : *apud Reginaldum Calderium. 4.*

Lutet. 1551.

Joannis de Roias commentariorum in Astrolabium, quod Planisphaerium vocant, libri sex nunc primùm in lucem editi : *apud Vascosanum. 4.*

Lutet. 1551.

Gemmæ Frisii, Medici ac Mathematici, Arithmetica Practica, cum Jacobi Peletarii Cenomani annotationibus : *apud Gulielmum Cavellat. 8.*

Paris. 1551.

Henrici Glareani Epitome de sex Arithmeticae practicae speciebus : *apud Gulielmum Cavellat ; excudebat Benedictus Prevotius. 8. III. Non. Januar.*

Paris. 1551.

Algebrae compendiosa facilisque descriptio, authore Joanne Scheubelio Mathematicarum professore in academiâ Tubingenfi : *apud Gulielmum Cavellat ; excudeb. Benedictus Prevotius. 4.*

Paris. 1551.

Pomponii Melæ de situ orbis libri tres, accuratissimè emendati : *apud Vascosanum. 4.*

Lutet. 1551.

APPIANI Alexandrini Romanae Historiae, GRÆCÈ; ex bibliothecâ regiâ : *curâ ac diligentia CAROLI STEPHANI, typis regiis. fol.*

Lutet. 1551.
D 10-

(a) Vidi exemplaria, quæ gerunt annum M. D. LII.

Gggg 3.

DIONIS Nicæi rerum Romanarum EPI- TOME, GRÆCÈ, autore Joanne XIPHI- LINO; ex bibliothecâ regiâ: <i>ex officinâ Roberti Stephani Typographi regii, regiis typis.</i> 4.	Lutet.	1551.
Eadem, LATINÈ, Gulielmo Blanco Al- bienti interprete. (a) 4.	Lutet.	1551.
Sallustii Historiæ: <i>apud Sebastianum Gryphum.</i> 12.	Lugd.	1551.
Theodori Bibliandri libri duo, de ratione temporum, & demonstrationibus Chronologi- cis: <i>ex officinâ Joannis Oporini.</i> 8. <i>Mense Martio.</i>	Basil.	1551.
Petri Bembi Cardinalis Historiæ Venetæ li- bri XII: <i>ex officinâ Michaelis Vascosani.</i> (b) 4.	Lutet.	1551.
Pauli Jovii elogja virorum illustrium: <i>in of- ficinâ Laurentii Torrentini.</i> fol.	Florent.	1551.
Jo. Tili Chronicon de regibus Francorum: <i>apud Vascosanum,</i> 8.	Lutet.	1551.
Vincentii Lupani Commentarii de Magistra- tibus & Præfecturis Francorum: <i>apud GU- LIELMUM NIGRUM; excudebat Benedictus Prevost.</i> 8.	Paris.	1551.
Apologia cujusdam Regiæ famæ studiosi con- tra Cæsarianos: <i>apud Carolum Stephanum Typogra- phum Regium.</i> 4.	Lutet.	1551.
Eadem, Gallicè: <i>chez Charles Estienne impri- meur du Roy.</i> 4.	Paris.	1551. Le

(a) Absque Typographi nomine; sed non dubito, quin prodierit ex officinâ Roberti Stephani, cujus insigne Typographicum, scil. Oliva, præfigitur. Vidi exemplaria, quæ præferunt insignia Georgii Armeniaci Cardinalis, cui interpres Gul. Blancus suam versionem nuncupavit, epistolâ Romæ, VII. Cal. Martias, M. D. L. datâ. Dionis Nicæi epitome, Græcè, gerit insigne Typographicum regium.

(b) Huic libro annexa est, in tabulis

binis seorsim excusis, Epitome omnium ferè magistratuum reipublicæ Venetæ; *Parisis ex officinâ Michaelis Vascosani.* M. D. XXXIX. Has digessit Joannes Boschæus à Mendrevilla, cùm Contareni de Magistratibus Venetorum liber in ipsius manus incidisset. Nondum tamen illius libri editio ulla mihi innotuit prior anno M. D. XLIII. quo anno Contarenum obiisse in Riccioli Chronologiâ lego. Puto itaque aliquam priorem editionem ab illo antea publicatam fuisse.

Le Timée de Platon, avec notes; Trois Oraisons de Demosthène; dites Olynthiaques; Trois livres d'Isocrate, le premier à Demonique, le second à Nicocles, le troisième intitulé Nicocles ou le Symmachique; Deux livres de Xenophon, le premier de la Cyropédie, & les louenges d'Agésilas; le tout traduit de Grec en François par Loys le Roy, dit Regius: de l'imprimerie de Michel de Vascosan. (a) 4.

Paris. 1551.

Columella traduit en François par Claude Cotereau: imprimé par Guillaume Morel pour Jacques Kerver Libraire. 4. le 25. de Sept.

Paris. 1551.

Gnomologiae & Similitudines ex Demosthenis orationibus & epistolis in certa virtutum ac vitiorum capita collectae à Joanne Loïno Illeïensi; Græcè & Latinè: apud SEBASTIANUM NIVELLUM. 8.

Paris. 1551.

DIONIS CHRYSOSTOMI Orationes LXXX. GRÆCÈ: apud Federicum Turrisanum. (b) 8.

Venet. . . .

Ejusd. Oratio ἐν ἀριστίας, Græcè & Latinè: (c) 8.

Norib. 1551.

Li-

(a) Omnia hæc seorsim excusa sunt. Ad finem Timæi Platonis, imprimé à Paris par Michel de Vascosan le XXII. jour de Janvier. M. D. LII. In Regio privilegio recensentur non tantum opera supra-dicta, sed alia etiam à Ludovico Regio Gallicè versa; scil. le Phaidon de Platon; le livre d'Hippocrate de l'air, des canes, & différences des lieux, & parties du monde; Theophraste des vents; & un abrégé de la cosmographie tant ancienne que moderne; [sept Oraisons de Demosthène, les trois Olynthiaques &] quatre Philippiques. Ad finem Xenophon des Louenges d'Agésilas, imprimé par Michel de Vascosan, le dernier jour d'Octobre M. D. LI.

(b) Editio, quam vidi, nullum anni indicium præferebat; sed clariss. Fabricius in Biblioth. Gr. lib. IV. cap. X. p. 318. habet 1551. Forfan illi, quam consului, editioni deerant aliquot ad calcem pagellæ, in quibus & annus indicari, & Pontificis Se-

natûsque Veneti privilegia contineri poterant. Hanc editionem Federicus Turrisanus Rodolpho Pio Carpenfi Cardinali commendat epistolâ præfixâ; in quâ Rodolphii Pii patrum Albertum patrumque Leonellum laudat; & patrem suum Andream virum optimum, neque inter alios posse-mum, qui imprimendis libris tam Græcis quàm Latinis de re literariâ semper bene meritus est; Aldumque in primis affinem suum doctissimum atque eruditissimum virum, quem [Piorum] domus omnibus opibus studiisque complexa est, nequid ipsi desset ad hujuscemodi imprimendi munus. &c. Insistui, addit Turrisanus, facere id, quod hereditarium accepi à patre meo optimo, ut nunc primum typis nostris impressus prodeat jam in lucem Dion Chrysostomus Græcus orator insignisque philosophus nomini dicatus tuo &c.

(c) Fabric. Biblioth. Gr. lib. IV. cap. X. p. 317.

Liban. de conscribendis epistolis : <i>apud Morel. (a) 8.</i>	Paris.	1551.
Joannis Sturmii in Ciceronis partitiones Oratorias dialogi quatuor : <i>apud Vasosanum. (b) 4.</i>	Lutet.	1551.
In easdem Annotationes ex Audomari Talæi prælectionibus collectæ : <i>ex Typographiâ Matthæi Davidis. 4.</i>	Lutet.	1551.
Ciceronis Oratio pro Caio Rabirio, Pct. Rami prælectionibus illustrata : <i>ex Typographiâ Matthæi Davidis 4.</i>	Lutet.	1551.
Ejusd. de optimo genere Oratorum liber, cum Achillis Statii Lusitani commentariis : <i>apud Vasosanum. 4.</i>	Lutet.	1551.
Ejusd. Paradoxa, Audomari Talæi commentationibus explicata : <i>curâ ac diligentia Caroli Stephani. 4. XIII. Calend. Januar.</i>	Lutet.	1551.
Ejusd. Orationes Philippicæ cum notis Curionis ; His accessere Orationes quatuor ejusdem argumenti ex Dione, eodem Curione interprete & explicatore : <i>apud Hieron. Frobenium & Nic. Episcopium. fol.</i>	Basil.	1551.
Pct. Gallandii Oratio pro scholâ Parisiensi contra novam Pct. Rami Academiam : <i>apud Vasosanum. 8.</i>	Lutet.	1551.
Petri Mestrei Oratio de laudibus D. Ludovici : <i>apud Vasosanum. 4.</i>	Lutet.	1551.
Petri Bunelli familiares aliquot epistolæ : <i>curâ ac diligentia Caroli Stephani. (c) 8. XIII. Calend. Octobr.</i>	Lutet.	1551.
Anthologia epigrammatum, Græcè : <i>apud Aldi filios 8.</i>	Venet.	1551.
An-		

(a) Catalog. libror. Jani Albini. p. 170.

(b) Hæc tamen editio (quam vidi) dialogos duos tantum complectitur.

(c) Ex duabus epistolis (alterâ Caroli Ste-

phani ad studiosos adolescentes, alterâ Pauli Manutii ad Vidum Fabrum) huic editioni præfixis Petri Bunelli notitiam habemus.

Anthologia epigrammatum Luciani, Græcè: <i>apud Guil. Morelium. 4.</i>	Paris.	1551.
Anthologia epigrammatum Antipatri, Græcè: <i>apud Guil. Morelium. 4.</i>	Paris.	1551.
Virgilio Bucolica, cum notis Hermannii Torrentini: excudebat Joannes Verwithaghen Typographus juratus & à Cesareâ majestate admissus; censurâ ac nutu Symonis de Planco ab Asperen subplebano ecclesiæ beatæ Mariæ Antverpiensis. 8.	Antv.	1551.
Horatii Satyræ, & liber de Arte Poeticâ, seorsim: <i>apud Vascosanum. 4.</i>	Lutet.	1551.
Terentii Adelphi: <i>apud Vascosanum. 4.</i>	Lutet.	1551.
Mureti Annotationes in Terentii Andriam & Eunuchum, seorsim excusæ: <i>apud Vascosanum. 4.</i>	Lutet.	1551.
Terentii Comœdiæ, cum argumentis ex Donato, & versuum generibus per Erasimum: <i>ex officinâ Rob. Stephani Typographi regii; [& ad calcem, excudebat Rob. Stephanus Typographus regius, Parisius, ann. M. D. L. IIII. Cal. Decemb.] 8.</i>	Lutet.	1551.
Ausonii opera, diligentius iterum castigata, & in meliorem ordinem restituta: <i>apud Jacob. Kerver; excudebat Guil. Morelius sibi ac Jac. Kerver. (a) 12. Calendis Jul.</i>	Paris.	1551.
Sententiæ Veterum Poëtarum per Georgium Majorem digestæ; & Ant. Mancinelli de poëtica virtute libellus: <i>ex officinâ Roberti Stephani Typographi regii. 8.</i>	Lutet.	1551.
P. Lotichii Secundi Elegiæ & Carmina: <i>ex officinâ Vascosani. 8.</i>	Lutet.	1551.

Jo.

(a) Cardinali D. I. Bollaia Jacobus Gopulus S. ——— eam Elias Vinetus Santonensis bonarum artium professor in collegio Burdigala regiâ benignitate constituto, homo ad militiam publicam natus, poemata superiorum temporum inscitia sic neglecta videret, ut in his multa perversa essent, in-

credibili diligentia omnia quaecumque eorum exemplaria extant, conquirit: ad qua cum poetam hunc accuratè recognovisset, mecum pro pari & inter nos mutuâ amicitia, quod prastisset, communicandum putavit, & etiam, ut ederem, permisit. &c.

Hhhh

Tom. III. Pars. II.

- Jo. Lod. Vivis exercitatio Linguae Latinae :
Excudeb. Dominicus Veraardus. 8. Lugd. 1551.
- Ejusd. Introductio ad sapientiam , & alia ali-
quot opuscula Christiana ac erudita : *apud Anto-*
nium Vincentium ; excudebat Ioannes Frellonius. 8. Lugd. 1551.
- Ejusd. de Christianae fidei veritate libri quin-
que : *apud Antonium Vincentium ; excudebat Ioannes*
Frellonius. 8. Lugd. 1551.
- Theodori Gazæ liber quartus, Græcè , cum
Heliae Andreæ Burdigalensis Latinâ versione &
explanatione : *apud Vascosanum. (a) 4. Lutet. 1551.*
- Institutiones Linguae Græcæ , Nicolao Cle-
nardo authore : *curâ ac diligentia Caroli Stephani.*
8. Nonis Octobr. Lutet. 1551.
- Joach. Camerarii Commentarii utriusque Lin-
guæ , Græcæ & Latinae : *per Joannem Herva-*
gium. fol. Basil. 1551.
- Jacobi Artificiani gymnasiarchæ Roiani prima
Latinae grammatices rudimenta : *apud RICHAR-*
DUM BRITANNUM 8. Lutet. 1551.
- De Syllabarum & carminum ratione Com-
pendium , authore Philippo Melanchthone : *a-*
pud Thomam Richardum. 4. Paris. 1551.
- Maturini Corderii Liber de corrupti sermo-
nis emendatione : *ex officinâ Roberti Stephani Ty-*
pographi regii [Parisiis 1550. sed ad calcem libri]
Excudebat Robertus Stephanus Typographus regius.
(b) 8. Prid. Cal. Dec. Paris. 1551.

(a) Helia Andrea in librum quartum Theod.
Gazæ ad Sebastianum à Guichia præfatio.
—— Jacobus Gopylus multum me & li-
benter adjuxit, ut est librorum Græcorum sa-
gacissimus indagator. ——— Hunc librum
Lutetia ab uno Jacobo Tusano regio Græca-
rum literarum professore semel tantum publicè
emarratum fuisse audio ; & Patavii ab uno
item Lazaro Bonamico memini &c. ———
Nactus codicem Græcè exaratum arundine,
& cum jam vixisset aliquam præ se ferem-

tem, ex eo Græcum Theodori contextum, ut
erat ubique parum sciens impressus, aliquot
locis emendavi, quanquam ne ille quidem
satis emendatus erat. Sed quicquid immu-
tavi, aut in illo ab impressis codicibus diver-
sum reperi, ejus in meâ explanatione admo-
nitum lectorem volui &c. Sic Latinum feci,
ut, quoad ejus fieri posuit, verbum de verbo
expresserim, &c.

(b) Hinc colligitur Robertum Step-
hanum ante ultimum Novembris diem ann.
1551.

Biblia Hebraica 4 vol.: <i>ex officinâ Iustinianâ.</i> (a) 18.	Venet.	1552.
Eadem, cum Commentario Germanico R. Nephthali ben Aser. (b) fol.	Cracov.	1552.
Threni Jeremiae, Hebraicè: <i>apud Martinum Iuvenem.</i> 4.	Paris.	1552.
Idem, Hebr. Gr. & Lat. ex duplici versione S. Hieronymi & Munsteri. (c) 8.	Basil.	1552.
Nov Testament. Græcè, antiquorum aliquot exemplarium collatione multo, quàm hætenus est editum, emendatius; cum locorum ex Ve- teri Testamento in Novo citatorum indice: <i>ex officinâ Ioannis Oporini.</i> 12. <i>Mense Augusto.</i>	Basil.	1552.
Biblia Latina, cum scholiis Joannis Benedi- cti: <i>apud Carolam Guillard & Gulielmum Desboys.</i> (d) fol.	Paris.	1552.
Sapientia Salomonis, Latinè, ex versione & cum scholiis Petri Nannii (e) 4.	Basil.	1552.
Jonas, Latinè, ex versione Andreae Placi. (f) 8.	Viennæ Austr.	1552.
Psalmi, Latinè & Gallicè [VII. April.]; & eorundem summaria, Gallicè [le douzième de Juin]: <i>imprimé par Robert Estienne.</i> 8.	.....	1552.
Nov Testament Latinè, cum figuris: <i>apud viduam Francisci Regnault.</i> (g) 16.	Paris.	1552.
Idem, ad Græcorum exemplarium fidem; ad veterem, atque ipsius Erasmi versionem, nec non & Tigurinam editionem, aliorumque La- tinorum codicum interpretationem recognitum,		

cum

1551. Parisiis non migrâsse, ibique tunc
adhuc Typographi regii munus obisse.
Notandum est hâc anno eum libros duos,
scilicet *Nov Testam Gr. Lat & Rudiment. sâ
Christian Gr.* edidisse nullo urbis nomine
adjecto; quorum hic finem accepit die
Decembris decimo quinto. Neque for-

san illos libros in publicum prodire passus
est, antequam ad Genevenses se recepisset.
Verùm de hâc penes eruditum le-
ctorem esto iudicium.

(a, b, c, d, e, f, g) Long. Bibliothec.
Sacr.

cum lectionibus diversis collectis ex variis Græcorum exemplaribus, & ephemeride historica seu calendario: ex officinâ Joannis Crispini 12. ....

1552.

Evangelium Marci, Latinè: apud Oporinum.
(a) 8. ....

Basil.

1552.

Nov. Testament. Latinè & Gallicè; cum Gallicis indicibus testimoniorum, vocum difficiliorum, rerum; & summariis: de l'imprimerie de Robert Estienne. (b). 12. ....

1552.

Bi-

(a) Long. Bibliothec. Sacr.

(b) Huic satis proluxa adjicitur Roberti Stephani præfatio, in quâ hæc: Voyant que l'impression Latine du Nouveau Testament qu'aviez eu de moy depuis dix ans en ca, avec quelques trieres annotations en marge ——— avoit esté si bien receue ——— je me suis addonné a revoir iceluy Testament avec lesdictes annotations. Lesquelles ayant diligemment considérées avec gens fort exercitez es saintes Escriitures ——— ay trouvé les choses non si bien ne si purement dictes, qu'il eust esté à desirer, à cause des temps pleins de tenebres plus grandes que jamais ne furent celles d'Egypte. ——— Redui donc en memoire l'insinie bonté de n'stre Pere, en ce qu'il m'a jetté hors de ces tenebres, & delivré des mains de mes ennemis ——— je n'ay voulu r'imprimer l'ouvrage tel qu'il estoit ——— mais par le conseil desdicts amis, ay escript des annotations toutes entieres, ou il n'y aura point au bien peu d'obscurité, ne de meslange impur. ——— Vray est que des ce temps la mesme je desiroye bien qu'il pleust au Pere de misericorde m'appeler à soy par sa sainte parolle ——— Mais en partie par faulte de liberté, en partie aussi que je n'estoye pas encore tant avancé que pour faire office de bonne guide & teure, je ne satisfaisoye ne à moy ne aux autres. Cependant, je vous ay bien voulu bailler ceste nouvelle edition du Nouveau Testament: auquel pour toutes annotations m'a souffi en si petit volume, à costé de la translation Latine traduite du Grec, mettre la translation Francoise aussi selon le Grec, laquelle sera comme une exposition pour la Latine ——— Et avons distingué tout iceluy Nouveau Testament

comme par vers, à la maniere que tout le Vieil a esté escript & distingué, soit par Moyse & les prophetes compositeurs & auteurs, ou par scavans Hebreux succedans. — En la fin du livre, trouverez aucunes manieres de parler & certains mots exposez plus au long, qu'on n'eust peu faire en si petite marge ——— Apres lesquels a esté adjoustée une table &c. Idem Robertus Stephanus in præfatione Novo Testamento Gr. Lat. [1551. in 12.] præfixâ, sic: Quum nobis in animo esset Novum Testamentum, ut est à veteri interprete Latinè redditum, excudere, adjactis tantum brevibus annotationibus ——— quales abhinc annos jam decem edideramus; ecce amici aliquos, singulari verbe Christianâ eruditione præditi, consilium meum sibi probari negant; esse enim illas annotationes partim breviores justo, partim etiam huiusmodi in quibus major Evangelica doctrina puritas desiderari possit. Horum consilio quum parendum esse ducerem, opera pretium me facturum putavi, si pro illis brevibus, quas olim à me accepisti, annotationibus, tibi nunc alias, quæ pleni perfectique commentarii vice esse possent, in proximum annum prepararem. Interim accipe à me hoc Novum Testamentum ——— quod per quosdam (ut vocant) versiculos distinximus, vetustissima Græca Latinâque ipsius Novi Testamenti exemplaria secuti &c. Ex duabus illis præfationibus colligi facillè potest, Robertum Stephanum jam diu in animo habuisse suam à Papistis ad Genevenses defectionem: cumque suam Novi Testamenti (1551. in 12.) editionem non vulgâsse, antequam in tutum locum ab inimicorum suorum malevolentia, & (ut aunt) extra teli jactum se recepisset.

Biblia Gallica Genevensis , 4 vol. <i>apud Philbertum Hamelin.</i> (a) 8.	Genev.	1552.
Et 2 vol. <i>apud Joannem Crispinum.</i> (b) 8. eadem forsitan editio.	Genev.	1552.
Les Proverbes , Ecclesiaste , Cantique , Sapi- pience , Ecclesiastique : <i>de l'imprimerie de Robert Estienne.</i> 8.	.....	1552.
Sommaires & briefs recueils en forme d'ex- position du contenu és chapitres des livres de la Bible [du Vieil Testament] : <i>par Philbert Ha-</i> <i>melin.</i> 12.	Genev.	1552.
Biblia Germanica sive Helvetica : (c) fol.	Basil.	1552.
Eadem : <i>apud Froscovorum.</i> (d) 4.	Tigur.	1552.
APOLINARIi INTERPRETATIO Psal- morum , GRÆCÈ , versibus Heroicis ; ex bi- bliothecâ regiâ : <i>apud ADRIANUM TURNE-</i> <i>BUM Typographum regium.</i> 8. <i>typis regiis.</i> <i>Mense</i> <i>Octob.</i>	Paris.	1552.
M. Ant. Flaminii Paraphrasis in triginta Psal- mos versibus Latinis conscripta ; & ejusdem de rebus divinis carmina : <i>apud Carolum Stephanum</i> <i>Typographum Regium.</i> 12.	Lutet.	1552.
PHILONIS Judæi Opera , GRÆCÈ , ex bibliothecâ regiâ : <i>ex officinâ Adriani Turnebi Ty-</i> <i>pographi Regii ; regiis typis.</i> (e) fol. XIX. <i>Cal. Sep-</i> <i>temb.</i>	Paris.	1552.
HONORII Augustodunensis ecclesiæ pres- byteri de prædestinatione & libero arbitrio dia- logus , nunquam ante hac typis expressus ; ac epistolæ duæ ad B. Augustinum , altera Prospe- ri ; altera Hilarii Arelatensis episcopi , de reli- quiis Pelagianæ hæreseos , ad fidem vetusti		

exem-

(a, b, c, d) Long. Bibliothec. Sacr.

(e) Huic editioni Turnebus Græcam ad Carolum Lotharingæ Cardinalem epistolam
præfixit, & subjecit indicem lectionum variantium, erratorum, & rerum memorabilium.

exemplaris restitutæ; item sententiæ ex libris B. Augustini de prædestinatione sanctorum & bono perseverantiæ; Georgio Casliandro editore: *Prostant apud Lambertum Sylviu. 8.*

Colon. 1552.

Guillaudius in Canonicas Epistolas: *apud Joannem Roigny (*) 8.*

Paris. 1552.

Confutationes Cavillationum in Eucharistiæ Sacramenti veritatem; authore Marco Antonio Constantio Theologo Lovaniensi: *apud Joannem Roigny; excudebat Benedictus Prevotius. 4 XIII. Cal. Augusti.*

Paris. 1552.

The Book of Common Prayer and administration of Sacraments, and other rites of the Church; with the form of Consecrating Bishops, Priests and Deacons: *Excudebat Richardus Grasionus Typographus regius. fol. Mense Augusti.*

Lond. 1552.

Ad Censuras Theologorum Parisiensium, quibus Biblia à Roberto Stephano Typographo regio excusa calumniosè not runt, ejusdem Roberti Stephani responsio: *oliva Roberti Stephani. 8. XXIII Junii.*

..... 1552.

La même, traduite de Latin en Francois: *L'Olivier de Robert Estienne 8. Le XIII. de Juillet.*

..... 1552.

Vinculum Mundi, compendio expositum, in quo basis earum rationum exponitur, quibus veritas articulorum fidei Christianæ aut probatur aut defenditur; Parisiis in quadragesimâ dictabat auditorum suorum humanitati in Babylonis ruinam Guiliclmus Postellus 1552. ad corrupti mundi finem: *prostant exemplaria sub ciconiis in via Jacobæ. 4.*

Paris. 1552.

De diversis regulis juris antiqui, Pandectarum libri quinquagesimi titulus decimus septimus & ultimus; In eadem vetus, sed incerto

21-

(*) Bibliothec. Cordesian. pag. 31.

autore, brevis & elegans commentarius: *apud Carolum Stephanum Typographum regium. (a) 12. Lutet. 1552.*

Joannis Valverdi Hamuscensis de animi & corporis sanitate tuendâ libellus: *apud Carolum Stephanum. 8. Nonis Febr. Lutet. 1552.*

Edoardi Wottoni Oxoniensis de differentiis animalium libri decem: *apud Vascofanum. (b) fol. Lutet. 1552.*

Euclidis Elementorum liber decimus, Petro Montaureo interprete: *apud Vascofanum. 4. Lutet. 1552.*

Georgii Gemisthi PLETHONIS elegans ac brevis quatuor virtutum EXPLICATIO, Græcè & Latinè, nunc primùm edita, Adolpho Occone Physico Augustano interprete; item de moribus philosophorum locus ex Platonis Theæteto Græcè & Latinè, eodem interprete; & Aristotelis de virtutibus ac vitiis libellus Græcè, cum Latinâ quatuor interpretum versione Alexandri Chamailardi, Simonis Grynæi, Andræ à Lacunâ, Justi Velsii Hagani: *per Joannem Oporinum. (c) 8.*

Basil.

.....

Aristo-

(a) Car. Stephanus lectori S. — In hujus autore peruestigando quam anxii multum essemus (nam alii Imerii, cujus tamen nihil extat, alii docti cujusdam neoterici vigiliis esse putabant) incidimus tandem in Placentinum, cujus — non modò sty- lum huic in regulas juris accessioni propemodum conformem reperimus; verum etiam in locum quendam obiter offendimus, è quo ru, ni fallor, Placentinum hujus libelli au- torem esse comperies. &c. Jo. Bertrando Galliarum designato & jam functione can- cellario, Carolus Stephanus S. P. D. — Infelicissima tempora, qua tam doctè sâm- que sententiosâ conscripta sapientum oracula à tam incultis atque impolitis hominibus mi- serè desudari permiserint. — Putabam hoc vitium statim post Justiniani tempora vel eo argumento irrepisse, quòd ipsos etiam antiquissimos glossarios ac commentarios barbarè scripsisse perciperem: nisi Jo. Lucius Catharine Angulæ nostræ procurator, bono- rum omnium artium, ac præter has juris amantissimus, incertum quempiam regula-

rum juris interpretem mihi ostendisset; quem post quadringentos plùs minus annos scripsisse posteaquam per summam exemplaris ma- nuscripti vetustatem comperissem, meis proxi- mos typis excudendum ab eo petii; & quòd is quidem bene Latinè scribere videretur, & quòd in sua interpretatione receptissimas leges ac sententias tantâ industriâ commit- tere, ut ex earum connexionem sermo quidam perpetuus enascatur &c. Vetusissimum sanè fuit hujus auctoris exemplar, quod esse Pla- centini suspicatus est Lucius &c. Bene vale. Ex nostrâ typographiâ XII. Cal. Octobr. M. D. LII.

(b) Hunc librum dedicavit Wottonus Edoardo VI. Anglæ regi (epistolâ Lon- dini XXII. Octobris M. D. LI. datâ), ornavit Jacobus Gopylus Græco carmine elegiaco; (ad finem) Imprimebat Michaël Vascofanus Lutetie Parisiorum ann. M. D. LI.

(c) Occonis ad Hieronymum Antonii Fuggeri filium epistola data est ex Vindelico- rum Augustâ, anno M. D. LII. Calendis Januarii.

Aristotelis Ethic. ad Nicomach. Latinè, Joachimo Perionio interprete, corrigente & emendante Nicolao Grouchio : <i>ex officinâ Michaëlis Vascosani. (a) 4.</i>	Lutet.	1552.
Ejusd. Analyticorum posteriorum liber primus, Græcè : <i>apud Guil. Morelium. 4.</i>	Paris.	1552.
Theophrast. de Igne, Græcè : <i>apud Adrianum Turnebum. 4.</i>	Paris.	1552.
Plutarchi convivium septem sapientum Græcè & Latinè, & de superstitione, Latinè, Gulielmo Planco interprete : <i>apud Seb. Gryphium. 8.</i>	Lugd.	1552.
Ejusd. Commentarius de primo frigido, Latinè, Adriano Turnebo interprete : <i>ex officinâ Adriani Turnebi. (b) 4.</i>	Paris.	1552.
Ejusd. idem, Græcè : <i>ex officinâ Adriani Turnebi, typis regiis. 4.</i>	Paris.	1552.
Ejusd. dialogus de procreatione animi in Timæo Platonis, Græcè : <i>apud Guil. Morelium. 4.</i>	Paris.	1552.
Ejusd. idem, Latinè, Adriano Turnebo interprete : <i>ex officinâ Adriani Turnebi. (c) 4.</i>	Paris.	1552.
Ludovici Nogarolæ comitis dialogus, qui inscribitur Timotheus sive de Nilo : <i>Joannes Gryphius excudebat ad instantiam Vincentii Valgryssi. 8.</i>	Venet.	1552.
The Rule of reason conteining the art of Logick : <i>imprinted by Richard Grafton printer to the Kin's majesty. (d) 8.</i>	Lond.	1552.

De

(a) D. Anjorano, in centumviri fori apud Lutetiam judici consiliarioque regio Gul. Guarentens S. D. — Hos libros à Jo. Perionio nove & elegantissimo interpretandi genere antea in Latinum conversos, nuper vero à N. Grouchio viro doctissimo & mihi amicissimo magnâ ex parte emendatos, cum accepissem : — non alienum à voluntate & dignitate tuâ officioque meo fore mihi persuasi, si curarem, ut Michaëlis Vascosani, viri optimi & Typographi fidelissimi & diligentissimi, fide & operâ sub tuo nomine in manus

hominum quàm emendatissimi venirent. &c.

(b) Petro Montaureo consiliario & bibliothecario regio Ad. Turnebus S. P. D. — Tibi, quæ Græcè cognovisti, ut Latine recognoscas, interpretationem meam misso dicique Vale.

(c) Adr. Turnebus Petro Gallandio Latinarum regio professori S. D. — De nostro diuturno contubernio tuisque in me meritis occurristi, cui hoc quicquid est, interpretationis dicarem. &c.

(d) Set forth in English and newly corrected

De optimo genere disputandi colloquendique
ad Janum Gontaldum Bironem S. V. H. A.
apud Guil. Morelium. 8. [1551. sed ad calcem]

Paris.

1552.

Berosi sacerdotis Chaldaici, Antiquitatum Italicae ac totius orbis libri quinque, commentarius Joannis Annii Viterbensis theologiae professoris illustrati, adjecto nunc primùm indice locupletissimo, & reliquis ejus argumenti authoribus; editio ultima cæteris longè castigatior: *in adibus Joan. Steelfii, typis Joan. Graphei. 8.*

Antv.

1552.

ÆLIANI de militaribus ordinibus instituentis more Græcorum liber à Francisco Robortello Utinensi nunc primùm Græcè editus, multisque imaginibus & picturis ab eodem illustratus: *apud Andream & Jacobum Spinellos. (a) 4.*

Venet.

1552.

Pompon. Læt. de Roman. magistratib. sacerdot. jurisperit. & legib. cum annotationibus Richardi Gorræi Parisiensis: *Joanni Roigny excudebat Matthæus David. 4. Nono Cal. Aprilis.*

Paris.

1552.

Tit. Livii Decades, cum annotat. diverforum: *ex officinâ Michaëlis Vascosani. (b) fol.*

Lutet.

1552.

Discours des Histoires de Lorraine & de Flandres: *chez Charles Estienne imprimeur du roy. (c) 4.*

Paris.

1552.

Alterâ Apologia pro Rege Christianissimo contra Cæsarianos: *apud Carolum Stephanum. 4.*

Lutet.

1552.

Abbrege de l'Histoire des Vicontes & Ducz

Mi-

rected by Thomas Willson; dedicated to King Edward VI. where mention is made of Sr. Jhon Cheke and Sr. Anthony Cook the King's schoolmaisters. A Latin Epigram of ten verses by Gualter Haddon the King's professor of Civil law at Cambridge.

(a) Hanc editionem Mario Savorniano Forojulien patritio Veneto, Bellogradensium & Osopensium comiti dedicat Robortellus; qui se, præter suum manuscriptum, duobus aliis satis vetustis exemplaribus in Divi Marci bibliothecâ repertis ad-

jutum fuisse scribit.

(b) Hanc editionem Mich. Vascosanus Jacobo Varadeo in supremo Parisiensi senatu regio consiliario dedicavit epistolâ datâ X. Cal. Jun. M. D. LII. In Glareani annotation. fronte, *apud Michaëlem Vascosanum & Andoenum Parvum.*

(c) Hunc tractatum concipit Carolus Stephanus, & regi Christianiss. Henrico II. dedicavit, epistolâ Gallicâ 1552. mense Augusto datâ.

Tom. III. Pars II.

Iiii

Milan, le droit desquels appartient à la couronne de France; [par Charles Estienne] extraict en partie, du livre de Paulus Jovius, avec les pourtraicts d'aucuns desdicts Vicontes & Ducz; dédié par Charles Estienne à Anne, duc de Montmorency, pair, grand maistre & connestable de France: *chez Charles Estienne. 4.*

Paris. 1552.

Les Memoires de Philippe de Comines: *par John Roigny* [Bibliothec. Bultell. tom. 2. p. 670.] *par Galiot du Pré* [Bibliothecq. du Verdier] fol.

Paris. 1552.

Demosthenis Olynthiacæ orationes tres, Græcè: *apud Christianum Wechelum. 4.*

Paris. 1552.

Ejusd. prima & secunda contra Aphobum, Græcè: *apud Martinum Juvencum. 4.*

Paris. 1552.

Ejusd. quatuor contra Philippum, Latinè, Paulo Manutio Aldi filio interprete: *apud Guil. Morelium. (a) 4.*

Paris. 1552.

Ejusd. & Æschinis Epistolæ, Græcè: *apud Christianum Wechelum. 4.*

Paris. 1552.

Isocratis Oratio contra Sophistas, Græcè: *apud Guil. Morelium. 4.*

Paris. 1552.

Luciani Somnium seu Vita, Græcè & Latinè, Jacobo Micyllo interprete: *apud Thomam Richardum. 4.*

Paris. 1552.

Anacharsidis Epistolæ, Græcè, & Latinè: *apud Guil. Morelium. 4.*

Paris. 1552.

Ciceronis Brutus, cum Sebastiani Corradi commentario: *apud Laurentium Torrentinum ducalem typographum. (b) fol.*

Florent. 1552.

Ejusd.

(a) Cum Manutii epistolâ ad Joannem Morvillerium Gallorum Regis consiliarium & apud Venetos oratorem datâ Venetiis M. D. XLIX.

(b) Ad calcem, Laur. Torrentinus lectorem affatur, jubetque expectare ejusdem Corradi Quæsturam, & commenta-

rios in epistolas ad Brutum; & nisi, ait, maxima hujus viri modestia, qui polliceri pauca, præstare verò multa semper solitus sit, cogeret me quoque in pollicendo esse restrictiorem, adderem & explicationes ad tres libros epistolarum ad Q. Fratrem; Orationem pro lege Maniliâ, domo suâ; & alia pleraque.

Ejusd. liber de Fato, cum comment. Ad. Turnebi: apud Adrianum Turnebum. 4. Paris. 1552.

Ejusd. libri III. de Legibus, cum comment. Ad. Turnebi: ex officinâ Adriani Turnebi, Græcarum literarum professoris & typographi regii. (a) 4. Calendis Jul. Paris. 1552.

Ejusd. Lælius: ex officinâ Michaëlis Vascosani. 4. Lutet. 1552.

Æschyli Tragoediæ, Græcè: ex officinâ Adriani Turnebi, typis regiis. (b) 8. Paris. 1552.

Ejusd. Eædem, Græcè; & GRÆCA in eadem SCHOLIA, seorsim excusa, ex vetustissimis libris manuscriptis collecta, atque in hoc corpus redacta à Francisco Robortello Utinensi: ex officinâ Erasmianâ Vincentii Valgriffi. (c) 8. Venet. 1552.

Theocriti Idyllium primum Græcè; cum Græcâ paraphrasi & annotationibus Federici Jamotii: apud Martinum Iuvenem. 4. Paris. 1552.

Joannis Brodæi Turonensis annotationes in Oppiani Cynegeticon libros III. Quinti Calabri Paralipomenon Homeri libros XIII. Coluthi Thebani de Helenæ raptu librum unum: per Ioannem Hervagium. (d) 8. Basil. 1552.

Terentii Comoediæ, ex emendatissimis ac fide dignissimis codicibus summâ diligentia castigatæ, versibus in suas dimensiones restitutis, ac

variis

(a) Hos commentarios Cardinali Odoni Castilionæo Adrianus Turnebus dedicavit.

(b) Ex Græcâ Ad. Turnebi ad Michaëlem Hospitalum epistolâ comperimus illum tres præcipuè priores tragœdias ex codice vetustissimo manuscripto Æmari Rancóneti castigasse.

(c) Epistolam ad Marianum Savellum, Venetis Idibus Novembris M. D. LI. datam Robortellus præmisit: in quâ de infinitis conqueritur erroribus, quibus erant inquinatæ Æschyli Tragoediæ; eosque valde reprehendit, qui veterum libros tam negligenter transcribendos & imprimendos curant, putantes se satis officio suo functos,

si venustis typis excudent libros: Quamplurimi, aut reperiuntur libri, in quibus [explicationes] descriptæ leguntur; plures tamen, qui tres Æschyli tragœdias tantum eo ordine, quo nunc extant, continent; nam reliquæ tres diinceps suo ordine collocatæ vix reperiuntur; paucæque earum, quod ego sciam, exemplaria habentur. Tu verd. Mariane nobilissime, antiquissimum ad me missi librum, in quo tres hæc manu vetusti cujusdam ac bene docti hominis accuratè descriptæ fuerunt; cujus ope in primis omnia vulnera tam præclari poeta sanavimus &c.

(d) De Nic. Gerbelii ad Hervagium epistolâ lege Annal. Typograph. Tom. 2. p. 275.

variis lectionibus in margine appositis; cum eruditius variorum interpretum commentariis: *apud Joannem Roigny; excudebat Benedictus Prevotius.* fol.

Paris. 1552.

Horatii liber de Arte Poetica, Jacobi Grifoli Lucianensis interpretatione explicatus; nunc primum post Florentinam editionem [*nempe ann. 1550.*] Lutetiae impressus: *ex Typographia Matthai Davidis.* 8.

Lutet. 1552.

Ovidii Heroidum Epistolae, & Auli Sabini responsiones, cum Guidonis Morilloni argumentis ac scholiis, & Jo. Bapt. Egnatii observationibus; item Ovid. in Ibin: *ex officina Boncbetorum fratrum.* 8.

Pictav. 1552.

Marcelli Palingenii stellati poetae Zodiacus vitae: *apud Joannem Tornesium & Guil. Gazeium.* 12.

Lugd. 1552.

Catonis distichorum moralium libri III. *ex Typographia Matthai Davidis.* 8.

Lutet. 1552.

Stichostratia, sive Epigrammatum centuriae quinque Joannis Girardi Divionensis apud Astonam dicatae: *apud Mathiam Bonhomme. (a) 4.*

Lugd. 1552.

Proverbia Gallicana à Joanne Aegidio Latinis versiculis traducta, correcta & aucta per H. Sullannæum: *ex officina viduae Mauricii à Porta. (b) 8.*

Paris. 1552.

De Foenicum literis, seu de prisco Latinae & Graecae Linguae caractere, ejusque antiquissimae origine ac usu, commentatiuncula Guillelmi Postelli Barentonii: *apud Vicentium Gaultbert.* 8.

Paris. 1552.

Lexi.

(a) In initio, gravis est querela de Delphino (quod fuerat primum authoris poemata) ante annos duos Lugduni adeo mendose excuso, ut verè dicatur *in Typographia non correctorem sed corruptorem incidisse.*

(b) Haec editio priori (1550, ex officina Prig. Calvarini) ita perfimilis est, ut, exceptis tribus primis paginis, pagina paginae & linea lineae in utraque editione respondeant.

Lexicon Græco-Latinum, ingenti vocum accessione, Jacobi Tufani Græcarum literarum professoris regii studio & industriâ locupletatum, scriptorûmque laudatorum auctoritate plurimis in locis illustratum, & à vitiis quibus scatebat vindicatum: *apud Carolum Guillard viduam Claudii Chevalloni, & Gulielmum Merim.* (a) fol.

Paris.

1552.

Dictionariolum puerorum, à postremâ editione, authorum productionibus, ac per multis loquendi formulis adauctum; ad illustrissimum Principem atque ampliss. Cardinalem Lotharingum: *apud Carolum Stephanum.* (b) 4. V. Cal. Maias.

Lutet.

1552.

Dictionarium Latino-Gallicum, postremâ hâc editione valde locupletatum: *apud Carolum Stephanum.* (c) fol. Idibus Jul.

Lutet.

1552.

Index Librorum in hâc officinâ impressorum. (d) 8.

Lutet.

1552.

Librorum per Joannem Oporinum partim ex-

CU-

(a) De hâc Lexico prius, ubi fuit Carolæ Guillard mentio, dictum est.

(b) Loco insignis Typographici præfiguntur Cardinalis insignia.

(c) Cardinali Carolo Lotharingo Carolus Stephanus S. ———— Hos aberrare existimo, qui quemadmodum de librorum indicibus, sic etiam de Gallico-latinis ac Latino-gallicis dictionariis magnopere conqueruntur: quibus hoc commentum placet, ut quemadmodum Typographiam, sic etiam indices ac dictionarios, negligentia potius quam eruditionis bonarum literarum sectatoribus ansam præbere dicant. Sed quæ fieri potest, ut unus homo tot libris, qui de rebus admodum diversis à gravissimis authoribus ad hanc usque diem scripti sunt, perlegendis sufficere unquam possit? ———— Quis labor describendis aut sumptus cœmendis omnium authorum voluminibus satisfuerit? ———— Sed tantum abest, ut ejus sis sententia, ut nostram Typographiam maximis ab Henrico rege impetratis privilegiis insignem faceris, copiosissimos in Ciceronem institutos indices propen-

sissimo studio sis amplexus, quos ut propediem absolute cernas, id verò à summo rerum omnium episco vehementissimè contendo. Interrea Latino-gallicum hoc dictionarium, post puerorum dictionariolum tandem absolutum, veluti melioris laboris nostri pignus accipies: atque Remensis academia tua juventutem frui satissimè sines, dum absoluto Latino-græco, ac Ciceronis operibus, magnum illum Latine Lingua Thesaurum renovare nobis licebit. Vale. Ex tuâ Typographiâ Idib. Jul. M. D. LII. Tuâ, ait Car. Stephanus, Typographiâ, ob patrociniûm; quo eum Cardinalis dignabatur; nescio enim, an Cardinalis unquam Typographieon sibi proprium instruxerit, etque præfecerit Carol. Stephanum, qui regis Typographiæ tunc inserviebat. Præterea Claudium Calderium Caroli Lotharingi Cardinalis in Rhemorum Academiâ Typographum fuisse constat ex editione Cicer. Rhetoric. ann. 1553. in 8.

(d) De hâc indice lege *Annal. Typograph. Tom. 2. p. 463. & 522.*

cusorum hætenus, partim in ejusdem officinâ venalium, Index, singulis ad ordinem alphabeticum redactis, & adjectâ impressionis formâ. 8. Basil. 1552.

Novum Testamentum, Græcè, cum variantibus lectionibus & mutuis testimoniis ad marginem appositis ac summis rerum, quæ singulis capitibus continentur, additis; sinè recenti verbum distinctione: *apud Joannem Crispinum. (a)* 12. Octavo Februarii. . . . . 1553.

Nov. Testament. Græc. Lat. Erasmi. (b) 8. Basil. 1553.

Nov. Testament. Latin. ex Seb. Castalionis versione. (c) 8. . . . . Basil. 1553.

Nov. Testament. Latin. cum indice Evangeliorum & Epistolarum, juxta consuetudinem ecclesiæ Parisiensis & Romanæ: *apud Carolum Stephanum. 12.* . . . . . Paris. 1553.

Idem: *apud Joannem Frellonium. (d)* . . . . . Lugd. 1553.

Bi-

(a) *Joannes Crispinus pietatis studiosus S.* Quæ in re [scil. in Evangelio illustrando] non postremi esse debent Typographi, atque imprimis illi qui religionis Christiana sunt studiosi, qui quum propositam hic habent præstantissimam materiam, in quâ polienda ornandâque omnem suam industriam atque artem explicant, tum verò cum efficii, pietatis studique sui fructum, quo nullus aut ad laudem ac commendationem instituta artis, aut ad consolationem animi rationemque salutis major quæri aut percipi potest. Quare quum me Deus à profundis illis tenebris iuxta à Δαυμάρων ἀντὶ φῶς vocasset, ac relictâ fori ambitiosâ conjectatione, ad hanc Typographicam palestram Reipub. ac Ecclesiæ imprimis opportunam devocasset, fecissetque nobis hic tam luculenta etia; nihil antiquius habui, quàm ut quæcunque vel adjuvamenta vel ornamenta ex hac nostrâ arte atque officinâ proficisci possent, in eam præcipuè doctrinam conferrem. Duo autem mihi hoc tempore proposita effectaque fuerunt, ut hic liber & eo sermonis genere impressus in lucem prodiret, quo ab

ipsis Evangelistis atque Apostolis scriptus est, & eâ magnitudine, quâ commodissimè ferri possit: quorum alterum in linguâ Græcâ habet rectam & certam viam ad eos fontes, unde aqua perennes ac salutaris manare solent; alterum, etiam commoditatem in formâ libri medicâ, & ad ferendum & ad legendum non aspermandam. Contulimus præterea in eodem libro imprimendo quum varias codicum lectiones, tum verò etiam annotavimus mutua testimonia seu consimiles Scriptura locos, qui invicem collati lucem dare & conferre possunt. Apposuvimus etiam suis quibusque capitibus Latinorum more separatim τὰ ἀσφαδαῖα, quibus ea, quæ & ab Evangelistis fusius commemorata sunt, & ab Apostolis copiosius disputata ac demonstrata, breviter summariimque proponuntur. Capitum insuper numerum juxta Græcorum divisionem, atque etiam τὰ σὶζων enumerationem, nequid deesset, addidimus. &c. In fine, adjecit erratorum quadraginta indicem.

(b, c, d) Long. Bibliothec. Sacr.

Biblia Gallica Genevensia : <i>apud Joannem Gerard.</i> (a) 4.	Genev.	1553.
Et <i>sub insigni Palma.</i> (b) 8.	Genev.	1553.
Et <i>apud Adamum & Joannem Ritteriz.</i> (c) 3 vol. in 12.	Genev.	1553.
Ead. cum præfat. S. Hieronymi, 5 vol. <i>apud Joannem de Tournes.</i> (d) 16.	Lugd.	1553.
La Bible: <i>L'Olivier de Robert Estienne.</i> (e) fol. le IX Juin.	.....	1553.
Le Nouveau Testament, & la table des Evangiles & Epistres, selon l'usage de Rome, Paris & Meaux: <i>par Jean Frellon.</i> (f) 12.	Lyon.	1553.
Nov. Testament. Gallic. Genevensis ex recognitione Calvini: <i>chez Bosc & Gueroult.</i> (g) 16.	Genev.	1553.
Biblia Italica Malermi. (h) fol.	Venet.	1553.
Nov. Testament. Italic. (i) 12.	Venet.	1553.
Biblia Veteris Testamenti Hispanica Judæis-Hispanis interpretibus; Biblia en lengua Española traduzida palabra por palabra de la verdad Hebrayca por muy excellentes letrados, vista & examinada por el officio de la Inquisicion: <i>sumptibus Yom Tob Arias.</i> (k) fol.	Ferrar.	1553.
Psalmi, Hispanicè. (l) 12.	Ferrar.	1553.
Nov. Testament. Germanicè: <i>Vander Meulen.</i> (m) 8.	Colon.	1553.
Exodus, Germanicè, literis Hebræo-Germanicis. (n) 4.	Prag.	1553.
	Bi-	

(a, b, c, d) Long. Bibliothec. Sacr.
 (e) De hac Gallicâ Bibliorum editione lege *Histor. Stephanor. pag. 80.*
 (f) Cum figuris, de quarum unâ Diabolum monachali cucullo amictum exhibente antea dictum est, ubi Frellonii notitiam dedi. Id eò magis miror, quod

illud Testamentum ad usum non Genevensium, sed ecclesiarum Romanæ, Parisiensis Meldensisque conformatum fuisse Evangeliorum & Epistolarum tabula testetur.
 (g, h, i, k, l, m, n) Long. Bibliothec. Sacr.

Biblia Belgicè: <i>apud Grævium</i> (a) fol.	Antv.	1553.
Nov. Testament. Belgicè. (b) 8.	Antv.	1553.
Nov. Testamentum Linguâ Harvatschim si- ve Croaticâ, characteribus Cyrillianis, inter- prete Primo Trubero cum ejus præfatione Ger- manicâ Maximiliano regi Bohemiæ &c. nuncu- patâ: <i>apud Georgium Gruppenbachium</i> . (c) 4.	Tubing.	1553.
Biblia Anglicana, per Milesium Coverdale: <i>apud Richardum Grafton</i> . (d) 4.	Lond.	1553.
Et <i>apud E. Whitchurch</i> . (e) fol.	Lond.	1553.
SYNESII episcopi Cyrenes opera, GRÆ- cè; ex bibliothecâ regiâ: <i>ex officinâ Adriani Tur- nebi; typis regiis</i> . (f) fol. Cal. Aug.	Lutet.	1553.
GREGORII PALAMÆ Archiepiscopi Thessalonices prosopopœia mentis corpus accu- santis, & corporis contrâ se defendentis, itém- que judicum sententia, GRÆCÈ, ex biblio- thecâ regiâ: <i>ex Adriani Turnebi officina</i> . Et seor- sim LATINÈ: <i>excudebat Guilielmus Morelius</i> . 4. <i>Nonis Octob.</i>	Paris.	1553.
Philonis Judæi libri quatuor, de mundi fa- bricatione, de decem præceptis, de magistratu deligendo, de officio judicis; LATINÈ jam primum conversi, Joanne Christophorsono An- glo interprete: <i>excudebat Joannes Verwitbagen, Typographus juratus, & à Caf. Majestate admissus</i> . (g) 4.	Antverp.	1553. Joan.

(a, b, c, d, e) Long. Bibliothec. Sacr.

(f) Præmittitur Græca Turnebi episto-
la ad Lancilotum Carlum Episcopum Re-
giensem.

(g) Errata quoque fere quadringenta,
qua in eisdem quatuor libris nuper Parisiis
Græcè impressis ex collatione exemplarum
manuscriptorum deprehensa sunt, notata cor-
rectaque, & in fine voluminis posita. Præ-
figuntur Petri Nannii & Achillis Statii
carmina in Christophorsoni laudem: dein

ad Trinitatis Collegium Cantabrigiense
Joan. Christophorsoni ejusdem Collegii
sodalis epistola dedicatoria. Ego, inquit,
cùm essem in Italiâ, peregrinos libros &
monumenta veterum scriptorum, quæ non-
dum in lucem prodierant, quæque in biblio-
thecis condita erant, perscrutari cepi. —
Quamobrem dum in his perscrutandis tem-
bar occupatus, cùm alia nonnulla, tum ope-
ra Philonis, quæ ad hoc tempus quasi in
tenebris jacuerant, forte fortunâ Penetris,

in bibliotheca D. Marci, qua est libris Graecis cujusque generis instructissima, reperi. Cujus auctoris describendi mihi permagno studio flagranti, Henricus Scrivingerius, juris civilis peritissimus & diligentissimus investigator antiquitatis, exemplar, quod ipse paulo ante ex eadem bibliotheca describendum curaverat, libens utendum dedit. — Petrus Contarenius patricius Venetus me apud Andream Franciscum summum Venetiarum cancellarium in magnâ gratiâ posuit. A quo quidem (praerat enim id temporis bibliotheca illi, quam supra dixi) non solum tria exemplaria Philonis, verum etiam aliorum auctorum, quos volebam, nonnulla consecutus sum. — Neque his quidem contentus eram exemplaribus; sed aliud praetereaactus sum à Petro Francisco Zino Veronensi, amico mihi longè charissimo. — Istorum igitur virorum subsidiis adjutus, amplius quinquaginta libros Philonis mihi comparavi. — Cum jam tandem Lutetia sit Graecè impressus, deinde non difficile factum fuerit, quam praeclarus scriptor sit, cognoscere, hominibus praesertim Linguae Graecæ peritis. Qui quidem auctor si tam emendatus in manus hominum venisset, quam est elegantibus characteribus impressus, multò majorem voluptatem esset allaturus. Sed sunt in exemplari impresso tam multa errata, ut varcar, ne lectorum ingenia in eo evolvendo admodum torqueantur. Nam mihi hos quatuor libros solum cum exemplari manu descripto conferenti quadringenta serè loca corrupta se obtulerunt; in quibus nonnulla verba vel desiderabantur, vel mutata erant, vel minus rectè integrèque posita, quae quidem omnia curabo adjicienda, quò fidem meam in eâ re liberem. Neque volum quenkum existimare, hoc eo consilio à me factum esse, ut alienus vel commoda retardem, vel samam ladam; siquidem illis, qui hoc opus ediderunt, & laus, meâ quidem sententiâ, ab omnibus tribuenda est, quòd tam egregium auctorem à senobris in lucem vocârime, & venia erratis danda, quòd exemplaria ipsis haud satîs correctâ suppeterent. — Mihi in veteribus scriptoribus tum convertendis, tum emendandis ea religio & est & semper fuit, ut nihil de meo adlere veluerim, nihil confingere; sed cum munere fungerer interpretis, sententiam auctoris verè exprimere; cum autem correctoris, exemplaria impressa cum manu descriptis diligenter conferro

Tom. III. Pars II.

laborârim. — Cum mihi significatum esset, alios quatuor Philonis libros, unum de homine civili sive de Joseph, tres de vita Moysis à Petro Francisco Zino, viro utriusque Linguae literatè perito, disertissimè conversos esse, eumque plura ejusdem auctoris opera habere in manibus ad convertendum; hujus labores in hoc scriptore positos unâ cum meis (totum quidem auctorem inter nos quasi partientes, Deo nostris vigiliis opem ferente, interpretabimur) in uno volumine conjungendos curabo, ut quicquid scripti exes Philonis, Latine tandem reddatur. Interim verò historiam ecclesiasticam Eusebii, Socratis, Theodoriti, Sozomeni & Evagrii, à me correctam & Latine versam, ad Calend. Junii pralo committam. In quâ cerè Graecè impressâ tot loci depravati sunt, ut singuli serè versus singula errata contineant. Atque non verba solum sapissime, sed haud rarè integra etiam sententia, & interdum integra serè pagina desiderantur. Quae quidem omnia adjuumento multorum veterum exemplarium manu descriptorum, quibuscum exemplar impressum contuli, à me non sine maximo labore & emendata sunt, & in integrum restituta. Porro orationes quasdam, quae nec Graecè sunt nec Latine adhuc impressae, eidem historiae adjunxi. — In eâ Latine reddendâ secutus sum Caesarem, Salustium, & interdum Livium, narrationes quoque Ciceronis, quae sunt longè elegantissima. &c. Valer. Levanii. XI. Cal. Martii. anno 1553. Idem lectori. — Ubi hi libri fuere impressi, cepi eos attentiore studio perlegere, in quo singulas sententias, imò verò in singula serè verba inquirere, ut si quid aut à me per imprudenciam, aut à Typographo (quod sapissime solet accidere) per incuriam erratum esset, maturè, antequam opus exires, corrigendum curarem. Errata majoris momenti ac ponderis partim meâ ipsius manu emendata sunt, partim asteriscis, quos adjiciendos curavi, indicata. Errata levioris momenti tu ipso facillimè sine asterisco indice animadverses. &c. Tum sequitur index erratorum. Idem ad libri calcem sic lectorem affatur. Errata in his libris Graecè impressis deprehensa hoc loco ponimus; non eo consilio, ut quenkum deterreamus à libro Graeco vel emendo vel evolvendo, qui est tam elegantibus characteribus impressus, sed ut ostendamus cur non rarè in nostrâ interpretatione ab eodem dissenferimus. —

Kkkk

Idem

Joan. Arborei Explanationes in Paulum : a- pud Joannem Roigny. (a) fol.	Paris.	1553.
Evangel. Matth. Marc. Luc. & in eadem commentarii ex ecclesiasticis scriptoribus colle- cti; Novæ glossæ ordinariæ specimen; authore Roberto Stephano : <i>Olivâ Roberti Stephani.</i> (b) fol. Idib. Jan.	.....	1553.
Evangel. Johan. cum commentario Calvinii : <i>Olivâ Roberti Stephani.</i> fol. Cal. Jan.	.....	1553.
In quatuor Evangelia perpetuæ Martini Bu- ceri Enarrationes : <i>Olivâ Roberti Stephani.</i> (c) fol.	.....	1553.
De vero verbi Dei, Sacramentorum & Ec- clesiæ Ministerio libri duo; de adulterinis Sa- cramentis liber unus; de adulterato Baptismi Sa- cramento, & de sanctorum oleorum usu & con- secrationibus liber unus; de adulteratâ Coenâ Domini, & de tremendis sacræ Missæ mysteriis libri sex; de theatricâ Missæ saltatione cento ex veteribus poetis Latinis confarcinatus; authore Petro Vireto : <i>Olivâ Roberti Stephani.</i> fol. XIII. Cal. Julii.	.....	1553.
Institutio Christianæ Religionis, Johanne Calvino authore : <i>Olivâ Roberti Stephani.</i> fol. Prid. Non. Febr.	.....	1553.
Catechisme par Jehan Calvin : <i>L'Olive de Ro- bert Estienne.</i> 8.	.....	1553.

La forme des prieres Ecclesiastiques; avec la

ma-

*Idem etiam facturus sum, Deo juvante, in
ceteris Philonis libris. &c.* Eò longius hic
immoratus sum, quòd operæpretium duxe-
rim, criticis recentibus Christophorsonum,
tanquam summum diligentiae, fidelitatis,
modestiae & singularis (quæ in illo homi-
num genere rara est) in alienis laboribus
vellicandis continentiae exemplar, propo-
nere.

(a) Bibliothec. Cordeſian. pag. 9.

(b) Fini adjicitur Andr. Oliandri har-

monia Evangelica. Ex Rob. Stephani epi-
stolâ præfixâ discimus, cum octo & de-
cem abhinc annis & eo amplius Glossæ
ordinariæ editionem, sed frustra, molit-
um fuisse; eique theologos plûs obtuisse
quàm protuisse.

(c) Præmittitur Martini Bucer ad E-
doardum Foxum episcopum Herephor-
densem epistola data Argentinæ X. Cal.
Sept. M. D. XXXVI.

maniere d'administrer les Sacremens, & celebrer le mariage, & la visitation des malades :
L'Olivier de Robert Estienne. 8.

..... 1553.

Wolfg. Musculi in Decalogum explicatio :
per Ioan. Hervagium. 8.

Basil. 1553.

Exomologesis Deo Opt. Max. carmen : *apud Ioannem Latium, typis Ægid. Dieftb. 4.*

Andoverpæ. 1553.

Francisci Connani Parisiensis consilarii regii, ac supplicum libellorum in regiâ magistri commentariorum Juris civilis Libri decem, duobus seorsim tomis comprehensi ; cum Barthol. Faii regii Lutetiæ consilarii præfatione ad F. Olivarium Franciæ cancellarium de totius juris œconomia : *ex officinâ Typographicâ Michaelis Vasconiani. fol.*

Lutet. 1553.

Placitorum summæ apud Gallos curiæ libri XII. per Joannem Lucium Parisiensem Caterinæ Augustæ à rebus procurandis primarium : *apud Carolum Stephanum. fol.*

Lutet. 1553.

Petri Bellonii Cenomani de aquatilibus libri duo, cum iconibus ad vivam ipsorum effigiem, quoad ejus fieri potuit, expressis : *apud Carolum Stephanum. (a) Oblong.*

Paris. 1553.

Ejusd. de admirabili operum antiquorum & rerum suspiciendarum præstantiâ liber primus, de medicato funere liber secundus, de medicamentis nonnullis servandi cadaveris vim obtinentibus liber tertius ; ad cardinalem Franciscum

Tur-

(a) Carol. Stephanus lectori S. Venit ad nos superioribus diebus Petrus Bellonius, notarum atque abditarum rerum apprime studiosus, cui patronum ac Mœcenatem Crassum aliquem exoptaverim, ut arduos ejus conatus (sunt enim magni admodum sumptus) impensè adjuvet. Is mihi præter avium, quadrupedum, serpentum ac plantarum quarundam icones, mutilam quandam piscium historiam ostendit, superi atque inferi maris miracula referentem. —

Horum pulchritudine vehementer illectus — facere non potui, quin prelum meum & operam meam vehementius expetenti protinus concederem. &c. Itaque non solum characteres atque officinam meam, verum etiam in conscribendis ac disponendis aquatiliis libris omnem operam concessi: hocque maximè studui, nequid in eis confusum, aut præter decorum, perperam inculcatum esset &c. Hunc librum Bellonius Cardinali Castillionæo dicavit.

Kkkk 2

Turnonium : <i>in bibliothecâ Egidii Corrozet. (a) 4. 8. Julii.</i>	Paris.	1553.
Ejusd. de arboribus coniferis; ad Franc. Olivarium Franciæ cancellarium : <i>in bibliothecâ Egidii Corrozet 4.</i>	Paris.	1553.
Apophthegmata septem sapientum , Latinè : <i>apud Guil. Morelium. 8.</i>	Paris.	1553.
Platonis Phædo sive de animo; Græcè : <i>apud Adr. Turnebum. 4.</i>	Paris.	1553.
Idem , Gallicè , per Ludovicum Regium. <i>(b) 4</i>	Paris.	1553.
Theophrasti de Igne , liber , Latinè , Adr. Turnebo interprete ; cum ejusd. annotatiunculis : <i>apud Adrianum Turnebum. (c) 4.</i>	Paris.	1553.
Aristotelis opera , Græcè , sex voluminibus , curantè Camotio : <i>apud Aldi filios , expensis nobilis viri Federici de Turrifanis eorum avunculi. 8.</i>	Venet.	1553.
Pet. Rami Aristotelicarum animadversionum liber nonus & decimus in posteriora analytica : <i>apud Carolum Stephanum. 8.</i>	Paris.	1553.
Les Ethiques d'Aristote à son filz Nicomaque , nouvellement traduites de Grec en François par le Plessis gentilhomme de la maison de Jacques de Hamylton conte d'Aran : <i>imprimé chez M. de Vascofan. 4.</i>	Paris.	1553.
Plinii Naturalis Historiæ liber Septimus , de Homine ; ad vetustos codices collatus , & plurimis locis adhibito judicio diligenter emendatus : <i>apud Thomam Richardum. 4.</i>	Paris.	1553.
Orontii Finæi canonicum Astronomicorum libri duo : <i>apud Michaellem Vascofanum. 4.</i>	Lutet.	1553.
Ejusd.		

(a) Privilegium Ægidio Corrozet soli conceditur; aliqua tamen exemplaria Prevotii nomine signari comperio ex Bibliothecâ Bultell. part. 2. pag. 936. Nec mi-

rum quidem , nam Corrozeto Prevotius excudere solebat.

(b, c) Ad calcem , Excudebatur Lutetia. Parisiorum M. D. LII. Pridis Cal. Januarii.

Ejusd. de duodecim coeli domiciliis, & horis
inæqualibus libellus : *apud Michaelē Vascofa-*
num. 4.

Lutet.

1553.

Procli Sphæra, Latinè Tho. Linacro inter-
prete; cum annotatiunculis, ex publicis præle-
ctionibus Jacobi Tufani, exceptis : *apud Marti-*
num Iuvenem. 4.

Paris.

1553.

Le Prince de Nicolas Machiavelle Secrétaire
& citoien de Florence, traduit d'Italien en Fran-
çois par Guillaume Cappel : *chez Charles Estien-*
ne; [avec privilege (a)] 4.

Paris.

1553.

Herodoti Clio, Græcè : *Excudeb. Christianus*
Wechelus 4.

Paris.

1553.

Le Siege de Mets, en l'an M. D. LII. dédié
au Roy par Berthelemy de Salignac : *chez Char-*
les Estienne. 4.

Paris.

1553.

De bello Melitenfi Nicolai Villagagnonis
commentarius : *apud Carolū Stephanum. 4. Calen-*
dīs April.

Paris.

1553.

Idem, Gallicè : *chez Charles Estienne. 4.*

Paris.

1553.

Commentarii Vincentii Lupani de Magistra-
tibus & præfecturis Francorum; ad Jacobum
Brollatum Archiepiscopum Arclatensem; aucti
& recogniti : *apud Gulielmum Nigrum. 4.*

Paris.

1553.

La Guide des chemins de France, revue &
augmentée pour la troisieme fois; les fleuves de
France, aussi augmentez : *chez Charles Estien-*
ne. 8.

Paris.

1553.

Epistola regis Christianissimi ad amplissimos
sancti imperii ordines : *apud Carolū Stephanum. 8.*

Paris.

1553.

Instructions sur le faict de la guerre &c. de
l'imprimerie de Michel de Vascofan. (b) 8.

Paris.

1553.

Pauli

(a) Hæc verba [avec privilege] in nonnullis exemplaribus omittuntur.

(b) De hoc libro ejusque authore lege, quid scripserim ad editionem anni 1549.

Pauli Jovii historiarum sui temporis tomus primus, libros XXIII complectens : *ex officinâ Typographicâ Michaelis Vascosani*. fol.

Lutet. 1553.

L'Histoire des Indes de Portugal, escripte par Fernand Lopes de Castaneda en Portugais, & traduite en Francois par Nicolas de Grouchy : *impr. par Michel Vascosan. (a)* 4.

Paris. 1553.

Audomari Talæi Rhetorica : *apud Ludovicum Grandinum ; excudebat Martinus Juvenis*. 8.

Lutet. 1553.

Luciani Parasitus, Græcè : *ex officinâ Christiani Wecheli*. 4.

Paris. 1553.

Dionis Chrysostomi Prusæensis Sophistæ, Orationes quinque, scil. de lege, de contuetudine, & tres de fortunâ ; Græcè : *excudebat Christianus Wechelus*. 4.

Paris. 1553.

Isocratis Orationes & Epistolæ, de Græco in Latinum pridem conversæ, nunc recognitæ, per Hieronymum Wolsium Oetingensem : *ex officinâ Michaelis Vascosani*. 8.

Lutet. 1553.

Ciceronis Rhetoricorum libri ad Herennium, & de Inventionem : *Excudit Claudius Calderius Caroli Lotbaringi Cardinalis Typographus*. 8.

in Rhemorum Academia. 1553.

Ejusd. de Oratore dialogi tres, Audomari Talæi explicationibus illustrati : *apud Carolum Stephanum*. 4.

Paris. 1553.

Ejusd. pro C. Rabirio oratio, cum Adr. Turnebi commentario : *apud Adr. Turnebum. (b)* 4.

Paris. 1553.

Ejusd. Oratio in Vatinius, cum argumento

Xico-

(a) Bibliotheq. du Verdier.

(b) Adr. Turnebus lectori. Jam olim hunc commentarium elucubrâram, ignarus à F. Sylvio omnium Ciceronis interpretum diligentissimo & doctissimo explicatam esse hanc orationem : quem cum evulgare pararem, collega mei Petri Rami, hominis philosophiam & eloquentiam unâ professione complexi, pro domus commentarii : audiôque eodem tempore

accuratissimam Sylvii enarrationem extare. His ego deterritus maum commentarium in perpetuum suppressere decreveram. Tandem tamen aliquando ne ista opera, qualiscunque est, periret, publicare eum malui, quam signi & inertis situm in adversariis meis jacentem sinere corrumpi : cui orationis etiam argumentum ex Dione præscripsi. &c.

Xiconis Polentoni & scholiis Barth. Latomi :
ex officinâ Michaëlis Vascofani. 4.

Lutet.

1553.

Ejusd. de lege Agrariâ Orationes tres , Pet.
Rami prælectionibus illustratæ : *apud Ludovicum*
Grandinum. (a) 4.

Lutet.

1553.

Ejusd. in Catilinam Orationes quatuor , Pet.
Rami prælectionibus illustratæ : *apud Ludovicum*
Grandinum. 4.

Lutet.

1553.

Ejusd. eadem cum iisdem : *apud Carolum Ste-*
phanum. 4.

Lutet.

1553.

Ejusd. Lælius : *apud Michaëlem Vascofanum. 4.*

Lutet.

1553.

Ejusd. Academicarum Quæstionum liber pri-
mus cum commentariis Adr. Turnebi : *apud A-*
drianum Turnebum. 4. Calendis Augusti.

Lutet.

1553.

Leodegarii à Quercu animadversiones in Rul-
lianos Pet. Rami commentarios : *apud Michaë-*
lem Vascofanum. 4.

Lutet.

1553.

Orazione di M. Claudio Tolommei , amba-
sciator di Siena , recitata dinanzici ad Henrico
II. Christianissimo Re di Francia : *appresso à*
Carlo Stephano , stampator di sua M. Christianiss. 4.

Parig.

1553.

L'Oraison du Seigneur Claude Tolommei
ambassadeur de Sicne , prononcée devant le roy
à Compiègne , au mois de Decembre l'an 1552.
traduite d'Italien en Langue Francoyse : *chez*
Charles Estienne 4.

Paris.

1553.

Sententiosa poëtarum vetustissimorum , quæ
superfunt , opera ; viz. Theogn. Phocyl. Py-
thagor. Solon. Tyrt. Naumach. Callimach.
Mimnerm. Even. Rhian. Eratosth Panyas. Lin.
Menecrat. Posidip. Metrodor Simonid. Græcè :
apud Adr. Turnebum , typis regijs. 4.

Paris.

1553.

Eadem omnia versibus Latinis à variis inter-

preti-

(a) Ad finem ; Excudebat Ludovicus Grandinus prid. Calend. Novemb. 1553.

pretibus reddita: <i>apud Guil. Morelium. (a) 4. Calendis Augusti</i>	Paris.	1553.
Theocriti poemata, Græcè, cum Græcis scholiis antiquis, & scholiis Joach. Camerarii; eadem Latino carmine reddita, Helio Eobano Hellsio interprete: <i>ex officinâ Petri Brubacchii. 8.</i>	Francos.	1553.
Sophoclis Tragoediæ, Græcè; cum Græcis Demetrii Triclinii scholiis seorsim: <i>apud Adrianum Turnebum, typis regiis. (b) 4. [ad calcem, excudebatur IX. Cal. Jan. M. D. LII.]</i>	Paris.	1553.
Terentii Phormio: <i>apud Vascofanum. 4.</i>	Lutet.	1553.
Horatii Odarum libri quatuor; & Epistolarum libri duo, seorsim: <i>apud Vascofanum. 4.</i>	Lutet.	1553.
Ejusd. liber de Arte Poeticâ, cum commentariis Achillis Statii: <i>apud Martinum Nutium. 4.</i>	Anrv.	1553.
Persii Satyræ, Joanne Murmellio scholiaste; cum Hermannii Buschii Epistolâ primæ Satyræ explanatrice: <i>ex officinâ Christiani Wecheli. 8.</i>	Paris.	1553.
Jani Pannonii Quinquecclesiensis episcopi poemata; & nonnulla Lazari Bonamici carmina: <i>apud Gualterum Scottum. 8.</i>	Venet.	1553.
Lucii Francisci Ducatii Trecæi præludiorum libri tres: <i>apud Joannem Caveiller. (c) 8. XIII. Febr.</i>	Paris.	1553.
Simonis Nanquerii de lubrico temporis curriculo carmen cum commentario familiari; & bucolicon de funere Caroli octavi: <i>ex Typographiâ Matthæi Davidis. 8.</i>	Paris.	1553.
Jacobi Schœpperi presbyteri Tremoniani duæ		fa-

(a) Incidi fortè in dissotas quædam schedas illius gnomologiæ Græcæ, in quibus continebantur Phocylidis poema & aurea Pythagoræ carmina; in 4. quæ diversæ erant editionis, caractere quidem paulò minutiore, sed elegantissimo; qualique Guil. Morelius in excudendis quibusdam authoribus (E. G. Theocrit. ann. 1561.)

usus est.

(b) Hanc editionem Turnebus epistolâ Græcâ nuncupat à Hæmaro Ranconeto præfidi, cujus exemplari adjutus Sophoclem editione donavit, qualem (ut ait) Tragicorum nullus fuerat hætenus adeptus.

(c) Privilegium Benedicto Prevotio conceditur.

sacræ comœdiæ, Jacob fœlicitatis, & Ovis per-
dita: *per Joannem Oporinum*. 8.

Basil.

1553.

De re vestiariâ, vasculariâ & navali, ex Bay-
fio; autore Carolo Stephano: *apud Carolum*
Stephanum. 8.

Paris.

1553.

Jo. Baptistæ Pignæ carminum libri quatuor,
& tres Cœlii Calcagnini, & duo Ludovici A-
reosti: *ex officinâ Erasmiâ Vincentii Valgriffi*. 8.

Venet.

1553.

Pet. Victorii Variarum lectionum libri vigin-
ti quinque: *Excudeb. Laurentius Torrentinus*. fol.

Florent.

1553.

Hephæstionis Alexandrini Enchiridium de
metris & poëmatibus, Græcè, cum Græcis
scholiis: *apud Adrianum Turnebum; typis regiis*. 4.

Paris.

1553.

Basilii Magni de grammaticâ exercitatione li-
ber; & Antonii Lulli in eundem præparatio;
ejusdémque Lulli ad Claudium à Bauma Ar-
chiepiscopum Besuntinum epistola; Græcè: *ex*
officinâ Joannis Oporini. 8. *Mense Maio*.

Basil.

1553.

Alphabetum Græcum: *apud Thomam Richar-*
dum. (a) 8.

Paris.

1553.

Compendium Joan. Despauterii de syllaba-
rum quantitate per Joan. Pellissonem excerptum;
& appendix ejusdem Pellissonis de accentibus:
ex officinâ Simonis Calvarini, in vico Bellovaco, ad
Virtutis insigne. 4.

Lutet.

1553.

Principes de la langue Latine: *par Charles E-*
stienne. 8.

Paris.

1553.

Dictionarium historicum ac poëticum; omnia
gentium, hominum, locorum, fluminum, ac
montium antiqua recentiorâque ad sacras ac pro-
phanas historias poëtarumque fabulas intelligen-
das necessaria vocabula bono ordine complectens:
curâ ac diligentia Caroli Stephani. (b) 4. *Prid. Non.*
Decemb.

Lutet.

1553.

(a) Ad finem, *Excudebat Thomas Richar-*
dus 1552.
Tom. III. Pars. II.

(b) *Carol. Stephanus lectori S. Historicum*
hunc indicem omnium, que hæcenus pro-
dis-
LIII

Bi-

Biblia Latina Vulgata. (a) 8.	Basil.	1554.
Eadem, cum figuris vulgè du petit Bernard : apud Joannem Tornasium. (b) 8.	Lugd.	1554.
Eadem, ex Hebræo, per Castalionem, cum ejusdem annotationibus : apud Joannem Opori- num. (c) fol.	Basil.	1554.
Nov. Testament. Latin. cum scholiis Joan. Benedicti : apud PHILIPPUM RITHOVEUM. (d) 12.	Paris.	1554.
Nov. Testam. Lat. apud heredem Carole Guil- lard. (e) 24.	Paris.	1554.
Idem, Erasmi. (f) 16.	Tigur.	1554.
Psalter. Lat. Gallic. typis Simonis du Bosc & Guilicmi Geroult. (g) 18.	Genev.	1554.
Biblia Gallica Genevensis : chez Francois Per- rin. (h) fol.	Genev.	1554.
Eadem : de l'imprimerie de Jean Crispin. 4.	Genev.	1554.
Et cum præfatione S. Hieronymi : chez Jean de Tournes. (i) fol.	Lugd.	1554.
Et (k) 8.	Genev.	1554.
Nov. Testam. Gallic. Fabri : apud Joan. Gym- nicum (l) 8.	Antv.	1554.
Et apud Jac. Liesvelt. (m) 16.	Antv.	1554.
		Nov.

dierunt, dictionarium longè locupletissimum
plurimum jucunditatis ac facilita-
tis allaturum tibi persuadeas velim : —
à fratre [scil. Roberto Stephano, vid. ann.
1535.] jam pridem inchoatum laborem, at-
que à nobis nunc demum, quàm diligen-
tissimè fieri potuit, dispositum, ac multum
locupletatum &c. Sa. ra prophanis, recentia
veteribus, verisque fabulosa, — pudicis
obscena, receptis obsoleta permiscetur. —
Id enim est indicis proprium nihil, quoad
fieri potuit, omisisse. — Dum in histo-
riarum explicatione, præter ea, quæ propria

vocantur, nomina, etiam res ipsas significa-
re oportuit; fieri non potuit, quin cum pudicis
ac sacris nonnulla etiam parum pudica oc-
currerentur : qualia sunt poetica permuta,
quibus usinam nobis carendum esset. —
Hoc denique tibi bonâ fide pollicemur, nihil
hic esse, quod Christianam (cum quâ non
esse jocandum satis scimus) religionem, aut
principum auctoritatem, doctiorumque fa-
mam ullâ ex parte labefacere possit. Vale.
(a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m) Long. Bi-
bliothec. Sacr.

gata editione : *apud Matthiam Bonhomme. 4.*

Lugd.

1554

Les quatre Evangelistes, avec une exposition continuelle & familiere, recueillie des expositions des plus scavans docteurs Ecclesiastiques; par laquelle on peut voir, combien les Gloses ordinaires & Postilles, que le temps passé on a baillé au peuple Chrestien en lieu de l'Evangelic, l'ontesloingné & d'estourné de Jesus Christ, & en quelles tenebres on l'a mené : *L'Olive de Robert Estienne. (a) fol. le XXV. Jan.*

.....

1554

. Genfis, Latinè, cum commentario Jo. Calvini: *Olivâ Roberti Stephani. fol. XIII. Cal. Aug.*

.....

1554.

Plalmorum libri quinque ad Hebraicam veritatem traducti, & summâ fide parique diligentia à Martino Bucero enarrati; ejusd. commentarii in librum Judicum; & Tzephaniah propheta cum ejusd. enarrationibus : *Olivâ Roberti Stephani. fol. Prid. Id. Mai.*

.....

1554

EXPOSITIO beati AMBROSII episcopi super APOCALYPSIN, nunc primùm in lucem edita: *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascosani. (b) 4.*

Lutet.

1554.

Les Oeuvres de S. Justin philosophe & martyr, mises de Grec en Francois, par Jean de Maumont; avec briefves annotations, & emen-

dations

(a) Expositio hæc, quæ sermone Gallico proponitur, eadem est, ac illa, quæ Latino edita est anno 1553. Nova glossæ ordinaria specimen; & Evangel. Johan. cum comment.

(b) Cuthberti Tonstalli Dunelmensis episcopi præfatio ad Lectorem. Quum monasteria multa circumirem, & bibliothecas, quæ in nonnullis magnâ librorum copiâ repletae celebres habebantur, excuterem, pulverulentos & vetustissimos quosque libros evolvens, si ubi fortè delitescens antiquus auctor occurreret, casu incidi in hunc librum beati Ambrosii episcopi super Apocalypsin &c. Et quamquam Ambrosium Mediolanensem tum styli similitudine, tum industriâ sedulâ referas,

qui dum germanum litera sensum instanter eruere pergit, digredi non solet, sed semper in id quod agit, incumbit; non tamen ausus sum amplius quidquam in titulo operis apponere, quàm quod illic scriptum erat, sed eruditi cujusque lectoris judicio relinquendum existimaui, donec alia exemplaria investigata consulerentur, & rem certius aperirent. — Anno 1546. hoc opus primùm repertum, apud me celatum est aliquandiu, si forte alia exemplaria occurrere possent. Et quia diu multumque quæsita, nondum sunt inventa, non amplius suppressendum censeui, sed in publicum proferendum ad legentium utilitatem impressori fidei dedi, anno 1554. Vale.

dations des fautes : de l'imprimerie de Michel de Vascofan, fol.

Paris.

1554.

Beati NECTARII Archiepiscopi Constantinopolitani ORATIO UNA de jejunio & elemosynâ; & beati Joannis CHRYSOSTOMI ORATIONES SEX, (in Psalm. 39. v. 6. in Psalm. 49. v. 16. de publicano & pharisæo, in Hebr. 10. v. 26. de pretiosa cruce, & quod in eâ gloriandum) hæc nunc primum typis excusæ diligentia Joachimi Perionii; Græcè : *apud Carolam Guillard.* 8.

Paris.

1554.

Et Latinè ab eodem Perionio conversæ : *apud Sebastianum Nivellium.* 8.

Paris.

1554.

Et D. Joan. Chrysostomi duæ homiliae, una in Eutropium & in illud *Adstitit regina* (Ps. 45. v. 9.), altera in Psalmum 101. Latine; & Drama Plochiri Michaelis, Græcè & Latinè; & Jo. Chrysostom. ac Sophron. in laudem S. Crucis ac locus ex Cassiani asceticis depromptus, Latinè; Godefrino Tilmanno interprete : *apud Sebastianum Nivellium.* 8.

Paris.

1554.

Philonis Judæi de vitâ Mosis libri tres, Latinè, Adriano Turnebo interprete Cardinali Odoni Castilioneo dicati; cum quibusdam ad finem emendationibus : *apud Adrianum Turnebum.* 8.

Paris.

1554.

MERCURII Trismegisti Poemander, & Æsculapii definitiones; GRÆCÈ : *typis regis, apud Adrianum Turnebum.* (s) & Latinè, Marsilio Ficino interprete : *apud Guil. Morelium.* 4. 10. Cal. Aug.

Paris.

1554.

Dio-

(s) Λογικὸν Κάρλον ἐπισκόπον Ἐργίαν Ἀγγιλῶν Βεργίαν ἐν περὶ τῆς Ἐρμῆς ὁ Τρισμέγιστος Ἀργύριος ἡ τοῦ γένους τῆς φασὶν ἀνδραγαθίας τὴν ἰσχυρὰν πατερίαν περιέχον πᾶσαι τῆς ὕψους ἡλίου, ἀριστερῆς καὶ δεξιᾶς ἀντιστοιχίαν ἔχοντες καὶ ἐκ πατρίδος συγγεγραμμένα γρά-

ψαι τὴν κατ' ἐκείνην καιρὸν μουσικὴν φιλοσοφίαν τε καὶ θρησκείαν πολλὰ ὥστε τὰ κατ' ἐξοχὴν δύο εἰς τὸ μὲν Ἀσκληπιδίον ἀναλίσκονται, τὸ δὲ Ποιμαντικὸν, καὶ εἰς τὸ παρὸν ὁ πάλας μὲν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν γλῶσσαι μεθερμηνεύθη, ἡ μάλ' ἐξηκριβωμένης, ἐν ταῖς Εὐαγγελίαις παρ' Ἀλφειῶν τοῦ Ρωμαιοῦ τετυπωμένη ὅψις δὲ ποιεῖ καὶ ἐν Φλωρεν-

Dionysii Carthusiani in Evangelium Matthæi enarratio: *apud Andoënum Parvum; excudebat suis typis Mauricius Menier.* 8.

Paris.

1554.

Magnum & Universale concilium ecclesiæ militantis super veritate divinissimi Eucharistiæ sacramenti; authore fratre Benedicto Verniero: *apud Sebastianum Nivellium.* 8.

Paris.

1554.

De veritate Corporis & Sanguinis Jesu Christi in Eucharistiâ, authore Cuthberto Tonstallo Dunelmensi Episcopo; & hymnus in laudem Jesu ab eodem authore carmine incondito editus: *ex officinâ Michaëlis Vascosani.* (a) 4.

Lutet.

1554.

De Origine, continuatione, usu, autoritate atque præstantiâ ministerii Verbi Dei & Sacramentorum; & de controversiis eâ de re hâc sæculo excitatis, ac de earum componendarum ratione; authore Petro Vireto: *Olivâ Roberti Stephani.* fol. VIII. Cal. Feb.

.....

1554.

Defensio Orthodoxæ Fidei de Sacra Trinitate, contra prodigiosos errores Michaëlis Serveti Hispani; ubi ostenditur hæreticos jure Gladii coercendos esse, & nominatim de homine hâc tam impio justè & meritò sumptum Genevæ fuisse supplicium; per Johannem Calvinum: *Olivâ Roberti Stephani.* 8.

.....

1554.

De hæreticis à Civili Magistratu puniendis libellus, adversus Martini Bellii farraginem, & novorum academicorum sectam; Theodoro Bezâ Vezelio auctore: *Olivâ Roberti Stephani.* (b) 8.

.....

1554.

Ca-

Φλωρεντία ἐν τῇ ἐπιχώρῳ διαλέκτῳ πάλιν ἐκ τούτου μεταφρασθέν, καὶ ἐκτυπωθὲν ἐξεδόθη. Περὶ δὲ τῆς τυπώσεως τούτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ φωνῶν, ἐξ ἧς αὐτὴ μεταφρασθέν, ὡς εἶδ' ἔπαις, ἡ ἀμελεία τῆς τυπογραφίας, ἡ καὶ ὀλιγοψύχια, καὶ ὅπως μάλιστα πεποιήται ὅθεν ἡμεῖς... ἀνέθε-
μεν δὲ τὸν τούτου νότον καὶ Ἐκκλησίᾳ τυπωθῆναι τ' εἶναι, καὶ τοῖς ἀποφραγμένοις ἄνθρωποις.

(a) Vidi exemplar, quod sub titulo habebat hæc verba, *Secunda Editio.* Cuth-

berti Tonstalli ad Lectorem præfatio data est anno 1551. Et ad finem hæc addidit: *Hoc opus ab authore absolutum est, anno ætatis sue septuagesimo septimo, qui fuit annus Domini 1551.*

(b) En validissimum protestantium satellitum par! en Ecclesiam revera militantem! en armaturam Evangelicam, quâ Genevenses pastores, magno interea clamore contra papatus tyrannidem (*Calvin. Instit.* l. 4. c. 5.) vociferantes, dimicant! en argu-

Catechismus ab Emanuele Tremellio Hebraicè redditus : *apud Robertum Stephanum. 12. 24. Aug.*

.....

1554.

Hastarum & auctionum origo, ratio ac solennia, autore Junio Rabinio jureconsulto, & apud Petragorios in subselliis Bergeraci causarum capitalium quæstore ac præfecto regio : *apud Carolum Stephanum. 4. Idibus Maji.*

Lutet.

1554.

ARETÆI Cappadocis de acutorum ac diuturnorum morborum causis ac signis libri quatuor, & totidem de eorundem curatione, GRÆCÈ, ex bibliothecâ regiâ : *apud Adrianum Turnebum. (a) 8.*

Paris.

1554.

RUSI Ephesii libri, de vesicæ renûmque morbis, de purgantibus medicamentis, de partibus corporis humani; & SORANI de utero & muliebri pudendo; GRÆCÈ; ex bibliothecâ regiâ : *apud Adr. Turnebum. 8.*

Paris.

1554.

Aretæi libri octo, & tres Rusi de partibus humani corporis, Latinè, Junio Paulo Crasso Patavino interprete; accessere, quæ Crassus non vertit, aliquot Aretæi capita, & duo reliqui Rusi libri, Latinè : *apud Guilieum Morelium & Jacobum Puteanum. (b) 12.*

Paris.

1554.

ORI-

argutos æquitatis non minùs quàm religionis reformatores, qui persecutionem, dum patiuntur, oderunt; dum exercent, amant!

(a) Præfigitur Græca Jacobi Goupyli Medici ad Odonem Castilionæum Cardinalem epistola, in quâ scribit se adjutum fuisse regie bibliothecæ exemplaribus, & duobus aliis, quorum unum à Capello medico obtinuerat, alterum sumptibus suis comparaverat.

(b) Præfigitur Junii Pauli Crassi ad Albertum seniore Marchionem Brandenburgensem epistola; in quâ scribit, se annos propè viginti in academiâ Patavinâ Hippocraticam medicinam publicè interpretatum fuisse. — Postea quendam fortè librum Græcè manu scriptum, veterrimum & ca-

riosum in manus suas incidisse, in cuius fronte nomen Aretæi Cappadocis erat inscriptum: — non sanum, non integrum, sed maleis mendis inquinatum, multis magnisque vulneribus concisum & laceratum. — Quàm multos (inquit) in eo transferendo labores tulerim, quantum temporis atque olei absumpserim, vix queam dicere, cum plurimis undique vulneribus confusus esset. Ex tribus tamen collatis exemplaribus multa, quæ deficiebant, restitui; quæ erant depravata, castigavi; quæ confusa erant, in ordinem redegi: per conjecturas etiam certissimas ab artis medica peritiâ desumptas, non paucos locos librariorum incuriâ vitiatos antiqua & sana lectioni restitui. De quibus autem ambigebam, neque sinceram veritatem eructo, mihi quæpenitus satisfacere poteram,

ORIBASII SARDIANI SYNOPSEOS ad
Eustathium filium libri novem, LATINÈ,

Joanne

eos asterisco notavi; aliorumque judiciis pensandos castigandosque reliqui. — Libellus præterea quidam Ruffi Ephesii de medicinalibus appellationibus inscriptus Francisci Frizimelici medici nobilissimi operâ cum ad me allatus esset, eum quoque eadem de causâ Latinitate donandum, Aretæque ad iungendum esse iudicavi. — Hic multos de medendi facultate libros eruditissimè composuit. — Verùm ex tot ejus libris hic unus (quod ego sciam) vix reliquus est: in quo singularum corporis partium Græca vocabula enumerat; necnon & earum positum, figuram, numerum, usum, facultatesque declarat. — Te potissimum delegi, cui has lucubrationes meas dicarem — ob tuam erga omnes, sed præcipuè literarum cultores, munificentiam — Plurimos enim arte suo non in Germaniâ modo verùm etiam Italia Gymnasiis uberrimè fovisti atque sustentasti: scholam Regiomontanam instituisti, doctissimisque viris undique accitis exornasti: bibliothecam quibuslibet veterum scriptorum libris refertissimam profusissimis impensis condidisti &c. Hanc horum medicorum versionem Crassus primùm edidit (Fabric. Biblioth. Gr. lib. 4. c. 3. p. 101.) Venetiis 1552. 4. Ad finem autem Morelianæ editionis inferuntur Annotationes locorum, qui in Aretæi codice Græco ab interpretatione Crassi discrepant, autore G. Ad. T. (id est, ut puto, Guilhelmo Morelio Titiano. Vide Histor. Typographor. aliq. Parisiensi. p. 33. not. 6) qui istis annotationibus subiecit hæc: *Latina cum Græcis conjungentes cursim hac observavimus, hicque adnotavimus, non ut aliquid interpretis bono (scilicet Junio Paulo Crasso) detraberemus, cujus meditatio docta non mediocriter nobis in * edendis Græcis profuit; sed ut ipse his pauculis admonitus, in studiorum gratiam, dum vita superest, opus recognoscat, & melius, quàm quivis alius, inchoatum opus tandem absolutum amittat.* Hanc monitionem ægre tulit Crassus, à medico quodam (ut ait) Gallo datam; quasi quidem eam non Morelius, sed Goupylus ipse scripsisset. *Me bonum (ait Crassus) interpretem appellare non recusavi, &*

à nostrâ versione, quam ipse doctam meditationem vocat, se in edendis Græcis non mediocriter ad iutum fuisse confitetur. Hisce quidem verbis amicum erga nos animum præ se tulit, sed amici operam nequaquam exhibuit. — Nam si amico in me animo fuisset, me per litteras commonescere, & nonnulla errata mihi detegere, neque ea priusquàm à me responsum acciperet, vulgo patefacere debuit. — Sed illud, quod plerisque hominibus accidere consuevit, hominem impulsit, ut in alienam sogetem falcem immitteret; studium videlicet captanda gloriolæ, & alienis detegendis vitiis (quo nihil facilius ac jucundius esse potuit) ostentandi ingenii affectatio. Lege pura apud Clariss. Fabric. bibliothec. Græc. in loco suprâ proximè citato. Crassus duplici beneficio lectores suos demeruisse, si suâ cum versione Græcum unâ, quo usus est, emisisset manuscriptum. Sæpe equidem dubitavi, mirarène magis an indignarer, quod viri aliquot eruditi, cum quendam scriptorem ex suâ in aliam linguam ab ipsis traductum typis essent mandaturi, non textum etiam vulgare voluissent. An æquè est comparatum, ut versio quamlibet elegans luce donetur, & ipse, ex quo nata est, textus tenebris promatur? Magni præterea refert textum ab interprete produci, cum hic auctoritatem nullam illius testimonio potentior ad fidem suæ interpretationi faciendam queat adhibere. Denique cum is sit Typographiæ usus, ut veterum monumenta in manus quamplurimorum perveniant, & à suarum latebrarum situ & squalore extrahantur ab interitu iis imminente vindicti; iniquus sanè is mihi videtur, qui auctorem aliquem legi dignum nactus & interpretatus, suam interpretationem in multa exemplaria transfundendo ab injuriâ temporis & oblivionis asserit, auctoris verò ipsius archetypo publicam lucem & notitiam invidet. Momenti etenim multo majoris est hujus quàm illius jactura: uno interprete amisso, plures alii non deerunt; utici auctoris damnum mille non rediment interpretes.

* Si hæc dicuntur à Guil. Morelio, non à Goupylo, credendum est Adrianum Turnebum in Græco Aretæi textu edendo Guilhelmi Morelii operâ utrum fuisse.

Joanne Baptistâ Rafario Novariensi medico interprete: in officinâ Andoëni Parvi; excudebat suis typis Mauricius Menier. (a) 12. Octavo Cal. Aug.

Lutet.

1554.

Joannis Bacchanelli Regiensis de consensu medicorum, in curandis morbis, libri quatuor; & in cognoscendis simplicibus, liber unus: apud Carolum Stephanum. (b) 12. Idib. Septemb.

Lutet.

1554.

Car. Stephani de Latinis & Græcis nominibus arborum, fruticum, herbarum, piscium & avium liber, ex Aristotele &c. cum Gallicâ eorum nominum appellatione; quarta editio: apud Carolum Stephanum. 8.

Lutet.

1554.

Ejusd. Prædium Rusticum: apud Carolum Stephanum. (c) 8.

Lutet.

1554.

Les treze livres des choses rustiques de Palladius Rutilius Taurus Æmilianus, traduits nouvellement de Latin en François par Jean Darces aumosnier du Cardinal de Tournon: de l'imprimerie de Michel de Vascosan. 8.

Paris.

1554.

Septem sapientum & eorum, qui cum iis adnumerantur, apophthegmata, consilia & præcepta; & Sôsiadis præcepta septem sapientum; Græcè: apud Guil. Morelium 4. Calend. Febr. 1554.

Paris.

1554.

Platonis Phædo, Latinè, Marsilio Ficino in-

ter-

(a) Cosmo Medici duci Florentie Jo. Bapt. Rafarius S. P. D. — Libellos aliquot admodum adolescens de Græcis Latinos feci; & Græcas literas multos annos in academiâ Ticinensi publicè docui: quo etiam munere in hac urbe clarissimâ nunc fungor. — Nicolaus Sammichellius Novocomensis vir singulari medicina multarumque artium ac scientiarum cognitione peritissimus — Oribasii codicem pervetustum, quem olim ex Græciâ deportaverat, mihi accommodavit. — Videbam multas causas esse, quam ob rem Oribasius medicus tibi esset dedicandus. &c. Quadam etiam nam mediocris inter medicum & Medicem intercedit similitudo. &c. Venetiis, Calen. Decemb. M. D. LIII.

(b) Epistolæ duæ præfiguntur; prior Caroli Stephani quâ lectorem rogat, ut nihil ob sermonis venustatem (qui in Bacchanello haud ita fortasse terius atque expolitus esse videbuntur) judicii atque auctoritatis illi adimat: posterior Bacchanelli ad Joannem Scutellarium medicum data 5. Calend. Maji. 1550.

(c) Hic liber complectitur eos omnes de re rusticâ Tractatus, quos sigillatim Carol. Stephanus hætenus evulgaverat, decem his capitibus. Continetur capite 1. Hortus: 2. Seminarium: 3. Vinetum: 4. Ager: 5. Pratium: 6. Lacus: 7. Arundinetum: 8. Sylva: 9. Erusetum: 10. Collis.

Tom. III. Pars II.

Mmm

- terprete: *Excudeb. Gulielmus Morelius. 4.* Paris? 1554.
- Sebastiani Foxii Morzilli Hispalensis in Platonis Timæum commentarii: *ex officinâ Joannis Oporini. fol.* .. .. . Basil. 1554.
- Arriani Nicomediensis de Epicteti præceptoris sui dissertationibus libri III. nunc primum in lucem editi Græcè & Latinè, Jacobo Scheggio Medico Physico Tubingensi interprete; unâ cum Epicteti enchiridio Græcè & Latinè, Politiano interprete: *ex officinâ Joannis Oporini. 4. Mense Martio.* .. .. . Basil. 1554.
- Aristotelis de moribus ad Nicomachum libri decem, Græcè; cum variantibus lectionibus codicum tum Victorianorum, tum aliorum: *apud Adr. Turnebum; typis regiis. 4. Idibus Aug.* Paris? 1554.
- Ejusd. Politica. Latinè, à Jac. Lod. Strebæo nomine Joannis Bertrandi senatoris judicisque conversa; quibus accessit, quid inter Strebæum & Perionium non conveniat in illorum interpretatione: *apud Vascofanum. 4.* .. .. . Lutet. 1554.
- Ejusd. Topicorum libri octo, cum Alexandri Aphrodisiensis explicatione; Latinè; septimum Muretus nunc primum Latinè & eleganter interpretatus est; in cæteris libris usitatam interpretationem secuti sumus, sed multis partibus, quàm antea, emendatiorem: *Joan. Gryphius excudebat. fol.* .. .. . Venet. 1554.
- Les Oeconomiques d'Aristote traduites par Gabriel Bounin: *imprimées chez Vascofan. (a)* Paris. 1554.
- Cutheberti Tonstalli Compendium & Synopsis in decem libros Ethicorum Aristotelis: *ex officinâ Michaëlis Vascofanis. 8.* .. .. . Lutet. 1554.
- Plutarch. de garrulitate, & esu carniûm, Latinè, Lodoico Russiardo interprete: *apud Sebastianum Gryphium. 8.* .. .. . Lugd. 1554.
- (a) Biblioth. de la Croix du Maine. Jaco-

Jacobi Carpentarii animadversiones in libros tres dialecticarum institutionum Petri Rami : *apud Thomam Richardum. 4.*

Paris. 1554.

Euclidis Elementa quædam Arithmetica, ex quindecim ejus elementorum libris collecta, Græcè & Latine : *apud Vasosanum.*

Lutet. 1554.

L'Algebre de Jaques Peletier, departie en deux livres: *par Jean de Tournes. (a) 8.*

Lyon. 1554.

PROCLI Diadochi PARAPHRASIS in quatuor Ptolomæi libros de Siderum effecti-
bus; GRÆCÈ : *apud Joannem Oporinum. (b) 8.*

Basil. 1554.

De AGRO-
RUM conditionibus, & constitu-
tionibus LIMITUM, Siculi Flacci liber unus,
Julii Frontini liber unus, Aggeni Urbici libri
duo, Hygeni Gromatici libri duo; ordines fi-
nitionum ex variis authoribus; omnia figuris il-
lustrata; veteris cujusdam authoris de generibus
lineamentorum; ex Euclidis lib. I. *περὶ λεγόμενα*
& *αἵματα*; de mensuris & ponderibus ex vo-
luminibus virorum eruditorum excerpta : *apud*
Adr. Turnebum. (c) 4. VIII. Cal. Decembr.

Paris. 1554.

Lcs

(a) In hōc libro scribendo author usus est novâ illâ orthographiâ, quam Ludovicus Maigret primus inducere conatus est anno 1545. (Lege *Jugemens des Savans* Tom. 2. Pag. 648.) Scilicet ut scribendi ratio pronunciationi accommodaretur

(b) Hieronymo à Comerstat S. D. Philip-
pus Melanthon. — Exemplum Procli,
quod nobis dedisti, manu Jacobi Questbergii
scriptum est. Tibi autem & deo & habeo
gratiam, quod hunc Procli commentarium
voluisti edi in publicum, ut legi à multis
possit &c. Calend. Septemb. 1554. In hac
epistolâ Melanthon Jacobi Questbergii no-
titiam tradit.

(c) Cardinali & principi Carolo à Letha-
ringiâ, Petrus Gallandus S. P. D. Cùm
ante annos decem, pace inter Carolum Cæ-
sarem & Franciscum regem sancitâ, ego &
Adrianus Turnebus Belgica Occidentalis ali-
quos oppida perlustrarem, & in singulis
monasteriis libros veteres, veluti canes sa-

gaces in lustris feras, diligenter conquire-
mus, in divi Bertini apud Audomari Pha-
num bibliothecâ, inter veneranda vetustatis
monimenta, situ & pulvere obdulta, volu-
men unum, quod varios libros eòque ma-
jore ex parte non antè visos continebat, in-
venimus. In eo siquidem erant Sicutus Flac-
cus, Frontinus, Aggenus, Hygenus, alii
item varii auctores ejusdem ferè argumenti
&c. Eos, huc transferendos esse, monachis
permittentibus, duximus. Quos savi in
manus sumptos, cùm admodum vitiatos &
multis modis deformatos deprehendissemus,
ingenti fructu, qui ex his capi possit, exci-
sati, divisis velut partibus accuratius legen-
dos, & quæ animadvertenda duxissemus,
communicanda inter nos esse judicavimus.

— cùm dignos judicarem, qui emen-
datiores in omnium manus pervenirent,
sculptis figuris, quibus singula illustrarentur,
omnes typis excudendos esse statuiamus Qui-
bus jam ad finem perductis, cùm quadam

Mmm 2

alia

Les observations de plusieurs singularitez & choses memorables, trouvées en Grece, Asie, Judée, Egypte, Arabie, & autres pays estrangers, redigées en trois Livres par Pierre Belon du Mans, revceuz de nouveau & augmentez de figures: en la boutique de Gilles Corrozet; imprimé par Benoist Prevost, pour Gilles Corrozet & Guillaume Cavellat libraires. 4.

Paris.

1554

Joan. Bapt. Egnatii, de exemplis illustrium virorum Venetæ civitatis, atque aliarum gentium, libri novem: in officinâ Audoëni Parvi; excudebat suis typis Mauricius Menier. (a) 12. Sexto Caiendas Octobris.

Paris.

1554

Sept

alia argumenti serè ejusdem, Epaphrodisi, Vitravii Ruffi, Simplicii, Balbi, Hygeni de castris metandis, quem insigniter obscurum & corruptum obiter legisse, & in compendium contrahere voluisse, Gramaticumque etiam appellasse Volaterranus videtur, nobis oblata essent, quemadmodum his adjungi possent, rationem inire copimus. Verum ita depravata omnia, mutila & lacera deprehendimus, ut nisi repositis, qua deessent, queque depravata essent, correctis, frustra omnino à quoquam in manus sumerentur. Itaque donec oblato meliori exemplari, & per majus otium alicui forma restitui possent, in aliud tempus eorum editionem distulimus. Hosce verò, quond in re valde depravata fieri potuit, castigatos, & à mendis, quibus scatebant, bonâ ex parte repurgatos, ut interire, aut latere diutius sineremus, forentum omnino non duximus. &c. Parisiis, à collegio nostro Becodiano. X. Cal. Decemb.

(a) Petro Francisco Contareno avunculo, Marcus Molinus Marci procuratoris filius S. P. D. — Egnatius conscripsit novem libros exemplorum ex Valerii Maximi præscripto. Sumpsit primum religionis exempla ab ipsis nobis incunabulis. Deinde quacunq; vel nostrâ vel patrum, vel etiam superiore aetate ubique gentium atque locorum digna relatione gesta sunt, miro animi candore trattavit &c. Utinam tantus vir longissimo ævo dignus tantum adhuc vivisset, quantum emendandis his libris cor-

rigendisq; fuisset satis! — quum sapissime diceret, jam sibi nihil esse quod viveret, nisi ut huic operi extremam manum imponeret. &c. Quos libros pater meus, ne quo thesauro mortales omnes ditari possent, illum penè se continere videretur, quam primum typis committendos curavit. Nos autem, quibus hac provincia à patre demandata fuit, sedulo ac pro virili unâ cum præceptore dedimus operam, ut quàm emendatissimi prodirent. — Ita erant ab exceptore nescio quo imperito pessimè multati, ut sæpe mihi divinandum fueris. &c. Venetiis, ex ædibus Marci Molini, Divi Marci procuratoris. Die 10. mensis Aprilis. 1554. Deinde sequitur Egnatii vita breviter descripta; quam hic in brevius compendium redactam lector haud ægre accipiet. Joannes Baptista Egnatius presbyter Venetiis ortus Egnatiâ familiâ, quadraginta serè annos humaniores literas professus est, & ex senatûs decreto, docentis aures nummis quotannis, postquam publico munere defunctus esset, quoad vixisset, donatus. Omnia eius bona ex edicto decemviralis consilii publico censu exempta sunt. Tres patricii sanguinis familias, Molinam, Lauretanam, & Bragadenam supremis tabulis honoravit. Reliquis novem libros de exemplis illustrium virorum; & septuaginta Orationes, quæ propediem in lucem prodibunt. Obiit Eugenarius Francisco Donato Veneto Duce decessit, secundâ Julii mensis, anno millesimo, quinquagesimo tertio.

Sept Livres des Histoires de Diodore Sicilien
nouvellement traduyts de Grec en Francois, par
Jacques Amyot: de l'imprimerie de Michel de Vas-
cosan. (b) fol.

Paris. 1554.

Pauli Jovii Historiarum sui temporis tomus
secundus: ex officinâ Typographicâ M. Vascosani.
fol.

Lutet. 1554.

Arnoldi Ferroni de rebus gestis Gallorum li-
bri novem; tertia editio nunc recens aucta &
recognita: ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vas-
cosani. fol.

Lutet. 1554.

Dionysii Halicarnassæi SCRIPTA quædam
CRITICA, Græcè; scilicet, Proœmium Dio-
nysii de antiquis Rhetoribus Tractatus, quod
deest in impressis libris; Dionysii responsio ad
Cn. Pompeji Epistolam de Platonis stylo; ejus-
dem comparatio Herodoti cum Thucydide, &
Xenophontis, Philisti, Theopompi, inter se;
ejusdem ad Ammæum epistola, adversus eos qui

Dè-

(a) Diodore avoit escript quarante livres.
Les six premiers se trouvent enco-
re en Grec, escripts à la main, & ont esté
traduits en plusieurs langues. Les
quatre suivans jusques à l'unzième
je n'ay encore vûz nulle part. Les cinq
prochains jusques au seizième
se trouvent Grecs escripts à la main; & y a
eu (a) quelqu'un qui en a tourné deux &
demy en Latin assez malheureusement.
Ce sont les cinq, que nous avons
présentement traduits en nostre langue Fran-
coyse, les ayant recouvez de la librairie de
saint Marc à Venise, avec le seizième &
le dixseptième, mais ces deux là ont esté
imprimez (b) en Grec il y a long temps,

& traduits en (c) Latin. Aussi ont esté im-
primez le dixhuit, le dixneuf, & le ving-
tième, & ont esté tournez en nostre vulgai-
re par feu messire Claude de Seyssel jadis ar-
chevesque de Thurin &c. Pour ce que l'exem-
plaire original s'est trouvé en quelques en-
droits desectueux, & corrompu en plusieurs,
sans que nous l'ayons scu restituer ne cor-
riger par conjecture ou collation d'autres
exemplaires, nous prions les lecteurs de se
vouloir contenter de la traduction telle, que
nous leur avons peu bailler pour le present,
en attendant qu'avec l'ayde de quelque plus
fidele & plus entier exemplaire nous la leur
puissions donner meilleure.

(a) Non cenô assequi possum, cujus interpretis nomen hic celavit, nisi is sit Bartholomæus sive
Angelus Colpus Rononienfis, quem Latine vertisse libros XVI. & XVII. eusque cum Johanne Mona-
cho de vitâ Alexandri Magni. edidisse & Jacobo Bannisso Maximiliani I. imper. à secretis dicasse Basîl.
1537. 1538. 1545. fol. in Fabric. Biblioth. Gr. l. 3. c. 31. p. 775. legimus.

(b) Libros 16. 17. 18. 19. 20. Græcè primus vulgavit Vincentius Oblopcus (Basileæ typis Joh. Opo-
rini sumptu Roberti Winter 1539. 4.) à Jano Pannonio quondam Quinque-ecclesienfi episcopo ab inte-
ritu vindictos & deinceps à Joh. Alexandro Brullicano sibi per Joh. Petreium communicatos. Læge:
Clariss. Fabric. Biblioth. Gr. in loco modo citato.

(c) Edigio Latina prodit sub Poggi nomine per Pincium Venetis 1593. fol. Versionem hanc quidam
tribuant Joanni Fhæz Anglo, Læge Clariss. Fabric. Biblioth. Gr.

Dionysii LONGINI Rhetoris liber de SUB-
LIMI Orationis genere, GRÆCÈ, nunc pri-
mum à Francisco Robortello Utinensi in lucem
editus: per Joannem Oporinum. (a) 4.

Basil.

.....

Jovitæ Rapicii Brixiani de Numero Oratorio
libri quinque, ad Reginaldum Polum Cardina-
lem; ejusdem paraphrasis in Psalmos (1. 2. 3.
4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 23. 54. 71. 92. 103. 104.
112. 114. 128. 135. 137.) Davidis, & alia quæ-
dam carmina sacra: in ædibus Pauli Manutii, Al-
di filii, fol.

Venet.

1554.

Æschinis & Demosthenis contrariæ orationes
in Ctesiphontem & pro coronâ, Latine, Joac-
himo Perionio interprete; ad Othonem Castu-

lonium

que hic apposui, de scriptoribus Græcis elo-
gia, ne te lateret, lector, locum, unde ea
sumpsissem, tibi indicavi. Nam quum stu-
diosè cum aliis libris, tum Dionysii Halicar-
nassii exemplaria conquirerem de arte Rhetorica,
qua passim in Italia bibliothecis extant;
venis tandem in manus meas unum,
in quo non ea, que maximè reperta deside-
rabam, sed hæc de scriptoribus Græcis elogia
inveni. Cui tamen exemplari siquis fidem
derogare velit, Dionysio hæc adscribenda ne-
gans, fateatur rectè necesse est aliusque esse,
qui ab eo acceperit, quum eadem hic de mu-
ltis scriptoribus breviter dicta reperiantur,
qua alibi fusius apud ipsum Dionysium.
Quintilianum hinc multa etiam mu-
tuatum constat. Utriusque verba hic
adscribere, & inter se conferre operæpretium
pudeat &c. Ad calcem emendationum,
in plerisque exemplaribus apparet trunca-
tum esse folium; in quo, ubi est integrum,
planè liquet Henricum Stephanum hujus
libri impressorem fuisse. De Maximo illo,
cujus opus Rhetoricum unà cum Dio-
nysii Tractatibus editur, sic Suidas:
Μάξιμος, ἡ περὶ τῆς ἑβδμήτης, φιλόσο-
φος, διδάσκαλος Ἰουλιανῆς καίσαρος τῷ πα-
τρὶ, ἔγραψε περὶ ἀλόγων ἀντιθέσεων,
περὶ καταρχῶν, περὶ ἀειδμῶν, ὑπόμνημα
ὡς Ἀριστοτέλης, καὶ ἄλλα τὰ πρὸς τὸν αὐ-
τὸν Ἰουλιανόν. Clarissimus & doctissimus
vir Albertus Fabricius in Bibliothecâ Græcâ

ea [vide lib. 3. cap. 20. p. 514 & lib. 5.
cap. 25. p. 414. & cap. 30. p. 769.] è co-
dice Mediceo Maximi illius Poëma Astro-
logicum περὶ καταρχῶν edidit: & indè,
ejusdem opus περὶ ἀλόγων ἀντιθέσεων (quod
nondum viderat; esse etiam Astrologici
argumenti putavit. Et quis, nisi certò
comperiat, eundem authorem de argu-
mentis adedò dissimilibus, de Astrologiâ &
Rhetoricâ, egisse crediderit?

(a) Annotationibus Latinis in margine ap-
positis, qua instar commentariorum sunt,
illustratus. Nam ex iis methodus tota libri,
& ordo questionum, de quibus agitur, om-
nèsque ratio præceptionum, & alia multa co-
gnosci possunt.

S. R. E. CARD. RANVATIO
PET. ALOYSII PLACENTI-
NORVM PARMENSIVM Q.
DVCIS F. PAVLI III. PONT.
MAX. N. FARNESIO: DIO-
NYSII LONGINI RHET. AN-
TIQVI OPVS HOC REDIVI-
VVM, ANTEA IGNOT. OPE-
RA INDVSTRIA Q. SVA E
TENEB. IN LVCEM EDVCT.
ATQ. EXPOLIT. DAT, DO-
NAT, DICATQ. FRANCISC.
ROBORTELLVS VTINEN.
ROMVLI MASAEI VTINEN.
ALVMNVS: &c. PATAVII,
NONIS AVG. MDLIII.

lonium Cardinalem : *apud Michaëlem Vascofanum. 4.*

Lutet.

1554

Dionis Chrysostomi Orationes LXXX. Græcè : *apud ANDREAM WECHELUM, sub Pegaso, in vico Bellovacæ. (a) 4.*

Paris.

1554

Ejusd. Orationes quinque, scil. de lege, de consuetudine, de fortunâ tres; Latinè; Renato Guillonio Vindocinensi interprete : *apud Andream Wechelum. 4.*

Paris.

1554.

Ciceronis Topica, cum enarrationibus Barth. Latomi & Phil. Melanchthonis. ac Christ. Hegendorph. scholiis : *apud Michaëlem Vascofanum. 4.*

Paris.

1554.

Ejusd. Orationes pro P. Quintio, Sext. Roscio, Q. Roscio, Verrinæ septem, pro M. Fonteio, A. Cæcinâ, lege Maniliâ; cum Francisci Hotomani commentariis : *Olivâ Roberti Stephani. (b) fol. Id. August.*

.....

1554

Ejusd.

(a) Sciat lector in hœc libro contineri tantum septem orationes, scil. de regno, quatuor; Agamemnon; Diogenes; & de consultatione. Octoginta quidem promittit titulus, cui adnexuit Andreas Wechelus hanc ad Græcæ Linguæ studiosos epistolam. *Dionis Chrysostomi orationes aliquot * superiore anno edidimus : quæ cum tanto studio à vobis exceptæ essent ; opera pretium nos facturos arbitrati sumus, præferim ad id viris doctis nos adhortantibus, si ceteras omnes auctoris hujus orationes vobis describendas curaremus. Ac ne ullâ ex parte studium aut officium nostrum requireretur, primum quidem operam dedimus, quoad ejus à nobis fieri potuit, ut scriptor & verborum concinnitate & sententiarum acumine præstans industriâ nostrâ commendatior in manus vestras veniret ; deinde ne quinquam sumptibus oneraremus, singulas quoque orationes separatim describi voluimus : ut si quis auctorem hunc universum, siue partem*

aliquam ejus cognoscere studeat, nihil prorsus, quod à nobis præstari possit, desideret.

(b) Hoc vocatur in titulo, *Franc. Hotomani commentariorum in orationes M. T. Ciceronis volumen primum*. Plura nondum vidi, nec scio, an unquam ediderit. Joanni Lucanio Franciscus Hotomanus S. Annus serè agitur quartus, ex quo ad Latinæ Linguæ docendæ munus delectus — Ciceronis Orationum interpretationem suscepi. Earum codicem paulò antè nactus eram per-
vetusum, in quo locis innumeris incredibilem scripturæ dissimilitudinem ac varietatem offenderam &c. Adhibui aliorum quorundam Manuscriptorum codicum, & eorum qui ex impressorum officinis prodierant, numerum non parvum. Cognovi in impressis libris tantam repugnantiam ac dissensionem, ut ipse (opinor) Tullius, si revivisceret, sua hæc scripta vix agnitus esse videatur. &c. Variis lectionibus unum in locum collatis inter seque comparatis, eam quam optimam & synce-

* Nescio, an velit orationes quinque ab ipsius patre Christiano Wechelo ann. 1553. editas. Anno 1553 librum nullam novi sub Andree Wecheli nomine; quem ante ann. 1554. excodisse vix credo; nam Joann. Quintini Hædus Speculum ex illius officinâ prodit in 4. ann. 1559. (ut in Bibliothec. Tellesian. p. 166.) non (ut apud la Caille p. 126. errore Typographico) 1550.

Ejusd. de Fato liber, Pet. Rami prælectionibus explicatus; editio secunda: *apud Vascofanum*. 4.

Lutet. 1554.

Ejusd. de Legibus liber primus, Pet. Rami prælectionibus illustratus: *ex officinâ Michaëlis Vascofani*. 4.

Lutet. 1554.

Adr. Turnebi Apologia adversus quorundam calumnias, ad librum primum Ciceronis de legibus: *apud Adr. Turnebum*. (a) 4.

Paris. 1554.

Rapport de Demosthenes & Cicero, à la traduction d'aucunes leurs Philippiques, par Jean Papon conseiller du Roy, juge de Fourestz:

par

syncerissimam esse judicavi mentique Ciceronis maximè accommodatam, excerpti. Sed quoniam nondum eam vel eruditionem vel auctoritatem adeptus eram, ut Ciceronis castigatas orationes in meo nomine apparere vellem; librum Roberti Stephani Typographorum omnium facile principis, quem ipse anno M. D. XLIII. edidit, & omnium optimum atque incorruptissimum esse constabat, delegi: ad ejus scripturam ac Lectionem notas illas meas castigationum adhiberem: ut siquid forè offendifsem, modestiam tamen ac pudorem, quem mihi natura attribuit, retinerem; neque eorum arrogantiam ac temeritatem imitarer, qui simulatque corruptum aliquid esse suspicantur, continuè delendum, & aliud quiddam in illius locum reponendum putant. Et quoniam in his XIII. primis orationibus multa esse obscura intelligebam, operæpretium me facturum putavi, si interpretationem difficultum locorum adjungerem; præsertim quum adhuc commentarii in eas quidem orationes nulli, quod sciam, scripti sint nisi & ab hominibus * juris civilis imperitis, & ab iis, qui præclarè suo se munere perfunctos arbitrantur, si aliquos in locis figuras Græcè nominarent: quasi verò magna pars earum orationum ab ignaro juris civilis possit, quum in causâ Q. Roscii &c. in Oratione pro Catinâ &c. In quâ qui-

dem oratione, cui unquam nostrorum interpretum in mentem venit suspicari, quod nos aperitè docuimus, Ciceronem malam iniquamque causam defendere. &c. Nam quòd aliorum interpretum ratio hac fuit, ut rhetorica artificium ac figuras in hisce orationibus demonstrarent, eorum ego exemplum ne imitarer, pluribus de causis adduci non potui: primum quia docere hoc tempore rhetoricam non institui; sed aut menda ex his libris tollere, aut locos obscuros & difficiles aliquâ interpretatione explicare. &c. Vale. Id. Anast. M. D. LIII. Lectori. In hisce commentariis librum à Rob. Stephano postremum editum secuti sumus, cujus folia paginis complicantur senis denis &c. Hotomanus suos in Verrinas commentarios Theodoro Beza peculiari nuncupavit epistolâ III. Id. Feb. M. D. LIII. datâ.

(a) Controversia magna inter Turnebum, & Ramum cæteroque ejus calumniatores ea erat; quòd hi affirmarent, negaret ille, à Cicerone scribi lib. 3. de legib. nihil à veteribus Stoicis ad hunc usum popularem & civilem de repub. esse disputatum: & Ciceronem Platonicos & Aristotelicos, non Stoicos, imitatum fuisse. Conferat lector de totâ hac disputatione argumenta in Turnebi & Rami commentariis tradita.

* Judicet, cui vacaverit, lector, an hæc Hotomani de Ciceronianorum orationum interpretibus censura non duricula paulò videatur. Certe Petrus Pellicanus, cujus in Orationem pro Catinâ anno 1540 prodierunt commentarii, non erat juris civilis imperitus; uti ex ipsius ad lectores epistolâ commentariis præfixâ constat.

par Maurice Roy & Loys Pefnot. (a) 8.

Lyon.

1554.

Quintiliani Institutionum Oratoriarum libri XII. in commentarios redacti, Petro Paulo Vergerio auctore; ex bibliothecâ Joann. Tillii episcopi Briocensis: apud Guil. Morelium. (b) 8.

Paris.

1554.

Paradoxes [de Charles Estienne] ou propos contra la commune opinion, debatuz en forme de declamations forenses; reveuz & corrigez pour la seconde fois: par Charles Estienne. 8.

Paris.

1554.

Paradoxe; que le plaider est chose tres utile & necessaire à la vie des hommes: par Charles Estienne. 8.

Paris.

1554.

Defense pour le roy tres-Chrestien contre les calomnies de Jacques Omphalius: chez Charles Estienne. (c)

Paris.

1554.

Lettres au Cardinal de Ferrare sur le voyage

de

(a) In hoc libro Philippicæ orationes, secunda & tertia Demosthenis, secunda Ciceronis, Gallicè versæ sunt.

(b) Joan. Tillius episc. Briocen. Joanni, Elie & Jacobo Tillius suavis. — suavisissimi nepotes (nepotes appello, quos amore paterno complector, in quorumque stirpe posteritatis mea spes omnis defixa est) — Epitomen Quintiliani vobis dono, quam opo Joannis Nestoris praeceptoris vestri elucidatam vobis aditum munituram censeo, quo vos ipsi aliquando fontem repetentes, majorem cum fructu, quasi copia cornu totum evolatis. — Si hoc summarium cum eo, quod quidam * superioribus annis colligendum typis mandandum curarunt, comparatur, luce clarius, quid alterum alteri praestet, judicare licebit. — Auctor horum commentariorum mihi planè ignotus est: nomen ejus duntaxat adscripsi, quod antiquus codex, quem exprimendum Typographo dedi, pra se ferebat. &c. Valeat. Lutetiae Parisiorum. V. Cal. Maias. Is Petrus Paulus Vergerius fuit (ut opinor) Justino-

politanus Chrysoloræ auditor, quem ann. 1420. claruisse comperio ex Gesneri Bibliothecâ: in quâ, uti neque in Baylii Dictionario, illam Quintiliani epitomen inter ejus Opera non invenio. Huic Quintiliani epitomæ præfigitur icon serpentis à patibulo, cui hæret circumplexus, pendens, hinc indè flammis sursum ardentibus cincta, cum hoc lemmate, ἵργη καὶ λόγος. Idem signum affigitur Canonibus Apostolorum, apud Guil. Morelium. 1561. fol. & Evangelio Matthæi ex Hebræo reddito, apud Mart. Juvenem. 1555. 8. & Luciferi Opusculis, apud Jo. Benenatum & Mich. Sonnum. 1568. 8. non quasi Typographi alicujus insigne (quod putabam aliquando; vide Hist. Typograph. Parisiens. pag. 99.), sed potius (si rectè rem conjecto) proprium librorum ex Jo. Tillii episcopi primùm Briocensis [1554. 1555. 1561.] postea Meldensis [1568.] bibliothecâ aut ejusdem curâ prodeuntium.

(c) Almeloveen. Vit. Stephanor.

* Is, qui hic notatur, non (ut puto) alius est, quàm Joannes Philologus, cujus Epitome in Quintiliani Institutiones prodit in 8. Paris. (1548. vide Fabric. Biblioth. Lat. p. 427. & antea) apud Sim. Colinaum. 1531. 1539. 1542.

de Henry II. au Pais-bas de l'Empereur en 1554.
par B. [Bertrand] de Salignac gentilhomme
Francois : chez Charles Estienne. (a) 4.

Paris.

1554.

Traicté de Plutarque de la Honte vicieuse,
traduict en Francois par Francois le Grand pro-
cureur du roy au baillage de Melun : impr. par
Charles Estienne. (b) 8.

Paris.

1554.

Homeri Ilias, Græcè; typis regiis: apud Adr.
Turnebum. (c) 8. III. Cal. Jul.

Paris.

1554.

ANACREONTIS Teii Oda, Græcè; ab
Henrico Stephano luce & Latinitate nunc pri-
mum donata: apud Henricum Stephanum. (d) 4.
Ex privilegio regis.

Lutet.

1554.

Theocriti opera recens è Græco in Latinum
ad verbum translata, Andrea Divo Justinopoli-

cano

(a) Biblioth. Tellerian. p. 197. & Bi-
bliotheq. Historiq de Jacq. le Long. num.
7628 & Verdier p. 134. sed Verderius
habet [Cardinal de Guise] non [Cardinal
de Ferrare]. utl & Draudius in Bibliothecâ
Gallicâ p. 74. & Almeloveen. Vit.
Stephanor. p. 31.

(b) Typographi nomen in sua Biblio-
thecâ Antonius Verderius expressit, Fran-
ciscus à Cruce-cænomana omisit: at hic
annum 1554, ille 1544 assignat. Illum
sequitur Almeloveenius in Vit. Stephan.
p. 30 utl & Draud. Bibliothec. Gallic. p.
86. Mihi autem minù placet annus 1544.
qui temporis minù convenit, quo Caro-
lum Stephanum Typographicæ arti se pri-
mum dedisse probabile est; scil. 1551.

(c) Vidi in Viri Clariss. Johannis Bryd-
ges armigeri bibliothecâ Turnebianum
Homeriæ Iliadis codicem; ad cujus fi-
nem adnectuntur Homeri Batrachomyo-
machia & Hymni, Græcè; eodem Ty-
porum genere, eodem in singulis pagi-
nis versuum numero; eadem ante ti-
tulum florulentâ decoratione, quæ Iliadis
initio præponitur. Ciphrae autem in pri-
mâ paginâ sunt 417, in ultimâ 428. Si-
gnatura horum opusculorum prima est E.

Unde cum nulla sit inter & Iliadis & isto-
rum Ciphras Signaturisque continuatio,
nemo non conjiciet aliquid (cujus nulla
adhuc mihi fuit notitia) fuisse aut inter-
jectum aut aliquando forsitan interjicien-
dum. Oportet certe prævisse 426. pagi-
nas, quæ Odysseam continere potuerant:
reque longè aberit calculus, si inter il-
larum paginarum & Odysseæ totius ver-
sum (cum argumentorum lineis) nume-
rum proportionem ex conjecturâ instituas.

(d) Græcam ad philomusos epistolam
Henr. Stephanus præmisit, & tria epi-
grammata, Græcum unum, duo Latina.
Adjecit nonnulla Alcæi fragmenta, & A-
nacreontis epigrammata, cum Sapphûs
odâ (Ποικιλάριον ἀδάνειον Ἀφροδίτα &c.)
unòque fragmento. Addidit & suas ob-
servationes, cum Latinâ epistolâ ad lecto-
rem; in quâ scribit se tempus, quod va-
cuum dabatur per varias, quibus distine-
batur, occupationes, accepisse; & eas Ana-
creontis odas, quas jam antè Gallicas fecer-
at, in aliquos amicorum gratiam vertens
etiam Latine, eodem carminis genere,
aggressum esse. Anacreontis autem odas,
non omnes, sed aliquot tantum, Latine
vertit.

- tano interprete : *apud Joan. Oporinum. (a) 8.* Basil. 1554.
- Ex veterum comicorum fabulis , quæ integræ non extant , sententiæ , Græcè , nunc primum in sermonem Latinum conversæ : [colligebat Guil. Morelius. Parisiis. MDLIII.] *Excudebat Guilielmus Morelius. (b) 8.* Paris. 1554.
- Les unzième & douzième livres de l'Iliade d'Homere traduitz de Grec en Francois par feu Hugues Salcl abbé de Saint Cheron ; avec le commencement du trezième ; l'ombre dudit Salcl par Olivier de Maigny ; & autres vers mis sur son tombeau par divers poètes de ce tems : *pour Vincent Sertenas libraire. (c) 8.* Paris. 1554.
- Plautus : *per heredes Bernardi Junta. 8.* Florent. 1554.
- Catullus , cum commentario Antonii Mureti : *apud Paulum Manutium Aldi filium. 8.* Venet. 1554.
- Virgilii Bucolica , cum commentariis Richardi Gorræi Parisiensis : *apud Guëtel. Rouillium. 8.* Lugd. 1554.
- Terentii Eunuchus , Latinè & Gallicè , cum Joannis Ericii scholiis , & Jodoci Willichii commentario : *apud Theobaldum Paganum (d) ; excudebat Bartholomæus Frein. 8.* Lugd. 1554.
- Horatii Epistola de Arte Poeticâ , cum Jasonis de Nores Cyprii ex quotidianis Tryphonis Cabrielii sermonibus interpretatione : *apud viduam Mauricii à Portâ. (e) 8.* Paris. 1554.

Ovi-

(a) Ad calcem , Bernæ in Helvetiis , per Samuellem Apianum , sumptibus Joan. Oporini M. D. LIII. Mense Septembri.

(b) In hac editione Morelius eandem Latina Græcis associandi rationem , quam primum Aldus (Vide Annal. Typograph. Tom. 2. p. 49. l. 17) , observavit. Paginæ Latine ciphris , Græcæ nullis notantur.

(c) Hugoni Salellio Cadurco ——— Petrus Paschalius dolens P. ——— Anno M. D. LIII. Vixit XLIX. Men. VI.

(d) Joan. Ericius in præfixo ad inge-

nuam juventutem epistollo scribit , se illas adnotatiunculas discipulis aliquot , quos privatim instituendos susceperat , dictatas , Stephano Pascuario literarum humanarum professore efflagitante , in lucem emisisse : ——— Et , ut bibliopola diligentia adiutor esset , qui in investigandis bonis authoribus in adolescentum gratiam nullum non movebat lapidem.

(e) Calcerando de Nores fratri amantissimo & loco parentis habendo , Jason de Nores S. P. D. Cum in Cypro insulâ , hoc est in patriâ nostrâ , de Tryphonis Cabrielii mor-

- Ovidii Fasti: *apud Michaëlem Vascofanum*. 4. Lutet. 1554.
- Martialis castus, ab omni obscœnitate per-
purgatus: *ex officinâ Michaëlis Vascofani*. 4. Lutet. 1554.
- Publii Syri Mimi: *apud Guil. Morelium*. 8. Paris. 1554.
- Georgii Buchanani Jephthes sive Votum, tra-
gœdia: *apud Guil. Morelium*. (a) 4. Paris. 1554.
- Gulielmi Gnaphæi gymnasiarchæ Hagiensis
comœdia Acolasti titulo inscripta de filio prodi-
go; Gabrielis Prateoli Marcossii commentariis
illustrata: *apud viduam Mauricii à Portâ; excu-
debat suis typis Mauricius Menier*. 8. Nono Calendas
Novembris. Paris. 1554.
- Petri Victorii Variarum Lectionum libri
XXV. Quæ corrupta, mutila, & præposterè
sita admiserat prima editio, hæc secunda sedulo
castigavit, suoque loco restituit: *apud Joannem
Temporalem; excudebat Bartholomæus Frein*. 4.
4. Non. Mai. Lugd. 1554.
- Compendium Michlol, hoc est absolutiss.
grammatices Davidis Chimhi, nunc primò edi-
tum, autore Rodolpho Bayno Cantabrigente
& sanctæ Linguae professore regio Lutetiae Pa-
risiorum: *apud Carolum Stephanum*. 4. Paris. 1554.
- Institutiones Linguae Syriacæ, Assyriacæ at-
que Thalmudicæ, unâ cum Æthiopicæ atque
Arabicæ collatione; addita est, ad calcem, No-
vi Testamenti multorum locorum historica enar-
ratio; Angelo Caninio Anglarensi autore: *apud
Carolus Stephanum*. 4. Paris. 1554.

Al-

morte nuncium accepissem; scis, qui me per-
culerit dolor &c. Feci, ut quæ illo nar-
rans atque exponens cognoveram de Hora-
tius arte poeticâ, ea literas à me, dum ille
viveret, mandata recognoscerem, & accu-
ratè digesta publicarem. &c. Hæc inter-
pretatio antea prodit Paris. 1544. 8. &
Venet. cum aliis, apud Aldi filios 1553.

8. Vide Gesner. Bibliothec. & Fabric.
Bibliothec. Latin. p. 245.

(a) Carolus Cossæum Franciæ mare-
scalum ac apud Taurinos regis Franco-
rum præfectum Buchananus præfatur epi-
stolâ Lutetiae Parisiorum quinto Cal. Aug.
M. D. LIII. datâ.

Alphabetum Hebraicum; accuratiora omnia:
Olivâ Roberti Stephani. 8.

.....

1554.

Alphabetum Græcum; additis Theodori Be-
zæ scholiis, in quibus de germanâ Græcæ Lin-
guæ pronuntiatione differitur: *Olivâ Roberti Ste-*
phani. (a) 8.

.....

1554.

Renati Guillonii Vindocinæi Tabulæ perbre-
ves rationem motûs Verborum omnium Græ-
corum novâ docendi formulâ complectentes;
qui tomus est totius operis primus; editio se-
cunda, aucta & locupletata: *apud Thomam Ri-*
chardum. (b) 4.

Paris.

1554.

Godescalci Prætorii de Græcâ syntaxi libri
duo: *apud Petrum Brubach. (c) 8.*

Francof.

1554.

Latinae linguæ cum Græcâ collatio ex Pri-
sciano & probatiss. quibusque authoribus;
per locos communes, literarum, partium ora-
tionis, constructionis, ac totius grammatices:
apud Carolum Stephanum. (d) 8. Calendis Junii.

Lutet.

1554.

Dictionary Latino-Græcum; in quo sin-
gulæ dictiones ac locutiones Latinae Græcis vo-
cibus ac sententiis præmissæ magnum utriusque
linguæ commercium indicant; hujus autem plu-
rima pars ex Budæi vigiliarum reliquiis excerpta
est: *apud Carolum Stephanum. (e) 4. XVI. Ca-*
lend. April.

Lutet.

1554.

Rudimenta Joannis Despauterii, cum accen-

tibus:

(a) *Theod. Beza Roberto Stephano S. D. Quum nuper unâ essemus, & sermo fortè incidisset de Græci sermonis pronuntiatione, magnopere à me contendisti, ut sententiam de hac totâ re meam paucis perscriptam ver- bis ad te mitterem. Ego verò parvi libens &c. Vale. Lausanna, Cal. Octob. M. D. LIIII.*

(b) Ad finem, Excudebat Thomas Ri-
chardus Parisiis 1552.

(c) Ad finem adduntur epistolæ; duæ
Græcæ Prætorii ad Joach. Camerarium,

& Joach. Camerarii ad Prætorium; La-
tina Melanchthonis ad Prætorium.

(d) Hujus collationis author est Caro-
lus Stephanns, qui suum opus duabus epi-
stolis commendat; alterâ ad lectorem;
alterâ ad Cardinalem Carolum à Lotha-
ringiâ, [ex sua Typographiâ. Prid. Cal. Maji.
M. D. LIIII.] datâ.

(e) Hoc suum etiam opus Carol. Ste-
phanus Cardinali Carolo à Lotharingiâ
nuncupat epistolâ *Ex nostrâ officinâ, XVII.*
Cal. Aprilis, M. D. LIIII. datâ.

tibus : apud Carolum Stephanum. 8. Idibus Septemb.

Lutet.

1554.

Ambrosii Calepini Dictionarium, quartò & postremò ex R. Stephani Latinæ Linguae Thesaurò auctum : Olivâ Roberti Stephani [M. D. LIII.] ; excudebat Robertus Stephanus in suâ officinâ (a) fol. Cal. Jan.

1554.

Joachi-

(a) Rob. Stephanus lectori. Permirum est, quòd inter homines aliqui reperiantur eâ audaciâ & impudentiâ, ut alienum laborem ad se libenter transferant &c. Quum nos adhuc scholastici essemus, videremusque quantopere opus esset dictionariis integris atque emendatis, institimus instaurare atque emendare dictionarium Calepini. Quumque videremus illud non sufficere — cepimus aliud novum edere, quod Thesaurum Lingua Latina appellavimus. Ad quod absolvendum permultos libros legimus, in primis eorum qui suis commentariis Latinos auctores explicarunt — quumque cogitarem aliquid adhuc efficere & certius & melius, dedimus operam, ut Cicero ceterisque ejusdem puritatis & auctoritatis diligenter legerentur. Quo in genere maximos jam indices consecimus, — cepimus de novo imprimere nostrum Thesaurum, tum corrigentes, tum augentes &c. Hoc quum singulari quâdam diligentia & industria egissemus, quidam in Aquitanicâ sive Lugdunensi Gallia Typographi, quibus hunc librum non licebat propter regium privilegium imprimere, editionem Calepini suscipiunt, addentes tum dictiones, tum formas loquendi ex thesauro nostro sumptas, interdum decem lineas, interdum viginti, aliquando dimidiam columnam, nonnunquam etiam unam integram. — Quotiescunque ipsorum impressio venditione est distracta, hinc & illinc evellunt minuta quadam fragmenta, eaque prioribus addunt, cum novâ semper epistola &c. Nec verò istis compilatoribus (quorum nominibus parco) dissimulavi, me, quod mihi furatis fuerant, jure meo vendicaturum: id quod certè hoc tempore facere volui, praesertim quum intellexerim eos velle adhuc librum istum coarctare, meum Thesaurum compilando — quem nos postremò adornamus, corrigentes ea, quae mendosa sunt;

&, quae redundant, rescentes; eumque augentes — Græca etiam addentes &c. Nec instiuam longam querelam de iis, qui in Germaniâ hunc Thesaurum contractum impesserunt, novam inscriptionem Promtuarium ei dantes, cum longissimâ epistola — Neque plura dicam de eo ipso Thesaurò, qui Venetiis est impressus; in quo non ea quidem errata emendaverunt, quae nos praetermisimus; tantummodo Græca ex Calepino in illum Thesaurum transtulerunt &c. Equidem poteram hæc omnia declarare in præfatione alterius cujusdam libri, sed non tam opportuno tempore & loco, quàm in edendo atque imprimendo isto libro. Interea autem quos millia erratorum deprehensa — quàm præter speris rationem infarsimulta (quae tamen integra reliquimus, ne quid Calepini aucti amatores à nobis detractum quererentur) — Quum operis nostris exemplar emendatum dare arbitrati essemus, in excudendo parandum fuit, & ex tempore præstandum, quod fieri potuit: plura aliâs præstituri, vitam si Dominus longiorem commodaverit, non in hoc castigando, sed novo planè formando. &c. Nequè verò interim cessabunt amici sasso Atlantii humeros supponentes, ab emendando nostro Latina Lingua Thesaurò, & augendo, Græcisque dictionibus formisque adjiciendis — & in novo Græca Lingua Thesaurò absolvendo, in quo eandem, quàm in Latino, observatam rationem conspicias, ex optimis doctissimisque Græcorum grammaticis, poetis, Rhetoribus, Oratoribus, Historiographis, & variarum rerum scriptoribus. Qua dum tibi, lector, magnis vigiliis — paratur, Deum precibus adito, ut vires animoque mihi & amicis augeas, quo à nobis cæpta, aliquando perfecta accipias, etiam in literis Sacris. Vale. Ex urbe. [scil. Genovâ] M. D. LIII. Cal. Jul.

Joachimi Perionii dialogorum de Linguae Gallicae origine, ejusque cum Graeca cognatione, libri quatuor : *apud Sebastianum Nivellium.* (a) 8.

Paris.

1554.

Canticum canticorum, Ruth, Lamentationes Jeremiae, Ecclesiastes, Esther; Hebraicè; collatis exemplaribus veteribus & adhibito peritiorum judicio : *ex officinâ Caroli Stephani.* 4. *Mense Octobri.*

Paris.

1555.

Evangelium Hebraicum Matthæi (*sinè punctis vocalibus*) recens è Judæorum penetralibus erutum, cum interpretatione Latinâ, ad vulgatam (quoad fieri potuit) accommodatâ : *apud Martinum Jucenem.* (b) 8.

Paris.

1555.

Nov. Testament. Syriac. cum punctis vocalibus, quibusdam duntaxat in locis; 2 Volum. In primo volumine, Evangelia quatuor; in secundo S. Pauli Epistolæ XIV. S. Lucæ Apostolicæ Historiæ à Jesu Christi Ascensione usque ad annum Neronis IV. liber unus, SS. Jacobi, Petri & Joannis Epistolæ singulæ; reliquæ SS. Petri, Joannis & Judæ epistolæ unâ cum Apocalypsi, etsi extent apud Syros, tamen in exemplaribus, quæ secuti sumus, defuerunt; Div. Ferdinandi Rom. Imperatoris designati jussu ac liberalitate, characteribus & linguâ Syrâ — scriptorio prælo diligenter expressa, curâ & vigiliis Jo. Alberti Widmanstadii, Mose Meredineo ex Mesopotamiâ Catholico sacerdote

mul-

(a) Præmittitur Joach. Perionii ad Henricum Valesium regem Gallorum epistola Lutetiæ 17. Cal. Novemb. 1554 data, in quâ pollicetur Perionius se Origenis in B. Joannis Evangelium commentarios in regiâ bibliothecâ prolatos & à se de Græcis conversos propediem editurum.

(b) Fr. Tilius Episc. Briocen. Carolo Lotharingo cardinali S. P. D. Anno superiore profectus in Italiam, hoc divi Matthæi Evangelium Hebraicum reperi &c. longè aliud ab eo est, quod nobis Munsterus plerumque barbarum & ineptum obscuris. &c.

Ut verbum de verbo religiosissimè converteretur, Johannis Merceri doctrinâ ex cognitione præstantis judicii acriter præditi & de literis Hebraicis, siquis ætatis nostræ est, optimè meriti operâ sum usus &c. Parisiis. XXVII. Novembris, M. D. LIII. Versioni Latinæ præfixa interpretis ad lectorem epistola indicat hæc satis purè scripta non procul à Veteris Testamenti nitore abesse, etsi nonnihil Rabbiniismi interdum adjunctum sit. Ad calcem adduntur Judæorum objecta in Matthæum, Hebraicè.

multam operam & studium navante : apud MICHAËLEM CYMBERMANNUM, (a) 4. Vienn. 1555.

Biblia Latina vulgata : Olivâ Roberti Stephani ; excudebat Roberto Stephano Conradus Badius. (b) 8. VIII. Id. April. .... 1555.

Concordantiæ Bibliorum utriusque Testamenti novæ & integræ ; quas revera Majores appellare possis : Olivâ Roberti Stephani. (c) fol. VII. Cal. Febr. .... 1555.

[Huic

(a) Long. Biblioth. Sacr.] Ad calcem secundi voluminis hæc leguntur ; In urbe Viennâ amplissimarum orientalis Austria Provinciarum Metropoli Florentissimâ ad hunc exitum perductum est divinum hoc opus anno à Christi Nativitate M. D. LV. 27. Septembris , impensis regis. Caspar Craphtus Elvangelensis Sacrus characteres Syros ex Norici ferri acie sculptor : attulit Cymbermannus prelo & operis suis excudebat. Post primam verò totius operis paginam legitur ; Vienna Austria excudebat Michael Zymmerman anno M. D. LXII.

(b) In hac editione juxta Hebræicorum versuum rationem singula capita versibus distincta sunt , numeris præfixis , qui versuum numeris , quos in Concordantiis nostris novis & integris post literas marginales A B C D E F G addidimus , respondent.

(c) R. Stephanus Typographis. Equos & innocuos vos præbeo ἱκετήριον ἰσχυρὸν , rogo atque obsecro. Privilegium ipsi ultro ad annos aliquot irrogate , ut messi aliena parcatis. Cæpta , necdum exposita , meliora facere , & perficere sinite , vobis in tempore profutura. Christiano Lectori R. Stephanus. — Decem & octo abhinc annos , quum inter nos laudaretur studium ignoti illius [lege Long. Bibliothec. Sacr. p. 403. part. 2.] veterum Concordantiarum scriptoris , non defuerunt , qui quererentur omissa esse plurima , — me obnixæ rogant , ut mutilum opus absolvendi provinciam subirem. Quod libens in me recipio ; non quidem ut opus inchoatum perficerem , sed novum prorsus ederem , statim atque Dominus requiem mihi ullam præstaret. — Præsentem hujus adminiculi usum mihi videbam esse in texendo opere illo , quod in manibus habemus , Glossæ inter. Tum. III. Pars. II.

linealis & ordinaria ; quam vocant , cujus specimen aliquod jam [scil. anno 1553.] editum est. Ne autem existimes nihil à me novi supra aliorum industriam fuisse præstitum , cur meritis Concordantias Majores inscriberem — scito non tantum exemplaribus autè editis me curasse addendum quod deerat ; sed de integro ex continuâ Bibliorum lectione novum confectum fuisse volumen ; ac singula vocabula , etiam propriorum nominum , quoties illic occurrunt , fuisse toties descripta : nisi quid scribas meos sugerit &c. In particulis indeclinabilibus , quarum minor est usus , recitandis fui parvior : saltem non tam curiosè eas sumus persecuti , nec tamen prorsus contempsimus. — Præter literas illas marginales consuevas , A B C D E F G , in quas prior ille Concordantiarum author singula capita partitius est , habebis numeros versuum cujusque capitis post illas literas adscriptos juxta rationem Hebræicam , hoc est , ut Hebræi versus suos numerant. — Quod verò præsentiorum commoditatem ex his versuum numeris percipias , Biblia juxta veterem interpretem excudimus , in quibus versus illi distincti , ac numeris notati atque insigniti sunt. — Desiderabis (non dubito) etiam recentiorum interpretum vocabula — recipimus quod cupis facturos , simul atque quod prælis nostris adornatur , perfectum fuerit : nisi fortè eorum , qui alienis laboribus nimis cupide insidiantur , improbitas & avaritia comatus nostros impediatis. Sed jam in Novum Testamentum Græcas item Concordantias propediem tibi me exhibiturum per Dei gratiam spondeo , qua vice Dictionarii Græci in ipsum Novum Testamentum esse poterunt. &c. Ex nostrâ officinâ , Anno M. D. LV, X. Cal. Feb.

OOOO

[Huic non incommode loco inferere vitum est Catalogum Biblicarum : Concordantiarum hætenus excusarum, quas antea, uti & alia multa, imprudenter omisi. Hic autem Catalogus ex Jacobi le Long Bibliothecæ Sacræ (part. 2. p. 397. &c.) conficitur.

Concordantiæ Bibliorum & Canonum : *apud Hugonem de Coloniâ.* fol.

Bonon. 1479.

Eadem : *apud Eundem.* (a) fol.

Bonon. 1486.

Concordantiæ majores cum declinabilium tum indeclinabilium dictionum, præmissâ Jo. Frobenii editoris præfatione; pars secunda, quæ indeclinabilium concordantias continet, à Joanne de Secubiâ : *apud Frobenium.* fol.

Basil. 1486.

Concordantiæ Magnæ : *apud Antonium Coburger.* fol.

Norimb. 1487.

Concordantia Bibliorum, studio Joan. Nivellensis. fol.

Basil. 1489.

Concordantiæ : *apud hæredes Vegetii.* fol.

1500.

Concordantiæ Hebraicæ מאיר נתן authore R. Mardochæo Nathan, cum præfatione R. Isaacii Nathan : *apud Dan. Bombergum.* (b) fol.

Venet. 1523.

Concordantiæ Latinæ : *apud Frobenium.* fol.

Basil. 1523.

Et 1525.

Et 1526.

Et studio Jo. Schotti. fol. Argent. 1526.

Et *apud Mareſchal* fol. Lugd. 1526.

Et 1528.

Et auctore Henrico Regio. 4. Colon. 1535.]

Harmonia ex Matthæo, Marco & Lucâ composita; adjuncto seorsum Johanne; quod pauca cum aliis communia habeat; cum Joh. Calvini commentariis, & ejusd. ad Senatum Francfordiæ epistolâ, Genevæ, Calendis Au-

(a) Joan. de la Caille p. 29. hunc vocat *Henricum de Coloniâ.*

(b) Vide Joan. Buxtorf. Bibliothec. Rab-
binic, gusti;

TYPOGRAPHICI

655

gusti, M. D. LV. datâ : *Olivâ Roberti Stephani.*
(a) fol. XVI. Cal. Aug.

.....

1555.

Biblia Latina: *apud Joan. Frellonium.* (b) 8.

Lugd.

1555.

Et *apud Ant. Vincentium.* (c) 8.

Lugd.

1555.

Et ex recognitione Dominici de Soto Segovien-
sis: *apud Andreum à Portanariis.* (d).

Salmantic.

1555.

Proverbia Salomonis Latine, cum tribus li-
bris commentariorum ex ipsis Hebræorum fon-
tibus manantium; authore Rodolpho Bayno
Cantabrigensi & sanctæ linguæ regio professore
Lutetiæ: *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vasco-*
sani. fol.

Paris.

1555.

Psalter. Latin. ex versione Seb. Castalionis.
(e) 16.

Antv.

1555.

Idem Lat. & Gall. ex versione Gabrielis du
Puisherbault: *apud Joannem Roigny.* (f) 4.

Paris.

1555.

Nov. Testam. Latin. Erasmi. (g) 8.

Francof.

1555.

Idem Lat. & Gall. ex versionibus Erasmicâ
& Genevensi, cum summariis ex comment.
Calvini desumptis: *apud Conradum Badium.* [quem
miror, & hic primùm lego, Basileæ excudisse].
(h) 8.

Basil.

1555.

Idem Lat. & Gall. *sub insigni palme coronatæ.*
(i) 12.

.....

1555.

Ecclesiasticus Græcè, studio Joach. Camera-
rii cum ejusdem annotationibus. (k) 8.

Basil.

1555.

Biblia Gallica Genevensis: *typis Joan. Crispini*
pro Nicolao Barbier. (l) 4.

Genev.

1555.

La Bible nouvellement traduite, avec la
suite de l'Histoire depuis le tems d'Esdras jus-
qu'aux Maccabées, & depuis les Maccabées jus-

qu'a

(a) Alia est Calvini epistola commentario in S. Johannis Evangelium præfixa, ad
Senatum Genevensem, Genevæ Calend. Januarii, M. D. LIII. data.

(b, c, d, e, f, g, h, i, k, l) Long. Biblioth. Sacr.

O o o o 2

qu'a Christ ; avec des annotations sur les passages difficiles ; par Sebastian (a) Chateillon ; & dédiée au Roy Henry II : par Jean Hervage , au Mois de Mars. fol.

à Bale. 1555.

Le Nouveau Testament translaté de Grec en Francois , avec annotations : chez Jean Crespin. 12.

à Geneve. 1555.

Nov. Testam. Gallic. ex versione Genevensi , & Italic. ex interpretatione Bruccioli. (b) 8.

..... 1555.

Nov. Testam. Germanic. ex versione Lutheri. (c) 8.

Norib. 1555.

Biblia Helvetica : apud Andream Gesnerum. (d) fol.

Tigur. 1555.

Psalmi è Latino in Castellanus idioma translati cum paraphrasi Snoi Goudani : apud Joannem Steelfium. (e) 8.

Antv. 1555.

Lactantii liber de opificio Dei : apud Thomam Richardum. 4.

Paris. 1555.

Clementis Romani episcopi , de rebus gestis , peregrinationibus , & concionibus S. Petri epitome , ad Jacobum Hierosolymorum episcopum ; ejusdem Clementis vita ; Græcè : apud Adr. Turnebum. (f) 4 Calendis Feb.

Paris. 1555.

Et Latinè , Joach. Perionio interprete : apud Guil. Morelium. (g) 4.

Paris. 1555.

Basilii Magni de jejuniis Orationes duæ , Græcè : apud Andream Wechelum. 4.

Paris. 1555.

S. Joan. Chrysostomi Enarratio in Psalmum Centesimum ; & Homilia habita , quo tempore extra ecclesiam deprehensus est Eutropius , dé-

que

(a) Is est Sebastianus Castalio.

(b, c, d, e) Long. Biblioth. Sacr.

(f) Cum Græcâ ad Nicolaum Mallarium Ecclesiæ Parisiensis S. Mariæ ecclesiasten & Theologum Turnebi epistolâ

(g) Cum Latinâ Joach. Perionii epistolâ

Lutetiæ nono Cal. Januariæ M. D. LIII. datâ ad eundem Mallarium , ex cujus bibliothecâ bonis omnibus libris referatâ depromptum hoc Clementis compendium , abhinc triennium , in Latinum sermonem convertendum suscepit.

que paradiso & scripturis; & in illud, Adstitit regina à dextris tuis; Græcè: *apud Carolam Guillard. 8.*

Paris.

1555.

Traicté en forme de sermons, extraict de plusieurs lieux de S. Jean Chrysostome, prouvant, que la conversion du monde par la predication des Apostres est claire demonstration de la foy Chrestienne: *de l'imprimerie de Michel de Vascosan. 4.*

Paris.

1555.

Theodorite Evesque Cyrien de la Nature de l'homme, translaté de Grec en Francois, avec l'exposition des lieux plus obscurs & difficiles, par Roland Pietre advocat au siege presidial de Meaux, & adressé à Antoine de Buz bailly dudict lieu: *de l'imprimerie de Michel de Vascosan. 4.*

Paris.

1555.

B. Vigili Martyris & episcopi Tridentini Disputatio inter Sabellium, Fotinum, Arrium & Athanasium nunquam antehac integre edita, & nunc demum suo auctori vindicata; Ejusd. adversus Eutychen & alios hæreticos de Christo malè sentientes libri V. Georgii Cassandri editore; & ejusd. Cassandri commentarius de duabus in Christo naturis & unâ hypostasi adversus hæreses hujus ætatis: *apud hæredes Arnoldi Birckmanni. 8.*

Colon.

1555.

Maximi Planudæ in corporis Domini Dei nostri Jesus Christi monumentum ac in sanctiss. Deiparæ ac Dominæ nostræ lamentationem Oratio Græca: *apud Andreæ Wechelum. 4.*

Paris.

1555.

Joach. Perionii de Patriarcharum rebus gestis ac vitis liber, ad Rob. Lenoncurium Cardinalem Mediomatricum pontificem, cœnobisque B. Pauli apud Cormoeriacum præfectum: *ex officinâ Michaëlis Vascosani. 4.*

Lutet.

1555.

Palladii divi Evagrii discipuli Lausiaca historia ad Lausum Præpositum, & Theodoretæ episcopi Cyri religiosa Sanctorum patrum Historia; Gentiano Herveto Aurelio interprete:

0000 3

apud

- apud Martinum Juvenem. (a) 4.* Paris. 1555.
- Calvinus in Acta Apostolorum : *apud Rob. Stephanum. (b)* ..... 1555.
- Psalterium Græcis versibus elegiacis redditum à Paulo Dolscio Plavensi : *ex officinâ Joannis Oporini. (c) 8. Mense Aug.* Basil. 1555.
- Hippocrat. de Humorib. Græcè ; & Galeni in eundem commentarius Græcè , nunc primum in lucem editus , cum Latinâ Nicolai Vigorei Melodunensis interpretatione. : *apud Michaëlem Vasosanum. 4.* Lutet. 1555.
- Honoratii Castellani Oratio , Lutetiæ habita , cuiâ futuro medico necessaria explicantur : *apud Michaëlem Vasosanum. (d) 4.* Lutet. 1555.
- Synopsis Mensurarum & ponderum , ponderationisque mensurabilium secundum Romanos , Athenienses , γυνυὺς καὶ ἰπποδάμους , ex præstantissimis authoribus contracta , operâ Michaëlis

Nean-

(a) Renaldo Polo Cardinali & S. R. E. in Angliâ legato , Gentianus Hervetus S. P. D. — Palladius , antea Latine versus , sub Horacii nomine in lucem exiit , sed non integer , cum in eo plusquam triginta patrum visa desideretur. Eum denovo à capite verti ; & Theodoretâ Διοφάντῃ id est religiosam historiam , cuius ipse sæpius meminit in ecclesiasticâ historiâ. &c. Vale. Lutetia Parisiorum. Idibus Augusti. 1555.

(b) Almeloveen. Vit. Stephanor p. 25.

(c) Senatoribus intelyta urbis Salinarum in ripâ Sala Paulus Dolscius salutem dicit. — Extant versus dulcissimi Apollinaris , & alii quos Psalmi à Joach. Camerario Græcis versibus splendide expositi sunt. Robanus Latino carmine totum Davidis opus reddidit , quod antea fecit nemo Multos Psalmos & Johannes Seigelius ornatissime reddidit Lutherus non tantum transulit ex Hebræâ Linguâ integrum Psalterium in Germanicam , sed etiam multis Psalmis in cantilenas addidit paraphrasim. — Græcis versibus totum opus Psalmorum reddidi : quàm feliciter , alii judicabunt. Sed tamen sententias cum sententiis congruere scio ; à quibus discedis

interdum Apollinaris secutus non Hebræam lectionem , sed Græcam. Id opus quia præcipue vestris filiis , quos mihi erudiendos commendastis , scripsi , vobis exhibeo ; ut specimen volo esse non solum meæ sedulitatis in hoc munere docendi , sed etiam piæ voluntatis erga ecclesiam , & erga hanc urbem &c. Data in Salinis in ripâ Sala , Cal. Sep 1554.

(d) Condiscipulis suis Monspessuli medicine operam navantibus Andreas Bessoyeus S. P. D. — Honoratus Castellanus — à Monspessulensi academiâ — in aulam retractus — de Parisiorum academiâ hanc mereri studuit. Etenim quanquam infestissimis aulicorum negotiorum fluctibus agitaretur — tumultuario quidem studio Galeni libellum de constitutione artis medicæ interpretandum suscepit — & antequam ad illius enarrationem se accingeret , quædam præfanda duxit — futuro medico maxime necessaria — ea typis committenda duxit , quæ in modum orationis primâ statim præfatione tractavit , auctore non modo relutante , sed etiam plane in scio & ignaro. &c.

Neandri ex Valle Joachimicâ, anno M D LIII.
(Joanni Jacobo Fuggero D. in Kirchberg &
Weissenhorn) ; accessit Galenus de ponderibus
& mensuris, Græcè & Latinè, nunc multo
correctior, ejusdem Neandri operâ : *ex officinâ*
Joannis Oporini 4. Mense Januar.

Basil.

1555.

Oribasii Sardiani Collectorum Medicinalium
Libri XVII. qui ex magno septuaginta librorum
volumine ad nostram ætatem soli pervenerunt ;
Latinè, Joanne Baptistâ Rasario medico Nova-
riensi interprete : *apud BERNARDINUM TUR-*
RISANUM, viâ Jacobæâ, sub officinâ Aldinâ. 8.

Paris.

1555.

THEOPHILI de hominis fabricâ libri V.
GRÆCÈ ; ex bibliothecâ regiâ : *apud Guil. Mo-*
relum. 8.

Paris.

1555.

Joannis Lygæi medici de humani corporis
harmonia libri quatuor, Latinis Hexametris ;
annotationibus illustrati : *apud Michaëlem Vasco-*
Janum. 4.

Lutet.

1555.

Andr. Vesalii de corporis humani fabricâ li-
bri septem : *per Joan. Oporinum. fol.*

Basil.

1555.

Livre de la nature humaine, ou est traité de
la formation de l'enfant au ventre maternel ; par
Nicole de Haupas medecin de Doulens en Pi-
cardie l'an 1554. : *impr. par Michel Vascosan. (a) 8.*

Paris.

1555.

Avicennæ Arabis Quarta sen, primi ; de uni-
versali ratione medendi ; Latinè, interprete Ja-
cob Mantino medico Hebræo : *apud Martinum*
Juvonem. 8.

Paris.

1555.

De ratione & usu dierum criticorum opus re-
cens natum, in quo mens tum ipsius Ptolemæi,
tum aliorum astrologorum hâc in parte diluci-
datur, authore Thomâ Boderio Rothomagensis
Diocesis, ab ipso Orontio-Finæo dedicatum ;
cui accessit Hermès Trismegistus ad Amonem

Ægypt.

(a) Ce livre contient 20. chapitres, en 3 feuilles. Bibliotheq. du Verdier, & la
Croix du Maine,

Ægyptium de infirmorum decubitu, Latinè, nunquam antea in lucem editus : *in officinâ Audœni Parvi; excudebat Andreas Wechelus. 4.*

Paris.

1555.

De conservandâ bonâ valetudine liber Scholæ Salernitanæ, cum Arnoldi Novicomensis Medici & Philosophi antiqui enarrationibus denuo recognitis & auctis per Joan. Curionem & Jac. Crellium; item de electione insigniorum simplicium ac specierum Medicinalium Rhythmi Othonis Cremonensis; de moderatione cibi & potûs, somni & vigiliarum, doctrina Phil. Melanthonis; de victûs salubris ratione privatorum Polybii tractatus, Guinterio Joanne Andernaco interprete : *apud Martinum Juvenem. 12.*

Paris.

1555.

De tuendâ bonâ valetudine libellus Eobani Hessi, commentariis illustratus à Joanne Placotomo in academiâ Regiomontanâ professore medico; ejusdem de naturâ cerevisiarum & mullarum opusculum, ac de ebrietate dissertationes : *apud Gulielmum Julianum. 12.*

Paris.

1555.

Georgii Pictorii Villingani, apud regiam curiam Enfishemiæ superioris Allatiæ archiatri, de bonâ valetudine dialogi sex : *Excud. Martinus Juvenis. 12.*

Paris.

1555.

La nature & diversité des poissons, avec leurs pourtraicts, representez au plus pres du naturel; par Pierre Belon du Mans : *chez Charles Estienne. Oblong.*

Paris.

1555.

Belon de la nature des Oyseaux : *chez Gilles Corrazet; imprimé par Benoist Prevost. (a) fol.*

Paris.

1555.

Les observations de plusieurs singularitez & choses memorables en Grece, Asie, Judée, Egypte, Arabie, & autres pays estrangers par Pierre Belon du Mans : *de l'imprimerie de Christofle Plantin. 8.*

Anvers.

1555.

Timæi Locri Liber de animâ mundi & na-

tura.

(a) Bibliothec. Cordesian. p. 395. Caille. p. 1194

- tura, Græcè: *apud Guil. Morelium*. 8. Paris. 1555.
- Plutarch. de Virtute morum, Græcè, & seorsim Latinè, interprete Carolo Valgulio Brixiano: *apud Guil. Morelium*. (a) 4. Paris. 1555.
- Ejusd. contra Colot. liber prior & posterior, Latinè, Arnoldo Ferrono interprete: *apud Seb. Gryphium*. 8. Anvers. 1555.
- Aristotelis de Moribus ad Nicomachum libri X. ita Græcis interpretatione recenti cum Latinis conjunctis, ut ferme singula singulis respondeant, in eorum gratiam qui Græca cum Latinis comparare volunt: *apud Adrianum Turnebum*. (b) fol. Paris. 1555.
- Ejusdem liber de Mundo, Latinè; Gulielmo Budæo interprete: *apud Michælem Vasosanum*. 4. Lutet. 1555.
- Ejusd. de Interpretatione liber, Latinè, Joach. Perionio interprete, per N. Gruchium correctus & emendatus: *apud Vasosanum*. 4. Lutet. 1555.

(a) Sed ad calcem, Parisiis M. D. LVII. excudebat Guil. Morelius.

(b) Lectori. Libros Aristotelis de moribus ad Nicomachum typis regis aliquanto emendatiores edideramus, partim ex Pot. Victorii observationibus, partim ex vetustis aliquot exemplaribus, cum nobis quidam studiorum juventutis fautores id superesse opera contenderent, ut ea emolumenta non modo iis, qui de Græcis, verum etiam qui de Latinis literis philosophiam expiscantur, usui per nos essent: id verò nos facturos, si de his Græcis Latina corrigerentur & emendarentur. Utilitatis hujus publicæ rationem reputantes, quod magis opus foret, nos facturos confabamur, si utraque & Græca & Latina conjungeremus. Id aliquoties dum tentamus, collationis magna difficultas operam retardabat, quod qui de Græcis Latina fecissent, vel de suo quadam addentes, vel periphrasibus Græca explicantes, longiora multo Latina quàm Græca sint, edidissent; ideoque apud componi non possent, ut singula singulis responderent. Hic harentibus commodum no-

Tom. III. Pars II.

Ni-
bis obtulis quidam literarum studiosus, quod in hoc genere molius erat, ita Latina Græcis accommodata, ut serè verbum de verbo expressum videretur: cuius operam, quam sibi privatim pararat, ut multis usui esset, hanc editione ideo fecimus, quod multo plures inter literarum & philosophia candidatos esse viderentur, quibus ista utriusque lingua comparatio necessaria, nedum utilis esset, quod nondum Græcarum literarum satis firma jecissent fundamenta. Illius ergo nostramque bonam vestra studia juvandi voluntatem aequi boni consulite, ut si in rem esse literariam hujusmodi conjunctionem intelligamus, ad alia tanti philosophia magistri opera itidem conferenda simus alacriores. Valete. Ad calcem, Excudebat, & cum Græcis Latina conjungebat Guil. Morelius, M. D. LX. XII. Cal. Martias. De ratione Latina cum Græcis conjungendi lege, quæ sunt & eruditè differuit Chevillerius, in Origine de l'imprimerie de Paris. p. 235, 236, 237, 238, 239.

Pppp

- Nicolai Grouchii Rothomagensis præceptiones Dialecticæ; cum Dialecticæ & Logicæ differentiâ: *ex officinâ Michaëlis Vascofani. (a) 4.* Lutet. 1555.
- Orontii Finæi de sphaerâ mundi libri V. ab ipso authore denuo castigati & marginalibus annotationibus recens illustrati: *apud Michaëlem Vascofanum. (b) 4.* Lutet. 1555.
- Ejusd. de Arithmetica præctica libri quatuor, ab ipso authore multis accessionibus recens locupletati: *apud Michaëlem Vascofanum. (c) 4.* Lutet. 1555.
- Orontii Finæi tumulus, Latinè, Græcè & Gallicè; auctore Thomâ Fargæo Vellaunio: *apud Michaëlem Vascofanum. 4.* Lutet. 1555.
- Hieron. Widembergii totius philosophiæ humanæ in tres partes, rationalem, naturalem & moralem, digestio: *apud Joannem Roigny (d) 8.* Paris. 1555.
- Philostrati de vitâ Apollonii Tyanci libri octo, Latinè, Alemanno Rhinuccino Florentino interprete; Euseb. contra Hierocl. Latinè, Zenobio Acciolo Florentino interprete; omnia hæc ad Græcam veritatem diligenter castigata, adjectis, ubi opus esse videbatur, annotatiunculis: *apud Gulielmum Cavellat; excudeb. Benedictus Prevost. 12.* Lutet. 1555.
- T. Livii Historiarum libri, qui extant, XXXV. cum universæ Historiæ Epitomis, à Carolo Sigonio emendati, cum ejus scholiis: *apud Paulum Manutium Aldi filium. (e) fol.* Venet. 1555.

Ca.

(a) Nicol. Grouchius Guiljelmo Guarenta & Patricio Buchananò S. P. D. Præceptiones Dialecticas quarto abhinc anno à me in Lusitanid, ut scitis, conscriptas, cum vestro aliorumque amicorum consilio in vulgus edere pararem, ——— rogastis me, ut scriberem, quid de nomine Dialecticæ & Logices cum Aristotele sentiendum sit, & quo singuli libri Organi Aristotelis pertineant &c. Valeto, ex domo paternâ, Nonis Septembris: 1551.

(b) Præmittitur Orontii Finæi ad An-

tonium Olivarium, Lombardensem episcopum præfatio data ex nostris Lutetianis adibus, Mense Julio, M. D. LV.

(c) Orontii Finæi præfatio ad Antonium Leufredum, Ursicampi abbatem data est Lutetia, mense Januario, M. D. LV.

(d) Bibliothec. Cordeſian. p. 421.

(e) Præmittitur Caroli Sigonii ad Bernardinum Lauredanum Andreæ F. patricium Venetum epistola d. 21 Venetiis, M. D. LV. Nonis Maji.

Caroli Sigonii Fasti, & de nominibus Romanis liber; Kalendarium vetus Romanum è marmore descriptum; Pauli Manutii de veterum dierum ratione opinio: *apud Paulum Manutium Aldi F.* fol. [cum P. Manutii epistolâ ad lectorem].

Venet. 1555.

Nicolai Gruchii de Comitibus Romanorum libri tres: *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascofani.* fol.

Lutet. 1555.

Suetonii Octavius Cæsar Augustus: *apud Michaëlem Vascofanum.* 4.

Lutet. 1555.

Paul. Æmyl. de gest. Franc. & Arn. Ferron. de gest. Gall. & Chronic. Til. de regib. Franc. *apud Vascofanum.* 8.

Lutet. 1555.

Catalogue des Ducz & Connestables, des Chanceliers de France, depuis le Roy Clotaire premier du nom; des Grands-Maistres, depuis Clotaire deuxieme; des Admiraulx, depuis Philippes de Valois; des Mareschaulx, depuis Clouis deuxieme; des Prevostz de Paris, depuis S. Louis; jusques au Roy Henry deuxieme: *de l'imprimerie de Michel de Vascofan.* (a) fol. *Achevé d'imprimer le dixieme d'Aoust.*

Paris. 1555.

Demetr. Phaler. de Elocutione, Græcè: *apud Guil. Morelium.* (b) 8. *Idibus Decemb.*

Paris. 1555.

De

(a) Huic editioni præfigitur regium privilegium ann. 1553. 11. Febr. Vascofano concessum, in decennium, pro libris in Galliâ nunquam antea impressis; & in sexennium, pro libris ab illo restitutis & illustratis. Notandum est, quod in hoc libro singuli cujusque dignitatis catalogi seorsim & distinctis titulis imprimantur. Horum Catalogorum author erat Joannes le Feron *avocat en Parlement à Paris*; qui etiam scripsit, *De la primitive institution des roys, heraults & pourfuyrants d'armes*: impr. à Paris. 4. par Maurice Menier. 1555. Vide Bibliotheq. du Verdier. & la Croix du Maine.

(b) Alexandro Farnesio S. R. E. Cardi-

nali vicecancellario Petrus Victorius S. P. D. ——— *Ufus sum in mendis tollendis ratione illâ, quam semper probavi; scripta enim ipsius antiquique exemplaria sedulo conquisivi; pluribusque gratiâ ac studio amicorum collectis, me totum ad auctoritatem eorum contuli, ut paucis admodum in locis cum id tuto fieri visum est, opinione conjecturâque usus fuerim. ——— Ut autem, quid de obscurioribus ipsius locis sentiam, cotidie ex me accipis, ita plenos in illum commentarios, quos habeo institutos, propediem expecta &c. Florentiâ, 1d. April. M. D. LII. Ad calcem adduntur, Quæ in vetusto codice aliter quàm impressum est scripta sunt.*

Pppp 2

De Elocutionis imitatione ac apparatu Jac. Omphalii liber unus; & Jo. Franc. Pici Mirandulæ ad Pet. Bembum, ac Pet. Bembi ad Jo. Franc. Pic. Mirandulam de imitatione epistolæ duæ: *apud Gulielmum Julianum. 8.*

Paris. 1555.

Dionysii Longini de sublimi genere dicendi liber, Græcè; in quo cum alia multa præclare sunt emendata, tum veterum poetarum versus, qui, confusi commixtique cum oratione solutâ, minùs intelligentem lectorem fallere poterant, notati atque distincti: *apud Paulum Manutium Aldi-F. (a) 4.*

Venet. 1555.

Dionis Chrysostomi Orationes quatuor; duæ de servitute & libertate; una de libertate; una de servis; Græcè: *apud Andreæ Wechelum. 4.*

Paris. 1555.

Ejusdem oratio Trojana, quâ Priam a Græcis neutiquam captum fuisse confirmat; Græcè: *apud Andreæ Wechelum. 4.*

Paris. 1555.

M. Tullii Ciceronis Opera: *apud Carolum Stephanum. (b) fol.*

Paris. 1555.

Ejus.

(a) Παῦλος ὁ Μικῆτις Μικηλὸς πρὸ Σιλαίου, Καρδινάλι ὃ πάν, εὖ πρότερον. — ἔτι μὲν κρείττο μέρημα, μεθ' ἑσπερῶν τε καὶ φιλοφρονέας ῥαμνὴν ἰλθόντα μ' ἐπιδέχου, τέλει ἔλθῃ ταῖσι. — ὁδομαμίν δὲ με ἰούλιον τέλει ὃ μεγίστη ἀρχιερέως ἐν ῥαμνὴ καλῶς, αἱ πύρ τε καὶ τύποις τοῖς ἰμοῖς τὴν ἐκείνη μεγαλοπρέπειαν ἐκ' ἀφελείας ὃ φιλομαθῶν κοινὴ συνάγειμι, καὶ Ματθαίου τὸν καρδινάλιον ἀνδρὶς — ζῶντος αἰωνίου — ἀξιοτάτην ταμίαν ὅς ἐστι παρκαλῶν, ἰδεύοντες — ὁπίσθι — λὺν ὃ ὅναι ὃ ἰδίαι συνείσταν — ὁρ' ὃ τὰ ὃ ἀρχαίαν, ὃ τὴν χρεῖαν ὃ ταῖς ὃ βίον συμφοραῖς ὃ κατεφθαρμῆν σχῆδι, ἰπαισῶσαι. — ὃ ἰμῶς ἐνχαρῆσις δῶγμα — δῶπείτω σοι ταῖς τὸ δῶρον μικρὸν — Διο, τόσων ὃ λογγίον περὶ ὃ ψυκὸς ὃ λόγος. — ὃ ἐν τῇ παρ' ἡμῶν ὃ θεοσεβείας βιβλιοθήκῃ καλῶς προμῆν ἀπὸ τῆς: καὶ ὑπὸ τοῦ τῇ χρεῖαν — κατεβρέθη καὶ φρενὸς ὃ γένε-

το, ἡ μὲν παρὶς με τοῖς ἡμετέροις τόποις, αὐτοῖς ἀναισῶσαι. — τὴν βίβλιν — ὃς ὄφελος ὁλοκληρώσει καὶ ὃ πλείονος διορθώσας ἀκριβεῖς ἀποσῶσαι. Ὅν μὲν αὖτ' ὃ οὐν ἀδύνατον, ἰλπίζω δυνάτον εἶναι εἰς μακρόν, ἰταυτομαρῆς ὃν, ἰταυθῶν: καὶ ὃ βελτίονος ὃ παρὶς ἀνιγνέσθαι, ὃ αὐτὸς εἰς τ' ἀρχαῖαν καὶ γένεσι σχῆμα τελέως ἀποκαταστήσῃ. — Ἐξ ἑλπίων, μεταγεννητῶν, τέλει ἐπὶ δίκῃ, χιλιετῶν πηλοποιεῖται πηλοποιεῖται πῆμπτῃ.

(b) Hæc editio in 4. tomos distribuitur: quorum primus continet Rhetoricos libros: *M. D. LIII.* & ad calcem, *M. D. LI. III. Nov. Septembr.* Secundus orationes, *M. D. LIII.*, tertius epistolas, *M. D. LIII.*, quartus philosophicos libros & fragmenta. *M. D. LIII.* & ad calcem, *M. D. LV. III. Cal. Martii.* Tomis Singulis variaz lectiones & indices proprii subjiciuntur. His quatuor tomis præmittuntur præfatio ad lectorem, Car. Stephani dedica-

toria

toris ad Carolum cardinalem à Lotharingâ epistola, Ciceronis vita ex Plutarcho, Achille Philote Bochio Bononiensi interprete; & Ciceronis elogia ex antiquis authoribus; unâ cum summâ privilegii ab Henrico II. Caroli Lotharingii cardinalis rogatu, M. D. LII. dati. Lecteri S. Qui in restituendis aut emendandis Ciceronis operibus hactenus elaborârunt, ——— fieri non potuit, quin ex opere tam immenso, quantumvis solertes ac curiosi fuerint, aliis tamen aliquid reliquerint, quod rerum antiquarum studiosi & in vetustiorum codicum observatione & in imitandum loquendi formularum dispositione proponeretur. Quâ in re quid à nobis post tot hominum diligentiam præstitum fuerit, accipio. Quod ad varias lectiones attinet, imprimis operam dedimus, ut brevioris cuiusdam summa locum apud doctiores obtinerent, unde prioris lectionis ad alteram collatione factâ, utra commodior esset, animadverterent. Id enim est verisimile, Ciceronem tantum in expolitione suis scriptis operam posuisse, ut nihil non saepenumero castigatum emiserit atque evulgârit. Itaque quicquid deinceps in ea re controversia natum est, id omne scribarum aut librarium vitio, nondum repertâ Typographiâ, fuerit attribuendum: quorum alii dubias lectiones pro arbitrio inverterunt; alii prætermiserunt dimidiatas sæpe clausulas; quidam nescio quid de suo adiecisse reperti sunt. ——— Quamobrem hoc tibi liberum reliquisse placuit, quod iudicares, an prior, an vero ea quæ ab antiquissimis manuscriptis codicibus desumpta esset lectio, præpolleres; omnes enim ad unam descripsisse, ne vel tu quidem opinor censuisses. In indicibus, conquiri possis, vel quod dictionum ac locutionum usum historicis ac sententiis gravioribus adnoscuerimus; vel quod singulis tomis singulos indices adiunxerimus. Verum non est Ciceronis divitiarum in solis dictionibus constituenda ratio; bona enim earum portio ad sententiarum gravitatem, alia ad sui temporis historiam, ac rursus alia ad bonarum artium cognitionem pertinet. Quamobrem hac omnia eodem compendio describere operæpretium fuerat. Præterea quotus quisque est, qui vel peregre omnes secum gesserit, vel unico volumine compactos in bibliothecâ continet? Profecto ut diversa est singulorum in scribendis ratio ——— sic libris rhetoricis fœdus; item orationibus, pœst autem epistolis, atque ad extremum philosophicis libris

separatos rerum ac vocabulorum indices adnotare commodius fuit ——— Et tamen ut tibi quoque aliquis ex parte eâ in re satisficeret, in indice postremo (nequid omnino desiderare possis) effecimus, ut quicquid in Cicerone boni succi undique conquiri atque exprimi posse visum est, id ipsum uno atque eodem loco reperias; interea dum ejus Thesaurum, omnium tomorum divitiis completentem, adornamus; quem ut propediem accipias, id verò omni studio ac diligentia procuramus. Librorum autem antiquam dispositionem ——— non immutavimus. Fragmenta alio charactere excudere melius esse putavimus. &c. Vale. Carolo cardinali à Lotharingâ, C. Stephanus S. ——— satis intelligi potest, eos qui virtutis ac bonarum literarum causâ gymnasia atque academias extruunt, præceptoribus aberrima præmia proponunt; typographos ob meliorum authorum volumina virtutum ac literarum instrumenta liberalitate prosequuntur, ——— nonnullâ quidem minore laude ac gloria dignos esse, atque ipsos virtutum ac literarum authores. Quo quidem officio quàm magnifice perfunctus fueris, testis est percolbris illa à te nuper insinuatâ Remensis, testis hac nostra Parisiorum academia, ——— testis est infinita præstantissimorum librorum; cum Græcorum, tum Latinorum copia, quæ nisi ex tuis tuique similium principum beneficiis, nullo unquam pacto excitari potuisset. Horum à numero qui nunc exis eloquentia parens &c. Vale, Lutetia VI. Cal. Martæ M. D. LV. Carol. Stephanus præfationes peculiare duobus posterioribus indicibus præfixit; nempe hanc tertio: Tertius hic Epistolarum index ad Latinarum atque ad Græcarum literarum usus variis, loquendi que formulas elegantiores præcipue est accommodatus. In quo maior adhibita est (ut labor in progressu crescere solet) diligentia, quàm in superioribus indicibus tum quod in his epistolis mirum loquendi artificium ex Ciceronis negotiorum affectibus apparet; tum etiam multò magis, quod nobis sæpe quotidiana ac multò frequentiora sunt ea, quæ hic adnotavimus, quàm quæ in orationum tomo observata sunt. Hanc quarto: Quæ admodum nihil est in Ciceronis operibus æquè magnificum, atque id quod res philosophicas complectitur, sic illud sæpe non minore admiratione dignum esse iudicabis, quod vir consularis, gravissimis negotiis implicatus, tantum otii ex dimisso suo velut unciatim

PPPP 3.

suas

- Ejusdem pro P. Sexto oratio, cum Rolandi Petreii jureconfulti commentario: *apud Michaëlem Vascosanum. (a) 4.* Lutet. 1555.
- Adriani Turnebi Lucubrationes in Ciceronis Quæstiones Academicas: *apud Vascosanum. (b) 4.* Paris. 1555.
- Locus in quo tractantur joci; Lib. II. de Oratore, ab Adriano Turnebo explicatus: *apud Guil. Morelium. (c) 4.* Paris. 1555.
- Ciceronis de legibus libri tres: *apud Viduam Mauricii à Portâ. 4.* Paris. 1555.
- Ejusd. epistolarum familiarium liber secundus; aliquot item epistolæ ex cæteris libris tum ad Atticum, tum ad alios, & duæ ex Senecâ, selectæ in gratiam juventutis; cum Latinâ & Gallicâ interpretatione, Maturino Corderio auctore: *ex officinâ Caroli Stephani. 8.* Paris. 1555.
- Seb. Corradi Quæstura, ubi Ciceronis vita, & multa Ciceronis loca illustrata: *apud ANSELMUM GIACCARELLUM. 8.* Bonon. 1555.
- Christoph. Hegendorphini methodus conscribendi epistolas, & dragmata locorum rhetoricorum ac dialecticorum: *apud Carolum Stephanum 8. VI. Cal. Nov.* Paris. 1555.
- Proverbiorum liber, Petro Godofredo, Carcalonensi jurisconsulto, procuratore regio, auctore: *apud Carolum Stephanum. 8.* Paris. 1555.

Ari-

suis posteris comparerit, ut de rebus ad bene beateque vivendum pertinentibus tam doctè tamque sapienter disceptaret. Quo labore si tu quidvis admirabilius excogitare possis, le-
 flor, id verò à te vehementissimè requiro. Hujus autem fructum ut facilius ac commodius perciperes, cum in ordinem alphabeti-
 cum ac locos communes ita digessimus, ut ex iis quacunque in hoc tomo de rebus phi-
 losophicis aptè atque ornate ab eo pertractata sunt, nullo serè negotio depromas.

(a) Jacobo Auberio viro Prætorio Regis Gallie oratori ac legato, Rolandus Petreius

S. ——— Editionis causa suis publica stu-
 diorum utilitas, qua hactenus eleganti ac
 propè divinâ hâc Sextianâ defensione carue-
 rant, quòd nondum in eam cujusquam com-
 mentarius extaret, ac ne litera quidem ulla,
 credo, propter rerum difficultatem, historia-
 rum varietatem, vel innumerabilium pend
 locorum depravationem &c. Valo. Aldis,
 Calend. Junii, M. D. LV.

(b) Bibliothec. Thuan. part. 2. p. 317.

(c) Hunc libellum P. Danesio Delphini
 Galliarum præceptori dedicat Adr. Tur-
 nebus:

Aristotelis de Arte Poëtica liber, Græcè :
apud Guil. Morelium. (a) 8. IIII. Cal. Novemb. Paris. 1555.

APOLLODORI Atheniensis Bibliothecæ si-
ve de decorum origine libri tres, Græcè & La-
tinè, annotationibus illustrati, & nunc primùm
in lucem editi; Benedicto Ægio Spoletino in-
terprete; cum opulentissimo nominum rerum-
que indice, & Scipionis Tettii de Apollodori
ad Othonem Truchsium cardinalem commenta-
rio: in ædibus Antonii Bladi Pontif. Max. excusoris
de campo Flora. (b) 8. Romæ. 1555.

Pythagoræ aurea carmina, Græcè, cum Ste-
phani Nigri commentariolis: apud Guil. More-
lium. 8. Paris. 1555.

Musæi poematum de Herone & Leandro,
Græcè: apud Andream Wechelium. 4. Paris. 1555.

Sophoclis Tragoediæ septem, Græcè: apud
Pet. Brubachium. 8. Francof. 1555.

Ejusdem eadem, Græcè, cum scholiis Græ-
cis. (c) 4. Francof. 1555.

Euripidis Hecuba, Græcè; cum Matthæi
Heusleri Jaurani coll. Lips. Latinâ interpreta-
tione, explicatione, & Græco indice: in offici-
nâ GEORGII HANTSCHII. 8. Lips. 1555.

Op-

(a) Ad finem hæc: Lectori. Cum ve-
tus exemplar manuscriptum, quod potissi-
mum hoc edendo libello secuti sumus, mul-
tum differet ab excusis codicibus; utque
cuique sumendi quod melius conseret, va-
rietatibus cognitis, potestas esset, visum est
non tantum eas lectiones jam typis vulgatas
hic adnotare, verum etiam siquid noster
antiquus liber habeat, quod non expresseri-
mus, non præterire.

(b) Bened. Ægius Spolet. Jano Metellio
Sequano S. P. D. ——— Mihi Apollodori
tus Atheniensis Græcum exemplar Latinitate
donandum quamlibentissimè concessisti ———
Venias igitur ad te, qui per tot sæcula de-

lituit; Apollodorus &c. Incredibile est;
quantum ille mihi negotii facesseris, sic mu-
tilus, sic mancus, sic lacer, sic inversus
erat, ut in eo restituendo longa ac diuturna
cum Latinorum cum Græcorum auctorum
volumina nocturnâ ac diurnâ manu versare
necesse fuerit. Quam rem ex nostris anno-
tationibus cum Apollodoro editis abs te fa-
cillimè cognitum iri spero. &c. Vale: me-
que illi tuo Antonio Augustinio duodecim-
vero St. litibus judicandis & doctrinâ & ani-
mi sanctitate eminentissimo commenda: Ro-
ma, Kal. Octobris. M. D. LV.

(c) Excusas apud Pet. Brubachium fuisse
ex caractere satis apparet.

Oppiani Anabazzei Halieuticon libri quinque,
& Cynegeticon libri quatuor, Græcè: *apud*
Adr. Turnebum. typis regijs. (a) 4.

Paris. 1555.

Ejusd. Halieutici libri Latinis versibus heroi-
cis à Laurentio Lippio Collense expressi; &
Cynegetici Latine ita versi, ut singula verba
singulis respondeant: *apud Guil. Morelium. 4.*

Paris. 1555.

Ejusd. Cynegetici Latinis versibus heroicis
redditi à Joanne Bodino Andegavenfi, ad Ga-
brielem Boverium Andium episcopum; cum
eiusdem Bodini commentario: *apud Michaëlem*
Vascosanum 4.

Lutet. 1555.

Orphei poëtæ vetustissimi opera, jam primùm
ad verbum translata, & diligentius quàm an-
tea multis in locis emendata, per Renatum Per-
drierium Parisiensem: *ex officinâ Joan. Oporini.*
(b) 8. Mense Februario.

Basil. 1555.

Coluthi Thebani Lycopolitani raptus Helenæ
per Renat. Perdrierium ad verbum translatus,
cum brevibus Bernardi Bertrandi annotationi-
bus; & Tryphiodori Ægyptii grammatici &
poëtæ de Ilii expugnatione libellus ab eodem
Perdrierio versus: *ex officinâ Joan. Oporini. (c) 8.*
Mense Feb.

Basil. 1555.

Les dix premiers livres de l'Iliade d'Home-
re, traduitz en vers Francois, par Hugues
Salel, de la chambre du Roy, & abbé de Saint

Oho.

(a) Ad calcem variantium lectionum
& emendationum hæc: *Lectori. Septem*
abhinc annis leviter emendaveram Oppia-
num de Venatione, partim animi conjectu-
râ, partim libri veteris ops. Has emenda-
tiones quidam usurpavit, & sibi donavit,
quas tamen non putabam tanti, ut in fur-
tivis rebus esse deberent. Eas à nobis vin-
dicatas & recuperatas esse nemo conqueri de-
bebit. Nam rerum furivarum lege aterna
est auctoritas. Non me latet adhuc multos
esse locos maculosos, quos aliis emendandos
relinquo. Quasdam etiam lectionis varietates,
quorundamque errorum emendationes

prescribere visum est. Plagiarium illum fuisse
Bodinum censent eruditi: Lege Colomes-
Gall. Oriental. p. 81. 83. Thomaf. Plag:
liter. 373. Menag. Antibail. c. 19.

(b) Epistolam ad Dominum à Sancto
Andréâ Franciæ Marescallum Ren. Per-
drierius scripsit nuncupatoriam Basileæ
Cal. Octob. 1554. datam. Additur Ber-
nardi Bertrandi Regiensis in Orphei ope-
ra præfatio.

(c) Has versiones fratri suo Joanni Per-
drierio Baubignyaco Renatus Perdrierius
Parisiensis dedicavit.

Cheron: <i>par Estienne Grouleau libraire.</i> 8.	Paris.	1555.
Virgilii <i>Æneidis</i> liber primus, cum Sebast. Corradi commentario: <i>Excudeb. Laurentius Torrentinus.</i> 8.	Florent.	1555.
Ovidii <i>Elegia de Nuce</i> , cum Erasmo commentario; ex postremâ authoris recognitione: <i>apud Carolum Stephanum.</i> 8. VII. Cal. Octob.	Lutet.	1555.
Ejusd. <i>Heroid. Epistolæ</i> : <i>apud Mich. Vasconum.</i> 4.	Lutet.	1555.
Terentii <i>Andria</i> : <i>apud Guil. Morelium.</i> 4.	Lutet.	1555.
Persii <i>Satyræ</i> , cum Antonii Foquelini Veromandui commentario: <i>apud Andream Wechelum.</i> (a) 4.	Paris.	1555.
Conr. Gesneri <i>Mithridates</i> , sive de Linguarum differentiis observationes: <i>excudebat Froscoborus.</i> 8.	Tiguri.	1555.
Angeli Caninii <i>Anglarensis Hellenismus</i> : <i>apud Guil. Morelium</i> ; <i>typis regijs.</i> (b) 4.	Paris.	1555.
De puerili Græcarum literarum doctrinâ liber Lodoici Enoci ad adolescentulos Geneenses reliquosque suos discipulos: <i>Olivâ Roberti Stephani</i> 8.	.....	1555.
Joannis Cheki Angli de pronuntiatione Græcæ potissimum linguæ disputationes cum Stephano Wintonienli episcopo, septem epistolis contrariis comprehensæ: <i>per Nicolaum Episcopium juniorem.</i> (c) 8.	Basil.	1555.

Cælii

(a) Foquelinus hunc commentarium inscribit Petro Ramo, cujus & Audomari Talæi totis ferè novem annis discipulus fuerat, epistolâ Lutetiæ calend. Aprilis anno 1555. datâ

(b) Præmittitur Caninii ad juvenem Matthæum Priulum patritium Venerum epistola, Lutetiæ, è collegio Cameracensi, quarto Calend. Septemb. M. D. LV. data.

Tom. III. Pars II.

(c) Cælius Secundus Curio Antonio Cooko equiti aurato S. P. D. ——— Duo inter reliquos omnes majore quodam spiritu naturæ & doctrina adjumentis sussultu id sibi tractandum [scil. de pronuntiandi ratione] sumpserunt, Erasmus Roterodamus, & Joannes Checus Anglus. Sed de Erasmi opere ——— nihil hoc loco dicam: de eo agam, quod nunc in tuo, Cooko, nomine apparet. ——— Vobis duobus Regis Eduardi pueritia com.

Qqqq

Coëlii Secundi Curionis schola, sive de perfecto grammatico libri tres; ejusd. de liberis honestè & piè educandis libellus; accessit ejusd. de grammaticâ Latinâ libri sex, & Sulpitii carmen de moribus & civilitate puerorum: *ex officinâ Joannis Oporini. 8. Mensè Augusto.*

Basil.

1555.

Prima pars Despauterianæ Grammatices; cui jam recens addita est Gallica Latinarum dictionum interpretatio per Ægidium de Housteville Sanctimarianum Constantinatem, Cadomi in gymnasio Montano tenellæ pubis institutorem; iterum aucta & recognita: *ex Typographiâ Mauricii Menier. 8.*

Paris.

1555.

La maniere d'exercer les enfants à décliner les noms & les verbes: *chez Charles Estienne. 8. Septembre.*

Paris.

1555.

De moribus in mensâ servandis Joannis Sulpitii Verulani libellus cum elucidatione Gallico-Latinâ Gulielmi Durandi: *ex officinâ Caroli Stephani. (a) 8.*

Paris.

1555.

Pentateuchus Hebraicè: *ex officinâ Caroli Stephani. (b) 4.*

Paris.

1556.

Ho-

commissa erat. — Sed ostendere hunc terris tantum fata volvere, neque ultra sinere. — Voluit Joannes Chæcus corruptam Græcæ Linguae pronuntiationem emendare. — Sæpi Vintoniensis pontifex atque Angliæ cancellarius opposuit, & pro vulgari consuetudine certamen suscepit &c. Has epistolas, cum post Regis satum hæc iter in Italiam faceret, Joannes Chæcus mihi ostendit &c. Has cum diligentius perlegissem, illico tantum bonum communicandum cum omnibus studiosis lucrarum effecogitari &c. Quod si forte Chæcus eas nos edidisse molestè foret, — oro te, ut eum nobis placatum efficias. &c. Vale. Basileæ. M. D. LV. Editum Vintoniensis episcopi, Cancellarii Cantab. de pronuntiatione Linguae Græcæ & Latine datum est Londini. 18. Calend. Junias, anno Domini 1542.

(a) Gulielmus Durandus ludimagister Lugdunensis, Stephano Doletæ salutem. Disqui-

rabam nuper, qua radiori mea juvenuti prelegerem &c. Occurrit libellus de moribus in mensâ servandis. At quibus mendis inquinatus? &c. Interpretatione Gallico-Latinâ illustratum — exire permisi — tuis typis, qui cum supra ceteros eximiam quandam pulchritudinem habens, tum et apud doctos commendatione sunt, ut vel levissimis nugis gravitatem asserere cerè possint. Quid enim à Doletæ probatur, nisi probabile? Quid recipitur, quid editur, nisi editione dignum? Tibi igitur commissa nostra hac juvenilis exercitatio foras datur. &c. Vale. Lugduni (al. Quintil. Anno 1542. Quo anno probabile est hunc libellum à Doletæ excusum fuisse, quamvis nullibi illius mentionem factam noverim.

(b) Chevallierius (p. 298.) hunc refert ad annum 1546: quod (ni fallor) est erratum Typographicum.

Hosea, Joel, Amos, Abdias & Jonas, Hebraicè, cum Thargum, id est Chaldaicâ paraphrasi Jonathan, & commentariis R. Selomo Iarhi, R. Abraham Aben Ezra, & R. D. Kimhi; variis lectionibus ex multorum exemplarium diligenti collatione in margine ascriptis: *apud Robertum Stephanum. 4. Mense Adar.*

..... 1556.

Psalmi, Hebraicè: *apud Froben. (a) 12.*

Basil. 1556.

Et (b) 32.

Sabionettæ. 1556.

Tobias, Hebraicè, cum versione Latinâ Seb. Munsteri. (c) 8.

Basil. 1556.

Targum seu Paraphrasis Chaldaica, quæ etiam Syriaca dicitur, Jonathani in Hoseæ, Joelis & Amosi prophetias; atque etiam in Ruthæ historiam & Lamentationes Jeremiæ incerto auctore Chaldæo; nunc primùm Latinitate donata, interprete Johanne Quinquarboreo Aurilacensi linguarum Hebraicæ & Chaldaicæ regio professore; additis ejusdem in singula capita annotationibus cum locuplete indice: *apud Martinum Juvenem. 4.*

Paris. 1556.

Biblia Latina: *apud Jacobum de Millis. (d) 8.*

Lugd. 1556.

Et *apud Gryphium. (e) 12.*

Lugd. 1556.

Eadem ad optima quæque veteris, ut vocant, translationis exemplaria summâ diligentia parique fide castigata, cum figuris: *apud Joannem Tournesum. (f) fol.*

Lugd. 1556.

Eadem ex Hebræo per Castalionem, cum ejus annotationibus: *apud Jo. Oporinum. (g) fol.*

Basil. 1556.

Psalter. Latin. ex versione Georgii Majoris. (h) 12.

Lips. 1556.

Idem, Castalionis: *apud Jo. Oporinum. (i) 16.*

Basil. 1556.

Nov.

(a, b, c, d, e, f, g, h, i) Long. Biblioth. Sacr.

Nov. Testam. Latin. <i>apud Menier.</i> (a) 16.	Paris.	1556.
Et <i>apud Viduam Francisci Regnault.</i> (b) 16.	Paris.	1556.
Et <i>apud Jo. Frellonium.</i> (c) 16.	Lugd.	1556.
Et <i>apud Antonium Vincentium.</i> (d) 16.	Lugd.	1556.
Idem, Castalionis. (e) 16.	Basil.	1556.
Epistolæ omnes, Latinè; cum Joh. Calvini commentariis; quorum hanc esse recognitionem postremam, ex lectione atque collatione cum prioribus, deprehendet lector: <i>Olivæ Roberti Stephani.</i> fol.	.....	1556.
Biblia Gallica Genevensis: <i>apud Philibertum Hamelin.</i> (f) 4.	Genev.	1556.
Et <i>apud Jo. Crespin.</i> (g) 4.	Genev.	1556.
Et <i>apud hæredes Joannis Michel.</i> (h) 4.	Lugd.	1556.
Et (i) 8.	.....	1556.
Biblia Germanica Joannis Dietembergeri. (k) fol.	Colon.	1556.
Et Lutheri. (l) fol.	Witteb.	1556.
Novum Testamentum Latino-Germanicum ex Græco: <i>apud Brylingerum.</i> (m) 8.	Basil.	1556.
Biblia Helvetica, figuris ornata: <i>apud Fro-schoverum.</i> (n) fol.	Tigur.	1556.
Biblia Belgica: <i>per Stephanum Mierman & Joann. Gaillard.</i> (o) 4.	Embdæ.	1556.
Novum Testamentum Italicum ex Græco translatum à Maximo Theophilo: <i>apud Joann. de Tournes.</i> (p) 16.	Lugd.	1556.
	Idem	
(a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p) Long. Bibliothec. Sacr.		

Idem Hispanicè ex Græco summâ fide translatum cum notis quibusdam; Joan Philadelphi. *I. E. Peres.* (a) 8.

Venet. 1556.

Nonni Metaphrasis Evangelii secundum S. Johannem, Græcè: *apud Martinum Juvenem.* 8. Paris.

1556.

Davidis Psalmi aliquot Latino carmine expressi à quatuor illustribus poetis, quos quatuor regiones, Gallia, Italia, Germania, Scotia, genuerunt; inter se commissi ab Henrico Stephano; cujus etiam nonnulli Psalmi Græci cum aliis Græcis itidem comparati in calce libri habentur: *ex officinâ Henrici Stephani.* (b) 4.

..... 1556.

Dionysii Areopagitæ opera omnia, quæ extant; ejusdem vita incerto (c) authore; scholia incerti (d) authoris in librum de Ecclesiasticâ Hierarchiâ; quæ omnia Latinè nunc primum à

Joa-

(a) Long. Bibliothec. Sacr.

(b) *Henricus Stephanus Georgio Buchanano S. D. Numquam diu latuisti, mi Buchananæ: jam tibi, ut vides, in publicum prodeundum est; ego te, velis nolis, ex istis educam latibris. — In transferendis reliquis hujus sacrosancti poeta odibus Buchananus fuisse, id est, inter reliquos omnes interpretes tantum, quantum luna inter minora sidera, entuisti: at postquam ad psalmum CIII ventum est, Buchananum viciisti. — Qualis est Flaminio, hoc ego ingenuè fateor, quum à Buchananò discessi, n.e. quem illi comparem, non reperire. Nam Salmonius Flaminio non solum sermonis puritate longè est inferior, sed versus etiam elegantia ei cedit; & ut minus cultum, quam ille, versum facit, ita multò magis humi serpit. — Ut de Eobano taceam, cujus versuum bona pars, si quis metrum detrudere velit, nihil commune cum poetâ habere comperietur; Rapius ferè unicuique non omnino malo versui pessimum subiungit, dum copiam ostendat; & verba quidem offert multa, sed in quibus nihil præter verba multa invenias. Hujus tamen lyricos versus tui (quum nec Flaminii nec Salmonii ullos habebam) opposui: nec enim te in arenam sine adversario producere volebam. Quem verò alium tibi dare potuissem? an eum qui ex theologo factus Typographus,*

ex Typographo poeta; malus theologus, pejor Typographus, pessimus poeta; in extremo illo sue ὑπεκδομῆς vel potius ὑπεκδομῆς curriculo, sacrum poetam pessimè profanavit: dum inuitâ Minervâ, iratis Musis, adverso Apolline carmina — puerilia & quidvis potius quam Davidem exprimentia rufatur, quia — nunquam nisi potius ad illa profuit scribenda — Audies præterea hic Henricum tuum Davidis aliquot hymnos Græcâ Linguâ modulantem; si qua tamen modulatio in tam incensiti versibus inveniri potest. — Fortasse experiar — utrum paulo meliora sis qua dedi adhuc pende puer, nunc penè vir factus dare Græcâ Musæ studiosi possun. Vale. Ex Musurgeo nestro. Henr. Stephanus Buchananum opposuit Eobano, Flaminio & Salmonio in psalmis 1. 137. Eobano, Salmonio & Rapius in 12. Flaminio, Rapius & Eobano in 3. 6. 114. Salmonio & Rapius in 127. Flaminio in 11. 12. 13. 15. Rapius in 5. 7. 8. 9. 10. Eobano in 4. 14. Psalmis singulis in margine apposuit Pagnini versionem recognitam. Se Paulo Dolleio opposuit in Græcâ versione psalmorum 1. 2. 3. 12. 43. 90. 101. Denique Buchanani in psalmum CIII. paraphrasi libellum clausit.

(c) Methodo vel (ut alii) Methodoro.

(d) Maximi.

Q999 3

Joachimo Perionio, Henrici Gallorum regis interprete, conversa sunt : *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascofani.* (a) fol.

Lutet.

1556.

Adamantii Origenis de rectâ in Deum fide dialogus sive sermo habitus cum hæreticis Eutropio iudice, & in totum librum Job commentarius ; ac Joannis Chrylostomi in librum Job conciones quatuor ; quæ omnia Latinè à Joach. Perionio conversa sunt, ex Henrici Gallorum regis bibliotheca ; ad Henricum eundem Gallorum regem : *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascofani.* fol.

Lutet.

1556.

Ex libris D. Basilii Orationes de Moribus XXIII. Simone magistro ac logothetâ auctore ; Græcè ; ex bibliothecâ regiâ : *apud Guil. Morelium.* 8.

Paris.

1556.

B. HIPPOLYTI Episcopi & Martyris Oratio, de consummatione mundi, ac de Antichristo, & secundo adventu Jesu Christi ; Græcè, Joanne Pico præside classium inquisitoriarum senatûs Parisiensis editore : *Excudeb. Guilielmus Morelius ; typis regiis.* (b) 8. XVIII. Cal. Januar.

Paris.

1556.

Eadem, Latinè, eodem Pico interprete : *apud Andoënum Parvum.* (c) 8.

Lutet.

1556.

Lu-

(a) Cardinali Vindocinensi principi, Joach. Perionius S. P. D. ——— converti omnia Dionysii opera, quæ extant; ——— scholia etiam quedam incerti auctoris in Ecclesiast. Hierarch. nondum à quoquam, quod sciam, translata, quæ edita sunt Basilea in officinâ Hervagiana^{*}; vitam quoque Dionysii, quæ edita est Græcè jam pridem à Venetiis cum illius operibus ——— Lutetiâ quidem ad canobium Dionysianum cum Andrea Dudithio Pannonio juvene me contuli, ut Dionysii insignis præclaraque antiquitatis opera utenda acciperem, quod emendatiora hac nostra cum illis collata ederentur; deinde si mihi hoc ipsum impetrare possem, saltem ea viderem, atque tantum quantum per otium

& Dionysianorum Benedictinorum liberalitatem liceret, conferrem : nostram enim interpretationem atque vulgata illius Græcæ opera portaveram; sed superius illud impetrare non potui. &c. Vale. Cormæriaci. V. Calend. Maji. M. D. LVI.

(b) Joan. Picus lectori salutem. Dum quaererentur in Italiâ mandato nostro perdisi vel fortè latentes S. Dionysii Arcopagite reliquorumque Græcæ antiquissimorum libri, occurrisset Venetiis hac B. Hippolyti oratio Græcè scripta, plerisque tamen in locis valde mendosa. Quam quidem quoad fieri potuit, emendatam & Latino sermoni traditam, utraque linguâ curavimus imprimendam. &c.

(c) Cardinali Carolo à Lotharingâ Jo. Pi-

^{*} Anno 1550.

† Editam Venetiâ non novi, sed Florentinam in ædibus Phil. Juntæ ann. 1556.

Ludovici Fidelis Nervii, theologiae professoris, de mundi structurâ opusculum: *apud Guil. Morelium.* 8.

Paris. 1556.

Sermonum Judoci Clichtovei Neoportuensis, Carnotensis canonici, tomi duo, longè accuratiori studio emendati, ac fideliter suæ integritati restituti: *apud Michaelen Vascosanum; exudebat Olivarius de Harfy.* (a) 8.

Paris. 1556.

Bartholomæi Camerarii Beneventani, de Junio, Oratione, & Eleemosynâ, dialogi quatuor: *ex officinâ Michaelis Vascosani.* (v) 4.

Lutet. 1556.

Nicolai Ridleii episcopi Londinensis de cœnâ Dominicâ assertio, contra sceleratam illam Transubstantiationis hæresim; quam è carcere author scripserat; unde etiam paulò post, id est XVI. Octobr. die. M. D. LV. igni comburendus extrahebatur: *apud Joannem Crispinum.* (c) 8.

Genev. 1556.

Catholica confutatio impiæ cujusdam determinationis D. Nicolai Ridlæi, eo tempore sedem episcopalem apud Rossam occupantis post

dis-

Picus 8. — Mibi ad levandem in q̄uentis fori muneribus contractam molestiam, nihil est gratius divinarum lectione librorum: quam allatis tam ex Italiâ quàm è Graciâ veterum Græcorum monumentis (nam Latini scriptores reperiuntur perpauci) indices cumulationem fieri desidero. — Cum occurrerit quicquam cognitione dignum, id Latine redditum emisso, prius equidem adhibito peritorum ejus disciplina judicio &c. Itaque cum audissem ab his, qui nostro nomine libros antiquorum disquirebant, exare Venetiis orationem beati Hippolyti &c. Vale. Lutetia, postridie Calendas Decembris

(a) Ex præfixis duabus epistolis, alterâ Clichtovei ad Ludovicum Lassereum, regalis collegii Navarræ provisorum & ecclesiæ S. Martini Turonensis canonicum & granicarium datâ ex Carnoto, XII. Cal. Mart. M. D. XXXIII. alterâ Ludovici Lasserei ad lectores, ex Navarrâ Parisiorum IV. Cal. Mai. M. D. XXXIII. constat hos Clichtovei sermones Lasserei hor-

tatu & operâ prodisse.

(b) Diana Poislens Valentinorum duci, Barth. Camerarius P. F. — Librum hunc conscripsi, in quo tecum simpliciter & apertè, tanquam cum principe faminâ loquens, omnia brevissimè sum complexus: præter pauca, quæ cum Protestantibus ed subtilitate, quâ veritas in pertinaci concertatione limatur, disputare necesse fuit. — Hunc, quem tibi dedico, librum — hanc saltem ob causam in illâ bibliothecâ reponas, quam Anesi instructissimam habes, ut insignes virtutes tuæ, majorum tuorum progenies, atque illustris & generosa facta (quæ, cum paucis in hac epistolâ narrari non possent, in dialogo quarto attingimus) exemplo sint posteris &c.

(c) Hic libellus à Ridleio vernaculè scriptus, & postea Latine versus; quod constat ex anonymi epistolâ, in quâ Mariana persecutio vivis coloribus & elegantissimo sermone describitur. ♦

disputationem de Eucharistiâ in academiâ Cantabrigiensi habitâ, in tres libros divisa; authore Albano Langdailo archidiacono Cicestriensi apud Anglos: *ex officinâ Michaëlis Vascosani. (a)* 4. *Menſe Octobri.*

Lutet.

1556.

Annotationes priores & posteriores Gulielmi Budæi in Pandectas; nunc postremum ad exemplar ipsius authoris non paucis in locis emendatiores & locupletiores factæ; atque etiam à doctiss. viris ab initio usque ad finem summâ curâ recognitæ & collatæ; quibus duo amplissimi indices accesserunt: *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascosani. fol.*

Lutet.

1556.

Eguinarii Baronis ad Digesta seu Pandectas manualium libri septem; partim nunc primum in lucem editi, partim ab auctore recogniti & emendati: *apud Vascosanum. (b)* 12. 13. *Calend. Octobr.*

Lutet.

1556.

Hug. Donell. de usuris: *apud Mich. Vascosanum. (c)* 4.

Lutet.

1556.

Eduardi Henrysonis J. C. commentatio in Tit. X. libri secundi Institutionum de Testamentis: *apud Michaellem Vascosanum. (d)* 8.

Lutet.

1556.
Bra-

(a) Langdailus in nuncupatoriâ ad Antonium Brounum, ordinis Garterii auratæque militiæ Angliæ equitem, vicecomitem Montiacuti, epistolâ, Cantabrigiensem Visitationem & quinque Visitatores (inter quos Nicolaus Ridæus) inestatur; qui *vere* (ut ait) religionis inclinationes, Eduardi regis, optime indolis pueruli, nomine abusi, reos processus appellabant. Præmittit deinde Axiomata bina ab adversariis oblata, & solenni Corporis Christi festo, 1549 disputata; & Prædictarum propositionum D. Nicolai Ridæi, Rossensis episcopi sedem occupantis, determinatio-nem.

(b) His libris additur Georgii Bitonis J. C. præfatio, in quâ — Baro, ait, noster dum nihil non molitur, ut opus inchoatum ad finem perduceret, ecce 11. Calend. Septemb. anno 1550. ætæ nandum absolute decedisset. Paulò autem quàm migraret è vitâ, operæpretium se facturum existimavit,

si epitomen quoque libri primi Pandectarum ad eandem formam speciemque redigeret, quem consultò in primâ editione omiserat &c. Baro dedicat librum primum Henrico II. regi, Cal. Mai. M. D. XLVII. Secundum Francisc. Olivario Franciæ cancellario, Cal. Sept. M. D. XLVI. tertium Franc. Crespiuo per Britanniam Celticam præf. prætorio, Calend. April. M. D. XLVIII. quintum Æmar. Ranconeto, Calend. Novemb. M. D. XLVII. quartum & sextum nemini. Cetera morte præventus author non perfecit. Privilegium regium Vascosano datum est Lutetia, VII. idus Februarii. M. D. LIII. ad imprimendum hunc & sequentem librum.

(c) Jacob. de Script. Cabilon. pag. 44.

(d) Michaëli Hospitalio regiarum rationum præfidi & Biturigum cancellario hanc commentationem Henryson interibit epistolâ, Biturigibus, septimo Calendas Julias, anno M. D. LV. datâ.

Placitorum summæ apud Gallos curiæ libri XII. multis, à primâ editione, placitis insignibus aucti, & tribus commodiss. indicibus illustrati; per Johannem Lucium: *apud Carolum Stephanum* (a) fol. X. Cal. Apr. Lutet. 1556.

Jacobi Cujacii J. C. observationum & emendationum liber primus, & secundus; ad Bartholomæum Fayum senatorem Parisiensem: *ex officinâ ROBERTI STEPHANI* (b) 4. Lutet. 1556.

Oribasii Collectaneorum artis medicæ liber; quo totius corporis humani sectio explicatur, ex Galeni commentariis; Græcè: *apud Guil. Morelium* 8. Paris. 1556.

Theophili Protospatarii de corporis humani fabricâ libri V. Latinè, Junio Paulo Crassio interprete; ex Sorano de vulvâ & pudendo muliebri, Latinè, Joanne Baptistâ Rasario interprete: *apud Guil. Morelium* 8. Paris. 1556.

Actuarii Zachariæ filii de actionibus & affectibus spiritûs animalis, hujusque nutritione, ad Josephum Racendytam, libri duo, Latinè, Julio Alexandrino Tridentino interprete; Ejusdem libri VII. de Urinis, Latinè, Ambrosio Leone Nolano interprete, ad Græcorum exemplarium fidem à Jacobo Gopylo recogniti; Ejusdem de medico sive methodo medendi libri VI Latinè, Cor. Henrico Mathisio Brugensi medico interprete: *apud Guil. Morelium; vel apud Bernardum Turrisanum viâ Jacobæ in Aldinâ bibliothecâ*. Paris. 1556.

Galeni opera, Latinè, ex variis interpretibus, septem voluminib. cum Antonii Musæ Brasavoli indice: *apud heredem Lucaeantonii Junta*, fol. Venet. 1556.

Ari-

(a) Huc editioni præfigitur authoris icon, cum hac gnomâ, ἀρίχμ. & ἀρίχμ. *brum primum Lutetia, VI. Cal. Junii, anno M. D. LVI. secundum Lutetia, pridie Cal. Novemb. anno M. D. LVI.*
(b) Robertus Stephanus [scil. Roberti, qui Genevam migraverat, filius] excudebat li-

Aristotelis Ethicorum ad Nicomachum libri decem, Græcè, curâ Johannis Sturmii, cum variis lectionibus in fine adjcctis: *Excudebant Wendelini Ribelii hæredes.* 8.

Argent. 1556.

Ejusd. Politicorum libri octo, Græcè, ex Pet. Victorii recognitione: *apud Guil. Morelium.* 4.

Paris. 1556.

Ejusd. de Naturâ aut de rerum principiis Libri VIII. Latinè, Joach. Perionio interprete, & per Nic. Gruchium correcti & emendati: *ex officinâ Michaëlis Vascosani* 4.

Lutet. 1556.

Franc. Vicomercat. in Aristotel. Meteorolog. *apud Vascosanum* (a) fol.

Lutet. 1556.

Jul. Cæs. Scaligeri in duos Aristotelis libros de plantis libri duo: *ex officinâ Michaëlis Vascosani* 4. *Mense Julio.*

Lutet. 1556.

Æliani opera, Gr. Lat. *per Andream & Jacobum Gesneros fratres.* fol.

Tigur. 1556.

Theophrasti libellus de odoribus, Græcè, ab Adriano Turnebo Latinitate donatus, atque annotationibus illustratus: *apud Michaëlem Vascosanum.* 4. *Calendis April.*

Lutet. 1556.

Plutarchi de Oraculorum defectu liber, Latinè, Adriano Turnebo interprete, cum ejus annotationibus: *ex officinâ Michaëlis Vascosani.* 4. *Calendis Augusti.*

Lutet. 1556.

Ejusd. liber de Herodoti malignitate, Græcè: *apud Guil. Morelium.* 4.

Paris. 1556.

Ejusd. pro Nobilitate, Latinè, Arnolfo Ferrono interprete: *apud Sebastianum Gryphium.* 8.

Lugd. 1556.

Ejusd. libellus de fluviorum & montium nominibus, & quæ in iis reperiuntur; Latinè, interprete Ang. Ver. (b) *apud Carolum Stephanum.* 8.

Paris. 1556.
Oron-

(a) Bibliothec. Lugduno-Bar. pag. 77:

(b) Claudio Lavallo archiepiscopo Ebradennensi Ang. Ver. S. — Hujus interpretis nomen, quod integrum noluit adjicere, nondum novi. Mauffacus solas memorat Natalis Comitii & Turnebi versiones, quæ ad illius manus pervenerunt: neque alias recenset Fabricius in Bibliothecâ Græcâ.

Orontii Finæi de rebus mathematicis hæc-
nus desideratis libri III. *ex officinâ Michaëlis Vaf-*
cosani. (a) fol.

Lutet.

1556.

Plinii in Naturalem Historiam Præfatio, ad
veterum codicum fidem per Adrianum Turne-
bum emendata, annotationibus illustrata, &
Gulielmo Pellicerio Monspeffuli episcopo in-
scripta: *ex officinâ Michaelis Vascosani.* 4. 5. Non.
Octob.

Lutet.

1556.

Antiquæ urbis Romæ cum regionibus simu-
lachrum, autore M. Fabio Calvo Rhavenna-
te: *apud Hier. Frobenium & Nic. Episcopium.* fol.

Basil.

1556.

Vincentii Lupani in Taciti Annalium libros
XVI. annotationes; ad Andream Guillardum
Mortarium à sanctioribus consiliis Henrici II:
ex officinâ Roberti Stephani. 8. IIII. Id. April.

Lutet.

1556.

. Les Vies de Trajanus, Adrianus, Antoninus
Pius, commodus, Pertinax, Julianus, Seve-
rus, Antoninus Bassianus, Heliogabalus, A-
lexander; extraictes de plusieurs autheurs, Grecs,
Latins, & Espagnols, & mises en Francois par
Antoine Allegre: *de l'imprimerie de M. de Vasco-*
san. 4.

Paris.

1556.

Les deux premiers Livres de Paul Æmyle
de l'Histoire de France, nouvellement traduits
de Latin en Francois, par Simon de Monthiers:
de l'imprimerie de Michel de Vascosan. 4.

Paris.

1556.

Joannis Picardi Toutreriani de prisca Celto-

pædiâ

(a) Galliarum regi Henrico II. Antonius
Mizaldus Montucianus S. P. D. — O-
raptus in ordinem [Mathematices professo-
rum] à patre tuo cooptatus — à tuâ
majestate confirmatus — totos viginti
quinque annos ibi & docendo & scribendo
versatus — canus & sexagenarius vi-
tam cum morte nuper mutavi, morte illi
molestâ, quâ doleres populosam sobolem in
tantâ rerum inopiâ relinquere — Deo
gratias agebat, quâd librum istum, in quo
totum septemvium consumpseras, ad colopho-

nam duxisset. Quem accuratè impressum ut
Majestati tuæ offerrem, moriens in peravi.
— Ubi in fata concessit, librum unâ
cum figuris, quas pauld ant. quâd abires,
ingeniosâ manu ad unguem pin. erat. Mi-
chaëli Vascosano Typographo diligentiſſimo ac
doctiſſimo statim committ. e. nihil sum cum-
ſtatus: nullo prorsus mutato verbo, nec
item sensu, ne auctori & parenti injuriam
facerem. &c. Vale: & paupercula Orontia-
na famula succurrere dignare &c. Lutetia,
Idibus Aprilis, anno M. D. LVI.

Rrrr 2

- pædiâ libri quinque : *ex Typographiâ Matthæi Davidis.* 4. Paris. 1556.
- L'Histoire Naturelle & generale des Indes , Isles , & terre ferme de la grand mer Oceane , traduitte de Castillan en Francois par Jean Poleur : *de l'imprimerie de Michel de Vascosan.* (a) fol. Paris. 1556.
- Polydor. Vergil. Histor. Anglic. libri XXVI : *per CORNELIUM MANILIUM.* 8. Gandavi. 1556.
- Dionis Chrysostomi Orationes quinque ; de lege una, de consuetudine una, de fortunâ tres ; Græcè : *apud Andream Wechelum.* 4. Paris. 1556.
- Ciceronis pro Caio Rabirio Oratio, Petri Rami prælectionibus illustrata : *apud Thomam Richardum.* 4. Paris. 1556.
- Ejusd. Selectarum Epistolarum libri tres : *apud Michaëlem Vascosanum.* 4. Lutet. 1556.
- Ejusd. de Officiis libri tres , cum not. Vit. Amerbachii , Xyst. Betuleii Phil. Melanchthonis , & Cælii Calcagnini ; de Senectute Dialogus, cum not. Xyst. Betuleii, Erasmi, & Pet. Balduini ; de Amicitia , cum not. Xyst. Betuleii, Erasmi, P. Victorii , & Pet. Balduini ; Paradoxa, cum not. Fr. Sylvii, Xyst. Betuleii, incerti authoris , & Bart. Latomii , & emendation. Leod. à Quercu ; & Somnium Scipionis, cum not. Erasmi, Pet. Olivarii, P. Rami , & doctissimi cujusdam viri ; hæc omnia summâ fide ex collatione vetustissimorum codicum à Petro Balduino Sampolino integritati restituta sunt : *apud Odoënum Parvum*, vel (nam titulum variant exemplaria) *apud Sebastianum Nirvellium* ; *excudebat Simon Calvarinus.* (b) 4. Paris. 1556.

Ejusd.

(a) Sunt exemplaria , quæ præferunt annum M. D. LV. Regium privilegium Joanni Poleur [Valet de chambre de Francois Dauphin de France] concessum est anno 1553. 12. Februarii. Privilegii apogra-

pho subjiciuntur hæc ; *Imprimé par M. de Vascosan le 25. jour du mois d'Octobre. M. D. LV.*

(b) Ad finem librorum de officiis Annotationes addidit Petrus Balduinus ; quibus

Ejusd. iidem libri, cum eorundem notis; additis insuper Pet. Marfi, Omniboni, & Franc. Maturantii commentariis, & copiosissimo indice; omnia jam recens sedulò castigata (ut ex Theobaldi Pagani epistolâ ad lectorem constat): apud Theobaldum Paganum. 4.

Lugd.

1556.

Adr. Turnebi disputatio ad lib. Ciceronis de fato, adversus quendam, qui non solùm Logicus, verùm etiam Dialecticus haberi vult: apud

Ma-

bus sic præfatur. Cum nullus essem horum librorum exemplaria aliquot manu non imperitè descripta; præter cetera, unum habebamus antiquitatis admiranda, quod bonâ ex parte exprimere conati sumus: ita tamen, ut, ubi lectio vulgata non aspernanda videri posset, eam quoque sibi exhiberemus, cum eâ quæ extat in aliis quibusdam exemplaribus, efformatis quidem illis, sed quorum (a) unum emissum sit ante annos 68. (b) alterum anno abhinc quinquagesimo octavo; quæ minùs degenerasse puto à germanâ sincerâque lectione, quàm quæ postea præcipitantia Typographorum extruxit. — Vetusissimum eorundem exemplar quod reddere studuerint, nemo non probabit. Non sum tamen per omnia scripturæ rationem secutus, ne viderer novitatis vel potius antiquitatis affectator, quod jam penè exoletam scribendi formam revocarem, quam tamen doctis quibusdam videtur non displicere. De Officiorum libris præit hæc epistola: Antonio Crequiao abbati Valoliensi Petrus Balduinus S. Quum anno superiore Ciceronis de Officiis opus interpretandum suscepissem, existimaui mearum esse partium, ut ejus lectionem sinceram & à mendis vindicatam auditoribus meis præstarem: quod ut fidelius efficerem, cum vetustissimo quodam exem-

plari manuscripto, quod fortè tum nactus fueram probatissimum, Officia, quæ pro emendatissimis tum circumferebantur, contuli. — Adhibui alios quosdam codices perquam antiquos: — loca plurima inter enarrandum meis indicavi, ut ea sibi restituerent, ex quibus pauca quedam is postea deprehendit, qui (c) Simonis Colinaei Chalcographia præfectus est, beneficio cujusdam codicis sic satis, ut videtur, emendatè scripti, quod tunc primùm animadverti, quem Joannes (d) Lodoicus novam Officiorum editionem parans mihi ab illo excusum exemplum recognoscendum obtulisset: ut haberet, quod sine mendarum suspitione exprimere posset. A quo exemplari quoniam aliquando discedendum fuit, crebrâ flagitatione perfecit, ut ea loca annotarem. Quod ut ego tentarem, vix ullis precibus adduci poteram. Neque enim putabam esse operæpretium pauculas quasdam castigationes studiosis obtrudere, quæ tamen multe videri possunt, si consideres post doctissimorum virorum diligentem, ut videtur, recognitionem horum pleraque intacta supervisse. Hanc autem opellam tibi dicendam duxi &c. Vale. Parisiis, ex museo nostro Beccadiano, Calend. Julii.

(a, b) Quæ velit exemplaria Balduinus, non possum conjecturâ assequi, nam ejus præfatio aut epistola, quo anno scripta sit, non indicat. Si autem anno 1556. scripta fuerit, oportet significari editionem aliquam Officiorum vulgatam ann. circiter 1487. vel 1488 (quo anno nulla adhuc mihi innotuit) & 1498. vel 1499. quo editio Ciceronianorum operum Mediolanensis prodierit.

(c) Ciceronis officia cum aliis quatuor libris ex officinâ Colinaei prodierunt ann. 1530. & 1541. in 8. & 1543. in 12. Cujus ultimæ editionis calce hoc additum epigramma.

H. Sussannens Pet. Thersissio Delph.

Quid tibi commendem Ciceronis, Petro, libellos?
Vendibilem Bacchum cum sacra monstres helix.

Hoc tantum dicam, prius exemplaria multum

Differuisse, sed hæc emaculata legi.

Hic aliud nullum (graviter spondere quod ausim).
Exemplar melius congruit archetypo.

Ferè putavesim H. Sussannum fuisse, quem Balduinus dicit Colinaei chalcographiæ præfectum.

(d) Forlan (id enim mihi ex his verbis probabile videtur) Ciceronis Officia cum Pet. Balduini notis aliquando antea excudit Lodoicus, licet de tempore nihil adhuc compertim.

- Michaëlem Vascofanum* (a) 4. Lutet. 1556.
- Leodegarii à Quercu responsio ad Audomari
Talæi admonitionem: *ex officinâ Michaëlis Vasco-*
fani (b) 4. Lutet. 1556.
- Compendium in communem artem differen-
di, per Jacobum Carpentarium collectum: *apud*
Thomam Richardum. 4. Paris. 1556.
- Dionysii Halicarnassæi nonnulla opuscula,
Latinè, Stanislao Ilovio interprete: *ex officinâ*
Roberti Stephani. 8. Lutet. 1556.
- Anacreontis & aliorum Lyricorum aliquot
poëtarum Odæ, Græcè; & in easdem Henr.
Stephani observationes; Anacreontis aliquot odæ
ab Henr. Stephano eodem carmine Latinè ex-
pressæ: *apud Guil. Morelium, in Græcis Typogra-*
phum regium; & Robertum Stephanum; typis re-
giis. (c) 8. Paris. 1556.
- Anacreontis Odæ ab Heliâ Andreâ Latinæ
factæ, eodem carminis genere; Sapphûs oda
una, & fragmentum, eodem Heliâ interprete;
altera, interprete Catullo, postremis quatuor
Heliæ versibus exceptis; ad Petrum Montau-
reum consiliarium & bibliothecarium regium:
apud Robertum Stephanum & Guil. Morelium. 8. Lutet. 1556.
- Moschi, Bionis, Theocriti idyllia aliquot ab
Henrico Stephano Latina facta; ejusdem carmi-
na non diversi ab illis argumenti, & annotatio-
nes in illa idyllia, & Propertii elegia ex libro
II. (*Quicumque ille fuit &c.*) Græcè reddita: *ex*
officinâ Roberti Stephani. (d) 8. III. Cal. Jan. Lutet. 1556.
- Poë-

(a, b) De Turnebi & Rami litigiis le-
ge Hist. Typographor. Parisiens. pag. 53.

(c) Hæc editio omnia illa, quæ prior
ann. 1554. in 4. complectitur; sed addit
Anacreontis notitiam ex Suidâ, & alte-
ram Sapphûs odam (*Θαίσταί μοι &c.*)
Omittit autem Græcum Henr. Stephani
epistolam, ejusque in initio epigrammata.

(d) Robertus Stephanus Lectori. Libros
imprimendi initium cur ab his poematibus
fecerim, hæc potissimum causa fuit, quod
en frater meus è Græco sermone in Latium
sic convertisset, ut, quum doctorum quorum-
dam hominum judicio, quicquid tenerum
erat in illis & molle, expresserit, non
parvè & parvè aliquis habendus
sit,

Poëmata Pythagoræ & Phocylidis, Græcè,
cum Viti Amerpachii Latinâ metricâ interpreta-
tione & notis; ex postremâ ejusdem recogni-
tione: apud Joan. Tornesium & Gul. Gazeium.
(a) 8.

Lugd.

1556.

Dio-

fit, sed inter eos poëtas numerandus, qui
delectare possint. Addam etiam prodesse,
quod juvenis adhuc ille multos jam senes
ad facienda poëmata excitaturus sit. Hæc
igitur interim accipe, dum alia tibi excudi-
mus, ex quibus non minorem voluptatem,
quàm ex his, accepturus sis. Henricus Ste-
phanus Joanni Casa episcopo Beneventano
S. Quum tibi Romam hinc proficiscenti co-
mitem me itineris adungere visum fuisset,
Joannes Casa, vir doctissime, sed illam a-
liquis optatissimam evadit quædam mea ne-
gotia mihi tunc inviderent; ita à te dis-
cessi, ut primo autumno me tuo vel potius
meo desiderio satisfacturum promitterem.
Nunc jam Septembrem solum mendax desi-
deror, non meâ Hercule, sed improbissimi
cujusdam hominis culpâ, cujus quum fide
fides mea nitesceret, suâ ille prodidit, quo-
minus meam servare possem, impedimento
fuit. Quod autem ad Anacreontis odas at-
tinet, quas me Latinas reliquis meis addi-
turum pollicitus tibi fueram, sic habeto.
Quum earum exemplaria duo in manus meas
pervenissent; quorum unum Joannis Cle-
mentis Britanni (cui viro Græca litera quan-
tum debeant, dici vix potest) beneficio con-
secutus essem; alterum deinde post longam
peregrinationem ex Italiâ Lusitiam reversus
mecum attulisset; feci, ut hæc duo exem-
plaria, quorum neutrum per se satis pote-
ras, operas, ut ita dicam, mutuas trade-
rent. Non multo verò post illas edere non
recusavi. — Easdem Latinas fastas
cum Græcis copulavi: non omnes quidem
(non enim id patiebatur litium mearum im-
portunitas, qua sibi optimas horas maximo
meo dolore vendicabant) sed eas tantummo-
do, qua ut integerrime, ita etiam elegan-
tissima videbantur, & è quarum plurimis
apud aliquam antiquum auctorem deprompta
testimonia reperiebantur. Ad reliquas au-
tem vertendas, quibus menda multe, quasi
quædam nebula, tenebras offunderent, quum
nunc aggredi instituissem, injectus mihi su-
bitò scrupulus ab incepto referre pedem co-
-

git. Fore enim existimaui, ut de Lœc lepi-
dissimo poëtâ possimè mererer, si qua à Græ-
ca legentibus, ut temporum injuriâ depræ-
vata, veniam facillè impetrant, ea ego La-
tina faciens apud Græcè nescientes ipsum poë-
tam quodammodo traducerem. Mutato ergo
consilio, hæc mea de rebus rusticis carmina,
rusticationis meæ fructum pro Anacreontis
odis ad te mittenda consui; adjunctis etiam
aliquos trium elegantissimorum poëtarum opu-
sculis; tum quod argumento meo conveni-
rent; tum quod ubi ab Anacreonte discessis-
sem, in nullis magis, licet diverso in gene-
re, quidam simplicitatis antiquæ vires ef-
floreſcere videretur &c. Vale. Venetiis, Kal.
Octobr. Henricus autem Stephanus sese
postea excusavit, quod sua hæc Latina
carmina Joanni Casæ dedicavisset, tunc
inſcius eum authorem fuisse libri illius I-
talici, ubi Sodomorum peccatum, lauda-
tur. Lege Introduction au Traité de la
Conformité des merveilles anciennes avec les
modernes. Chap. 13. Et Histor. Stephanor.
pag. 276. Stephanus in suâ dedicatione
Joannem Casam episcopum, in Introdu-
ctione illâ archiepiscopum appellat.

(a) Joanni Frederico majori natu, &
Joanni Gulielmo Saxonia ducibus, Electoris
filiis, Vitis Amerpachius S. D. — Fa-
ctum est à parente vestro sapientissimè, quod
vos planè pueros adhuc tradidit erudiendos
Georgio Prennero, singulari & veteri amico
meo &c. Valte Vitemberga. III. Calend.
Martias, anno M. D. XXXIX. Vitis A-
merpachius ad lectorem. Fator, mi Chri-
stiane lector, in hoc opere quædam duriora,
& à Christianâ modestiâ & simplicitate ali-
niora, ut jam quidem sentio, mihi, nescio
quo calore ac studio incitato, excidisse potius
quàm scripta esse: idque relegens nuper li-
brum deprehendi; at, ut decet, ingenuè ho-
rum alia prorsus deleui, alia mutavi, alia
clariùs exposui, totumque opus correctum
hæc modo iterum edere volui. — cor-
rexerunt & in priorè interpretatione plerosque er-
rores, partim commissos meâ, partim cha-
cogra-

Dionysii Periegesis, Græcè, cum variarum
lectionum adnotatione; & Latinè, Rhamnio
Fannio grammatico interprete: apud Guil. Mo-
relum 4. Kalendis Octobr.

Paris.

1556.

Eadem, Latino carmine reddita cum Eusta-
thii commentariis Latinè versis; Abele Matthæo
jurisconsulto interprete; cum ejusdem annota-
tionibus: apud Poncetum le Preux. (a) 4.

Paris.

1556.

Virgilii Opera, cum supplement Maph. &
opuscul. novis & argumentis & scholiis illustra-
ta, denuoque ad fidem castigatissimorum exem-
plarium quàm diligentissimè restituta: apud Se-
bastianum Gryphium. (b) 8.

Lugd.

1556.
Ejusd.

cographorum culpâ. speroque ita fore, ut
non offendant in posterum hic liber admodum
nec grammaticos nec philosophos nec theolo-
gos. Siquid tamen relictum est erroris, ut
facile potuit fieri ex humanâ imbecillitate;
hoc ut ego non defendam pertinaciter admo-
nitus, ita eruditi emendabunt candidè, co-
gitabuntque me nec impietatis amantem esse,
nec divino ingenio praditum. Vale, ac rectè
judica. Datum III. Nonas Maias, 1542.
Ad lectorem iterum. Anni sunt plus minus
decem, cum edidi primum hoc opus eo calore
& impetu, ejus in precedente præfatione
memini: quam addidi postea, ut melius in-
tellektâ, & motus edicto imperatoris nostri
Caroli V. ut ingenuè fatear, & par fuit,
plurimum. In quo ut quidam horum tem-
porum auctores & libri alii damnantur, ita
meum hoc opus, ut quidem suspicabar tum
statim (non enim erat meum nomen addi-
tum) & postea comperi certè, literis hæc de
re misse ad me Lovanio, superiore anno, se
rectè memini. Quanquam autem anno ab
hoc sexto limavi tanquam has annotationes,
& correxi ad Lovaniensium etiam, ut qui-
dam adhuc sentio, post alteram hanc rele-
ctionem, palatum ac stomachum velut quem-
dam; ante paucos menses tamen ad me per-
latum est hoc anno aliud ejusdem generis e-
ditum augusti Caroli; quod non modo non
posuit huius operis mei nomen, ut prius il-
lud fecerat, sed meum solum sine ullâ ul-
lius operis mentione: ut quidem in catalogo
misso ad me, Germanicè manu scripto, le-
gitur. Impressum enim fateor me nondum

vidisse, nec scriptum etiam aliâ linguâ. Hoc
mibi certè non parum fuit molestum, ac vi-
sum est factum esse inhumaniter. — Ac
ideo dedi operam, per literas omnem rem
explorando apud magnates quosdam, & con-
quirendo primam editionem etiam, licet jam
correctam, ut hæc molestiâ tantâ liberarer.
Nusquam autem cum illam invenirem in-
ter meas chartas, nec aliunde hic possem
habere; secundam relegi: & præter vitia
quadam & mendas grammaticas aut chal-
cographicas, nihil occurrit mihi mutandum,
aut abjiciendum præterea. Nec dubito &
Lovaniense collegium (nam inde orta est hæc
opus operis damnatio) si volent humanos ju-
dices agere, non amplius habiturum, ut et-
iam non habuit in secundâ editione, tot
jam annos, quantum intelligo, non solum
quod hæresim oleat, sed etiam quod offendere
adolecentiam ullo modo possit: nisi tamen
quis aut in pejorem partem, ut facile potest
etiam in sanctissimis libris hoc fieri, velit
aliquid accipere; aut suâ, non meâ culpâ
offendi; & hoc non minus quidem ex ipsis
pœmatis, quàm ex meis annotationibus. Hoc
te iterum & plenius monentium, lector, pu-
taui, cum essem tertio nunc editurus libel-
lum &c. Vale. Dat. Ingelstadi, 15. Calend.
Septemb. Anno 1551.

(a) In regioprivilegio Poncetum le Preux
vocatur l'un des quatre grands libraires ju-
rez de nostre aînée fille l'université de Pa-
ris. De his quatuor librariis juratis lege
Chevillerium pag. 342.

(b) Præfationem ad juventutem studio-
sam

Ejusd. Bucolicorum textus, eclogas decem complectens, speciosis characteribus nuper in studiosorum gratiam excusus, & accuratius quam antea castigatus: *apud Theobaldum Paganum. 8.*

Lugd. 1556.

Terentii Comœdiæ sex; post omnes omnium editiones summâ denuo vigilantia recognitæ: *apud Sebastianum Gryphium. (a) 8.*

Lugd. 1556.

Ejusd. Hecyra: *apud Michaëlem Vasconum. 4.*

Lutet. 1556.

Horatii poemata, scholiis brevibus iisque doctissimis illustrata: *apud Thomam Richardum. (b) 4.*

Paris. 1556.

Gervasii Sepini Salmurei Menalcas (sive sex æglogæ) ad Henricum Bellaium Tornodori regulum juniorem; & Alexis ægloga septima: *apud Andream Wechelum. (c) 4.*

Paris. 1556.

Epi-

sam scribit Seb. Gryphius: quam sic concludit; denique nihil eorum prætermisimus, quæ vel ad studiorum vestrorum rationem vel diligentis Typographi officium putavimus pertinere.

(a) Seb. Gryphius lectori sal. — Quoniam propositum fuit meum non interpretem agere, sed excusorem; modo meis typis prodiret emendatior Terentius, quam hactenus feceris; hanc postremam diligentiam (scil. explicandi quadam insigniora, in quibus animadverti lapsos fuisse interpretes) consilio cogitatogue omittendam consui &c. Credo equidem, si, quos nunc damus libros, alicui placueris conferre cum iis, quos hactenus aut alii aut nos ipsi edidimus, fore, ut intelligatur, quamvis fortasse nonnihil adhuc desideretur, nunquam tamen Terentium emendatiorem produsse: quod in reliquis bonis authoribus facturos nos pollicemur, quantum studio & labore nisi atque contendere poterimus. Hæc Gryphii præfatio longior, quam ut eam hic integram transcriberem; est sanè lectu dignissima. Sequitur Phil. Melanchthonis ad pædagogos epistola; in quâ scribit se à Typographo rogatum hunc authorem recognovisse, tametsi veteribus exemplis non satis instructus esset; notatque præsertim hoc tempore, cum in per-

Tom. III. Pars II.

niciam literarum pene conspirasse chalcographi videntur, non mediocrem gratiam debere iis, qui nonnullo rei familiaris periculo in veteribus authoribus transcribendis sumptus faciunt.

(b) Hujus editionis, quod vidi exemplar duos tantum priores Carminum libros continebat; & ad secundi calcem, FINIS. Nescio an reliquos Tho. Richardus excuderit.

(c) Ad Henricum Bellaium. Non est mihi dubium, Henrico Bellai, multos esse miraturos, quod tibi opusculum meum dedicem, qui jam functus vita mortalis officii à nobis decesseris; idque à consuetudine eorum, qui hoc tempore aliquid scribunt, alienum maxime judicari poteris. Noverint autem, quod, cum simul essemus, meque, ut nomini tuo dicarem, obtestareris, respondi in animo statuisse nemini plane me muncupaturum: — cum verd in petitione tuâ vehementius — contenderes, — id me esse facturum recipi. Itaque quod tibi viventi polliciscus sum, id exhibere mortuo velim. &c. Æglogæ, quæ Alexis vocatur, præeunt hæc: Hen. Nonius lectori S. In hac æglogâ Sepinus epicedium canis ejusdem Henrici Bellai, primi in totâ Bellaiorum familiâ, — cujus imma-

Ssss

18-

- Epigrammatum Fausti Sabæi Brixiani custodis bibliothecæ Vaticanæ libri quinque : *apud Valerium & Aloisium Doricos fratres Brixien.* 8. Rom. 1556.
- Claudii Roilleti varia poemata : *apud Gulielmum Julianum.* 12. Paris. 1556.
- Yvonis Rospelli carmen de bello & pace : *apud Gulielmum Julianum.* 4. Paris. 1556.
- Plusieurs Epistres en vers Francois, de Guillaume du Maine, dit Mainus, natif de Loudun en Poictou, abbé de Beaulieu : imprim. chez Michel Vascosan (a). Paris. 1556.
- Tho. More's Utopia translated into English by Raphe Robynson : *imprinted by Abraham Vele.* Lond. 1556.
- Hadr. Junii animadverforum libri sex ; & comment. de comâ : *apud Isingrinium.* Basil. 1556.
- Joachimi Fortii Ringelbergii Andoverpiani opera : *apud Antonium Vincentium ; ex officinâ Typographicâ Michaëlis Syzii.* (b) 8. Lugd. 1556.
- Joan.

nam mortem quam impotenter ferat, vix dici aut credi potest, cum potissimum eum à teneris unguiculis insitendum suscepisset. &c. Vixit an. XLIII. mœn. II. di. XXI. Obiit III. Cal. Decem. M. D. XXXXIII.

(a) Bibliotheq de la Croix du Maine.

(b) Opera sunt hæc: *Liber de ratione studii*; cui præfigitur epistola ad lectorem data Levanii Idib. Aug. M. D. XXIX. *De grammaticâ Latinâ & Græcâ*; ad Jacobum Castricum, Andoverpia prid. Cal. April. *De dialecticâ*; ad Lectorem, Andoverpia 5. Id. Mai. M. D. XXIX. *De rhetoricâ*; ad Petrum Stellam legum professorem, Lugduni Cal. Jan. 1531. *De mathematicis rebus*; scil. de spherâ; institutionum Astronomicarum libri tres; de Cosmographiâ, ad

Joannem Tartesium, Lutetia, 4. Cal. Octob. 1529; de tempore; Optica; chaos mathematicum; Arithmetica; de divinatione; chaos sive libellus de variis rebus; ad Petrum Ægidium, Andoverpia, 16. Cal. Mai. M. D. XXIX. *Experimenta*; ad Joan. Tartesium, Lutetia, Cal. Novemb. M. D. XXIX. *Liber de homine*; ad magistratum Andoverpiensem, 3. Non. Jun. M. D. XXIX. *Epistola aliquot*: Andrea Gerardi Hyperii in laudem Joa. Fort. Ringelbergii oratio ad senatum Parisiensem; Epigrammata in eundem; inter quæ sunt Joannis Oporini quatuor in ejusd. institutiones astronomicas. Primum hic inferam, ut habeat lector Oporinianæ musæ specimen.

Qui cupis astrorum varias prædiscere vultus;
Quæ mundi ætates, quæ sit effigies;
Quem perorat Phœbus, necnon vaga Delia cursum,
Quos signa, atque orbes, significque gradus;
Quæ sit horarum ratio, quæ puncta, diésque;

Quæ.

Joan. Ludovici Vivis exercitatio Linguae Latinae: *Excudeb. Joannes Loëus*. 8.

Antv.

1556.

Institutionum Hebraicarum abbreviatio, Sancte Pagnino Lucensi auctore: *ex officinâ Caroli Stephani*. 4. Idib. Febr.

Paris.

1556.

Nicolai Clenardi tabula in grammaticen Hebraeam: *ex officinâ Caroli Stephani*. 4.

Paris.

1556.

Joannis Quinquarborei opus de re grammaticâ Hebraeorum; tertia & postrema editio cum auctoris locuplete diligentique recognitione: *apud Martinum Juvenem*. (a) 4.

Paris.

1556.

Martini Ruclandi Frisingensis grammatica Graeca: *apud Andr. Gesnerum F. & Jacob. Gesnerum fratres*. 4.

Tigur.

1556.

Rudimenta Joannis Despauterii cum ejusdem

de

*Quo pacto exurgant sidera; quove cadant;
Quidve sit Arcturus, nutrixque Capella, Canopus,
Et Musa, atque Helice, Arctophylaxque, Canis;
Et qua Pleiades, Hyades, Cynosura, Triones;
Quem Natura sagax servet ubique modum;
Huc properes: nec te moveas, quia parva videntur;
Saepe ingens parvis gratia rebus inest.*

Joannes Morisotus Joa. Fort. Ringelbergium carmine celebravit, quod his versibus clauditur:

*———— Nec id imminuta vestra
Reddat gaudia, Gryphius quod illos [scil. libellos]
Excudit miridis typis, labore
Summo. Non valet esse non suave,
Quod tam nobilis officina curas.*

Joachimi enim Fortii Ringelbergii opera simul excusa sunt Lugduni anno 1538. Vide Bibliothec. Gesner.

(a) Paulo Paradiso Veneto, regi ab elemosynis, atque Hebraicarum literarum Lutetia regio professori Joan. Quinquarborensi S. P. D. Cum superioribus temporibus Lutetia in Linguam Hebraicam tabulas Nicolai Clenardi interpretandas suscepissem, ——— opus de grammaticâ Hebraeorum aggressus sum. ——— Grassante in Lutetianis incolis peste, interruptis nostris studiis inchoatum jam opus reliquimus. Postea vero quàm sedata est lues, opus incipere suum imposuimus: idque tibi

dicendum duximus, quod census sum praepetore &c. Franciscum Vatablum haud lubens praeterierim, quem etiam unâ cum Alano Rosaldo Calignio magna eruditionis viro similiter habui praepetorem. &c. Vale. Lutetiae. M. D. XLVI Mense Maio. Ad Lectorem. Paulus Paradisus de tribu Benjamin obiit mortem anno 1549 Mense Julio. Factus est postea regius linguarum Heb. & Chald. professor Joannes Quinquarboreus Anversacensis anno 1554. Mense Novembri.

de poenitentia quæstiunculis : ex officinâ Roberti Stephani. 8.

Lutet.

1556.

Rudimenta grammatices Tho. Linacri ex Anglico sermone in Latinum verba, interprete Georg. Buchanano : apud viduam Mauricii à Portâ. 8.

Paris.

1556.

Matur. Corderii de syllabarum quantitate regulæ speciales, quas Despauterius in carmen non redegit : ex officinâ Roberti Stephani. 8. X. Cal. Maias.

Lutet.

1556.

La maniere de tourner en langue Françoise les Verbes : de l'imprimerie de Robert Estienne. 8.

Paris.

1556.

Theſaurus Ciceronis : apud Carolum Stephanum. (a) fol. IIII. Calend. Novemb.

Paris.

1556.

Joel

(a) Car. Stephanus lectori S. — In hoc theſauro non modo varias Latine loquendi formulas inferuimus ; verum etiam res omnes, de quibus Ciceronem usquam scripsisse apparet, suis numeris designauimus : ex quibus & librum, & paginam, & si me audies, lineam ipsam facile reperire queas. Nam quod ad codicum varietatem attinet ; hoc unum scito, nos majorum Roberti fratris, ac nostrorum quoque Ciceronis totorum numeros præcipue adnotasse : quos tu ut inter se permixtum conuenire, sic nec à maioribus Italicis ac Germanicis Ciceronis voluminibus distare deprehendes. De alterius marginis codicibus foris dubitas : nihil verò facilius est, quam ut intelligas, te, si folium expansum in quatuor aut octo foliola complicaueris, ipsas quoque lineas conduplicare &c. Itaque fiet, ut expansi folii numerus decem, alterius in quatuor reducti, sit viginti ; in octo verò conduplicati, quadraginta. &c. De Nizolii numeris — illum, complicatis in octo foliis, exemplaria sive Aldina, sive alterius ac forent typographia, observasse comperies. — Corruptarum loquutionum vitia (quæ magno equidem labore in pristinam faciem reducere oportuit) ad illius amanuenses refero. Nos, præter id institutum, verborum & nominum themata persequenti, quæ alterius erant legionis, in suum quoque locum relegauimus ; ut singulis

rerum ac nominum conjugationibus singulas loquendi formulas respondere ac subsequi facile cognoscas ; semotis participiis, atque aliis à verborum imperio descendensibus : quod idem in nominibus observatum fuit. Verba etiam quæ tantum unico tempore pronuntiarî solerent ; item ea quæ metaphoricos haberent significationes, suis titulis distinximus. Ipsa præterea vocabulorum themata singulis lineis ac paulo maioribus characteribus designare maluimus &c. Ac ne tu quidem existimes nos eorum, qui hæcenus idem ipsum attendunt, operam contempsisse ; a & b literas ob eam rem post singulos numeros inferuimus : quarum quotus a solam reperies, id ex Latina Lingua Theſauro desumptum esse credito ; b autem, ex Marii Nizolii commentariis. Nihil ubi post numeros reperies, id verò nostri est laboris. — Præter loquendi formulas (alterum omnium institutum) res etiam ipsas, diuinas, philosophicas, atque historicas adiecimus. &c. Carolo à Lorbaringâ Cardinali, Car. Stephanus S. Habes tandem multis hæcenus literis à me tibi promissum M. Tullii Theſaurum &c. Julius Camillus suum Ciceronis theatrum, Bartholomæus Riccius ac Marius Nizolius suas in eundem observationes excitârunt. Nos — præter illorum institutum adiecimus, quæ ad res philosophicas atque adeo ad sui temporis historiam pertinerant ; unde nobis visum est

The-

Joel cum commentariis R. David Kimhi à Francisco Vatablo Hebraicarum literarum regio professore summâ curâ & diligentia recognitis; adjectâ insuper variâ lectione; & indie locorum, qui ex Talmud citantur, per Jo. Mercerum professorem regium: *ex officinâ Caroli Stephani. 4. Mense Nisan.*

Paris.

1557.

Chaldaea Jonathæ, Uzielis filii interpretatio in duodecim prophetas diligenter emendata, & punctis juxta analogiam grammaticam, per Joannem Mercerum; Hoseas & Joel cum explicatione locorum obscuriorum Targum, per eundem, *ex officinâ Caroli Stephani. (a) 4.*

Paris.

1557.

Fides Christianorum; & Evangelium secundum Matthæum in Linguâ Hebraicâ, cum versione atque annotationibus Seb. Munsteri; unâ cum epistolâ Pauli ad Hebræos, Hebraicè & Latinè: *apud Henricum Petri. 8. Mense Augusto.*

Basil.

— 1557.

Biblia Latina utriusque Testamenti, cum copiosissimis Annotationibus; 3. Voluminibus; [Novum Testamentum, 1556. Vetus, 1557.]: *Olivâ Roberti Stephani; excudebat Robertus in suâ officinâ (b) fol. Calend. Martii.*

.....

1557.

Pfal-

Thesaurum appellare &c. Quod non ita omnino mediocre beneficium, si quando cuiquam unquam proderit (fieri autem non potest, quin multum adjuvet) hoc verò tibi uni acceptum referre oportebit: ejus favore ac munus nos non hoc tantum opus, verum quicquid hactenus à nostris proles in lucem prodit, evulgavimus &c. Vale. Lutetia, IIII Calend. Novembr. M. D. LVI.

(a) Hic est titulus generalis; sed hoc volumen continet scorsim Hoseam & Joëlem solos: reliqui autem decem, voluminibus binis, distinguuntur; scil.

Chaldaea interpretatio Amos, Abdiæ & Jonæ, punctis juxta analogiam grammaticam notata, cum variâ lectione per Joan. Mercerum, & ejusdem in loca difficiliora scholiis: *ex officinâ Caroli Stephani. 4. Paris. 1557.*

Chaldaea interpretatio Michææ, Na-

hum, Habacuc, Sophoniæ, Haggæi, Zachariæ & Malachiæ, punctis juxta analogiam grammaticam notata, diligenterque emendata, adjectâ etiam exemplarum hinc inde collatorum variâ lectione per Joan. Mercerum: *ex officinâ Caroli Stephani 4. Paris. 1558.*

(b) Pio & verè Christiano lectori Rob. Stephanus gratiam & pacem à Deo Patre per Jesum Christum. — Veteris interpretationem in interiori pagina parte minutioribus literis excusam damus, ad vetustissimâ exemplaria emendatam, versibusque, ut in Hebraicis codicibus, distinctam; in exteriori parte, interpretationem Sanctis Pagnini, crassioribus literis; multis partibus eâ quam in aliis editionibus habes, meliorem. Nacti enim sumus duo ex primâ illius editione exemplaria, in quibus errata non paucâ manu propriâ ipse author correxerat, multos

Pſalterium Latinum juxta morem Ambroſianæ Mediolanenſis eccleſiæ. (a) fol.	Mediol.	1557.
Etiaſ Latinè ex verſione vulgatâ ad Hebræum textum conformatâ à Wolſgango Muſculo (b) fol.	Baſil.	1557.
Nov. Teſtam. Latin. Gallic. apud Joannem Gros & Petrum Michel. (c) 8.	Lugd.	1557.
Et apud G. Rouille. (d) 16.	Lugd.	1557.
Biblia Gallica Genevenſia; 5. vol. (e) 16. ſub inſignî, <i>Vulpes foveas habent.</i>	.....	1557.
Et cum præſationibus S. Hieronymi & figuris: apud Joan. de Tournes. (f) fol.	Lugd.	1557.
Biblia Bohemica. (g) foli	.....	1557.
Pſalterium Hiſpanicum ex Hebræo tranſlatum, interprete Joanne Perez, & nuncupatum Mariæ Auſtriacæ reginæ Hungariæ, Bohemiæ &c. apud Petrum Daniel. (h) 8.	Venet.	1557.
Nov. Teſtament. Helvetic. (i) 8.	Tiguri.	1557.
Idem linguâ Harvatschum ſeu Croaticâ, characteribus Cyrillianis, interprete Primo Trubero cum ejus præſatione: apud Georgium Gruppenbachium. (k) 4.	Tubing.	1557.
Calvinus in omnes Pâuli Epistoſas: apud Rob. Stephanum (l) fol.	.....	1557.

Athenagoræ APOLOGIA pro Chriſtianiſ; Ejuſdem de reſurrectione mortuorum; ex antiquis exemplaribus libellus ille nunc primùm profertur, hic autem caſtigatior quàm antea editur; uterque Græcè & Latinè; Conrado Gef-

nero

(a, b, c, d, e, f, g, h, i, k) Long. Biblio-
thec. Sacr.

(l) Almeloſeenius (Vit. Stephan. pag. 26) citat hanc editionem, quæ tamen mihi ſuſpecta eſt: cùm conſtet omnes epiſtoſas cum Calvini commentariis à Ro-

berto Stephano fuiſſe anno ſuperiore excuſas. Lectoribus φιλοβιβλῆς gratum ſciſſet Almeloſeenius, ſi libris, quos ipſe non vidit, catalogi, ubi ſit eorum mentio, fidem addidiſſet.

nero illius, Petro Nannio hujus interprete; cum
Conr. Gesneri in illum, Henr. Stephani in u-
trumque annotationibus: *ex officinâ Henrici Ste-*
phani. (a) 8.

.....

1557.

Præclara NILI & MARCI abbatum opera
è Græco in Latinum conversa, Petro Francisco
Zino Veronensi interprete. 8.

Venet.

1557.

Opuscules de S. Chrysostome: *chez Vasco-*
san (b) 8.

Paris.

1557.

S. Joan. Chrysostomi Vita, authore Georgio
Alexandriæ archiepiscopo, nunc primùm è Græ-
co in Latinam tralato Coloniam per Godefridum
Tilmannum Cartusiæ Parisiensis monachum:
apud Andoënum Parvum. (c) fol.

Paris:

1557.

Oraisons de S. Chrysostome; de la providen-
ce, de l'ame, de l'humilité; traiduites en Fran-
cois par Federic Morel: *impr. chez ledit FEDER-*
IC MOREL. (d) 16.

Paris.

1557.

Deux Instructions & deux Epistres de Jean
de Monluc au clergé de Valence & de Die: *chez*
Vascofan. (e) 8.

Paris.

1557.

Discours du vray amour de Dieu envers les
hommes & des hommes envers Dieu & entr'eux
mesmes, traduit en Francois: *impr. par Federic*
Morel. (f) 16.

Paris.

1557.

Roberti Coenalis opus quadripartitum super

com-

(a) Conr. Gesnerus versionem suam
Henrico Bullingero dedicat epistolâ Ti-
guri, *Nonis Februarii M. D. LVII* datâ;
suam Pet. Nannius Antonio à Gravellâ
episcopo Atrebatensi, epistolâ *Lovanii,*
13. Calendas Maias, 1541. datâ; suas an-
notationes Henr. Stephanus Pet. Nannio,
epistolâ *ex Typographico nostro, X. Cal.*
Jun. datâ. Gesnerus apud Lectorem se
excusat, quòd propter alias occupationes
ipsi non licuerit in suâ translatione & no-
tis eam operam, quam par erat, posuisse.
Henr. Stephanus scribit se Orationis
de resurrectione antigraphum in regis Gal-

lorum bibliothecâ, in pago Calliroë Pa-
risiis vicino offendisse; alterius autem
exemplar Romæ à Guilielmo Sirleto sub
commodatum fuisse.

(b) Bibliothec. Bigot. part. 2. pag. 201

(c) Ad finem adnectitur Termini icon;
cum hac sententiâ, *Constitui termini*
ejus, qui præteriri non potuerunt. Hòc
insigni usus est Jacobus Kerver; Vide *Tra-*
ctat. Andr. Tiraquell. la Mort saisis le vis.
Paris. 1550.

(d) Bibliothec. du Verdier.

(e) Bibliothec. Tellerian. pag. 12.

(f) Bibliothec. du Verdier. pag. 104.

compescendâ hæreticorum petulantia : *apud Jacobum Kerver. (a) 8.*

Paris. 1557.

Joannis Roberti Aurelii sententiarum juris libri quatuor : *ex officinâ typographicâ Michaëlis Vascosani. fol.*

Paris. 1557.

De diversis regulis juris antiqui , Pandectarum libri quinquagesimi titulus septimus decimus , cum Tulco aut ex eo ducto , accuratè collatus & emendatus ; in eundem titulum vetus , brevis & elegans commentarius : *apud Carolum Stephanum. (b) 8.*

Lutet. 1557.

Hippocratis Aphorism. Prognostic. Coacæ prænot. Prorrhetic. de Insomn. Jusjur. Græcè & Latinè : *excudeb. Guil. Morelius. 12. Calendis Decemb.*

Lutet. 1557.

Ejusd. de Flatibus liber Gr. Latin. ab Adriano Alemano Sorceensi apud Parisios doctore medico commentariis illustratus : *apud Martinum Iuvenem. 8.*

Paris. 1557.

Galen. *ἐπὶ διαφορῶν πυρετῶν* , cum brevibus notis ; *ἐπὶ μαεγοῦ* , *ἐπὶ τροφῶν* , *ἐπὶ καθαιρότων* , *τίνας δὲ ἰκκαθαίρειν* , *ἐπὶ ἀντεμπαρομέων* , *ἐπὶ ὄγκων* ; Græcè omnia : *apud Guil. Morelium. 8.*

Lutet. 1557.

Actuarii de actionibus & affectibus SPIRITUS ANIMALIS ejusque victu libri duo , GRÆCÈ ; nunc primùm in lucem prodeunt , Jac. Goupyli beneficio , qui nobis eorum exemplum dedit : *apud Martinum Iuvenem. 8.*

Paris. 1557.

Rai-

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 110.

(b) Hæc libelli hujus secunda est editio , cujus prior lucem aspexit anno 1552. Eadem utrique præfigitur Caroli Stephani ad lectorem præfatio ; & eadem propè (pauculis adjectis & mutatis ad Jo. Bertrandum epistola. Jo. Bertrando, Ro. Curia Cardinali, & Galliarum cancellario designato, Carolus Stephanus S. P. D. ———
Vide quàm solers ac diligens fuerit noster

Tom. III. Pars II.

Lucius. Animadvertit Florentinos codices nuper impressos , longè omnium emendatissimos , diversum quiddam à nostris habere ; ac non ipsâ lectione tantùm , verùm etiam ipso ordine , atque autorum inscriptionibus multum dissimile ; id curavit scilicet , ut secunda hac editio ad veteris codicis libellam restitueretur &c. Bene vale. Ex nostrâ Typographiâ. Cal. Apr. ante liberalia Christiana, M. D. LVI.

Tttt

Raison de vivre pour toutes fievres cognues par leur differences, causes, signes & symptomes, avec leur prognostiques & l'exposition de plusieurs sentences touchant la nature & prediction d'icelles, par Jean Lyege medecin: chez Michel Vascosan. 8.

Paris. 1557.

Aristotelis Logica Latinè ab eruditissimis hominibus conversa: ex officinâ Michaëlis Vascosani.

(a) 4.

Lutet. ....

Aristotelis & Theophrasti scripta quaedam, quæ vel nunquam antea, vel minùs emendata quàm nunc, edita fuerunt; Græcè; cum Henrici Stephani ad calcem annotationibus, ex officinâ Henrici Stephani Parisiensis Typographi. (b) 8. ....

1557.

Plu-

(a) Hòc volumine septem partes continentur, seorsim, nec eodem anno, sed à Vascosano omnes, excusæ.

1. Institutiones Porphyrii, Joach. Perionio interprete, per Nic. Gruchium correctæ. 1556.

2. Aristotelis Categorizæ, eodem interprete, eodem correctore. 1556.

3. De Interpretatione, eodem interprete, eodem correctore. 1556.

4. De Resolutione primâ libri duo, Firmino Durio interprete, Nic. Gruchio correctore. 1558.

5. De Demonstratione libri duo, Nic. Gruchio interprete. 1557.

6. Topicorum libri octo, Joach. Perionio interprete, Nic. Gruchio correctore. 1557.

7. De Reprehensionibus sophistarum liber unus, Nic. Gruchio interprete. 1556.

Huic volumini præfationem dedit Guiliel. Guarentæus, in quâ Perlonium & Gruchium laudat. Libris de Demonstratione præfigitur Nic. Gruchii ad discipulos suos epistola, Conimbricæ, ex regio gymnasio, Idibus Februarii, M. D. XLIX. data; & regium privilegium hæc posteriora Analytica & de Sophist. ex Gruchii versione imprimendi Vascosano concessum VII. Idus Februarii. M. D. LIII.

(b) Henr. Stephanus Petro Vislerio S. D. — Inter cetera Græca quæ ad te mitto

volumina, invenies Theophrasti opusculum *ἡθικῶν ἀποδοτικῶν* (quod & Diogenes Laertius inter ejus scripta enumerat) aliquot in locis non satis emendatum, & ἀσφαλὲς εἶδος, ut mihi videtur, finitum. Florentia agens, sæpe Franciscam Jambularium Medica bibliotheca præfatum rogavi, ut ibi illius exemplar inspicerem. — Quo bono primùm ejus morbus, deinde mors me privavit, id per te, fac obsecro, ut quamprimum recuperem. — Equidem si veterum exemplarium quanta tibi est, tanta mihi commoditas fuisset; Aristotelis & Theophrasti quæcunque vel nunquam edita essent, vel castigatiora multo quàm antea edi possent, hòc volumine complexus essem opuscula. Mirum est ullos homines tam παχὺς extitisse, ut, quum Παχυμεγέλι παραφρασὶν in librum Aristotelis *ἡθικῶν ἀποδοτικῶν* γεγεµµένον haberent, ipsum se Aristotelis librum habere omnino sibi persuaderent. — Libellus *ἡθικῶν δαυμαρίων ἀκρωμάτων* non novus, sed planè veterum exemplarium operâ renovatus in hac editione nunc prodit. &c. Vale. In annotationum initio H. Stephanus, quia in opusculo Theophrasti *ἡθικῶν ἀποδοτικῶν* nihil adnotavit, remittit lectorem ad *Περὶ οὐρανίου Φιλοσόφου Λογῶν* librum (qualiscunque ille est) in Germaniâ excusum. Præter tria opuscula modò memorata, in hòc volumine hæc sequentia continentur: *Ἐκ*

Plutarch. Erotic. & de particulâ ei apud Delphos, Latinè; Arnolfo Ferrono interprete: *apud Joannem Tornesium*. 8.

Lugd.

1557.

Euclidis Rudimenta Musices; & Sectio regulæ harmonicæ; è regiâ bibliothecâ desumpta, & nunc primùm Græcè & Latinè excusa, Joanne Penâ regio mathematico interprete: *apud Andream Wechelum*. 4.

Paris.

1557.

Ejusd. Optic. & Catoptric. Græc. Latin. eodem interprete: *apud Andream Wechelum*. 4.

Paris.

1557.

Procli Sphæra, Græcè; cum annotatiunculis, ex publicis Jacobi Tufani prælectionibus, exceptis: *apud Martinum Juvenem*. 4.

Paris.

1557.

Caroli Bovilli geometricum opus duobus libris comprehensum: *apud Federicum Morellum*. (a) 8.

Lutet.

1557.

Les Institutions Astronomiques de Jean Pierre de Mesmes: *de l'imprimerie de Michel de Vascosan*. fol.

Paris.

1557.

Jul. Cæs. Scaligeri exotericarum exercitationum liber quintus decimus de subtilitate ad Hieronymum Cardanum: *apud Federicum Morellum; imprimebat Michaël Vascosanus*. (b) 4. Mense Julio.

Lutet.

1557.

Cebetis Thebani Tabula, & Pythagoræ carmina aurea, Græcè: *apud Martinum Juvenem*. 8.

Paris.

1557.

Maximi Tyrii philosophi Platonici disputa-

tiones

Ἡ αὖτε ἡ μεταβαλλομένη τὰς χροίας, Θεοφράστου. Ἐκ τῆ αὖτε παρολυσίας. Ἐκ τῆ αὖτε λιποψυχίας. Ἐκ τῆ αὖτε ἰλίγγου. Ἐκ τῆ αὖτε κίπνου. Ἐκ τῆ αὖτε ἡδρόνου φαινομένης ζώνης. Ἐκ τῆ αὖτε λιγορκίης ζώνης φαινομένης. Ἐκ τῆ αὖτε ἰδρύσεως. Ἐκ τῆ αὖτε μελισσῶν. Θεοφράστου ἡδρόνοι χαρακτῆρες. Ἐκ τῆ αὖτε ἀκυστῶν, Ἀριστοτέλους. Ἐκ τῆ αὖτε μαθηματικῆς Ἀρχιτέκτονος Πυθαγορείου, Ἐκ τῆ Σωκράτους ἡ σποράδην αὖτε ποταμῶν καὶ κρητῶν καὶ λίμνῶν παροδοξολογούμενων. Πιστά

ἡ τῆ Μείλῳ ἀναπληρόσιναι διάφοροι δόξαι, ἀνωτέρω. Ἐκ τῆ β' ἡ τῆ Ἀδριαίου διανοησασαῖ βιβλία, αὖτε ὁδῶν τῶν καὶ κρητῶν.

(a) Caroli Bovilli ad lectorem epistola Noviodunæ, Idibus Februarü, 1552. data est, & privilegium Vascolano concessum, VII. Id. Feb. 1553.

(b) Privilegium concessum est Vascolano; quem initio compellat Jul. Cæs. Scaliger epistolâ: de qua vide Histor. Typographor. Parisiens. pag. 25.

tiones XLI. *Græcè* nunc primùm editæ, cum Henrici Stephani castigationibus; & *teor-
sim* Latinè ex Cosmi Paccii archiepiscopi Flo-
rentini interpretatione, ab Henr. Stephano
quamplurimis in locis emendatâ: *ex officinâ Hen-
rici Stephani Parisiensis Typographi.* (a) 8.

..... 1557.

Pomponii Melæ de situ orbis libri tres, cum
Petri Joannis Olivarii Valentini annotationibus:
apud Jacobum Kerver. 4.

Paris. 1557.

Julii Solini Polyhistor. & Lucii Flori libri
quatuor, & Cebetis tabula Latinè Ludovico
Odaxio interprete, cum Joannis Camertis com-
mentariis; ac Pomp. Melæ libri tres, cum Joa-
chimi Vadiani notis, & aliis aliquot lucubra-
tionibus: *per Henricum Petrum.* fol. *Mense Au-
gusto.*

Basil. 1557.

Pauli Manutii liber de legibus Romanis: *ex
Aldi officinâ.* fol.

Venet. 1557.

Ex Ctesîâ, Agatharchide, Memnone excerpt-
æ *HISTORIÆ*; Appiani Annibalica & Ibe-
rica; Græcè; omnia nunc primùm edita, cum
Henrici Stephani castigationibus: *ex officinâ
Henrici Stephani Parisien. Typographi.* (b) 8.

..... 1557.

Discours sur la rouverte de la trefve en l'an
1556. [par Mr. de Marillac archevesque de
Vienn] : *chez Michel de Vascosan.* 8.

Paris. 1557.

Demetrii Phalerei de elocutione liber, Græ-
cè & Latinè; Stanislaſo Illovio Polono interpre-
te, cum ejusdem notis marginalibus; item Dio-
nyſii Halicarnassei de præcipuis Linguæ Græcæ

aucto-

(a) Henr. Stephanus in epistolâ ad Ar-
noldum Arlenium præfixâ scribit hunc li-
brum à Jano Lascari primo è Græciâ in
Italiam fuisse asportatum; & Cosmum
Paccium in suâ interpretatione tam fædè
tamque fædè lapsam, ut eam, quam de
ejus doctrinâ conceperat, opinionem & ipse
continud deposuerit, & ab eâ multos alios
postea deduxerit.

(b) Henr. Stephanus præfixit ad Caro-
lum Sigonium epistolam; in quâ scribit
se multum laboris, temporis & pecuniarum
in cogerendos ex omnibus Italia bibliothecis
libros impendisse; Appiani exemplar ab Ar-
noldo Arlenio accepisse, sed valde deprava-
tum; laudas Petrum Danesum suum olim
præceptorem; Adrianum item Turnebum, &
Joannem Auratum.

auctoris elogia, historicorum comparatio, responsio ad Cn. Pompeji epistolam de Platonis stylo, Latine (a) tantum, eodem interprete; accesserunt ejusdem Ilovii & Francisci Robortelli de historica facultate dissertationes, & de historia ex libro III. (b) C. Mylæi de rerum universitate: *ex officina Joannis Oporini. 8. Mense Martio.*

Basil.

1557.

Andocidis de pace cum Lacedæmoniis faciendâ oratio, Græcè; & seorsim Latine, Adriano Pulvæo LL. doctore, & in supremâ curiâ advocato, interprete: *apud Andreæ Wechelum. 4.*

Paris.

1557.

Ciceronis de optimo genere oratorum liber, cum prælectionibus Pet. Rami: *apud Andreæ Wechelum. 4.*

Paris.

1557.

Ejusd. de Legibus libri tres, cum commentariis Adr. Turnebi: *ex officina Guil. Morelii. 4.*

Paris.

1557.

Ejusd. Epistolarum Familiarium libri XVI. cum notis doctissimorum amplius quatuor & viginti virorum; quibus multa hæc postremâ editione accesserunt Theodorico Bellovaco recognitore: *apud Andœum Parvum, & [ut habent quædam exemplaria] apud Jacobum de Puis; [excudebat Benedictus Prevotius 1556. ad IIII Non. Decemb. Privilegium Ambrosio à Portâ concessum est 30. Januar. 1553.] fol.*

Paris.

1557.

Ejusd. volumen epistolarum, quæ *Familiares* olim dictæ, nunc rectius *ad Familiares* appellantur; commentationes diversorum in has epistolas partim antea, partim nunc primum editæ seorsum produnt: *excudebat Henr. Stephanus. 8.*

.....

1557.

Lexi-

(a) Hos tamen Dionysii tractatus titulus libri & pagina proxima promittit Græcè & Latine Stanisl. Ilovius Epistolam Dionysii ad Cn. Pompejum, quam precibus Roberti Stephani [filii scilicet, qui eos tractatus excudit anno 1556.] viri sibi amissimi, precibus adductus Latine vertit, in nomine Cæli Secundi Curionis

præceptoris sui emisit.

(b) Christophorus Mylæus Staviæ natus edidit consilium de scribendâ universitatis rerum historiâ in quinque libros distinctum; impressum Basileæ apud Joannem Oporinum anno 1551. Vid. Bibliothec. Gesneri.

- Lexicon Ciceronianum Græco-Latinum, ex variis Græcorum scriptorum locis à Cicerone interpretatis collectum ab Henrico Stephano; loci Græcorum authorum cum Ciceronis interpretationibus: *ex officinâ Henrici Stephani Parisien. Typographi. (a) 8.* ..... 1557.
- Henrici Stephani in quamplurimos Ciceronis locos castigationes, partim ex ejus ingenio, partim ex vetustissimo quodam & emendatissimo exemplari: *ex officinâ Henrici Stephani Parisien. Typographi. 8.* ..... 1557.
- Flores & sententiæ scribendique formulæ illustriores ex Ciceronis epistolis familiaribus, librisque aliis à Gabriele Prateolo Marcoffio collectæ: *ex Chalcographiâ Mauricii Menier, impensis Andoeni Parvi. 12.* Paris. 1557.
- Flores Senecæ summo labore selecti ex illius operibus, per Erasimum vero judicio emendatis atque correctis: *apud Ægidium Gourbinum sub insigni spei prope collegium Cameracense. 12.* Paris. 1557.
- Pet. Rami Ciceronianus: *apud Andream Wechelum. 8.* Paris. 1557.
- Ejusd. Oratio initio suæ professionis anno 1552. Octavo Calend. Septemb. habita: *apud And. Wechelum. 8.* Paris. 1557.
- Græcorum veterum. Selectiores epistolæ, Græcè & Latinè: *apud Guil. Morelium. (b) 8.* Paris. 1557.
- Duo volumina epistolarum obscurorum virorum, denuo excusa, & à mendis repurgata. 12. .... 1557.
- Gulielmi Budæi Lucubrationes variæ, cum ejusd. epistolis Latinis & Græcis: *apud Nicolaum Episcopium juniorem. (c) fol. Mense Septembri.* Basil. 1557.
- Pro-

(a) Henr. Stephani ad Lectorem epistola in Roberti, qui Henrici pater fuit, laudibus multa est.

(b) Bibliothec. Lugduno-Bat. pag. 148.

(c) Cælius Secundus Curio Joanni Eberhardo I. U. doctori & stip. Francofurtensis advocato, S. P. D. ——— liberos Gulielmi Budæi, antehac sparsim ab alijs editos, nunc

Ptochotrophe urbis Carnutensis, id est, alen-
dorum pauperum ratio, ad Carolum Guillardum
episcopum Carnutensem, Vincentio Lupano
autore: ex officinâ Roberti Stephani. 8.

Lutet.

1557.

Æschyli Tragœdiæ VII. Græcè, quæ cum
omnes multo quam antea castigatiores eduntur,
tum verò una [scil. Agamemnon], quæ mutila
& decurtata prius erat, integra nunc profertur;
Scholia Græca in easdem, plurimis in locis lo-
cupletata, & in penè infinitis emendata; Petri
Victorii curâ & diligentia: ex officinâ Henrici
Stephani. (a) 4.

.....

1557.

So-

nunc in unum corpus pulchre conjunctos,
atque à Nicolao Episcopo F. egregiis descrip-
tos typis, licentioris epistolâ narrare tibi con-
siliui &c. Vale. Ex inchoatâ Basileâ, Cal.
Sept. M. D. LVII.

(a) Pet. Victorius lectori S. — Nostras
in hanc poëtam lucubrationes erudito ac di-
ligenti juveni Henrico Stephano divulgandas
dedimus, quum hic apud nos facultatem
edendi nullam haberemus. — Agamem-
nonem integram nacti sumus: cujus fabula
prima tantum pars pusilla typis antea ex-
cusa fuerat. — Consula erat hac fa-
bula cum Choëphoris. — Erant in ve-
tustissimo nobilissimoque volumine, quo con-
tinentur omnes Sophoclis atque Æschyli Tra-
gœdiæ, quæ superiorum temporum acerbita-
tum subterfugere, necnon Apollonii etiam Ar-
gonautica; (id autem apud nos est); amba-
bus fabula, eodem ordine scriptæ, quo res
ipsa gesta fuere; ut Agamemnon praece-
deret, consequerentur Choëphoræ. Lapsæ autem il-
lic sunt paginae nonnullæ, sive ab improbo
quopiam excisæ, in quibus reliqua ac magna
pars Agamemnonis continebatur, & initium
Choëphorarum manebat: neque enim multa
à principio hujus fabula videntur desiderari.
Alium autem librum inveneramus, in quo
Agamemnon integra esset: quum tamen nec
in illo nec in alio ullo Choëphoras totam
reperire potuerimus. Quare affirmare ausim,
eam partem hujus tragœdiæ ex hoc nostro
exemplari manasse: unde sanè descripta fue-
rit, postquam id incommodum, quod nar-
rari, acceptum est; quare mutilata capite
atque initio suo in manus venit. — Quum

audissemus Romæ in Alexandri Farnesii sum-
mi antistitis bibliothecâ Æschyli volumen in-
veniri, in quo fabula Agamemnon legeretur;
confirmandam eam, à nobis descriptam, cu-
ravimus cum eo exemplari: in quo nobis
operam suam fidelem atque eruditam pra-
buit Gulielmus Sirletus, ut cuncta diligen-
ter notaret, quæ aliter illic legerentur. Nos
varietatibus illis diligeret ponderatis in eam
opinionem venimus, ut nostrum librum non
deteriorem eo putaremus; ac magnam par-
tem eorum, quæ variata in eo offenduntur,
immutatam ab aliquo crederemus, qui in
suos quosdam versus restituere chori cantus
voluerit. Sæpe enim addita aut dempta il-
lic quædam cognovimus, quæ consilium ip-
sius adjuvarent. — Comitum hujus la-
boris, magni quidem atque ardui, eruditum
ac strenuum juvenem habui Bartholomeum
Barbadorum &c. Scholia hæc, quæ in Æ-
schylum leguntur, in vetustissimo præsertim
nostro exemplari, meliora cæteris puto esse
& eruditiora; primasque illis libenter detu-
lerim; secundas verò Sophocleis, & illis
maximè quæ Romæ [anno 1518.] primum
separatim excusa fuerunt: nam ipsa postea
crevere operâ ejusdem, qui immiscuit cum
ipsis nonnulla doctrinâ & acumine priorum
illorum indignissima. Quæ in septem Euri-
pidis tragœdias declarationes edita sunt, mi-
nores multo inferiorisque doctrinâ esse existi-
mo. Nam hoc etiam affirmare non dubita-
rim quod scio, Græcum hominem, qui So-
phocleæ primum scholia, formis excusa, di-
vulgavit, descripsisse ipsa è nostro hoc exem-
plari; ac præterea illa, quæ apud nos abhinc
annis.

Sophoclis Tragediæ nunc primùm Latinæ
[*Latinis versibus*] factæ, & in lucem emissæ per
Joannem Lalamantium apud Augustodunum
Heduarum medicum: *apud Michaëlem Vascofa-*
num, vel (nam exemplaria variant) *apud Federi-*
cum Morellum. 8.

Lutet.

1557.

Euripidis Alcestis Latino carmine reddita;
Georgio Buchanano interprete: [*impress. Lutetie*
mensè Decembri M. D. LVI.] *ex officinâ Michaëlis*
Vascofani. (a) 4.

Lutet.

1557.

Nicandri Theriaca Græcè, cum Jo. Gorræi
Latinâ metricâ versione & ejusd. scholiis, ad
Carolus cardinalem Lotharingum; Nicandri
item Alexipharmaca, Græcè, cum ejusd. La-
tin. metr. versione & scholiis, ad Jo. Cardina-
lem Bellaium episcopum Parisiensem, cum Gor-
ræi ad Gul. Rondeletium epistolâ [*Parisius, Cal.*
Feb. 1554. datâ] de lepore marino; scholia Græ-
ca auctoris incerti in Nicandri theriaca, & di-
versorum auctorum in Alexipharmaca, & *ex de-*
ois de mensuris & ponderibus; seorsim hæc tri-
bus voluminibus excusa: *apud Guil. Morelium*. 4.

Paris.

1557.

Tryphiodori grammatici & poetæ Ægyptii,
Ilii expugnatio, Græcè; à Federico Jamotio
versibus Latinis reddita, & annotationibus qui-
busdam illustrata: *apud Michaëlem Vascofanum*.
(b) 8.

Lutet.

1557.

Juvenalis Satyræ: *apud Mich. Vascofanum*. 4.

Lutet.

1557.

Georg. Buchanani Jephthes, tragoedia: *ex*
officinâ Michaëlis Vascofani. 4.

Lutet.

1557.

Les

annis sexaginta [anno 1496] in Apollo-
nium Rhodium excusa sunt unâ cum opere
ipso poeta, ab eodem libro fluxisse. &c. Ju-
vit autem me præcipue, quum brevi in mar-
gine nostri illius libri significatum inveni,
hoc aut illud ad imitationem Homeri prola-
tum fuisse; omnesque illas animadversiones
diligenter collegi — Nam omnibus in
rebus Æschylum summum Homeri imitato-
rem extitisse proditum est: quum idem etiam
seratur solitas dicere, tragedias suas esse

exiguas partes ampliarum Homeri canarum.
&c. Vale. Ad libri calcem, Henricus
Stephanus quasdam observationes in Æ-
schyli locos variis modis scriptos adjecit:
& (a) Hanc suspicor non primam fuisse
editionem, nam privilegium Vascofano
datum est VII. Idus Februarii, M. D.
LIII.

(b) Dubito, an hæc editio prior fuerit;
nam privilegium Vascofanus impetraverat
VII. Id. Febr. 1553.

Les Azolains de Pierre Bembo traduits en
Francois par Jean Martin : chez Michel Vascosan.
(a) 8.

Paris.

1557.

Constantini Lascaris grammatica Græca, cum
Latinâ è regione interpretatione ; adjunctis in fi-
ne quibusdam (b) opusculis ad Græcæ linguæ
scientiam aptissimis : apud Paulum Manutium Al-
di F. 8.

Venet.

1557.

Francisci Vergaræ de Græcæ Linguæ gram-
maticâ libri V. adjunctis in tres medios libros au-
ctoris scholiis ; item admonitio de ordine operis
& de ratione studii Græcanici ; opus nunc pri-
mum ad Complutensem editionem excusum ac
restitutum : apud Guil. Morelium ; & Bernardum
Turrisanum viâ Jacobæ in Aldinâ bibliothecâ. (c) 8.

Paris.

1557.

Nicolai Clenardi Institutiones ac Meditationes
in Græcam Linguam , cum succinctis annota-
tionibus ac Latinâ Græcarum vocum interpre-
tatione : per PETRUM ANTESIGNANUM.
(d) 4.

Lugd.

1557.

Lexicon Græco-Latinum uberrimum ; nunc
denuo (præter omnium editionum accessiones ,
quas omnes jam ad hoc opus contulimus) Ha-
driani Junii Hornani philosophi & medici indu-
striâ recognitum , novoque auctario locupleta-
tum , ita ut Græcæ Linguæ , quos appellant ,
Thesaurus omnes facile vincat : ex officinâ Hie-

ronymi

(a) Bibliotheq. du Verdier.

(b) Opuscula sunt hæc ; Joh. Gramma-
tic. & Plutarch. & Corinth. de dialectis ;
Cebetis tabula , Pythagoræ aurea carmi-
na , Phocylides , Græcè & Latinè ; Aldi
Manutii Romani introductio in gramma-
ticam ; de verbis in-æ ex Urbano.

(c) Huic editioni præfigitur (quæ in
priori Morellianâ anni 1550 omittitur)
Francisci Vergaræ epistola ad rectorem &

collegas collegii divi Illesonsi , scholæ
Complutensis moderatores : in quâ Fran-
ciscum cardinalem Toletanum , illius Mu-
sæi conditorem , laudat Quando pro-
dierit Complutensis editio hujus gramma-
ticæ , ignoro.

(d) Ad calcem Institutionum ; Lugdani
excudebat Matthias Bonhomme. M. D. LVL
Idibus Novemb.

onymi Curionis, impensis Heinrichi Petri. (a) fol.
Mense Martio.

Basil.

1557.

Mar. Terentii Varronis pars librorum quatuor & viginti de Lingua Latinâ, ex bibliothecâ Antonii Augustini: apud Vincentium Luchinum; & (in fine) apud Antonium Bladum impressorem Cameralem. 8.

Rom.

1557.

Elegantiarum Laur. Vallæ libri VI. carmine perstricti, cum brevissimis scholiis, Joanne Roberto Raverino auctore: apud Carolum Stephanum. 8.

Lutet.

1557.

Et apud Thomam Richardum. (b) 8.

Paris.

1557.

Joan Despauterii Syntaxis cum Gallicâ paradigmatum interpretatione, per Ægidium de Housteville, Sanctimarianum, Constantinatem, Cadomi tenellæ pubis institutorem; cui appressus est figurarum libellus: ex Typographiâ Mauricii Menier. 8.

Paris.

1557.

De octo Orationis partium constructione libellus, cum commentariis Junii Rabilii: apud Carolum Stephanum. 8. V. Cal. Febr.

Lutet.

1557.

Dictionariolum puerorum; ex postremâ authoris recognitione: Olivâ Roberti Stephani. (c) 4. XVII. Cal. Maji.

.....

1557.

Dictio-

(a) Typographus aquo lectori S. ——— Totum quod hic vides asteriscis consignatum asteriscium, unius esse Hadriani nostri scito, partim nunc primum, partim jam antea, nobis communicatum. ——— Charactere, in hoc opere edendo, minori usi maluimus, ne libri & moles & pretium in immensum cresceret, & ut unico eum volumine sibi exhiberem; qui, si consueto usus fuisset, in duos fortè tomos dividendus fuisset. &c. Basilea, Kalendis Martiis. 1557.

(b) Dux hæ editiones ita in omnibus sunt sibi conformes, ut singulæ ferè ubique paginæ, imò lineæ, in utrâque editione, sibi invicem respondeant.

(c) Rob. Stephanus Maturino Corderio Lausannensi schola moderatori S. D. ——— Tuas accepi literas occupatissimus, tamen dedi operam, ut tua rogationi satisficerem. Commentarios enim tuos in disticha illa moralia, Casonis inscripta nomine, nuper abs te cognitos * impressi; nec minori quidem, ut

epi;

* Editionem Distichorum, quam hic commemorat Rob. Stephanus, nondum vidi.

Dictionnaire des Mots Francois , ainsi qu'il
les fault escrire; avec les manieres de parler plus
necessaires, tournez en Latin pour les enfans &
autres: *Polype de Robert Estienne. (a) 4. le XXVIII.*
Jul.

.....

1557.

Traicté de la grammaire Francoise: *Polivier*
of Rob. Estienne. (b) 8.

.....

.....

A Rtis Typographicæ per universam passim Europam progressum ab
ipsius exordiis ad annum 1557 secutus, totum sæculum exegi:
regiones peragravi multas, laborésque hominum multorum lustravi. In
hâc literariâ peregrinatione conficiendâ multiplex rerum sese meis o-
culis offudit varietas; cujus copiâ obrutus, argumentum propè infi-
nitum, prout ipsius ubertas & amplitudo postulabat, tractare me non
potuisse lubens confiteor. Quæ enim mihi in illâ materiâ innotes-
cunt, paucissima sunt præ iis, quæ ignorantur: & sat scio me le-
ctori sterile admodum spicilegium pro messe fecundissimâ obtrusisse.
Hic, utcunque sit, quod opellæ in illo colligendo posuerim, si-
stendum tandem iter putavi: ne, si longius progrededer, onus mihi
imponerem eo, quod antè susceperam, operosius; & meis non mo-
dò humeris, sed vix hominis laboriosissimi peritissimique viribus per-
ferendum. Verùm quoniam binas de STEPHANIS aliquótque aliis
Pari-

opinor, diligentia, quàm Lutetia jam olim
te prasente ipso feceramus. — Nostro
puerorum Dictionariolo, quod cupiebas ut
denno recognoscere, ad prælum revocato,
ego, in scholæ vestre Lausannensis potissimum
gratiam, addidi quæ volabas maximè; nem-
pe diversas verborum & quorundam etiam
nominum constructiones, pro diversâ ejus-
que significatione; frequentiores item in quo-
tidiano sermone loquutiones, adjectis præci-
puorum autorum, qui illis usi sunt, no-
minibus. Hæc omnia characteribus paulo
minutioribus indicavi. &c. ex nostrâ offi-
cînâ librariâ. M. D. LVI. VII. Cal. No-
vemb.

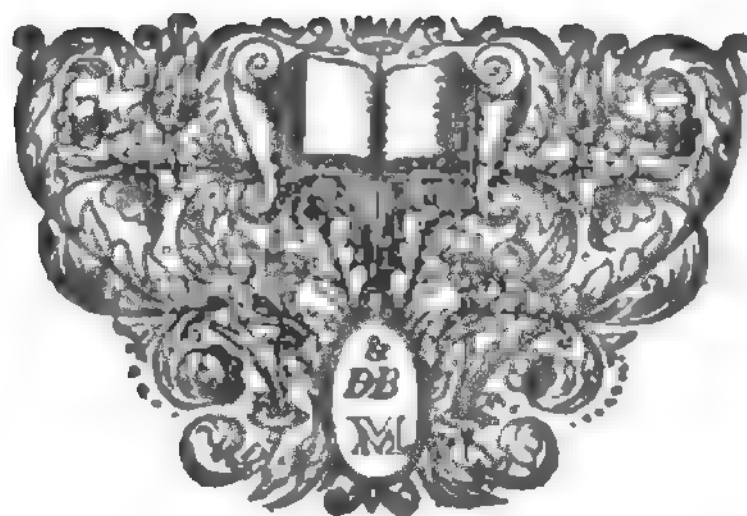
(a) Alia hujus libri, eodem hâc anno,
eâdem hâc formâ, eodem foliorum (nem-
pe 192.) numero, paginis sibi pariter re-
spondentibus, editio extat, eodem pror-
sus titulo, nisi quoddâ habeat *Petis Diction-*
naire pro Dictionaire, addâtque hæc *Cor-*
rigé & augmenté par l'auteur; & diver-

sam exhibeat præfationem; in quâ lecto-
rem sic affatur; *Après avoir revu & re-*
corrigé nostre Dictionariolum, & adjousté ce
que luy defailloit, avons pareillement revu
& corrigé cestuy ci, qui se joingnoit consu-
mièrement a l'autre, adjoustans les mots &
manieres de parler Francoises qui defailloyent
&c. De ces deux livrets te pourras aider,
pendant que travaillerons a revoir nostre La-
sinogallicum, & le grand Dictionaire Fran-
cois Latin, ne cessans d'amender tout ce qu'a-
tresfois avions commencé pour le prouffiz pu-
blic concernant nostre langue Francoise.

(b) Ad calcem sic Rob. Stephanus; Ce
qui pourroit rester, à sçavoir comment chas-
que mot se doit escrire, & les plus com-
munes manieres de parler Francois, se trou-
veront au petit Dictionaire Francois Latin,
que nous avons imprimé ceste presente an-
née M. D. LVII. auquel ceste partie de
grammaire defailloit pour l'accomplissement
d'iceluy. Le VII. Decembre.

Parisiensibus Typographis celebrioribus lucubrationes jamdudum emissi, visum est his ANNALIBUS Appendicem adtexere: quâ reliquum typographorum illorum tempus, quod alteram centuriam implebit, decurram; & nonnulla, quæ ad meam deinceps notitiam pervenerunt, adjiciam.

709

A P P E N D I X
A N N A L I U M
T Y P O G R A P H I C O R U M

A B

A N N O M . D . L V I I I .

A D

A N N U M M . D C . L X I V .

D E D U C T A .

P R Æ F A T I O .

Cum coepta plurimorum illustrium Typographorum mentio in Annalium fine suspensa relinqueretur, nec ad exitum, nisi propositos limites transilirem, perducì possèt; nollémque foetum hunc meum, fatìs nimìsque (quantumcunque in eo parturiendo defudaverim) informem, projicere ἀτελεύτητον, & abortum (quod aiunt) facere, lectoris-que spem ac meam operam juxtà irritam reddere, statui hanc Appendicem, non tantùm, quæ in binis meis de STEPHANIS aliisque Parisiensibus aliquot Typographis tractatibus desiderantur, supplere, quæque ibi in plures catalogos (qui tot sunt, quot Typographi) dispertiuntur, sub uno hìc catalogo connexa, secundum annorum ordinem, complecti; sed etiam multa, quæ terminus ANNALIBUS constitutus non terminavit & conclusit, ad certum quendam finem continuare. Huic etiam APPENDICI nonnulla, quæ vel temporum series vel argumenti ratio vel consimilis materiæ cognatio exiget, passim interjecta, lectori (ut spero) curioso minimè displicebunt.

V v v v 3

Chal-

- C** Haldæa Interpretatio Michaë, Nahum, Habacuc, Sophoniæ, Haggæi, Zachariæ & Malachiæ, punctis juxta analogiam grammaticam notata; cum variâ lectione; per Joannem Mercerum Linguae sanctæ professorem regium: *ex officinâ Caroli Stephani Typographi regii. 4.* Paris. 1558.
- Phrases Hebræicæ; seu loquendi genera, quæ in Veteri Testamento passim leguntur, ex commentariis Hebræorum aliisque doctissimorum viorum scriptis explicata; authore Rob. Stephano: *excudebat idem Robertus Stephanus in suâ officinâ. Cal. Febr. 8.* ..... 1558.
- S. Ignatii epistolæ, Græcè: *apud Guil. Morelium in Græcis Typographum regium. (a) 8. IX. Cal. Oct.* Paris. 1558.
- Eædem de Græcis in Latinas denuo conversæ: *apud Eundem. 8.* Paris. 1558.
- Conciones de Vitâ & Moribus XXIIII ex D. Basilii Libris, Simeonis magistri ac logothetæ industriâ selectæ; Latinè, Simone à Maille Archiepisc. Turon. interprete; ad Cardinalem Lotharingium: *apud Guil. Morelium. 8.* Paris. 1558.
- S. Gregorii Nysseni liber, de iis qui adeunt Hierosolyma; Græcè & Latinè: *apud Guil. Morelium. 8.* Paris. 1558.
- Cleri Valentini & Dyensis reformatio ex sacris patrum conciliis excerpta per Joan. Monlucium earum Dioecesium episcopum: *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascofani 8.* ..... Lutet. 1558.
- Traité de la puissance, sapience, & bonté de Dieu; P. M. D. V. E. D. *Imprimé par Michel de Vascofan. (a) 8.* à Paris. 1558.

Impp.

(a) Guil. Morelius Lectori. Has B. Ignatii epistolas cum primus in lucem emisisset Græci Valentinus Paccus [ann. 1557. Dillingæ, in 8. ex MS. Augustano. Vide Fabric. Bibliothec. Gr. lib. 5. cap. 1. pag. 43.] nobisque hominibus valde desiderarentur;

librum quàm potui diligentissimè relegi, & cum exemplaribus Latinis consulti, tota quadam câ collatione & doctissimi hominis consilio restitui huc ascripti, quæ mihi mutanda visa sunt &c.

(b) Croix du Maine, pag. 418. Par Monsieur.

Impp. Justiniani, Justinii, Leonis novellæ Constitutiones; Justiniani edicta; Græcè, ex bibliothecâ Huldrici Fuggeri: *excudebat Henricus Stephanus Huldrici Fuggeri Typographus.* (a) fol. .... 1558.

Franc. Connani commentarii de jure civili: *ex officinâ Michaëlis Vascosani.* fol. Lutet. 1558.

DEMETRII PEPAGOMENI liber de Podagrâ, quem ab eo petivit imperator Michaël Palæologus; Græcè, & Latinè seorsim: *apud Guil. Morelium.* 8. Paris. 1558.

Traicté de la conduite du fait de Chirurgie, par Simon de Vallambert: *imprimé chez Vascosan.* (b) à Paris. 1558.

Platonis Theages, sive de sapientiâ; Græcè: *apud Guil. Morelium.* 4. Paris. 1558.

Ejusdem Minos, vel de Lege, Græcè, & Latinè, Marsilio Ficino interprete: *apud Guil. Morelium.* 4. Paris. 1558.

Theophrasti de causis Plantarum liber sextus, Græcè & Latinè: *apud Guil. Morelium.* 8. Paris. 1558.

Dicta septem Sapientum, Græcè: *apud Guil. Morelium.* (c) 8. Paris. 1558.

Plutarchi Vitæ, Latinè; *ex* interpretatione diversorum; quibus subjungitur Caroli Magni Vita, Donato Acciaiuolo authore: *ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascosani.* fol. Lutet. 1558.

Pauli Jovii Historiarum tomus primus: *ex officinâ Mich. Vascosani.* fol. Lutet. 1558.

Instruction de toutes manieres de guerroyer, tant par terre que par mer, & des choses y servant; par Philippes Duc de Cleves: *Imprim.*

par

seur du Val évesque de Sees. Pierre du Val Parisien évesque de Sees en Normandie. Sed Verdier. pag. 949. hunc vocat, Philibert du Val. Et Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 39. Philip. du Val.

(a) De quâ editione lege Histor. Stephan. pag. 237. 238.

(b) Croix du Maine. pag. 460.

(c) Bibliothec. Lugduno-Bat. pag. 147.

<i>par Guillaume Morel. 8. XII. de Nov.</i>	à Paris.	1558.
Libanius de conscribendis epistolis, & anonymi epistolarum formulæ, Græcè: <i>apud Guil Morelium. 8.</i>	Paris.	1558.
Pindari opera, Græcè: <i>apud Guil Morelium. 4.</i>	Paris.	1558.
Homeri Batrachomyomachia & Hymni, Græcè: <i>apud Guil. Morelium. (a) 8.</i>	Paris.	1558.
Catulli Epigrammata quædam in usum pudicæ juventutis selecta: <i>apud Federicum Morellum. 4.</i>	Paris.	1558.
Amplissimi cujusdam viri epistola ad Franc. Lotharingum ducem Guisianum; cui addita est elegia Joach. Bellaii, cum aliquot ejusdem epigrammatis: <i>apud Federicum Morellum. 4.</i>	Paris.	1558.
Ejusd. ampliss. viri de Caleti & Guinæ expugnatione carmen: <i>apud Fed. Morellum. (b) 4.</i>	Paris.	1558.
Michaëlis Hospitalii de Theavillâ captâ carmen: <i>apud Fed. Morellum. 4.</i>	Paris.	1558.
Ejusd. de pace carmen: <i>apud Fed. Morel. 4.</i>	Paris.	1558.
— Epistola ad Margaritam regis sororem: <i>apud Fed. Morel. 4.</i>	Paris.	1558.
Viri cujusdam amplissimi in Francisci Franciæ Delphini & Mariæ Scotorum reginæ nuptias carmen: <i>apud Fed. Morel. 4.</i>	Paris.	1558.
Joachimi Bellaii Andini elegiæ, varia epigrammata, amores, tumuli: <i>apud Fed. Morel. (c) 4.</i>	Paris.	1558.

Le

(a) Bibliothec. Lugduno-Batav. pag. 148. men indicatur hoc H. Andreæ epigram-

(b) Cujus auctor is ipse est, qui ex illius mate ad calcem.

epistola ad Franc. Guis. Hujus verò no-

Ad clariss. virum M. Hospitalium.

Sint emissa licet suppresso nomine patris,

Consuetudine agnovit pignora quisque tua.

Incessu gravitas, procera in corpore candor;

Cumque sale ardua mens, ingeniumque pium.

Dotibus est amplius, clarisque Philoxenus istis:

Talīs Musa vocans edita clām, ergo tua.

(c) In initio habetur fragmentum ex Franc. Olivarii ad J. Morellum epistolæ; in

Le premier livre des antiquitez de Rome, & un songe sur le même sujet; par Joach. Du Bellay: *de l'imprimerie de Federic Morel.* 4. à Paris. 1558.

Hymne à la louange du Duc de Guise, par Jean de Amelin: *imprim. chez Federic Morel.* (a) à Paris. 1558.

Jo. Aurati Lemovicis Odae triumphales, ad Carol. Lotharingum Cardinalem: *ex officinâ Roberti Stephani.* 8. Lutet. 1558.

Georg. Buchanani de Calecto nuper ab Henrico II. receptâ carmen: *ex officinâ Roberti Stephani.* 8. Lutet. 1558.

Epithalamium Francisci Valesii & Mariæ Stuartæ, Adriano Turnebo authore: *apud Guil. Morelium.* 8. Paris. 1558.

Erasmi Adagiorum Chiliades quatuor cum sesquicenturiâ; & Henrici Stephani animadversiones: *olivâ Roberti Stephani.* (b) fol. .... 1558.

De verbis anomalis commentarius, cum ingenti verborum accessione, ex Homero aliisque scriptoribus & poëtis: *apud Guil. Morelium Typographum regium.* 8. Paris. 1558.

Verborum Latinorum cum Græcis Gallicisque conjunctorum commentarii, ex optimis quibusque auctoribus Guil. Morelii operâ descripti: *apud eundem Guilielmum Morelium, in Græcis Typographum regium; & Stephanum Tassetam, bibliopolam in arboris viridantis officinâ; ad clausum brunellum.* (c) 4. Paris. 1558.

Rudimenta prima Latinæ grammaticæ per

Pe-

in quâ hæc; *Hospitalii epistolam legi De quâ nil aliud dicam, quàm, quod sine titulo auctorem suum refert; & bis mille aliis intermixta, non me fallere queat &c.*

(a) Caille. pag. 142. & Croix du Maine. pag. 198.

(b) Lege Histor. Stephan. pag. 14.

(c) Privilegium regium conceditur à

nostre imprimeur és lettres Græques Guillaume Morel, libraire juré de l'université de Paris, & à Estienne Tasset, aussi libraire, marchand, demourant en ladite université. Hujus Stephani Tasset nullam in Johannis de la Caille libro mentionem reperio. Hujus signum Typographicum memorat Claudius Minos in loco antea mihi citato.

Tom. III. Pars II.

Xxxx

- Pelisson: *ex officinâ Caroli Stephani*, 8. Paris. 1558.
- Gallicæ grammatices libellus: *olivâ Roberti Stephani*. (a) 8. .... 1558.
- Jonathæ Uzielis filii Chaldaea Interpretatio Hoseæ, Joelis, Amos, Abdiaë, Jonæ & Haggæi; Latinè, Joan. Mercero interprete: *apud Guil. Morelium*, 4. Paris. 1559.
- Chaldaea Jonathæ interpretatio in Michæam, Nahum, Habacuc, Sophoniam, Zachariam & Malachiam, Latinitate nunc primùm donata & scholiis illustrata per Joan. Mercerum: *apud Carolum Stephanum* 4. Paris. 1559.
- Habacuc cum commentariis R. David Kimhi, à Francisco Vatablo Hebraicarum literarum regio Professore summâ curâ & diligentia recognitis; adjectis insuper scholiis Masoræ, variâ lectione atque indice locorum, quos Kimhi citat ex Talmud; per Jo. Mercerum: *ex officinâ Caroli Stephani*, 4. בחרש תשרי. Paris. 1559.
- B. Macarii Ægyptii homiliae quinquaginta, Græcè, ex bibliothecâ regiâ; *apud Guil. Morelium*, 8. Paris. 1559.
- EæJem, Latinè, Joanne Pico interprete: *apud Guil. Morelium, Cal. Mai.* 8. Paris. 1559.
- Les Oeuvres de S. Justin, en Francois, par Jan de Maumont, avec les annotations & observations du translateur: *de l'imprimerie de Michel de Vascosan. fol. Achevé d'imprimer en Juillet.* à Paris. 1559.
- Maximus de Virtutib. & vitiis, per Joan. Picum: *apud Guil. Morelium*, (b) 8. Paris. 1559.
- Sermons de Jchan de Monluc evesque de Valence & Dye: *de l'imprimerie de M. de l'ascosan*, 8. à Paris. 1559.

Qua-

(a) R. Stephanus Isclori S. D. Ut iis exterarum quoque nationum hominibus, qui perdiscenda lingua nostra desiderio tenentur, inferuire possemus; qua de grammaticâ Gal-

licâ erant à nobis collecta, & nostro sermone scripta [anno 1557. edita] in Latinum vertenda curavimus. &c.

(b) Bibliothec. Cordesian. pag. 74.

Quatrains de la puissance & sapience de Dieu,
par du Val evesque de Sais : chez Michel de Vas-
cosan. (a) 4. à Paris. 1559.

Psalme de la puissance, sapience & bonté de
Dieu ; [Ainsî Dieu prioit P. du Val evesque de Sees
1557.] de l'imprimerie de Michel de Vascosan. 4. à Paris. 1559.

Institutio Christianæ religionis, magnâ acces-
sione aucta, Joh. Calvino authore : Olivâ Ro-
berti Stephani ; fol. excudebat Robertus, XVII. Cal.
Septembr. Genev. 1559.

Theod. Bezae de cœnâ Domini tractatio, con-
tra Joach. Wesphali calumnias postremum edi-
tas : Olivâ Roberti Stephani. 8. .... 1559.

Placitorum summæ apud Gallos curiæ Libri
XII. per Johannem Lucium : apud Carolum Ste-
phanum. fol. Idib. Febr. Lutet. 1559.

Livre de la generation de l'homme fait par
Jaques Sylvius, & mis en Francois par Guillau-
me Chrestian: imprim. par Guil. Morel. (b) à Paris. 1559.

Hippocrate de la geniture de l'homme, tra-
duit de Grec par le dit Chrestian: Imprim. par
Guil. Morel (c) à Paris. 1559.

De Latinis & Græcis nominibus arborum,
fruticum, herbarum, piscium & avium : apud
Carol. Stephanum (d) 8. Lutet. 1556.

Diodori Siculi libri quindecim de quadragin-
ta, Græcè; decem ex his quindecim nunquam
prius fuerunt editi ; cum Henr. Stephani anno-
tationibus : Excudebat Henricus Stephanus illustris
viri Huldrici Fuggeri Typographus. (e) fol. .... 1559.

L'Histoire de Thucydide translatée de Grec
en Francois par feu Claude de Seyssel evesque

de

(a) Bibliothec. Thuan. part. 1. pag. 301.
At nescio, an is sit fortè idem liber atque
ille qui proximè sequitur.

(b, c) Verdier. p. 475.
(d) Bibliothec. Cordesian. pag. 535.
(e) Lege Hist. Stephanor. pag. 243.

de Marseille, & depuis archevesque de Turin; reveue & corrigée sur l'exemplaire Grec: *de l'imprimerie de Michel de Vascosan.* (a) fol.

à Paris.

1559.

Les Histoires de Trogue Pompee, abbre- gées par Justin Historien, translâtées par Clau- de de Seyssel; premiere edition: *de l'imprimerie de Michel de Vascosan.* fol.

à Paris.

1559.

Continuation des commentaires des dernieres guerres en la Gaule Belgique entre Henr. II. & Charl. V. & Philip. son filz; dediée au Duc de Nivernois par Francois Rabutin gentilhomme de sa compagnie: *de l'imprimerie de Mich. de Va- cosan.* 8.

à Paris.

1559.

Les Vies des hommes illustres de Plutarque, translâtées par Amyot: *de l'imprim. de Mich. de Vascosan.* fol.

à Paris.

1559.

Deux sermons funebres és obseques de Hen- ry II. par Hierosme de la Rouere esleu evesque de Toulon, l'un à Nostre Dame de Paris, l'au- tre à S. Denys: *de l'imprimerie de Rob. Estien- ne.* 4.

à Paris.

1559.

Ordre des Obseques de Henry II. par Fran- cois de Signac roy d'armes de Dauphiné: *de l'imprim. de Rob. Estienne.* 4.

à Paris.

1559.

Aristotelis de Arte dicendi libri tres, Græcè; cum variis lectionibus partim è Petri Victorii commentariis, partim aliunde conquisitis: *apud Guil. Morelium.* 4.

Paris.

1559.

Ejusdem iidem, Latinè; Hermolao Barbaro interprete: *apud Thomam Brumenium* (b); *Descri-*

bebat

(a) Huic epistolam nuncupatoriam ad Gallæ nobilitatem præmisit Jacobus Co- lin, regis Secretarius.

(b) Hic Brumenius Guil. Morelii erat socius; ut ex Græc. Tabulis anno etiam hoc excusis constat. Ejus insigne fuit o- liva [Vide Hist. Typograph. Parisiens. pag. 38.] Uxorem duxit (Caille. pag. 149.) Magdalenam Louys; quæ forsan erat

Joan. Lodoici Tiletani filia; Thomas Brumenius ultra annum 1587. vitam non produxit: nam *Martial. Epigramm. ab ob- scenitate vindicata opera Andrea Fusti*; in 12. Parisiis, apud Thomam Brumenium, sub signo olivæ, monte D. Hilarii, 1587. ex *Typographiâ Leonis Cavellat.* 18. Aug. Et *Petr. Joannet Perpiniæ orationes*, in 8. apud hæredes Tho. Brumenii. Paris. 1588.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 713

bebat Guil. Morelius Cal. Sept. 4. Paris. 1559.

Ludovici Regii Constantini selectiores aliquot epistolæ: *apud Federicum Morellum. 4.* Paris. 1559.

Ejusd. Oratio de Pace inter Henr. II. Franc. & Philipp. Hispan. reges initâ: *apud Fed. Morellum. 4.* Paris. 1559.

Arati Phænomena & Prognostica, Græcè, sinè scholiis: *apud Guil. Morelium. 4.* Paris. 1559.

Ejusdem eadem, Græcè, cum Græcis Theonis scholiis, & Leont. Mechanic. de Sphær. Arat. & duobus hemisphæriis globi coelestis: *Describebat typisque mandabat Guil. Morelius. 4.* Paris. 1559.

Eadem, Latinè, interpretibus Cicerone, Avieno, Germanico unâ cum ejus commentariis; item C. Julii Hygini Astronomicon: *apud Guil. Morelium. (a) 4.* Paris. 1559.

Dionysii Orbis ambitus, Græcè, cum variarum lectionum annotatione; & Latinè, seorsim: *apud Guil. Morelium. 4.* Paris. 1559.

Mizaldi Nænia in cædem Antonii Minardi: *apud Fed. Morellum. (b) 8.* Paris. 1559.

Leodegarii à Quercu votum pro rege Henrico, pridie quàm moreretur; & ejusdem de eodem epitaphium: *apud Fed. Morellum. 4.* Paris. 1559.

Henrici II. Gall. Reg. epitaphia; Jul. Cæs. Scaligeri funus; Mellini Sangelasii epicedium; autore Auger. Ferrerio Tolos. medico: *apud Fed. Morellum. 4.* Paris. 1559.

Triumphes, Pompes, & magnificences faites à Lyon pour la paix: *de l'imprimerie de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1559.

(a) Cum adnotatis ad Ciceronis Aratum [Cal. Jun.] & Avieni [Cal. Jul.] & Germanici [Cal. Aug.] & ad Hygini Astronomica: in quo edendo duobus præsertim MSS. usus est; altero de duobus ma-

liore, ex bibliothecâ D. Salignacii; altero amici cujuspiam, de cujus nomine nullam hic mentionem facere passus est [Cal. Aug.] (b) Lege Catalogum ad calcem Mizald. Artific. comparand. fruct. 1565.

XXXX 3

Tumulus Henrici II. per Joach. Bellaium; idem Gallicè totidem versibus expressus per eun- dem; accessit & ejusdem elegia: <i>apud Fed. Mo- rel. 4.</i>	Paris.	1559.
Les regrets & autres Oeuvres Poëtiques de Joach. du Bellay Ang. <i>de Pimprim. de Fed. Mo- rel. 4.</i>	Paris.	1559.
Entreprise du Roy-Dauphin pour le tour- noy; par le mesme: <i>de Pimprim. de Fed. Morel. 4.</i>	à Paris.	1559.
Hymne au Roy sur la Prise de Calais; par le mesme: <i>de Pimprim. de Fed. Morel. 4.</i>	à Paris.	1559.
Discours au Roy sur la Trefve de l'an M.D. LV. par le mesme: <i>de Pimprim. de Fed. Morel. 4.</i>	à Paris.	1559.
Alphabetum Hebraicum: <i>ex officinâ Caroli Ste- phani. 8.</i>	Paris.	1559.
Breves totius Grammaticæ Græcæ Tabulæ; quibus adjunctæ sunt quædam nominum, pro- nominum, & verborum accessiones, cum ver- bis anomalis, ex N. Clenardo & aliis: <i>apud Guil. Morelium in Græcis Typographum regium, & Thomam Brumenium sub oliva signo ex adverso adis D. Hilarii. 4.</i>	Paris.	1559.
Contextus universæ grammaticæ Despau- tarianæ, cum suorum commentariorum epitome concinna, per Joan. Pellissonem Condrientem: <i>apud Carolum Stephanum. 8. Idib. Januar.</i>	Lutet.	1559.
Rudimenta prima Latin. grammat & modus examinandæ constructionis in Oratione, per Pellisson: <i>apud Car. Stephanum. 8.</i>	Lutet.	1559.
Rudimenta Latino-Gallic. cum accentib. <i>apud Car. Stephanum. 8. 15. Cal. Feb.</i>	Lutet.	1559.
Dictionarium Poëticum: <i>apud Car. Stephanum. 8. Prid. Cal. Jan.</i>	Lutet.	1559.
Petit Dictionnaire Francois-Latin, compre- nant non seulement les mots, mais encore les		fa-

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 715

façons de parler de l'une & l'autre langue : chez
Charles Estienne 4. à Paris. 1559.

Petit Dictionnaire Francois Latin , autrement
dict, les mots Francois selon l'ordre des lettres ,
ainsi qu'il les faut escrire , tournez en Latin ;
augmenté de plusieurs dictions Françoises & La-
tines : de l'imprimerie de *Robert Estienne*. 4. le XII.
Aoust. à Paris. 1559.

Leges Academiae Genevensis : *oliva Rob. Ste-*
phani. 4. Genev. 1559.

Le Nouveau Testament reveu & corrigé sur
le Grec par l'avis des ministres de Geneve : *Pol-*
livier de Robert Estienne. 12. .... 1560.

Glossæ in tres Evangelistas , adjecto scorsim
Johanne ; cum *Calvini* commentariis : *Oliva Ro-*
berti Stephani. fol. .... 1560.

Harmonia ex tribus Evangelistis , adjuncto
scorsim Johanne ; cum *Calvini* commentariis ;
editio secunda : *oliva Roberti Stephani*. fol. .... 1560.

Liturgiæ Sanctorum Patrum , Græcè : *apud*
Guil. Morelium. (a) fol. Paris. 1560.

Eadem , Latinè ; cum *Joannis à Sancto An-*
drea ad cardinal. *Carol. Lotharingum* , & ad
calcem *Claudii de Sanctes* accessione de *Litur-*
gicis : *apud Guil. Morelium*. fol. Paris. 1560.

B. *Maximi* mortachi Capitum Theologicorum
centuriæ quinque , Græcè ; & Latinè scorsim ,
Joanne Pico classium inquisitoriarum in senatu
præsidente interprete : *apud Guil. Morelium*. 8. Paris. 1560.

CL. *Marii Victoris* Oratoris *Massi-*
liensis *Ἀληθείας* seu commentationum in *Gene-*
sin libri III ; poemata & epigrammata varia au-
thoris cujusdam , *BEBIANI* , *DREPANII* ;
aliquot *Psalmi* ; *HILARII* *Pictav. Episc. Ge-*
nesis ;

(a) Hic liber paginis 179. constat. Sex tantum errata adnotantur.

nesis; CYPRIANI Genesis & Sodoma; DRACONTII, de opere sex dierum; omnia versibus, nunc primum è vetustis codicibus expressa; cum annotat. in Cl. Mar. Victoris libros: *apud Guil. Morelium. (a) 8.* Paris. 1560.

Promptuarium, vel Elucidarium, seu Dialogus B. Anselmi summam totius Christianæ Theologiæ complectens: *apud Fed. Morellum. (b) 8.* Paris. 1560.

Le Cantique des Cantiques de Salomon, & les Lamentations de Jeremie, traduites en vers Francois par Pierre de Courcelles natif de Candés en Touraine: *imprim. par Robert Estienne. (c) 16.* à Paris. 1560.

Imper. Leonis constitutiones novellæ, Latine nunc primum ab Henrico Agylæo factæ; Justiniani edicta; Justinii constitutiones aliquot; Tiberii Constitutio una; Zenonis Constitutio una; eodem interprete: *Excudeb. Henricus Stephanus Huldrici Fuggeri Typographus. 8.* ..... 1560.

Antonii Mizaldi Monluciani enchiridion secretorum agri: *apud Federicum Morellum. 8.* Lutet. 1560.

Ejusd. Opusculum de Hortensium Arborum insitione; & dendranatome: *apud Fed. Morellum. 8.* Lutet. 1560.

Livre de la Nature & Utilité des Moys des Femmes, traduit du Latin de Jacques Sylvius, par Guillaume Chrestien: *impr. par Guil. Morel. (d) 8.* à Paris. 1560.

Ca-

(a) Simoni à Maillé archiep. Turonensi, G. Morelius, S. cum superioribus hisce diebus evolverem ditionis suæ aliquot bibliothecas, in quibus pervetustorum librorum reliquie non mediocres superessent, concessum est, ut si quando dignum quicquam appareret, quod in studiosorum gratiam edendum videretur, id typis mandarem. — E bibliotheca itaque S. Juliani Turonensis ex sibi erutos Marii Victoris in Genesin libros tres. — Quæ Hilarii, Cypriani & Dracon-

sii subsequantur, ea nobis S. Victoris Parisiensis libraria suppeditavit. — Exemplar, quo usi sumus unico, multis sui partibus perturbatum atque confusum erat &c. Vale, Lutet. Paris. 1d. April. M. D. LX.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 36.

(c) Bibliothec. du Verdier. Sed Croix du Maine. & Almeloveen. pag. 66. referunt ad ann. 1564

(d) Verdier. pag. 475. & Croix du Maine. pag. 145.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 717

Caroli Stephani de Nutrimentis Libri III : <i>apud Robertum Stephanum. (a) 8.</i>	Paris.	1560.
Aristotelis de Moribus ad Nicomachum libri decem, Græcè, cum Pet. Victorii & Guil. Morelii variantibus lectionibus : <i>apud Guil. Mo- relum. 4.</i>	Paris.	1569
Ejusd. Oeconomica, Græcè : <i>apud Guil. Mo- rel. 4.</i>	Paris.	1560.
Platonis Dialogi : <i>apud Guil. Morel. (b) 4.</i>	Paris.	1560.
Appiani Hispanica & Annibalica, Latinè nunc primum edita, ex Francisci Beraldi Linguae Græcæ Professoris interpretatione : <i>Excudeb. Henr. Stephanus Huldric. Fugger. Typogr. 8.</i>	.....	1560.
L'Histoire d'Eutropius, traduite de Latin en Francois par Berard de Girard Bourdelois : <i>de l'imprimerie de Federic Morel. 8.</i>	à Paris.	1560.
Paul. Jovii Historiarum tomus secundus : <i>ex officin. Mich. Vascosani. fol.</i>	Lutet.	1560.
Henrici II. Gall. regis elogium, cum ejus ve- rissimè expressâ effigie, Petro Paschalio autore ; ejusdem tumulus autore eodem : <i>apud Michaëlem Vascosanum. (c) fol. & 8.</i>	Lutet.	1560.
Pour la majorité du Roy tres Chrestien, con- tre les escrits des rebelles [par John du Tillet] : <i>chez Guil. Morel. 4.</i>	à Paris.	1560.
Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia ; & scorsim cæterorum octo Lyricorum carmina ; cum eorundem fragmentis ; nonnulla etiam alio- rum ; omnia (exceptis aliquot ad finem fragmen- tis) Græcè & Latinè ; Pindari interpretatio no-		

va

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 372. (c) L'Eloge est traduit en langage Ita-
(b) Ita se habet titulus ; Dialogi autem lien & Francois par Antoine Caracciolo e-
sunt (quos vidi) hi sequentes Eucyphro vesque de Troy, & Lancelos de Carle e-
vel de Sanctitate, Amatores vel de Philo- vesque de Riez y traducido en Lengua Ca-
sophia, Hipparchus vel de Lucri cupiditate, stellana por Garci Sylves Toledano.

Tom. III. Pars II.

Yyyy

va est, ad verbum; cæteri partim ad verbum, partim carmine sunt redditi; adjecta est in fine Henr. Stephani ad poëtices studiosos epistola, cum ejus castigationibus in Anacreontem: *exculeb. Henr. Stephanus Hald. Fugg. Typogr. 12.*

.....

1560.

Euripidis Hecuba, Græcè & Latinè, Erasmo interprete: *apud Guil. Morellum. 4.*

Paris.

1560.

Joannis Artopœi de arbore eruditionis oratio: *apud Federic. Morellum. 12.*

Paris.

1560.

Ludi lattrunculorum brevis descriptio, authore B. Mommciano Tololate: *apud Federic. Morellum. (a) 4.*

Paris.

1560.

G. Auberti oratio de pace: *apud Federic. Morellum. (b) 4.*

Paris.

1560.

Lanceloti Carlæi Rhegiensium pontificis ad Janum Carlæum fratris filium sermo, carmine Heroico; idem etiam Gallicè: *apud Mich. Vasconianum. 4.*

Paris.

1560.

Ode pastorale de Remy Belleau sur le trépas de Joach. du Bellay: *par Robert Estienne. (c) 4.*

à Paris.

1560.

Les Sonnets de Charles d'Espinau Breton: *par Rob. Estienne. (d) 4.*

à Paris.

1560.

L'Olimpe de Jaques Grevin de Clermont en Beauvaisis; & les autres Oeuvres Poëtiques du dict auteur: *de l'imprimerie de Rob. Estienne. 8.*

à Paris.

1560.

Epitaphia in Henric. II. per Carol. Utenhovium; & Epitaphes sur Joach. du Bellay: *apud Rob. Stephanum. 4.*

Paris.

1560.

Ludov. Regii ad reginam Catharinam Medicem in morte Henrici regis ejus mariti consolatio; cum ejusd. Regii ad præstantissimos hujus ætatis viros epistolis: *apud Feder. Morellum. 4.*

Paris.

1560.

Di-

(a) Verdier. pag. 134.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 403.

(c, d) Verdier.

Divers jeux rustiques & autres Oeuvres Poë-
tiques de Joach. du Bellay : *de l'imprim. de Feder.*
Morel. 4.

à Paris. 1560.

In Joach. Bellaium virorum doctorem carmi-
na & tumuli : *apud Feder. Morellum. 4.*

Paris. 1560.

Catonis Disticha de Moribus, cum Latinâ &
Gallicâ interpretatione ; & dicta sapientum, cum
suâ quoque interpretatiunculâ : *apud Carolum Ste-*
phanum. 8.

Lutet. 1560.

Joan. Merceri Tabulæ in grammatic. Chald.
& de Rabinic. ac Talmudic. Stylo, & de ab-
breviatur. Hebræor. *apud Guil. Morelium. 4. III.*
Cal. Decembr.

Paris. 1560.

Alphabetum Græcum : *apud Guil. Morelium. 8.*

Paris. 1560.

Rudiment. Latin. & modus examinandi, Jo.
Pellissone authore : *apud Carolum Stephanum. 8.*
XV. Cal. Mai.

Lutet. 1560.

Dictionaryum propriorum nominum : *apud*
Rob. Stephanum. (a) 4

Lutet. 1560.

Chaldæa Interpretatio Proverbiorum Solomo-
nis, operâ Joan. Merceri : *apud Guil. Morelium. 4.*

Paris. 1561.

Nov. Testament. Latin. cum Catholic. expo-
sitione Ecclesiasticâ ; editio prima : *excudeb.*
Henr. Stephanus. fol.

..... 1561.

Canones SS. Apostolorum ; Conciliorum,
SS. Patrum ; Photii Nomocanon ; cum Theo-
dori Balsamonis Antiocheni patriarchæ commen-
tariis ; Latinè, interprete Gentiano Herveto ; è
bibliothecâ Jo. Tili Briocens. episcopi : *apud*
Guil. Morelium. fol.

Lutet. 1561.

Epistolæ SS. Ignatii, Polycarpi, & Martia-
lis, Latinè : *apud Guil. Morelium. (b) 8.*

Lutet. 1561.

Georg.

(a) Caille. pag. 144.

(b) Hæc duo Martialis, ad Burdegalenses

& Tolosanæ, epistolæ reperta sunt his tem-
poribus in sacario Basilicæ S. Petri in urbe
L.

Georg. Pachymeræ paraphrasis in omnia Dionysii Arcopagitæ opera, Græcè : *excudeb. Guil. Morelius*. 8. . . . . Paris. 1561.

Claud. Espencæ in priorem ad Timotheum epistolam commentarii & digressiones ; & de clandestinis matrimoniis consilium : *ex officinâ Typographicâ Michaelis Vascofani*. fol. Paris. 1561.

Claud. Espenc. sur le Pseaume 130. *chez Vascofan*. (a) 8. . . . . Paris. 1561.

Declaration de Jean du Tillet sur l'autorité des Escriptions, & sur le S. Sacrement de l'autel : *chez Guil. Morel*. (b) 8. . . . . Paris. 1561.

L'Oraison du Cardin. de Lorraine en l'assemblée de Poissy, le 16. Decemb. 1561. *chez Guil. Morel*. (c) 4. & 8. . . . . Paris. 1561.

Un Traicté de Vincent Livinense ou de Levins en Provence , touchant la verité & antiquité de la foy catholique , traduit de Latin en François par Guillaume Ruzé : *imprimé chez Vascofan*. (d) . . . . . à Paris. 1561.

Instructions Chrestiennes de Jean de Monluc évesque de Valence : *de l'imprimerie de M. de Vascofan*. 8. . . . . à Paris. 1561.

Traicté de la vocation & maniere de vivre , à laquelle chacun est appelé , par Pierre de la Place premier president de la cour des Aydes à Paris : *de l'imprim. de Fed. Morel*. 4. . . . . à Paris. 1561.

Hug. Donelli jureconsulti ad legem Justiniani de sententiis, quæ pro eo quod interest , proferruntur ; sive de eo quod interest , liber : *apud Michl Vascofanum*. 4. . . . . Lutet. 1561.

De Veritate & antiquitate artis chemicæ per . . . . . Ro-

Lamovicâ , ubi haftenus latuerant desosse in arcâ saxâ sub terrâ , quæ præ nimâ vetustate vix legi poterunt.

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 101. &

Tellerian. pag. 111.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 81.

(c) Ibid. pag. 158. & 111.

(d) Croix du Maine. pag. 154.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 721

Robertum Vallengem : *apud Feder. Morel.* 12. Paris. 1561.

Aristotel. Commentation. de naturâ libri VIII. de cœlo III. de ortu & interitu II, meteorologic. III. de animâ III. & parva naturalia; Græcè; cum var. Læction. *apud Guil. Morel.* 4. Paris. 1561.

Plutarch. de liberor. institutione, Græcè : *apud Guil. Morel.* 4. Paris. 1561.

Nouvelles Inventions pour bien bastir & à petits fraiz, par Philibert de l'Orme Lyonnois : *de l'imprim. de Federic Morel.* fol. à Paris. 1561.

Xenophontis Opera, Græcè, cum annotat. Henr. Stephani; & seorsum Latinè, ex diversorum interpretatione : *Henr. Stephanus Huld. Fugg. Typogr.* (a) fol. .... 1561.

Le premier Livre des Histoires de Zonare, traduit par Jan de Maumont : *de l'imprimerie de Michel de Vascosan; achevé d'imprimer le XXIX. Decemb.* fol. à Paris. 1561.

Gregorii Turonici historiarum Francorum libri decem (b) cum adnotat. G. Morelii; & Adonis Viennensis archiepiscopi breviarium Chronicorum (c) ab origine mundi ad sua usque tempo-

(a) Vide Histor. Stephanor. pag. 250.

(b) Archiep. Turonensis Simoni à Maille, Guil. Morelius. — Ad hanc editionem codicibus duobus usi sumus; uno antea impresso * valde depravato, quod fortassis Typographus aliquis doctus & diligens vel vetusto exemplari usus esset non bene correcto, vel à quodam imperito & negligenti amanuensi malè descriptum exemplum accepisset; altero vetustissimo manuscripto à bibliothecâ B. Martini Turonensis, unde & alios non paucos antiquos libros beneficio liberalitatisque DD. Canonorum salegimus, in communem omnium utilitatem in lucem venturos. &c. Vale. XII. Cal. Jul. M. D.

LXI.

(c) Guil. Morelius Lectori. Chronicis Adonis excudendis, exemplaribus usus sum duobus; uno, quem jam olim † Jodocus Badius impressit, auspicio & jussu Guilielmi Parvi, theologi; altero manuscripto, Viennâ huc advecto, & beneficio eraditi cujusdam, qui nomen suum hic ut adscriberem non est passus, ad hanc emendandam editionem in manus meas perlato &c. Unum testamur, nihil nos mutasse, quod non in antiquissimo illo codice scriptum fuerit. Si quid minus sit probatum, aut visum quod meritis amoveretur, de eo te admonitum voluimus. &c.

* Hanc editionem editam primam à Badio comperio in Simler. Bibliothec. Et Long. Bibliothec. Historiq. num. 6588. „ Cette histoire est imprimée avec ses Oeuvres par les soins de Guillaume Parvi, in fol. Paris. 1512. 1521.

† Vide Long. Bibliothec. Historiq. num. 6828. „ Adonis Breviarium in 4. Paris. 1522. Et cum : „ Gregor. Histor. in fol. Paris. 1512.

Yyyy 3

- ra, id est, ad ann. DCCCLXXX. *Apud Guil. Morelium Typographum regium, & Gulielmum Guillard, ac Almaricum Warancore (a) sub D. Barbara signo in viâ Jacobæâ. 8.* Paris. 1561.
- Les Memoires de Philippe de Comines : *imprim. par Guil. Morel pour Galiot du Pré libraire juré de l'Université. fol.* Paris. 1561.
- Oraison du Cardinal de Lorraine en l'assemblée de Poissy : *chez Guil. Morel. 8.* Paris. 1561.
- Oraison funebre és obseques de Francois Olivier Chancelier de France, par Claude d'Espence : *chez Vascosan. 8.* à Paris. 1561.
- Es obseques de Marie royne douairiere d'Escoffe, par le même : *chez Vascosan. 8.* à Paris. 1561.
- Theocriti Idyllia XXXVI. Epigrammata XIX. Bipennis, Ala, & Ara; Græcè : *apud Guil. Morelium. 4.* Paris. 1561.
- Disticha Moralia Catonis, cum Gallicâ interpretatione, & Latinâ, ubi opus fuit, declaratione; Dicta Sapientum cum suâ quoque interpretatiunculâ : *olivâ Roberti Stephani. (b) 8.* ..... 1561.
- Publii Syri Mimi auctiores, & ordine commodiori quàm hætenus descripti, ac Latinâ D. Erasmi & Gallicâ explicatione ad puerorum caput accommodati; Guil. Morelii (ut ex ejus ad lectorem præfatiunculâ liquet) operâ : *apud Guil. Morelium. 8.* Paris. 1561.
- Sylva, cui titulus Veritas fugiens, ex Remigii Bellaquei Gallicis versibus Latina facta à Florento Christiano Aurelio : *in officinâ Roberti Stephani. (c) 4.* Lutet. 1561.

La

(a) Almaricus [Amory] Warancore cum Gulielmo Guillard edidit anno 1560 in 8. *Abdic Apostolicam historiam*, & anno 1562. in fol. (Vide Caille. pag. 146.) *Concordantias Bibliorum*. Illius insigne est fucus in heliotropiis, cum hâc lemmate, *De viâ veritatis ne declines.*

(b) Hæc subscriptio, absque loci urbisve indicio, usurpari solebat à Roberto Stephano patre, postquam Lutetiâ Genevam abiisset. Hic itaque liber (quamvis ipse ante obiisset) in ejus tamen officinâ excusus est.

(c) Verdier. pag. 342.

La Soltane , tragedie ; & une Pastorale , de Gabriel Bounin : *par Guil. Morel. (a) 4.* à Paris. 1561.

La defence & illustration de la Langue Francoise ; avec l'Olive , la Musagœcomachie , l'Anterotique , Vers Lyriques &c. par Joach. du Bellay : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

La Monomachie de David & Goliath avec plusieurs autres Oeuvres poetiques , par le même : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

Le quatrième & sixième livres de l'Enéide de Virgile , avec la complainte de Didon à Enée prise d'Ovide , la mort de Palinure du cinquième de l'Enéide , l'adieu aux Muses du Latinde Buccanan ; traduits en Francois par Joach. du Bellay : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

Epithalame sur le mariage de Philibert Emmanuel Duc de Savoye & Marguerite de France Duchesse de Berry ; & entreprise du Roy-Dauphin pour le tournoy ; par Joach. du Bellay : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

Recueil de poésie , par le même : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

Ode sur la naissance du petit Duc de Beaumont , par le même : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

Tumulus Henrici II. Gall. reg. Latinis & Gallicis versibus expressus ; & Antonii Minarii præfidis tumulus Latino-Gallicus ; per eundem : *apud Fed. Morellum. 4.* Paris. 1561.

Elegie sur le trépas de feu Joach. du Bellay , par G. Aubert de Poiçtiers advocat en la cour de Parlement de Paris : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1561.

Rabbi Hai Gaon eruditio intellectus , Hebraicè ; translat. per Mercerum : *apud Guil. Morellum. (b) 8.* Paris. 1561.
Syn.

(a) Verdier. & Croix du Maine.

(b) Buxtorf. Rabbini. Bibliothec. ספר חסד

Syntaxis Johannis Despauterii : <i>ex officinâ Caroli Stephani. 4. Idibus Aprilis.</i>	Lutet.	1561.
Principia Linguae Latinae : <i>ex officinâ Roberti Stephani Typographi regii. 8.</i>	Lutet.	1561.
Dictionarium Latino Gallicum , jam inde post multas editiones plurimum adauctum : <i>apud Carolum Stephanum. fol. Non. Febr.</i>	Lutet.	1561.
Genesis cum Catholica expositione Ecclesiastica : <i>Excud. Henr. Stephanus Huldr. Fugg Typogr. fol.</i>	.....	1562.
Psalmi , & Cantica Bibliorum , cum Catholice expositione ecclesiastica : <i>Excud. Henr. Stephanus. (a) fol.</i>	.....	1562.
S. Ignatii epistolae , Graecè ; cum annotat. <i>apud Guil. Morelium. (b) 8.</i>	Paris.	1562.
Les epistres de S. Ignace, traduites de Grec en Francois : <i>ou mois de May ce traduisoit & imprimoit Guil. Morel. 8.</i>	à Paris.	1562.
B. Dionysii Areopagitae opera, Graecè ; cum var. lectionib. <i>apud Guil. Morelium. (c) 8. Prid. Id. Mart.</i>	Paris.	1562.
S. Maximi Scholia in Dionysii libros, & Michaelis Syngeli laudatio ejusdem ; Graecè : <i>apud Guil. Morelium (d) Mense Februario. 8.</i>	Paris.	1562.
S. Macarii Homiliae quinquaginta , Latinè, Joanne Pico interprete ; <i>apud Guil. Morelium. Cal. Mai. 8.</i>	Paris.	1562.
Basilii Magni Epistola ad Gregorium de vita solitaria , Latinè, Budæo interprete : <i>apud Guil. Morelium. 8.</i>	Paris.	1562.

De-

(a) De his catholicis expositionibus lege Histor. Stephanor. pag. 255. 256.

(b) Hæc editio differt ab editione anni 1558.

(c) Ad hanc editionem Morelius usus est septem Manuscriptis antiquis, quorum accuratam descriptionem ipse ad editionis

calcem lectori dedit ; quæ cum sit longiuscula, inferere eandem hic supersedebo.

(d) In initio operum Dionysii promissit Morelius Latinam eorundem, & Paraphr. Pachym. & Schol. Maxim. & Syngel editionem : quam præstare ipsum mors forsân vetuit.

Defenses contre les heretiques traduites du Latin de Tertullien par Audebert Maceré : <i>imprim. par Mich. de Vascofan. (a) 8.</i>	Paris.	1562.
La conjecture des derniers jours, traduite du Latin de Nicolas de Cusa Cardinal par Francois Bohier Evesque de S. Malo : <i>impr. par Mich. de Vascofan. (b) 8.</i>	Paris.	1562.
Traité de l'expresse parole de Dieu, traduit du Latin de Stanislaus Hosius evesque de Varne par Lancelot de Carle : <i>impr. par Mich. de Vascofan. (c) 8.</i>	Paris.	1562.
Les Cantiques de la Bible avec deux hymnes, en vers Francois, par Lancelot de Carle : <i>impr. par Vascofan. (d) 8.</i>	Paris.	1562.
Traité du Purgatoire & des prieres pour les tres passez, par Jean du Tillet evesque de Meaux : <i>chez Guil. Morel. (e) 8.</i>	Paris.	1562.
Procès verbal fait par l'Ordonnance du Parlement, touchant les Articles & la profession de Foy d'icelle cour : <i>chez Guil. Morel. (f) 8.</i>	Paris.	1562.
De Venerandis imaginibus sententiæ SS. patrum à generali Synodo VII. comprobata; Græcè (g); Latine (h); Gallicè (i) : <i>apud Guil. Morelium. 8.</i>	Paris.	1562.
Fr. Balduini responsio altera ad Joan. Calvinum : <i>apud Guil. Morelium. (k) 8.</i>	Paris.	1562.
Claudii Guillaudi Belliocensis in Evangel. secundum S. Matthæum commentarii : <i>excud.</i>		

Joan-

(a, b, c, d) Verdier. & Croix du Maine.
 (e) Bibliothec. Tellerian. pag. 82.
 (f) Ibid. pag. 112.
 (g) *Menſe Februario.* Morelius adjecit quædam animadvertenda; & varios adorandi modos é sacris literis.
 (h) *G. M. T. interprete.* id est, Guilielmo Morelio Tiliano.

(i) Adduntur, *Un traité de S. Jehan Damascene des Images; & l'Origine des ennemis des Images, prins de Zonara.* Non indicatur, quis author Gallicæ versionis fuerit. Forſan fuit Johannes du Tillet. Vide Bibliothec. Tellerian. pag. 82.
 (k) Bibliothec. Tellerian. pag. 111.

Joanni de Roigny Federicus Morellus. fol. Mense Martio.

Paris. 1562.

Claudii Espencæi Conciones tres cum totidem præfationibus: *apud Fed. Morellum*. 8.

Paris. 1562.

Sermons de Jean Calvin sur le Decalogue: par FRANÇOIS ESTIENNE (a) pour Emeran le Melais. 8.

à Geneve. 1562.

Sermons de Calvin sur le Cantique d'Ezechias: par Francois Estienne, pour Estienne Anastase. 8.

à Geneve. 1562.

Vingt deux sermons de Calvin sur le Pseaume cent dixneuvieme: par Francois Estienne, pour Estienne Anastase & Bertrand Bodin. 8.

à Geneve. 1562.

Du droict usage de la philosophie morale avec la doctrine Chrestienne livres III. de Pierre de la Place: *impr. par Fed. Morel*. (b) 8.

à Paris. 1562.

Des differens & troubles advenans entre les hommes par la diversité des opinions en la religion, par Loys le Roy: *de l'impr. de Fed. Morel*. 8.

à Paris. 1562.

Eguinarii Baronis jurecons. opera omnia in tres tomos divisa: *apud Michaëlem Vascosanum*. fol. Idib. Aug.

Lutet. 1562.

De Literatorum conservandâ valetudine compendium Guilielmi Grataroli Bergomatis medici: *apud Fed. Morel*. 12.

Paris. 1562.

Lippi Brandolini libellus de humanæ vitæ conditione & tolerandâ corporis ægitudine: *apud Fed. Morel*. 12.

Paris. 1562.

Ari-

(a) Hic Franciscus Stephanus Roberti Stephani (nempe primi, non secundi) filius, Roberti junioris & Henrici frater fuit. Sic Almeloveen. pag. 49. Sed in Biblioth. Croix. du Maine pag. 444. Franciscus & Robertus dicuntur filii Roberti secundi, & nepotes Henrici. Erravi in

Histor. Stephanor. pag. 517. cum Franciscum hunc secundum Roberti secundi filium scriberem. In la Caille pag. 109. 147. Franciscus hic dicitur Francisci primi filius.

(b) Verdier.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 727

Aristotelis Organum, Græcè : *apud Guil. Morelium. 4.* Paris. 1562.

Discours sur le royaume des Perſes, extraict du troiſieme livre des Loix de Platon, & traduit de Grec en Francois par Loys le Roy : *de l'imprim. de Fed. Morel. 8.* à Paris. 1562.

SEXTI Philoſophi Pyrrhoniæ hypoty-
poſeon libri tres, Græcè nunquam, Latinè nunc
primùm editi ; interprete Henrico Stephano,
cum ejus notis : *excudebat idem Henr. Stephanus
Huld. Fugg. Typogr. (a) 8.* ..... 1562.

Themistii Philoſophi (Euphradæ ab eloquen-
tiâ cognominati) Orationes XIII. Græcè ; Ho-
rum ſex poſteriores novæ, cæteræ emendatiores
prodeunt ; cum Henr. Stephani notis : *excudeb.
Henr. Stephanus. 8.* ..... 1562.

Timæi Locri liber de animâ mundi, Latinè :
apud Guil. Morelium. 8. Paris. 1562.

Sommaire de Temps, ou Table hiſtorialle de
Nicolas Bergeron ; tant en Latin qu'en Fran-
cois : *chez Vaſcoſan. (b).* Paris. 1562.

Anthologia epistolæ veter. Græcorum ,
Gr. & Lat. *apud Fed. Morel. (c) 8.* Paris. 1562.

Homeri Ilias, Græcè : *apud Guil. Morelium. 4.* Paris. 1562.

Le premier livre des antiquitez de Rome, &
un ſonge ſur le même ſubject, par Joach. du
Bellay : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* Paris. 1562.

Discours au vray & en abrégé de ce qui eſt
dernièrement advenu à Vaſſi, y paſſant mon-
ſieur le Duc de Guiſe : *par Guil. Morel. 8.* Paris. 1562.

Libellus de metris Hebræorum ex gram-
maticâ R. Davidis Jehaiæ, cum nonnullis canti-
cis : *apud Guil. Morel. 12.* Paris. 1562.

Li-

(a) Lege Hiſtor. Stephanor. pag. 253.

(b, c) Bibliothec. Heinfian. part. 1. pag. 361.

Libellus Ruth cum scholiis Masoræ ad marginem; item in eundem succincta expositio nondum in lucem emissâ, cujus in manuscripto exemplari autor præfertur R. D. Kimhi; omnia per Jo. Mercerum recognita: <i>ex officinâ Roberti Stephani. 4.</i>	Paris.	1563.
Mosis libri quinque, cum Calvini commentariis; Genesis, scorsim; reliqui, in formam harmoniæ digesti: <i>Excudebat Henricus Stephanus. fol.</i>	Genev.	1563.
Le Livre des Pseaumes, avec les commentaires de Calvin: <i>imprimé par François Estienne. fol.</i>	.....	1563.
Marci Eremitæ, Nicolai, Hesychii presbyteri, opera quæ extant, Græcè: <i>apud Guil. Morelium. 8.</i>	Paris.	1563.
Eorundem eadem, Latinè, Joanne Pico interprete: <i>excudebat Audoëno Parvo Federicus Morellus. Idib. Aug. 8.</i>	Lutet.	1563.
Agapeti diaconi capita admonitoria ad imperatorem Justinianum de rectè administrando imperio, Græcè, & Latinè: <i>apud Guil. Morelium. 8.</i>	Paris.	1563.
Les mêmes traduits en Francois par Jehan Picot president des enquestes: <i>chez Guil. Morel. 8.</i>	à Paris.	1563.
Gregorii Turon. de gloriâ martyrum libri duo, & de gloriâ confessorum: <i>apud Guil. Morelium. 8.</i>	Paris.	1563.
Epistre de Jean du Tillet aux ministres des eglises nouvelles: <i>chez Guil. Morel. (a) 8.</i>	à Paris.	1563.
Instruction du pere Chrestien à les enfans, par le même: <i>chez Guil. Morel. 8.</i>	à Paris.	1563.
Claud. Espencæi Elegiæ duæ, Eucharistia, Latinis carminibus; Parasceve, Ænigma, Latinis & Gallicis: <i>apud Fed. Morel. 8.</i>	Paris.	1563. Ru.

(a) Bibliothec. Cordesian pag. 114.

Rudimenta fidei Christianæ, & ecclesiasticarum precum formula (juxta Genevensium Calvinistarum usum) Græcè & Latinè: <i>excudeb. H. Steph. Huld. Fugg. Typogr.</i> 12.	.....	1563.
Theod. Bezae responsio ad defensiones & reprehensiones Seb. Castellionis, quibus suam Novi Testamenti interpretationem defendere adversus Bezam, ejusque versionem vicissim reprehendere conatus est: <i>excud. Henr. Stephan.</i> 8.	.....	1563.
Eldad Danius de Judæis clausis, Genebrardo interprete: <i>apud Fed. Morel.</i> (a) 8.	Paris.	1563.
Galenî paraphrasis in Menodoti exhortationem ad artes, Græcè: <i>apud Guil. Morel.</i> 8.	Paris.	1563.
Galen. de parvâ pilâ ludendi exercitatione, & de ossibus, Græcè: <i>apud Guil. Morel.</i> 8.	Paris.	1563.
Timæus Platonis, Latinè, interpretibus Cicerone & Chalcidio, unâ cum ejus explanatione: <i>apud Guil. Morellum.</i> (b) 4.	Paris.	1563.
Les Histoires de Zonaras, par Jean de Maumont: <i>impr. par Michel Vascofan.</i> (c) fol.	à Paris.	1563.
Dicta septem sapientum, Gr. Lat. <i>apud Fed. Morel.</i> (d) 8.	Paris.	1563.
Quintiliani Declamationes CXXXVII, quæ ex CCC LXXXVIII. supersunt, P. Ærodi Andegavi in supremâ curiâ patroni studio castigatæ & scholiis illustratæ: <i>apud Fed. Morellum. Mense Julio.</i> 4.	Paris.	1563.
De abusu Græcæ Linguae in quibusdam vocibus; quas Latina usurpat, admonitio Henrici Stephani: <i>excud. Henr. Stephanus.</i> 8.	.....	1563.
Alphabetum Hebraicum; & Psalmi duo pri-		mi

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 11.

(b) Ad finem, *Absolvebat Joannes Benenatus prid. Kal. Maii 1569.*

(c) Verdier. pag. 725.

(d) Bibliothec. Heinsian. part. 1. pag. 361.

- mi versibus dimensi operâ Guil. Morelii : *apud Guil. Morelium*. 8. . . . . Paris. 1563.
- R. David. Ishaïæ de poëticâ Hebræorum, G. Genebrardo interprete cum scholiis : *apud Guil. Morel*. 12. . . . . Paris. 1563.
- Syriaca Paraphrasis [Hebræicis characteribus] libelli Ruth, repurgata & punctis notata; cum Latinâ interpretatione & scholiis Jo. Merceri; ac ejus annotat. de Noëmi socru Ruth & de Booz atque aliis, tum ex Hebræis, tum ex nostris : *ex officinâ Roberti Stephani, Typographi Regii*. [In calce, *Anno M. D. LXV. XV. Cal. Febr.*] 4. . . . . Paris. 1564.
- Commentaires de Calvin sur les cinq livres de Moïse; Genèse est mis à part, les autres quatre sont disposés en forme d'harmonie : *impr. par François Estienne*. fol. . . . . à Geneve. 1564.
- Esaïæ catholica expositio Ecclesiastica, per Augustin. Marlorat. *excud. Henr. Stephanus*. fol. . . . . 1564.
- Novi Testamenti catholica expositio ecclesiastica; secunda editio : *excud. Henr. Stephanus*. fol. . . . . Genev. 1564.
- D. Cæcilius Cyprianus ope veterum librorum repurgatus, & libris auctus, Gul. Morellii diligentia & labore : *apud Gul. Morellium*. (a) fol. . . . . Paris. 1564.
- S. Cyrilli Hierosolymorum archiepiscopi Catecheses, Græcè; ex bibliothecâ Henrici Memmii libellorum supplicum in regiâ magistri : *apud Guil. Morelium*. 8. . . . . Paris. 1564.
- Claud.

(a) Ad finem, *Varia Lestiones*, quæ in manuscriptis codicibus notata sunt, & siquid aliud occurrat observatione dignum, auctore eodem Guil. Morelio Typographo. In nonnullis hujus editionis exemplaribus titulum prima pagina sic refingit; D. Cæcilius Cypriani episcopi Carthagenensis, martyris Christi, opera, quotquot perquirentibus reperire Dei munera concessum est; veterum exemplarium collatione accuratè repurgata; & secundùm sedulam illam docto-

rum hominum olim industriam, libris non paucis recens è tenebris atque situ erutis, non infeliciter, ut speramus, aucta, Gul. Morellii Typographi Regii diligentia ac labore, cum indice rerum locupletissimo, & observationibus tam varia lectionis, quàm aliorum quorundam maximè insignium sanè quàm non paritendis: Parisiis, M. D. LXIIII. Apud Claudium Fremy, sub insigni D. Martini, viâ Jacobæ.

Claud. Espencae Sacrarum Heroidum liber ; cum præfatione de profectu ex gentiliū librorum lectione percipiendo , & scholiis in singulas epistolas : *apud Fed. Morellum. Mense Januario. 8.*

Paris. 1564.

Ejusdem in posteriorem epistolam ad Timotheum commentarius, cum XXXIII. digressionibus : *apud Nicolaum Chesneau* [cui datum est privilegium] *viâ Jacobæâ , sub scuto Frobeniano , & quercu viridi ; excudebat Federicus Morellus prid. Cal. April. fol.*

Paris. 1564.

Traicté de la guerre continuelle des Chrétiens contre la cher , le Monde & le Diable ; par Federic Morel : *impr. par iceluy Federic Morel. (a) 8.*

à Paris. 1564.

L'Histoire du Schisme des Donatiens traduite du Latin d'Optat evesque Milevitaïn par Pierre Viel docteur en theologie de la faculté de Paris : *impr. par Fed. Morel. (b) 8.*

à Paris. 1564.

Jo. Tilii , episcopi Briocensis , epistola ad novarum ecclesiarum ministros, è Gallico Latine facta : *apud Guil. Morel. (c) 8.*

Paris. 1564.

Henr. Stephani Dictionarium medicum ; & Lexica duo in Hippocratem , unum Erotiani nunquam antea editum ; alterum Galeni multo emendatius quàm antea excusum : *excudeb. Henr. Stephanus Huld. Fugger. Typogr. (d) 8.*

..... 1564.

Anton. Mizaldi Alexikepus seu hortus medicus ; & Dioclis Caristii ad Antigonom epistola de tuendâ valetudine per Hortensia : *apud Fed. Morellum. 8.*

Lutet. 1564.

Ejusd. Mizaldi methodus nova medicandorum fructuum, olerum, radicum, plantarum, uvarum &c. Ac diversa artificia componendorum vinorum &c. *apud Fed. Morellum. (e) 8.*

Paris. 1564.
Thu-

(a) Verdier. pag. 337.

(b) Ibid. pag. 1065.

(c) Bibliothec. Tellerian. pag. 113.

(d) Lege Hist. Stephan. pag. 263. 264.

(e) Vide Catalog. Libror. Anton. Mizaldi : de quo prid. Vidi exemplaria & hujus & præcedentis libri, quæ annum 1565 præferunt.

Thucydidis Libri octo, Græcè, cum Græcis scholiis; iidem Latine, ex interpretatione Laur. Vallæ ab Henr. Stephano recognita: *excudeb. Henr. Stephanus. (a)* fol. .... 1564.

Fragmenta poetarum veterum Latinorum, à Rob. Stephano olim congesta, nunc ab Henr. Stephano ejus filio digesta: *excudeb. Henr. Stephanus. (b)* 8. .... 1564.

QUEROLUS, antiqua comœdia, nunquam antehac edita, quæ in vetusto codice manuscripto Plauti Aulularia inscribitur, nunc primum à Petro Daniele Aurelio luce donata, & notis illustrata: *ex officinâ Rob. Stephani. (c)* 8. Non. Octob. Paris. 1564.

Dionysii Lambini Monstroliensis Græcar. literar. doctoris regii oratio de laudibus literarum, habita a. d. XVII. Kalendas Novemb. in gymnasio Samarobrinenfi, pridie quàm Æschinis in Ctesiphontem & Demosthenis pro Ctesiphonte orationes inter se contrarias explicare inciperet: *apud VIDUAM Guil. Morelii in Græcis Typographi regii. 4.* Lutet. 1564.

Psalterium Hebraicum: *excudebat Robertus Stephanus. 12. Non. Mai.* Paris. 1565.

Nov. Testament. Græc. Lat. Theodoro Bezâ interprete: *excudeb. Henr. Stephanus Huld. Fugg. Typogr. 8.* .... 1565.

Idem,

(a) Præmittitur Græcum Henr. Stephani in Thucydidem dodecastichum epigramma. De hac editione lege Hist. Stephanor. pag. 264 265.

(b) Hac in gratiam studioforum carminis: propediem autem & amatoribus orationis soluta in simili labore (Deo favente) gratificabimur. Sed quod hic pollicitus est, ab idō unquam præstitum non novi. De huius fragmentorum poetarum editione lege Hist. Stephanor. pag. 261. 262.

(c) Hujus fabulæ fit mentio in vetustis-

simo libro glossarum, quem mihi unâ cum hac comœdiâ suppeditavit amplissima sancti Benedicti Floriacensis ad Ligerem bibliotheca, quod olim celeberrimum & primum totius Gallia collegium fuit. Denique non ita pridem incidi in quoddam vetustum fragmentum ex Compendiensium Franciscanorum cœnobio, atque etiam nuperimè antiquissimum codicem manu exaratum S. Victoris Parisiensis: in quibus plurimas sententias hujus fabulæ excerptas atque in unum collectas reperi: atque hæc omnia sub Plauti nomine in Aululariâ.

Idem, Græcè; cum Latinis duabus interpretationibus, unâ vetere, alterâ novâ Theod. Bezae, cum ejusdem annotationibus, quas itidem hâc secundâ editione recognovit & locupletavit: <i>excudeb. Henr. Stephanus. fol.</i>	.....	1565.
Biblia Latina ex vetere & novâ translatione, cum annotationibus: <i>ex-officinâ Rob. Stephani. 8.</i>	Lutet.	1565.
La Bible, avec les notes marginales: <i>L'Olivier de Henri Estienne. fol.</i>	.....	1565.
Epiphanii episcopi Constantiæ urbis insulæ Cypri, Hesychii & Chrysippi presbyterorum Hierosolymitanorum sermones aliquot, de laudibus virginis Mariæ; Græcè; & Latinè, Joanne Pico interprete: <i>apud viduam Guil. Morellii. 8.</i>	Paris.	1565.
Rudimenta fidei Christianæ, & ecclesiasticarum precum [secundum usum Genevensium Calvinistarum] formula: [<i>sine nomine Typographi, sed cum olivæ insigni</i>] 12.	.....	1565.
Joach. Perionii libriduo de vitis rebûsque gestis prophetarum ac sanctarum mulierum veteris Testamenti: <i>ex officinâ Federici Morelli. (a) 8.</i>	Lutet.	1565.
Claud. Espencæi tractatus sex de variis rebus sacris: <i>apud Fed. Morellum. 8.</i>	Paris.	1565.
Ejusdem Hodoiporicon, seu sylva, cui titulus Godo, id est, S. Godonis vita carmine Latino, cum scholiis: <i>apud Fed. Morellum. 8.</i>	Paris.	1565.
Singuliers secrets & secours contre la peste, par Antoine Mizault: <i>impr. par Fed. Morel (b) 8.</i>	à Paris.	1565.

De

(a) Petro Danesio Vavrensi episcopo G. Genebrardus Bened. — Putavi laudandam esse piam Jacobi Christiani theologi Parisiensis, & auctori, dum ille viveret, conjunctissimam voluntatem, quod exempla apud se deposita cum publico communicata cuperet; & invitandum Federicum Morellum, ut, quam diligentiam præbisset in aliis doctis scriptoribus vindicandis, eam no-

stro Perionio impenderet. &c.

(b) In catalogo Librorum Mizaldi antè memorato, hic liber dicitur excusus Lutetia 1562. apud Mathurinum Breuille [ut Verdier. pag. 74.]. Hodie [id est, anno 1564. aut 1565. quo catalogus ille prodiit] apud Federicum Morellum. Sed Croix du Maine pag. 74. 1562. chez Federic Morel, & Mathurin Breuille.

De l'utilité & repos d'esprit en l'agriculture & vie solitaire, traicté extraict de plusieurs auteurs, par un president du parlement de Bretagne: <i>impr. par Robert Estienne. (a) 8.</i>	Paris.	1565.
Aristotelis de moribus ad Nicomachum libri decem, Latinè, Dion. Lambino interprete; nunc de integro ab eodem recogniti & correcti, cum ejusdem annotationibus: <i>apud viduam Guil. Morelii. 4.</i>	Lutet.	1565.
Dicta septem sapientum, Gr. Lat. <i>apud Fed. Morel. (b) 8.</i>	Paris.	1565.
Vies de Plutarque, traduites par Amyot: <i>chez Vascosan. fol.</i>	à Paris.	1565.
Jos. Scaligeri conjectanea in Varronem de lingua Latinâ: <i>ex officinâ Rob. Stephani. 8. X. Cal. Septemb.</i>	Paris.	1565.
Harangue de Gabriel Bounin au roy Charles IX. à la reyne & aux hommes François: <i>impr. par Rob. Estienne. (c) 8.</i>	Paris.	1565.
Dion. Lambini Oratio de Philosophiæ moralis laudibus habita, pridie quàm libros Aristotelis de moribus ad Nicomachum explicare inciperet: 17. Cal. Novembres. (d)	.....	1565.
Les regrets & autres Oeuvres Poëtiques de Joach. du Bellay: <i>de l'impr. de Fed. Morel. 4.</i>	à Paris.	1565.
Adriani Turnebi tumulus, à doctis quibusdam viris, è Græco, Latino & Gallico carmine excitatus: <i>apud Fed. Morel. 4.</i>	Paris.	1565.
In ejusd. obitum Epicedion Leodeg. à Quercu: <i>apud F. Morel. 4.</i>	Paris.	1565.

— — — Nænia D. Lambini: *apud*

F.

(a) Verdier. pag. 103.

(b) Bibliothec. Heinsian. part. 1. pag. 361.

(c) Verdier.

(d) Excusa est in 4. nec dubitandum

est, quin apud Viduam Gall. Morelii (licet nomen non exprimatur) prodierit; si comparatur cum Lambini Oratione anno præcedente, aliâque anno sequente habitis.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM.

<i>F. Morel. 4.</i>	Paris.	735 1565.
In ejusd. obitum Elegia Jo. Passeratii ad D. Lambinum: <i>apud F. Morel. 4.</i>	Paris.	1565.
Liber de accentibus Scripturæ, autore R. Judâ filii Balaam, operâ Jo. Merceri nunc primum editus; Hebraicè: <i>ex officinâ Rob. Stephani. (a) 4.</i>	Paris.	1565.
Decalogus, Hebraicè, cum commentario R. Abraham Aben Ezra; item Targhum Onkeli in Decalogum: <i>ex officinâ Roberti Stephani. 4.</i>	Paris.	1566.
Sapientia Solomonis, Græce: <i>apud viduam Guil. Morelii. 4.</i>	Paris.	1566.
Dionysii Arcopagitæ opera omnia, cum ejusdem vitâ; & scholius in Ecclesi. Hierarch. Latine, Joach. Perionio interprete; Huic editioni (<i>quæ eadem est, ac illa anno 1556. vulgata</i>) accesserunt Indices duo, capitum & rerum insigniorum; & scholia quædam ad marginem, & multorum locorum emendationes: <i>ex officinâ Typographicâ Michaëlis Vascosani.</i>	Lutet.	1566.
Jean du Tillet évesque de Meaux, du Symbole des Apostres: <i>impr. par la veufve Guillaume Morel. (b) 8.</i>	à Paris.	1566.
Response d'un évesque [Jean du Tillet] aux ministres des eglises nouvelles: <i>impr. par la mesme. (c) 8.</i>	à Paris.	1566. Claud.

(a) Ad finem, Anno M. D. XLVI. Cal. Julii. Initio, Jo. Mercerus Hebraica Lingua studiosis S. Curaveram ante aliquot annos adendum fragmentum R. Judâ ben Bilham de accentibus trium librorum אִידִּא [id est, אִידִּא סְעִרִּי תַּהֲלִי] intervim dum sese occasio offerret excudendi totius operis de totius Scriptura accentibus. — Hæc licebit cum fragmento de accentibus trium librorum simul compingere. Quin & post fragmentum illud nonnulla supersederant, quæ nunc tibi omnia damus. Debes autem hæc omnia Matthæo Beroaldo hujus lingua apud Aureliam professori, qui,

ut antè fragmentum, sic nunc integrum opus nobiscum candidè communicavit, sicut & alia libenter impertitur à bibliothecâ, quam penès se habet, viri immortalis memoria D. Vatabli. Ea suo tempore excudenda etiam curabo, si hæc tibi non ingrata esse intellexero. Bene Vale. Lutetia Id. Aug. anno 1565. Fragmenti illius (cujus exemplar adhuc nullum vidi) meminit Buxtorfius in Rabbiniçâ bibliothecâ; וְעַתָּה הִקְרָא, ubi scribit illud excusum fuisse ibidem, ubi Liber de accentibus scripturæ; sed annum non indicat.

(b, c) Verdier. pag. 757. 758.

Α α α α α α

Claud. Espenœi liber collectarum ecclesiasticarum: <i>apud eandem</i> . 8.	Paris.	1566.
Ejusd. Oratio Manassæ, & Epistola Hieremie, carmine Latino: <i>apud Fed. Morellum</i> . 8.	Paris.	1566.
Erasmi carmen S. Genovefæ sacrum: <i>apud viduam Guil. Morelij</i> . 8.	Paris.	1566.
Sonnets, prieres, & devises par Anne de Marquets pour l'assemblée à Poissy: <i>chez la veuve Guil. Morel. (a)</i> 8.	à Paris.	1566.
Psalmorum Davidis paraphrasis poetica, nunc primum edita, autore Georgio Buchanano; Ejusdem Jephthes: <i>apud Henricum Stephanum, & ejus fratrem Robertum Stephanum Typographum regium. (b)</i> 12.	.....	1566.
La Confirmation de la Discipline Ecclesiastique, observée es eglises reformées du royaume de France; avec la responce aux objections proposées à l'encontre: <i>chez Henri Estienne. (c)</i> 8.	.....	1566.
Memorabilium centuriæ novem, in aphorismos digestæ, autore Ant. Mizaldo medico: <i>apud Fed. Morellum</i> . 8.	Paris.	1566.

Des

(4) In Bibliotheca de la Croix du Maine, hic liber traditur impressus antea l'an 1562. chez Guillaume Morel. *Escriit par Anne de Marquets, religieuse à Poissy, tres docte en Grec, Latin & Francois.*

(b) Apud eodẽm, in 8. [anno, ut puto, etiam 1566. lege Histor. Stephanor. pag. 505] nullâ temporis notâ adjectâ, prodiit eadem Psalmorum paraphrasis nunc primum edita; & Psalmi aliquot à Th. Bozâ versi [scil. 1. 2. 6. 15. 18. 103.]; item Psalmi aliquot in versus Græcos nuper à diversis translati [scil. 1. à Fed. Jamotio, Flor. Christiano, & Henr. Stephano; 2. à Flor. Christiano, & Henr. Stephano; 3. ab Henr. Stephano; 6. à Jamotio & Christiano; 8. à Christiano; 11. à Christiano & Stephano; 12. & 15. à Jamotio & Christiano; 19. ab anonymo; 40. à Stephano; 45. à Christiano; 70. ab anonymo; 89. & 100. à Stephano;

no; 104. à Jamotio; 110. ab anonymo; 119. à Jamotio; 127. à Christiano; 129. à Jamotio; 130. à Christiano; 137. à Jamotio, & anonymo.] Ad finem cujusdam exemplaris ex hac editione in 8. vidi adnexum Buchanani Franciscanum & varia ejusdem authoris poemata; M. D. LXVI. Sinè ciphris paginarum, sed cum signaturis, A, B, C, octernionibus; D. quaternione: Præter hasce duas editiones, vidi tertiam in 12. Argentorati à Jos. Ribelio anno M. D. LXVI. excusam, & nunc primum editam: Similem omnino illi Parisiensi in 8. nisi quod in hac Argentinensi præfigatur calendarium. Observandum est, in his tribus editionibus eodem anno vulgatis Buchanani paraphrasin exhiberi tanquam tunc primum editam.

(c) Almeloveen, pag. 59.

Des changemens des états publics, traité d'Aristote, traduit par Loys le Roy : <i>de l'impr. de Fed. Morel. 8.</i>	à Paris.	1566.
Premier livre des considerations politiques de Roland Pietre : <i>de l'impr. de Fed. Morel. 8.</i>	à Paris.	1566.
Herodoti historia, & libellus de vitâ Homeri, Latinè, Laur. Vallâ illius, Contr. Heresbachio hujus interprete; recognoscente Henr. Stephano; historiarum ex Ctesiae Persicis à Photio excerptæ, Latinæ nunc primùm factæ; Icones quarundam memorabilium structurarum; cum apologiâ Henrici Stephani pro Herodoto: <i>excud. Henr. Stephanus Huld Fugg. Typogr. (a) fol.</i>	.....	1566.
Traité preparatif à l'Apologie pour Herodote: <i>au mois de Novembre. (a) 8.</i>	.....	1566.
Paul. Æmyl. de reb. gest. Francor. & Arnold. Ferron. <i>ex officinâ Mich. Vascosani. fol.</i>	Lutet.	1566.
Recueil des choses notables, qui ont esté faites à Bayonne, à l'entreveue du roy Charles IX. & la royne sa mere, avec la royne Catholique sa soeur: <i>par Vascosan imprimeur du Roy. 4.</i>	à Paris.	1566.
Poëtæ Græci principes Heroïci carminis, & alii nonnulli, Græcè; cum Henr. Stephani observationibus: <i>excud. Henr. Stephanus. (b) fol.</i>	.....	1566.
Homeri Iliados liber primus, Græcè, cum meditationibus N. Girardi: <i>apud viduam Guil. Morelii. 4.</i>	Paris.	1566.
Homeri Odyssea, Græcè: <i>apud eandem. 8.</i>	Paris.	1566.
Pindari, & Lyricorum opera, Græc. Lat. editio secunda: <i>excud. Henr. Stephanus. 12.</i>	.....	1566.
Florilegium diversorum epigrammatum veterum, in septem libros divisum; Græcè cum Henr. Steph. annot. <i>excud. Henr. Stephanus. (c) 4.</i>	.....	1566.

(a, b) De horum duorum librorum editionibus lege Hist. Stephanor. pag. 274. usque ad 279. & pag. 39. ejusd. indicis.

(c) Vide Hist. Stephanor. pag. 280.
(d) Ibid. pag. 271, 272.

- Gnomæ Monostichæ ex diversis poëtis, Græcè, cum Latinâ ex adverso versione: *ex officinâ Rob. Stephani*. 8. Paris. 1566.
- Dion. Lambini Oratio de rationis principatu habita Id. Octob. M. D. LXVI. in gymnasio Samarobrinenſi, pridie quàm libros quinque posteriores Aristotelis de moribus ad Nicomachum explicare inciperet: *apud JOANNEM BENENATUM in adibus demortui Guil. Morelii*. 4. Lutet. 1566.
- Panegyrique de Loys le Caron au roy Charles IX. présenté à la royne mere: *impr. par Rob. Estienne*. (a) 8. à Paris. 1566.
- Alphabetum Hebraïcum, adjecto Decalogo, cum brevi accentuum tractatione; secunda editio: *ex officinâ Roberti Stephani*. 8. X. Cal. April. Paris. 1566.
- Alphabetum Hebraïcum, ex Antonii Cevalierii Hebraïcarum literarum Professoris recognitione: *olivâ Henrici Stephani*. 8. Genev. 1566.
- Alphabetum Græcum regiis trium generum characteribus postremò excusum: *ex officinâ Rob. Stephani*. 8. Lutet. 1566.
- De Græcis verbis anomalis commentarius, cum ingenti verborum accessione; Guil. Morelii diligentia & labore: *apud viduam Guil. Morelii*. 8. Paris. 1566.
- Joannis Varenii libellus de Græcorum accentibus: *apud viduam Guil. Morelii*. 8. Paris. 1566.
- Rudimenta Joan. Despauterii; cum accentibus: *ex officinâ Rob. Stephani*. 8. Paris. 1566.
- Traité de la conformité du langage Francois avec le Grec; duquel l'auteur & imprimeur est Henri Estienne fils du feu Robert Estienne; 8. Anno (ut (b) puto) 1565. aut 1566.

Jo-

(a) Verdier. & Croix du Maine.

(b) Vide Histor. Stephanor. pag. 269.

Jonas cum commentariis R. David Kimhi à Fr. Vatablo recognitis ; adjectis scholiis Masoræ , & variâ lectione , per Jo. Mercerum : <i>ex officinâ Rob. Stephani.</i> 4.	Paris.	1567.
Nov. Testam. Gr. Lat. Th. Bezâ interprete : <i>excud. Henr. Stephanus Huld. Fugg. Typogr.</i> 8.	.....	1567.
Biblia Latina : <i>ex officinâ Francisci Stephani.</i> 8.	.....	1567.
La Bible ; avec le Calendrier historial , les Pseaumes en rime , la forme des prieres ecclesiastiques , le catechisme , & la confession de foy : <i>de l'imprimerie de Francois Estienne.</i> 8.	.....	1567.
Traité de Jean du Tillet evesque de Meaux de l'antiquité & solennité de la messe : <i>chez Jean Bienné.</i> (a) 16.	à Paris.	1567.
Veteres Romanorum leges à Ludovico Charondâ restitutæ cum ejusdem commentariis : <i>ex officinâ Rob. Stephani.</i> 4.	Paris.	1567.
Claudii Mondain Lugdun. advocati de seditionis liber singularis ad interpretationem juris : <i>apud Fed. Morel.</i> (b) 8.	Paris.	1567.
Medicæ Artis principes post Hippocratem & Galenum ; Græci Latinitate donati , & Latini : <i>excud. Henr. Stephanus.</i> (c) fol.	.....	1567.
Brevis pro dignitate Philosophiæ Euclidæ tuendâ disquisitio Joannis Stenii Saxonis L. habita Lutetiæ in Longobardorum auditorio , loco præfationis , Idibus Augusti : <i>apud Rob. Stephanum.</i> 4.	Lutet.	1567.
Aristotelis de Politicis libri octo Latine , Dion. Lambino interprete : <i>apud Joannem Benenatum.</i> 4.	Lutet.	1567.
De l'Origine & excellence de l'art politique ; & des autheurs , qui en ont escrit , spécialement		de

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 82

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 226.

(c) Lege Hultor, Stephanor. pag. 287. 288. 289.

de Platon & Aristote ; par Loys le Roy : *de Pimprim. de Fed. Morel. 8.* à Paris. 1567.

Alcinoi Philosophi initia ad Platonis doctrinam , Græcè , & Latinè , Dion. Lambino interprete , cum ejusdem scholiis : *apud Joannem Bene-natum. 4.* Lutet. 1567.

Cosmographiæ libri tres , & Geographica quædam , carmine hexametro ; & docti astronomi encomium , carmine Atclepiadeo ; autore Antonio Mizaldo : *apud Fed. Morellum. 8.* Paris. 1567.

Les Vies des hommes illustres par Plutarque , traduites premierement par Jaques Amyot lors Abbé de Bellozane , & depuis en ceste troisieme edition reveuës par le mesme traducteur maintenant abbé de S. Corneille de Compiègne ; en six volumes : *par Vascofan. 8.* à Paris. 1567.

Les Harengues de Tite Live , nouvellement traduites en François , par J. de Amelin : *impr. par Vascofan. 8.* à Paris. 1567.

Decade des Empereurs écrite par Antoine de Guevarre , traduite par Antoine Alaigre : *impr. par Vascofan. 8.* Paris. 1567.

Suetonii Tranq. libri duo de illustribus grammaticis & claris rhetoribus ; cum Achillis Stati Lusitani commentatione , falsò nuper Lugduni Joannis Baptistæ Egnati nomine inscriptâ atque editâ : *apud Fed. Morellum. (a) 8.* Lutet. 1567.

Po-

(a) Dion. Lambinus Achilli Statio S. Di
Cùm Joan. Baptista Vadagnius Florentinus ,
Cœnobiarcha Turpeniacensis , Suetonium tuum
de illustribus grammaticis & claris Oratori-
bus Rome * impressum nuper ad me Lug-
duno misisses , rogans me per literas , ut cum
Lutetia denuo excudendum curarem ; ——— nihil mihi prius faciendum esse existimaui ;
quàm ut hujus urbis † Typographum cum ,
cujus mihi diligentia esset explorata , horta-
rer , ut hunc libellum typis excudendum sus-
ciperet : qui cùm mihi respondisset se , quod
in aliis libris imprimendis esset occupatus ,
mihi morem gerere non posse ; alius autem

* Anno , ut puto , 1565. quo data est Achillis Stati nuncupatoria epistola ad Henricum Cardina-
lem archiep. Olisipponensem : itaque Lugdunensis illa editio , cujus mentio fit in Morellianæ titulo ,
prodire inter ann. 1565. & 1567.

† Typographi nomen recipiendum putavi ; verùm puto fuisse Bene-natum , cujus opus in suis ex-
cudendis constantiter uti solebat Lambinus.

POLEMONIS, HIMEVII, & aliorum
quorundam declamationes, Græcè, nunc pri-
mùm editæ; cum Henr. Stephani annotationi-
bus: *excudeb. Henr. Stephanus. 4.* ..... 1567.

Guilielmi Budæi Epistolæ Græcæ: *apud Joan-
nem Bene-natum. 4.* Paris. 1567.

Tragœdiæ selectæ Æschyli, Sophoclis &
Euripidis, Græcè, cum duplici interpretatione
Latinâ; alterâ (Hecub. & Iphigen. in Aul. per
Erasmum, Med. & Alcest. per Buchananum,
Ajac. Electr. & Antig. per Rotallærum) carmi-
ne; alterâ (harum sex & Promethei) ad ver-
bûm; Ennianæ interpretationes locorum aliquot
Euripidis: *excudeb. Henr. Stephanus. 12.* ..... 1567.

Jani Parrhasii liber de rebus per epistolam
quæsitis; adjuncta est Franc. Campani quæstio
Virgiliana: *excudeb. Henr. Stephanus. 8.* ..... 1567.

Le Brave, comedie de Jan Antoine de Bait,
jouée devant le Roy en l'hostel de Guise à Pa-
ris le XXVIII. de Janvier, M. D. LXVII.
impr. par Rob. Estienne. 8. à Paris. 1567.

Le premier des Meteores de Jan Antoine de
Baif, en vers: *par Rob. Estienne. 4.* à Paris. 1567.

Proème en vers sur l'histoire des Francois;
& hommes vertueux de la maison de Medici:
par Rob. Estienne. (a) 4. à Paris. 1567.

La
ame postea conventus, isidem recusans dixit-
set, hunc librum non esse popularem, ne-
que admodum vendibilem, sed paucorum ho-
minum, & longi fori; idemque serè ab ali-
quot aliis responsum tulisset; (gestit enim
hec natio merces venales extrudere, num-
mumque in loculos demittere, ut * ait
ille) veni tandem ad Federicum Morellum,
virum bonum, & in hac arte Typographi-
câ sollertem, diligentem, atque exercitatum.
Hic solus, quamvis ipse quoque idem, quod
alii, intelligeret, paucos hujus libri emptores
fore, nempe aut doctos; aut certè judicii
subtilis & acuta naris homines &c. Hic
igitur solus, partim meâ oratione adductus,
partim suum ipsius judicium secutus (homo
enim est Græca & Latina Lingua non igna-
rus) mihi pollicitus est se, ubi libri cujus-
dam editionem à se inchoatam absolvisset,
mihi libentissimè operam daturum. &c. Va-
le, Lutetia, Kalendis Februariis, anno M.
D. LXVII.
(a) A la royne de France, mere du roy.
Madame, ainsi que j'advisoies les moyens, par
les-

* Horat. Lib. 2. Epist. 1. vers. 179. & Epist. 2. vers. 11.

La mort de Lucrece & de Virginia, femme
& fille trespudiques, par le Sieur de la Barte :
impr. par Rob. Estienne. (a) 8. à Paris. 1567.

Le Panegyrique second de Loys le Caron au
roy Charles IX, de l'amour du prince, & obeis-
sance du peuple envers luy. Le Panegyrique
troisieme du meme au roy Charles IX. du de-
voir des magistrats. Remerciement du meme à
la royne mere du roy : Ces trois opuscules im-
primés par Rob. Estienne. (b) 8. à Paris. 1567.

Georg. Buchanani sylvæ, elegiæ, hendeca-
syllabi: *ex officinâ Rob. Stephani. 12.* Paris. 1567.

Rudimenta Hebraicæ Linguae, authore Ant.
Rodolpho Cevallerio Viriensi: *excudeb. Henr.*
Stephanus. (c) 4 ..... 1567.

Renati Guillonii tabulæ summam universæ
literaturæ Græcorum complectentes: *apud Joan.*
Bene-natum. 4. Paris. 1567.

Ejusdem Gnomon de Syllabarum Græcarum
quantitate: *apud Joan. Bene-natum. 4.* Paris. 1567.

Ru-

lesquels à ce premier jour de l'an je pour-
rois reconnoître vostre majesté, il y eut un
mien avis, qui me fait voir la copie de ce
Proème, qu'il devoit luy avoir esté donné
puis peu de temps, toutefois ne scavoit,
s'il vous avoit esté présenté: ce qui m'en
fait différer l'impression, d'autant que je ne
cognoissois l'auteur, & que je ne voulois
sans la permission de vos majestez mettre à
la vue d'un chacun chose, qui peust offen-
ser le désiré repos, auquel vous maintenez
ce royaume. Mais adès que j'ex considéré
son dessein, qui ne tendoit qu'à vos louan-
ges meritées &c. De vostre imprimerie, ce
premier jour de Janvier, 1567. Le vostre
tres humble & affectionné subiect & servi-
teur Robert Estienne. Vidi exemplar, sub
cujus titulo scribebantur hæc; *Truditiss.*
viro Domino Danieli Rogero D. D. Jacobus
Grevinus Medicus Parisiensis. Quem Gre-
vinum hujus poemati authorem fuisse as-
serunt Draudius in Bibliothec. Exotic. pag.
157. Verdier. pag. 604. & la Croix du
Maine pag. 188. qui addit hanc notam:

il semble par cet œuvre, qu'il promet d'es-
crire l'histoire de France [Lege duas ukti-
mas Proëmiu paginas], mais elle n'a point
encores esté mise en lumière; je ne scay, si
elle est encores par de vers le dit Estienne,
auquel il la bailla pour imprimer. Hoc o-
pus promissum an unquam prodierit, du-
bito; cujus (ut neque illius Proëmiis)
nullam in clariss. Jacobi le Long Biblio-
thecâ Gallicâ Historicâ mentionem repe-
rio.

(a) Verdier. pag. 109. & Draud. Biblio-
thec. Exotic pag 92.

(b) Verdier. pag. 792. 793. & Draud.
Bibliothec. Exotic. pag. 65.

(c) Epistolæ præfiguntur duæ; prior
Hebræa Immanuelis Tremellii ad illius
linguæ studiosos; posterior Latina Ceval-
lerii ad Theod. Beza anno 1557. data,
in quâ agnoscit, quantum in Hebraica-
rum literarum studio, sub Franc. Patablo,
Paul. Fagio, & præcipuè Imman. Tremellio
fecero suo, profecerit.

Rudimenta Joan. Despauterii, cum accentibus: *apud Rob. Stephanum. 8.* Paris. 1567.

Decalogus, cum commentario R. Abraham Aben Ezra, & paraphrasi Onkeli; Latinè, Jo. Mercero interprete: *ex officinâ Rob. Stephani. Idib. April. 4.* Lutet. 1568.

Le Nouveau Testament, reveu & corrigé sur le Grec par l'avis des ministres de Geneve: *par Francois Estienne. 16.* ..... 1568.

Les Pseaumes de David, mis en rime Francoise par Clement Marot & Theodore de Beze, avec les notes de musique; la forme des prieres ecclesiastiques; le catechisme; la confession de foy; table des Pseaumes selon l'ordre, qu'on les chante en l'Eglise de Geneve, tant le dimanche que le mecredi: *par Francois Estienne. 16.* ..... 1568.

Luciferi Episcopi Calaritani ad Constantium Constantini Magni F. Imp. Aug. opuscula: *apud Michaëlem Sonnium, sub scuto Basiliensi, viâ Jacobâ. (a) 8.* Paris. 1568.

SYNESII Cyrenæi, episcopi Ptolemaidis; HYMNI, vario Lyricorum versuum genere; GREGORII Nazianzeni ODAE aliquot; Græcè; utrisque nunc primùm in lucem prodeuntibus Latinam interpretationem adjunxit Fr. Portus Cretensis, & epistolam ad philologos Græcam præmisit: *excud. Henr. Stephanus. 32.* ..... 1568.

Psalmi Davidis aliquot metro Anacreontico & Sapphico; autore *Henrico Stephano, cujus etiam ex officinâ prodeunt. 32.* ..... 1568.

Traité de P. (b) du Val évesque de Sees, en vers heroiques, de la grandeur, puissance, sapience

(a) Præfigitur Joannis Tilii episc. Meldens. epistola ad Pium V. Max. Pont. data Meldis, III. Non. Januar. M. D. LXVIII. Et ejusd. Tilii permissio Joanni Bene-nato & Michaëli Sonnio concessa hunc librum imprimendi. (b) Philibert, Verdier. pag. 940. Pierre Croix du Maine. pag. 418.

- pience & bonté de Dieu : *impr. chez Fed. Morel. 8. à Paris. 1568.*
- L'Oraison d'Isocrates, du regne, au roy Nicocles ; le Symmachique ou le Nicocles d'Isocrates ; enseignements militaires de Cambyfes à Cyrus son filz , extraictz du premier livre de la Cyropédie de Xenophon ; traduitz de Grec en Francois par Loys le Roy de Costentin , avec notes : *par Vascofan imprimeur du roy. 4. à Paris. 1568.*
- Les Politiques d'Aristote, traduites de Grec en Francois , avec expositions , par Loys le Roy : *par Michel de Vascofan imprimeur du roy. 4. à Paris. 1568.*
- Le premier tome de l'Architecture de Philibert de l'Orme abbé de S. Serge les Angiers : *chez Federic Morel. fol. à Paris. 1568.*
- Discours de la Cosmographie de G. (a) de Terraube abbé de Boillas aumosnier de Henry II : *de l'imprim. de Fed. Morel. 8. à Paris. 1568.*
- Varii Historiæ Romanæ Scriptores , partim Græci, partim Latini, in unum corpus redacti : *excud. Henr. Stephanus. (b) 8. .... 1568.*
- Apophthegmata regum, ducum, philosophorum, aliorumque ex Plutarcho & Diogene Laertio ; Græcè & Latinè : *excudebat Henr. Stephanus Huld Fugg. Typogr. (c) 12. .... 1568.*
- Consideration de Loys le Roy sur l'Histoire Francoise , & l'Universelle de ce temps : *de l'impr. de Fed. Morel. 8. à Paris. 1568.*
- Sophoclis Tragediæ septem , Græcè , unâ cum omnibus Græcis scholiis , & cum Latinis Joach. Camerarii : *ex editione Henrici Stephani. (d) 4. .... 1568. Henr.*
- (a) Sol nominis initialem tantum litteram indicavit. Neque aliter Verdier. pag. 538. Sed Croix du Maine. pag. 157. Guillaume de Terraube.
- (b) Horum nomina antea enumerata sunt in Indice librorum Henr. Stephani.
- (c) Vide Hist. Stephanor. pag. 289.
- (d) His duobus libris Henricus Stephanus suum adfixit insigne Typographicum, sed non ea (quæ in aliis solet) verba, *Excudebat Henricus Stephanus* ; quamvis non sit locus dubitandi quin hi ab eo excusi fuerint. De utroque lege Hist. Stephanor. pag. 291.

Henr. Stephani annotationes in Sophoclem & Euripidem : *ex editione ejusd. Stephani.* (a) 8. .... 1568.

Dion. Lambini Oratio de philosophiâ cum arte dicendi conjungendâ, habita in gymnasio Samarobrinensi a d. VII. Idus Januarias, anno M. D. LXVIII. pridie quàm orationem Æschini-
nis *Ἐὶ παρρησιόβειας* explicaret : *apud Joannem Bene-natum.* 4. Lutet. 1568.

Porcie, Tragedie de Garnier : *de l'impr. de Rob. Estienne.* 8. à Paris. 1568.

Ordonnance du Duc de Buillon pour le re-
glement de la justice de ses terres & seigneuries
souveraines de Buillon &c. avec les coustumes
generales desdites terres & Seigneuries : *impr.*
par Rob. Estienne. (a) fol. à Paris. 1568.

Hymne Genethliaque d'Antoine Caracciolo
prince de Melphe sur la naissance du Comte de
Soissons fils du Prince de Condé & Francoise
d'Orleans ; Florent Chrestien a escrit un autre
& second Genethliaque sur la mesme naissance :
imprimé avec le precedent par MAMERT PATIS-
SON. (b) à Paris. 1568.

Institutiones Linguae Græcæ, Nicolao Cle-
nardo authore : *ex officinâ Roberti Stephani.* (c) 4.
Absol. Cal. Jul. Lutet. 1563.

De rectâ & emendatâ Linguae Græcæ pro-
nunciatione, Thomæ Smithi Anglici, tunc in
academiâ Cantabrigiensi publici prælectoris, ad
Vintoniensem episcopum epistola : *ex officinâ*
Rob. Stephani. 4. Lutet. 1568.

De rectâ & emendatâ Linguae Latine scrip-
tione

(a) Vide notam præcedentem. 1007. meminit hujus editionis, sed addit,
(b) Verdier. pag. 139. & Draud. Biblioth. *cum scholiis & praxi P. Antesignani*, quæ
Exonic pag. 51. tamen absunt ab eo, quod vidi, exem-
(c) Verdier pag. 52. Draud. Bibliothec. plari. Hæc editio eadem prorsus est ac
Exonic pag. 147. illa anno 1549. præterquam in quatuor ul-
(d) Draudius in Bibliothec. Classic. pag. timis paginis 101. 102. 103. 104.

tione dialogus, Thomâ Smitho equestris ordinis Anglo authore : *ex officinâ Roberti Stephani*. [Ad calcem, *Idib. Nov. M. D. LXVII.*] 4.

Lutet.

1568.

Renati Guillonii Syntagmaticon Græcorum tam canonum quàm figurarum : *apud Jo. Bene-natum*. (a) 4.

.....

1568.

Nov. Testament. Græc. & Syriaca ejus interpretatio Hebræis typis descripta, ac Latine red-dita ab Imman. Tremellio ; cujus etiam gram-matica Chaldæa & Syra calci adjecta est : *excud. Henr. Stephanus*. (b) fol.

.....

1569.

Nov. Testament. Græcè, ex bibliothecâ re-giâ : *ex officinâ Roberti Stephani Typographi regii*, *typis regiis*. (c) 12.

Lutet.

1569.

D. Gregorii Nazianz. opera, cum Nicetæ Serronii commentariis, quibusdam Pselli enar-rationibus, & Nonni opusculo in invectivas ad-versus Julianum ; omnia nunc primùm Latina facta Jacobi Billii Prunæi S. Michaëlis in Ere-mo abbatis diligentia & labore, cum ejusdem brevibus scholiis : *apud Joannem Bene-natum*. (d) fol. *Pridie Nonas Apriles*.

Paris.

1569.

Theo-

(a) Bibliothec. Baltellian. part. 1. pag. 339.

(b) Vide Hist. Stephanor. pag. 346.

(c) Vidi exemplaria, quæ gerunt an-num 1568. quo scilicet anno privilegium datum est : sed in fine libri, *Idib. Januar. M. D. LXIX.* Hanc præfationem lectori dedit Rob. Stephanus. *Cum Testamentum Græcum hæc minore formâ* * *semel atque iterum typis commissum à multis quotidie desiderari animadvertissem ; id iisdem caracte-ribus denuo excudendum curavi : additis ta-men ad priores illas editiones variis antiquo-rum exemplarium lectionibus, non quidem omnibus, sed ut duntaxat, quæ aut sensum juvare, aut ei aliquid detrabere, viris qui-busdam doctis visa sunt. Adhuc ut te labore evolventi totius libri, aut historia cujuspiam*

requirenda sublevarem, addidi, vice indicis, summaria cuiusque sectionis, per litteras in margine positas à Græcis notata, quam dis-tinctionem Latini adhuc per capita faciunt. Tu nostrum laborem, qualiscunque sit, pro suâ humanitate equè bonique consules. Vale.

(d) Privilegium hujus editionis evulgan-dum Claudio Fremy mercatori librario in universitate Parisiensi ann. 1567. 13. Febr. à rege datum est. Jacobus Billius in epi-stolâ ad lectorem scribit se unum ex per-multis castigatissimisque in regina bibliothecâ exemplaribus codicem, impetrante id Ludo-vico Rusæo regio confessore, consuluisse : qui codex amplissimus capitalibus literis exaratus tantum antiquitatis præ se ferebat, ut ipsius propemodum Gregorii ætate scriptus esse videretur ; qui, præter epistolas & versus, omnia ipsius

* Ann. 1546. & 1549.

Theodoriti Episcopi Cyri, de providentiâ,
Orationes decem, Græcè: apud Jo. Bene-natum. 8. Paris. 1569.

G. Genebrardi Theologi Parisiensis de S Tri-
nitate libri tres, contra hujus ævi Trinitarios,
Antitrinitarios & autotheanos: apud Joan. Bene-
natum. 8. Paris. 1569.

Æmilii Probi seu Cornelii Nepotis liber de
vitâ excellentium imperatorum; cum Dion.
Lambini commentariis: apud Jo. Bene-natum.
(a) 4. Lugd. 1569.

Co-

ipsum opera continebat. Christus patiens Na-
zianzeni tragedia à Cl. Roilloto Baluensi
versibus Latinis exposita est. Reliqua Na-
zianzeni poemata Jac. Billius versibus red-
dere incœpit. Sua, ut ipse ait, (pag. 808.
in epistolâ ad lectorem, Nannetibus. 3. Non.
Decembr. 1568. datâ) versio superior (id
est, 1567.) anno postridie assumpta virginis
exendi cœpta, diuque post Gallicos tumultus
intermissa est. Ea postea, quæ vertenda re-
stabant, oratione solusâ transulit. In aliâ
(pag. 770.) ad lectorem epistolâ sic Billius:
Aldus Manutius, vir de literis & literarum
studiosis optimè meritis, poetica omnia Na-
zianzeni opera, exceptâ tragediâ, ita * trans-
tulit, ut singula verba Latina Græcis ex ad-
verso respondeant. Molestum sanè negotium,
maiorisque cœdii quàm laboris, & in quo non
mirum videri debeat, hominem, qui cum
verbis collactari miserè necesse habeat, inter-
dum ambigua vocum significatione falli, præ-
sertim in eo scripti generis, quod allusionibus
scatur: ex quarum cognitione vera & germa-
na dictionum significatio percipienda est. Ex
quo effectum est, ut nonnunquam etiam si-
gnificationem pro aliâ acciperet. Ut cum
ἐλάνας vertit, declinâsti, ἀπ' ἐλανας attingit
&c. cum tamen hic ἐλάνας significet
in fugam vertere, ἀπ' ἐλανας accendi &c.
Quarum rerum te, amice lector, admonen-
dum non duxissem, nisi † Hervagius hos er-
rores, & præter hos etiam alios in suâ editio-
ne retinisset, imò etiam eos, qui operarum

inturiâ & ostantiâ inter excudendum irrep-
serant (neque enim eos Aldo doctiss. viro as-
cribere liber nec decet) quales sunt divinis pro-
diurnis, inspiratus pro insperatus &c. multi-
que alii ejusdem generis, quos miror ita con-
niventer ab Hervagio fuisse transmissos. &c.
Billius (pag. 497.) dicit se in epistolis Na-
zianzeni transferendis, quia exemplaribus
manuscriptis destituebatur, ex Græco Frobe-
nii & Basilio, cui Nazianzeni epistolæ innexæ
sunt, multa correxisse, quæ in Hervagiano
codice depravate legebantur; in multis etiam
locis, ubi ambos errore concordet offendit, ex
seipso veram lectionem restituere conatum
fuisse.

(a) Privilegium concessum est Joanni
Bene-nato Typographo, & Petro Lulle-
rio Librario seu bibliopolæ: multa itaque
exemplaria in titulo exhibent nomen Pe-
tri L'Huillier, cum ejusdem insigni, viz.
olivâ, & hoc lemmate, *Olive fructifera in
domo Dei*, ex Psalm. 52. vers. 10. desump-
to. Hic Petrus L'Huillier edidit anno
1563. (Verdier. pag. 275. & Draud. Bi-
bliothec. Exotic. pag. 16. at 1566. *Croix
du Maine*. pag. 74.) in 8. *Un traité d'Ed-
mond Auger Jésuite de la corporelle presence
de Jesus Christ au S. Sacrement de l'autel*.
Et anno 1582. in 8. (sic Verdier. pag. 793.
& Draud. Biblioth. Exotic. pag. 45. Sed
Caille. pag. 152. 1593. in 4.) *Le droit ci-
vil de Paris avec les annotations de Loy Char-
rondas*. Ex uxore Mar.â de Roigny (filâ
forfan Joannis Roigny) habuit (Caille pag.
151.

* Confule editionem Aldinam ann. 1504.

† Ille Nazianzenum anno 1550. tam Latine quàm Græcè in fol. edidit. Vide Fabric. Biblioth.
Græc. lib. 5. cap. 12. pag. 510.

‡ Prodiit anno 1522.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 749

'Stephani hætenus prodierunt : <i>excudeb. Henr. Stephanus. 8.</i>	.....	1569.
Joach. Bellaii Xenia , seu illustrium quorundam nominum allusiones ; & Elegia ad Janum Morellum Ebredunensem : <i>apud Federicum Morellum. (a) 4.</i>	Paris.	1569.
Sillacii Castæi tumulus , variis poëtarum inscriptionibus insignitus , Latinè & Gallicè ; <i>par Rob. Estienne. 4.</i>	à Paris.	1569.
Sonnets sur le tombeau du Sieur de la Chastre dict de Sillac gravé d'inscriptions de Jean Passerat & autres poëtes : <i>impr. par Fed. Morel. (b)</i>	à Paris.	1569.
Tumbeau d'Elisabeth de France royne d'Espagne , en plusieurs langues : <i>par Rob. Estienne. 4.</i>	à Paris.	1569.
Sourdine royale ; poëme de Guill. de la Taifoniere pour le secours de Charles IX. <i>impr. par Fed. Morel. (c) 8.</i>	à Paris.	1569.
Idyllic du meme sur la modeste & vertueuse amitié d'un gentilhomme non courtisan envers sa maitresse : <i>impr. par Fed. Morel. (d) 8.</i>	à Paris.	1569.
Les premieres Oeuvres de Scevole de Sainte-Marthe qui contiennent ses imitations & traductions recueillies de divers poëtes Grecs & Latins ;		

(a) Inter illas allusiones una est in ipsum Federicum Morellum ; quam lege in Histor. Typographor. Parisiens. pag. 89. & alia in Oporinum :

Janus Oporinus Typographus Basiliensis.
Cur pater Autumnus dederit tibi, Oporine, nomen;
Accipe, quod verus pandit Apollo mihi.
Concipit alma parens genialis tempore bruma
Semina, que Cælum parturit atque Solum.
Max parit, atque sinum fervente aestate resolvit;
Autumnus factus excipit ipse novos.
Hujus tu officium præstas; namque excipis unus;
Quod generat Phœbus, parturit, atque parit.

(b) Verdier. pag. 737. & Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 156.
(c, d) Verdier. pag. 510. Croix. pag. 156. Draud. Bibl. Exot. pag. 160.

Tom. III. Pars II.

Ccccc

tins; en quatre livres : <i>de Pimprim. de Fed. Morel. 8.</i>	à Paris.	1569.
Il libro chiamato Corbaccio ; composto per Boccacci da Certaldo : <i>per Federigo Morello. 8.</i>	in Parigi.	1569.
Grammatica Chaldaea & Syra, Immanuel. Tremellii; eadem quae ad calcem Testam. Nov. Gr. & Syr. in fol. addita est : <i>excudeb. Henr. Stephanus. 4.</i>	.....	1569.
Rudimenta prima Latinae Grammaticae ; & modus examinandae constructionis in Oratione , per Pellissionem : <i>ex officinâ Rob. Stephani. 8.</i>	Paris.	1569.
Traicté de la Grammaire Françoisse : <i>par Rob. Estienne. 8.</i>	à Paris.	1569.
Gallicae Grammatices libellus : <i>ex officinâ Rob. Stephani. 8. Calendis Februariis.</i>	Paris.	1569.
Traicté de la conformité du langage François avec le Grec ; duquel l'auteur est Henri Estienne : <i>par Rob. Estienne. (a) 8.</i>	à Paris.	1569.
Nov. Testamenti Catholica expositio Ecclesiastica : <i>olivâ Henrici Stephani. fol.</i>	.....	1570.
Jo. Chrysostomi de mansuetudine Oratio , Graecè , & Latinè seorsim : <i>apud Joam. Benenatum. 8.</i>	Paris.	1570.
Gregorii Nysseni adversus eos , qui castigationes ægre ferunt , Oratio , Graecè & Latinè : <i>apud Jo. Benenatum. 8.</i>	Paris.	1570.
ATHANASII Dialogi quinque de S. Trinitate ; Basilii libri quatuor adversus Eunomium ; ANASTASII & CYRILLI compendiarie orthodoxae fidei explicatio ; Graecè & Latinè , Th. Bezâ interprete ; Phocbadi episcopi liber contra Arianos ; Quae Athanasii , Anastasii & Cyrilli sunt , nunc primum eduntur : <i>excud. Henr. Stephanus. (b) 8.</i>	.....	1570. Joan.

(a) Hujus libri prima editio fuit ann. 1569.

(b) Lege Hutor, Stephanor. pag. 348.

Joannis Damasceni Hymnus acrostichus in Theogoniam, Synesii Cyrenes episcopi Hymni decem; Gregorii Nazianzeni Odæ quatuor; Græcè & Latine: *apud Jo. Bene-natum*. 8. Paris. 1570.

Petri Fabri, regii consilarii & libellorum ordinarii magistri, Semestrium liber primus: *apud Jo. Benenatum*. 4. 7. Idus Junii. Lutet. 1570.

Recueil des poincts principaux de la seconde remonstrance faite en la cour à l'Ouverture du parlement de la S. Martin, M. D. LXIX. par Guy du Faur; Seigneur de Pibrac, advocat du roy: *par Rob. Estienne imprimeur du Roy*. 4. à Paris. 1570.

Herodoti Historiarum libri novem, ex vetustis exemplaribus recogniti; & libellus de vitâ Homeri; Ctesiae quædam; Græcè: *excudeb. Henr. Stephanus*. (a) fol. .... 1570.

Diogenis Laertii libri decem; Pythag. philosophorum fragmenta; Græcè & Latine, cum annotat. Henr. Stephani; Anonymi cujusdam dissertationes; Lysidis, Theanüs, Melissæ, Muiaë epistolæ; Græcè: *excud. Henr. Stephanus*. (b) 8. .... 1570.

Conciones ex Græcis Latinisque historicis excerptæ: *excud. Henr. Stephanus*. (c) fol. .... 1570.

Demosthenis opera, Græcè, cum Græcis Ulpiani Scholiis; Gulielmi Morelii diligentia; ex bibliothecâ regiâ; cum var. lectionibus & notis: *Joannes Bene-natus Kalendis Febr. absoluebat*. (d) fol. Lutet. 1570.

Ejusdem contra Androthionem Oratio, Græcè: *apud Jo. Bene-natum*. 4. Paris. 1570.

Isocratis ad Demonicum Oratio admonitoria, Græcè & Latine, Antonio Schoro interprete: *apud Jo. Bene-natum*. 4. Paris. 1570.

Ejus-

(a, b, c) Ibid. pag. 349. 350. 351.

(d) Vide Histor. Typograph. Parisiens. pag. 100. 101.

Ejusdem eadem, Græcè, cum Latinâ Rod. Agricolaë interpretatione; & ad Nicoclem, Græcè, & Latinè, interprete Hieron. Wolfio: *apud Jo. Bene-natum. 4.*

Lutet.

1570.

Dion. Lambini literarum Græcar. jampridem doctoris regii, nuperrimè earundem interpretis à regiâ maiestate facti, Oratio, a. d. VII Id. Nov. habita, pridie quàm librum III. Aristotel. de republ. optimè administrandâ explicaret, quâ in Oratione regis erga se beneficium commemorat: *apud Jo. Bene-natum. 4.*

Lutet.

1570.

Epigrammata Græca selecta ex Anthologiâ; interpretata ad verbum & carmine ab Henr. Stephano; quædam & ab aliis; cum ejusd. H. Stephani annotationibus, ac centum & sex unius distichi interpretationibus: *excud. Henr. Stephanus. 8.*

.....

1570.

Lucretii libri sex, cum Dion. Lambini commentariis: *apud Jo. Bene-natum. (a) 4.*

Lutet.

1570.

Dis-

(a) Lucretii tres editiones emisit Lambinus; quarum prima cum ejus commentariis lucem aspexit ann. 1564 in 4. exemplaria Parisiis & Lugduni habentur, in Guilielmi Rouillii ex Philippi G. Rouillii Nepotibus, viâ Jacobæ, sub concordia. Lambinus in epistolâ ad Lectorem dicit se usum esse in Lucretio restituendo Roma quidem tribus libris manuscriptis; uno Vaticano; altero, qui fuit Gabrielis Paëni; tertio, quem Scipio Teshius Neapolitanus commodatè dedit: Lutetia verò duobus; uno Ademmiano; altero Bertiniano, qui ex cœnobio D. Bertini (in oppido D. Odemari non longè à Morinis) olim ad P. Gallandium ipsius rogatu Lutetiam missus est, deinde Adr. Turnebo à P. Gallandio ejus copia facta est. Atque Lambinus Bertinianum codicem non

vidit, sed librum Adr. Turnebi de formis plumbeis expressum, cum illo exemplari manuscripto diligentissimè usque ad librum sextum duntaxat comparatum habuit. Ne vulgatos quidam libros aspernatus est: quin omnes, quos potuit, undique corrogavit; (1) Parisienses; (2) Lugdunenses, eosque binos; (3) Venetos item binos, unos antiquiores, alteros recentiores; (4) Florentinos; (5) Vicetinos; (6) Basilienfes. Nullam hîc editionis Veronensis, quæ prima est, anno 1486. in fol. per Paulum Fridenberger, mentionem fecit. Secundam Lucretii editionem Lambinus emisit ann. 1565. in 12. Parisiis, in adibus Rouillii, viâ Jacobæ, sub signo concordia. Vixdum (ait in epistolâ ad lectorem) Lucretii libros commentariis explicatos octodecim abhinc menses edi-

(1) Ann. 1514. fol. apud Ascens.

(2) 1536. & 1540. 8. apud S. Gryph.

(3) 1495. in 4. per Theod. de Ragazon. & 1500. in 4. apud Ald. & 1515. in 2. in ædib. Ald. & Andr.

(4) 1512. in 8. apud Ph. Giunt.

(5) Editionem Vicentinam nondum vidi.

(6) 1531. in 8. apud Henric. Petz.

Discours de Jean Vauquelin de la Fresnaye
pour la monarchie de France contre la division,
dedié à la Roynie mere du roy : impr. par Fed.
Morel. (a) 8.

à Paris.

1570.

Ex

edideram, cum aliquot doctissimi viri obse-
crarunt, ut eosdem sine commentariis mino-
re mole & breviori forma excudendos cu-
rarem &c. Partim veterum librorum scrip-
turas multò attentius, quàm antea, consi-
deravi, ut siquid fortè me olim fugerat,
nunc consequi possem, ut posteriores cogita-
tiones prioribus sine sapientiores: partim do-
ctiss. virorum conjecturas, vel auctoritate
veterum codicum confirmatas, vel certè à
scriptura veteris vestigiis non admodum re-
motas, comprobavi &c. Adiectus est re-
rum insigniorum index. Tertia demum
hæc editio prodit, cum commentariis;
aucta Lucretii vitâ à Lambino descripta,
& binis præterea indicibus, uno rerum,
quæ in contextu, altero rerum, quæ in
commentariis occurrunt. Lambinus in
hâc terriâ editione gravissimè apud lecto-
rem de Oberti Gifanii (qui Lucretium
anno 1566. in 8. Antverpiæ ex officinâ
Chr. Plantini ediderat) plagio conquerit-
tur. De quo, qui plura scire voluerit,
legat ipsam Lambini epistolam, & Tho-
mas. de plag. Literar. num. 445. & Fa-
brie. Biblioth. Lat. Lib. 1. cap. 4. Hic,
quoniam ad rem Typographicam perti-
net, non possum prætermittere duas
Rouillii epistolas, priorem primæ, poste-
riorem secundæ editioni præmissam. Phi-
lippus Galerus Rouillius Typographus lecto-
rè S. D. — Cum ego animadverterem
prudentissimum & diligentissimum virum Gu-
lielmum Rouillium avunculum meum, apud
quem fui à puero educatus, & quo magi-
stro artem Typographicam didici, ex hac
arte & quæsum fecisse iustissimum atque ho-
nestissimum, & laudem invenisse maximam;
primùm Lucretia ejus jussu annos aliquos con-
sumpsi in distractione & permutatione va-
riorum & à variis officiais prosectorum li-
brorum; deinde existinavi mihi aliquando
sandum alienorum vendendorum & caupo-
nandi finem esse faciendum, atque officinam
in hac urbe instituendam aut certè condu-
cendam: ex quâ officinâ libri meo nomine
impressi in manus hominum pervenirent &c.

Cupiens in aliquo nobili scriptore mea indu-
stia specimen dare — à D. Lambino per-
eam, quam habet erga avunculum meum Gu-
lielmum Rouillium, benevolentiam petivi,
ut ejus Lucretii imprimendi mihi negotium
daret. — Quâ in re quantam diligen-
tiam adhibuerim, tu ipse legendo cognosces.
Veruntamen non ero usque ad impudens, ut
negare velim ab operis, & iis qui typos con-
struunt, aliquos esse peccata aut certè erra-
ta commissa; quæ nemo est tam Lynceus,
qui vitare possit. Nam & D. Lambinus
ipse ea folia, quæ periculi faciendi gratiâ
imprimuntur, quotidie fere recognovit, er-
ratâque operarum ad oras foliorum ascrip-
sit, ut operarii, quemadmodum admoniti
essent, ea corrigerent; & ego omni studio
eadem folia relegi, ac cum exemplari manu
D. Lambini scripto diligenter contuli, erra-
tâque, quæ Lambinum fugerant (nam fere
fit, ut eos, qui quippiam scripserunt, ope-
rarum errata fallant, neque ita tunc ab eis
animadvertantur, ut ab aliis) non pauca
deprehendi. Nihilominus tamen remanserunt
in his exemplis paucula quedam errata, quæ
vel me quoque fugerunt, vel cum essent à
me animadversa & calamo emendata, ab
operariis tamen non sunt ex præscripto meo
restituta. &c. In secundâ editione P. G.
Rouillius lectori S. D. Edidimus tibi nuper
majore formâ hunc antiquissimum poetam D.
Lambini commentariis illustratum. Hoc fe-
cit, ut nunc ab eodem recognitum & per-
purgatum hac formâ edere curarem, quæ
non tantùm demi haberi, sed & foras fa-
cile circumferri possit. Hanc nostram ope-
ram si tibi acceptam cognoverimus, in La-
tinis poetis eadem formâ excudendis parem
diligentiam adhibebimus. — Ac ne nos
pauca in præstandâ fide lentos & longos so-
re, primo quoque tempore Horatium ejus-
dem Lambini operâ emendatissimum eadem
formâ divulgabimus. Vale.

(a) Verdier. pag. 759. & Draud. Bi-
bliothec. Exotic. pag. 76. At Croix du
Maine. pag. 270. ann. 1569.

Exhortation de Loys le Roy aux François pour vivre en paix : *impr. par Fed. Morel. (a) 8.* à Paris. 1570.

Projet de Loys le Roy pour représenter en dix livres l'estat entier de France : *impr. par Fed. Morel. (b) 8.* à Paris. 1570.

Les Monarchiques de Loys le Roy : *impr. par Fed. Morel. (c) 8.* à Paris. 1570.

Epitaphe de Gilles Bourdin par Estienne Pasquier : *par Rob. Estienne (d) 4.* à Paris. 1570.

Hymne sur l'avant-mariage du roy, par Scévole de Sainte Marthe : *de l'impr. de Fed. Morel. 8.* à Paris. 1570.

Elementa grammaticæ Græcæ, ex Th. Gazâ, N. Clenardo, Ren. Guillonio, Pet. Antesignano, reliquisque probatissimis grammaticis breviter decerpta, per Joannem Cannartum : *apud Joannem Bene-natum. 4.* Paris. 1570.

Theodori episcopi Cyri, de providentiâ Orationes decem, Latinè, Rodolpho Gualthero Tigurino (e) interprete : *apud Joannem Bene-natum. 8.* Paris. 1571.

Impp. Theodosii, Valentiniani, Majorani, Anthemii NOVELLÆ CONSTITUTIONES XLII. nunc primum in lucem editæ à Petro Pithoëo ex sui patris (f) bibliothecâ : *ex officinâ Roberti Stephani, in vico Bellovaco, è regione*

sebo.

(a, b, c) Verdier. pag. 808. & Croix du Maine pag. 298.

(d) Verdier, pag. 301. & Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 156.

(e) Nuncupatoria ejus ad Joach. Vadianum Sangallensis civitatis consulem epistola, Tiguri, VIII. Idus Februarii, M. D. XLVI. data est.

(f) Pet. Pithoëus Jacobo Cujacio I. C. S.

Prodibunt hæc Novella multis nominibus obarata; patri, quod è tenebris eruta; fratribus, quod asservata; tibi verò, quod multis vulneribus janata tandem com-

muni omnibus sole fruentur. Mibi sanè nihil adrogo &c. Vale. Lutet. Parisior. Kal. Aug. M. D. LXXI.

(g, h) Observandum est Robertum Stephanum Roberti, qui Genevæ anno 1559. decessit, filium, Typographum regium, duxisse Dionysiam Barbé (filiam forsan Joannis Barbé, quem anno 1545. floruisse disco ex la Caille. pag. 110.) & obiisse ante diem undecimum Septembris 1571. quo Dionysia Barbé dicitur vidua: idcirco fuisse non eundem cum illo, sed fortè patrem illius, cujus postea fiet mentio; quæque

schola Decretorum. (g) 4. Lutet. 1571.

Paraphrase du droict des dixmes ecclesiastiques & infcôdees, par Francois Grimaudet advocat du roy au siege presidial à Angers : de l'imprimerie de Robert Estienne. [Par lettres patentes du Roy données à Blois, 11. Sept. 1571. il est permis à Denise Barbé veufve de feu Robert Estienne en son vivant imprimeur dudit Seigneur, d'imprimer ou de faire imprimer — durant le terme de six ans prochains &c.] (b) 8.

à Paris. 1571.

Traicté de Federic Morel, des 12. manieres d'abus, extrait de S. Cyprian &c. (i) impr. par Fed. Morel. 8.

à Paris. 1571.

Platonis Crito, Græcè & Latinè : apud Jo. Bene-natum. 4.

Lutet. 1571.

La mesnagerie de Xenophon ; les regles de mariage de Plutarque ; lettre de consolation de Plutarque à sa femme ; traduites du Grec par Estienne de la Boetie ; Stephani Boëtiani poemata : par Fed. Morel. 8.

à Paris. 1571.

Commentarii omnium à creato orbe historiarum ; Christophoro Rossin in senatu Burdegali præside, auctore : apud Jo. Bene-natum, 4.

Lutet. 1571.

Le tumbeau de Jean de Voyer, en plusieurs langues : apud Jo. Bene-natum. 4.

Lutet. 1571.

Les premieres Oeuvres de Scevole de Sainte-Marthe &c. [eadem omnino editio, cum illâ

quam

que ante annum 1577. non (ut puto) Typographi regii titulum adeptus est. Aliquando (Vide Hist. Stephanor. pag. 515) putavi hunc Robertum Stephanum Dionysie Barbé maritum fuisse filium aut Francisci Stephani primi, aut Caroli Stephani. Nunc autem mihi verisimilius videtur, fuisse quatuor Robertos, rectâ consanguinitatis lineâ ; scilicet primum, qui (ut modo dixi) obiit anno 1559 ; secundum, filium primi, anno 1570 defunctum ; tertium, filium secundi, qui ultra centuriâ hujus

finem (ni fallor) haud vixit ; quartum denique, tertii filium, qui anno 1606 floruit, sêque R. F. R. N. id est, Roberti filium, Roberti nepotem subscribere solitus est. Multa tamen rursus mihi occurrunt, quæ meam sententiam labefactant, & in diversum agunt (& afferuntur in Hist. Stephanor. pag. 541.) : adeo ut ingenuè fatear hæc in re omnia adhuc videri obscura & incerta.

(i) Vide Hist. Typographor. Parisiens. pag. 81.

quam memoravi anno 1569. nisi quòd anni numerus mutetur errore forsan Typographico, M. D LXXI. pro M. D. LXLX] *de l'impr. de Fed. Morel. 8,*

à Paris. 1571.

Edict du roy sur la reformation de l'imprimerie: *impr. par Fed. Morel. 8.*

à Paris. 1571.

Opusculè d'Antoine Mizault des secrets de la lune: *impr. chez Fed. Morel. (a) 8.*

à Paris. 1571.

·Dictionarium Latino-Gallicum: *apud Sebastianum Honoratum; venundatur apud Nicolaum Chesneau; & ad finem, excudebat Franciscus Stephanus. (b) fol.*

Paris. 1571.

Le livre de Tertullian de la couronne du soldat, traduit par Audebert Macere: *impr. par Vascofan. (c) 8.*

à Paris: 1572.

Dioclis Carystii ab Hippocrate famâ & ætate secundi epistola ad Antigonum—de morborum præfagiis, Latinè; & Arnaldi à Villanovâ consilium de salubri hortensium usu; operâ Mizaldi: *apud Fed. Morellum 8.*

Paris. 1572.

Plutarchi opera omnia, Græcè, in sex, & Latinè in totidem voluminibus; & Plutarchi Vitarum appendix continens vitas à Donato Acciaiolo, cæteras ab Æmilio Probo conscriptas; cum duobus indicibus, & annotationibus: *excudeb. Henr. Stephanus. (d) 12.*

..... 1572.

Les Morales de Plutarque traduites par Jacques Amyot: *impr. par Vascofan. fol.*

à Paris. 1572.

Henr. Stephani Thesaurus Græcæ Linguae, cum Appendice & Indice: *excudeb. Henr. Stephanus. (e) fol. Cal. Mart.*

..... 1572.

Dion.

(a) Verdier. pag. 74. Sed ann. 1570. ne. pag. 25. 1563. Croix du Maine. pag. 18.

(b) Exemplaria quædam habent M. D. LXX. apud Jacobum Dupuis.

(c) Verdier. pag. 94. & Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 38. Sed Croix du Mai-

(d, e) Lege Hist. Stephanor. pag. 351: usque ad pag. 365. Ubi etiam de secundâ Thesauri editione, quæ annum nullum gerit.

Dion. Lambini de Utilitate Græcæ Linguae
& rectâ Græcorum Latinè interpretandorum ra-
tione Oratio, habita M. D. LXXI. a. d. X. Ca-
lend. Novemb. pridie quàm Demosthenis Ora-
tionem *Ἐκ Αἰσχροκρίτου* explicare inciperet: *apud*
Jo. Bene-natum. 4. Lutet. 1572.

Premier Livre des memoires des comtes here-
ditaires de Campagne & de Brie par P. Pithou:
de l'imprimerie de Rob. Estienne. 4. à Paris. 1572.

Saul le furieux, Tragedie de Jean de la Tail-
le; ensemble une remonstrance pour Charl. IX.
à ses subjects: *impr. par Fed. Morel.* (a) 8. à Paris. 1572.

Vers Francois d'Estienne de la Boétie: *chez*
Fed. Morel. 8. à Paris. 1572.

JURIS ORIENTALIS libri tres, Græcè
& Latinè, ab Enimundo Boncfidio I. C. dige-
sti, ac notis illustrati, & nunc primùm in lu-
cem editi: *Excud. Henr. Stephanus.* (b) 8. .... 1573.

FRAGMENTA quædam Papiniani, Pauli,
Ulpiani, Gaji, Modestini, aliorumque veterum
juris auctorum, ex integris ipsorum libris ante
Justiniani imp. tempora collecta, & cum Moy-
sis legibus collata; ejusd. imp. Justiniani novel-
læ constitutiones tres; Juliani antecessoris C. P.
dictatum, de consiliariis; ejusd. Juliani collectio
de contutoribus; omnia nunc primùm in lucem
edita, ex bibliothecâ P. Pithoëi I. C. cujus
etiam notæ adjectæ sunt: *ex officinâ ROBERTI*
STEPHANI. 4. Lutet. 1573.

Franc. Hotomani J. C. quæstionum illustrium
liber: *excud. Henr. Stephanus.* (c) 8. .... 1573.

Poësis philosophica: *excud. Henr. Stephanus.*
(d) 8. .... 1573.

Vir-

(a) Verdier. pag. 756.

(b, c, d) Lege Hist. Stephanor. pag. 365. usque ad pag. 368.

Tom. III. Pars II.

Dddddd

Virtutum encomia : <i>excud. Henr. Stephanus.</i>			
(a) 8.	.....		1573.
Homeri & Hesiodi CERTAMEN , nunc primùm luce donatum ; Matronis & aliorum parodiæ ex Homeri versibus confutæ ; Homerorum heroum epitaphia , cum duplici interpretatione Latinâ : <i>excud. Henr. Stephanus.</i> (b) 8.		.....	1573.
M. Terent. Varronis opera , quæ supersunt ; cum conjectaneis & notis Jos. Scaligeri , Adr. Turnebi , Ant. Augustini , & P. Victorii : <i>excud. Henr. Stephanus.</i> (c) 8.		.....	1573.
Ciceronis Opera & fragmenta omnia , quæ extant , à Dion. Lambino ex codicibus MSS. emendata & aucta ; cum ejusd. annotationibus : <i>apud Jo. Bene-natum ; vel ex officinâ Jacobi Puteani</i> , in cujus nomine datum est privilegium , & cujus sumptibus excusa sunt. (d) 8.		Lutet.	1573.
Suctonius emendatus ex vetusto codice Memmiano : <i>per Robertum Stephanum.</i> (e) 8.		Paris.	1573.
Sophoc. Ajax Lorarius , Græc. & Lat. carmin per Jos. Scaligerum : <i>apud Jo. Bene-natum.</i> 4.		Lutet.	1573.
Ornatissimi cujusdam (f) viri de rebus Gallicis [sive de Lanienâ S. Barthol. festo perpetratâ] ad Stanislaum Helvidium Elvidium epistola ; Latinè , in 8. Gallicè , in 4. <i>apud Fed. Morel.</i>		Lutet.	1573.
Jacobi à Falckenburg , mil. Brennopolitani , Germani , jurisconsulti , elegiæ aliquot , de Polonia in Valesiadum laudem : <i>ex officinâ Fed. Morelli.</i> 8.		Lutet.	1573.

(a, b, c) Lege Hist. Stephanor. pag. 365. usque ad pag. 368.

(d) Orationum volumina tria , & Epistol. ad familiar. præferunt annum M. D. LXXII. Opera Rhetorica , Epistol. ad Attic. & Philosophicorum volumina tria , M. D. LXXIII. In hoc opere adornando Lambinus mihi videtur sex annos posuisse ; nam ejus epistolæ ad Erricum Memmum & ad lectorem præfixæ anno M.

D. LXVI. datæ sunt : in quibus epistolis & prolegomenis totam sui instituti rationem exponit ; & quorum auctorum librorumve subsidiis usus est , enumerat.

(e) Bibliothec. Heinian. part. 1. pag. 336.

(f) Guy du Faur, sieur de Pibrac, en est l'auteur. *Vide Long. Bibliotheq. Hist. de France.* num. 7535.

Joan-

Joannis Sarii Zamoscii Bellsensis, in Galliam legati, epistola, quâ Henricum Valesium Poloniæ regem renunciat: *apud Fed. Morel. (a) 4.* Paris. 1573.

Magnificentissimi spectaculi à reginâ in hortis suburbanis editi in Henrici regis Poloniæ nuper renunciati gratulationem descriptio, Joan. Aurato autore: *apud Fed. Morel. 4.* Paris. 1573.

Claudii Lothareni ducis funebris oratio: *apud Fed. Morel. (b) 8.* Lutet. 1573.

La famine, ou les Gabeonites, Tragedie suivant celle de Saul, & plusieurs autres Oeuvres Poëtiques de Jehan de la Taille de Bondaroy du pays de Beauce; & deux tragedies, Daire & Alexandre, de feu Jaques de la Taille son frere, avec la maniere de faire vers en Francois, comme en Grec & en Latin: *de Pimpr. de Fed. Morel. 8.* à Paris. 1573.

Hippolyte, tragedie de Garnier: *de Pimprim. de Rob. Estienne. 8.* à Paris. 1573.

Tragedie de Jephthe, traduite du Latin de Georg. Buchanan par Flor. Chrestien: *impr. par Rob. Estienne. (c) 8.* à Paris. 1573.

De abusu Græcæ Linguae: *excud. Henr. Stephanus. (d) 8.* ..... 1573.

Henr. Stephani Glossaria duo; & de Atticæ dialecti idiomatis commentarius: *excud. Henr. Stephanus. (e) fol.* ..... 1573.

Jan. Parrhaf. de quæsit. per epistol. & Campan. quæst. Virgiliana: *excud. Henr. Stephanus. (f) 8.* ..... 1573.
La

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 386. & Long. Bibliotheq. Historiq. de Franc. num. 7885.

(b) Bibliotheq. des auteurs de l'Histoire de France par And. du Chesne [à Paris, chez Seb. Cramoisy, 1627. in 8.] pag. 230.

(c) Verdier. pag. 342. Draud. Biblioth.

Exotic. pag. 147.

(d) Eadem est prorsus, ac illa, cujus mentionem dedi ann. 1563. nisi quod titulus anni figuras variet.

(e) De his, & de posteriore Thesauri Græci editione, lege H. stor. Stephanor. pag. 354. usque ad pag. 361.

(f) Almeloveen. pag. 54.

D d d d d 2

La vie de nostre Seigneur Jesus Christ selon les quatre Evangelistes, en vers Francois heroïques, par Michel Foucque prestre & vicaire perpetuel de S. Martin à Tours : chez Jehan Bien-
né. 8.

à Paris.

1574.

Boutrenius pro Romanâ ecclesiâ : *apud Fed. Morel. (a) 8.*

Paris.

1574.

Paraphrase du droict des dixmes ecclesiastiques & infodees, revue & corrigée pour la seconde impression, par Francois Grimaudet : de l'impr. de Rob. Estienne. 8.

à Paris.

1574.

Ant. Mizaldi Alexikepus : *apud Fed. Morel. (b) 8.*

Paris.

1574.

Ejusd. opusculum de Senâ : *apud Fed. Morel. (c) 8.*

Paris.

1574.

Aristotelis Politicorum libri octo, Græcè [Ad finem, M. D. LVI. excudebat Guil. Morelius] : *apud Jo. Bene-natum. 4.*

Paris.

1574.

Les Morales de Plutarque, en 6. volumes, revues & corrigées en cette seconde edition par le translateur Jacques Amyot E. d'Auxerre : par l'ascosan. 8.

à Paris.

1574.

Apollon. Argonautic. Græc. cum Græc. schol. & Henr. Stephani annotat. excudeb. Henricus Stephanus. (d) 4.

.....

1574.

Callimach. Hymn. Græcè, cum schol. Græc. & Latinâ N. Gulonii interpretatione : *apud Jo. Bene-natum. 4.*

Paris.

1574.

Budæi epistolæ Græcæ, per Ant. Pichonium Chartensem Latinæ factæ : *apud Jo. Bene-natum. 4.*

Paris.

1574.

L'Oraison de Jean de Zamoscic au roy eleu de Pologne, Henry, duc d'Anjou ; traduite de Latin en Francois par Loys Regius : par Michel

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 383.

(b, c) Bibliothec. Cordesian. pag. 423.

(d) Halot. Stephanor. pag. 389.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 761

de Vascofan ; & par Federic Morel. 4. à Paris. 1574.

Stanislai Carnicovii Episcopi Vladislavienfis ad
Henricum Valesium Poloniarum regem def. pa-
negyricus : *apud Michaëlem Vascofanum ; & ex*
officinâ Federici Morelli. 4. Paris. 1574.

Caroli IX. Gall. reg. tumulus , Jo. Aurato-
& aliis doctissimis viris auctoribus ; *ex offic. Fed.*
Morelli. 4. Paris. 1574.

Mureti oratio habita Romæ in funere Caroli
IX : *ex offic. Fed. Morelli. 4.* Paris. 1574.

Le Tombeau du feu roy Charles IX. par
Pierre de Ronfard aumosnier ordinaire de sa
majesté , & autres poëtes de ce temps : *de l'im-*
prim. de Fed. Morel. 4. à Paris. ....

Complainte sur le trespas du feu roy Charles
IX. par Jan Antoine de Baif , secretaire de la
chambre du roy : *de l'impr. de Fed. Morel. 4.* à Paris. 1574.

Henrici III. Gall. & Polon. reg. ad Poloniae
& Lythuaniae ordines epistola: *apud Fed. Morel-*
lum. 4. Paris. 1574.

In Henrici III. reg. Gall & Pol. reditum ver-
sus in fronte domûs publicæ Lutetiæ urbis as-
cripti die XIII. Sept. anno M. D. LXXIII.
Urbis iterum præfecto Jo. Charonæo ; ædilibus
Jo. Jaio, Jacob. Perdrierio, Cl Daubræo, Guil.
Perfecto : *ex officinâ Fed. Morelli. 4.* Paris. 1574.

Les Oeuvres Francoises de Joach. du Bellay,
reveues & de nouveau augmentées : *de l'impr. de*
Fed. Morel. 8. à Paris. 1574.

Le premier volume des Oeuvres & Meslan-
ges poëtiques d'Estienne Jodelle sieur du Lymo-
din : *chez Nicolas Chesneau [cui privilegium con-*
cessum est] rue S. Jacques à l'enseigne du chesne
verd ; & Mamert Patisson , rue S. John de Beau-
vais , devant les escoles de decret. 4. Le 6. jour de
Nov. à Paris. 1574.

Dddd. 3 Cor-

Cornelie, tragedie de Garnier : chez Rob. Estienne. (a) 8.	à Paris.	1574.
Francofordiense emporium : excud. Henr. Stephanus. (b) 8.	.....	1574.
Joan. Sulpitii Verulani de moribus in mensâ servandis libellus, cum Gallico-Latinâ Gulielmi (c) Durandi elucidatione : ex officinâ Roberti Stephani Typographi (d) regii. 8.	Paris.	1574.
Jul. Cæs. Scaligeri poemata in duas partes divisa; Sophoc. Ajax stylo tragico translatus à Jos. Scaligero, cum quibûdam ejusdem epigrammatibus. (e) 8.	.....	1574.
D. Gregorii Nazianz. OPUSCULA quædam, Græcè, nunc primùm in lucem edita, cum Latinâ metricâ versione; aliâque item verbis reddita, magnâque ex parte Cyri Dadybrensis episcopi commentariis illustrata; editore & interprete Jacobo Billio; ex Regiæ matris, Cardinal. Sirleti, & Sambuci codicibus : apud Jo. Bene-natum. 8.	Paris.	1575.
Psalmorum Davidis aliquot metaphrasis Græca Jo. Serrani, cum Latinâ Georg. Buchanani		

pa-

(a) In Almeloveen. pag. 64. & Bibliothec. Thuan. part 2. pag. 312. tres simul junguntur, quasi simul hoc anno editæ. Robert Garnier, tragedie; Porcius, Hippolyte, Cornelie. 8. Rob. Estienne. 1574.

(b) Lege Histor. Stephanor. pag. 386.

(c) Guil. Durandus ludimagister Lugdunensis Stephano Doletæ Salutem — Quæ meo privatim distavi, ea aliis non invidens, in lucem exire permisi — tuis typis — qui cum supra ceteros eximiam quandam pulchritudinem habens, tum cæ apud doctos commendatione sunt, ut vel levissimis nugis gravitatem asserere certè possint. Quid enim à Doletæ probatur, nisi probabile? Quid recipitur, quid editur, nisi editione dignum? Tibi igitur commissa nostra hæc juvenilis exercitatio foras datur. Quam si imperitum obreptatorum vulgus vel parvi faciet, vel maledictis perstringet, unus mi-

hi es, cujus exemplo in contemnendâ istiusmodi nebulonum garrulitate utar. &c. Vale. Lugduni, Cal. Quintil. 1542. Id omittere nolui, ut lector sciat hunc libellum fuisse (quod equidem conjicio, licet nondum viderim) à Doletæ excusum; tum etiam ut nihil supprimerem, quod ad Doletæ notitiam pertinet.

(d) Hæc anno is Robertus Roberto anno circiter 1570. (ut antea observavi) defuncto in regii Typographi munere successit.

(e) Huic editioni præfigitur nomen neque Typographi, nec loci. Adeo elegans est, ut non dubitem Stephanicis adnumerare. Insigne est arbor, cum duobus viris, hinc uno plantante, altero illic rigante; & Hebræo desuper Dei nomine מנחם

paraphrasi, & precationibus ejusd. Serrani Græco-Latinis ad singulorum Psalmorum argumentum accommodatis: *excudeb. Henr. Stephanus. 12.* ..... 1575.

Psalmorum paraphrasis poëtica, autore Georg. Buchanano; & ejusd. Tragoedia, Jephthes: *ex officinâ Rob. Stephani. 12.* Lutet. 1575.

Octo Cantica sacra è sacris Bibliis Latino carmine expressa à Jo. Matthæo Toscano, cum Jo. Aurati argumentis; & ejusd. Tolcani hymni & poëmata: *ex offic. Fed. Morelli. 8.* Paris. 1575.

Rudimenta fidei Christianæ, sive Catechismus, cum Catechismo alio magis compendiaro nunc adjuncto, & precum ecclesiasticarum formulâ; Græcè & Latinè: [sinè nomine Typographi, quem tamen tum ex insigni, tum ex caractere satis constat fuisse *Henricum Stephanum*], 12. .... 1575.

Scæv. Sammarthani consiliarii regis & ærarii apud Pictones antigraphi, poëtica paraphrasis in Sacra Cantica; libri duo sylvarum, unus epigrammatum, unus carminum diversi generis: *ex officinâ Fed. Morelli. 8.* Lutet. 1575.

Petri Fabri Semestrium liber secundus: *apud Jo. Bene-natum 4.* Paris. 1575.

Hippocratis Prognosticon Latina Ecphrasis ex mente Galeni, auctore P. Blondello Calexio Juliodunensi medico regio & Hippocrat. jurisjur. Ecphras. Latin. per eundem: *excudebat Marmertus (a) Patissonus in adibus Roberti Stephani, in vico Bellovaco è regione schola decretorum. 4.* Lutet. 1575.

Hor-

(a) Hic [vide Histor. Stephanor pag. 520.] anno 1575. ciriter potuit ducere Dionysiam Barbé Roberti Stephani viduam: cui opinioni videtur favere accuratissimus editor operum Georg. Buchanani nuper Edimburgi castigatissime excusorum: unde huc transcribam epistolam sequentem, quam vir doctissimus anno 1575. aut 1576. scriptam fuisse putat.

Viro clarissimo Georg. Buchanano Petrus Daniel S. P. D. Rogaverunt me plerique viri docti & sui studiosissimi, ut te ad editionem Jambum, Epigrammatum, & Lyricum tuorum, quos jam serè per decennium expectamus, per literas adhortarer. Facio hoc certè non invitus, & te per sacras musarum reliquias obsecro, ut rem aded desideratam pro communi omnium studiosorum utilitate
an-

Hortorum secreta, cultus, & auxilia, rerum variarum accessione nunc primum aucta & illustrata; autore Ant. Mizaldo: *apud Fed. Morellum. 8.*

Lutet.

1575.

Artificioſa methodus comparandorum fructuum hortensium, Olerum, Radicum, Uvarum, Vinorum, Carnium & Jusculorum, quæ corpus clementer purgent: *ex officin. Fed. Morelli. 8.*

Lutet.

1575.

Les Oeuvres Morales de Plutarque, reveuës & corrigées en ceste troisieme edition en plusieurs passages par le translateur: *impr. par Michel de Vascosan & Federic Morel imprimeurs du roy. (a) fol.*

à Paris.

1575.

Arriani de expeditione Alexandri Historiarum

Li-

amicis non denezes: & cum per otium licebit, sparsa, ut capisti, carmina tua recolligas. In eorum editione habetis diligentem typographum Mamertum Patissonum nostratem, Stephani vidua maritum, & ad vota sua, supra quàm dici possit, facilem & propensum. Desiderantur quoque libri tui De sphaerâ mundi, & si qua alia novissimè exarata habes, quæ si ad me miseris, eodem modo & promissi utriusque fidem exsolves, & ab interitu scripta tua vindicabis. Sic fiet, ut qui tua sibi tribuunt, erubeſcant; & rideantur, qui sub tuo nomine aliena vel sua exulzant, ut nuper versus de Amiralio facili negotio judicavimus. Bene vale, V. C. Salutant te omnes docti & pii, præcipuè Scaliger, Hattens & Christianus. Cujacius est in urbe, & scholam juris civilis brevi aperturum rumor est. In Psalterio si qua mutaveris, queso mitte. Georg. Buchananus in * epistolâ, Edinburgi, 24. Julii, 1566. datâ Petro Danieli sic scripserat: Mittam, ut spero, brevis Jambon librum unum, Epigrammatum unum. Lyricon unum, & si qua alia hujus erunt generis. — De sphaerâ mundi nondum vacavit absolvere secundum librum, ideoque primum nondum descripsi: ut quodque erit absolutum, ad te mittam. Ex his Jam-

bis, Epigrammatibus, & Lyricis nonnulla excusa lego, in Th. Bezæ poematum editione secunda, apud Henr. Stephan. 1569. 8. Id mihi scrupulum injicit, & dat dubitandi locum, an Petri Danielis epistola supra memorata, quæ Jambos, Epigrammata & Lyrica adhuc expectari iunxit, scripta fuerit ann. 1575. an non probabilius non diu ante Stephanicam illorum editionem ann. 1569. Quod si verum esset, oportet Mamertum Patissonum Stephani viduam duxisse non anno circiter (ut putaveram) 1575. sed potius toto saltem ante eum annum sexennio. At, donec certius proferatur indicium, mihi est adhuc dubitandum. Dubitationem omnem exemisset Danielis epistola, si tempus, quo data est, fuisset subscriptum. Nihil ferè ad historię cognitionem magis confert quàm epistolarum lectio: verùm, cum Geographia & Chronologia præcipuam Historię addunt lucem, & absque illis hæc sit prorsus vaga ac incerta, is, qui ex epistolarum usu speratur, fructus maximè minuitur, nisi scribendi & tempus & locus iis unâ adjiciantur.

(a) Lege Hist. Typograph. aliq. Patissiens. pag. 110.

* Hæc præfigitur editioni ejus eleg. Sylv. Endecaf. & Baptift. 1579, in 12. apud Mam. Patisson. At etiam alteri eorundem operum editioni 1567. in 12. apud Rob. Steph.

Libri VIII. Græcè cum Latinâ Bonavent. Vulcanii Brug. novâ interpretatione; ab eodem quamplurimis locis ope veteris exemplaris restitutis; ex Plutarcho, Alexandri vita, & libri duo de Alexandri fortunâ vel virtute, Græcè & Latinè: <i>excudeb. Henr. Stephanus. (a)</i> fol.		1575.
Ad Franc. Hotomani Franco-galliam Antonii Matharelli responsio: <i>ex officinâ Fed. Morelli. 8.</i>	Lutet.	1575.
De l'excellence du gouvernement royal, avec exhortation aux François de perseverer en iceluy, par Loys le Roy: <i>par Fed. Morelli. 4.</i>	à Paris.	1575.
Ludov. Regii Prolegomena Politica inter quæ prima est oratio habita in enarratione Politicorum Aristotelis: <i>ex officinâ Fed. Morelli. 4.</i>	Lutet.	1575.
Ejusd. Orationes duæ, prima de motu Franciæ, altera de jungendâ sapienter sentiendi scientiâ cum ornatè dicendi facultate; <i>ex offic. Fed. Morel. 4.</i>	Lutet.	1575.
Du bien advenant aux princes de leur amitié mutuelle, par le grand Cyrus à Cambyfes & Taoxares ses fils, traduit du Grec de Xenophon, par Loys le Roy: <i>impr. par Fed. Morel. (b) 8.</i>	à Paris.	1575.
Traduction des trois Olynthiaques & quatre premieres Philippiques de Demosthene, par		

Loys

(a) Hanc editionem Thomæ Redingero Silesio inscripsit Bon. Vulcanius; in ejus epistolam dedicatorem multa additamenta, de suo penu inseruit Henricus Stephanus: quæ ex reverendi doctissimi- que viri Gulielmi Stratford S. T. P. & Aedis Christi apud Oxonienses canonici dignissimi, mihiq; multis nominibus ac longâ ejusdem scholæ, ejusdem collegii consuetudine conjunctissimi codice (in quo eadem adnotaverat propriâ manu Bon. Vulcanius) transcripta indigitare lectori visum est.

Præfationis pag. 1. lin. 36. (Ita enim ait, ἔχρη —

Pag. 2. lin. 36. (quorum innumeros errores cum in præclaro illo suo Linguae Græcæ Thesaurο detexisse comperissem)

Pag. 4. lin. 24. vel (ut Henricus Stephanus interpretandum censet) Persico more regem in equum tolleant.

Pag. 6. lin. 26. (Constanti nopolī ad eum unâ cum quibusdam Aristotelis aliorumque Græcorum scriptorum libris missum)

Pag. 6. lin. 32. Neque id religiosa Henr. Stephani diligentia permissura fuerit,

(b) Verdier. pag. 803.

Loys le Roy : <i>impr. par Fed. Morel. 4.</i>	à Paris.	1575.
Oratorum veterum [Æschinis, Lysiae, Andocidis, Isæi, Dinarchi, Antiphontis, Lycurgi, Lesbonactis, Herodis, Demadis, Antisthenis, Alcidasantis, Gorgiæ] Orationes, Græcè; cum Latinâ interpretatione quarundam, viz. Æschin. in Timarch. & de fals. legat. per Hier. Wolfium; ejusd. in Ctesiph. & Demosth. pro Ctesiph. per Dion. Lambinum; Lys. de cæd. Eratosth. per Henr. Stephanum; ejusd. in Eratosth. & in Alcibiad. per Claud. Groulartum : <i>excud. Henr. Stephanus. (a) fol.</i>	.....	1575.
Parodiæ Morales Henr. Stephani : <i>excud. Henr. Stephanus. (b) 8.</i>	Genèv.	1575.
Les quatre livres de la venerie d'Oppian, traduits en vers Francois par Florent Chrestien : <i>de l'imprimerie de Robert Estienne, par Mamert Patisson. 4.</i>	à Paris.	1575.
Les premieres Oeuvres de Philoppes des Portes : <i>de l'imprimerie de Rob. Estienne. 4.</i>	à Paris.	1575.
Les Oeuvres Poëtiques d'Amadis Jamyn : <i>de l'imprimerie de Rob. Estienne par Mamert Patisson. 4.</i>	à Paris.	1575.
Rencontre merveilleuse sur les noms tournez du roy & de la royne; Adonis ou le trespas de Charles IX. qui est une eglogue de chasse; les daulphins ou le retour du roy; eglogue marine avec le chant des Sereines, qui est un epithalame sur le mariage de Henri III. par Claude Bect : <i>impr. chez Fed. Morel. (c)</i>	à Paris.	1575.
Epistre de Jean Antoine de Baif au roy pour l'instruction d'un bon roy : <i>imprim. par Fed. Morel. (d)</i>	à Paris.	1575.
		Pre-
(a) De hac editione lege Hist. Stephanor. pag. 392. In Catalogi Almeloveeniani paginâ 45. recensentur <i>Antisthenis Orationes Ajax & Ulyssis Gr. fol. 1577.</i> quasi fuissent seorsim excusæ; sed in illâ reliquorum Oratorum editione continen-	tur.	
	(b) Vide Hist. Stephanor. pag. 390. 391.	
	(c) Croix du Maine. pag. 53.	
	(d) Ibid. pag. 199.	

Première salutation du même au roy sur son
advenement à la couronne : *impr. par Fed. Morel.* (a) à Paris. 1575.

Seconde salutation de J. Ant. de Baif; au roy
Henri III. entrant en son royaume : *impr. par Fed. Morel.* (b) 4. à Paris. 1575.

Advertissement de Pierre Charpentier tou-
chant le port des armes, traduit de son Latin :
impr. par Fed. Morel, & par Seb. Nyvelle. (c) 8. à Paris. 1575.

L'atiffet des damoiselles, ou l'institution d'u-
ne fille de grand maison; avec un Epithalame
sur le mariage de Loys de Corgenon avec Ca-
therine de Bruges; par Guillaume de la Taisso-
niere : *impr. par Fed. Morel.* (d) à Paris. 1575.

Continuation des quatrains de Guy du Faur
Sieur de Pybrac, avec un sonnet du même :
impr. par Fed. Morel. (e) 4. à Paris. 1575.

R. Betolaudi Lemovicis Hodeporicum, &
alia carmina: *apud Fed. Morellum.* (f) 8. Paris. 1575.

Nov. Testament. Græcè : excud. Henric.
Stephanus. (g) 12. .... 1576.

D. Jo. Chrysostomi concio de non contem-
nendâ Dei ecclesiâ & mysteriis, Græcè : *apud*
Joan. Bene-natum. 8. Paris. 1576.

Psalmi Davidis ex Hebraicâ veritate Latinis
versibus à Jo. Matthæo Toscano expressi, qui-
bus argumenta singulis distichis operâ Jo. Au-
rati comprehensa præfiguntur : *ex officinâ Fed.*
Morelli. (h) 8. Paris. 1576.

M.

(a) Ibid pag. 199.
(b) Verdier. pag. 640.
(c) Ibid pag. 1000. Et Croix du Mai-
ne. pag. 390. Je ne sçay si la Traduction
est faite par luy.
(d) Verdier. pag. 510. & Croix du
Maine. pag. 156.
(e) Verdier. pag. 510.

(f) Bibliothec. Tellerian. pag. 398.
(g) Vide Hist. Stephanor. pag. 393.
(h) F. Morellus Typ. Reg. lectori S. Mul-
ti antea insigni doctrinâ viri Psalmorum li-
bros Latinis versibus expresserunt; ex horum
numero sunt Eobanus Hessus, Adamus Si-
berus, Georgius Buchananus, & is qui om-
nium novissimus huic operi manum admo-
vit,
Eccece 2

M. Anton. Mureti hymnorum sacrorum liber ; & ejusdem alia quædam poemata : *apud Mamertum Patissonium, in officinâ Rob Stephani. 12. Lutet. 1576.*

Fr. Hotomani quæstionum illustrium liber, secundâ editione ab autore locupletatus ; ejusd. disputatio contra C. Raynutius, ext. de testam. & Jac. Cujacii commentarius cum Fr. Hotomani renovatâ disputatione in L. Frater à fratre ; & ejusd. Hotomani appendix adversus novam ejusdem legis interpretationem à Lelcurio promulgatam in suo Africano, qui & ipse huic appendici additus est : *excudeb. Henr. Stephanus. 8. .... 1576.*

Traicté des tailles, par Jean Combes advocat du roy au siege presidial & seneſchaucée d'Auvergne à Rion : *impr. par Fed. Morel. (a) 8. à Paris. 1576.*

Les Politiques d'Aristote, avec expositions prises des meilleurs auteurs, spécialement d'Aristote meſme & de Platon, par Loys le Roy : *par Michel de l'ascosan. fol. à Paris. 1576.*

Leçons de Perspective positive, par Jacques Androuet du Cerceau architecte : *par Mamert Patisson. fol. à Paris. 1576.*

Le traicté de Cicéron de la meilleure forme d'Orateurs ; le sixième livre des commentaires de Cæſar ; & la Germanie de Corn. Tacitus ;

le

zit, Bened. Elias Aria. — Nihil tamen minus licere arbitror, adhuc eandem materiam versibus compleri. — Piget eorum, qui — Cererem, & Bacchum, & Fortunam, & Sortem, & Fatum, aliâque impiis tantum gentibus nota nomina sacris præmiis impudentissimè inferunt. — Contrario laborant rari, qui, quamvis Hebræice & Chaldaice ipsam Hebræam sententiam absolute convertant, naturâ tamen à poeticis abhorrentes, multa dure, inconcinne, parum poetice præferunt. — Qua cum ita sint, profectò semper hic amplissimus scribendi campus studiosis omnibus patebit, donec aliquis extiterit, qui & poeta sit non vulgaris, & cum Hebræica Lingua scientiâ

conjunctam habeat religiosam ipsius observationem. Quæ duo poeta, quem nunc vobis legendum proponimus, assecutum esse, ut nimis fuerit temerarium asseverare, ita illud affirmare non verear, illum huc omnem suum conatum consulisſe &c. Et ad finem, Federicus Morellus Federici F. Lectori S. — Cum hoc opus tot carminum generibus constitutum viderem, quos haud scio an ullis antea poeta in lucem emisserit, — ea carminum genera, quibus [viz. quadraginta tribus] hic noster poeta usus est, brevi compendio enodavi &c.

(a) Verdier. pag. 681. Sed Croix du Maine. pag. 217. 1575:

le tout mis en François par le sieur de Vigenere, comme pour un essay de représenter en nostre langue la diversité des styles Latins: *de l'imprim de Fed. Morel. 4.*

à Paris. 1576.

Adr. Turnebi commentarii in Ciceronis Orationes tres de lege Agraria una cum ipso Ciceronis textu: *apud Joan. Bene-natum. (a) 4.*

..... 1576.

Deux Oraisons de Loys le Roy prononcées avant la lecture de Demosthene au mois de Fevrier 1576. L'une, des langues doctes & vulgaires & de l'usage de l'éloquence; l'autre, de l'estat de l'ancienne Grece depuis son commencement jusques à ce qu'elle fut asservie par les Macedoniens: *impr. par Fed. Morel. (b) 4.*

à Paris. 1576.

Oraison pour Henry III. roy de Fr. & de Pol. prononcée en Latin devant le Pape par M. Ant. Muret, & par luy mesme mise en François: *impr par Fed. Morel. (c) 4.*

à Paris. 1576.

Piu consigli & auvertimenti di M. Fr. Guicciardini gentilhuomo Fior. in materia di repubblica & di privata; nuovamente mandati in luce & dedicati a la regina madre del re; col annotationi di Jacobi Corbinelli: *Stampata da Federigo Morello regio stampatore. 4.*

in Parigi. 1576.

Pauli Æmilii de rebus gestis Francorum libri decem: *ex officinâ Vascosani. (d) fol.*

Paris. 1576.

Eglogue d'Estienne Valencier sur les miseres de la France, présentée au roy & à la royne, avec une Ode de la paix: *impr. par Fed. Morel. (e) 4.*

à Paris. 1576.

Les amours & nouveaux eschanges des pierres precieuses, vertus & proprietiez d'icelles; discours en vers de la Vanité pris de l'Ecclesiaste; eclogues sacrées prises du Cantique des Cantiques; par Remy Belleau: *par Mamert Patisson.*

(a) Histor. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 63.

(b) Verdier. pag. 807. & Croix du Maine. pag. 299.

(c) Verdier. pag. 840.

(d) Bibliotheq. des Histor. de Franc. par And. du Chesne. pag. 70.

(e) Verdier. pag. 324 & Croix du Maine. pag. 81.

au logis de Rob. Estienne. fol. vel 4. largo. à Paris. 1576.

Histoire Tragique & miraculeuse d'un vol & assassinat commis au pais de Berri en la perlonne de M. Martial Deschamps Lymosin, medecin de l'université de Paris & ordinaire de la maison & ville de Bourdeaux, escripte & présentée par lui mesme au tres Chrest roi de Fr. & Pol. Henri troisiéme du nom, avec l'arrest de la cour de Paris sur ce intervenu ; Plus, contemplation Chrestienne & philosophique contre ceux qui nient la providence de Dieu : *chez Jehan Bienné. (a) 8.*

a Paris. 1576.

Martialis Campani medici Burdegalensis è latronum manibus divinitus liberati Monodia tragica ; item parænesis ad Henricum III. de juris administratione in meliorem statum restituendâ : *apud Jo. Bene-natum 8.*

Paris. 1576.

M. Verrii Flacci quæ extant, & Sext. Pompei Festi de verborum significatione libri XX. cum Jos. Scaligeri in eisdem libros castigationibus recognitis & auctis : *apud Mamertum Patiffonium, in officinâ Rob. Stephani. 8.*

Paris. 1576.

De Latinitate falsò suspectâ expositulatio Henr. Stephani ; ejusdem de Plauti Latinitate dissertatio, & ad lectionem illius progymnasma : *excud. Henr. Stephanus. (b) 8.*

..... 1576.

Biblia Sacra cum not. Vatabl. & Pagnin. *apud Rob. Stephanum. (c) fol.*

Paris. 1577.

Recueil des plus notables Sentences de la Bible, traduites par quatrains en maniere de proverbes ; la constance de Matathias, Eleazar, des sept freres & leur mere ; le triomphe de la verité, pris du troisiéme livre d'Esdras ; par F. Anselme du Chastel Celestin : *par Mamert Patiffon*

au

(a) Cette histoire a esté depuis imprimée & falsifiée, car les noms des personnes & le pays & les dates ont esté changez, dequoy j'avertis les lecteurs en passant. Croix du Mai-

ne. pag. 312.

(b) Lege Hist. Steph. pag. 394.

(c) Caille. pag. 144. At nullam hujus editionis mentionem alibi adhuc reperit.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 771

au logis de Rob. Estienne. 4. . . . . . à Paris. 1577.

Galen. Quòd optimus medicus idem sit & philosophus ; ac de optimo docendi genere ; Græcè : *ex officinâ Fed. Morelli. 4.* . . . . . Lutet. 1577.

Theophrast. de Lapidibus , Græcè : *ex off. Fed. Morelli. 4.* . . . . . Lutet. 1577.

Plutarch. de liberorum institutione , Græcè & Latinè : *apud Joan. Bene-natum. 4.* . . . . . Paris. 1577.

Ant. Mizaldi harmonia superioris naturæ mundi & inferioris : *apud Fed. Morel. (a) 8.* . . . . . Paris. 1577.

Ejusd. paradoxa rerum cœli : *apud Fed. Morel. (b) 8.* . . . . . Paris. 1577.

Joan. Deniseti de animi naturâ , ejusque immortalitate in doctrinâ Aristotelis apertissimè constitutâ : *apud Fed. Morel. 8.* . . . . . Paris. 1577.

Jacobi Marii Ambosii institutionum Dialecticarum libri tres : *apud Fed. Morel. 4.* . . . . . Paris. 1577.

Lyfiæ defensio super cæde Eratosthenis , Græcè , & Latinè , Renato Guillonio interprete : *apud Jo. Bene-natum. 4.* . . . . . Paris. 1577.

De conscribendis epistolis libellus , Græcè : *apud Fed. Morel. 4.* . . . . . Paris. 1677.

Epistolia , Dialogi breves , Oratiunculae , Poëmata , ex variis utriusque Linguae scriptoribus : *excud. Henr. Stephanus. (c) 8.* . . . . . 1577.

Ciceronis Epistolæ ad familiares , cum commentationibus diversorum in easdem seorsum prodeuntibus : *excud. Henr. Stephanus. (d) 8.* . . . . . 1577.

Pseudo-Cicero , dialogus Henrici Stephani : *excud. Henr. Stephanus. (e) 8.* . . . . . 1577.

Callimachi hymni & epigrammata , Græcè ; cum Græcis scholiis , Latinâ Nicod. Frischlini

&

(a, b) Bibliothec. Cordesian. pag. 413.

(c, d, e) Lege Histoir. Stephanor. pag. 395. 396. 397. 401.

& Henr. Stephani interpretatione, ac notis: *excud. Henr. Stephanus. (a) 4.* ..... 1577.

Dionysii Alex. Græc. Latin. [cum Græcis Eustathii scholiis & H. Steph. notis] & Pomp. Melæ [cum Joan. Olivarii annotationibus] sitûs orbis descriptio; Æthici cosmographia cum schol. Jos. Simleri; C. Jul. Solini Polyhistor cum emendationib. Martini Antonii Delrio: *excud. Henr. Stephanus. (b) 4.* ..... 1577.

Catull Tibull. Propert. ex Jos. Scaligeri recensione; & ejusdem in eosdem castigationum liber: *apud Mamertum Patissonium in officinâ Rob. Stephani. 8.* Lutet. 1577.

Petronii Arbitri Satyricon ex veteribus libris emendatus & auctius: *apud Mamert. Patisson. (c) 8.* Lutet. 1577.

Catonis disticha; D. Laberii, P. Syri, & aliorum veterum sententiæ, jambicis versibus singulis comprehensæ; cum aliis quibudam; omnia ex veteribus libris emendatiora, *ex officinâ Rob. Stephani. 8.* Lutet. 1577.

Galici Budæi Vita, & de Franc. Connano Jurisconsulto, per Ludov. Regium; ex auctoris recognitione postremâ: *ex offic. Fed. Morelli. 4.* Lutet. 1577.

N Bocherii conjunctio literarum & armorum in duobus fratribus, principibus Lotharenis, Carolo Cardinal. & Francisco duce Guysii; cum utriusque iconibus; & ejusd. Card. tumulus, ac ultima concio ab eod. Bocherio Latinè reddita: *ex offic. Fed. Morelli. 4.* Lutet. 1577.

Remigii Bellaquei poetæ tumulus: *apud Mamertum Patissonium, in officinâ Rob. Stephani. (d) 4.* Lutet. 1577.

Les

(a, b) Lege Hist. Stephanor. pag. 395: in 8. Sed puto pro 1575. reponendum esse 1587.

(c) In bibliothec. Cordesian. pag. 520. reperio Petron. Arbitr. cum notis doctor. vi-
ror. apud Mamert. Patisson. Lutetia, 1575.

(d) Leguntur hic Græca Rob. Stephani in Rem. Bellaqueum carmina: quæ in Hist. Stephanor. pag. 527.

* Les larmes funebres de Christophle Du Pré
Parisien, sieur de Passy, contenans 75. sonnets
& 3. odes sur le trespas de sa femme : *impr. par*
Mamert Patisson. (a) 4. à Paris. 1577.

* Scæv. Sammarthani poemata, ad Henr III.
Gall. & Pol. regem : *apud Mam. Patisson. (b) 8.* Lutet. 1577.

Carminum Jani Antonii Baifii liber I. *apud*
Mam. Patisson. in offic. Rob. Stephani. 12. Lutet. 1577.

Panegyriques de Louis le Caron au roy Char-
les IX. de l'obeissance du peuple au roy, & du
devoir des magistrats : *chez Rob. Estienne. (c) 8.* à Paris. 1577.

Naturæ Verborum : *ex officinâ Roberti Stephani*
Typographi regii. 8. Lutet. 1577.

Homerici Centones, & Probæ Falconiæ Cen-
tones Virgiliani ; Utrique in quædam Historiæ
Sacrae capita scripti ; Nonni paraphrasis Evan-
gelii Joannis ; Græcè & Latine : *excud. Henricus*
Stephanus. (d) 12. ..... 1578.

Apophthegmes Ecclesiastiques, ou un Abbre-
gé d'Histoire depuis la mort de nostre seigneur
Jesus Christ jusques à l'empereur Phocas, qui
sont six cens ans ou environ ; par feu Claude
d'Espence ; mis au net & en lumiere par G.
Gaussart Flamignon, P. de Sainte Foy : *chez*
Ederic Morel. 8. Paris. 1578.

Prieres du Roy recueillies de la Bible, & mi-
ses en rime Francoise par Martin Segurier &c.

impr.

(a) Verdier. & Croix du Maine. & Draud.
Bibliothec. Exotic. pag. 157.

(b) Almeloveen. pag. 68.

(c) Bibliothec. Cordesian. pag. 271.

(d) Henr. Stephanus Cratoni suo Joannis
Cratonis à Crasheim filio S. D. — Li-
brum, quem veteres *Ὀμπεύετες* sive *νι-
τυνας*, appellârunt, diu desideratum fuisse
scio, quum editionum Aldina [Græc. Lat.
ann. 1504. 4.] & Germanica [Græc. Lat.
Francof. ann. 1541. 8. cum Prob. Falcon.

& Nonn. Vid. Fabric. Biblioth. Gr. lib. 2.
cap. 7.] *exemplaria à multis jam annis re-
periri desierint. — magis quàm putâ-
ram, depravatam esse animadverti &c.*
Quidam Eudoxia opus hoc adscribunt. —
Proba Falconia Centones magis etiam Græcis
illis (quod mirum est) corrupti erant. —
*Nonni poemati apposiui Erhardi Aedemecii in-
terpretationem, paulò fortasse meliorem ali-
quot in locis sacram. &c. Vale. E Viriaco no-
bro. ann. 1578. Idib. Mart.*

Tom. III. Pars II.

Ffiff

<i>impr. par Fed. Morel. (a) 8.</i>	à Paris.	1578.
Nicol. Sudorii consilarii regii & præsidis inquisitionum liber Disputationum civilium ; in quo juris civilis quæstiones complures tractantur : <i>ex offic. Fed. Morelli 4.</i>	Lutet.	1578.
Hippocratis de capitis vulneribus liber, Græcè, ex castigatione Jol. Scaligeri ; & Latinè, ex interpretatione & cum commentario Franc. Ver-tuniani doctoris medici Pictaviensis : <i>apud Mam. Patissonium Typographum regium in offic. Rob. Stephani. 8.</i>	Lutet.	1578.
Franc. Ulmi Pictaviensis doctoris medici de liene libellus : <i>apud Mam. Patissom. typ. reg. in off. R. Steph. 8.</i>	Lutet.	1578.
Platonis Opera omnia , Græcè & Latinè , Joanne Serrano interprete, cum ejusd. & Henr. Stephani annotationibus : <i>excudeb. Henr. Stephanus. (b) fol.</i>	.....	1578.
Deux Discours de la Nature du Monde , & de ses parties ; à sçavoir , le premier curieux traittant des choses materielles , & le second curieux des intellectuelles ; par Pontus de Tyard Seigneur de Bisly ; avec un avantdiscours sur l'un & l'autre curieux par J. D. du Perron professeur du roy aux langues, aux mathematiques, & en la philosophie : <i>par Mam. Patissom imprimeur du roy, au logis de Rob. Estienne. 4.</i>	à Paris.	1578.
Discours du temps , de l'an , & de ses parties , par Pontus de Tyard : <i>par Mam. Patissom. 4.</i>	à Paris.	1578.
Enseignemens d'Isocrate pour induire les jeunes gens à aymer la vertu ; par Loys le Roy : <i>chez Fed. Morel. (c) 8.</i>	à Paris.	1578.
		P.

(a) Croix du Maine. Sed Verdier. & Droul. Bibliothec. pag. 37.

(b) Lege Hitor. Stephanus pag. 407. 408. 409.

(c) Bibliothec. Cordesian. pag. 449.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 775

P. Messie des sept sages de Grece, & des sept merveilles: chez Fed. Morel. (a) 8. à Paris. 1578.

Jean de Caumont de la vertu de la Noblesse: par Fed. Morel. (b) 8. à Paris. 1578.

Ciceronis epistolæ familiares; nunc collatis aliquot exemplaribus emendatæ, adjec̃tis singulorum epistolarum argumentis: apud Mamert. Patissonium, in offic. Rob. Stephani. (c) 12. Lutet. 1578.

Henr. Stephani Nizolio-didascalus, sive monitor Ciceronianorum Nizolianorum: excudeb. Henr. Stephanus. (d) 8. Genev. 1578.

Ejusd Schediafmatum variorum libri tres, qui sunt pensa succisivarum horarum Januarii, Februarii, Martii: excudeb. Henr. Stephanus. (e) 8. Genev. 1578.

Peplus Italiæ; Jo. M. Toscani opus, in quo illustres viri literati (quotquot trecentis abhinc annis totâ Italiâ floruerunt) tum carmine tum solutâ Oratione recensentur: ex offic. Fed. Morelli. 8. Lutet. 1578.

Les Oeuvres poëtiques de Remy Belleau, redigées en deux tomes: par Mam. Patiffon imprim. du roy, au logis de Rob. Estienne 12. à Paris. 1578.

Les premieres Oeuvres de Philippes des Portes, reveuës, corrigées & augmentées en ceste derniere impression: par Mam. Patiffon. (f) 12 à Paris. 1578.

Eclogue recitée devant le roy, au festin de messrs. de la ville de Paris le 6. Fevrier. 1578. en laquelle Seine & Marne entreprennent, traduit du Latin de Jean Dorât par Clouis Hestreau: impr. par Fed. Morel. (g) 4. à Paris. 1578.

Vers

(a, b) Ibid. pag. 527. 448.

(c) Almeloventius pag 70. recenset non tantum hanc Patiffonii editionem, sed etiam ejusdem 1578. in 8.

(d, e) Lege Hist. Stephanor. pag. 403. & pag. 410. 411. 412. Lege ibidem pag. 398. 399. 400. de primis, quam Henr. Stephanus finè anni notatione dedit, Vir-

gili & Horatii editionibus in 8.

(f) Almelovent. pag. 70. Horum operum prima [quam nondum vidi] editio est forsan ea, cujus Verdier. pag. 947. meminit, impr. à Paris, 4. par Robert Estienne le fils. 1573.

(g) Verdier. pag. 132.

Fffff 2

Vers de Jean Antoine de Bayf recitez en musique devant le roy au festin de messrs. de la ville de Paris le 6. Fevrier. 1578. ausquels deux bons anges entreparlent : *impr. par Fed. Morel.* (a) 4.

à Paris. ....

Les Odes, dix Satyres, & cinq sonnets, de Jean de la Gessée : *impr. par Fed. Morel.* (b) 4.

à Paris. 1578.

Locutionum Græcarum in communes locos per alphabeti ordinem digestarum volumen, per Jacobum Billium Prunæum : *apud Joannem Bene-natum.* Et ad finem, excudebat Joannes le Blanc junior, Typographus. (c) 8.

Paris. 1578.

Angeli Caninii Hellenismus, copiosissimi Græcarum Latinarumque vocum indicis accessione per Carolum Haubœsium locupletatus : *apud Jo. Bene-natum.* 8.

Paris. 1578.

Joan. Varenii libellus de accentibus; & alter Hadriani Amerotii de dialectis Græcæ Linguae ex vetustissimis grammaticis : *apud Jo. Bene-natum.* 8.

Paris. 1578.

Deux Dialogues [de Henr. Estienne] du nouveau langage Francois Italianisé, principalement entre les courtisans de ce temps; de plusieurs nouveutez, qui ont accompagné cette nouveauté de langage; de quelques courtisanes modernes, & de quelques singularitez courtisanesques. 8. *finè nomine Typographi, loci, aut temporis.* (d)

.....

In Cosmopœciam, ex Genes. 1. 2. 3. & 5. cap: Paraphrasis, non procul à contextu Hebraico recedens, cum annotationibus; auctore Petro Picherello Firmit-Auculphæo : *apud Mam. Patisson Typogr. reg. in offic. Rob. Stephani.* 4.

Lutet. 1579.
Gre-

(a) Ibid. pag. 640.

(b) Ibid. pag. 697. & Draud. Biblioth. Exotic. pag. 151.

(c) Privilegium Nicolao Chesneau datum c. 30. Mai. 1567. in septennium à

primâ impressione computandum.

(d) Almelooven. pag. 54. refert ad annum 1578. Et consule Histor. Stephanor. pag. 412. 413.

Gregorii Nazianzeni Sententiæ, Græcè: *ex offic. Fed. Morelli. 4.* Lutet. 1579.

Basilii Magni Cæsar. archiepisc. de jejuniis Orationes duæ, Græcè, & Latinè, Erasmo interprete: *apud Jo. Bene-natum. 8.* Paris. 1579.

Jo Chrysostomi de Orando Deo Orationes duæ, Græcè, & Latinè, Erasmo-interprete: *apud Jo. Bene-natum. 8.* Paris. 1579.

Hippocratis *μολικὸν*, sive de curandis luxatis libellus, Græcè: *ex offic. Fed. Morelli. 4.* Lutet. 1579.

Platonis Timæus, sive de Universitate, Græcè; interprete (a) Cicerone & Chalcidio, unâ cum ejus doctâ explanatione: *apud Jo. Bene-natum. 4.* Paris. 1579.

Theocriti aliorumque bucolicorum Poëtarum Idyllia, Græcè & Latinè, cum observationib. Henr. Stephani: *excudeb. Henr. Stephanus. (b) 12.* ..... 1579.

Theognidis sententiæ, Græcè, cum Latinâ metricâ Jacobi Schegkii interpretatione: *apud Joan. Bene natum. 4.* Paris. 1579.

Manilii Astronomic. cum comment. & castigationib. Jos. Scaligeri: *apud Mam. Patissus. Typogr. reg. in offic. Rob. Stephani. 8.* Lutet. 1579.

Juvenalis Satyræ sexdecim: *ex offic. Fed. Morelli. Typogr. reg. viâ Jacobæ, ad insigne fontis. 4.* Lutet. 1579.

Persii Satyræ sex, cum annotat. ad oram libri, & indice singulorum vocabulorum secundum literarum ordinem accuratè confecto, & nunc primùm in lucem edito: *ex offic. Fed. Morelli. (c) 4.* Lutet. 1579.

Georg.

(a) Latina illa interpretatio excudi in 4. coepta est à Guil. Morelio, 1563. & abso-
luta à Jo. Bene-nato, 1569.
(b) Hist. Stephanot. pag. 414. 415
(c) Jo. Jacobo Cambrago consiliario regio-
ni universitatis Bimrigum decano Fed. Mo-
rellus F. S. D. Admirabile tuum nonnullarum
studium — ego sum expertus, cum non
ita pridem benignè hic mihi indicem Persia-
novum vocabulorum singulari industria labo-
ratum pro eximia tuâ liberalitate contuleris.
— Certum est ejusmodi omnia, ut
F f f f 3

- Georg Buchanani Elegiæ, Sylvæ, Endecasyllabi; & Baptistes sive Calumnia, Tragedia: apud Mam. Patiffon. Typogr. reg. in offic. Rab. Stephani. 12. Lutet. 1579.
- Ejusd. Jephthes & Poëmata alia cum Psalmis ejusdem: per Mam. Patiffon. (a) 12. Lutet. 1579.
- Premieres Oeuvres de Philippes des Portes: par Mam. Patiffon. 4. à Paris. 1579.
- Troade, Tragedie de Garnier: per Mam. Patiffon 4. à Paris. 1579.
- Dialogue du corps & de l'ame fait par Sonnets; avec une Consolation du Ciel & une Ode à la louange de Pallas; par Estienne Valencier: impr. par Fed. Morel. (b) 4. à Paris. 1579.
- Xenophon de la Republ. des Lacedem. & de celle des Athen. traduit par G. P. chez Fed. Morel (c) 8. à Paris. 1579.
- Remonstrance au roy par le sieur de la Serre sur les pernicious discours contenus au livre de la republique de Bodin: par Fed. Morel. 8. à Paris. 1579.

Co-

Graci eos auctore Cicerone [Epistol. ad Attic. lib. 4. epist. 4] appellabant, doctis antiquæ illius ætatis viris in amore & pretio fuisse: quos si ad nullam rem utiles fore judicavissent, nunquam eos suis libris fieri appetivissent. Equidem tuum in hoc indice in vulgus edendo desiderium longius differre, & voluntati hominis de me optimè merentis repugnare

non potui. Quamobrem cum pater meus Persii satyras in gratiam studioforum maiusculâ formâ excudere pararet, iisdem typis istum ipsum indicem, quàm maximè fieri potuit diligentia, mandandum curavi, tibi quoque, ἄνδρ' ἄριστ', iei, meritisssimo tuo ὀφειλόμενα. Sec. Bene vale. Lutetia Par. V. Cal. Octobr.

Ἐν ναιέματι

In tenui labor est, inquis, mera verba notare;
Singula namque horarū pondus habere leve.
Ergo tua cur tu vindemiola legis uvæ,
Quotus enim succum quisque racemus habet?
At si uvis spumas minimis vindemia pressis,
Quidni istis fructus nascitur indicibus?

Nallibi memini me syllabam vocis quotus priorem longam legisse.

(a) Almeloveen. pag. 68.

(b) Verdier. pag. 324. & Draud. Biblioth. Exotic. pag. 160.

(c) Fabric. Bibliothec. Græc. lib. 3. cap. 4. pag. 74. & Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 77.

Copie de deux discours faits à Monseign. le Duc par le Sieur de la Serre, sur les choses memorables advenues en Flandres depuis la mort de feu dom Gioan ; ensemble les intentions du duc Cazemir sur les affaires de France : *par Fed. Morel. 8.* à Paris. 1579.

Les Oeuvres Poëtiques de Scevole de Sainte Marthe : *par Mam. Patiffon imprim. du roy, au log. de Rob. Estienne. 4.* à Paris. 1579.

Discours d'Antoine le Pois, Conseiller & medecin du Duc de Lorraine, sur les medailles & graveures antiques, principalement Romaines, avec une exposition particuliere de quelques planches ou tables [qui sont vingt] estans sur la fin de ce livre : *par Mam. Patiffon imprim. du roy, au log. de Rob. Estienne. (a) 4.* à Paris. 1579.

Traité des dances, auquel est resoluë la question, s'il est permis aux Chrestiens de dancier ; nouvellement mis en lumiere. *par Francois Estienne. 8.* ..... 1579.

Project du livre intitulé, De la precellence du Langage Francois, par Henri Estienne : *par Mamert Patiffon imprimeur du roy (b) 8.* à Paris. 1579.

Nov. Testam. Græc cum nov. & vet. Latina versione, cum annot. marginal. Editio tertia. [sinè nomine Typograph. & loc. sed cum insigni Stephan.] (c) 8. .... 1580.

Apolinarii interpretatio Psalmorum versibus

He.

(a) Ex Nicolai le Pois ad Caro'um du. Lothar. epistula Nanci ultim Febr. M. D. LXXIX. data comperio Antonium Nicolai fratrem, antequam extremam manum huic operi imposuisset, decessisse.

(b) Hist. Stephanor. pag. 374. 375. 413. In principio sic regem affatur Henr. Stephanus: sire, pour m'aquitter de la promesse faite dernièrement à v're majesté, je luy presente un modele d'un ouvrage, que je delibere intituler, De la precellence &c. ceste entreprise est procedie d'un cœur, qui

s'est toujours monstté zelateur & comme jaloux de l'honneur de sa nation &c. Je l'ay témoigné il y a plus de denze ans par un traité de la contormite du Langage Francois avec le Grec. — Ceux qui auront ven les oferits de moi pere & enle appercevront, que ceste ardente affection d'honorer ma patrie, m'est tellement hereditaire, que je ne pourrois me la desraciner, sans j'aligner totalement. &c. De Paris, ce XXIII. d'April, M. D. LXXIX.

(c) Lege Hist. Stephanor. pag. 4. 6.

Heroicis ; & Cantica Virg. Mariæ , Zachariæ ,
& Symeonis , & hymnus in Christum , metri-
cè etiam , Nic. Gulonio Metaphrastâ ; Græcè :
apud Joannem Bene-natum. 8.

Paris. 1580.

Eadem , Græcè & Latinè , cum Græco vo-
cum indice , Var. Lectionib. & errator. corre-
ctione : *describat typisque mandabat Joannes Bene-*
natus. 8. Pridie Kalend. Junii.

Paris. 1580.

Psalmorum paraphrasis poetica , Georg. Bu-
chanano auctore , & ejusdem Jephthes ; omnia
multo quàm ante hac emendatiora : *ex officinâ*
Rob. Stephani. 12.

Lutet. 1580.

Ezechieli Judaicarum Tragœdiarum Poëtæ
Εἰσαγωγή , Tragœdia de Israëlitarum Exodo ,
Græcè , cum Latinâ metricâ Fed. Morelli ver-
sione & ejusd. castigationibus : *ex offic. Fed. Mo-*
rell. 8.

Paris. 1580.

Rudimenta fidei Christianæ , precum Eccle-
siastic. formula , & Catechismus magis compen-
diarius ; Græcè & Latinè : [*sine nomine Typogr.*
& loc. sed cum insigni Stephan.] 12.

..... 1580.

Juris Civilis fontes & rivi ; ex Papin. Pauli ,
Ulp. Caji, Modest. integris libris , aliorumque
veterum juris autorum , collatio legum Molay-
carum & Romanarum ante Justiniani imp. æta-
tem inde sumpta. (a) 8.

..... 1580.

Quintiliani Declamationes , quæ ex CCCL-
XXXVIII. supersunt, CXLV. ex vetere exem-
plari restitutæ ; Calpurnii Flacci excerptæ X.
Rhetorum minorum LI. nunc primùm editæ ;
Dialogus de Oratoribus , sive de causis corrup-
tæ eloquentiæ ; ex bibliothecâ P. Pithœi J. C.

cum

(a) Huic editioni præfigitur expressum
neque Typographi neque loci nomen ;
sed insigne Stephanorum Typographicum
& hæc in titulo præfatiuncula : *Hæc*
Steph. Lectori. Dum meam totius juris ci-
vilis editionem expectas , (qua quanto se-
rius , tanto utilius operam tibi navabis ,

viâque multo solitâ breviorē atque ex-
peditionem ad hæc studia aperiet) novum hunc
libellum , velut editionis illius arrham , præ-
mitto. Subjngit mox longam præfatio-
nem , ex quâ ejus peritia in his studiis
spectari potest.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 781

cum ipsius Pithæi var. Lectionib. emendationib. & notis: <i>apud Mam. Patisson. Typogr. reg. in offic. Rob. Stephani. (a) 8.</i>	Lutet.	1580.
Luciani Judicium vocalium, Græcè: <i>'apud Fed. Morel. 4.</i>	Paris.	1580.
Homeri Batrachomyomachia, Græcè: <i>apud Fed. Morellum. 4.</i>	Lutet.	1580.
Disticha moralia Catonis, cum Gallicâ interpretatione, & declaratione Latinâ; hæc editio præter præcedentes non solum Matur. Corderii recognitionem, sed & Græcam Maximi Planudæ interpretationem habet; dicta septem sapientum, cum suâ quoque interpretatiunculâ: <i>ex offic. Rob. Stephani, Typographi regii. 8.</i>	Lutet.	1580.
Joannis Thuani libellorum supplicum in regiâ magistri tumultus: <i>apud Mamert. Patisson. Typogr. reg. in offic. Rob. Stephani. 4.</i>	Lutet.	1580.
Macuti Pomponii Senatoris Divionensis monumentum à Musis Burgundicis erectum: <i>apud Feder. Morellum. (b) 8.</i>	Paris.	1580.
Sæv. Sammarthani Pædotrophizæ libri duo priores; reliquos libros nondum author absolvit: <i>apud Mamert. Patisson. (c) 8.</i>	Paris.	1580.
Antigone, Tragedie de Garnier: <i>chez Mamert Patisson. 8.</i>	à Paris.	1580.
Les plaintes de la Pensée fidele amie, qu'elle faiet au Soucy son desloyal amy; avec la réponse du Soucy par sa reconciliation; le tout en vers par Estienne Valencier: <i>impr. par Fed. Morel. (d) 4.</i>	à Paris.	1580.

Epi.

(a) P. Pithoëus in præfixâ suâ ad Christoph. Thuanum Celiū epistolâ agnoscit se usum fuisse *auxilio vetustissimi exemplaris, quod Cl. Falceti monetaria curia præfidiis, viri candore, humanitate & rerum cognitione inter paucos numerandi, beneficio acceperat.*

Tom. III. Pars II.

(b) Pomponii vitam adjecit Jac. Vintimilius Rhodius senator; & pag. 80. distichon Græcum Fed. Morellus.

(c) Verdier. pag. 1130.

(d) Ibid. pag. 324. & Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 160.

Ggggg

Epistre de Martin Segulier conservateur Apostolique de l'université de Paris à un gentilhomme François étant en Allemagne [<i>sur les Reistres venans les armes en main pour ravager la France</i>]: par Fed. Morel. 8.	à Paris.	1580.
Alphabetum Græcum: <i>ex offic. Rob. Stephani</i> . 8.	Lutet.	1580.
Commentarius puerorum de quotidiano sermone, Maturino Corderio auctore: <i>ex offic. Rob. Stephani</i> . 8.	Lutet.	1580.
Rudiment. Jo. Despauterii: <i>ex officinâ Rob. Steph.</i> 8.	à Paris.	1580.
Naturæ Verborum: <i>ex officinâ ejusdem</i> . 8.	Lutet.	1580.
Prima Linguae Latinae elementa: <i>ex officinâ ejusdem</i> . 8.	Lutet.	1580.
Eadem, Gallicè: <i>de l'imprimerie de Rob. Estienne</i> . 8.	à Paris.	1580.
Basilii Magni epistola ad Gregorium sodalem suum, de vitâ per solitudinem transigendâ, Græcè; in Latinum per Gulielm. Budæum versa: <i>ex Typographiâ STEPHANI PRÆVOSTÆI (a) hæredis Guil. Morelii, in Græcis Typographi regii, in clauso brunello juxta puteum Certenum</i> . 8.	Paris.	1581.
Ejusd. de honore parentibus exhibendo, ac de Senectute atque juventute; Græce & Latine: <i>à Typogr. Steph. Prævostæi hæred. Guil. Morel. in Græc. Typ. reg. in ædibus Jo. Bene-nati in clauso brunello</i> . 4.	Lutet.	1581.
Claudii Bineti Bellovacii ad Deum Opt. Max. Oratio metrica pestilentiae tempore: <i>apud Mam. Patissou. Typ. reg. in off. Rob. Steph.</i> 4.	Lutet.	1581.
Synesii epistolæ quædam breves & Laconicæ, Græcè: <i>apud Fed. Morellum</i> . 4.	Lutet.	1581.

Pla-

(a) Vide Histor. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 46.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM.

783

Platonis Phædrus, Græcè : *apud Fed. Morel.* 4 Lutet.

1581.

Les Oeuvres Morales de Plutarque , de la translation d'Amyot : *chez Jean Macé , au mont S. Hilaire à Peseu de Bretagne ; achevé d'imprimer le XXVII. d'Avril par Federic Morel imprimeur du roy.* fol.

à Paris.

1581.

Varronis opera , quæ supersunt , cum notis Jos. Scaligeri , Turnebi , Victorii , Augustini ; editio tertia recognita & aucta : [*sinè nomine Typographi & loci , sed cum insigni Stephanorum*] 8.

.....

1581.

Xenophontis , quæ extant , opera ; Græcè ; cum annotat. Henr. Stephani ; editio secunda , ad quam maxima facta est diligentiae accessio : *excudeb. Henr. Stephanus.* (a) fol.

.....

1581.

Herodiani Historiarum libri VIII. Græcè , cum Latinâ Ang. Politiani interpretatione , & hujus partim supplemento , partim examine Henr. Stephani , utroque margini adscripto ; item ZOSIMI libri duo , nunc primùm GRÆCÈ editi , cum Latinâ versione : *excudeb. Henr. Stephanus.* (b) 4.

.....

1581.

Histoire d'Herodian Historien Grec , traduite en François par Jacques des Comtes de Vintemille Rhodien , conseiller du roy au parlement de Dijon : *de l'imprimerie de Fed. Morel , imprimeur ordinaire du roy.* (c) 4.

à Paris.

1581.

Arrian de l'Histoire d'Alexandre en huit livres , traduit nouvellement de Grec en François par Cl. Witart seigneur de Rosoy &c : *de l'imprim. de Fed. Morel.* 4.

à Paris.

1581.

Histoire de Portugal en vingt livres ; les douze premiers traduits du Latin de Jerôme Oso-

rius

(a) Ibid. pag. 417.

(b) Ibid. pag. 419.

(c) Vidi exemplar , quod exhibet annum M D LXXX. De regii Typographi munere à Federico Morello patre in

sui filii Federici Morel'i gratiam hœc tempore resignato , deque libris ex illorum officinâ inter annum 1581. & 1581. divulgatis lege Histor. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 92 93. 94 95.

rius evesque de Sylves en Algarve, les huit
suivans prins de Lopez de Castagnede & d'au-
tres historiens; nouvellement mise en François
par S. G. S. de l'imprimerie de François Estienne
pour Antoine Chuppin. fol. .... 1581.

Traicté de la puissance legitime du prince sur
le peuple, & du peuple sur le prince, traduit
nouvellement en François du Latin d'Estienne
Junius Brutus: impr. par Francois Estienne. (a) 8. .... 1581.

Plinii epistolarum libri IX. & panegyricus,
cum aliis panegyricis Latini Pacati, Mamertini,
Nazarii, &c. [cum solo Stephanici insignis Typogra-
phici indicio.] (b) 12. ....

Petri Bunelli, Pauli Manutii, & aliorum
Gallo-um pariter & Itolorum epistolæ Cicero-
niano stylo scriptæ: [sinè loco & nomine Typo-
graphi, cum insigni Stephanico] 8. .... 1581.

Hesiodi Opera & dies, Græcè: apud F. Mo-
rellum. 4. Lutet. 1581.

Paralipomena Grammaticarum Gr. Linguae
inst. Item, Animadversiones in quasdam gram-
maticorum Gr. traditiones; autore Henr. Ste-
phano: [cum insigni tantum Stephanico] (c) 8. .... 1581.

Recueil de l'Origine de la Langue & Poësie
Françoise, Ryme, & Romans; plus, les noms
& Sommaire des Oeuvres de CXXVII. Poëtes
François, vivans avant l'an M CCC; par
Claude Fauchet president en la cour des mon-
noyes: par Mamert Patissot impr. du roy au log. de
Rob. Estienne. 4. à Paris. 1581.

Nov. Testament. Græc. cum Latin. versione
vetere ac novâ, & Bez. annotat [cum insigni tan-
tum Stephanico.] Editio tertia. fol. .... 1582.

Py-

(a) Draud. Bibliothec. Exotic. pag. 70. nem ad Dictionarij Baylii finem.
& Verdier. pag. 300. cum hac censurâ, (b) Lege Hist. Stephanor. pag. 412.
Calvinique. De hoc libro lege dissertatio- (c) Ibid. pag. 419.

Pythagoræ aurea carmina, Græcè; cum comment. Stephani Nigri: *ex Typograph. Steph. Prevosteau, bared. Guil. Morelii. 8.* Paris. 1582.

Les Oeuvres Morales de Plutarque, en deux tomes: de l'imprimerie de Francois Estienne. fol. Le second volume, 1581. Le premier. .... 1582.

Pindari Pythia Latino carmine reddita, per Nicol. Sudorium in supremâ Parlamenti curiâ præsidem inquisitionum; cum singularum odarum argumentis & Poëmatiis aliquot, eodem auctore: *ex officinâ Fed. Morelli Typographi regii. 8.* Lutet. 1582.

Ejusd. Nemea & Isthmia Latino carmine reddita, per eund. Sudorium, cum ejusd. comment. in Nemea: *ex offic. Fed. Morel. Typogr. reg. (a) 8.* Lutet. 1582.

Petri Angelii Bargæi Historici & poëtæ regii Syriados liber primus & secundus, & ejusdem argumenta in omnes, scil. XIII: *apud Mamert. Patiffon. Typogr. reg. in off. Rob. Steph. fol.* Lutet. 1582.

Othonis Turnebi in supremâ curiâ Parisiensi advocati tumulus: *apud Mam. Patiff. Typ. reg. in off. Rob. Stephan. (b) 8.* Lutet. 1582.

Les Oeuvres d'Amadys Jamyn secretaire & lecteur ordinaire de la chambre du roy; reveuës, corrigées & augmentées en ceste dernière impression: *par Mam. Patiff. impr. du roy, au log. de Rob. Estienne. 12.* à Paris. 1582.

Les Tragedies de Rob. Garnier; Porcie, Hippolyte, Cornелиe, M. Antoine, la Troade, Antigone, Bradamant, Sedechie; toutes imprimées en un volume: *par Mamert Patiffon. (c) 12.* à Paris. 1582.

Ba-

(a) In fine epigramma Latinum de Sudorio tetrastichon adjecit Fed. Morel. F.

(b) Othoni Turnebo Adriani F. ——— Magdalena Clementia mater pientiss. filio dulciss. Stephanus & Adrianus fratri cariss. hunc titulum & tumulum mærentes posuerunt. Obiit ann. Sal. M. D. LXXXI. XIII.

Kal. Sext. Vixit annos XXVIII. mens VIII. dies XXVIII. Erat Græca, Latina, Italica, Hispanica, Linguarum peritissimus, poëta eximius; designatus jam primus præses monetæ.

(c) Verdier. pag. 1098.

Balet Comique de la royne , aux nopces du Duc de Joyeuse & de Mademoyselle de Vaudemont sa sœur ; par Baltasar de Beaujoyeulx valet de la chambre du roy & de la royne sa mere : *par Adrian le Roy, Robert Ballard (a), & Marmert Patisson, imprimeurs du roy. (b) 4.*

a Paris.

1582.

Hypomneses de Gallicâ Linguâ ; inspersis nonnullis partim ad Græcam , partim ad Latinam pertinentibus ; authore Henr. Stephano , qui & Gallicam patris sui grammaticen adjunxit ; Cl. Mitalerii epist. de vocabulis , quæ Judæi in Galliam introduxerunt : [*cum insigni tantum Stephanico*]. (c) 8.

.....

1582.

Ælii Donati de octo Orationis partibus libellus : *ex off. Rob. Stephani Typogr. reg. 8.*

Paris.

1582.

Les declinaisons des Noms & Verbes ; ensemble, la maniere de tourner les Noms , Pronoms , Verbes & Participes ; des huit parties d'oraison ; la maniere d'exercer les enfans à décliner les Noms & Verbes : *de l'imprim. de Rob. Estienne imprim. du roy. 8.*

à Paris.

1582.

Jo. Merceri commentarius in quinque minores Prophetas priores : *excudeb. Henr. Stephanus. fol. (d)*

Genev.

1583.

Galenî paraphrasis in Menodoti exhortationem ad artes , Græcè ; & seorsim Latinè , ex Erasmi interpretatione , à Federico Jamotio medico recognitâ & annotationibus illustratâ : *apud FED. MORELLUM Typographum regium , viâ Jacobâ , ad insigne fontis. (e) 4.*

Lutet.

1583.

Py-

(a) De his lege Joh. de la Caille. pag. 127.

(b) Le dessin fût composé par Balt. de Beaujoyeulx ; la poésie par le sieur de la Chesnaye aumosnier du roy ; la musique , par le sieur de Beaulieu , secouru des musiciens de la chambre du roy , & spécialement de maître Salmon ; la peinture , par Jacques Patin peintre du roy.

(c) Lege Hist. Stephanor. pag. 425. 426.

(d) Quædam vidi exemplaria , quæ anni indicio destituuntur.

(e) Latinæ versionî præfigitur Latinum Fed. Morelli distichon. Hic anno obiit Fed. Morellus pater ; cui succedit Fed. Morellus filius. Vide Hist. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 92. 93.

Pythagoræ carmina aurea, Græcè, cum Latinâ metricâ Joannis Curterii versione ; & Hieroclis in eadem commentarius, Græcè, cum Latinâ ejusd. interpretatione ; ex bibliothecâ Francisci Rupifucaldii, Randani, Trenorchii abbatis : *apud Nicolaum Nivellium* [Sebastiani filium. Vide Caille. pag. 132. 156 172] *sub signo columnarum viâ Jacobæâ ; excudebat Steph. Prevosteau. 8.*

Paris.

1583.

Theophrasti Characteres Ethici, Græcè, cum Latinâ Ang. Politiani interpretatione à Federico Morello Parisiensi cum eruditis viris recognitâ ; & octo (a) posterioribus characteribus, quæ antea desiderabantur, ab eodem in hac editione adauctâ : *apud F. Morellum Typographum regium. (b) 4*

Lutet.

1583.

Jos. Scaliger. de emendatione temporum : *apud Mamert. Patisson. Typograph. reg. in offic. Rob. Steph. fol.*

Lutet.

1583.

Histoire des neuf Charles, par Franc. de Belleforest : *imprim. par Vascosan. (c) fol.*

à Paris.

1583.

Virgilii poëmata, novis scholiis illustrata, quæ Henr. Stephanus partim domi nata, partim è virorum doctissimorum libris excerpta dedit ; secunda editio : [cum insigni tantùm Stephanico.] 8. ....

1583.

Ejus-

(a) Lectori. Huc usque processit Latina Theophrasti notarum interpretatio, quam Politiano tribuit Lycosthenes in sua bibliothecâ. Octo qui deinceps sequuntur characteres à nobis utcumque versi, ex antiquo libro Græco primum additi sunt ab M. Stephano in Græcâ hujus libelli [ann. 1557.] editione ; quam ut emendatiorem feceris sumus. In locis autem depravatis, quique medicas manus poscebant, conjecturas partim Jo. Aurati poëtæ regii, partim aliorum magni inter literatos nominis virorum, partim etiam nostras, ubi usuerunt, & melius nihil fuit, in medium produximus. &c. Latinæ versionis seorsim excutæ marginibus apposuit notulas, & in fine Lecto-

ri epistolium dedit Federicus Morellus. Animus erat, inquit, hunc libellum apertissimis & undequaque ex optimis quibusque authoribus collectis exemplis illustrare &c. hanc optimam operam succisiviis horis optimè collocare spero, si Deus volet, & otium superfit nostris jam domesticis ob insperatum charissimi patris Federici obitum, & variâ libellorum ob manus regium editionis occupatissimo &c.

(b) Vixit annos LXXIIII. mœs. IIII. dies VII. Obiit anno salutis M. D. LXXXII. Kal. Nov.

(c) Annal. Typograph. Tom. 2. pag. 546. not. (s).

Ejuldem Pollio, ecloga quarta, Græcis versibus expressa ab Eusebio, libro quinto de vitâ Constantini; Latina Græcis è regione posita sunt: *apud Fed. Morellum Typ. reg. viâ Jacobæâ, ad insigne fontis. 4.*

Lutet. 1583.

Oeuvres & mélanges poétiques d'Estienne Jodelle: *chez Nicolas Chesneau & Mamert Patisson. 12.*

à Paris. 1583.

Christophori Thuani tumulus: *apud Mam. Patisson. Typogr. reg. in off. Rob. Steph. 4.*

Lutet. 1583.

Orailon funebre de Jean Prevost, Chanoine & Archidiacre de St Severin, aux obseques de Christofle de Thou, M. D. LXXXII. le 14. de Novembre: *par Mam. Patisson (a) 4.*

à Paris. 1583.

Joan. Morelli Ebredun. Consiliarii Oeconomique regii, moderatoris principis Henrici Engolismæi, magni Franciæ prioris, tumulus: *apud Fed. Morel. Typogr. reg. 4.*

Paris. 1583.

UGOLINI VERINI Poëtæ Florentini de illustratione Florentiæ libri tres, versibus heroicis; nunc primum in lucem editi ex bibliothecâ Germani Audeberti Aurelii, cujus labore atque industriâ multæ manuscripti lacunæ repletæ, ac multi loci partim corrupti, partim vetustate exesi, restituti sunt: *apud Mamert. Patisson. Typogr. reg. in off. Rob. Steph. (b) fol.*

Lutet. 1583.

Rudimenta Joan. Despauterii, cum accentibus: *ex off. Rob. Stephani Typogr. reg. 8.*

Paris. 1583.

Nov. Testament. Syriacè (*characteribus Hebraïcis*) cum Latinâ Syriaci textûs versione; Græcè; & Latinè; cum præfatione Guidonis Fabricii Boderiani peregrinarum Linguarum in-

terpretis;

(a) Bibliothèque des Histor. de Franc. par A. du Chesn. p. 164.

(b) Præfigitur Germ Audeberti carmen ad reginam Cathar. Medicæam Henrici III. matrem; & Verini ipsiusque operum brevis notitia. Verinum, annos cum pere-

gisset 76. aut plures, perhibent satis sanctum anno 1490. quâ tempestate Leo X. Florentiam ingressus est, cum ibi jam antea adhuc juvenis talem hunc virum sibi habuisset præcipuum ad Linguam Latinam ducem atque magistrum.

terpretis; [Epistola, secunda S. Petri, secunda & tertia S. Johannis; epistola S. Juda; & Apocalypsis; in Syriaco hujus editionis textu desiderantur]: excudeb. Stephanus Prevosteau, Joann. Bene nati sumptibus & labore; [Ad finem, prid. Kal. Nov. M. D. LXXXIII.] (a) 4.

Paris. 1584.

BASILII Romanorum imp. exhortationum capita LXVI. ad Leonem filium cognomento philosophum; nunc primum Græcè (ab eruditissimis viris sedulo emendata ac cum optimis & vetustissimis codicibus diligentissimè collata) & Latine edita: apud Fed. Morellum. (b) 4.

Lutet. 1584.
Traicté

(a) Guid. Fabricius Boderianus peregrinarum linguarum interpret in suâ ad Henricum III. Gall. & Pol. regem præfatione datâ Falestæ, die 29. Maji, 1583. hæc habet: — Jam duodecim anni & amplius evoluti sunt, ex quo unâ cum fratre meo Nicolao Fabricio Antverpia ad sui ei Bibliorum editioni, quæ prælo Christ. Plantini Turonensis Typographorum nostri temporis facile principis ad umbilicum deducta est. In quâ præter ceteros labores mihi cum aliis viris doctis communes Nov. Testamentum ex charactere Syro in literas Hebraicas transcripsi, ac Latina interpretationis facibus collustravi; Bibliorum apparatus Lexicon Syro Chaldaicum & Rabbinicum adjeci &c. Cum autem anno 1581. regia majestas sua Blesis primum, deinde Parisiis in aulam suam isthinc me evocasset, certior factus sum Typographum Benenatum. (quod equidem nomen illi maximè convenit, quippe qui ad id unum natus & à naturâ conformatus videatur, ut bonas literas, & imprimis sacras, suâ sedulitate promoveat) secundam editionem secundum exscriptionem meam literis Hebraicis, sed absque punctis, feliciter inchoasse; cum ad hortatus sum, ut ab incipio non desineret: & quidem nisi alia negotia non minoris forsitan momenti me domum revocassent, eum lubenter meâ qualicumque operâ in totius operis editione sublevassem. Tandem verò, quod feliciter auspiciatus fueras, ad felicissimum perduxit exitum, non absque diuturnis vigiliis, indefessis laboribus, immensis sumptibus, atque adeo non citra jacturam

rei suæ familiaris, ita ut officinam suam libris omnis generis refertam non satis iusto pretio vendere coactus sit, ut opus perficeret. &c. In cùm precibus à me contendisset, ut huic operi præfationem aliquam præfigerem, cogitanti mihi, quem patronum invocare deberem, statim occurrit regia majestas tua &c. Primus omnium Christianorum Ferdinandus imperator hujus Linguae Christiane fundamenta apud nos curavit jacienda, ut Christianos totâ Asiâ dispersos sibi devinciret. Ii enim adhuc arte Typographica carent. Postea Philippus Hispaniarum rex Plantino Typographo Antverpia agentis Bibliorum πτυχολόγιον editionem injunxit. Illius insusui promovendi causâ unâ cum fratre meo eò me contuli. &c. In Syriacâ linguâ addiscendâ nullum habui præceptorem, ne in literis quidem pingendis & discernendis, planè autodidactus & dididactus, ut in Græcâ Budeus. Cùm enim Hebraica regis professoribus Lutetia ad aliquot menses operam impendissem, illico me ad rudimenta Syriacæ contuli, ex quibus literas discernere ac pingere didici tantum: necdum enim extabat grammatica neque dictionarium ullum; postea Novo Testamento Syro Vulgato [Vide prius ann. 1555] impresso exscribenda & vertendo animum apuli. In Arabicis etiam dictionariolum conquisivi, & proprii manu depinxi atque adumbravi &c. Illud adhuc in museo meo delitescis editionem expectans, siquis sis, qui Arabicos characteres in usum Typographia efformandos cures &c.

(b) initiales singulorum capitum literæ
H h h h h

Tom. III. Pars II.

- Traicté des Tailles, par Jehan Cambes; se-
conde edition: *par F. Morel. 8.* à Paris. 1584.
- Homeri Odysseæ tres libri priores (*) Græcè:
apud Fed. Morel. 4. Lutet. 1584.
- Euripidis Orestes, Græcè: *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1584.
- Lycophronis Alexandra sive Cassandra, Græ-
cè; & seorsim eadem Jambico Latino carmine
per Jos. Scaligerum translata: *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1584.
- Phocylidis poëma admonitorium, Græcè:
à Typographiâ Steph. Prevosteau. 4. Paris. 1684.
- Horatii Epodon liber, cum carmine sæcula-
ri, ad optimorum exemplarium fidem emenda-
tus: *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1584.
- Vidi Fabri Pibracii tetrasticha Gallica, Græ-
cis & Latinis jambicis versibus expressa à Flo-
rente Christiano: *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1584.
- Ejusd. eadem heroicis Latinis expressa ab Aug.
Prevotio, regis & senatûs secretario: *apud Fed.
Morel. 4.* Lutet. 1584.
- De re accipitrariâ (*Jac. Aug. Thuanus*) libri tres,
versibus heroicis; cum epistolâ ad Phil. Hural-
tum Chevernium Franciæ cancellarium metri-
câ: *apud Mamert. Patisson. Typogr. reg. in offic.
Rob. Steph. 4.* Lutet. 1584.
- Scæv. Sammarthani pædotrophiæ libri tres,
versibus heroicis: *apud Mam. Patisson. Typ. reg.
in offic. Rob. Steph. 4.* Lutet. 1584.

Re-

simul collectæ faciunt hanc sententiam
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΡΩΜΑΙΩΝ ΛΕΟΝΤΙ ΤΩ ΠΕΠΟΘΗ-
ΜΕΝΩ ΥΙΩ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΙΛΕΙ.
Literæ Ω finali non adscriptæ iōta,
quoniam in acrostichide negligitur. Ad
textûs Græci finem (nam Latina versio
seorsim excusa est) adjiciuntur depictæ Ba-
siliæ Macedonis & Leonis Philosophi ima-

gines cum binis distichis Græcis Fed. Mo-
relli. Latine versionis initio præfigitur
imago Basilii Macedonis; fini additur car-
men: scilicet *pro filii inauguratione Hen-
rici III. vota. Remis. Idib. Febr. M. D.
LXXII.*

(*) Plures nondum vidi: at in Biblio-
thec. Heinian. part. 2. pag. 71. *Homeri
Odyssea, apud Morellum. 1584.*

Renati Biragi Cardinalis & Franciæ cancellarii tumulus: *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1584.

Oraison funebre prononcée par l'Archevesque de Bourges aux obseques d'Anne de Thou femme de Philippe Hurault vicomte de Cheverny, audict lieu de Cheverny le 26. d'Octob. M. D. LXXXIV. *par Mam. Patisson. (a) 4.* à Paris. 1584.

Les Declinaisons des Noms & Verbes &c. (*eadem editio ac prius anno M. D. LXXXII.*) de Pimprim. de Rob. Estienne imprimeur du roy. 8. à Paris. 1584.

Gregorii Nazianzeni Sententiæ tetraſtichis jambis comprehenſæ, Græcè: à Typogr. Steph. Prevostean. 8. Lutet. 1585.

GEORGII PISIDÆ Diaconi & referendarii Constantinopolitanæ ecclesiæ HEXAEMERON, & SENARIi de vanitate vitæ; omnia nunc primùm Græcè in lucem edita, & Latinis versibus ejusdem generis expressa, per Fed. Morellum Federici F. cum fragmentis ex Suidâ & aliis: *apud Fed. Morellum. (b) 4.* (In novuſſis exemplaribus M. D. LXXXIV.) Lutet. 1585.

Homilies de Pontus de Tyard sur l'Oraison Dominicale: *par Mamert. Patisson. 12.* à Paris. 1585.
De

(a) Bibliotheq. des Histor. de Franc. par And. du Chesn pag. 165.

(b) Τῷ Κυρδπαλῇ Ἰλέρμῳ τῷ Χιρῇ Θεοδωρῷ ὁ Μόριμα εὖ Κυρῷ χαίρειν. — ἔστι Οὐρείδας ἀρχοντα Διὸς εὖ Θεομῆν, κτλ. ἀσπύρας καλαβολὰν ἐδεξάμεν ἔ ἐμῶν σπουδαζάμεν πρῶτοι εὖ τῇδε πολυμήνῳ Διῷ πομπυρία ποιητικῇ, ἥτις ἐλαβον ἄσμεν. — ἔστι ἔ τριποθέην παῖρος μὴ Φιδεῖαν, φιλομαθῆς, φιλοπῆν κ; διοφιλῆς ἔ μάλιστα ἀντὶ ἃ τοῦτο δώρημα φίλῳ τῷ Ἐμῷ, καλολύγῳ, ἰχαρίσασθ. &c. Interpretis Prothetia ad Joannem à S. Andræ adis apud Parisenses Canoniam:

Ab ut venustius venires in virum
Mans pœma tam pium & castum, tua,

Sanctandreas, liberalitas facit:

Dum prisca nobis tradis exemplaria
E bibliotheca divitis penatibus,
Cujus volumina sunt negata nemini,
Qui sibi simul prodesse velit & publico. &c.

F. M. Lefleri. S. ——— Annotationes in locos explicationis egentis, quas affectas apud me viderunt amisi, in aliud tempus distuli. Varias lectiones & notas non supervacuas ad oram libri adscripsi. ——— Mibi des veniam, adolescenti, quem vel ipso hujus editionis tempore cura rei domestica & Typographica provincia à studiis avocavit. &c. Ad libri calcem, exudebat Fed. Morellus Parisiensis Typographus regius, Luteſiæ, anno salutis M. D. LXXXIIII. Cal. Sept.

H h h h h 2

Decreta Concilii provincialis Bituricensis habiti ann. 1584. *apud Fed. Morel.* (a) 8. Lutet. 1585.

Nicol. Sudorii Disputationum Juris Civilis liber alter : *apud Fed. Morellum.* 4. Lutet. 1585.

Joan. Benedicti Tiernaviensis de cœlo & elementis liber : *apud Fed. Morellum.* (b) 4. Lutet. 1585.

Sphæra Georg Buchanani, in quinque libros distributa, tam eleganter & accuratè scriptos, ut cum antiquâ poësi certare possent videantur : *apud Fed. Morellum.* 4. Lutet. 1585.

Pythagor. aurea carmina, Græcè, & Latinè, cum multis emendationibus & annotationibus, auctore Theodoro Marcilio : *apud Nicolaum Nivellium, viâ Jacobæâ, ad insigne Columnarum.* (c) 8. Lutet. 1585.

Plutarchi libellus de exilio, Græcè, plerisque in locis cruditorum virorum operâ emendatus : *apud Fed. Morel.* 4. Lutet. 1585.

Apuleii editio Henr. Steph. (d) 8. .... 1585.

Luciani libellus de non temere credendo calumnix, Græcè, & scorsim Latinè, Phil. Melanchthone interprete : *apud Fed. Morel.* 4. Lutet. 1585.

Æschyli Tragedia Septem-Thebana, Græcè ; & scorsim Latinè, stylo ad veteres Tragicos Latinos accedente, quàm proximè fieri potuit à Q. Septim. Florente Christiano : *apud Fed. Morel.* (e) 4. Lutet. 1585.

Theo-

(a) Bibliothec. Tellerian pag. 377.

(b) Præmittit Latinum octalichon epigramma *Fed. Morelli P. T. R. i. e. Federici Morelli (filius) Parisiensis Typographus Regius*

(c) Non dubium est, quin ex Typographi Stephani Prevostæi prodierit hæc horum carminum editio, quemadmodum altera ann. 1583.

(d) Fabric. Bibliothec. Lat. lib. 3. cap. 2. Editionem Rob. Stephani 1524. & alteram H. Stephani 1585. 8. Guil. Dav. Molero in diff.

de Apuleio. §. 37. memoratas non vidi. Vix dubito, quin illa editio Rob. Stephani anno (non 1524 sed) 1625. adscribenda sit, quo Apuleii liber tantum de Deo Socratis in 16 prodit. Altera Henr. Stephani mihi valde suspecta est.

(e) Q. Septim. Flor. Christianus *Fed. Morello suo S. D. ——— Ecce Septem-Thebanam Æschuleam Tragediam, quam si non Latinam ac barbaram scilicet sua commendans, ut typis manderet, quasi invitum trado, quod nollem nudam prodire ijsd scriptio-*
tionis.

Theocriti Idyllia aliquot, Græcè; in quibus quæ ad hanc usque diem desiderabantur, veterum exemplarium ope restituta sunt: *apud Fed. Morellum. (a) 4.*

Lutet. 1585.

Persii & Juvenalis Satyræ, cum Sulpiciæ Satyrâ; & veteribus commentariis nunc primum editis; ex bibliothecâ P. Pithoëi J. C. cujus etiam notæ quedam adjectæ sunt: *apud Mamert. Patisson. Typogr. reg. in off. R. Steph. (b) 8.*

Lutet. 1585.

Aul. Gellii noctes Atticæ, quas nunc primum à magno mendorum numero magnus veterum exemplarium numerus repurgavit; cum Henr. Stephani noctibus aliquot Patinianis; Ejusdem Henr. Stephani annotationes in alios Gellii lo-

COS

sionis genus, sed cum scholiis & notatis, quæ in scholis meis sunt adsecutura, mox commentarium ad Prometheum Desmotam. Deinde malè metuebam à criticis nostri temporis, quorum judicia sæpe sunt in dolo & ambitione: quamvis princeps Scaliger tanquam unus Plato inflar mihi multorum esse potest, cui quàm non displicuerunt priora Æschulea nostra, argumentum, ut scis, dedit ex elegantissimâ Prologo. Sed illas causas ideo prætexo, ne imitor stolidos homunciones, qui pugæ maximas in dedecus suum & Typographorum fraudem excusas ad hoc tantum publicantes, ut tanquam ambitiosa mancipia magnis & potentiibus amicis adulentur — tamen confidenti mendacio extorcas sibi ad evulgationem conqueruntur. Tu mi Morelle, fructu, si potes, aut, quod potes, reponere meliora. — Glossæmata ad Æschulum nostra habebis, quando voles &c.

(a) Φιδεῖα Φιλοδωκεῖα χαίρειν. Ὅν πάσα τὰ τὸ Θεοκρίτου ἰδιώματα χαρίζεται σοι ταύτῃ ἢ ἰκδοῖς ἡμετέρας, ἀλλὰ καὶ τὰ μίχρα τῶν ἰων ἱμαίων [scil. Ἡρακλείου, Ἐγκύριον, Πτολεμαίου, Χάριτος, Ἡρακλῆος λισιφόνου, Ὀσέριος, Μόχου, Ἐπιτάφιον Βίου τῶν], ἐκ τῶν ταύτων παρέχον — Χάριτι καὶ καλοκαγαθίᾳ τῷ Θεοφύλιον Ῥουπιδνακίδην Κλαρομανταῶν ἰταλικῶν, ὅστις ἐν τῇ αὐτῇ Ἰταλίᾳ ἀπεθνήκει &c. τῷ Νικολάου Μαιωτικῷ προέδρῳ καὶ χειρουργῶν τῷ δ' ἀπληροῦς καὶ περιλάφει, καὶ δὲ καὶ τῶν αὐτῶν ἀντιγράφων

ἀπὸ τῶν ἰμῶν ἰδανον. — τὸν δ' ἱμαίων τὰ ταύτων αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἰων, καὶ καὶ χαίρειν ἰα-σους &c.

(b) Pag. 273. Lectori. In hac editione illud potissimum nobis propositum fuit, ut inter plura variâque nec contemnenda vetustatis exemplaria unius omnium sanè optimi atque antiquissimi scripturam curaremus excudi, quod de Budensii cladis reliquiis in Thajillonis quondam Ducis cœnobium relatum fuisse ex Matthiæ adscripto nomine facillè adductus sum ut crederem. Id ad nos tandem pervenit Francisci fratris cariss. dono &c. Atque utinam ceteris librarii manum omnibus omnino locis adsequi licuisset! Varium nescio quo malo genio factum est, ut exemplar illud nullâ parte melius esset; quàm quàm imperiti lectoris impio & infelici stilo erasum, infeliciori etiam calamo emendatum, aut mendatum potius & contaminatum fuit: adeò ut mihi recentioris scriptura vestigia quasi nota indicisque fuerint ad veterem indagandam atque erandam, quam adjecta passim ad utrumque marginem interpretationes interdum suppediârunt, sæpe nos & ipsa deseruerunt. Earum auctorem nullum præfert sedex ille, quo hac parte usi sumus unico: quanquam non ignoro à plerisque non postrema nota scriptoribus tribui commentaria non in Juvenalem modo sed & in Persium illa, quorum hic quoque bonam partem emendatioram datus &c.

Hhhhh 3

cos prodibunt cum not. Lud. Carrionis (qui vet. exemplaria contulit) prelo jam traditis. (a) 8.	Paria.	1585.
Aur. Macrobi in somnium Scipionis libri duo, & conviviorum Saturnaliorum libri septem. (b) 8.	Paria.	1585.
De obitu Car. Borrhomæi card. S. Praxed. archiep. Mediol. epistola Caroli à Basilicâ Petri, presb. Mediolanen. & epitaphia ejusd. Car. Borrhomæi; ad exemplar Mediolanense: <i>apud Fed. Morel.</i> 8.	Lutet.	1585.
Mich. Hospitalii Galliarum cancellarii epistolarum seu sermonum libri sex, Latinis versibus: <i>apud Mamert Patisson. Typ. reg. in off. Rob. Steph.</i> (c) fol.	Lutet.	1585.
Les Oeuvres Poétiques de Remy Belleau, redigées en deux volumes; revuës & corrigées en ceste dernière edition: <i>par Mamert. Patisson, impr. du roy, au log. de Rob. Estienne.</i> 12.	à Paris.	1585.
Magni Basilii de grammaticâ exercitatione libellus, Græcè: <i>apud Fed. Morel.</i> 8.	Lutet.	1585.
Ælii Donati de Octo orationis partibus libellus: <i>ex officinâ Rob. Stephani.</i> 8.	Lutet.	1585.
Ejusd. idem, in Dialogi formam Latinam & Gallicam redactus, in <i>gratiam</i> puerorum: <i>ex officinâ ejusdem.</i> 8.	Lutet.	1585.
Rudimenta Joan. Despauterii, cum accentibus: <i>ex off. ejusd.</i> 8.	Lutet.	1585.
Rudimenta Latino-Gallica, cum accentibus: <i>ex offic. ejusd.</i> 8.	Lutet.	1585.
Principes & premiers Elemens de la Langue		

(a, b) Lege Hist. Stephanor. pag. 429. usque ad pag. 434.

(c) *Henrico III. M. Huraltus Hospitalius. Michaelis Hospitalii avi mei versus, maximo Rex, collegi, ut publicarem. Istam mihi curam simul cum bibliothecâ meritis legaverat: sed prudentissimus senex, multa*

illis liberis scripta agnoscent, imprimis monuerat, ne prodirent in vulgus, nisi seculo libero, & sub bono principe. Ego, meliorem principem expectare nefas, seculo liberiori frui, quàm quo fruimur, difficile putavi &c.

La-

Latine: de Pimprimerie de Rob. Estienne. 8. à Paris. 1558.

Disticha Moralia Catonis &c. (Eadem editio, ac altera, cujus mentio anno 1577.) ex offic. Rob. Stephani. 8. Lutet. 1585.

B. Basilii Magni homilia de Invidia, Græcè; & seorsim Latine, ex Dan. Augentii Professoris regii interpretatione, cum ejusdem notis ad oram libri adjectis: apud Fed. Morellum. 4. Lutet. 1586.

D. Jo. Chrysostomi conciones sex de fato, & providentiâ; & epistolæ Isidori Pelusiote contra fatum; Græcè: apud Fed. Morel. Lutet. 1586.

GREGENTII Archiepiscopi Tephrensis disputatio cum Herbano Judæo, nunc primum Græcè edita, cum Latinâ Nic. Gulonii interpretatione, literarum Græcarum Professoris regii, notis illustratâ; variisque lectionibus & castigationibus è vetustiori codice Græcodepromptis: apud Fed. Morellum. (a) 8. Lutet. 1586.

(a) *Ægid. Neallio abbati Insulae & S. Amandi, Nic. Gulonius S. P. D. Antea aliquot annos legatus Constantinopolim & ad Orientem versus à Christianiss. rege missus, id curasti, ut si qua illic Græca manuscripta sive obfusa jacerent, tuum aduheres. Ex multis illis manuscriptis Jo. Auratus regius poëta arripuit. Sed is ad alia abstractus, inde etiam diuturno & senili morbo irretitus, non potuit præstare, quod tibi fuerat pollicens. Confessum tamen promissi munus arbitratus est, si à me persolveretur. Quæ permutatio, tametsi iniqua videri poterat, tibi non fuit injucunda; generum pro loco acceptisti, atque ad promissum perficiendum inuisisti. Animum differebant occupationes, quibus domi & foris, privatim & publicè docendo distineor; deinde manuscripti haud quaquam mendis carentis perlegendi difficultas atque insolentia. Me tamen tua vixit auctoritas & humanitas. Breui tempore Latine interpretationem tibi ostendi: qua si non tam cito cum Græco texen, ut exoptabas, in lucem emissa est, causam transtuleras in tempore, quibus non tam Minerva & Musa quam*

Bellona & Mars coluntur. Hujus sæculi homines impensas facere nolunt, nisi in eas res, quæ continuo cum aliquo favore pecunias assumptas possint rependere. Amicus tamen noster collega regius * & professor & Typographus seria lucro proponens suis typis mandare non dubitavit. Sed cum is alia inchoata haberet opera, quæ prius erant perficienda, & cogeretur omnis generis libros Græcos excusos & paratos habere, quos regii professores publicè & quotidie interpretarentur, tardidè quàm ipse voluit, promissum absolvit. Ex quo opus excudi ceptum erat, alterum exemplar è bibliothecâ eorum, qui sunt societas Jesu, mihi oblatum fuit, minutissimis quidam maximèque compendiaris notis exscriptum: quo adjunctus noster Morellus, quædam adjunctis, in quo, scribentis errore, prætermissa; & alia confirmavit, quæ conjectata sunt opè ullâ alterius codicis in orâ libri adscripsimus. In utroque cerè exemplari sæ multa superant deformata, & ulcerata, quæ, ut posuimus, sanavimus. &c. Vale. Lutetia, Cal. Sept. 1586.

* Hinc constat Fed. Morellum inter regios professores fuisse tunc admissum; & is igitur in Græco epigrammate huic editioni præmissio sic subscribit, *Θεόφιλος τῷ Μορίῳ διδάκτ. καὶ τυπογρ. βασιλεῦσι.*

- Syneſii Cyrenes Epifcopi hymni decem, & Gregorii Nazianzeni odæ quatuor, Græcè; *apud Fed. Morel.* Lutet. 1586.
- Ejuſd. liber de Infomniis, ad fidem optimorum codicum emendatus, Græcè; & ſeorſim Latinè, interprete Ant. Pichonio regio literarum Græcarum profefſore apud Turonenſes, cum ejusd. notis, & Nicephori Gregoræ commentariis Latinitate nunc primùm ab eodem donatis: *apud Fed. Morel.* 8. Lutet. 1586.
- Hippocrat. de infomniis, Græcè: *apud Fed. Morel.* (a) 8. Lutet. 1586.
- Mureti Oratio de Circumciſione, & hymni aliquot: *apud Fed. Morel.* 8. Lutet. 1586.
- Homilies de Pontus de Tyard ſur la Paſſion: *par Mamert Patiffon.* 12. à Paris. 1586.
- Jac. Marii Ambofii Philoſophiæ Profeſſoris regii de rebus creatis & earum creatore liber tripartitus: *apud Fed. Morel.* (b) 4. Lutet. 1586.
- Ad Senecæ lectionem proodopœia, autore Henr. Stephano; cum ejusd. Stephani ad Jac. Dalechampium epistolis de quibusdam Senecæ locis. (*cum inſigni tantùm Stephanico*). (c) 8. .... 1586.
- Pindari & Lyricorum carmina; editio tertia Græco-Latina H. Steph. recognitione quorundam interpretationis locorum, & acceſſione Lyricorum carminum locupletata: *apud Henr. Stephanum.* 12. .... 1586.
- Theocriti aliorumque Idyllia cum not. Henr. Stephani. (d) 12. .... 1586.
- Sophoclis Philoctetes, Græcè; & ſeorſim Latinè, ſtylo ad veteres tragicos Latinos acceden-

te,

(a) Fabric. Bibl. Gr. lib. 2. cap. 24.

(b) Addidit Morellus Terrastichon Latinum, cui ſic ſubſcribit, *Fed. Morellus profeſſ. reg.*

(c) Lege Hiſtor. Stephanor. pag. 435.

(d) Aïmeloveen. pag. 38. De hac tamen, quæ nullibi aliàs mihi occurrit, admodum dubito.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 797

te, à Florente Christiano, cum ejusd. glossematis : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1586.

Aristophanis Pax, Græcè ; cum emendationibus aliquot & variis lectionibus, è codice manuscripto in bibliothecâ reginæ matris : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1586.

EMPEDOCLIS SPHÆRA, vel Demetrii Triclinii, Græcè ; senariis versibus, ab eruditiss. viris castigatis, descripta ; vetus est, & nunc primùm in lucem edita, è bibliothecâ Jo. à S. Andréâ : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1586.

Orphei seu Mercurii Ter-Maximi prognostica à terræ motibus, Græco carmine ; & Latino, interprete J. Ant. Baifio cum versibus ex Arati phænomenis de Zodiaco Græcis & Latinâ eorum per Ciceronem interpretatione : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1586.

Yvonis (a) Villiomari Arémorici in locos controversos Roberti Titii animadversorum liber : *apud Mam. Patiffon. Typogr. reg. in off. Rob. Stephani. 8.* Lutet. 1586.

Discours du Voyage du Duc de Joyeuse en Allemagne & autres lieux : *par Mamert. Patiffon. (b) 8.* à Paris. 1586.

Oraison funebre de J. D. Perron, lecteur de la chambre du roy, sur la mort de Ronfard : *par Fed. Morel. 8.* à Paris. 1586.

Discours de J. D. Perron sur le premier verset du Pseaume 122. *Ad te levavi &c. par Fed. Morel. (c) 8.* à Paris. 1586.

Principia Linguae Latinæ : *ex officinâ Rob. Stephani Typogr. reg. 8.* Lutet. 1586.

Nov.

(a) i. e. Josephi Justi Scaligeri. Vide Baillet. Jug. de Sav. tom. 6. pag. 553.

(b) Almeloveen. pag. 71. Biblioth. Thuan. part. 1. pag. 360.

(c) Bibliothec. Tellerian. pag. 114.

- Nov. Testament. Græc. cum Henr. Stephani interpretationibus margini adscriptis ; & magnâ accessione in hac posteriori editione. [*cum insigni duntaxat Stephanico*]. 12. .... 1587.
- D. Basilii homilia adversus irascentes , Græcè, & Latinè, interprete Dan. Augentio, cum ejus notis : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1587.
- Jephthe de Buchanan , traduite par Flor. Chrestien ; & David combatant, triomfant, fugitif , Tragedies de Loys des Mafures Tournisien : *par Mam. Patiffon. 12.* à Paris. 1587.
- Platonis de republicâ liber primus , Græcè : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1587.
- Empedoclis seu Demetrii Sphæra , Latinis seminariis per Flor. Christianum , cum ejus adnotatis : *apud Fed. Morel. (a) 4.* Lutet. 1587.
- Catulli Epithalâmium , Latinè, Græcis versibus à Flor. Christiano expressum ; & Sapphûs carmen , Græcè , & Latinè , Catullo interprete : *apud Fed. Morel. 4.* Lutet. 1587.
- Petronii Satyricon ; cum veterum quorundam poetarum carminibus non dissimilis argumenti, nonnullis emendatiùs, aliis nunc primùm editis ; lectionum varietate , & notis doctorum virorum : *apud Mamertum Patiffonium , Typographum regium. (b) 12.* Lutet. 1587.
- Scævol. Sammarthani Poëmata ; quibus adjuncta sunt Hieracosophion , & aliquot carmina, J. A. Th. auctore : *apud Mam. Patiffon. Typogr. reg. in offic. Rob. Steph. 8.* Lutet. 1587.
- Les premieres Oeuvres de Philippes des Portes, reveuës, corrigées & augmentées outre les precedentes impressions : *par Mam. Patiffon, impr.* du

(a) Epigramma præmittitur Latinum , cui subscribitur , *Fed. Morellus P. R. L. e.* Professor regius. Flor. Christianus adnotat *poësin non longè à Pisida vel Phyllo vel Alate.*
 (b) Lege Hutor. Stephanor. pag. 520. not. 5.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 799

du roy, chez Robert Estienne. (a) 12. à Paris. 1587.

Affinitates omnium principum Christianitatis cum Francisco Medices, magno duce Hetru-
riæ, autore Stephano. (b) fol. .... 1587.

De verâ pronuntiatione Gr. & Lat. Linguae commentarii doctiss. viro-
rum: excud. Henr. Ste-
phanus. (c) 8. .... 1587.

De Criticis vet. Gr. & Latinis; eorûmque
variis apud poëtas potissimùm reprehensionibus
dissertatio Henrici Stephani; Restitutionis com-
ment. Servii in Virg. & magnæ ad eos accessio-
nis specimen: 4. excudebatur [sinè Typographi
nomine] (d) Paris. 1587.

Henr. Stephani dialogus de bene instituendis
Græcæ Linguae studiis; & alius ejusd. dialogus
de parum fidei Græcæ Linguae magistris, &
cautione in illis legendis adhibendâ. 4. excudeba-
tur [sinè Typographi & loci nomine] (e) .... 1587.

La maniere de tourner en Langue Francoise
les Verbes & Participes; reveuë & corrigée en
grande diligence: de l'imprim. de Rob. Estienne
imprim. du roy. 8. à Paris. 1587.

Jobus, sive de Constantiâ libri quatuor, poë-
ticâ metaphrasi (autore Jac. Aug. Thurno) expli-
cati: apud Mamert. Patisson. Typogr. reg. in offic.
Rob. Stephani. (f) 8. Lutet. 1588.

Orphei carmina theologica, Græcè, ex Ju-
stino Martyre & Clemente Alexandrino colle-
cta: è Typographiâ Stephani Prevosteau. 4. Paris. 1588.

Thucydidis libri VIII. Græcè, cum Scholiis
Græcis, & Latinâ Laur. Vallæ interpretatione
ab

(a) In fine, leguntur carmina Gallica 437. usque ad 444.
& Latina Roberti Stephani in Christiana
opera Philippi des Portes.

(b) Hunc librum inter Henr. Stephani
libros recenset Almeloveenius, pag. 62.

(c, d, e) Lege Hist. Stephanor. pag.

(f) Calci adnectuntur animadvertenda
quædam, cum disticho Latino, cui sub-
scribitur: R. ST. R. F. R. N. i. e. Ro-
bertus Stephanus Roberti filius Roberti
nepos.

IIII 2

ab Henr. Stephano recognita, & ejusd. Steph. adnotationibus; editio secunda: <i>excudeb. Henr. Stephanus. (a) fol.</i>	Genev.	1588.
Dionys. Halicarn. Antiquit. Roman. libri XI. Latinè, interprete Æm. Porto, cum ejus notis, & Henr. Glareani chronologiâ: <i>excudebat Eustathius Vignon sibi & Henrico Stephano. (b) fol.</i>	.....	1588.
Rufi Festi breviarium rerum gestarum populi Romani: <i>apud Mamert. Patiffon. (c) 8.</i>	Paris.	1588.
Chronicon Prosperi Tironis Aquitani. (d) 8.	Paris.	1588.
Homeri Poëmata omnia, Græcè & Latine. (e) 12.	.....	1588.
Horatii Poëmata; Henr. Stephani scholiis, argumentis & diatribis illustrata; editio secunda, quæ præter scholiorum locupletationem, aliquot insuper diatribas, & qualdam in Veri Porphyrii commentarios emendationes, nec non quasdam ad eos accessiones habet. (<i>cum Stephanico tantum insigni</i>) 8.	.....	1588.
Senecæ Thebais, cum not. Flor. Christiani: <i>apud Fed. Morel. 4.</i>	Lutet.	1588.
Tumulus Leodegarii à Quercu: <i>apud Eundem. 4.</i>	Lutet.	1588.
Discours faicts aux estats de Blois l'an 1588: <i>chez Fed. Morel. (f) 4.</i>	à Paris.	1588.
Les declinaisons des Noms, Pronoms, Verbes & Participes &c. (<i>eadem omnino editio, ac prius ann. 1584. & 1582. de Pimprim. de Rob. Estienne, imprim. du roy. 8.</i>)	à Paris.	1588.

Nov. Testament. Græcè, cum duabus Lati-

nis

(a) Hist. Stephanor. pag. 444.
 (b) Ibid. pag. 447.
 (c, d) Bibliothec. Tellerian. pag. 320.
 Sed neque in catalogo Tellerian. nec in Bibliothec. Historiq. du P. le Long. num.

6560. indicatur, quis Chronici Typographus fuerit.
 (e) Hist. Stephanor. pag. 445. 446. & pag. 222. lin. 26.
 (f) Bibliothec. Cordesian. pag. 258.

nis interpretationibus, unâ vetere, alterâ Th. Bezae nunc quartò ab eo recognitâ, cum ejus annotationibus, hâc quartâ editione, locupletatis; seorsim edentur Concordantiæ Novi Testamenti, quibus operam idem Beza & quidam alii impenderunt. (*cum insigni tantùm Stephanico*). fol. .... 1589.

Franc. Moncæi in cap. 1. Cantici Canticorum lucubrationum libri duo : *apud Fed. Morellum*. (a) 8. Paris. 1589.

Dicæarchi Geographica quædam, sive de vitâ Græciæ; ejusdem descriptio Græciæ, versibus Græcis jambicis, ad Theophrastum; cum If. Casauboni & Henr. Stephani notis, ac dialogo Henr. Stephani, qui inscriptus est Dicæarchi Sympraëtor: *excudeb. Henr. Stephanus*. (b) 8. .... 1589.

Demosthenis de Rhodiorum libertate oratio, Græcè: *è Typographiâ Stephani Prevostean*. 4. Paris. 1589.

Dionis Chrysostomi de regno & tyrannide Oratio Græcè; à Fed. Morello prof. pub. castigata, ope vetusti codicis ex bibliothecâ collegii Societ. Jesu, & ejusdem notis illustrata: *è Typographiâ Stephani Prevostean, in viâ aurigarum juxta trium Crescentium*. 8. (Pro juxta reponere *è regione*, uti postea anno 1590.) Paris. 1589.

Aristophanis Pax, Græcè; cum Latinâ Flor. Christiani interpretatione Latinorum Comicorum stylum imitatâ codémque versuum genere cum Græcis conscriptâ; & ejusd. Christiani in eandem glossematâ commentaria. *è Typogr. Steph. Prevostean*; vel (ut in quibusdam exemplaribus) *apud Fed. Morellum*. (c) 8. Lutet. 1589.

Guil.

(a) Bibliothec. Marcian. pag. 213.

(b) Histor. Stephanor. pag. 448. Sunt & exemplaria, quæ præferunt, *apud Petrum Chouet*.

(c) In fine, *Parisiis*, M. D. LXXXIX. ubi in nonnullis exemplaribus adjiciuntur hæc verba, *excudebat Steph. Prevostean*, sed in aliis omittuntur. Inter errata & omissa reponit Fl. Christianus Latinos duos

versus, quorum jacturam reparaverat *doctiss. amicus Federicus Morellus*, qui professionis & impressoris regia titulos unâ diligentiam complexus est. Pag. 142. Lectori erudito S. Typographicarum operarum culpas non magis meum est præstare, quàm lectoris qui paulò humanior fuerit, ne necessarium habeam veniam propterea aut excusationis gratiam implorare. Sed in nostra mentis erroribus.

- Guil. Blanci poëmata , quibus accedit ejusd.
de ratione anagrammatismi libellus : *apud Fed.
Morel. (a) 8.* Paris. 1589.
- Henr. Stephani Schediasmatum variorum alii
libri tres , qui sunt pensa succisivarum horarum
Aprilis, Maji , Junii : *excudeb. Henricus Step-
hanus. (b) 8.* ..... 1589.
- Regrets sur la France composés par Simon
Poncet Melunois ; avec un colloque Chrestien :
chez Mamert Patisson. 8. Paris. 1589.
- S. Chrysostomi HOMILIA in illum locum ,
Fides finè operibus mortua est , nunc primùm Græ-
cè in lucem edita , & in Latinâ interpretatione
correcta & aucta : *è Typogr. Stephani Prevostai ,
in viâ aurigarum , è regione trium Crescentium. (c) 8.* Lutet. 1590.
- Joannis GEOMETRÆ in B. Deiparam HYM-
NI quinque , Græcè , cum Latinâ metricâ Fed.
Morelli professoris & interpretis regii ; nunc
primùm utrâque Linguâ in lucem prodeunt :
apud Fed. Morellum. (d) 8. Lutet. 1591.
- Marcelli SIDETÆ Medici , de remediis ex
piscibus ; fragmentum poëmaticis de re medicâ ,

è

*eibus , qui in his glossematibus nimis fortassis
multi deprehenduntur , utendum mihi de-
precatione intelligo , quia per ignorantiam
commisissos satis appareat. &c. Modestè sa-
nè Flor. Christianus , quod in omnibus
criticis non occurrit. Pag. 144. Tetrasti-
chon Latinum subnectitur epigramma F.
Morelli P. I. R. i. e. (utputo) professoris ,
impressoris vel interpretis regii.*

(a) Bibliothec. Bultellian. part. 1. pag.
410.

(b) Hist. Stephanor. pag. 451. ubi de
Henr. Stephani poëmatibus , quæ inscri-
buntur , *Musa monitrix principum* , & *De
principatu bene instituendo* ; ac de ejusdem
Dialogo inter Philocletam & Coronellum ,
& *De Aristotelica ethica ab historica &
poëtica ubique differentia.*

(c) Typographus Leflori. Cum auditori-
bus collegii Claromontani Societatis Jesu ex-
cudenda typis ex S. Chrysostomi orationibus
una aliqua esset , ex iis potissimum eam eli-
gi placuit , quæ nondum in lucem edita Græ-
cè fuissent. — Hanc regina matris li-
beralitate atque Jo. Bapt. Bencivennii Bel-
loramai abbatis ejusdemque bibliothecarii o-
perâ illius collegii preceptoribus communica-
tam , hac occasione accipies , quæ antea in
tertio S. Chrysostomi operum tomo , titulo
Sermonis de Eucharistia in eucaniis circum-
ferebatur &c.

(d) Pag. 19. Admonitio. — Macule
& lacune aliquot occurrerunt in Græco co-
dice (quo unco nobis uti licuit hactenus)
partim scriptoris errore vitiate , partim va-
sustate ipsâ propè obliuata.

è bibliothecâ Reg. Medicâ erutum; Græcè,
cum metricâ Latinâ Fed. Morelli versione: *apud*
Fed. Morellum. 8.

Lutet. 1591.

De regio Persarum principatu libri tres, ex
adversariis V. C. B. B. S. P. P. à *Typogr. Steph.*
Prevostean; vaneunt exempla *apud Robertum* (a) *Co-*
lumbellum in monte D. Hilarii, in *Aldinâ bibliote-*
câ. (Et in fine, *excudebat Steph. Prevostean. M. D.*
LXXXX) (b) 8.

Paris. 1591.

Plinii Epistolarum libri IX. & ejusdem, Pa-
cati, Mamertini, Nazarii, Eumenii, Ausonii,
ac Claudiani panegyrici; cum I. Casauboni no-
tis in epistolas posteriori huic editioni adjunctis:
excud. Henr. Stephanus. (c) 12.

..... 1591.

Ad Varronis assertiones analogiæ sermonis La-
tini Appendix Henr. Stephani; & Jul. Cæs. Sca-
ligeri de eadem disputatio: *excudeb. Henr. Ste-*
phanus. (d) 8.

Genev. 1591.

Justini Martyris EPISTOLA ad Diognetum,
& ORATIO ad Græcos, nunc primum luce
& Latinitate donatæ ab Henr. Stephano, cum
ejusd. & Jo. Jacobi Beureri annotationibus; Ta-
tiani, discipuli Justini, quædam: *excudeb. Henr.*
Stephanus. (e) 4.

..... 1592.

Herodoti libri IX. & narratio de vitâ Home-
ri; & Ctesia quædam de reb. Pers. & Ind. Græ-
cè, & Latinè; editio secunda: *excudeb. Henr.*
Stephanus. (f) fol.

..... 1592.

Dionis Cassii libri XXV. Græcè, & Latinè,

Guil.

(a) Caille. pag. 165. „ Robert Colum-
bel (Verdier. pag. 716. Robert Colum-
bet.) fit imprimer l'histoire de toutes les
religions du monde, traduite par Jean
Lourdereau de l'Italien de Paul Morise
&c. Il avoit pour marque celle des
Aldes.

(b) *Typographus leflori*. ——— *Studios-*
orum quorundam victus auflor, urbe an-

dique obsessâ, hisce commentariis recognos-
cendis & in unum corpus colligendis operam
navavit. &c. Altera hujus libri editio ex
Typographeio Hieronymi Commelini an-
no 1595. in 8. prodiit, ubi authoris no-
men plenius indicatur, P. C. L. Barnaba
Briffonii, Senatus Parisiensis præsidis.

(c, d) *Histor. Stephanor.* pag. 453.

(e, f) *Ibid.* pag. 453, usque ad pag. 457.

- Guil. Xylandro interprete : *excudeb. Henr. Stephanus. (a) fol.* ..... 1592.
- Appiani Alexandrini Historiæ, Græcè & Latine, cum Henr. Stephani annotationibus : *excudeb. idem Stephanus. (b) fol.* Genèv. 1592.
- E Dione excerptæ historiæ ab Joan. Xiphilino, Græcè, cum Latinâ Guil. Blanci interpretatione à Guil. Xilandro recognitâ ; & Henr. Stephani spicilegio : *excudeb. idem Stephanus. (c) fol.* ..... 1592.
- S. Chrysostomi de principatu & imperio sermo, Græcè : *apud Fed. Morel. 8.* Lutet. 1593.
- Sermons de S. Chrysostome de la providence & contre l'intemperance : *chez Fed. Morel. (d) 8.* Paris. 1593.
- D. Cyrilli ENARRATIO, cur Christus dicatur Sol Justitiæ, nunc primùm Græcè & Latine, interprete Fed. Morello ; ex bibliothecâ Jo. à S. Andrea : *apud Fed. Morel. 8.* Paris. 1593.
- Philonis Judæi liber de Nominum in Sacris Scripturis mutatione, nunc primùm Latinitate donatus à Fed. Morello ; cum ejusd. notationibus & indice : *apud Fed. Morellum. (e) 8.* Lutet. 1593.
- Hierocl. de Providentiâ & Fato : *apud Fed. Morel. (f) 8.* Lutet. 1593.
- Ludovici d'Orleans unius ex confœderatis pro fide Catholicâ Parisiensibus ad A. S. unum ex sociis pro hæreticâ perfidiâ Turonensibus expositulatio : *apud Fed. Morel. 8.* Lutet. 1593.

(a, b, c) Hist. Stephan. pag. 453. usque ad pag. 457.

(d) Bibliothec. Cordeſian. pag. 83.

(e) Paginæ primæ sive tituli dispositio in omnibus exemplaribus non est eadem ; non solum in verbis ipsis, quibus exprimitur titulus ; sed etiam in symbolo Typographico : in aliis enim symbolum sive insigne præfigitur Typographis regis commune ; in aliis, icon cujusdam. Clementi

VIII. Pont. Max. hæc nuncupatur editio. Ex epistolâ dedicatoriâ comperio, *Philonici hujus opusculi interpretationem, præfati mercatorum & aditum Parisiensium jussu, publicis impensis editam fuisse.*

(f) Bibliothec. Cordeſian. pag. 83. Ille tamen Hieroclis commentarius, qui postea anno 1597. prodit, dicitur tunc *primùm Latine & Græcè editus.*

Con-

Conference entre les députés du duc de Mayenne avec les députés des princes Catholiques du party du roy de Navarre: chez Fed. Morel. 8. à Paris. 1593.

Cujusdam Viri de susceptâ à Duce Errico Joyeuse provinciae Narbonensis administratione ad Ant. Gualterum epistola: apud Fed. Morel. 8. Lutet. 1593.

Acta in comitiis Lutetiae habitis anno 1593. apud Fed. Morel. (a) 8. Lutet. 1593.

Isocratis Orationes & Epistolae, Graecè, cum Latinâ Hier. Wolfii interpretatione ab ipso postremum recognitâ, & Henr. Stephani VII. diatribis; Gorgiae & Aristidis quaedam, ejusdem cum Isocraticis argumenti, Graecè, & Latinè, Guil. Cantero interprete: excudeb. Henr. Stephanus. (b) fol. .... 1593.

ANONYMI (scil. Libanii) de mulieris loquacitate, Graecè & Latinè, nunc primum interprete Fed. Morello: apud eundem Morel. 8. Lutet. 1593.

POEMATIIUM Dramaticum, Musarum & Fortunae querimoniam continens, Graecis senariis; è Graecis Plochiri Michaelis; Latinè eodem versuum genere expressum à Fed. Morello; accesserunt epigrammata quaedam è Graecis conversa ab eod. interprete: apud Fed. Morel. 8. Lutet. 1593.

Fed. Morelli monas, & Ad. Turnebi dyas: apud Fed. Morel. 8. Lutet. 1593.

Concordantiae Novi Testamenti Graeco Latinae: ex Typographeio Henrici Stephani. (c) fol. .... 1594.

S. Chrysostomi de principatu & potestate concio, Latinè, Fed. Morello interprete; cum ejusdem notis: apud eund. Morellum. 8. Lutet. 1594.

Ejusd. de Christianâ benignitate CONCIO, nunc

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 274.

(b) Histor. Stephanor. pag. 457. 458. 459.

(c) Histor. Stephanor. pag. 459. 460. 461.

nunc primùm Græce & Latinè edita : *apud eundem Morel.* 8.

Lutet. 1594.

Ejusdem in Genesin SERMONES TRES , nunc primùm in lucem editi Græcè & Latinè , ex bibliothecâ Medicææ reginæ matris : *apud eund. Morel.* 8.

Lutet. 1594.

Polybii fragmentum ex legationibus collatum cum Livii loco de honoribus Attalo & Rhodiis ab Atheniensibus habitis : *apud Fed. Morel.* 4.

Paris. 1594.

Ex Memnone excerptæ historiæ , de tyrannis Heracleæ Ponticæ ; ex Ctesia & Agatharchide ; omnia cum recenti accessione , Græcè ; & seorsim Latinè , partim ex Henr. Stephani , partim ex Laur. Rhodomanni interpretatione ; & Appiani Hannibæic. & Iberic. Græcè , cum Henr. Stephani castigationibus : *excud. Henr. Stephanus.* (a) 8.

..... 1594.

Diog. Laërtii libri X. Græcè , & Latinè ; Pythagoreorum fragmenta , Græcè , & Latinè Gul. Cantero interprete ; Anonymi dissertationes , & epistolæ Lysidis , Theanüs &c. Græcè ; cum H. Casauboni notis ad Diogen. & Henr. Stephani judicio de interpretat. Ambrosii & Brognoli ; Hesychii Illustrii liber , Græcè & Latinè , Had. Junio interprete , cum Henr. Stephani annotationibus ; editio secunda : *excudeb. Henr. Stephanus.* (b) 8.

..... 1594.

Ecclesiæ Gallicanæ in Schismate status : *apud Mamert Patisson* 8.

Paris. 1594.

Les libertés de l'Eglise Gallicane [par P. Pithou] : *chez Mamert Patisson.* 8.

à Paris. 1594.

Lettres d'un Francois pour la pre-séance du roy de France contre le roy d'Espagne : *chez le même.* 8.

à Paris. 1594.

Extraict des registres des Estats, sur la recep-

tion

(a, b) Histor. Stephanor. pag. 459. 460. 461.

tion du Concile de Trente au royaume de France. 8.	à Paris.	1594.
Memoire & avis de Jean du Tillet, protonotaire & secretaire du roy, greffier de la cour de parlement, fait en l'an 1551. sur les libertés de l'Eglise Gallicane. 8.	à Paris.	1594.
Plaidoié d'Ant. Arnauld pour l'Université de Paris contre les Jesuites: par Mamert Patisson. 8.	à Paris.	1594.
Defenses de ceux du college de Clermont. 8.	.....	1594.
De canonicâ absolutione Henrici IV. apud Mamert. Patisson. (a) 8.	Lutet.	1594.
Panegyrique de Guy Joly au roy Henry IV: par Mamert Patisson. 8.	à Paris.	1594.
Extraict de la genealogie du Hughes surnommé Capet roy de France, & des derniers successeurs de la race de Charlemagne en France: chez le même. 8.	à Paris.	1594.
Ponti Tyardæi Bissiani episcopi tractatus de genealogiâ Hugonis Capeti & postremorum successorum prosapiæ Caroli Magni in Franciâ: ex officinâ Mamerti Patissonii. (b) 8.	Paris.	1594.
Vera & simplex relatio colloquii inter deputatos ducis de Mayenne & principum & regis Navarrae: apud Fed. Morellum. (c) 8.	Paris.	1594.
Caroli Borbonii Cardinalis elogium, Papirio Massono authore: apud Fed. Morel. (d) 4.	Paris.	1594.
Henr. Stephani Orationes duæ; prima adversus lib. Uberti Folietæ de magnitudine & perpetuâ in bellis felicitate imperii Turcici, secunda ad expeditionem in Turcas fortiter & constanter persequendam exhortatoria; quæ Cæsari		

Ro-

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 275.

(b) Ludov. Jacob. de Scriptorib. Cahilonens. pag. 56.

(c) Bibliothec. Tellerian. pag. 305.

(d) Bibliothec. des Histor. de Franc. par Andr. du Chesne. pag. 159.

Rodolpho II. & universis Rom. imperii ordinibus, Ratisbonæ conventum habentibus ab eodem oblatae, & illis acceptissimæ fuerunt: *Typis Wechelianis. (a) 8.*

Francford. 1594.

Proverbiales Græcorum versus, Græcè; Jos. Scaliger pridem collegit, composuit, digessit; & seorsim iidem, Latinis ejusd. generis versibus expressi, partim ab Erasmo olim, partim nunc à Fed. Morello: *apud Fed. Morellum. 4.*

Lutet. 1594.

Eorundem, Græcè & Latinè itidem, alia editio: *apud eundem. (b) 8.*

Lutet. 1594.

Jo. Passeratii præfatiuncula in disputationem de Ridiculis; quæ est apud Ciceronem in libro secundo de Oratore: *apud Mamert. Patiffon. Typogr. reg. in offic. Rob. Steph. (c) 8.*

Lutet. 1594.

Adr. Turnebi explicatio loci Ciceroniani, in quo tractantur Joci, lib II. de Oratore; editio secunda: *apud Federicum Morellum Architypographum regium, viâ Jacobæ ad insigne fontis. 8.*

Lutet. 1594.

Tombeau de feu Monsieur de Giury maistre de Camp de la cavallerie legere de France, dédié à sa veufve Madame de Giury par Jean du Peyrat: *par Fed. Morel, imprimeur ordinaire du roy. (d) 8.*

à Paris. 1594.

Les premices, ou le I. livre des Proverbes epigrammatizez, ou dès Epigrammes proverbializez; c'est à dire, signez & scellez par les proverbes Francois; aucuns aussi par les Grecs & Latins, ou autres, pris de quelcun des langages

vul-

(a) His adnectuntur in foliis duobus ex-pantis, Henr. Stephani ad Rodolphum Ordinè:que epistola Francfordii ad Mœnum, anno 1594. Sept. 5. data, & duo exhortatoria ad milites antituristicos carmina. De illis orationibus lege Hist. Stephanor pag. 461. 462.

(b) Editio hæc in 8. ab illâ in 4. nihil penè discrepat, nisi quod character hujus sit major, illius minor. Aliquid tamen inter utramque est præterea discriminis,

quod lector curiosus deprehendens neutram negliget.

(c) Exemplaria quædam habent 1595. Ad hujus præfatiunculæ calcem adduntur aliquot Ad. Turnebi carmina in illam novam sectam surreptentem, qua minuitur Jesus.

(d) Leguntur hic inserta quædam carmina Fed. Morelli, Græcè & Latinè, pag. 25. 29. & Cl. Morelli, Latinè, pag. 39.

vulgaires ; rengez en lieux communs ; le tout
par Henri Estienne. (a) 8.

1594

Liturgia sive Missa S. Apostoli Petri, Græ-
cè, & Latinè, cum canone Latino S. Ecclesiæ
Rom. & annotationibus Wilhelmi Lindani epi-
scopi Gandav. apud F. Morel. architypogr. reg. (b) 8. Lutet.

1595.

S.

(a) À Monsieur Bucher secrétaire d'État
de la Ville de Bernes. — Il y a environ
quinze ans, que les heritiers de Thomas Ro-
dinger, demourans en la ville dictë Pressau,
& en Latin Vratislavia, m'estans du tout in-
cognus, & de nom mesmemens, mais vou-
lant me faire sentir quelque fruit de l'amitié,
que ce seigneur m'avoit portée, m'envoyerent
en don un grand vase d'argent doré par tout,
ou vermeil doré &c. L'Empereur Maximilian II
auquel j'avois envoyé mon thresor de
la Langue Grecque, m'ayant envoyé un beau
present, tint le dict livre environ deux mois
aupres de soy (comme il me fut escri par mon-
sieur Crato, & par un autre) en faisant ses
monstres à tous venans (gens de lettres) com-
me du plus beau present qu'il eust onque recen.
&c. J'ay entendu quelques faux rapports de
moy faicts à vos trespuissans Seigneurs —
je vous recommande cest affaire, de leur offer,
par la cognoissance de la verité, la mauvaise
impression, que le mensonge leur auroit faict
avoir contre moy. Ce ne fut pas sans de
bonne volonté, ains à mon tres grand regret,
que je vins quelques semaines apres le serme
pris par moy pour commencer la * charge,
que j'avois acceptée &c. Le tout vostre,
Henri Estienne Le mesme au Lecteur. Dieu
me fit tant de bien en mon jeune age, que
de pouvoir gagner la bonne grace des ama-
teurs des bonnes lettres Grecques & Latines:
tant par les emendations de l'interpretation
d'Herodote, Thucydide, Xenophon, qu'aussi
par des expositions de plusieurs proverbes Grecs,
qu'Erasme & autres avoyent ja exposez, mais
mal, & aucuns tres mal, selon mon advis.
&c. Je donneray un recueil d'iceux plus am-
ple, & j'enrichiray l'Ouvrage (Dieu aidant)
de six nouvelles inventions &c. A l'endroit
de mon pere — ceux de son pays ont esté
presque ingrats envers luy à comparaisson des
estrangers: pour tesmoignage de quoy je peu
produire l'epistre mise au devant de son thro-

for de la Langue Latine (dont tant le Recueil
que l'impression luy venoient à plus de trente
mille francs) de l'impression de Venise; l'au-
teur de ceste epistre estant Italien &c. Quant
à ceste sienne invention de distinguer par ver-
sets le Nouveau Testament; ceux qui s'en ser-
vent le plus, sont ceux, qui en donnent moins
de louange à l'inventeur; & mesme aucuns
font semblant d'ignorer, que cela ait esté in-
venté par luy. Mais un Allemand, demen-
rant au fin fond d'Allemagne, a faict le mes-
me devoir envers luy pour raison de cest Ou-
vrage (c'est à dire, envers sa memoire) qu'a-
vois faict l'Italien susdict pour raison de l'au-
tre. &c. Ce qui m'occasiona de composer ces
epigrammes, fut que le roy Henri III. lisant
quelques proverbes Francois en mon livre de
la procellence du langage Francois, me dit
qu'il doutoit touchant deux, s'ils estoient an-
ciens: que quelques jours apres je luy monstray
en un vieil livre escri à la main. &c. In
hæc proverbiorum editione observo multas
Græcas sententias Latinis literis excusas,
nescio an præ characterum Græcorum ino-
piâ, nam quædam Græcis exprimentur:
E. G. pag. 16. Theou thelontos kan epi-
ripos pleois [id est, θεῷ θέλοντι καὶ ἐπὶ
ῥίπῃς πλείοις] pag. 105. Το τοι ponounti
kai theos † Xyllamvanei. Id est, uti pag.
121. Τὸ τοι ποιῶντι καὶ θεὸς ξυλλαμβάνει.
Et pag. 189. Chalepon to gyas estin an-
thropois varos. [Id est, χαλεπὸν τὸ γὰρ
ἐστὶν ἀνθρώποις βάρος. Stephanus in
paginis 87. & 95. mentionem facit qui-
rundam proverbiorum à Badio excusorum
& in lucem editorum ante annos circiter
octoginta, id est, anno circiter 1514. nam
hæc editio prodit 1594.

(b) Hanc liturgiā D. Petri Græco-Latinam
editionem Petro de Gondy cardinali, Parisio-
rum antistiti, Jo. à Sancto Andread Canoni-
cus eccles. Parisien. dedicabat an. S. M. D.
XCV. Kal. Octobr.

* Suspicio fêrè hoc fuisse munus Typographicum.

† Hinc colligo, quam lucrarum ὀψιμαὶ & βάρη pronunciationem Stephanus maluerit.

S. Gregorii papæ , quem Dialogum Græci cognominant , Divinum officium sive Missa , Latinè , cum Græcâ Georgii Codini interpretatione : *apud eundem* (a) 8.

Lutet. 1595.

S. Justini Mart. epistola ad Diognetum , & oratio ad Græcos , cum notis : *per Henr. Stephanum* (b) 4.

..... 1595.

D Jo. Chrysostomi de publicano & phariseo , deque humilitate & oratione **CONCIO** , Græcè nunc primùm edita typis regiis ; & seorsim Latinè , ex Joach Perionii interpretatione recognita & cum Græc. collata : *apud Fed. Morel. archityp. reg.* (c) 8.

Lutet. 1595.

Constantini Imp. **RESCRIPTUM** ad Arium & Arianos , nunc primùm in lucem Græcè & Latinè prodit : *apud Fed. Morel. archityp. regium.* (d) 8.

Lutet. 1595.

Joan. Geometræ Paradisus sive hortus epigrammatum Moralium , Græcè : *apud eundem.* 8.

Lutet. 1595.

Synesii Cyrenæi **CATASTASIS** seu Constitutio , in quâ Pentapolis calamitas describitur , quam in maximâ barbarorum irruptione pronuntiavit , quo tempore principis partes Gen-

nadius

(a) Jo. à S. Andréâ Fed. Morellus. S. *En corollarium* & *λεπτογυμνόν* , à te profectum , fidei meæ commissum , ad te revertitur , & cultiori habitu typisque informatum &c. Ad finem subjungitur Hymnus D. Thomæ de Aquino , *Pange lingua* &c. Græcis iisdem versibus redditus à Fed. Morello : *ὑπὸ Φιδ. Μορέλλου Δ. Β. ἱερομειθενίς.* i. e. *Διδασκάλου Βασιλικῆς* , regis professoris.

(b) Dubitandum mihi videtur de hac editione , cujus mentio fit apud Almeloveen. pag. 46. uti & de aliâ pag. 51. *Rei rustica auctorum* , Catonis , Columella & Palladii , in 8 anno 1595. quam Henr. Stephano ibi adscribit.

(c) Joanni Heurtault , canonicis S. Victoris priori , & cardinal. Gondii vicario Fed. Morellus , in *κρυπτο γράμματα*. — Hanc conjunctulam Græcè ex solo manuscripti opt. pa-

rentis mei Federici , & Latinè typis nostris editam , in tuo nomine apparere volui &c. *Lut. X. Kal. Jul. M. D. XCV.* In mea manus fortè incidit D Jo. Chrysostomi sermo de hoc argumento , Bonum Christi discipulum benignum esse , neque citò irasci ; Latinè in 8. cum notis marginalibus paginarum in Græco textu. Quo anno edita sit Latina illa versio , nullum est indicium , necdum textum Græcum videre contigit. Puto ex caractere versionem illam Latinam ab officinâ Fed. Morelli produisse.

(d) Joannes à S. Andréâ in suâ ad Petr. Gondium cardinal. episc. Parisiens. epistolâ notat hoc à Baronio Latinum factum fuisse. Ad calcem additur Constantini ad episcopos & populos epistola , Græcè , ex biblioth. P. Pitboei , & Latinè , ex interpr. Fed. Morelli P. R.

nadius ageret, duxque Innocentius esset; Græcè, cum Latinâ Pe. Morelli (a) Turonensis interpretatione & conjectaneis; ejusd. Synesii de eod. argumento ad Troilum epistola, (quæ est ejus epistolar. 73.) Græcè: *apud eundem*. (b) 8.

Lutet.

1595.

Parabata (vinctus, sive triumphus Christi; tragœdia [Jacob. Aug. Thuani]: *apud Mamert. Patisson. Typogr. reg. in offic. Rob. Stephani*. 8.

Lutet.

1595.

Vaticinia Joelis, Amosi, Abdiæ, Jonæ Habbaccucci, Haggæi, poëtica metaphrasi illustrata [per Jac. Aug. Thuanum]: *apud eundem*, 8.

Lutet.

1595.

Psalmi confessionales inventi in scrinio regis Portugalæ, Antonii hujus nominis primi, propriâ R. manu scripti; in quibus peccator longævus divinam pro peccatis suis misericordiam implorat: *apud Fed. Morellum Typogr. reg.* (c) 12.

Lutet.

1595.

Traité de Guil. du Vair, en trois livres, de la constance & consolation és calamitez publiques; seconde (d) edition revueë & corrigée: *par Mamert Patisson imprim. du roy, chez Robert Estienne*. (e) 12.

à Paris.

1595.

Traité de la dissolution du mariage, par l'impuissance de l'homme ou de la femme; seconde edition revueë & augmentée: *par Mam. Patisson impr. du roy, chez Rob. Estienne* (f) 8.

à Paris.

1595.

Adr.

(a) De hoc Petro Morello [Moreau] lege Verdier. pag. 1015. & Croix du Maine. pag. 405.

(b) Timoleonti Grangiero consiliario in senatu Parisiensi Papius Massenus in regia advocatus, S. — De Synesio Evagrius primo libro historia, cap. XV Synesius Arcadii temporibus vixit. — Quam afflicta urbem egregius ille episcopus incoluerit, ab ipso fonte hauries, & catastas hanc nunc primùm à me, per Morellum nostrum, in lucem mitti publicè usilem gratulabere. &c. Interpres usus est manuscr. cod. Gr. ex bibliothecâ Jo. à S. Andræ: quo etiam adjuti sumus in edid. Gr.

(c) Ad finem libri adduntur Græca & Latina quædam Fed. Morelli in hujus re-

gis laudem carmina. De his psalmis lege Colomes. Bibliotheq. Choisie. pag. 467. edit. 1709.

(d) Editio prima quando prodierit, nescio. Epistola authoris ad ducem de Montpensier secundæ huic præfixa datur 1. Jul. 1594.

(e) Privilegium regium conceditur 16. Jul. 1594 à Mamert Patisson imprimeur du Roy, & à Abel l'Angel or libraire juré de l'université de Paris. De hoc Abele lege Caille. pag. 173. Edidit Bibliothecam Francisci à cruce Cœnomanâ anno 1584. Hujus signum Typographum fuit Abolis sacrificium, cum hoc lenitate, *Sarum pingue dabo, nec macrum sacrificabo.*

(f) Primam editionem dilco ex Verdier.

- Adr. Turnebi in Phædonem Platonis præfatio, nunc primum luce donata: *apud Fed. Morel.* 8. Lutet. 1595.
- Playdoyer pour les laboureurs contre les gens d'armes, traduit du Grec de Tyr. Maxime: *chez le même.* 8. à Paris. 1595.
- Gencalogie de la maison de Montmorency, comprise en la representation des lettres d'office de M. le Connestable, faite au parlement le 29. Nov. 1595. *chez Mam. Patisson impr. du roy.* (a) 8. à Paris. 1595.
- Christophori & Augustini Thuanorum elogia, Papirio Massonio auctore: *apud Fed. Morel.* (b) 4. Lutet. 1595.
- Pæan Henrico III. dicatus per Claud. Bredellum Tannaïum: *apud eundem.* 8. Lutet. 1595.
- Henrici Monantholii Oratio, quale esse deberet collegium professorum regiorum: *apud eundem.* 8. Lutet. 1595.
- Adr. Turnebi Oratio habita post Jac. Tufani professoris regii mortem, cum in ejus locum sussectus est; nunc primum in lucem prodit: *apud eundem.* 8. Lutet. 1595.
- Magorum qui à Zoroastre prodire, oracula; Græcè: *apud eundem.* 4. Lutet. 1595.
- De Lipsii Latinitate Palæstra prima Henr. Stephani Parisiensis; nec Lipsiomimi, nec Lipsiomomi, nec Lipsicolacis, multoque minus Lipsiomalthigis; cum ejusd. præludio; *libertas velo sit Latinitati, Sed licentia nolo detur illi*; hinc multa non vulgaria vulgi literatorum linguis de Latinitate illâ antiquariâ tantum non digladiantibus opponuntur. 8. Francford. 1595.

La

derii Bibliothec. pag. 891. fuisse in 8. ann. 1581. *apud Mamert. Patisson.* authoremque consiliarium quendam parlamenti Parisiensis.

(a) Bibliothec. des Hist. de Franc.

par Andr. du Chesne, pag. 224. Biblioth. Historiq. du P. le Long. num. 16667. & Tellerian. pag. 311.

(b) Bibliothec. des Hist. de Franc. par A. du Chesne, pag. 165.

La billamano ; libro di messere Giusto de
Conti , Romano senatore ; por M. Jacopo de
Corbinelli ; raccolto di antiche rime diversi Tos-
cani : appresso Mamerto Patisson regio Stampatore. 12. in Parigi. 1595.

LIceat hîc institutum hujus Appendicis cursum tantisper interrompe-
re, dum à Parisiensi Typographiâ digrediar ad Lugduno-Batavam:
quam à me quantumvis festinante præteriri indictam & illaudatam
non fas est; cum nemo nesciat ELZEVIRIANI nominis memoriam, El-
zevirianarum editionum nitorem & cultum, quæque bellulis hujus-
modi libellis, uti aliis plerisque rebus parvis, inesse solet, gratiam,
omnibus politionis elegantiae spectatoribus in precio, in deliciis sem-
per fuisse.

Inter ELZEVIRIOS Typographos nullum novi priorem *Ludovico El-
zevirio*, cujus prima mihi notitia in annum 1595. incidit. Prodie-
runt *Ennii fragmenta, collecta, composita, commentariis illustrata ab Paulo
G. F. P. N. Merulâ; Lugduni Batavorum, ex officinâ Joannis Paetsii &
Ludovici Elzevirii; typis Joannis Balduini. M. D. XCV. in 4.* Jam an-
tea suam Joannes Paetsius instruxerat Lugduni-Batavorum officinam,
ex quâ emissi sunt in 8. *M. D. LXXXIII. Jani Douſæ Nordovicis
pro Petronii Satyrico prædicaneorum libri tres.* Ludovicus Elzevirius ty-
pis etiam Godefridi Basson ulus est in edendis *Philostrati Lemnii epistolis
Græcè, cum Jo. Meursii de Philostratis dissertatione, M. DC. XVI. in 4.*
Lucem aspexerunt *Erycii Puteani amœnitatum humanarum diatribæ XII.
in 8. Lovanii, typis Christoph. Flavii, Francofurti, apud Lud. Elzevir.
M. DC. XV,* [Hic nescio, quid, *Francofurti*, velit. An Lud. Elze-
virius Francofurti officinam habuerit; an hic idem cum Ludovico
Elzevirio Lugduno-Batavo fuerit]. Ludovicus Elzevirius (utî ob-
servat clariss. author (a) notar. ad Baillet. Jugem. des Sav.) non ne-
glexit Orthographiæ discrimen inter u & i vocales, v & j consonas;
in majusculis tamen U, V; I, J; non (b) ubique adhibuit discrimen.

Huic Ludovico proximum invenio *Isaacum Elzevirium*; cujus ty-
pis *Constantini Porphyrogenetæ opera, Græcè & Latine, cum notis vul-
gavit Joannes Meursius in 8. M. DC. XVII. & Variorum Divinorum li-
brum unum, Græcè, cum notis, in 4. M. DC. XIX* Isaacus Typogra-
phicum insigne præfixit aquilam cum colligato sagittarum fasciculo,
& lemmate, *Concordiâ res parva crescunt* Postea sibi adoptavit arbo-
rem cum viro adstante, & his verbis, *Non solus*, [quod insigne &
adagium invenio in Elzevirianâ Typographiâ permanisse; nescio an-
mul-

(a) Tom. 1. pag. 395.

(b) *Ennii Fragm. in tituli paginâ. CVM, ANNALIVM, et postea LUG-
DUNI.*

multum ultra annum 1653.] *Lugduno-Batava Academia Typographus* anno M. DC. XX. edidit 4. *primum Gracè Procopii Gaz. in libros Regum & Paralipom. scholia, cum Ludov. Lavateri, & Hartmanni Hambergeri Latinâ interpretatione; & notis Jo. Meursii.* Anno M. DC. XXI. in 12. *publicata est Danielis Heinsii poematum editio nova, sumptibus Elzeviriorum & Joannis Mairii; typis Isaaci Elzevirii jurati Academiae Typographi.* Joannes Mairius magnum nomen adeptus est inter Librarios Lugduno-Batavos; & à viris eruditis merito gratiam inivit. Anno M. DC. XIX. in 12. dedit (a) *Martialem, cum variorum doctorum notis; ex museo Petri Scriverii.* Et anno M. DC. XX. in 8. ejusdem Scriverii *collectanea veterum tragicorum.* Et anno M. DC. XXIV. in 4. [Capelli (b)] *de punctorum Hebraicorum antiquitate diatribam à Tho. Erpenio in lucem editam.* Mairius usurpavit insigne aliquando, (c) *Plantinianum;* aliquando, *coloni humum ligone fodientis, cum sacro nomine יהוה & voce hâc (d) Labore;* alibi, *Herculis Theseique mutuò se amplectentium, cum hâc adagio, Concordia invicta.* Anno M. DC. XXV. in 4. *Psalterium Syriacum cum Latinâ versione emissum est Lugduni Batavorum ex Typographiâ Erpenianâ Linguarum Orientalium;* cujus exemplaria *prostant apud Joannem Maire & Elzevrios.* Typographiâ Erpenianâ insigne erat *Palma arbor, cum hâc gnomâ Assurgo pressa.* Typos tamen Orientalium Linguarum neque Joannis Mairii nec Elzeviriorum prælo defuisse libri (e) complures latè testantur.

Tran-

(a) Hanc editionem Fabric. in Biblioth. Lat. lib. 2. cap. 20. notat esse *insignem, neque ubivis obviam;* Ger. Voss. alicubi (si bene memini) vocat *castigatissimam.* Licet, quæ in hâc contenta sunt, pagina 16. initio enumeret, id tamen moneo lectorem, quod ad calcem insuper adjiciantur Lipsii, Rutgerii, & Pontani notæ seorsum cum novo titulo excusæ.

(b) Hanc diatribam à Capello, suo nomine præterito, scriptam fuisse docet Ger. Jo. Vossius Lib. 1. Art. Gramm. cap. 31.

(c) Ut in edition. Martial. & tum forsitan Raphelengianis typis utebatur. Vide prius, ubi facta est Fr. Raphelengii mentio.

(d) Ut in collect. Tragic.

(e) Ut in Capell. diatrib.

(f) *Th. Erpenii Grammatica Arabica; Lugd. Bat. Typis & impensis Maire, 1656.* In 4. Huic præmittitur pictura; in qua spectantur icones emblematicæ, coloni fodientis, spei hinc anchorâ innixæ, illinc abundiæ spicas & cornu copiæ tenentis; angelorum duorum, alterius ramum

gerentis, alterius corollam, devolantium; in medio desuper vox *יהוה* irradiata, cum his verbis, *FAC & SPERA.* Ludovicus de Dieu edidit in 4. anno M. DC. XXVII. *Apocalypsin characteris Syro & Ebræo cum versione Latinâ & notis, ex Typographiâ Elzevirianâ.* [ubi retinetur insigne Erpenianum.] & anno M. DC. XXVIII. *Grammaticam Hebr. Chald. Syr. ex officinâ Elzevirianâ.* & anno M. DC. XXXI. *animadversiones in quatuor evangelia, ex officinâ Ben. & Abr. Elzev. Academ. Typograph. & M. DC. XXXIV. in Asia, & M. DC. XLVI. in Epistolas, & M. DC. XLVIII. in omnes Vet. Testam. libros; ex officinâ eadem.* In his frequens usus est characterum Syrorum & Arabicorum. Ex eorundem officinâ publicum aspexerunt ann. M. DC. XXVIII. in 8. *Tho Erpenii rudimenta Lingua Arabica; & M. DC. LIII. in fol. Jacobi Golii Lexicon Arabico-Latinum; cujus exemplaria prostant Roterodami, apud Arnoldum Laeri,*

Transeo jam ab Isaaco ad *Abrahamum Elzevirium* : apud quem anno M. DC. XXI. in 12. edita sunt *Buchanani poemata omnia*. Hos focios forsan fuisse puto in edendis Heinſii poematibus (de quibus paulò antè) necnon quibusdam aliis ; uti fortè in *Græcâ Novi Testamenti editione ex regiis aliisque optimis editionibus cum curâ expressâ ; ex officinâ Elzevirianâ. M. DC. XXIV.* in 16.

Postea Bonaventura & Abrahamus Elzevirii sociatis sumptibus officinæ Elzevirianæ curam susceperunt ; eorûmque typis libri quam plurimi ab anno (a) 1626. ad annum (b) 1653. impressi prodierunt. Inter multos alios, quos hîc enumerare esset supervacaneum, excuderunt in parvâ voluminis (12. vel 18.) formâ Latinos plerosque authores, & omnes penè rerum publicarum scriptores : quos cum nemo ferè librariæ supellectilis amator sibi coëmere in primis non studeat, illorum horûmque (quoad scio) catalogum hîc exhibere non gravabor.

Authorum Latinorum ex officinâ Elzevirianâ, seu (c) Bonaventuræ & Abrahami Elzeviriorum typis editorum Catalogus.

HOratius, à Dan. Heinſio ex emendatissimis editionibus expressus ; cum ejusdem de Satyrâ Horatianâ libris duobus, & notis. 2 vol. [1628.] 1629.

Ovidius, à Dan. Heinſ. recensitus ; cum brevibus not. ex collatione codd. Scaligeri & Palatinis Jani Gruteri. 3 vol. 1629.

Q. Curtius ; cum aliquot Jani Rutgerſii, & Jos. Scaligeri, emendationibus. (d) 1633.

T.

(a) *Homeri Iliad. A. E. I. Græcè, in usum scholarum Hollandiæ & West-Frisiæ, ex officinâ Bonaventuræ & Abrahami Elzevir. Academ. Typograph. M. DC. XXVI.* in 8. [Ibidem libri postea, cum indice Alphabetico & exegetico omnium ferè vocum, recusi sunt ibidem, 1642. in 8.] Anno eodem 1646. ex eorundem officinâ in 8. prodierunt, *Horatii Ode quedam, Satyræ & Epistolæ selectæ, & liber de arte poetica* (nitidissimo charactere Italico) in usum scholarum : & in eandem etiam usum *Ciceronis Orationum selectarum liber.*

(b) *Jac. Golii Lexic. Arabico-Lat. typis Bonaventuræ & Abrahami Elzeviriorum.*

M. DC. LIII in fol. Ultra hunc annum nil mihi occurrit apud hos Elzevrios impressum. Præterea prodit *Catalogus variorum & insignium in quavis facultate, materiâ & linguâ librorum Bonaventuræ & Abrahami Elzevir. Quorum auctio habebitur Lugduni Batavorum in officinâ desumptorum ; ad diem 16. Aprilis mense novo, 1653. Lugd. Batavorum, ex Typographiâ Elzevirianâ. M. DC. LIII.* in 4.

(c) Bonaventura & Abrahamus Elzevirii nonnullas harum editionum viris præclaris dedicaverunt ; (d) Constantino Hugenio equiti ;

- T. Livius; ex recensione Heinſianâ. 3 vol. 1634.
- Corn. Tacitus; ex J. Lipſii editione. (a) 1634.
- Salluſtius; cum ejus & veterum historicorum fragmentis, ac Salluſtianarum locutionum florilegio. (b) 1634.
- C. Jul. Cæſaris quæ extant, ex emendatione Joſ. Scaligeri; cum fragmentis, & Aldi Manutii de Galliæ diſiſione commentario, & geographico Abr. Ortelii nomenclatore. (c) 1635.
- C. Plinii Naturalis Hiſtoria; Joanne de Laet textum recognoſcente, & varias lectiones colligente. 3 vol. 1635.
- Terentius; ex recensione Heinſianâ. 1635.
- Sulpitius Severus, ex optimis editionibus recognitus; cum V. Giſelini Chronologiâ. (d) 1635.
- Virgilius, Dan. Heinſio recenſente nunc emendatior; cum animadverſionum libello è doctorum virorum obſervationibus. 1636.
- Florus, cum chronologicis excerptionibus, variisq; lectionibus; & Lucio Ampelio, nunquam antehac edito, ex bibliothecâ Cl Salmaſii. (e) 1638.
- Vell. Paternulus; cum notis Gerardi Voſſii G. F. 1639.
- L. Ann. Senecæ philoſophi opera, ex ult. J. Lipſii emendatione; & M. Ann. Senecæ Rhetoris, quæ extant, ex Andr. Schotti recenſione. (f) 1640.
- [Philoſophi operum tomus primus, 1640. ſecundus, 1639. Rhetoris Opera, 1639. Joh.

Fred.

(a) Danieli Heinſio equiti; (b) Marco Belg. ordin. reſidenti; (f) Petro Seguiero, Franciæ cancellario, cui, *Exiſtimamus, aiunt, non fore tibi ingratum, ſi nova & commode huius editionis munuſculum tibi nomine noſtro, ab Elzevirio noſtro, qui jam biennium apud vos degit,*

Fred. Gronovii in utrumque notæ, 1649.]

Plinii Epistolæ, & Panegyricus; cum variantibus lectionibus. (g) 1640.

Justinus ex Trog. Pomp. cum notis Isaacii Vossii. 1640.

Ciceronis Opera, cum optimis exemplaribus accuratè collata. 10 vol. (h) 1642.

Conciones & Orationes ex historicis Latinis excerptæ. 1649.

Claudianus, à Nic. Heinsio Dan. F. recensitus; cum ejus notis. (i) 1650.

Authores rei venaticæ antiqui; cum Jani Vlitii commentariis; variis lectionibus, & secundis (quæ ad calcem, sub signaturis Y & Z, adjiciuntur) curis. (k) 1653.

Eadem characterum formæ, eodem voluminis modulo, apud eodem prodierunt, anno 1630. Barclaii Argenis, & ann. 1637. Euphormio; & ann. 1643. Erasmi colloquia, quæ Hieronymo de Backere inscripserunt.

Scriptorum, qui de Rebuspublicis egerunt, Bon. & Abraham. Elzevir. typis editorum Catalogus.

Rеспублика Venetorum, per Casparem Contarenum; cum synopsi Venetæ reipublicæ, & aliis de eadem discursibus politicis. 1626.

Poloniæ, Lithuaniz, Prussiz, Livoniæ &c. per diversos authores. 1627.

Scotiz & Hiberniz; per diversos authores. 1627.

Res-

demississimè offerretur &c; (g) Joanni de Laet; (h) Gulielmo Borelio, equiti, Duinbequii domino. (i) Nicolaus Heinsius lectori enumerat magnam codicum manuscriptorum & impressorum, quibus in emendando Claudiano usus est, copiam. *Duos è manuscriptis subministravit Typographorum domus Basilicæ Marcianus.* (k) Vlitius in prolegomen. pag. 85. 86. 87. & pag. 428. indicat, quæ editiones in his authoribus edendis ipsi subsidio fuerint.

Respublica Helvetiorum; ex variis authoribus.	1627.
Venetorum, per Casp. Contar. &c. Editio secunda auctior.	1628.
Daniæ & Norwegiæ, insularumque adjacentium; Holsatiæ, ducatus Sleswicensis, & finitimarum provinciarum; per diversos.	1629.
Galliæ; per Joannem de Laet, ex variis scriptoribus.	1629.
Hispaniæ; per eundem.	1629.
Romanorum; per varios.	1629.
Anglorum; per Thomam Smithum Anglum.	1630.
Belgii Confoederati; Anonymo au- thore.	1630.
Russiæ seu Moscoviæ, itemque Tar- tariæ; è probatis authoribus.	1630.
Italiæ principatuum; per varios; E- ditio secunda priore longè auctior.	1631.
Venetorum; per Donatum Janno- tium Florentinum; cum Nicolai Crassi notis in Jannotium & Contarenum.	1631.
Indiæ veræ, seu imperii Magni Mo- golis; per Joan. de Laet, ex var. auth.	1631.
Constantinopoleos Topographia; per Petrum Gyllium.	1632.
Græcorum; per Ubbonem Emmium; in partibus duabus.	1632.
Bospori Thracii; per Pet. Gyllium; edente Antonio (cui Petrus erat patruus) Gyllio.	1632.
Africæ; per Joannem Leonem Afri- canum.	1632.
...	Res-

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 819

Respublica Sueciæ; per Andr. Bureum Suecum; edente Henrico Sotero. 1633.

Vallesiæ & Alpium; per Josiam Simlerum. 1633.

Rhetiæ; per Fortunatum Sprecherum à Berneck. 1633.

Persiæ; per Joan. de Laet, ex variis authoribus. 1633.

Imperii Romano-Germanici; ex diversis tractatibus: Hanc editionem Carolo Ludovico Electori Duci Baviariæ dicaverunt B. & A. Elzevirii. 1634.

Sabaudia; per Lambertum VanderBurchium. 1634.

Turcici imperii, & regni Algeriani atque Tuncetani, ex commentationibus variorum: in hac secundâ editione se multos locos correxisse scribunt Typographi in suâ ad lectorem præfatione. 1634.

Hungariæ; anonymo authore. 1634.

Bohemiae; per M. Paulum Stranskium. 1634.

Regni Chinensis; ex variis authoribus, Petro potissimum Trigautio; cum B. & A. Elzeviriorum nuncupatoriâ ad Adrianum Pauw epistolâ, & præfatione ad lectorem, in quâ se aiunt *regnorum & rerumpublicarum descriptionibus*, quas magnâ curâ ad lectoris utilitatem simul & voluptatem antehac adornari curaverant, jam dudum optavisse etiam Asiaticorum & cæterorum aliqujus fame regnorum descriptiones addere; verùm, cum eas nondum satis accuratè elucubratas nacti essent, satius duxisse aliquandiu morari &c. interea non penitus cessandum ratos, Sinensis regni descriptionem hic exhibere. &c. 1639.

Portugalliæ; ex variis authoribus. 1641.
Hic.

His regnorum rerumque publicarum editionibus Bonaventura & Abrahamus Elzevirii Academiae Leydenfis Typographi à præpotentibus DD. ordinum foederatarum Belgii provinciarum, anno M. DC. XXVI. XV. Maji, obtinuerunt generale privilegium; quod suarum editionum plerisque affixerunt. His tractatibus adnumerari possunt alii etiam huc pertinentes ab eisdem eadem quoque voluminis formâ editi: quales sunt;

Philippi Cluverii in Geographiam Introductio. . . . . 1629.

Joan. Sleidani de quatuor summis imperiis libri tres; postremâ editione hac accuratè recogniti. . . . . 1631.

Itinerarium Benjaminis, Latinè redditum operâ Const. l'Empereur. . . . . 1633.

Hug. Grotii Mare liberum; & P. Merul. de maribus; & Boxhorn. pro navigation. Hollandorum &c. . . . . 1633.

Gotfr. Hegenitii itinerarium Frisio-Hollandicum; & Abr. Ortelii itinerarium Gallo-Brabanticum. . . . . 1630.

Abrah. Golnitzii Dantis. itinerarium Belgico-Gallicum. . . . . 1631.

Status particularis Regiminis Ferdinandi secundi. . . . . 1637.

In hujus ultimi libelli titulo nulla fit, uti in aliis, mentio officinae Elzevirianæ: ex quâ tamen non dubium est quin prodierit; nam Typographi in suâ ad lectorem allocutione dicunt se accuratissimis omnium rerum publicarum, quantum fieri posset, descriptionibus animum ante complures annos addixisse: nullique rei unquam, quod à viris undequaque doctissimis, rerumque omnifariam peritissimis, haberent, quod lucem mereretur, pepercisse.

Post hos Bonaventuram & Abrahamum Elzevrios venit memorandus Ludovicus (alius & diversus ab illo, qui anno 1595. cepit innotescere; de quo suprâ) Elzevirius; apud quem prodit, Amstelodami, in 12.

Descriptio regni Japoniæ, cum quibusdam affinis materiæ, ex variis authoribus collecta, & in ordinem redacta, per Bernhardum Varenium Med. D. . . . . 1649.

Is

Is Ludovicus deinde vel (a) solus, vel cum (b) Daniele Typographiam exercuit. Hi sibi insigne Typographicum adoptaverunt arborem, cum Minervâ & ipsius noctuâ adstantibus, addito hoc proverbio, *Ne extra oleas.* Horum nomine prodiit, Amstelædami, in 12.

Philippi Cæsii à Zesen Leo Belgicus. 1660.

Præter supra dictos de rebus publicis tractatus, alii sunt recensendi, ab aliis Typographis, eadem autem formâ, editi;
Ex officinâ Joannis Maire; Lugduni Batavorum;

Respublica Moscoviæ & urbes; ex diversis authoribus. 1630.

Respublica Hollandiæ & urbes; ex Hug. Grotio, P. Merulâ, & aliis. 1630.

Joh. Angelii Verdenhagen JC C. de rebus publicis Hanseaticis tractatus; in quatuor partibus. 1631.

Gul. Postelli de Republicâ Atheniensium liber. 1635.

Bonaventura Cornelius Bertramus de republicâ Ebraeorum recensitus, commentariisque illustratus, operâ Constant. L'Empercur ab Op-
pijck. 1651.

Com-

(a) *Plauti comædia. Amstelodami, typis Ludovici Elzevirii, 1652. sumptibus sociatis. in 12. Homeri opera, Gr. Latin. cum scholiis Didymi, accurate Corn. Screevelio. Amstelodami, ex officinâ Ludovici Elzevirii. 1656. in 4.*

(b) *Ger. Jo. Voss. Etymologic. Ling. Latin. Amstelodami. apud Ludovicum & Danielem Elzevirios. 1662. in fol. Daniel Elzevirius solus multos excudit libros, plerosque ex Nic. Heinsii recensione uti Aurel. Prudentii opera ex vetustissimis exemplaribus à Nic. Heinsio recensita, cum ejus animadversionibus; Amstelodami, apud Danielem Elzevirium, 1667. in 12. Daniel (Vide Baillet Jug. des Sav. Tom. 1. pag. 395.) obiit anno circiter 1680. vel 1681 ultimus Elzeviriorum, qui Ty-*

pographiæ operam dederunt. Prodiit Catalogus librorum, qui in bibliopolio Daniëlis Elzevirii venales erant. Amstelodami, ex officinâ Elzevirianâ. M. DC LXXIV. in 12. Distribuitur in classes, ex linguis antiquis; Theologicorum, Juridicorum, Medicorum, Miscellaneorum; postea ex linguis recentioribus; Gallorum in Theologâ, Jure, Medicinâ, & Humanitate; denique Itatorum, Hispanorum, Anglorum, Batavorum. Singulæ classes Alphabetico authorum ordine procedunt. Prodiit anno 1654. in 12. Lud. Molinæi morum exemplar seu characteres; Lugd. Batavorum, apud J. & D. Elzevirios Acad. Typograp. Ubi alium deprehendo Elzevirium (J. scilicet Joannem) qui Daniëlis fuit socius & affinis; nisi me fallit conjectura,

M m m m m

Tom. III. Pars II.

Compendium historię Batavicę, à Jul. Cæsare usque ad hæc tempora; authore Antonio Thyfio J. C. & professore in Academiâ Leideni.

1652.

Apud Joannem (a) Janssonium; Amstelodami;

Respublica Namurcensis, Hannoniæ, & Lutsenburgensis; authoribus I. B. Gramaye Andoverpiensi, Lud. Guicciardino, & Joan Bertelio.

1634.

Apud Joannem Janssonium à Waesberge, & Elizeum (b) Weyerstraet; Amstelodami; Petri Cunæi de republicâ Hebræorum libri III. Editio novissima.

1666.

Apud Isaacum (c) Commelinum; Leidæ;

De Leodiensi republicâ authores præcipui; à Boxhornio editi.

1633.

Apud Guilielmum & Joannem (d) Blaeu; Amsterdami;

Arabum vicinarumque gentium Orientalium urbes & mores; à Gabr. Sionitâ ac Joanne Heronitâ, Maronitis è Libano.

1635.

Pe-

(a) Idem est (ut puto) qui mox vocatur Joannes Blaeu.

(b) Is Elzeus obiit ante ann. 1669. Nam prodiit Apollodori Bibliotheca Græc. Lat. Amstelodami, apud Joannem Janssonium à Waesberge & Viduam Elizei Weyerstraet. M. DC. LXL. in 8.

(c) Fuit forsan Hieronymi Commelini filius.

(d) Ger. Jo. Voss. de Philolog. pag. 64. & de Scient. Mathemat. pag. 199. 200. 201. & 263. Anno M. DC. XXVIII. nomen suum latè diffundebat Guilielmus Janssonius Casius sive Blaeu, civis Amstelodamensis, magni Tychoonis Brabæi discipulus, præclarè de rep. ac literis meritis; partim in re Geographicâ, partim in Astrologicâ. Nam ingenio & judicio maximus, spheris globisque celestibus construendis priorum om-

nium industriam longè vicit. Obiit anno M. DC. XXXVIII. XII. Kalend. Nov. annos natus LXVII. Reliquis dignum se filium Joannem Blaeu, jurisconsultum quidem, paternis interim insistentem reliquit; nec Typographicâ modò arte, sed expoliendâ etiam geographicâ tum veteri, tum novâ, præclarè admodum de studiis merentem. Guilielmus pater a filio Joanne magnopere fuit adiutus, Geographicum edendo Atlantem duobus ingentibus voluminibus, Linguâ Latinâ, Germanicâ, Belgicâ, & Gallicâ. Patre defuncto, idem Joannes, cum juniore fratre Cornelio, viro magnis virtutibus, tertium hujusce Atlantis volumen emisit. Cornelio præmaturè mortuo, quartum etiam publici juris Joannes fecit. Ac nunc [1660. quo anno hæc scribebat Vossius] in quinto sextoque defudat. Hactenus Vossius. Non

Petri Heindreich Massilia: apud Josiam Stad-	Argentor.	1658.
ium.		
Th. Campanellæ de monarchiâ Hispanicâ dis-	Amstel.	1640:
curfus.		
Erycii Puteani historiæ barbaricæ libri sex:	Antverp.	1634.
typis Joannis Cnobbari. (a)		
		Pe-

Non possum filere editionem Novi Te-
stamenti Græcam in 24. apud Guil. Blæu,
M. DC. XXXIII. [minutissimo, sed elegan-
tissimo charactere, non tamen absque men-
dis; ut observat Jac. le Long, in Biblioth.
Sacr. tom. 1. pag. 491.] Joannes filius
se vocabat aliquando Joannem Janssonium,
ut in editione Palingenii in 12. 1628. &
Theoph. Golii grammatic. Gr. M. DC. LXV.
in 8. aliquando Joannem Blæu. uti Fr.
Jun. de pictur. Vit. M. DC. XXXVII.
in 4. Ger. Jo. Voss. de quas. artib. popular.
M. DC. LX. in 4. & ejusd. Voss. de poet.
Gr. & Latin. M. DC. LXII. in 4. Gui-
lielmi & Joannis Blæuviorum insigne Ty-
pographicum fuit Globus sive Sphæra, a-
liquando sola; aliquando cum Archimede
aut viro hinc speculante, colono illinc
fodiente, angelo desuper duas tubas in-
stante; addito hōc lemmate, Vivitur in-
genio; uti Drus. comment. in Ruch, M. DC.
XXXII. in 4. aliquando cum figuris Tem-
poris hinc calciferi, illinc Herculis clavi-
geri adstantium, adjectâ hâc gnomâ, In-
desessus agendo; uti in Jun. de pictur. Vit.
1637. Aliquando (si modò duos ejus-
dem nominis non confundam) se Joannes
scripsit Joannem Janssonium à Waesberge,
& cum Elizeo Weyerstraet societatem iniiit;
ut in Joan. Vorst. de Hebraism. Nov. Testam.
M. DC. LXV. in 4. aut cum Viduâ illius
Elizei; uti Apollodor. Biblioth. Gr. Lat.
M. DC. LXIX. in 8. & eodem anno in
12. Reimer. Nembus. poemat. juvenil. Ac
affixit insigne sphæræ editionib. Apollod.
& Nembus. Sed in Vorst. aliud insigne
(quod fortè erat Elizei Weyerstraet) ap-
posuit; nempe arborem florentem & stru-
ctibus onustam, cum hōc adagio, Et flo-
re & fructu. De Joanne Jansonio lege
epistolam Antonii Borremansii ad Theo-

dorum Janssonium ab Almeloveen, cujus
avus erat Joannes ille Janssonius (Vide
pag. 128. 129. Dissertat. Almeloveen. de
Vit. Steph.) In illâ epistolâ Borremansius
Janssonios & Waesbergios distinguit; un-
de dubito adhuc an Joannes Janssonius,
& Joannes Janssonius à Waesberge fue-
rint iidem, aut duo potius cognomines &
aliquo fortè modo effines. Vidi Librum
Jezirah interprete Joan. Stephano Ristam-
gelio; in 4. Amstelodami, apud Joannem
& Jodocum Janssonios. M. DC. XLII.
cum insigni globi, & lemmate Vivitur
ingenio. Nescio an Joannes & Jodocus
fratres fuerint. Adrianus Baillet (Jug des
Sav. tom. 1. pag. 393. 394.) hujus Jodo-
ci mentionem facit. Ad quem locum
Author notarum hanc adjicit censuram:
Ce Josse Jansson n'est autre que Jean Blæu,
qui dans l'édition, qu'il a donnée des œu-
vres de Janus Nicus Erythraeus, & de
quelques uns de celles de Leo Allatius, a
mis Cologne à la place d'Amsterdam, &
c'est caché sous le nom de Jodocus Kalcovius.
Viro tamen sagacissimo assentire
nequaquam possum, cum Joannes & Jo-
docus tam planè in libro Jezirah modò
citato distinguantur. Vidi porrò duas edi-
tiones anno M. DC. XLVI. Coloniae in
12. emissas; alteram S. Augustin. Confes-
sion. apud Jodocum Kalcovium & socios al-
teram, Jacob. Balde & Soc. Jos. Sylvær.
apud Jodocum Kalcovium. In facultate
huic præfixâ, Jodocus Kalcovius dicitur
Civis ac Bibliopola Coloniensis.

(a) Is oblit ante annum M. DC. LI.
quo prodit Anacron Græcè, eodem Latī-
norum versuum genere ab Hadriano Foppens
expressus; Antverpiæ, apud viduam J. Cnob-
bari. in 12.

Petri Baptistæ Burgi Genuensis de bello Suecico commentarii; editio ultima castigatior: *apud Henricum Edelmannum.*

Leod. 1639.

Anonymi Lusitania vindicata; Editio prima furtim & incio auctore, hæc gnaro eo & approbante.

Sinè nomine Typographi, Loci, & anni.

Finitâ jam, quàm potui breviter, hâc de Batavis illis Typographis adeò celebribus, ut nemo cos præterire, non-salutatos, aut leviter tantùm nominatos, voluerit, digressionem; in viam redeo: meæque Appendicis inceptæ filum interjectâ eâ dissertatiunculâ abruptum resumo.

Picherellus in Matthæi cap. 26. Coenantibus &c. *apud Patiffon. (a) 8.*

Paris. 1596.

Discours de l'Arbre de Science traduit par Federic Morel sur l'original Grec de St. Jean Bouche d'Or: *chez Fed. Morel. 8.*

à Paris. 1596.

Playdoyer pour les gens d'armes contre les laboureurs, traduit du Grec de Tyrius Maxim. par Fed. Morel, & par luy dédié au Prevost des marchans & Eschevins de Paris: *chez le même. 8.*

à Paris. 1596.

Traité de Loys le Roy sur les troubles & differents pour la religion: *chez le même Morel. 8.*

à Paris. 1596.

Edict du roy sur les articles accordez au duc de Mayenne pour la paix en ce royaume: *par Mamert Patiffon imprimeur ordinaire du roy 8.*

à Paris. 1596.

Statii Papinii Genethliacon Lucani, ex libro 2. Sylvarum: *apud Fed. Morellum architypogr. reg. 4.*

Lutet. 1596.

Ejusd. Lyrici versus è libro 4. Sylvarum: *apud eundem. 4.*

Lutet. 1596.

Pædagogii defensio adversus injecta in præceptorum ordinem convitia; auctore Francisco Guerino Abrincensi Hylariano in academiâ Parisiensi apud Lexovecos præceptore classico: è

Ty.

(a) Bibliothec. Thuan. part. 1. pag. 20.

Typographiâ Stephani Prevostean. 8. Paris. 1596.

Historia Strenarum, orationibus adversariis explicata & carmine; item prosopopœia sive ἑμψυχοὶ λόγοι Martis, Justitiæ, Pacis Minervæ & Franciæ, metricè; per Theodorum Marcium: à *Typograph. St. Prevostean. 8.* Paris. 1596.

Petri Victoris Caietani Palmæ Paradigmata de quatuor linguis Orientalibus præcipuis, Arabicâ, Armenâ, Syrà, Æthiopicâ: à *Typograph. St. Prevostean. 4.* Paris. 1596.

Gregorii Nazianz. Ode jambica de se ipso, Græcè; hætenus in plerisque editionibus inchoata tantum, nunc absoluta & integra: *apud Fed. Morellum architypogr. reg. 8.* Lutet. 1597.

S. Basilii Seleuciæ episcopi, de Pastore bono, concio; nunc primùm Latinitate donata, & notis, conject. atque emendat. Gr. edit. illustrata à Fed. Morello prof. reg. *apud eundem. 8.* Lutet. 1597.

Joan. Geometræ Paradisus; opus Latinis versibus nunc primùm editum, interprete Fed. Morello: *apud eundem. 8.* Lutet. 1597.

Hieroclis philosophi Alexand. de providentiâ & fato, deque liberi arbitrii cum divinâ gubernatione convenientiâ, COMMENTARIUS, in COMPENDIUM redactus, & nunc primùm Græcè & Latinè editus; ex fide Græci codicis vetusti, è bibliothecæ Medicæ penû eruti; interprete Fed. Morello: *apud eundem. (a) 8.* Lutet. 1597.

Replique de Jaq. Davy du Perron evesque d'Evreux à la remonstrance de quelques ministres, sur un certain escript touchant leur vocation, nouvellement adressé à eux par un des leurs.

(a) In aversâ tituli paginâ legitur Fed. Morelli ad Jacobum Davy episcopum Ebroicensensem epistolum; cujus in nonnullis exemplaribus omissi loco reponitur Scurum Franciæ cum his vocibus PIETATE ET JUSTITIA; de quo insigni lege Histor. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 118.

leurs revenant à l'Eglise Catholique : chez Mamer-
t Patiffon impr. du roy. 8. à Paris. 1597.

Severini Pinæi Carnutensis Parisiis in Chirur-
giâ mag. I. opusculum physiologum & Anato-
micum, in duos libellos distinctum : à Typogr.
Stephani Prevosteau. 8. Paris. 1597.

La Theologie naturelle de Dom Raymon Se-
bon, traduite par Jean Martin, de nouveau re-
veuë & conferée au Latin, & corrigée en plu-
sieurs lieux : par Fed. Morel imprimeur ordinaire
du roy. 8. à Paris. 1597.

Zoroastris, seu Magorum qui à Zoroastre
prodierunt, oracula, Latinis versibus heroicis
expressa, & notis atque conjectaneis aliquot il-
lustrata per Fed. Morellum prof. & interpr. re-
gium : apud eundem. 4. Lutet. 1597.

Oeuvres Morales de Plutarque : chez le même.
fol. à Paris. 1597.

Histoire de Paul Æmyle, mise en Francois
par Jean Regnart Angevin, en son vivant Sei-
gneur de la Miètière : chez le même. fol. à Paris. 1597.

Libanii [Anonymi] declamatio in uxoris lo-
quacitatem, Græcè, & Latinè, Fed. Morello
interprete : apud eundem. 8. Lutet. 1597.

Gregorii Cyprii patriarchæ Constantinopol.
Maris sive universæ aquarum naturæ laudatio,
Græcè, & seorsim Latinè, Fed. Morello inter-
prete : apud eundem. (a) 8. Lutet. 1597.

Senecæ Σηπκολοκύντωσης : apud eundem 8. Lutet. 1597.

Petri Pithoëi J. C. elogium, Papirio Masso-
no auctore : apud Mamer. Patiffon. Typogr. reg.
ex officin. Rob. Steph. (b) 4. Lutet. 1597,
Joan.

(a) Hunc libellum habemus Græcè primùm editum in 8: Lugduni Batavorum, a-
pud Fr. Raphelengium, M. D. XCI. cum Aristotel. de mund. Gr. Lat. & Pauli Silan-
tarii jambicis; Bonavent. Vulcanio edente, & scholiis illustrante. Lege Histor. Ste-
phanor. pag. 452.

(b) Pet. Pithoëus vixit annos LVII. obiit natali suo Kal. Novemb. M. D. XCVI.

Joan, Passeratii eloquentiæ professoris & interpretis regii, de cæcitate Oratio : <i>apud eundem</i> . 8.	Lutet.	1597.
Ejusd. Kalendæ Januariæ: <i>apud eundem</i> . 4.	Lutet.	1597.
Le premier livre des poëmes de Jean Passerat : <i>chez le même</i> . 4.	à Paris.	1597.
Abelii Sammarthani Scævolæ fil. poëmata : <i>apud eundem</i> . 8.	Lutet.	1597.
Les Mimes, enseignemens & proverbes de Jan Antoine de Baif, en quatre livres, reveus & augmentez en ceste derniere edition : <i>chez le même</i> . 12.	à Paris.	1597.
Georgii Crittonii professoris regii de sortibus Homericis Oratio : à <i>Typographiâ Steph. Prevosteau</i> . 8.	Paris.	1597.
Causæ Crittoniæ conjectiō, in senatu habita Idib. Septemb. ann. M. D. XCVII : à <i>Typographiâ Steph. Prevosteau</i> , in collegio trium episcoporum. (a) 8.	Paris.	1597.
Theod. Bezae Poëmata varia ; viz. Sylvæ, Elegiæ, Epigrammata, Icones (b), Emblemata, Cato censorius Christianus ; [Abrahamus Sacrificans, Appendix ad poemata ; quorum duorum nulla mentio in titulo] omnia ab ipso authore in unum nunc corpus collecta & recognita : [<i>cum insigni tantum Stephanico</i>]. 4.	.....	1597.

J.

(a) Georgius Crittonius se defendit adversus Fr. Parentium, qui *querabatur se professionis regia cathedrâ per illius circumsiones fraudatum fuisse*.

(b) In quibusdam exemplaribus pag. 223. hunc vidi titulum, *Th. Beza Emblemata*. Apud Jacobum Stoor. 1598. Et in libri initio, post hæc verba, *Cato Censorius*, subjungebantur hæc, *Abrahamus Sacrificans*, in frustulo chartæ agglutinato; vidi etiam exemplaria, in quibus addebantur hæc, *GENEVÆ*, Apud Gabrielem Carstier; quæ de novo impressa potius vide-

bantur & superinducta, quàm antea cum reliquis excusa. Pag. 368. subnectitur *Admonitio de hoc opere & de hac Appendice*. Hæc tota editio primùm cepta, & maximâ ex parte fuit absoluta à Stephano. Deinde verò quum præter expectationem nacti tandem essemus figuras emblematum, & Johannes Jacomotus Barrensis interea temporis vertisset Abrahamum sacrificantem, auxilium non parum fuit opus, & ad finem postea perductum à Jacobo Stooro. Ad Appendixem verò quod spectat, addita sunt, quæ superius fuerant prætermissa, nec citius ab

ab amicis, apud quos latebant, haberi poterant: atque hinc aliquando in suum qualibet locum, si reuerenda esset eductio, erant transponenda &c. Caterum monentur hic Ty pogra, hi, ne sine voluntate familia Zastrisellorum hoc opus recudant, vel ad minimum Johannem Paludium Philophilum, qui huius rei curam in se suscepit, prius consulant. &c. Hòc eodem anno M. D. XC VII. iisdem characteribus excusam vidi in 4. Jacobi Lecti poeticam paraphrasin ad Jonam vatem Georgio Sigismundo Prakschicky, à Zastrisell, ab autore dedicatam. Typographi aut loci nomen non indicatur, sed initio præfigitur (ut in libro præcedente, scil. Th. Bezæ poemat.) Stephanicum insigne & lemma; putòque Henr. Stephani (paulò ante ejus mortem) aut Jac. Stoëri curâ produsse. Hic annus fuit ultimus Henrico Stephano: cujus mentionem quæ facit, epistolam Jac. Aug. Thuani ad Janum Gruterum missam, hinc integram lubet subungere. Hanc manu-scriptam, in Ciceronis editione, studio Joan. Guiljelmii & Jani Gruteri. Hamburgi, ex bibliopolio Frobeniano. 1618. fol. mecum aliquando communicavit Vir Clariss. Ric. Mead, M. D. & S. R. S.

Jac. August. Thuani Jano Grutero V. C. Sal. D.

Gratissima mihi fuerunt, mi Grutere, litteræ tuæ, quas nudius tertius accepi, fidemque fecerunt me, qui te, ut debeo, non amo vulgariter, vicissim à te redamari, cum me in locum præcipuum Bongars. substituis. At qualis viri! cui certè Francia nostra, sem mores sem raram eruditionem spectes, paucos olim superiores, hodie parem vix habet quempiam: tantum abest, ut me dignum existimem, qui cum eo conferri possim. Dabo tamen operam, ut potius ingenium & industriam, quam animum & diligentiam porro in me d. fideres. De privilegio quod petis, curabo. Sed quod extremis tuis addis, valde me commovis, & ut in publico mœnore non levi me affectu latitiâ, cum audio Ciceronem olim à Jano Guiljelmio amico meo singulari, & quicum arta ante XXVIII. annos mihi Lutetia necessitudo intercessit, summâ curâ ac studio recognitum in manus tuas deveniturum, aut, quod vovoo, jam pervenisse. Memini, cum ille lucubrationes suas mecum communicaret, & nondum sibi plenè in philosophicis satisfactum diceret, Henricum Stephanum, qui tunc in urbe erat, aliquem

ties intervenisse: & cum summopere à Guiljelmio contenderet, ut editionem ab ipso adornatam sibi committeret, cum se excusaret Guiljelmus, Stephanum ei alterius editionis à se inchoata specimen exhibuisse, in quâ pleni margines annotationum, ut hodie ferè sit, erant: Guiljelmium verò, qui adhuc hærebatur, in arcano mihi dixisse, ante omnia velle se, ut, qui opus, in quo tantopere desudaverat, edendum susciperet, puros margines, sicuti in Rob. & Car. Stephanorum editionibus nunquam satis laudatis factum erat, relinqueret, neque de suo quicquam in iis admisceret; siquid haberet, id ad calcem seorsim rejiceretur. Cum igitur ex specimine jam exhibitio H. Stephanum neutrum facturum appareret, non videre se, cur tanta opus expectationis, quod dignâ Cicerone & paricum superioribus illis editionibus formâ & elegantia in publicum prodire cupiebat, ei committeret: itaque re infectâ Stephanum à se dimisisse, & statim Axaricum Biturgicum concessisse, ubi vix post salutatum magnum Cujacium pauculos commoratus dies in febrem violentam incidit, qua finem ejus vita & laboribus imposuit. Qui cum eo erant, Germani Ciceronem ei commissum in patriam secum asportarunt, & spem de tanto opere conceptam tam diu frustrati sunt. Quod id tibi commendandum duxi, ut te de Guiljelmii voluntate & consilio certiorum facerem, & interim admonerem, si rem ipsius Manibus, imò toti reipublica literaria, gratam cupis facere, ut avaros librarios, qui lucro potius quàm honestati publica student, caveas, neque patiaris purissimum scriptorem à purissimo juvene tantâ curâ expositum ab impuris huiusmodi hominibus misere contaminari, & velut in sordes confici. Habes Heidelbergâ Vægelinum, cujus si diligentia res committatur, spes est, ut publico omnium desiderio plenissimè satisfaciat. Sed heus tu, mi Grutere, ridebis fortasse monitorem intempestivum, qui, antequam coram sciat, an rem pendis te habeas; aut speres te habiturum, eius utenda leges tibi præscribat. Fac id ut per te quamprimum sciam. Diploma primo quoque tempore accipies; eoque opera Ciceronis à Jano Guiljelmio digesta, suppleta, emendata continerentur. Hæc cum raptim post acceptas statim tuas scripisssem, litteræ meæ inter chartaceam suppellectilem, qua nimium quàm malim per negotia in dies exerceat, doerrant. Itaque cum etiam non esset rescribere, & metuerem, ne diuturniore morâ desiderium tuum remorarer,

J. Mercerus in Genesin & quinque priores prophetas minores: (a) fol. .... 1598.

Gregorii Nazianz. carmen de seipso, Latinis jambicis versibus, ex Jac. Billii Prunæi interpretatione à F. Morello recognita: *apud Fed. Morellum architypogr. reg. 8.* Lutet. 1598.

Clementis Alexandr. in Christum hymni duo, Græcis & Latinis itidem metris, Fed. Morello interprete: *apud eundem. 8.* Lutet. 1598.

B. Hieronymi unius è Græcis patribus commentarius de BAPTISMO, nunc primum Græcè & Latinè editus, interprete Fed. Morello: *apud eundem. 8.* Lutet. 1598.

Ezechielis tragici Judæi Tragoedia sacra [scil. *Ἐξαγωγή*], Gr. Lat. per Fed. Morellum. (b) 8. Paris. 1598.

Cent Pseaumes (c) mis en vers Francois, avec quelques cantiques de la Bible; Poësies Chrestiennes; Prières & meditations Chrestiennes; [*chacun de ces trois livres imprimés séparément*] par Philippes des Portes, abbé de Thiron: *par Mamert Patisson imprimeur du roy. 8.* à Paris. 1598.

Phi-

rarer, & mihi neglecti officii crimen consciscerem, diploma obsignandum curavi, & D. Gostofredo, ut ad te sedulo mitteretur, tradidi, quod puto te jam accepisse. Has autem ante diploma datum & obsignatum scriptas & diu post repertas ad te nunc mitto, ut cura mihi rem à te commendatam fuisse intelligeres; simulque te orarem, ut de tua Cicero-niana editionis ratione ac consilio ad me quamprimum diligenter perscribas. V. V. ampliss. D. Lingelsheimio, & D. Frohero plurimam à me salutem. Vale, mi Grutere, & diligenter ad me scribe Lutet. Paris. V. Eid. Jan. ut hic tempora numerantur. A. S. M. DC XIII.

(a) Hunc librum à Roberto Stephano excusum fuisse scribunt Almeloveenius pag. 79. & Joh. de la Caille pag. 187. Quod tamen ut credam, non facile inducar. In Catalogis Bibliothec. Thuan.

part. 1. pag. 156. & pag. 158. & Barbe-rin, pag. 60. & Budleian. pag. 451. re-perio hanc editionem anno 1598 emis-sam, sine nomine Typographi; sed Ge-nevæ, ubi Robertus ille Stephanus, cui eam tribuunt Almeloveenius & Callius, exercuisse Typographicen neutiquam mihi videtur.

(b) Bibliothec. Thuan. part. 2. pag. 297.

(c) Non tamen plures quam 98. Psal-mos ab eo tractatos reperio; quos non traduxit, sunt hi 52. sequentes. 9. 10. 21. 23. 24. 25. 28. 29. 30. 33. 35. 36. 37. 43. 47. 48. 72. 78. 79. 81. 83. 92. 93. 96. 98. 99. 100. 101. 103. 104. 105. 106. 107. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 118. 119. 132. 133. 135. 136. 140. 144. 145. 147. 148. 149. 150.

- Philonis liber de nominibus mutatis in sacrâ Scripturâ , Latinè , interprete Fed. Morello : *apud eund. Morellum. (a) 8.* Paris. 1598.
- Traité de Pierre de la Place en son vivant premier président en la cour des Aydes à Paris, sur la vocation, à laquelle chacun est appelé, reçu, augmenté & distingué en trois livres : *par Fed. Morel imprimeur ordinaire du roy. 8.* à Paris. 1598.
- Pauli Silentarii in thermas Pythias & aquarum miracula , Græcè & Latinè , interprete Fed. Morello : *apud eundem. 8.* Lutet. 1598.
- Discours politiques de Loys le Roy ; viz. de l'histoire de ce temps ; sur le royaume des Perses, extraict de Platon ; exhortation aux François pour vivre en concorde ; des changemens & ruines des estats publics : *chez le même. 8.* à Paris. 1598.
- Resolution du differend de la religion : *chez le même. (b) 8.* à Paris. 1598.
- Ciceronis liber de optimo genere oratorum : à *Typographiâ Steph. Prevosteau, in viâ aurigarum, à regione trium Crescentium. 4.* Paris. 1598.
- Oppiani de Venatione libri quatuor ; Latinis versibus redditi , Joan. Bodino interprete , cum ejusdem commentario : *apud Fed. Morellum archi-typogr. reg. 4.* Lutet. 1598.
- Poëmatium Dramaticum Plochiri Michaëlis &c. [eadem omnino editio , quæ antea anno 1593.] *apud eundem. 8.* Lutet. 1598.
- Statii Sylvarum libri , primus ad fidem vet. cod. emendatus, tertius [seorsim] ad libros veteres emendatus, quintus [seorsim etiam] : *apud eundem. 4.* Lutet. 1598.
- Tibulli Elegia de bello & pace, à Fed. Morello Græc. Carm. reddita ; & pacis commoda ,

cx

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 31.

(b) Bibliothec. Cordesian. pag. 107.

ex Euripid. & Philemon. ab eodem Morello
Lat. versib. expressa : *apud eundem* 8.

Lutet.

1598.

Francisci Parentii regii professoris oratio, ha-
bita in auditorio regio Cameracensi Id. Nov.
1597. postquam causam ex S. C. obtinuit; cum
ejus ad Crittonianam conjecturam responsione;
ac tandem Senatûs decreto seu placito Lingua
vernacula: è *Typographiâ Steph. Prevosteau.* 8.

Paris.

1598.

D Basilii Magni homilia in Sanctum Marty-
rem Mamantem, Græcè : è *Typographiâ Steph.
Prevosteau.* 4.

Paris.

1599.

Jo. Geometr. Hymni in B. Deiparam, Gr.
Lat. interpr. Fed. Morello : *apud eundem Morel-
lum.* (a) 8.

Paris.

1599.

GELASII Cyziceni commentarius Actorum
Nicaeni concilii, cum corollario THEODORI
presbyteri Raithi de Incarnatione Domini; nunc
primum Græcè prodeunt ex opt. bibliothecis,
cum Roberti Balforei Scoti Latinâ interpreta-
tione & notis : *Fed. Morellus professor & archity-
pographus regius operosam hujus libri editionem Deo
dante ad umbilicum duxit, sub Henrico IV. Gall. re-
ge, IX. Kal. Jan. (b) 8.*

Lutet.

1599.

Dis-

(a) Bibliothec. Marcian. pag. 183.

(b) Rob. Balforeus Egidio Noalio episcopo
Aquisi &c. S. D. In parato & ad ma-
num unicum illud exemplar tuum fuit,
quod in Chio Egæi maris insulâ à Græcis
monachis, in quorum monasterio jamdiu
magis curâ asservabatur, Franciscus fra-
ter tuus, volente & favente patriarchâ
Constantinopolitano, ingenti pretio redemit,
& Byzantium ad se perferri jussit. —
Fuit exemplar illud à Græco quodam fidè
satè, sed nimis festinâ manu, idque notis
insolentibus, quas vix Græci ipsi agnosce-
rent, a. scriptum. Deinde quod multo nos
excepit molestius, falsâ sæpe accentuum no-
tatione, obscuro literarum tractu, mutilâ
versuum & periodorum interpunctione, sic
in eo difficilia & perturbata fuerunt omnia,

ut quid suggerem, quid sequerem, anxie sem-
per esset acque difficilis explicatio. &c. Fed.
Morellus Rob. Balforeo S. D. — Accursum vindicem injuria, quam his libris
intulerant notarum præpotes ministri, ut
ταχυγρηφὺς vocat Ausonius, codicem in-
quam doctâ & laboriosâ manu exaratum,
quem è locuplete bibliothecâ à doctiss. Se-
nator Petrus Stella nobis deprompsit, libe-
raliter communicavit. & sæpè unâ mecum,
quâ humanitate est, cum exemplo tuo scho-
disque nostris contulit. &c. IX. Kal. Jan.
1598. In notis Balforeus sæpe laudat o-
peram à Fed. Morello sibi in locis mul-
tis restituendis præstitam. Idem pag. 282.
mentionem facit Epistolæ sive responsio-
nis episcoporum &c. (quam lege pag. 106.)
Fed. Morelli professoris, interpretis & ar-
chity-

Nann a

Discours de la réunion des eglises d'Alexandrie & de Russie à l'Eglise Romaine, trad. du Latin du card. Cæf. Baronius par Marc Lelcarbot : *chez Morel. (a) 8.*

à Paris.

1599.

Discours sur le faict de Marthe Broslier de Romorantin pretendue Demoniacque : *chez Patissin. (b) 8.*

à Paris.

1599.

Jacobi Augusti Thuani Poëmata (c) sacra : *apud Mamertum Patissonium Typograp. regium. 12.*

Lutet.

1599.

Edict du Roy & declaration sur les precedents edicts de pacification : *par les imprimeurs (d) & libraires ordinaires du roy. 8.*

à Paris.

1599.

Astrampsychi versus somniorum interpretes, Græcè, castigati & Latinis senariis expressi à Fed. Morello : *apud eund. Morel. 8.*

Lutet.

1599.

Hippostologie, ou discours des os du cheval, par Jean Heroard conseiller, medecin ordinaire & secretaire du roy : *par Mamert Patissin. 4.*

à Paris.

1599.

BARLAAMIMONACHI LOGISTICA, nunc primùm Græcè & Latinè edita, ex interpretatione & cum Icholiis Joannis Chamberi collegii Etonensis apud Anglos socii : *à Typograph. Steph. Prevosteau. (e) 4.*

Paris.

1599.

Les

ch'typographi regii typis non ita pridem evulgatæ, cum Latinâ interpretatione P. Morini, quæ apud Cæf. Baronium est Tom. 1. annalium, anno Christi 319. Idem Balforeus pag. 265. notat quædam in Eusebio Roberti Stephani desiderata, non sine laudis fidei suspitione.

(a) Bibliothec. Buitellian. part. 2. pag. 554.

(b) Ibid part. 1. pag. 75.

(c) Scil. *Jebus; Ecclesiastes; Threni; Vaginia Joel. Amos. Abd. Jon. Habac. Hag. Parabasa vinculus; & sacrorum carminum libellus.*

(d) Par Lettres Patentes du roy donnees le 4. Avril. 1599. il est permis par privilege special à Federic Morel, James Metayer, Pierre Lullier & Mamert Patissin

ses imprimeurs, d'imprimer ou faire imprimer &c Jametius Metayer Joannis & Petri Typographorum etiam regiorum frater sunt. Illorum insigne erat lilium coronatum, cum his verbis, *Arte omni præstantior.* Caille. pag. 159. 175. 193.

(e) In initiali pagina leu titulo tam Latinæ versionis quàm Græci textus (nam separatim excuduntur), *Parisiis, apud Guillelmum Auray, viâ D. Joannis Bellocensis, sub insigni Bellerophonis coronati. M. VJ. C. id est, 1600.* De illo Guillelmo Auray leg. Caille. pag. 163. Eodem Bellerophonis insigni usi sunt etiam Jeremias & Carolus Perier, de quibus prius. Joannes Chamberus Lectori S. — Henricus Savilus, pro eo ac semper erat in veterum monumentis, præsertim Græcis vel

odæ.

Les institutions Astronomiques de Jean Pierre
de Melmes: chez Fed. Morel, fol.

à Paris.

1599.

ONOSANDRI Strategicus; & ORBICII
Inventum; Græcè & Latinè; Nicolaus Rigal-
tius nunc primùm è vetustiss. codd. Græcis pu-
blicavit, Latinâ interpretatione & notis illustra-
vit (a): apud Abrahamum Sangranium (b), & Gu-
lielmum (c) des Rues, viâ Bellovacensi; [Ad cal-
cem, excudebat Steph. Prevosteau, M. D. XCIIIX.
mense Decembri]. 4.

Lutet.

1599.

Catalogue des Connestables &c. [Vide antea
ann. 1555. apud Vascos.] oeuvre reveu, corri-

gé

oderandis sagax, vel comparandis solers &
sumptuosus, ut primùm quâ felicitate in
alios, eodem in Barlaamum incidit, ni-
hil habuit prius, quàm ut describeret pri-
mum, idque suâ ipsius, non amanuensis
cujusquam operâ, deinde longis itineribus
terrâ marique ad me transmississet &c.

(a) Nic. Rigaltius Lectori. — Hunc
eximium scriptorem publico cælo redonari,
à republicâ & literariâ fore mihi vi,um est.
Nam Latinè quidem antehac editus Basilea
fuerat, à Nicolo Saguntino, anno M. D.
LXX. [Aunt etiam Italico idiomate editum
fuisse à quodam Francisco Coccio: mihi vi-
dere non contigit] postèq; Joachimi Ca-
merarii Latina item interpretatio à filiis in
vulgus emissa, Noriberga, M. D. VC. Sed
illo, scriptoris mentem ac stylum minùs ad-
secutus, optimo tamen exemplari usus vide-
tur. At Camerarius, vir admodum quàm
eruditus, unicuique corruptissimum li-
brum nactus, ingenio, quo valebat pluri-
mum, Onosandrum feliciter & elegantius
expressit; est ita ut veluti partes & mem-
bra, quæ in codice Græco decerant, in ejus
quoque versione non semel desiderantur. in-
dèque factum opinor, ut noster Græca ver-
ba publicare voluerit. Mihi verò doctissi-
morum virorum beneficio codices duos è bi-
bliothecâ Medicâ promere licuit; unum in
veteris membranâ, alterum recentioris cu-
jusdam nota: tertium paulò post habui etiam
adhuc recentiorum, quàm, aut persimilem,
pensâ Camerarium fuisse, faciliè credere. Hos
tres inter sese conferre cœpi, & membranas

denum emendatioris judicavi: prindèque
ad illarum fidem excudi placuit, ac varias
aliorum librorum lectiones sepositas sub uno
conspectu exhiberi. Quod cum opera Typo-
graphica perfecissent, monuerant me amici,
virum eruditum Fed. Morellum schedas ali-
quot adservare inscriptas, Onosandri Strateg-
icâ. Quam adeo Onosandrum teligi
ac recensui atque tunc optimum & integer-
rimum reperi. Porro illud imprimis notari
velim, in hac editione veteres membranas
à libraria expressas, nimis aliquando reli-
giosè, imò supersticiosè: sed &, quod non
nisi iniquissimo animo ferre possum, quum-
plurimas mendas à Typographis & correcto-
ribus, quorum oculos in oculis habere meis
mihi non licuit, passim adpersas fuisse. &c.
Idem Rigaltius pag. 121. Inter ceteros re-
rum militarium scriptores, quos mihi biblio-
theca Medicæ calamo exaratus codex suppe-
duavit, reperi hanc quoque Urbicii scrip-
turâ — Monacho minutulum a-
liquod fragmentum excusum olim fuisse sub
hoc logu, Opibius & adè rā regivma tā-
xiu item me nuper habuisse à Franc. Pi-
thoë J. C. indicem scriptorum de re bel-
licâ, qui in Italiâ adservantur, in quo hu-
jusmodi sit Orbicii mentio, Opibius tanzu-
xū. &c.

(b, c) De his duobus lege Caille, pag.
186 & 189. „ La marque de Guillau-
me des Rues estoit un palmier, ou
„ prend un enfant avec ces mots; ôd-
randum adversus argenia.

gé & augmenté en ceste presente edition : par
Fed. Morel. fol.

à Paris. 1598. 1599.

Plinii epistolar. libri IX. & panegyrici, cum
reliquis aliorum panegyricis; & II. Casauboni
in epistol. notis; variae lectiones ultra præceden-
tes in hac posteriori editione margini accesser-
unt: [*cum Stephanico tantum insigni*]. (a) 12.

..... 1599.

Petri Rami Veromandui, eloquentiæ & phi-
losophiæ professoris regii vita, à Nic. Nance-
lio Trachyeno Noviodunensi Rami discipulo
ac populari descripta: *apud CLAUDIUM MO-*
RELLUM, viâ Jacobæ ad insigne fontis. 8.

Paris. 1599.

Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia;
Græcè & Latinè; cum scholiis Græcis: *olivâ*
PAULI STEPHANI; & ad calcem, *excudebat*
Paulus Stephanus, X. Cal. Sept. (b) 4.

..... 1599.

Virgilii Poëmata Henrici Stephani scholiis il-
lustrata; editio tertia, [secundæ (ann. 1583.)
per omnia consimilis]: *excudeb. Paulus Stepha-*
nus. 8.

..... 1599.

Franc. Parentii ad Pomp. Belliævreum de
cancellariâ dignitate gratulatio: *è Typographiâ*
Steph. Prevosteau. 8.

Paris. 1599.

Theod. Marcilii Historia Strenarum &c. re-
centata & aucta editio: *è Typographiâ ejusdem.* 8.

Paris. 1599.
Con-

(a) Hanc editionem puto ex Pauli Ste-
phani officinâ prodisse.

(b) *Jacobo Bongarsio P. Stephanus.* —
Quos mendis scateat vetus, quæ extat, e-
ditio, nâsti: quæ sepe aliter in textu, ali-
ter in scholiis scriptum habet; circa nomi-
na propria rarò sibi constans, circa distin-
ctiones depravatissima, & quæ versus hinc
inde citat corruptissimè. Nonnulla cerisè men-
da quum in margine annotata haberem, de
quibus olim à me collatum fuerat cum affi-
ni conjunctissimo Is. Casaubono, re nuper
ipsi ac recens communicatâ, quia mihi spem
suarum observationum fecit, sub ipsius in-
cudem omnia remisi: quarum fruitionem le-
ctori, ubi primum dabitur, non invidabo.
&c. Pauli Stephani epigrammata Latina

ex anthologiâ Græcorum, & ejusdem ju-
venilia (quorum in Histor. Stephanor.
pag. 531. mentionem feceram, ex alio-
rum tantum autoritate) ad meas manus
pervenerunt, excusa Lugduni, *apud Fran-*
ciscum le Preux, M. D. XCIII. in 8. Ex
his constat, Paulo poeticam venam non
defuisse. Hæc suo parenti Henrico Ste-
phano inscripsit, Henrici Wotton & Ri-
chardi Thonson Anglorum epigrammati-
bus præfixis laudata; inter quos & Pau-
lum maxime erat familiaritas, quorum
amicitiam Paulus ipse (pag. 109. & 116.)
versibus suis testatam voluit. Pag. 91. &
103. Is. Casaubonum, sed Hortobonum,
sororis Florentiæ maritum compellat.

Concordantiæ Græco-Latinæ Novi Testamenti, nunc primum plenæ editæ; huic editioni accessit supplementum : *olivâ Pauli Stephani*. fol. .... 1600.

Gregorii Nazianz. adversus mulieres ambitiosius se adornantes carmen Satyricum Latino carmine per Fed. Morel. *apud eundem Morel.* 4. Lutet. 1600.

Gregorii Nyss. de Domini Resurrectione oratio, Græcè & Latinè nunc primum prodit, interprete Fed. Morello, cum ejusd. notis : *apud eundem.* (a) 8. Lutet. 1600.

Basilii Seleuc. episcopi de Christi Passione concio, adversus Arrianos & Eunomianos, nunc primum Latinè edita, ex interpretatione Fed. Morelli : *apud eundem.* 8. Lutet. 1600.

Synesii episc. Cyr. HOMILIÆ duæ, & CONSTITUTIO sive elogium Anysii, Græcè, ex bibliothecâ Huralti Meslæi, augusti sacrique confessus consilarii; & Latinè, interprete Fed. Morello : *apud eundem.* 8. Lutet. 1600.

METAPHRASTÆ Gr. Doct. de salutis nostræ mysterio, & suscepti hominis sacramento, carmen jambicum è biblioth. reg. depromptum, Græcè; à Fed. Morello iisdem numeris Latinè expressum : *apud eundem.* 4. Paris. 1600.

Legis XII tabularum collecta editionis novæ, & interpretamentum Theodori Marcilii : à Typographiâ Steph. Prevosteau, in collegio Cameracensi. 8. Paris. 1600.

Les Politiques d'Aristote, traduites par Loys le Roy avec expositions; augmentées du IX. &

X.

(a) Pomponio Bellivras Gall. cancellar. Fed. Morellus S. P. ——— Hæc nuper oratio in manus meas venit inter alias plerasque, quas nactus sum in penâ bibliotheca maxime Ægidii Davidi affinis mei, nuper in supremâ curiâ advocati: qui etiam dum vitali aurâ frueretur, ejusdem auctoris commentarios adversus Eunomianos collega nostro Nic. Gulonio Latinitate donandos tradiderat: quod ex animi sententiâ pulcherrimè prastitis; atque hoc egregium opus ad umbilicum ductum regiam pontificiamve magnalæpiæ, ne sit labor editionis in damno, desiderat, &c. IX. Kal. April. M. DC.

- X. livres composés en Grec par Kyriak Strosse, Patrice Florentin, traduits & annotés par Federic Morel : *chez Claude Morel. fol.* à Paris. 1600.
- La Republique en dix livres, le Phedon, le Phedre, & partie du Gorgias, traduits du Grec de Platon, & enrichis de commentaires par Loys le-Roy ; le tout reveu & contere avec l'original Grec par Fed. Morel ; avec un sommaire des principaux points, qu'il faut entendre devant la lecture des Politiques de Platon. tiré & traduit du Grec de Proclus, par le meme Morel : *de l'imprimerie de Claude Morel. fol.* à Paris. 1600.
- Adr Turnebi libelli de vino, calore, & methodo, nunc primùm editi ; cum Aristotelis libello de his, quæ auditu percipiuntur, ab eodem Turnebo Latinitate donato : *apud Claud. Morel. 8.* Paris. 1600.
- Chionis Matridis f. epistola Apologetica ad Clearchum Ponti principem, Latine, interpretate Fed. Morello : *apud Fed. Morel. 4.* Paris. 1600.
- La Mesnagerie d'Aristote & de Xenophon, trad. du Grec par Estienne de la Boëtie : *chez Claud. Morel. (a) 8.* à Paris. 1600.
- Plinii Epistolar. libri X. & panegyricus, cum Joannis Mariæ Catanæi commentariis, multis epistolis cum illarum interpretatione adjectis ; adjuncti sunt alii panegyrici, ad fidem vetusti exemplaris emendati : *excudeb. Paulus Stephanus. [exemplaria quædam habent M. DC. I.] (b) 4.* ..... 1600.
- Panegyrique de Julien Peleus advocat en parlement, au peuple de France : *chez Claud. Morel. 8.* à Paris. 1600.
- Nic Nancelii Noviodun. Trachyeni D. Medici Orationes & theses : *apud Cl. Morellum. 8.* Paris. 1600.
- Re-

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 362.

(b) Hist. Stephanor. pag. 534.

Remonstrances faites au parlement de Paris
par les sieurs de Pibrac, Despeissès & Mangot :
chez Cl. Morel. (a) 8.

à Paris. 1600.

Pindari, & cæterorum octo lyricorum car-
mina, nonnulla etiam aliorum; editio III. Græ-
colatina, H. Stephani recognitione quorundam
interpretationis locorum, & accessione lyricor-
um carminum locupletata : *excud. Paul. Step-
hanus. 12.*

..... 1600.

Ex Pindaro Ecloga (scil. Ὀλυμπ. ἁδ@ δ. ε.
Πυθ. ζ. η. Νεμ. α. β. Ἰσθμ. γ. ε.) Græcè : & Ty-
pographiâ Steph. Prevostei, in viâ aurigarum, & re-
gione trium Crescentium. 4.

Paris. 1600.

Horatii poemata, scholiis & argumentis ab
H. Stephano illustrata &c. Editio tertia (secun-
dæ ann. 1588. per omnia consimilis) : *excud.
Paul. Stephanus. 8.*

..... 1600.

Horatii carmen sæculare & hymnus in Apol-
linem ac Dianam, Græcis Sapphiciis à F. Mo-
rello reddita : *apud Fed. Morel. 4.*

Lutet. 1600.

Alexander Severus, Fed. Morelli tragoedia
togata : *apud eundem. 8.*

Lutet. 1600.

Les Oeuvres de la Boétie : *chez Cl. Morel. (b) 8.*

à Paris. 1600.

Les premières œuvres de Philippes des Por-
tes : *par Mamert Patiffon. 8.*

à Paris. 1600.

Alphabetum Græcum & Hebraicum : *excud.
Paulus Stephanus. 8.*

Genev. 1600.

ORIGENIS sive alterius doctoris Gr. ευγ-
χρόνι SCHOLIA in Orationem Dominicam, &
cantica B. Virginis, Zakariæ & Simeonis, Græ-
cè & Latine nunc primum prodeunt; ex inter-
pretatione Fed. Morelli cum ejusd. notis : *apud*

Fed.

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 360.

(b) Bibliothec. Cordesian. pag. 531.

- Fed. Morel. (a) 8.* . . . . . Lutet. 1601.
- Orationis Dominicæ & salutationis Angelicæ
interpretatio Theod. Marcilii : *apud Cl. Morel. 8.* Paris. 1601.
- Quelques prieres & meditations Chrestiennes
de Phil. des Portes : *par Mamert Patissier impri-
meur du roy. 12.* . . . . . à Paris. 1601.
- Synesii dissertatio super dono Astrolabii , ad
Præonium ; Græcè , antiqui cod. manuscr. è bi-
bliothecâ Hur. Messæi eruti , accuratè collati
ope , locupletior & castigatior edita ; & Latina
facta notisque insignita à Fed. Morello : *apud
Fed. Morel. 8.* . . . . . Paris. 1601.
- Le Code du roy Henry III augmenté des e-
dicts du roy Henry III. à present regnant ; par
L. Charondas le Caron jurisconsulte Parisien :
chez Cl. Morel. (b) fol. . . . . . à Paris. 1601.
- Proprii & Accidentis logici series nova Theod.
Marcilii , contra Porphyrium : *apud Claud. Mo-
rel. 8.* . . . . . Lutet. 1601.
- Adriani Behotii Apologia II. pro Porphyrio ,
contra Theod. Marcilium : à Typogr Stephani
Prevosteau , viâ D. Joannis Later. in colleg. Came-
racen. (c) 8. . . . . Paris. 1601.
- Julii Cæsaris Bulengeri Juliodunensis liber de
spoliis bellicis , trophæis , arcubus triumphali-
bus & pompâ triumphi : *apud Cl. Morel. 8.* Paris. 1601.
- Onuphrii Panvinii Veronensis , de ludis cir-
censibus libri duo , & de triumphis liber unus ;

accessit

(a) Claudio le Gras S. Cornelii Compen-
diensis cœnobiarcha & eleemosynario regio Fed.
Morelius S. D. — Hanc explanationem
à veteri manuscripto codice ex Italis bibliothecis
perfecto , selegi , exscripsi , transuli ; dum
sub signis nostris militares tuus ex fratre no-
pos Nicolaus &c, Kal. Maji. M. DCI Pag.
37. Fed. Morellus Palmi XXIII. (qui om-
nium augustissimus ab Hebrais censetur , Phi-
lone teste) Paraphrasin Gr. Lyriceis versibus
à se redditam inseruit.

(b) Acheté d'imprimer pour la première
fois le 3. de Février 1601. Le privilege est
accordé à Sebastien Nivelles , Pierre l'Huil-
lier , James Mettayer , & Claude Morel ,
Marchands Libraires & imprimeurs à Paris ,
par Lettres Patentes données le 16. de Fevr.
1599. vérifiées en parlement , 1600.

(c) Behotius Marcilium vocat hominem
plebeia eruditionis suæ superbum , qui in om-
nes auctores censoriam virgulam accepisse vi-
deri vellet.

accessit Tertulliani liber de spectaculis : *apud eundem*. 8. Paris. 1601.

Libanii expositio Kalendarum , Græcè , à Fed. Morello cum antiquis membranis reg. collata , castigata , & Latinitate donata : *apud Fed. Morel.* 8. Paris. 1601.

Ejusd. Parasitus , Græcè , ex bibliothecâ regiâ , cum Latinâ Fed. Morelli interpretatione : *apud Cl. Morel.* 4. Lutet. 1601.

Panegyrique funebre de Henry III. prononcé en l'hostel de Ville d'Angers , au mois d'Aoust 1589. par Julien Peleus : *chez Cl. Morel.* 8. à Paris. 1601.

Natalis Ludovici Delphini : *apud Cl. Morel.* (a) 8. Paris. 1601.

Lycophronis Alexandra, Græcè , cum Græcis Isacii Tzetzi commentariis ex fide manuscripti emendationibus factis ; cum Gul. Canteri Latinâ interpretatione , & annotationibus ; necnon epitome Cassandræ Græco Latinâ , carmine Anacreontico : *excudeb. Paul. Stephanus.* 4. .... 1601.

Persii Satyræ , cum verborum omnium indice ; L. Ann. Cornuti commentum in easdem , cum veteri codice manuscr. collatum ; ex bibliothecâ Joan. Roussiati consil. reg. & El. Vinet. annotat. & P. Pith. Var. Læction. & commentar. Theodor. Marcil. & not. Joan. Tornorupæi : *apud Cl. Morel.* 4. Lutet. 1601.

Martialis Epigrammata , cum commentariis Dom. Calderini & Georg. Merulæ ; ejusd. epigrammata selecta Græcè expressa à Fed. Morello cum notationibus ; Theod. Marcilii commentar. in amphitheatrum , & aliquot Nic. Rigaltii in libros XIX. notis [ann. M. D. Cl.] ; Desid. Heraldii ad libros XII animadversiones [ann. M. DC.] ; Index Josephi Langii Cæsaremontani , qui Hadr. Junii editionem ann. 1579. ex

Plan.

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 276.

Plantin. offic. secutus est, [ann. M. DC.]: *apud Cl. Morel. (a) 4.*

Paris. 1601.

Fed. Morelli in Statii sylvas commentationes & conjectanea; corollarium observationum Frid. Tiliobrogæ: *apud Fed. Morel. (b) 4.*

Lutet. 1601.

Recueil des Oeuvres Poëtiques de J. Bertaut abbé d'Aunay, Conseiller du Roy; & premier aumosnier de la royne: *par Mamert Pasifson imprimeur du roy. (c) 8.*

à Paris. 1601.

De Analogiâ, causis eloquentiæ, & Linguae patriæ locupletandæ methodo; auctore Emundo Richerio summo collegii Cardinalis magistro: *apud Cl. Morel. 8.*

Lutet. 1601.

Nicol. Rigaltii Glossarium τακτικὸν μὴσοῶν βαρον, de verborum significatione, quæ ad novellas imp. qui in oriente post Justinianum regnaverunt. de re militari constitutiones pertinent: *apud Cl. Morel. (d) 4.*

Lutet. 1601.
D.

(a) Privilegium Bartholomæo Macæo in decennium ann. 1600 10. Sept. datum est: & quædam hujus editionis exemplaria Bartholom. Macæi nomen & insigne præ se ferunt.

(b) Quædam hujus editionis exemplaria habent, *apud Claudium Morellum. M. DC. II.* Multa Libanii ἀνέκδοτα in his commentationibus vulgantur ex bibliothecâ regiâ: viz. pag. 36. Kalendarum descriptio; pag. 57. 59. Quid diceret pictor Apollinam in tabulâ laureâ colores non admittente pingens; aut timidus Bellum in suis adibus pictum conspicuus; pag. 65. Achilles super Patroelo; pag. 68. Menelaus, cognito Agamemnonis interitu; pag. 101. Descriptio veris; pag. 151. Quid dixerit Niobe amissis liberis. In iisdem plurima præterea Græcorum & Latinorum auctorum loca emendantur & illustrantur.

(c) Hæc opera imprimendi copia ab auctore data est Mamerto Pasifson & Lucæ Breyel A Joanne de la Caille pag. 153. memoratur Lucas Breyer (non Breyel), qui inclausit ann. 1568. & 1581. Sic & Verdier. pag. 316. At Croix du Maine pag. 80. Vidua Lucæ Breyer ann. 1575.

Forfan ergo fuere duo ejusdem nominis, Lucas pater, & Lucas filius.

(d) Lettori. ——— Principuam partem in istis jure sibi vindicare possunt Mauricius & Leo: quorum plerumque eadem aut parum diversa sunt verba. Leonis A. duos codices habui; unum è bibliothecâ regiâ, alterum è Mediceâ regina Katharina. Constantini tacticorum exemplar è bibliothecâ Palatinâ descriptum misit mihi Janus Gruterus, ubique serè Mauricio re & verbis consimile. &c. Hoc Glossarium imprimendi facultatem concessit Nicol. Rigaltius Ambrosio Drouart & Claudio Morello, 10 Mart. 1601. Hos itaque duos puto socios fuisse in edendo non tantum hoc libro sed etiam in alio; cujus is est titulus; *Funus parasiticum, sive L. Biberii Curculionis parafiti mortualia, ad ritum prisca funeris; accessit de parafitis appendix; item Juliani Caesaris ad Alexandrinos epistola, nunc primum in lucem edita, Græcè (ex unico exemplari calamo exarato, corruptissimo ac mendis innumeris inquinato), cum Latinâ interpretatione ac notis Nic. Rigaltii. Apud Ambrosium Drouart, Lutetia. M. DC. I. 4.*

D. Basilii Seleuc. episc. concio in Olympicos ludos Græcè typis reg. emendatiùs excusa, & nunc primùm Latinitate donata à Fed. Morello, cum ejus notatis: *apud Fed. Morel. Kal. Mart. 8.*

Lutet. 1602.

Ejusd Basilii Oratio prima in Adamum, è Græco nuper Latinitate donata per Mart. Mestram D. Th. è *Typographiâ Stephan. Prevostean. (a) 8.*

Paris. 1602.

Juliani Pelei in senatu Parisiensi advocati, Quæstionum publicè tractatarum liber primus, qui de jure connubiorum: *ex officinâ Typograph. Cl. Morelli. 8.*

Lutet. 1602.

Observations de Jacques Leschassier: *chez Claude Morel. (b) 8.*

à Paris. 1602.

Ciceronis de Legibus liber primus: *apud PETRUM PAUTONNIER, nepotem Guilielmi Morellii in Græcis Typographi regii, viâ aurigarum è regione trium Crescentium. 4.*

Paris. 1602.

Libanii laudatio AGRICULTURÆ, Græcè nunc primùm prodit è bibliothecâ regiâ, cum Latinâ interpretatione & notis Fed. Morelli; item laus agriculturæ, ex Ciceronis Catone: *apud Fed. Morel. 8.*

Lutet. 1602.

Phocylidis poëma admonitorium; Græcè; è *Typograph. Steph. Prevostean, viâ D. Joann. Lateranensis, in collegio Cameracensi. 4.*

Paris. 1602.

Euripidis Tragoediæ, quæ extant, Græcè, cum Latinâ Guil. Canteri interpretatione; & Græcis in septem priores scholiis; & Joan. Brodæi in undecim proximas annotationibus; necnon Gaspari Stiblini, Guil. Canteri & Æm. Porti in omnes novendecim notis: *excudeb. Paulus Stephanus. (c) 4.*

..... 1602.

Ju-

(a) Hieronymo Segnerio Sacro-Magni consilio præsidi Mart. Mestram S. D. — Cum D. Morellus professor regius, vir πολυμαθέτατος, Græcis hujusce patris lucubrationes suppedisasset, publico bono consulente iri sus-

piciatus sum, si per otium selectas aliquot ejus orationes Latinâ civitate donarem &c.

(b) Bibliothec. Cordeſian. pag. 358.

(c) Anton. Fayo Paul. Stephanus. — Scholia multis partibus à nobis emendatiora facta.

Juvenalis Satyræ , cum veteris scholiastæ & Joan. Britannici commentariis ; quibus accesserunt P. Pithoëi, Coel. Sec. Curionis, & Theod. Pulmanni notæ, & varix lectiones ; cum indice omnium vocabulorum absolutissimo : *apud Cl. Morel. 4.*

Lutet. 1602.

Recueil de quelques vers amoureux (*par le Sr. de Bertault*) : *par la VEUVE Mamert Patisson. (a) 8.*

à Paris. 1602.

Le premier livre de Poëmes de Jean Passerat, reveus & augmentez par l'auteur en ceste dernière edition : *par la veufve Mamert Patisson. 8.*

à Paris. 1602.

Adriani Behotii Apophoretorum libri tres ; in quibus auctores prisce passim illustrantur, emendantur, notantur : *ex officinâ Typographicâ Cl. Morelli. 8.*

Lutet. 1602.

Les CL. Pseaumes de David ; la priere d'Ezechie ; paraphrase sur le Cantique des trois enfans ; le Cantique de Symeon ; paraphrase sur le *Libera me, Domine, de morte eternâ* ; hymne des Saintes vierges & martyres ; en vers Francois par Phil. des Portes : *par la veufve Mamert Patisson. 12.*

à Paris. 1603.

Gregentii Disputatio cum Herbano Judæo , Gr. Lat. cum notis Gulonii : *ex officinâ Morellianâ. 8.*

Paris. 1603.

S. Anthelmi prisce occidentalium Saxonum episcopi monosticha Latina, à Fed. Morello Græcè reddita, & notis illustrata : *apud Fed. Morel. 8.*

Lutet. 1603.

Dia-

facta, & multis locis emaculata, necnon multa male transposita in suum & meliorem ordinem digesta, lectio ipsa fatebitur: nonnulla tamen minus tolerabilia superesse, quæ meliorum codicum inopiâ immutare fas non eras. &c. Idib. Mart. M. DC. II.

(a) Privilegium regium concessum est Viduæ, 25. Februar. ann. 1602. At ann. 1601. 9. Jun. privilegium Bertaldus obti-

nuit sua opera edendi, quæ tunc apud Mamertum Patisson prodierunt. Oportet itaque Mamertum post 1601. 9. Jun. & ante 1602. 25. Februar. decessisse. Hæc amatoria carmina trater authoris (ut in epistolâ ad lectorem præfatur) edidit, quæ author ipse sub suo nomine vulgari noluit, quod paulò nimium illam ætatem sapient, in quâ conscripta fuerant.

Dialogue de Theophylacte Simocate sur diverses questions naturelles, traduit par Fed. Morel: chez le même. 8.

à Paris.

1603.

Artemidori Daldiani Onirocritica Græcè, & Latinè ex Jani Cornarii versione, cum Nic. Rigaltii notis; ACHMETIS F. Scirim Onirocritica nunc primùm Græcè in lucem edita ex bibliothecâ regis Christianiss. cum Latinâ Jo. Leunclaii versione; Astrampsychi & Nicephori versus onirocritici, Græcè, è duobus codd. deprompti, regiæ bibliothecæ uno, altero If. Casauboni, qui in Artemidoro multa emendavit; eorum versus, Latinè, interprete hujus Nic. Rigaltio: ex officinâ Cl. Morelli. 4. (quædam exemplaria gerunt nomen Marci (a) Orry).

Lutet.

1603.

Libanii Ethopœiæ quædam Græcè nunc (b) primùm prodeunt ex bibliothecâ regiâ, cum Latinâ interpretatione Fed. Morelli; viz. pictor Apollinem in tabulâ laureâ colores non admittente picturus; timidus Bellum in suis ædibus pictum videns; Menelaus Agamemnonis interitum audiens; Achilles super Patroclo: apud Fed. Morel. 8.

Lutet.

1603.

Ejusd. Parasitus, Latinè, interprete Fed. Morello: apud eundem. 8.

Lutet.

1603.

Georg. Crittonii Orationes duæ in Senatu habitæ; & Nicol. Borbonii indignatio Valeriana, sive Parisiensis Academiæ querimonia, versibus heroicis: è Typogr. Steph. Prevosteau. 8.

Paris.

1603.

Nic. Nancelii epistolarum de pluribus reliquarum tomi duo, cum ejusd. præfationibus in Psalterium, & in Nov. Testamentum: apud Cl. Morellum. (c) 8.

Paris.

1603.

So-

(a) Illius insigne erat Leo fallens montemque arduum conscendens, vultu stellæ versis erecto, cum hoc lemmate, *Ad astra per aspera virtus*. Caille. pag. 279. „ Il maria Jeanne Mettayer fille de libraire; & mourut le 25. Juin. 1610.

(b) Eas tamen antea anno 1601. suis in Statii sylvas commentariis inseruit. Vide prius.

(c) Multa in his Nancelii epistolis sparsim occurrunt, ad Typographos & rem Typographicam spectantia: quæ singula cum

- Sophoclis Tragoediae, Græcè, cum Græcis scholiis, Latinâ Viti Winsæmii versione, & Henr. Stephani ac Joach. Camerarii annotationibus; unâ cum sententiarum Sophoclearum indice: *excud. Paul. Stephanus. 4.* ..... 1603.
- Joannis Passeratii Kalendæ Januariæ, & varia quædam poëmata: *apud viduam Mamerti Patissonii. 8.* Lutet. 1603.
- Nov. Testam. Gr. Lat. &c. Editio tertia; (eadem ferè per omnia, ac illa, quæ anno 1587. prodiit): *cum insigni tantùm Stephanico. 12.* ..... 1604.
- D. Basil. Seleuc. episc. de invidiâ & avaritiâ concio, Latinè, interprete Fed. Morello, cum ejus notis: *apud Fed. Morel. 8.* Lutet. 1604.
- Divers discours des Peres Grecs traduits par Fed. Morel: *chez le même. (a) 8.* à Paris. 1604.
- Trois discours de S. Ambroise, des Vierges à sa sœur Marcelline, avec une reprimande à une religieuse; traduits par J. Bertaut: *chez la veuve Mamert Patisson. 12.* a Paris. 1604.
- Aurea Christianorum distichorum & Parabol. Salomonis synopsis, Latinè, è floridis Hieron. Seguiet præsidis prætoriani; cum Græcâ metricâ Fed. Morelli Metaphrasi: *apud Fed. Morel. (b) 8.* Lutet. 1604.

La

cùm longum esset transcribere, in tempus aliud differam, & locum commodiorem; contentus interim paginas, ubi ea lector per otium examinare poterit, indicasse. De Aldo, pag. 61. De Henr. Stephano, pag. 66. De utroque, pag. 118. De Andr. Wechelo, pag. 187, 205. De Stephano Roberti Stephani nepote, pag. 186, 205. De Rob. Stephano patrono in cunâ diserto, pag. 222. De Jametio Metayero & Fed. Morello, pag. 224. 206. Lege item Nancelii epistolâs quatuor ad Fed. Morellum, tres priores datas anno 1586. quartam, 1594. & quinque ad Fr.

Raphelengium; duas priores ann. 1592. tertiam 1593. quartam 1594. quintam 1596. pag. 150, 154, 156, 163, 186, 194, 202, 206, 221. Lege porro pag. 85. ubi de Parisiensi quodam Typographo anonymo; & pag. 90, 91. ubi (nisi fallor) de Jo. Bene-nato agit. Laudat pag. 116. artem Typographicam minuscè Lugduni excultam. Et in pag. 114. Tomi posterioris, suorum librorum à se scriptorum catalogum describit.

(a) Bibliothec Cordesian. pag. 83.

(b) Duæ præfiguntur epistolæ, Hieronymi Seguiet ad Fed. Morellum, & Fed. Mo-

La nourriture de la noblesse, ou sont représentées les plus belles vertus d'un jeune gentilhomme; au Duc de Vendosme; par le sieur Pelletier: *par la veuve Mamert Patisson.* 8. à Paris. 1604.

Parigotius coronatus à brabeute Parisiensium Theologorum die IIX. idus Sept. M. DC. IV. per Jo. Roënnum Rothomagensem: à *Typographiâ Steph. Prevosteau.* 8. Paris. 1604.

Adriani Behotii apologia pro Porphyrio contra Theod. Marcilium; editio altera: à *Typographiâ ejusdem.* 8. Paris. 1604.

Institution du prince, au duc de Vendosme, par le sieur des Yveteaux: chez [la veuve Mamert] *Patisson.* (a) 4. à Paris. 1604.

Jac. Augusti Thuani Historiarum sui temporis pars prima, libros XVIII. continens: *apud viduam Mamerti Patissonii Typographi regii; in officinâ Roberti Stephani.* fol. Paris. 1604.

Eadem: *apud eandem.* (b) 8. Paris. 1604.

Isocratis Orationes & epistolæ, Græcè, cum Latinâ interpretatione Hier. Wolfii, ab ipso postremum recognitâ; editio secunda: *olivâ Pauli Stephani.* (c) 8. .... 1604.

Morelli ad Hieronymum Sequier. Ille in suâ notat se à Morello *Ausoniano Grypho Attico melleincto, & monostichâ frenâ beati Anselmi donatum misisse ei hanc. vinctu amicitia tesseram.* De Antheimi quidem monostichis dictum est inter libros anno præcedente editos; & Ausonii Gryphum à Fed. Morello Græcè redditum nondum vidi.

(a) Bibliothec. Thuan. part. 1. pag. 497.

(b) Hæc minor editio in duos tomos distribuitur, quorum singuli libros novem continent. Hujus secundum tomum vidi Ambrosii & Hieronymi Drouart nominibus signatum, qui igitur cum viduâ in impressione socii fuerunt. Editiones illas duas inter se non in omnibus convenire constat; E. G. Hæc verba [quod minimè voluisset] quæ in majore [pag. 419. lin.

Tom. III. Pars II.

27.] leguntur, in minore [Tom. 1. pag. 240. lin. 32.] omittuntur: & integram paginam, quam minor [Tom. 1. pag. 1004.] inferendam monet, major [pag. 158. lin. 7.] omnino neglexit. Hic liber mihi occurrit ultimus, qui ex Patissonianâ Typographiâ exivit. Menagius (in Anti-baillet. Tom. 1. pag. 370) & Joannes de la Caille (pag. 202.) adducunt librum à Philippo Patisson, Mamerti Scilicet filio, excusum ann. 1606. viz. *Le Recueil des vers d'amour de Bertaut.* Eum equidem ipsum librum apud viduam anno 1601. editum vidi.

(c) Leve utcunque sit, id tamen notabo, exemplaria alia præferre epigrapham hanc, *Noli altum sapere; alia verò, hanc, De fractis sunt rami, ut ego insererem.*

Ppppp

Aristidis Orationum tomi tres, Græcè, & Latinè, interprete Gul. Cantero, cum variis tam Canteri quàm ex alterius codice lectionibus; gnomologiâ Græco-Latinâ ex Aristide collectâ; & rerum verborumque indice: *olivâ Pauli Stephani. (a) 8.*

.....

1604.

Synesii ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΙ vel de benig-
tate oratio, nunc primùm Græcè prodit ex bi-
bliothecâ reg. cum Latinâ Fed. Morelli versio-
ne: *apud Fed. Morel. 8.*

Paris.

1604.

Dionis Chrysostomi Orationes LXXX. Græ-
cè, cum vetustis codd. MSS. reg. bibliothecæ
collatæ, restitutæ & auctæ; cum Latinâ Tho-
mæ Nageorgi interpretatione à Fed. Morello e-
mendatâ, H. Casauboni diatribâ, & Fed. Mo-
relli scholiis; præfiguntur ex Photii excerptis
censura de Dione, & Synesii Dio, Græcè &
Latinè, interpretibus illius Fed. Morello, hujus
Dionysio Pæto: *ex officinâ Typographicâ Claudii
Morelli; regis typis. (b) fol.*

Lutet.

1604.

Homeri Opera omnia; Coluthi de Helenæ
raptu, & Tryphiodori de Ilii excidio, poëma-
ta; Græcè, cum Latinâ ad verbum interpreta-
tione: *excud. Paul. Stephanus. 12.*

.....

1604.

Catulli, Tibulli, & Propertii Opera om-
nia, quæ extant, cum variorum doctorum
virorum commentariis, & indice rerum ac
verborum; ad finem accessit eorundem poë-
tarum (folius textus) nova editio, à Jol. Sca-

ligerio,

(a) Præmittuntur Canteri prolegomena,
quæ antea edita sunt in editione La-
tinâ, Basileæ, à Petro Pernâ suis & Hen-
rici impensis excusâ anno M. D. LXVI.
In quibus agnoscit se in orationibus ali-
quot ab Aldinâ editione, in aliis à J.
Aurato adjutum, & præterea libro Ari-
stidis ab Arlenio cum manuscripto quon-
dam collato, quem *vir optimè de literis
omnibus meritis, & singulare totius Ger-
manie decus, J. Operinus, quâ erat huma-
nitate & morum elegantia, cum ipso lubens*

communicavit.

(b) Magnificentissimam hanc editionem
Pomponio Bellievraeo Gall. Cancell. nun-
cupavit Fed. Morellus. In hac adornan-
dâ quibus auxiliis usi fuerint duo illi fra-
tres Federicus & Claudius, lege in Histor.
Typographor aliq. Parisien. pag. 129. Et
de Henrico illo Stephano arcæ quæstore
operum dominicorum, cui suam diatri-
bam H. Casaubonus inscripsit, consule Hi-
stor. Stephanor. pag. 513. 514.

Tigero recensita : *ex officinâ Typographicâ Claudii Morelli. fol.*

Lutet. 1604.

S. Dionys. Arcopag. Opera, Latinè &c. (editio consimilis illi, quam Vascofanus dedit ann. 1566.) : *ex officinâ Typogr. Cl. Morel. fol.*

Paris. 1605.

Synesi epistolæ, Græcè, cum antiquis codd. MSS. collatæ; cum interpretatione Latinâ viri eruditissimi, & Fr. Porti notis: *ex offic. typ. Cl. Morelli*, vel (ut alia habent exemplaria) *apud Marcum Orry. (a) 8.*

Paris. 1605.

ELOGIUM incerti authoris in S. Pantaleonem martyrem, Græcè è regio codice, unico, manu exarato, sed vetustate, carie & situ penè adeo & mutilo; versibus jambicis; & Latinis itidem trimetris à Fed. Morello expressum: *apud Fed. Morel 8.*

Lutet. 1605.

Libanii laudatio Justitiæ, Græcè, è bibliothecâ reg. & Latinè, interprete Fed. Morello, cum ejus observatione: *apud eundem. 8.*

Lutet. 1605.

Plin. Epistol. & Panegyric. *olivâ Paul. Stephani. 12.*

..... 1605.

Jos. Scaligeri opuscula diversa Græca & Latina (b) partim nunquam hætenus edita, partim ab auctore recensita atque aucta; cum notis in aliquot veteres scriptores: *apud Hadrianum Beys, excudebat Petrus Pautonnier, in Græcis lit. Typogr. regius. 8.*

Paris. 1605.

Scholasticus Parisiensis; Iudicia declamatio,

La-

(a) Typographus Lectori. Codex à Jacobo Gilloso senatore nobis traditus, præter interpretationem ex ore docentis quondam Hadr. Turnebi ab ipso exceptam, etiam notasiunculas aliquas continebat, raptim, ut fieri solet, adnotatas &c. Fed. Morellus is. Casaubono S. Notas, quas à Fr. Porto olim scriptas fidei meæ nunc nuper commiseras, typis tradidi. His quippe & germana lectio (quam collatis regis membranis aliis-

que MSS. codd. indagare quidem libuit, representare usque quaque nondum licuit) passim confirmatur; & Latina (sci è quantum virorum capsulis arcubisque orata) interpretatio subinde illustratur &c.

(b) Caton. Dittich. & Publ. Syr. Sentent. Græca Metaphrasis, cum notis; *ἑρμηνεύς καπομηνίαν ἱμνίσαν; Ἀρεμψύχην ἱερουργήσαν;* & aliquot epitaphia carmine.

Ppppp 2

Latinis hexametris: à *Typogr. Steph. Prevostean.* 8. Paris. 1605.

Les diverses Oeuvres de M le Cardinal du Perron, contenans plusieurs livres, conférences, Discours, Harangues, Lettres &c. chez ANTOINE ESTIENNE. (a) fol. Paris, 1605.

D. Gregorii Nyss. de SCOPO seu fine veræ pictatis hypotyposis sive summaria descriptio, Græcè; Fed. Morellus primus edidit, & Latinè vertit: apud Fed. Morel. (b) 8. Lutet. 1606.

Ejusd. Epistola de iis, qui adveniunt Jerosolyma, Græcè, & Latinè, juxta editionem Morellianam: ex *Typographiâ ROBERTI STEPHANI*; eadem, Latinè versa, & notis illustrata à Petro Molineo, cum ejusdem Molinei de peregrinationibus tractatus. (c) 8. Lutet. 1606.

Ejusd.

(a) Hujus editionis fides sit penès catalogum Bibliothecæ Tellerianæ, pag. 45. Suspicio interim, ne in numeris sit error Typographicus. Hunc ipsum librum vidi ab Ant. Stephano editum in fol. ann. 1622.

(b) Fed. Morellus lectori. Sic habeo, me uno tantum codice Græco, nec vetustâ manu exarato, usum fuisse in hoc Gregorii Nyss. commentario edendo, vertendo. Conjecturas nostras R. P. Fronto Duceus è sociis. Jof. Theologus proloquutus est & firmavit & auxit. &c.

(c) Vidi hujus editionis exemplar, in quo ad infimam tituli oram Typographus suâ manu adscripserat hæc: *Pietate & doctrinâ eximio D. le Faulcheur D. D. R. Stephanus. R. F. R. N.* Vidi etiam exemplar Juvenalis Venet. per Georg. de Rusconib. anno 1515. impressi, in quo subscribebatur, ex libris R. Stephani R. F. R. N. 1604. De quâ subscriptione [R. F. R. N.] lege Histor. Stephanor. pag. 541. & 545. Initio Gregorianæ illius epistolæ præmisit Typographus hanc epistolam; *Lectori verè Christiano. Debetur publicatio hujus Gregorii Nyss. epistolæ. Guil. Morellio, regio quondam in urbe Typographo, viro erudito. Is primus anno M. D. 11. Græcè ac Latinè eam luce donavit: quod ex duo indices testantur librorum ab ipso publicarum. Erat illis quidem à pri-*

maeva doctrinæ assertoribus alienissimus, & ut verbo dicam, appropriatus pontifici; sed homo ingenuus, iisque artibus, quæ ad veritatem obruendam postea sunt inventæ, parum instructus, repertum in antiquis codicibus libellum, tanti præsertim patris, bonâ fide typis mandavit. Ejus editionem ut oculis subiceremus etiam eorum, qui in illam adhuc non inciderunt, visum est & Latinam versentem retinere, quam ipse dedit: non quod eam judicaremus saltem tolerabilem; sed ut pudorem incuterem cuidam homini levissimo, qui, quam eandem epistolam vernaculo idiomate à nobis è Græco expressam & in vulgus emissam agre ferret, ignarus eorum, quæ diximus, aut se ignarum certo consilio simulans, ausus est nuper fidem illius in dubium revocare &c. Jof. Scaligero Pet. Molinæus S. Amicus noster Robertus Stephanus, vir ingenio terfo & veritatis amans, aureolum Gregorii Nyss. libellum de peregrinationibus in Judæam vertit Gallicè ad Græci contextûs fidem, præfixâ præfatiunculâ, commodâ sanè ac elegantî. Pupugit Jesuitas libellus, quippe qui peregrinationes non modo iniquas ut iniustas, sed & sugillas ut noxias & periculosas. — Ne exauthoraretur hoc mercimonium, prodit quidam ex Jesuitarum pistrino ludimagister, nomen homini Plusiandro, seu Riches.

Ejusd. ad Eustathiam, Ambrosiam, & Basilissam EPISTOLA; Græcè H. Casaubonus nunc primùm publicavit, Latinè vertit, & notis illustravit: *ex Typographiâ ejusdem.* (a) 8. Lutet. 1606.

Les larmes de S. Pierre, & autres vers sur la Passion; & quelques paraphrases sur les hymnes de l'année; à monsieur Phelypeaux [dedié par l'Auteur R. E. c'est à dire Robert Estienne]: *de l'imprimerie du même Robert Estienne.* (b) 8. à Paris. 1606.

Jacques de l'Echassier de l'ancienne liberté de l'Eglise Gallicane: *chez Claude Morel.* (c) 8. à Paris. 1606.

Le pourtraict de la santé, par Jos. du Chesne Sr. de la Violette, conseiller & medecin ordinaire du roy: *chez le même.* 8. à Paris. 1606.

Jos. Quercetani Diæticorum polyhistoricon: *apud eundem.* 8. Paris. 1606.

Marciani Heracleotæ poëma de situ orbis; Fed. Morellus Græca recensuit, & Latinè eodem genere versuum expressit, cum notis & indice du-

plici:

ebionus mavult appellari. Is Stephano mirum quàm ineptè insultat — Argumenta si qua habet, ad verbum sumpsit ex Bellarmino. Nos putavimus interesse veritatis auctoritatem libelli non minùs vetustis quàm venustis asserere à calumniis &c. Gallicam Gregoriana hujus opusculi versionem à Rob. Stephano elaboratam & editam videre nondum mihi contigit; uti neque Richeomi librum.

(a) Epistola hujus, ait Casaubonus, neque in editionibus Latinis operum hujus pa-

tris (quando Græca adhuc nulla prodit) ullum extat vestigium; neque in eo codice regia bibliotheca habetur, quo pleraque illius scripta continentur: multa tamen certa rationes auctoritatem ejus libri confirmant, unde illam Nicolaus Faber, quem jura possis ἐμψυχον βιβλιοθηκῆν ἐκκλησιαστικὴν dicere, descripsit, & nobiscum, priusquam eodem illo codice, qui est Jacobi Vulcopii viri eruditionis & dignitate præstantis, uteremur, communicavit. &c.

(b) Πρὸς Ῥωβέρτου Στέφανου.

Κλαυθρὸν ἀειδαλίον εἶφαί᾽ Στέφανον εἰφαιώτην.

Ἀειδαίης Πέτρου δάκρυσι δυνάμει.

Ἰακ. Σιβαστὸς Οὐασὶς Ἡμίρει.

Ῥωβέρτου Στεφάνου δάκρυα.

Ἀειφάνης μίμνῃ ἐπὶ ὃ καλὸν ἔστι Σιβαστὸν,

Χρίστῃ, Σιβαστὶ, λαβεῖν τὸ Στεφάνου εἶφαιον.

(c) Bibliothec. Cordesian. pag. 385.

Ppppp 3;

plici : *apud Fed. Morel. (a) 8.* Lutet. 1606.

Libanii tres dissertationes, de opibus, de amicis, de inexplebili cupiditate, Fed. Morellus Latinè convertit, & notulis illustravit : *apud eundem. 4.* Lutet. 1606.

Ejusd. Operum tomus primus continens præludia oratoria LXXII. declamationes XLV. & dissertationes morales; Græcè, è MSS. maximè reg. bibliothecæ à Fed. Morello nunc primùm edita, & Latinè versa. cum notis, var. Lectionibus, & duplici indice : *ex officin. Typogr. Cl. Morelli. (b) fol.* Paris. 1606.

Joan. Passeratii Kalendæ Januariæ, & varia quædam poëmata; quibus accesserunt ejusdem authoris miscellanea nunquam antehac typis mandata : *apud eundem. (c) 8.* Paris. 1606.

Recueil des Oeuvres Poëtiques de Jan Passerat, augmenté de plus de la moitié, outre les précédentes éditions : *chez le même. 8.* à Paris. 1606.

Le Theatre Sacré; Dina, Josue, Debora; par Pierre de Nancel : *chez Cl. Morel. 8.* à Paris. 1607.

Pharmacopœa Dogmaticorum restituta, auctore Jos. Quercetano; secunda editio ab eodem aucta & correctâ : *apud Cl. Morel. 8.* Paris. 1607.

Max. Tyr. traduit par Fed. Morel. (d) 12. à Paris. 1607.

Xenophontis Cyropædiæ liber primus, Græcè : *apud Cl. Morel. 4.* Paris. 1607.

Ciceronis de Oratore liber secundus : *apud eundem. 4.* Paris. 1607.

Ejusd. Topica : *apud Petrum Pautonnier. 4.* Paris. 1607.

(a) Menitum. Nomen autoris hujus metrica periegesis in Il. Ca. auctori Msc. supprimitur : in cod. Palatino Marcianus Heracl. præfatur. Morellus in not. notat, Davidi Hæschelio eruditissimæ viro Græcam hujus Geographi & aliorum editionem deberi.

(b) Lege Histor. Typographor. aliq. Parisiens pag 130.

(c) Le privilege du roy est donné à Abel l'Angelier Marchand Libraire & Imprimeur.

(d) Thuan. Bibliothec. part. 2. pag. 5.

Epigrammata in imagines ducum, regum, imperatorum, ex Græc. Anthologiâ selecta, Latinis versibus à Fed. Morello reddita; Inscriptio Vetus ab Herode facta, Græcè, Latinis Heroicis ab eodem Morello expressa: *apud eund. Morel. 4.*

Lutet. 1607.

Martialis Epigrammata, cum Jos. Langii indice, & Laurentii Ramirez de Prado Hispani commentariis: *apud Michaël. Somnium, vel Cl. Morellum* (utrique enim privilegium junctim concessum est). 4

Lutet. 1607.

Florilegium Epigrammatum Martialis; cum Græcâ metricâ Jos. Scaligeri versione: *ex Typographiâ Rob. Stephani*; & ad calcem, *excudebat Joannes (a) Janonius in Typographiâ Roberti Stephani. 8.*

Lutet. 1607.

Claudii Puteani (*qui decessit Kal. Dec. an. Christi M. D. XCIV. ætatis XLVIII.*) tumulus. (b) 4

Paris. 1607.

Philippi Cospeani nupera in urbem reversio, ejusdemque Aturensium episcopi facti consecratio, Sorbonorum augustali in æde, XVIII. authore Jo. Roënno: *ex Typogr. Stephani Prevostæ. 8.*

Paris. 1607.

S. Cyrilli Hierosol. Archiepisc. Catecheses, ex variis bibliothecis, præcipuè Vaticanâ, Græcè OMNES nunc primum in lucem editæ; cum Latinâ interpretatione Joannis Grodecii, plerif-

que:

(a) Hic postea artem exercuit Sedani; academiz ibidem Typographus. Pro insigni elegit Jani hieriptis (qualis in Ovid. Fast. lib. 1. describitur, tenens clavem dextrâ baculumque sinistrâ) imaginem, cum hoc Homeri (Il. æ. v. 343) hemistichio, ΑΜΑ ΠΡΟΣΕΩ ΚΑΙ ΟΠΙΣΣΩ. Excudit Martialem cum Tho. Farnabii commentariis, in 8. M. DC. XXIII. Ex ejus Typographiâ & typis novissimis (minutissimis, sed nitidissimis) prodierunt in 16. Virgii opera omnia, ad doctiss. R. P. Jacobi Pontani castigationes accuratissimè ex-

cusa, 1625. (initio M. DC. XXVIII.) ac Horatii, 1627. hisdem typis in 24. anno 1644. excusi sunt *Les Pseaumes de David* par Cl. Marot & Th. de Bèze (avec la musique & sans musique) à Sedan, par Pierre Janon imprimeur de l'Academie.

(b) Nullius Typographi nomen additur; sed editionis magnificentia Morellianum aut Stephanicum præsum indicare mihi videtur. Suis epigrammatibus Græcis & Latinis hunc tumulum Fed. Morellus & Rob. Stephanus, inter viros alios clarissimos, ornaverunt.

que in locis auctâ & emendatâ; studio & operâ
Joan. Prevotii Burdegalensis; ad Paulum V.
Pont. Max. *apud Claudium Morellum.* (a) 4.

Paris. 1608.

S Athanasii opera, Latinè: *apud SEBASTIA-
NUM CRAMOISY.* (b) fol.

Paris. 1608.

THEOPHILI Alexandr. episcop. pia disser-
tatio, cujus rei homo similis sit, Græcè nunc
primum prodit è bibliothecâ regiâ; à Fed. Mo-
rello recensita, & Latinè versâ: *apud Fed. Mo-
rel.* 8.

Lutet. 1608.

Jatrosophistæ de urinis liber unus, Gr. Lat.
interprete Fed. Morello cum ejusd. notis: *apud
Morel.* (c) 12.

Paris. 1608.

Pestis Alexicacus, autore Jos. Quercetano:
apud Cl. Morel. (d) 8.

Paris. 1608.

Philostrati Lemnii opera, quæ extant; Phi-
lostrati junioris imagines, & Callistrati Ecphra-
ses; item Eusebii liber contra Hieroclem; Græ-
cè & Latinè; Fed. Morellus cum MSS. contu-
lit, recensuit; & hæcenus nondum Latinitate
donata vertit: *ex officinâ Typographicâ Cl. Morelli.*
(e) fol.

Paris. 1608.
La

(a) Fed. Morelli ἱεράρχων.

Te Solymorum Antistes, maxime Paulo, salutat

Cyrillus, per te qui rediurus eris.

Consulis ut Rome chartas Prævotius amplas

Cyrilli, ostingeri Perronii auspicio:

Inde typis Linguâ regalibus edita utraq;

Morelli studio scripta sacra Patris.

(b) Bibliothec. Cordesian. pag. 35.

(c) Bibliothec. Thuan. part. 2. pag. 136.
& Bigotian. part. 2. pag. 143.

(d) Author in epistol. ad Lector. dicit
Libavium medicum, & virum spectatissimum
Petrum Kopffium Typographum secum egisse,
ut hac tractatio absolveretur.

(e) Fed. Morellus lectori. *Isaacus Casau-*
bonus identidem à nobis consultus, ubi in
hòc autore dignus vindice nodus occurrebat,
è regiâ bibliothecâ, cujus chartophylax est,
suppeditavit codices manu non valde priscâ
nec ita recente, sed scitâ & pda satis, exa-
rates; quorum unus VIII. libros de Apollo-

nii vitâ, ultimo tamen mense, continer-
bat; alter Sophistarum vitas. Stephanus
Turnebus reg. consiliarius emendationes &
notas iroſopu; in itæna; utriusque Phi-
lostrati è libro parentis sui & reip. literaria
columinis Adr. Turnebi manuscriptâ jedulâ col-
lectas amicè utroque consulit. Andr. Schot-
tus è Soc. Jesu quasdam in Græca animad-
versiones misit, & cod. Græcum Heroïcorum,
visa Sophist. Philostr. jun. imaginum, &
Callistrati inſcripturâ Venetiis concinnis &
castigatis excusum an. 1550. cum Latinâ
Alem. Rhinuccini Flor. VIII. lib. de Apol-
lon.

La louange de la Loy, par Dion; trad. par Morel. (a) 8. Paris. 1608.

Theodori Prodromi DISSERTATIO de sapientiâ, Πενή σοφίην ἐλαχί; Græcè, ex bibliothecâ regiâ, cum Latinâ versione & notis Fed. Morelli: apud eund. Fed. Morel. 8. Lutet. 1608.

Ciceronis de Oratore liber primus: apud Cl. Morel. 4. Paris. 1608.

Catull. Tibull. Propert. cum Joan. Passerat. commentariis; & indice verborum Propertii: apud eundem. (b) fol. Paris. 1608.

Epigrammata ex libris Græcæ Anthologiæ à Flor. Christiano selecta & Latinis versibus redita; accessit Musæi poematum versibus Latinis ab eodem expressum: ex Typographiâ Rob. Stephani. 8. Lutet. 1608.

S. Ambrosii de officiis libri tres: ex officinâ Nivellianâ; apud Sebastianum Cramoisy, viâ Jacobæâ, sub ciconiis. 12. Paris. 1609.

S. Chrysostomi, ad populum Antiochenum, adversus Judæos, de incomprehensibili Dei naturâ, de sanctis, deque diversis ejusmodi argumentis, HOMILIÆ LXXVII. nunc primum GRÆCÈ & LATINÈ conjunctim editæ; ex bibliothecâ Henrici IV. impensâ & liberalitate reverendiss. episcoporum & cleri universi; Fronto Ducæus Burdegalensis Societ. Jes. Theologus variant. lectiones ex MSS. codd. erutas sclegit, veterem interpretationem editarum olim homi-

liarum

læ translationis editione recognita & notis auctâ à Gul. Longolio ex Edis. Colon. Eruditiss. Senator Pau. Petavius concessit, ut eod. suo scholiis & glossis Græcis ornato uteretur.

(a) Bibliothec. Bigotian. part. 2. pag. 234.

(b) Claudii Morelli nomine privilegium datum est: at libri initio, urbis Parisiorum delineatio præfigitur, cum his verbis, Lu-

setia urbs Parisiorum; appositis hinc inde binis scuris, altero Franciæ & Navarræ, altero urbis ipsius insignium. His insignibus suas editiones solebant ornare illi Typographi librarii que societatem Parisiis interunt; v. z. Claudius Morel, Marcus Orry, Claudius Chappallet, Robertus Funet, Nicolaus Buon, & Sebastianus Cramoisy. Lege Caille pag. 206.

Tom. III. Pars II.

Q9999

liarum recensuit, aliarum novam edidit, utramque notis illustravit: *typis regijs; apud Claudium Morellum, viâ Jacobæâ, ad insigne fontis. (a) fol. Lutet. 1609.*

S. Gregorii Nazianz. OPERA [scil. quæ solutâ oratione scripsit, & hâc tomo primo continentur] nunc primùm GRÆCÈ & LATINÈ conjunctim edita, subsidio Episcoporum & cleri; ex Billii collatione, emendatione & interpretatione; aucta aliquam multis ejusd. Gregorii epistolis nunquam antea editis, ex interpretatione Fed. Morelli: *typis regijs, apud Cl. Morellum. Lutet. 1609.*
(b) fol.

CONSTANTINI Porphyrogenetæ imp. de THEMATIBUS occiduae partis Orientalis imperii libri duo, Græcè nunc primùm è biblioth. reg. editi; à Fed. Morello recensiti, Latinè versi, & notis illustrati: *apud Fed. Morel. 8. Lutet. 1609.*

Κίπυς ἱεροεργεῖα, αἰδέλμ, Græcè, cum Latinâ versione Fed. Morelli: *apud eundem. 8. Lutet. 1609.*

Six Oraisons de Ciceron [viz. pour Cælius, Milon, Marcellus; première Catilinaire; première & seconde Philippique] avec une sommaire exposition du sujet de chacune d'icelles; par Francois Joulet, sieur de Chastillon: *de l'imprimerie*

merie

(a) Id obiter observare lubet, ad fontis (cujus insigne præfigitur) pedem, in annulo ibi appenso, inscribi has duas litteras, F. M. initiales Fed. Morelli. Sic etiam in Hist. P. Æmyl. ann. 1597. fol. Fronto Duæus, in epistolâ ad lectorem, notat communibus Cleri suffragiis decretum fuisse, ut ad Græcas SS. Patrum editiones ex regiâ bibliothecâ elegantissimis characteribus exprimendas Typographo regio * duo millia aureorum à quaestore cleri numerarentur &c. Fusè & copiosè de iis, quibus editor usus est, subsidus agit epistola; quam, ne hic longior sim, lectori evolvendam relinquo.

(b) Hanc editionem Paulo V. inscripsit

Fed. Morellus: usum Græcis codd. vetustis, Bibliothecæ regiz, & Jac. Aug. Thuani; codice cum variis MSS. in Belgio collato & ab Act. Vaquerio Noviodunensi communicato; codicibus Billii; Germanicâ editione cum MSS. regijs, Medicæis reginæ, & cardinalis Sirleti collatâ, ac à Paulo Petavio commodatâ; assiduâ denique optimâque Frontonis Duæi, in Chrysostomi editione quantumvis occupati, operâ. Additæ sunt ad calcem notæ in Nazianzeni opera hæc, & Fed. Morelli in ejusd. epistolas à se primùm editas. F. Morellus fatetur sibi ab adolescentiâ hunc Scriptorem in deliciis fuisse.

* Nescio an ille regius Typographus fuerit Federicus an Claudius Morellus; neque an Claudius hunc titulum sibi adscripserit ante ann. 1611.

merie de Robert Estienne, en la rue S. Jean de Beauvais. 8.

à Paris. 1609.

De numerorum historiâ, carmen φιλοσοφαιολογηποητικόν; Fed. Morellus pridem collegit, recentavit, composuit, digessit: *apud Fed. Morel. (a) 8.*

Lutet. 1609.

Histoire des Roys de France, composée par Paul Æmyle: *chez Fed. Morel. (b) fol.*

à Paris. 1609.

Crambe, Viola, Lilium; poematia tria Jac. Aug. Thuani: *ex Typographiâ Rob. Stephani. fol.*

Lutet. 1609.

Sidere; pastorelle par Sr. d'Ambillou: *de l'imprimerie de Rob. Estienne. 8.*

à Paris. 1609.

Jo. Roënni Rotomagensis accentuunculae; ad duodeviginti viros, qui totidem per dies hujus quadragesimae, in Thesaurarii sacello, Theologicè dixerunt; M. DC. IX. è *Typographiâ JOANNIS LIBERT, viâ D. Joannis Lateranensis, prope collegium Cameracense. 8.*

Paris. 1609.

Jacobi Gretseri Soc. Jes. Institutionum Graecae Linguae libri tres [singuli seorsim excusi]: *apud Cl. Morel. (c) 8.*

Paris. 1609.

Jeremias, Ezechiel, Baruch, Daniel, & Psalmus CIX Latine cum comment. Joan. Maldonati Andalusii Soc. Jes. & ejusdem epistolâ de collatione Sedanensi cum Calvinianis: *sumptibus Cl. Morelli. (d) 4.*

Paris. 1610.

Dix

(a) In hoc opusculo continentur, *Mo- nas Fed. Morelli scripta Idib. Octob. M. D. LXXXX Duas Adr. Turnebi Adr. F. Trias Ausonii, cum Fed. Morelli metricâ metaphrasi; & ejusd. Morelli Graecum carmen in Sanctam Trinitatem; ex Typographiâ Joannis Jannon Tetras Pauli Huralsi Hospitalis archiep. Aquisensis ad Fed. Morellam Profess. & interpr. Reg. Graecarum litterarum ocellum. Pentas Fed. Morelli. E- jusdem Hexas; Hebdomas; Ogdoas; Enneas;*

* *Decas; Hecatontas.*

(b) Hæc editio omnino confirmata est illi, quæ apud eundem prodierat anno 1597.

(c) Ad finem tertii libri; *Ex Typ. Steph. Prevostean, viâ D. Joan. Later. in Colleg. Cameracensi. 1627.*

(d) Hæc editio est posthuma, & nunc primum vulgata. Itaque in Catalogo bibliothec. Cordesian. pag. 20. ubi anno 1600. attribuitur, vitiosi sunt numeri, scil. 1600. pro 1610.

* In hac F. Morellus se Profess. Reg. Decanus vocat.

Qqqqq 2

Dix Sermons de Theodoret evesque de Cyr, de la providence de Dieu, contre les athées & Epicuriens; traduits par Seb. Hardy receveur des tailles & aydes au Mans : de l'imprimerie de Robert Estienne 8.

à Paris.

1610.

Sueton. de Cæsarib. & Grammatic. & Rhetorib. libri, ab H. Calaubono ex fide vetustissimorum librorum recensiti, cum ejusd. animadversionibus, & doctorum virorum commentariis; editio altera ab auctore emendata & aucta: apud Hieronymum Drouard, cui privilegium commune fuit cum Adriano Beys & Sebastiano Cramoisy. fol.

Paris.

1610.

Libanii ad Julianum Imp. ORATIO adversus Adseffores magistratuum, Græcè nunc primum prodit è MS. codice bibliothecæ Bavaricæ (in quo quadam minùs sana & integra, quadam graviter luxata); à Fed. Morello recensita, Latinè versâ, ac notis illustrata: apud Fed. Morel. 8.

Paris.

1610.

Ejusdem PANEGYRICUS Juliano imp. dictus, Græcè nunc primum è duobus bibliothecæ regie codicibus (altero recentiore & incultiore manu, altero vetustiore & peritior exarato) prodians, recensente Fed. Morello, cum ejus Latinâ versione & notis: apud eundem. 8.

Paris.

1610.

Ejusdem NÆNIA super Daphnæi Apollinis fulgure exusto, Græcè, ex codd. regio & Bavarico; cum Fed. Morelli versione & notis: apud eundem. 8.

Paris.

1610.

Ejusdem ORATIONES ad Theodosium Imp. pro Antiochenis ob dejectas Impp. imagines, Græcè nunc primum ex bibliothec. reg. & Latinè, interprete Fed. Morello, cum ejus notis: apud eundem. 8.

Paris.

1610.

Ciceronis Oratoriæ partitiones: ex officinâ Stephan. Prevosteau; apud Joannem Libert.

Paris.

1610.

Ejusdem Paradoxa: ex Typographiâ Joann. Libert. 4.

Paris.

1610.
Sen.

Sententiæ Græc. ex diversis in gratiam juven-
tutis Colleg. Societ. Jesu: *apud Cl. Morel. 8.* Paris. 1610.

Regalis echo; epigrammata; ἀναθήματα,
emblemata δῖγλωττα: *apud Fed. Morel. 4.* Paris. 1610.

Jacobi Cujacii J. C. Oratio in funere Gasparis
Chastræi Nancæi regionum stipatorum præfecti
habita in æde sacrâ Nancæi in Bitur. Cubis, 15.
Cal. Feb. 1577. à Nic. Rigaltio ex Gallico in
Latinum versa: *ex Typogr. Rob. Stephani. (a) fol.* Lutet. 1610.

Christi Nativitas, authore Pet. Valente, pro
strenis anni 1610. ad Jo. Gallandium: *ex Typo-
graphiâ Joannis Libert.* Paris. 1610.

Exposition des sept Pseaumes Penitenciels;
cum textu Latino; par R. E. [*c'est à dire Ro-
bert Estienne*]: *par Jean Sara imprimeur, en la
rue S. Jean de Beauvais, devant les escholes de de-
cret. (b) 12.* à Paris. 1611.

S. Gregorii Nazianz. operum tomus secun-
dus; quo poëmata omnia Græcè & Latinè, unâ
cum doctiss. Græcorum Nicetæ Serronii, Psel-
li, Nonii, Eliæ Cretenfis, & Jac. Billii com-
mentariis in omnia ejusd. Gregorii scripta, con-
tinentur: *ex offic. Typogr. Cl. Morelli. (c) fol.* Lutet. 1611.

PROSOPOPOEIA Virtutum & Vitiorum.
Græcis Iambicis senariis scripta ab autore incer-
to, nunc primùm è bibliothec. reg. prodit,
Græcè; Latinis trimetris à Fed. Morello ex-
pressa; cum duobus in S. Trinitatem carmini-
bus. Græcè & Latinè, eodem interprete: *apud
Fed. Morel. 8.* Lutet. 1611.

Ma-

(a) Almeloveen. pag. 78. Long. Bi-
bliotheq. Historiq. num. 15772.

(b) De Joanne Sara Vide Caille. pag.
235. ubi nulla ejus mentio ante annum
1619.

(c) Fed. Morellus in sua epistolâ præ-
fixâ Cardinali Perronio gratias agit, quòd

Clero author fuerit, ut patrum Græcorum
editione aureorum duo millia sedulo Typo-
grapho data in perpetuum addicerentur:
isemque ut alia aureorum chilias aliis Ty-
pographis Librorum officii Ecclesiastici mutua
data ad idem negotium adjuvandum & con-
ficiendum transferrentur.

Q9999 3.

Magni Felicis Ennodii episcopi Ticinensis opera, à Jacob. Sirmondo Soc. Jes. emendata & notis illustrata: *ex officinâ Nivellianâ, apud Seb. Cramoisy. 8.*

Paris. 1611.

Nic. Nancelii Medici Analogia microcosmi ad macrocosmum; opus posthumum à Petro Nancelio Nicolai filio editum: *ex officinâ Typographicâ Cl. Morelli. fol.*

Lutet. 1611.

Harmonia seu consensus philosophorum chemicorum, à Davide Lagneo regis Christianiss. consiliario & medico: *apud Cl. Morel. 12.*

Paris. 1611.

Corn. Taciti opera, gnomologia & breviarii aucta: *ex officinâ C. Morelli. 12.*

Paris. 1611.

Plinii Epistolæ, & Panegyrici; cum Is. Casauboni notis: *olr. à Pauli Stephani. (a) 12.*

..... 1611.

Aristidis Orationes, Gr. Lat. G. Canteri. (b) 8.

..... 1611.

Libanii legatio pro Antiochenis ad Julian. imp. Græcè, à Fed. Morello recensita, Latine versa, & notis illustrata: *apud Fed. Morel. 8.*

Paris. 1611.

Ciceronis Lælius: *apud Joannem Libert. 4.*

Paris. 1611.

Ejusd. de legibus liber secundus: *apud eundem. 4.*

Paris. 1611.

Petri Fabri in libros Academicos Ciceronis commentarius, & in orationem pro Cæcinâ: *apud Cl. Morel. (c) 8.*

Paris. 1611.

Partie du premier & du quatriesme livre de

PÆ.

(a) Hæc editio duæque præcedentes ann. 1599. & 1605. nihil inter se differunt.

(b) Hanc posteriorem editionem, sub Pauli Stephani nomine, recenset Almeloveenius pag. 75. postquam ibidem alteram ann. 1604. memoravit. Vix dubito, quin error sit Typographicus: ægre enim inducar, ut credam hanc editionem intra illud breve temporis spatium fuisse repetitam. Id tamen intra brevius accidit Plinio & Panegyricis.

Forfan itaque (quod solent Typographi) Paulus Stephanus eidem editioni annum alium affixit, ut pro novâ haberetur.

(c) Pet. Faber Arvernus lectori S. P. D. ——— Claudius Morellus studium suum atque operam obtulit, pollicitusque est datum operam, ut ea nunc ederentur emendata maximè &c. Rupelle, Kal. Sextil. M. DC. XI.

- l'Æneïde de Virgil , en vers Francois [*par du Pérron*] : de l'imprimerie de Robert Estienne. 4. . à Paris. 1611.
- J. A. Th. Crambe, Viola, Lilium, Phlogis, Terpsinoc. (a) 4. . Paris: 1611.
- Pro inauguratione Ludovici XIII. Rhemis celebratâ XVII. Octob. 1610. Fed. Morelli senarii jambici votivi : *apud Fed. Morel*. 8. Lutet. 1611.
- Ejusdem inaugurationis Nicolao Borbonio auctore : à *Typogr. Rob. Stephani*. 8. Lutet. 1611.
- Recueil de diverses poësies sur le trespas de Henry le Grand , & sur le sacre & couronnement de Louis XIII. dédié à la royne mere regente, par G. du Peyrat, aumônier servant du roy : chez Robert Estienne , rue S. Jean de Beauvais ; & chez Pierre Chevalier , au mont S. Hilai-re. (b) 4. . à Paris. 1611.
- Primera parte de Diana enamorada ; cinco libros , compuestos por Gaipar Gil Polo : en casa de Rob. Estevan. 12. . en Paris. 1611.
- Quarenta Enigmas Españolas, por El Curioso : en casa de Rob. Estevan , en la calle de S. Juan de Beauvais. 12. . en Paris. 1611.
- Declinationes Græcorum Nominum, ac Verborum conjugationes , in gratiam alumnorum seminarii Rhemensis , totiusque academiciæ juventutis ; Fed. Morellus recognovit , ac recensavit : ex *Typogr. Joannis Libert*. 8. Paris. 1611.
- D. Hieronymi Theologi Græci DIALOGUS de S. TRINITATE , Græcè nunc primum ex bibliothecâ Friderici Lindenbrogii J.C. pro-

diens;

(a) Non dubito , quin hæc Thuaneorum poematum editio typis sanè elegantissimis expressa , à Morellianâ vel Stephanicâ officinâ prodierit , quamvis nullius Typographi nomen titulus indicet.

(b) De Petro Chevalier , & patre & filio , lege Caille. pag. 189. 201. Notan-

dum est ad finem addi separatim inaugurationem Ludovici XIII. (de quâ paulò antè) Nic. Borbonio auctore , cum aliis aliorum carminibus, inter quæ Gallica est Roberti Stephani ode, regi data 21. Maji 1610,

diens; cum Latinâ Fed. Morelli versione: *apud Fed. Morel.* 8.

Lutet.

1612.

Photii Bibliotheca, Græcè, & Latinè, Andr. Schotto interprete, cum Dav. Hæschelii & Andr. Schotti notis: *olivâ Pauli Stephani.* fol.

.....

1612.

REI ACCIPITRARIÆ Scriptores nunc primùm à Nic. Rigaltio editi, Græcè, ex bibliothec. regiâ Mediceâ; viz. Demetrii Constantinop. libri duo de re accipitrariâ, Latinè à Petro Gillio redditi; accessit libellus de curâ canum, Græcè, & Latinè, interprete Andrea Auritabro Vratislaviensi medico [*qui hunc olim ante LXVII. annos Viteberga edidit, & Rudberti cujusdam Mosbaimi versionem secutus Latinum fecit, & nomen Phamoni indidit, cum variantibus ex Augustano codice lectionibus*]; epistola falsò inscripta Aquilæ, Symmachi & Theodotionis ad Ptolemæum regem, Catalanicâ linguâ; de diversis falconum in illâ epistolâ generibus, ex libro incerti authoris; Jac. Aug. Thuani de re accipitrariâ libri tres; & Hier. Fracastorii Alcon sive de curâ canum: *typis regiis excudebat C. Morellus.* vel (ut in quibusdam aliis exemplaribus) *ex officinâ Nivellianâ, sumptibus Seb. Cramoisy.* 4.

Lutet.

1612.

Libanii laus PALMÆ, POMI; (a) HORTI, PORTUS, NAUMACHIÆ, & LEONIS certantis descriptiones; nunc primùm è Vaticanâ bibliothecâ Græcè prodeunt; cum Latinâ Fed. Morelli versione: *apud Fed. Morellum.* (b) 8.

Lutet.

1612.

Ciceronis de Oratore libri tres [singuli scorsim excusi]: *ex Typograph. Joannis Libert.* 4.

Paris.

1612.

Ejusd. de Officiis libri tres: *ex Typograph. ejusdem.* 4.

Paris.

1612.

Ejusd.

(a) Horti Ecphrasis, sed sub anonymo auctore, antea anno 1609. prodierat.

(b) Hæc Libanii opuscula Fed. Morellus dedicavit Jacobo primo Magn. Brit.

& Hib. regi, cujus famam ex Il. Casaubono suo in regia professione collegâ audiverat.

Ejusd. de Legibus liber tertius : *ex Typograph. ejusdem. 4.* Paris. 1612.

Ejusd. Philippica octava : *ex Typograph. ejusdem. 4.* Paris. 1612.

Pindarus & Lyrici, Gr. Lat. Editio V. Græco-Latina : *olivâ Pauli Stephani. (a) 12.* ..... 1612.

Martialis Epigrammata ; ex fide vetustissimorum exemplarium , quantâ fieri potuit curâ vigilantiaque emendata : *apud Joan. Libert. 12.* Paris. 1612.

Sparte, ad V. illustriss. Hen. Turrium Bullionis ducem , authore Jac. Aug. Thuano : *ex Typogr. Rob. Stephani. fol.* Lutet. 1612.

Joan. Passeratii Conjecturarum liber ; & Adr. Behotii apophoretorum libri tres : *apud Cl. Morel. (b) 8.* Paris. 1612.

Officium B. Mariæ V. Gr. Lat. per Fed. Morellum. (c) 12. Paris. 1613.

S. Hieronymi Epistolæ selectæ , & in libros tres distributæ , operâ Petri Canisii Theologi ; ad exemplar Mariani Victorii Reatini episcopi Amerini emendatæ : *ex offic. Nivellian. sumptibus Seb. Cramoisy. (d) 12.* Paris. 1613.

Trois epistres de S. Jerome ; à Heliodore, Julien, & contre Vigilantius ; avec deux autres de J. Pic. de la Mirande à Jean Francois son neveu ; traduittes par Jean Davy du Perron : *de l'imprimerie d'ANTOINE ESTIENNE, rue des Carmes au college des Lombards. 8.* a Paris. 1613.

Hippocratis Aphorismi, novâ methodo exornati, & ejusd. arcana judicia, Gr. Lat. interprete Rod. Magistro regis consiliario & regiorum

Franciae

(a) Hæc editio ab editione IV. anni 1600 perpauitum differt.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 391.

(c) Bibliothec. Thuan. part. 1. pag. 93.

(d) Ægidio Suvras S. Florentii abbati, Sebastianus Cramoisy. — Dedi operam, ut hi libri quàm emendatissimè in hominum manus veniant &c. Lutetia, 1. Febr. 1613.

- Franciæ liberorum archiatro; qui addidit, leges
 medicinæ, limites humani partûs, & patrocini-
 um: *ex officinâ eâdem sumptib. ejusd.* 12. Paris. 1613.
- Traduction de quelque partie du premier li-
 vre des Annales de Tacite, avec des observations
 Politiques, topographiques & Historiques, par
 Franc. de Cauvigny Sieur de Collomby: *de*
l'imprimerie d'Antoine Estienne. (a) 8. à Paris. 1613.
- Georgii Flori Mediolanensis J. C. de bello I-
 talico & rebus Gallorum præclare gestis libri
 sex: *ex Typograph. Rob. Stephani.* (b) 4. Lutet. 1613.
- Libanii ECPHRASES certaminum Hercu-
 lis, Junonis, & Polyxenæ mactatæ; Græcè
 nunc primùm è bibliothecâ Vaticanâ prodeunt,
 cum Latinâ versione & notis Fed. Morelli; qui
 ex Ovid. Metam. lib. XII. Herculis certamen
 cum Periclymene adjecit: *apud Fed. Morellum.*
 (c) 8. Paris. 1613.
- Ciceronis Brutus: *à Typogr. Jean. Libert.* 4. Paris. 1613.
- Ejusd. ad Brutum Orator: *ex eâdem* 4. Paris. 1613.
- Ejusd. Cato Major: *ex eâdem.* 4. Paris. 1613.
- Homeri in Apollinem hymnus à Fed. Mo-
 rello recensitus, iisdem numeris Latinè expres-
 sus, & notulis illustratus: *apud Fed. Morel.* 4. Paris. 1613.
- Menandri & Philistionis sententiæ compara-
 tæ, Græcè, ex bibliothecâ regiâ; cum notis;
 curâ Nic. Rigaltii: *excudebat Robert. Stephanus.*
 (d) 8. Lutet. 1613.

Ho-

(a) Bibliothec. Butehian. part. 2. pag. 611.

(b) Hugo Picardetus sacri regii consi-
 stor. consiliar. & in supremo Burgundio-
 num senatu procurator generalis in suâ
 præfixâ ad Nic. Brulartum Sillerium Franc.
 cancellarium epistolâ, dicit hunc librum
 in suas manus incidisse scriptum ante an-
 nos centum.

(c) Nescio qui factum est, ut Federi-

cus Morellus in hac suâ editione Ecphra-
 sin Junonis Latinè vertere noluerit. Vidi
 tamen Libanianam Junonis Ecphrasin seor-
 sim hâc anno excusam in 8. *ex bibliothecâ*
Vaticanâ Græcè, cum Latinâ Fed. Mo-
relli versione, apud eundem Fed. Morellum.

(d) In privilegio recensetur opusculum
 hoc non solùm Græcè excusum, sed e-
 tiam ejusdem versio seorsim, quam non-
 dum vidi.

Horatii opera, cum notis Jani Rutgerii: *ex Typographiâ ejusdem.* 12. Lutet. 1613.

Juvenalis Satyræ, cum commentariis & indice [editio eadem ac quæ anno 1602. prodiiit]: *apud Cl. Morel.* 4. Lutet. 1613.

Persii Satyræ cum comment. & ind. [editio eadem ac quæ ann. 1601.]: *apud Cl. Morel.* 4. Lutet. 1613.

S. Chrysostomi Homiliæ in Genesin LXVII. unâ cum aliis XVIII. de diversis ex eadem Genesi & libro I. Regum locis; nunc primùm Græcè & Latine conjunctim editæ ex bibliothec. reg. impensâ quorundam Gall. antistitum; Front. Ducæo vulgatam interpretationem editarum olim homiliarum recensente, aliarum novam edente, utramque notis illustrante: *typis regiis, apud Antonium Stephanum, Pauli F. Henrici N. Typographum regium.* fol. Lutet. 1614.

Ejusd. Homiliæ & Commentarii in Psalmos, in Esaiam, & de aliquot aliis prophetarum locis; nunc primùm Græcè & Latine [&c. *ut in libro precedente*]: *typis regiis, apud Claud. Morellum.* fol. Lutet. 1614.

Ejusd. de Sacerdotio libri VI. de compunctione cordis libri II. de providentiâ Dei libri III. & alii similis argumenti, unâ cum ejusd. aliquot homiliis & epistolis ad diversos CCXLV. nunc primùm Græcè & Latine [&c. *ut modò*]: *typis regiis, apud Claud. Morellum.* (a) fol. Lutet. 1614.

Ter-

(a) In horum Chrysostomi Librorum editione Cl. Morellus & Ant. Stephanus fecit suere. Fronto Ducæus præfixit eorum nomina, qui singulos tractatus Græcos Latine primi interpretati sunt; indicavit etiam, quos ipse verterit, antea non versos. Ad finem enarrationis in Esaiam, ultra caput VIII. non excurrit exemplar correptionem præcarioque exhibitum è regis Fontis-Eblaudi bibliothecâ. Ducæus notas

adjecit in libros de sacerdotio: ad quorum instituendam editionem usus est primùm Augustinâ Davidis Hæschelii; libris duobus regis calamo exaratis, & membranâ Francisci Olivarii; antiquissimâ editione Latine Parisiensi ann. 1521 apud Petrum Gromersum, & Græcâ Lovanii excusâ typis Rutgeri Rescii ann. 1529. Lovaniensem hanc omnium primam existimavit; cui tamen antecessit Frobeniana ann. 1525. in 8.

Rrrrr 2

Tertullian. de Pallio, cum not. Theod. Marcil. *apud Joan. Libert.* (a) 8.

Paris.

1614.

CARMEN Anonymi jambicum trimetrium in divam Barbaram, in Alexium & martyres; Græcè, ex bibliothec. regiâ; recensitum & lectionariis Latinis à Fed. Morello expressum; hymni item Mureti & Jacobi de Mauillac senatoris Tolosani epigramma in eandem divam; cum Græcâ Fed. Morelli metaphrasi: *apud Fed. Morel.* 8.

Paris.

1614.

A Disproofe of D. Abbat's Counterproofe against D. Bishop's reproofe of the detence of Mr. Perkins reformed catholick; the first part, wherein the now Roman church is maintained to be the true ancient Catholick church, and cleared from Donatisme, and whether every Christian can be saved in his own religion; by W. B. P. and D. in Divinity: *printed by Cl. Morel.* (b) 8.

Paris.

1614.

Philonis Judæi de Septenario liber, nunc primum LATINÈ, Fed. Morello interprete, cum ejus notis: *apud Fed. Morel.* (c) 8.

Lutet.

1614.

Nic. SMYRNÆI ARTABASDÆ Græci mathematici *ἱεραγῶν* numerorum notationis per gestum digitorum, Græcè nunc primum prodians; à Fed. Morello recensita, Latinè versa, & elogio manûs notulisque illustrata; item Bedæ de indigitatione & manuali loquelâ liber:

apud

(a) Bibliothec. Cordesian. pag. 71.
(b) Latinam epistolam ad Cardinalem Franciscum de Joyeuse Parisiis 21. Nov. 1614. datam præfixit Guilielmus Bishop, in quâ gratias agit Clero Gallicano, quod Anglos patriâ religionis catholice ergò pulset & ejusdem defendenda causâ Parisiis collectos annuâ suâ pensione sublevare voluerint. &c. Bishop saith (pag. 1.) *that he had been a prisoner by the gatehouse in Westminster.*

(c) Epistolam ad Ferdinandum duc. Bav. archiep. Colon. datam Lutet. Id. Sept.

1614. præfixit Feder. Morellus professorum reg. decanus: in quâ scribit, hunc librum à Davide Hæschelio nuper à eod. MSS. Bav. Græcè editum fuisse, & à se, eodem Hæschelio efflagitante, Latinitate donatum. In aversâ tituli paginâ Philonis imago pingitur, cum hâc disticho:

Ἡ δὲ φίλων κλίμας Εὐρυκλῆος, Ἰδαλῶνα Πλάτωνος,
ὦ, τὸ καλὸν φίλοι ἦ, ὃ καλὸν ἢ φίλοι ἦ.
ΦΕΔ. ΜΟΡΕΛΛΟΥ.

Id lectorem celare nolui, quia in quibusdam exemplaribus imago illa abest.

apud Fed. Morel. (a) 8. Lutet. 1614.

Auctores finium regundorum; Nic. Rigaltii observationes ac notæ; item glossæ agrimenso-
riæ: *apud Joannem Libertum. (b) 4.* Lutet. 1614.

Jul. Cæsar. Bulengeri Imperator, ubi de va-
riis insignibus ornamentisque imperii abunde ex-
plicatur; libris tribus: *apud Cl. Morellum. 4.* Paris. 1614.

Justini epitoma Trog. Pompeji: *ex officinâ Cl. Morelli. 12.* Paris. 1614.

Libanii Βασιλικὸς seu PANEGYRICUS Con-
stanti & Constantio imp. dictus, Græcè nunc
primùm; & Latinè, interprete Fed. Morello,
cum ejus notis: *apud Fed. Morel. (c) 8.* Lutet. 1614.

Ejusdem de PACTIS, pro rectoribus & mo-
deratoribus scholarum, Oratio, nunc primùm
Græcè, ex biblioth. Vaticanâ; cum Fed. Mo-
relli Latinâ versione & notulis: *apud eundem. 8.* Lutet. 1614.

Menandri & Philistionis (quorum fragmenta
Græca recens (d) è biblioth. reg. edita sunt) sen-
tentiae comparatæ, Latinis senariis à Nic. Mo-
rello Federici F. Interpr. reg. expressæ: *apud Fed. Morellum. 8.* Lutet. 1614.

Perfii Satyræ: *ex Typographiâ Rob. Stephan. 12.* Lutet. 1614.
Lu

(a) Lelio Ruino legato Apostolico ad reg.
Polon. Fed. Morellus interpretum & profess.
regis Christianiss. decanus S. P. D. —
Hoc opusculum Nic. Smyrni ἀποματῶν
& pars multissima operis illius mathematici,
studio tuo olim cum cod. Vaticano collatum,
benignitate Ludovici Gnetti à secretis Card.
Asculani, ad manus nostras pervenit. Opus
integrum edere non sumus aggressi, quod eo-
dem fere tempore, quo Græcum exemplar
Msc. Româ accepimus, compertum nobis
fuerit eundem librum cum altero ejusdem
auctoris è bibliothecâ regis Christianiss. eru-
tum fuisse ab insigni mathematico amico &
familiari nostro; cui eam luce id donandi
gloriam præcipere mihi religioni fuit. &c.
Lutet. Nov. April. M. DC. XIV.

(b) Huc editioni Libertus præfixit infi-

gne Typographicum regium cum Græco
lemmate (de quo vide Histor. Stephanor.
pag. 44. lin. 3, 4, 5, 6.). Nic. Rigaltius
meminit Turnebrianæ editionis sexaginta
abhinc annis vulgatæ; & describit, quibus
codicibus in hac suâ usus est.

(c) Morellus usus est MSS. tribus. Exem-
plum MS. integrius suppeditavit Roma, stu-
dio Scipionis Cobellucii apostolici Secretarii;
alterum Constantinopoli, munificentia epi-
scopi Aguens. Egidii Noallii manuscriptum,
Frans. Ducao communicatum, & ab eo de-
scriptum, Morellôque ultro concessum; ter-
tium Heidelbergæ, à Markardo Frebero con-
siliario Palatino transmissum.

(d) Nempe anno 1613. à Roberto Ste-
phano: de quâ editione prius suo loco.

- Ludovici XIII. Genethliacum, ad V. Cal. Octob. cum aliis quibusdam idylliis & epigr. autore Fed. Morello: *apud eundem Morellium*. 8. Lutet. 1614.
- Lettre du Cardinal du Perron au Prince: chez Ant. Estienne. 8. Paris. 1614.
- Pulveris Encomium, autore Nic. Morello: *apud Fed. Morellum*. 8. Lutet. 1614.
- Nic. Clenardi institutiones in Linguam Græcam: *ex officinâ Cl. Morelli*. 8. Paris. 1614.
- Harpocratonis Dictionarium in decem rhetores, Græcè, à Phil. Jacobo Maussiaco supplementum & emendatum, cum ejusd. critica dissertatione & notis: *apud Cl. Morel. (n) 4*. Paris. 1614.
- Justini Martyris opera, Gr. Lat. *apud Claudium Morellum*. fol. Paris. 1615.
- Gregorii Nysseni opera, Gr. Lat. *ex officinâ Nivellianâ; apud Mich. Somnium, Cl. Morellum, & Seb. Cramoisy*. fol. Paris. 1615.
- Brief Discours sur quelques poincts concernant la Police de l'Eglise & de l'Etat; particulièrement sur la reception du Concile de Trente, & la venalité des Offices: *par Ant. Estienne imprimeur du Roy, rue S. Jaques devant le college du Pleffis*. 8. à Paris. 1615.

Ar-

(a). Lectori B. S. ——— Annus agitur centesimus decimus, ex quo Venetiis Aldus Manutius, cui vitam debet bona pars auctorum Græcorum, Harpocratonem luce donavit unâ cum vetustis Ulpiani rhetoris in Demosthenem enarrationibus. Rursus idem Aldus & Asulanus anno millesimo quingentesimo vigesimo septimo (ex quo fluxere octuaginta sex anni) scholia illa Demosthenica cum vocabulario Harpocratonis novis typis excuderunt. Nulla alia (quod scire poterim) ab hoc tempore Harpocratonis prodit editio. Illarum editionum posterior, quos errores, opâculâ, âlâziâ, lacunas, quas denique ineptias prior in se continebat,

easdem retinuit, imò & crassiores, deformioresque: ne sublatis quidem erroribus Typographicis, sed potius novi commissi fuere, &c. Desideratur in eâ integer hic locus ἀντιρρησις &c. qui tamen in prioribus legebatur: &c. Usi sumus codice manuscripto, cujus copiam nobis fecit eruditissimus Fed. Morellus; & excuso altero à Bongarsio nobis, dum per Hanoviam transiremus, commodato, in quo manu Pythœi variae lectiones ex codice Vaticano descriptæ erant, quantum colligere potuimus, & collata quadam cum Suida verbis, quæ ex hoc authore desumpta sunt. &c.

Archimedis Opera, quæ extant, Græc. & Lat. novis demonstrationibus commentariisque illustrata, per Davidem Rivalentum à Flurantiâ Cœnomanum: *apud Claud. Morellum*, fol.

Paris. 1615.

Orphei & Atriphronis Sicyonii hymni in Æsculapium & Sanitatem, Græcè; cum Latinâ metricâ Jos. Scaligeri & Fed. Morelli interpretatione: *ex Typograph. Joann. Libert, viâ D. Joannis Lateranensis, è regione collegii regii*. 4.

Paris. 1615.

Jacobi Pinonis Senat. Parif. de anno Romano carmen, cum annotationibus ad rem pertinentibus; & varia ejusdem poemata: *apud eundem, è regione auditorii regii*. 8.

Paris. 1615.

Flori rerum Romanarum libri quatuor; ex recensione Jani Gruteri, cum indice; & seorsim Ruffi Festi breviarium, ex recensione Petri Pithœi: *apud Nicolaum Buon; vel apud Joannem Libert*. 12.

Paris. 1615.

Isocratis Orationes & epistolæ, Gr. Lat. interpr. Hier. Wolfio: *apud Joan. Libert. (a)* 8.

Paris. 1615.

Paraphrase de Hier de Benevent sur les dix livres de l'Ethique d'Aristote: *chez Claud. Morel. (b)* 4.

à Paris. 1615.

Harangue du Cardinal du Perron, faicte de la part de la chambre ecclesiastique, & de celle du tiers estat, sur l'article du serment: *par Antoine Eslienne*. 4. & 8.

à Paris. 1615.

Le Mercure des Arts & Sciences, avec un brief discours de la dignité royale, & petit Recueil de ses noms plus exquis; dédié au Roy par Pierre Valens Professeur en l'Université de Paris: *par Ant. Eslienne*. 8.

à Paris. 1615.

Georgii Chærobotci LIBER de figuris Poëtarum, Oratorum & Theologorum; Græcè nunc primum ex bibliothecâ Fed. Morelli, cum

cjus

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 389.

(b) Ibid. pag. 357.

ejus Latinâ versione, & Procli de poëtica dissertatione: *apud Fed. Morel.* 12, Paris. 1615.

S Chrysostomi de diversis Novi Testamenti locis Sermones LXXI. nunc primùm Græcè & Latinè conjunctim editi ex bibliothecâ regis Christianiss. operâ Front. Ducæi: *apud Ant. Stephenum, Pauli F. Henrici N. Typographum regium.* fol. Lutet. 1616.

Conlectanea de annis Ægyptiorum, τὰ συν-
ετηρημένα ἐκ τῶν Ἀγυπτίων, Græcè & La-
tinè, cum authoris (viz. Franc. Parentii) Ora-
tione de annis diversis habitâ in auditorio regio:
ex officinâ Rob. Stephani. (a) 8. Lutet. 1616.

Procli Lycii Philosophi hymni in Solem &
Mufas, Græcè, Latinis versibus à Fed. Morel-
lo expressi; accessit ex Ovid. Metam. lib. 2. Ec-
phrasis regis Solis., cum Græcâ ejusd. Morelli
metaphrasi: *apud eundem Morellum.* 8. Lutet. 1616.

Joannis Tzetze ALLEGORIÆ Mythologi-
cæ, Physicæ, Morales; Græcum poëma per-
elegans nunc primùm prodit ex bibliothecâ Ja-
ni Rutgerfii J. C. & à Fed. Morello Lat. jam-
bicus senariis expressum, & notis illustratum:
apud eundem 8. Lutet. 1616.

Les six premiers livres des Annales de Corn.
Tacitus, de la Traduction de Rodolphe le Mai-
stre; seconde edition augmentée: *de l'imprime-
rie de Rob. Estienne.* (b) 12. à Paris. 1616.

Dio-

(a) Parentius in suâ oratione dicit se tum
(pag. 53) tres et septuaginta aut plius an-
nos natum esse; sibi que (pag. 60) visum
esse, hos locos ex antiquitatis penâ seligere,
quibus varii Ægyptiorum anni velut in tabel-
lâ proponerentur, additis authorum, à qui-
bus deprompti sunt, nominibus; typisque hos
excudere, quo sis imbuta juvenus in historia
tum sacra tum prophana lectione minùs aber-
raret. &c.

(b) Nous avons de nouveau adjoufté au

cinquième livre un supplement de ce qui se
trouve manquer (pag. 63) touchant les der-
niers deportemens, & la fin d'Ælius Sejanus.
Editio prima (juxta Bibliothec. Thuan.
part. 1. pag. 290.) fuit 12. Paris. 1615. Et
ibidem, Tacito Espanol illustrado con Aphri-
smos por Don Balasár Alamos de Barrientos.
fol. Madrid. 1614. Quam Hispanicam edi-
tionem ideo hic infero, ut constet quàm
confusè apud Almeloveen. de Vit. Steph.
pag. 79. propter Typothetarum oscitan-
tiam

Diogen. Laert. & Hesych. Ill. de vitis philosophorum, Græcè & Latine, cum fragmentis Pythagor. & not. If. Casaub. & H. Steph. ex editione postremâ (scil. ann. 1594. apud H. Steph.) : *olivâ Pauli Stephani*. 8.

Genev.

1616.

Eunapius Sardinianus de vitis philosophorum & Sophistarum, Græcè, & Latine, Had Junio interprete; Græca cum MSS Palatinis comparata, aucta & emendata Hier. Commelini operâ; nunc recens accedunt ejusdem auctoris **LEGATIONES** è bibliothecâ Andr. Schotti, Græcè: *olivâ Pauli Steph.*; vel *apud Samuellem Crispinum*. 8.

Genev.

1616.

Plinii de viris illustribus liber, qui vulgò Cornelio Nepoti ascribitur: *apud Joan. Libert.* (4) 12.

Paris.

1616.

Libanii pro rhetoribus & professoribus **ORATIO**, ad Antiochenos; Græcè nunc primùm è bibliothecis Vaticanâ & Bavaricâ; à Fed. Morello recensita, Latinitate donata, & notis illustrata: *apud Fed. Morel.* 8.

Paris.

1616.

Ejusdem monodia sive lamentatio super Nicomediâ terræ motu submersâ, Græcè, & Latine, Fed. Morello interprete, cum ejus notis: *apud eundem*. 8.

Paris.

1616.

Anonymi **ORATIO** funebris in imp. Constantinum jun. Constantini M. fil. apud Aquileiam interemptum, Græcè nunc primùm ex biblioth. Bavaricâ, cum Fed. Morelli Latinâ versione ac notis: *apud eundem*. 8.

Lutet.

1616.

SEVERI Alexandrini Sophistæ **ETHOEIÆ**, sive Morales fictiones heroum, Græcè nunc primùm ex biblioth. reg. cum Lat. vers. & notul. Fed. Morelli: *apud eundem*. 8.

Lutet.

1616.

Ju-

tiam legatur in Catalogo Librorum Roberti hujus Stephani, *Tacito Espanol, par Roderolphe le Maître medecin, seconde edition*, 12. 1616.

(*) Ad calcem adjiciuntur notæ; quæ dicuntur, *Ad Sext. Aurel. Victoris de viris illustribus Notæ*.

Tom. III. Pars II.

SSSSS

Juvenalis Satyræ, & Sulpiciæ Satyra; nova editio, curâ Nic. Rigaltii, cum ejus notis: *ex officinâ Rob. Stephani. 12.*

Lutet.

1616.

Nov. Testament. Græc. cum notis If. Casauboni ad finem, & Henr. Stephani ad marginem adscriptis; editio postrema: *olivâ Pauli Stephani, sumptibus Sam. Crispini. 12.*

Genev.

1617.

Divers Traittés & Discours de Jean Davy Sicur du Perron & de la Guette sur les controverses de ce temps; viz. Traditions Apostoliques, satisfactions, Purgatoire, l'Invocation des Saints, l'Eglise, & l'Eucharistie: *par Ant. Estienne, imprim. du roy, rue S. Jacques, à l'image S. Martin, près le college de Marmoutier. 4.*

à Paris.

1617.

Hippocratis de pharmacis purgantibus, libellus, Græcè, ex Cujacino cod. à R. P. S. I. (aut ut pag. 4. R. P. D. P.) exscriptus, hætenus in plerisque Hippocrat. editionib. desideratus; & Galeni COROLLARIUM, quod animi mores corporis temperamenta sequantur, Græcè (a) è bibliothecâ regiâ, hætenus ineditum; cum Latinâ utriusque versione, & notis, novarumque ad Theophilum *ἐπὶ ἕρπον* curarum accessione, per Fed. Morellum: *apud eundem. 12.*

Lutet.

1617.

De institutione principis liber singularis ex Gallico Joannis Heroardi Ludovici XIII. filii Henrici Magni & Gall. regis consilarii & archiatri, in Latinum versus à Joanne Degorris consiliario & medico regio: *apud Rob. Stephanum. 4.*

Paris:

1617.

If. Casauboni ad Polybii Historiarum librum primum commentarii posthumi: *apud Ant. Stephanum. (b) 8.*

Paris.

1617.

Plau-

(a) Pag. 48. Φιδρίκῳ Μόρελῳ διδάσκαλῳ βασιλικῷ καὶ τῷ υπογραμμένῳ παλαιῷ τῶν ἀντιγράφων κλεφτῶν ἀποκαταστάσας ἐπὶ τῇ ἐπιστάσει διοριστικῇ ἐπιστολῇ ἐπὶ τῇ πεντακοντῇ καὶ χιλίῳ. Ὁ αὐτὸς πρωτοδιδασκαλῶν καὶ δεξιόπονηρῶν χειριστικῶν.

τῶν βασιλικῶν Λαδοῦν τετρακιδικάτων ἐπὶ τοῖς βασιλικῶν δεχομένῳ ἔτους α. χ. ιζ. Παντοκράτορι.

(b) Lege Hist. Stephanor. pag. 519. Anno antea 1609. apud Hieronymum Dromardum in fol. prodierant Polybii Historiarum.

rum.

Plauti Amphitryo, comœdia prima, ex multis exemplaribus collatis diligentissimè recognita: *ex Typographiâ Jo. Libert. 4.*

Paris. 1617.

Horatius ab omni obscœnitate purgatus, ad usum gymnasiorum Societ. Jesu; Ald. Manut. de metris Horatianis; & Odae aliquot (viz. 21. & 24. libri primi, & 6. secundi, & carmen sæculare) à Fed. Morello Græcè eodem genere vers. Lyric. redditæ: *apud Jo. Libert. 12.*

Paris. 1617.

Phædri fabularum libri quinque; nova editio ad fidem Pithœani codicis & alterius ex Remensi bibliothecâ vetustissimi recognita à Nic. Rigaltio, cum ejus notis: *olivâ Rob. Stephani. (a) 4.*

..... 1617.

Martialis Epigrammata, cum variorum doctorum virorum notis unum in corpus conjectis, & Langii indice; adjunctâ quoque eorum, quæ Jos. Scaliger Græcè vertit, epigrammatum metaphrasi: *apud Mich. Sonnium; vel apud Claud. Morellum. fol.*

Lutet. 1617.

Les

rum libri, qui supersunt; Græcè, ex antiquis libris emendati, Latinè versi, & commentariis illustrati ab Is. Casaubono; *Æneæ item de tolerandâ obsidione commentarius, ab eodem Græcè nunc primum vulgatus, cum Latinâ interpretatione ac notis.* Casaubonus de prioribus Polybii interpretibus, & MSS. codicibus, quibus usus est in Polybio & *Æneâ* recensendis, agit. Adjecit etiam chronologicam historiam Polybianæ synopsis. Illius tamen in Polybium commentarios, qui in titulo promittuntur, quorumque ipse in pag. 1044. lin. 15. meminit, hæc editio nullos continet. Cur desiderarentur, in causâ forsan fuit Typographi ad quæstum properantis festinatio: qui ad Polybiani indicis calcem sic lectorem affatur: *Indicem Græcum, qui erat paratus, & quidem curâ confectus, propter imminens nundinas edere nunc non potuimus: hunc quoque, si plus aliquantum fuisset temporis, accuratius, quod ad propria virorum, præsertim Ro. nomina attinet, elaboratum dedis-*

mus. Vide, lector, avaritia quid faciat; quantumque damni mercenaria hominum istorum turpilucricupidorum (ut cum Plauto loquar) qui artem librariam corrumpunt magis quàm exercent, aviditas literis invehat. Melius profectò cum eruditis doctorum virorum lucubrationibus ageretur, si ipsi authores aut vellent aut possent suam rem suis sumptibus curare; quàm si curandam relinquerent sordidis istiusmodi bibliopolis; qui, ne sumptuum rationibus suo (quod unicum nôrunt) calculo supputatis vel denariolus accedat, authoris operisque famam sæpe in periculum adducunt.

(a) *Jac. Aug. Thuano Nic. Rigaltius J. D. — Phædrus diu latuit ignobilis, donec ab Franc. Pithœo repertus, ac postmodum à Petro fratre deterfus resplenduit. &c. Lutet. X. Cal. Sept. Reb. prolatis. Anno Chr. M D IC. Sequitur epistola priori editioni præfixa, scilicet Petri Pithœi ad Franciscum fratrem, Tricastib. X. Cal. Sept. ann. M. D. XCVI. data.*

SSSSS 2

- Les estranges aventures d'un grand Prince ;
Traduction en prose du 1. de l'Enéide , par le
Sieur de la Motte du Tertre : *de l'imprimerie de*
Rob. Estienne, pour Toussaint (a) du Bray, rue S.
Jacques aux espics meurs. 12. à Paris. 1617.
- L'amour & la mort d'une royne ; traduction
en prose du 4. de l'Enéide , par le même : *de*
l'imprim. du même, pour le même. 12. à Paris. 1617.
- Pauli Thomæ Engolismensis poemata , par-
tim nunc primum , partim olim edita : *apud Cl.*
Morellum. 8. Paris. 1617.
- Herrici d'Orleans Ducis de Longueville , &
Aloisæ de Bourbon , epithalamion ; & in eod-
em anagrammata , per Jacobum de Blacuod ,
Parisiinum in sanctiori consilio patronum : *apud*
eundem. 4. Paris. 1617.
- Malachias cum commentariis R. David Kim-
hi à Francisco Vatablo Hebraicarum literarum
regio professore summâ curâ & diligentia recogni-
tis ; Hebraicè : *ex offic. Rob. Steph. Typogr. reg. (b) 4.* Paris. 1618.
- Idem , cum commentario doctissimo R. Da-
vidis Kimhi [*ubi omnia cum libro illo precedente*
conveniunt per 18, paginas, nisi quod in hoc addatur
commentarius R. Salomonis Jarhi in Malachiam,
qui quatuor paginas implet, Hebraicè] ; Accedet
Latina interpretatio per S. M. de Muis, regium
Linguae Sanctae Professore : *ex offic. ejusdem. 4.* Paris. 1618.
- Commentarii R. Davidis Kimhi Hispani , &
R. Salomonis Jarhi Galli , in Malachiam ; La-
tinè , interprete S. M. de Muis , Aurelio : *ex*
officinâ ejusdem. (c) 4. Paris. 1618.
- (a) Caille. pag. 200. sa. devisé étoit, cul-
tu fertile.
- (b) Hæc editio eadem est ac illa quæ pro-
diit ex officinâ Roberti Stephani 1540.
- (c) Epistolas duas præfixit Simeon Ma-
rotius de Muis ; priorem ad Cardinalem
Du Perron , posteriorem (nam tunc tem-
poris interim Cardinalis obiit) ad ejus fra-
- trem Joannem Davy du Perron Senonum
archiepiscopum. Adjicitur præterea in de-
functum cardinalem epitaphium Hebraicè
conscriptum à Philippo d'Aquin , *ex patri-
bus Judæo, religione Christiano.* Adduntur
etiam in laudem S. M. de Muis senarii La-
tini per Fed. Morellum.

Psalmus CXII. cum commentario R. D. Kim-
li, Hebraicè; uterque Latinè redditus juxta
Hebræam phrasin, operâ S. M. de Muis: *ex*
offic. ejusdem. 4.

Paris. 1618.

Psalmorum liber, Græcè & Latinè: *apud Cl.*
Morel. 12.

Paris. 1618.

Idem Græcè tantum, cum canticis B. Virgi-
nis, Simeonis, Zachariæ, & trium puerorum:
apud eundem. 12.

Paris. 1618.

Synesii Hymni, & Gregorii Nazianz. Odæ
quatuor, Græcè; cum Latinâ Fr. Porti inter-
pretatione recognitâ; adjectis ad calcem notis:
apud eundem. (a) 12.

Paris. 1618.

Georgii Pisidæ Diaconi & referendarii Con-
stantinopolitanæ ecclesiæ opus sex dierum, sive
mundi opificium; & de vanitate vitæ; Græcè:
apud eundem. 4.

Paris. 1618.

S. Basilii Magni opera, Græcè & Latinè: *ex*
officinâ Nirvellianâ, apud Mich. Sonnum, Cl. Mo-
rellum, & Seb. Cranioisy. fol.

Paris. 1618.

Joannis Zonaræ monachi in Canones SS. A-
postolorum, & sacrorum Conciliorum tam Oe-
cumenicor. quàm provincial. Commentarii à vi-
ris doctissimis Latinitate donati & annotationi-
bus illustrati; nunc primum ex regis Christia-
niss. & aliarum ejus regni bibliothecarum codi-
cibus Græcè ac Latinè conjunctim editi; adje-

ctum:

(a) Nescio, an Fed. Morellus (nam no-
men nullius editoris indicatur) hanc edi-
tionem recensuerit; sed hic notatu di-
gnum est, quod in Fr. Porti epistolâ o-
mittantur hæc, asteriscis defectum mon-
strantibus [τὸ αὐτὸν τῶν πρὸν ἀλλὰ τι τοῦ, καὶ
ἐπὶ τῷ ἀγγέλῳ καὶ τῷ ἀγίῳ παρρησίᾳ. καὶ
τὸ αὐτὸν παρρησίᾳ ὑπὲρ ἡμῶν, ἀποκρί-
ταις ἀγίαις γραφαῖς ἐκαστὴν περιβαλόν.]
Hanc, inquit editor, ἀποκρίναι ἀβλεγαυίμην,
quod cùm à sacris nostris Fr. Portus ab-
horretur, alia professus, illis mentis sua &
fiducia testes aliquos clausulas, ἀντιπρὸςque

pietatisque nostræ inauspicatas; intruserat.
Integram hanc ἀποκρίναι Henr. Stephanus
in suâ editione 1568. exhibuit. Hujus
Morellianæ editionis author quartam Na-
zianzeni oden recens & nunc primum inte-
gram, cum suâ versione Latinâ attexuit,
qua in superioribus editionibus omnibus af-
fecta tantum erat, & plusquam duodenis
suis partibus mutila. Editiones, Henr.
Stephani 1568. Jo. Bene-nati 1570 Fed.
Morelli 1586. versus tantum sedecim ha-
bent.

Sssss 3.

- etum est Concilium Constantinopolitanum sub
Mennâ patriarcha, unâ cum constitutionibus A-
postolorum, utrâque Linguâ pariter ex iisdem
libris editum: *typis regijs. (a) fol.* Lutet. 1618.
- Paschafii Radberti Opera: *apud Claud. Morel.*
(b) fol. Paris. 1618.
- Censura conjecturæ Anonymi Scriptoris de
suburbicariis regionibus & Ecclesiis, auctore
Jac Sirmondo: *ex offic. Nivell. apud Seb. Cramoi-*
sy. 8. Paris. 1618.
- Gennadii Scholarii apologia pro Basilii Magni
assertione de Prædestinatione, Latinè, Fed. Mo-
rello interprete, cum ejus notis: *apud Fed. Mo-*
rel. 8. Paris. 1618.
- Carmen parodicum de aquis & earum mira-
culis ex Græcis & Latinis authoribus à Fed. Mo-
rello concinnatum: *apud eundem. 8.* Paris. 1618.
- Apfinis Græci rhetoris de memoriâ liber,
Græcè, cum Fed. Morelli Latinâ versione &
notis: *apud eundem. 8.* Paris. 1618.

He-

(a) Privilegium concessum est Michaeli
Sonnio; sed non dubium est, quin & Cl.
Morellus, & Seb. Cramoisy in ea editio-
ne, uti & in aliis Græcorum Patrum,
socii illius fuerint; quod mihi videtur con-
stare ex præfixâ Typographi Parisiensis ad
lectorem epistolâ; in quâ comperio *Bi-*
bliopelas Parisienses, qui communi re &
voluntate Græcos Patres evulgant, curâsse
etiam hanc editionem. In eâdem epi-
stolâ fit mentio, Joan. Zonar. Commen-
tariorum operâ Joan. Quintini in Acade-
miâ Parisiensi jus canonicum tum profi-
tentis editorum anno 1558. Eorundem
Latinè anno 1613. Mediolani apud Mel-
chiorum Tridatum vulgatorum, interpre-
te Antonio Salmatiâ Ambrosiani collegii
Doctore Theologo, qui Græcum Zona-
ræ codicem in bibliothecâ Mediolan. à
Cardin. Fed. Borromeo exornatâ invene-
rat. Codicum deinde trium, unius Me-
dicci, alterius ex bibliothecâ regiâ Henri-

ci II. tertii ab Augusto Gallando in foro
Parisiensi causarum patrono communicati.
Denique codicis unius, in quo & Con-
cilium Constantinopol. sub Mennâ & a-
liquot patrum Græcor. epistolæ contine-
bantur, ex eâdem regiâ bibliothecâ, col-
lati cum altero exemplari manuscripto
Cardin. Perronii jussu Romæ exscripto,
& cum alio item, quod concessit episco-
pus Carnot. Phil. Huraltus Cancellarii
Galliæ vicecomitis Chivernii filius & di-
tissimæ paternæ bibliothecæ hæres. In
Latinâ horum commentariorum versione
ad sententiam Græcam accommodandâ
Fronto Ducæus sedulò elaboravit. Ob-
servata est Græca Apostolicarum Consti-
tutionum editio vulgata Venetiis 1563. è
Typographeio Jordani Zileti Veneti Ty-
pographi, operâ Franc. Turriani Soc. Jes.
Et Latina earum interpretatio apud Christ.
Plantinum 1572. edita.

(b) Bibliothec. Cordeſian. pag. 38.

Herodoti Historiarum libri IX. & de Vit. Homeri, & Ctes. Excerpt. Græcè & Latinè; cum iconibus structurarum; editio adornata operâ Gothofredi Jungermani: *olivâ Pauli Stephani*. (a) fol.

Genev. 1618.

Dictys Cretensis de bello Trojano, & Daïes Phrygius de excidio Trojæ; ex veteribus libris, ope duorum (b) codicum è bibliothecâ S. Victoris Parisiensis, emendati; additis ad Dictym notis; studio (c) Josiæ Merceri: *ex officinâ Rob. Stephani* 12.

..... 1618.

Histoire Romaine de Florus, traduite par F. Nicol. Coeffeteau; seconde edition revue & corrigée: *chez Seb. Cramoisy*. 12.

à Paris. 1618.

Jac. Aug. Thuani Historiarum sui Temporis libri LXXX. de CXXXIII. Editio quarta auctior & castigatior; Tomus primus: *apud Rob. Stephanum*. fol.

Paris. 1618.

Themistii Orationes XIX. Græcè & Latinè, à Dion. Petavio recensitæ, pleræque (nam aliquot vertit Pantinus) versæ, omnes notis illustratæ: *apud Mich. Somnium, Cl. Morellum, & Seb. Cramoisy* [quibus concessum est privilegium] (d) 4.

Paris. 1618.

Ciceronis Philippica decima quarta: *à Typographiâ Jo. Libert*. 4.

Paris. 1618.

Lælius de Ciceron traduit en François par le Cardin. du Perron: *chez Antoine Estienne*. 8.

à Paris. 1618.

Clau-

(a) Præfigitur Gothof. Jungermani ad Phil. Ludovicum Comitem Hanovizæ epistola, *Hanovizæ, à Typographo Wechliano, Id. Mart. M. DC. VIII. data*; & præfatio ad Lectorem, in quâ Jungermanus rationem dat suæ Herodotæ editionis, quam adornavit (non anno hoc 1618 uti falsò scripseram in *Hist. Stephanor.* pag. 535 sed) anno 1604. quàmque secutus recudit anno 1618. Paulus Stephanus.

(b) Lege editoris epistolam ad Hier. Grossotium Lissæum datam Kalend. Mai. 1617.

(c) Fabric. Bibliothec. Latin. Lib. I. cap. 6.

(d) Hujus editionis rationem reddit Petavius in præfatione ad Lectorem, quibus subsidis usus est; quas orationes ipse, quas Pantinus, Græcè vertit.

- Claudii Espencæi opera omnia, quæ super-
stes adhuc edidit; quibus accesserunt posthuma
à Gilberto Genebrardo doctore Theologo Par.
& Hebraicarum Divinarumque literarum pro-
fessore regio in lucem edita: *sumptibus Claudii*
Morelli. (a) fol. Lutet. 1619.
- Platonis Epistolæ, Græcè: *apud Claud. Mo-*
rellum. 4. Lutet. 1619.
- Les Oeuvres de Plutarque, par Jacques A-
myot; en deux tomes, revuës, corrigées, &
augmentées en ceste presente edition, suivant
son exemplaire: *chez Claude Morel. fol.* (les Mo-
rales 1618.) les Vies. à Paris. 1619.
- Ciceronis Philippica duodecima: *ex Typogr.*
Jo. Libert. 4. Paris. 1619.
- L'Empire de la Fortune; ou la Traduction
du 2. de l'Enéide, en prose; par le Sieur de la
Motte du Tertre: *de l'imprimerie de Rob. Estien-*
ne, pour Toussaint du Bray. 12. à Paris. 1619.
- Aristides Gallicus; sive Gulielmi du Vair
Franc. Sigilli custodis panegyris prima, Latinis
versibus heroicis; authore Jacobo de Blacuod:
apud Cl. Morel. 4. Paris. 1619.
- Primigeniæ voces, seu Radices Græcæ Lin-
guæ, in usum studiosæ juventutis separatim edi-
tæ, auctæ, & recognitæ: *apud eundem. 12.* Paris. 1619.
- Joannis Grammatici Gazæi carmen Græcum,
quo tabella quædam Universi celebratur, Lat-
ino carmine redditum & notis illustratum à Fed.
Morello: *apud Fed. Morel. 4.* Paris. 1619.
- Veterum Rabbiorum in exponendo Penta-
teucho modi tredecim, magnâ R. Ilmaëlis in-
dustriâ ex immenso Talmudis opere collecti; &
octo eruditiorum RR. commentaria in primum
Psalmi 119. alphabetum, &c. omnia operâ Phi-

lippi

(a) Claud. Espencæus obiit anno ætatis LX, die V. Octobris M. D. LXXI.

lippi Aquini: *ex offic. Nivellian. sumptib. Sebastia-
ni Cramoisy. 4.* Lutet. 1620.

Sentenze & Parabole d'i Rabbini, in Lingua
Ebreâ esposite con la tradottione Italiana di Phi-
lippo d'Aquin: *Rob. Stefano. (a) 16.* Parigi. 1620.

S. Joan. archiep. Constantinop. encomium in
sanctos omnes Martyres; Græcè: *apud Cl. Mo-
rel. 4.* Paris. 1620.

Pici Mirandulæ elegia ad Deum, & Mureti
votum ad SS. crucem, cum Fed. Morelli Græ-
câ paraphrasi metricâ: *apud Cl. Morel. 4.* Paris. 1620.

Replique du Cardinal du Perron à la répon-
se du Roy de la Grand Bretagne: *par Antoine
Estienne imprimeur ordinaire du Roy, rue S. Jac-
ques, près S. Yves. fol.* à Paris. 1620.

Strabonis rerum Geographicarum libri XVII.
Græcè, ab H. Casaubono recensiti, ope vete-
rum codicum emendati, commentariis illustrati,
& secundis curis cumulatè exornati; cum Lati-
nâ Gul. Xylandri Augustani versione ab eodem
Casaubono recognitâ, & Fed. Morelli observa-
tiunculis: *typis Regiis. (b) fol.* Lutet. 1620.

Theatrum Veterum Rhetorum, Oratorum,
declamatorum, quos in Græciâ nominabant Σ-
οισαῖς, expositum libris quinque, à Ludovico
Cresollio Armorico è Soc. Jesu: *sumptibus Seb.
Cramoisy. 8.* Paris. 1620.

Maffæi cardinalis Barberini poemata: *apud An-
tonium Stephanum. (c) 4.* Lutet. 1620.

Declinationes Græcorum Nominum, ac Ver-
borum conjugationes, cum syntaxi: *ex Typogr.
Joannis Libert. 8.* Paris. 1620.

S.

(a) Bibliothec. Bultellian. part. 1. pag. 93.

(b) Apud eos, qui in Græcis editionibus socii erant; (Lege Histor. Stephan. pag.
351.) & Ant. Stephani operâ utebantur.

(c) Bibliothec. Cordesian. pag. 451.

S. Chrysostomi operum tomus primus, secundus, tertius, quartus, quintus; Græcè & Latinè; impensâ episcoporum & cleri; studio Frontonis Ducæi: *apud Sebastianum Cramoisy, & Antonium Stephanum.* (a) fol.

Paris. 1621.

Statuta Synodalia diocesis Sylvanectensis: *apud Ant. Stephanum.* (b) 8.

Paris. 1621.

Hippocratis Aphorismi, Græcè & Latinè; Gul. Plantio Coenomano interprete: *apud Joan. Libert.* (c) 12.

Paris. 1621.

Ejusdem de pharmacis purgantibus libellus, Græcè & Latinè, cum Fed. Morelli notis: *apud Joan. Libert.* (d) 12.

Paris. 1621.

DIOPHANTI Alexandrini Arithmeticonum libri sex, & de numeris multangulis libri sex; à Claudio Gaspare Bacheto Meziriaco Sebusiano nunc primùm Græcè & Latinè editi, atque commentariis illustrati: *sumptibus Hieronymi Dronart, vel sumptibus Sebastiani Cramoisy.* (e) fol.

Lutet. 1621.

Aphtho-

(a) Tituli pagina Typographicis insignibus Cramosianis & Stephanicis simul copulatis notatur; & Chrysostomi imago ex vetustâ admodum icone Constantino-
poli olim depictâ typis æneis expressa præmittitur, viginti Latinis carminibus e-
legiacis in eandem imaginem subjunctis.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 193.

(c) Jo. Libert Typographus lectorem præfatur; dicitque se ad hanc editionem ab aliquot rei medicæ studiosis adductum fuisse.

(d) Hæc editio ad priorem Morellianam ann. 1617. est conformata; sed Galeni corollarium non adjecit. Verùm ad calcem promittit editionem Græco-Latinam operis adhuc inediti, scil. Aristidis Quintil. de Musica, in cujus libro tertio insignis est locus de medica artis cum mathesi cognatio-
ne; unde pauca interim huc transferre vi-
sum est.

(e) Lege Hist. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 146. lin. 1. 2. 3. Bachetus in suâ ad lectorem præfatione scribit, tredecim Diophanti libros à Joanne Regiemen-

tano alicubi visos; codicemque manuscrip-
tum, qui eos integros continebat, à Cardi-
nale Perronio commodatos fuisse suo contri-
Guilielmo Gosselino, qui, cum commentaria
in Diophantum meditaretur, paulò post peste
creptus est. Deinde quamvis apud hæredes
codicem illum diligenter exquiri mandasset
Cardinalis, & quovis pretio redimi, nus-
quam repertus est. Sed neque codex regius,
cujus ope hæc editio adornata est; neque is,
quem præ manibus habuit Xylander; neque
Palatinus, ut asseruit Cl. Salmasius; neque
Vaticanus, quem Jac. Sirmondus ex parte
transcribendam curaverat; quicquam am-
plius continent, quàm hos sex Arithmetico-
rum, & unum de multangulis. Sed omnes
hi codices ab eodem exemplari videntur de-
scripti fuisse. Xylander (anno 1575. Basi-
leæ, fol. apud Euseb. Episcopium & Ni-
colai fr. hæredes) hos Latinè edidit cum
Maximi (ut conjicit) Planudis in duos prio-
res libros adnotationibus, suisque in omnes
commentariis. Videtur Xylander in multis
suorum commentariorum locis de Græco Dio-
phanto, tanquam à se edito vel mox edem-
do,

Aphthonii Progymnasinata Græc. Lat. Franc. Scobario interprete, cum notis ex commentariis Hadamarii; Eiusdem Aphthonii *FABULÆ* nunc primum in lucem prolatae, cum Æsopi vitâ, Græcè & Latinè, Jacobo Kimedoncio filio interprete; editio nova aucta & recognita: *apud Seb. Cramoisy. 8.* Paris. 1621.

Petri Valentis Græcar. literar. professoris regii de laudibus Homeri Oratio, habita in regio Cameracensi Auditorio: *apud Ant. Stephanum. 8.* Paris. 1621.

Panegyricus Ludovico XIII. inscriptus, auctore Abelio Sammarthano Scævolæ filio; avec la version Francoise par Du Jour: *ex offic. Rob. Stephani. 4.* Lutet. 1621.

Idem Græcè à Gulielmo Pattæo redditus: *ex officinâ ejusdem. 4.* Lutet. 1621.

Francisci Titelmani Dialectica, puriori sermone donata, operâ Michaëlis Marefcotii Lexovienfis: *apud Rob. Stephanum. (a) 8.* Paris. 1621.

Plauti Menæchmi: *apud Joannem Libert. 4.* Paris. 1621.

Juvenalis Satyra secunda: *apud eundem. 4.* Paris. 1621.

Bucoliques de Virgile en vers Francois par Pierre de Marcellus: *chez Ant. Estienne. 4.* Paris. 1621.

Hugonis Grotii Sylva ad Franc. Aug. Thuanum, Jacobi Aug. filium: *typis Roberti Stephani (b) 4.* Paris. 1621.

Clenardi Grammatica Græca: *apud Cl. Morel. 8.* Paris. 1621.

SS. Gregor. Neocæsar. & Macar. Ægypt. & Basil. Seleuc. opera, Gr. Lat. interpretibus Ge-

rardo

do, verba facere. Non longo pòst intervallo Raphaël Bombellius Bononiensis, Græcum à Vaticanâ bibliothecâ Diophanti codicem naclus, omnes priorum quatuor librorum, & quinti nonnullas, Algebra sua Italico conscripta inseruit.

(a) Altera hujus libri editio apud eund. Stephanum 1611. in 8. offertur in Bibliothec. Bigottian. part. 2. pag. 117.

(b) Bibliothec. Belgic. Valer. Andr. pag. 398 & Bullelian. pag. 166.

rardo Vossio, Joanne Pico, Claudio Dausquio ;
item Zonaræ expositio Canoniar. Epistolar. Gr.
Lat. interprete Ana. Salmatiâ : *apud Claud. Morel-*
lum. fol.

Paris. 1622.

S. Epiphanii Constant. Episcopi opera Gr.
Lat. Dion. Petavio interprete ; cum ejus notis :
sumptib. Mich. Sonni, Cl. Morelli, & Seb. Cra-
moisy. fol.

Paris. 1622.

Replique du Cardinal du Perron à la respon-
se du Roy de la Grand' Bretagne ; seconde edi-
tion , enrichie de tables tres amples : *par Ant.*
Estienne, imprimeur ordinaire du Roy, rue S. Jac-
ques, à Polivier de Rob. Estienne. fol.

à Paris. 1622.

Traitté du même sur le S. Sacrement de l'E-
ucharistie, divisé en trois livres : *par le même.* fol.

à Paris. 1622.

Les diverses Oeuvres du même ; r'imprimez
sur ses exemplaires laissez , reveus ; corrigez &
augmentez de sa main : *par le même.* fol.

à Paris. 1622.

Marriage de la vertu avec la religion , sur co-
ste question ; si la preud'homme est estimable
hors la religion ; par le P. Boucher , predica-
teur : *par Ant. Estienne ; à Penseigne de l'Aman-*
dier. (a) 8.

à Paris. 1622.

Réponse de Louis de Morainvilliers à un li-
belle diffamatoire , contre la Lettre de l'Eves-
que de Nantes au Cardinal Bentivogli : *chez*
Ant. Estienne. (b) 8.

à Paris. 1622.

Histoire des grands chemins de l'Empire Ro-
main , par Nic. Bergier advocat au siege presi-
dial de Reims : *apud Cl. Morellum.* 4.

Paris. 1622.

Ora-

(a) Le dit Boucher a permis à Antoine
Estienne imprimeur ordinaire du Roy , &
Denis Moreau Marchand Libraire à Paris
d'imprimer par ensemble le present livre &c.
Fait le 5. Nov. 1621. Caille. pag. 200.
217. & 231. „ David le Clerc fit im-
primer, Traitté touchant l'election du
„ pape, 8. 1605. Il maria Jeanne d'u-

„ ne de ses filles à Antoine Estienne, &
„ l'autre Marie à Denis Moreau ; lequel
„ Moreau commença à imprimer l'an
„ 1618. Il avoit pour marque, la Sala-
„ mandre, avec ces mots, *Timentibus.*
„ *Deum nihil desit* : qui estoit celle de son
„ beau-pere.
(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 204.

Oratio solennis, habita in collegio regio Cameracensi; quo die pedem in regiae cathedrae Graecae possessionem posuit Petrus Valens, viz. anno M. DC. XIX. mense Aprili: *apud Ant. Stephanum*. 8.

Paris. 1622.

Juvenalis Satyra sexta: *apud Joan. Libert*. 4.

Paris. 1622.

Aesopi Fabulae selectiores, Gr. Lat. cum interpretat. & explicatione vocum: *apud Claud. Morel*. 8.

Paris. 1622.

Davidis Psalterium, Latinè, & accuratè ad Hebraicam fidem, per Rodolphum Magistrum: *ex Typographia Rob. Stephani; apud Guilelmum Loysen, in porticu reorum palatii*. (a) 12.

Paris. 1623.

Nonni Paraphrasis sancti secundum Joannem Evangelii, Gr. Lat. cum notis Nicol. Abrami societ. Jesu: *sumptib. Seb. Cramoisy*. 8.

Paris. 1623.

De poenitentiae ritu in veteri Ecclesia disputationiunculae Maturini Simonii: *apud Antonium Stephanum*. (b) 8.

Paris. 1623.

Sueton. de XII Caesarib. & de illustr. Grammat. & Rhetor. omnia, quâ maximâ fieri potuit diligentia, ultimâ hâc editione recognita & emendata: *apud Cl. Morellum*. 12.

Paris. 1623.

Les Ambassades du Cardinal du Perron: *chez Ant. Estienne*. fol.

Paris. 1623.

Discours de l'heureux succès des armes du

Roy

(a) Caille. pag. 256. „ La marque de „ Guillaume Loison estoit un bucher allumé par deux Amours, sur lequel est „ le globe du monde, & sur ce globe une „ Salamandre dans les flammes, avec ces „ paroles, *Nous brûlons le monde, en brûlant je vis, c'est pour le conserver*. Il eut deux fils de Nicolé Morel son épouse &c. Cujus Morelli filia fuerit illa Nicolaia, nil habeo certum, quod affirmem. Nullam en nomine in Federici utriusque & Claudii

familiâ reperio; nec alium Morelli nomine, præter hos, Typographum, cujus filia esse possit, invenio; nisi Baltasarem Morellum (an fuerit aliorum affinis, nescio) qui artem Typographicam exercuit ann. 1580. & 1590. Vide Caille. pag. 167. & Hist. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 159.

(b) Bibliothec. Cordesian. pag. 112. & Tellerian. pag. 89.

- Roy contre la rebellion par le duc de l'Escliguiers : *chez le même*. 8. à Paris. 1623.
- Replique à la réponse du Sr. Bugnet par J. de Hollande : *chez le même*. 8. à Paris. 1623.
- Aphthonii Progymnasmata & Fabulae Gr. Lat. [ut prius 1621.] Editio nova à P. S. I. [id est, *patre Societatis Jesu*] aucta & recognita; [Nil tamen à priore differt, nisi quod illa in 8. hæc in 12 impressa sit] : *apud Seb. Cramoisy*. 12. Paris. 1623.
- Ciceronis Philippica decima & undecima : *apud Joann. Libert*. 4. Paris. 1623.
- Abelii Sammarthani Panegyricus Ludovico Justo inscriptus; editio secunda : *ex officina Rob. Stephani*. 8. Lutet. 1623.
- Ejusd. alter Panegyricus eidem; editio secunda : *ex offic ejusdem*. 8. Lutet. 1623.
- Lachrymarum Heracliti & risus Democriti scena; Petri Valentis præfatio, cum Euripidis Hecubam in regia scholâ incepturus esset : *apud Ant. Steph. Typogr. reg. ad insigne olive Rob. Stephani*. 8. Lutet. 1623.
- Pindari Olymp. Pyth. Nem. Isthm. Græcè : *sumptibus C. Morelli, Typographi regii*. 8. Paris. 1623.
- Ejusd. Olympia, Latino carmine reddita per Nic. Sudorium : *sumptibus ejusdem Morelli*. 8. Paris. 1623.
- Cardinal. Barberini, nunc Urbani VIII. poemata; editio secunda : *apud Ant. Stephanum*. 4. Lutet. 1623.
- Francisci archiep. Rothomagens. ad Urbanum VIII. gratulatorium carmen : *apud eundem*. 4. Lutet. 1623.
- Moyens legitimes du Sr. Hardy pour parvenir à traduire d'Espagnol en Francois : *chez Rob. Estienne*. (a) 8. à Paris. 1623.

S.

(a) Caille. pag. 187.

S. Chrysoſtomi operum Gr. Lat. tomus ſextus, ſive de d' verſis utriuſque Teſtamenti locis ſermones LXXIII ex recenſione Front. Ducæi: *apud Seb. Cramoiſy, & Ant. Stephanum.* fol. Paris. 1624.

Refutation des objections tirées des paſſages de S. Auguſtin; par le Cardin. du Perron: *chez Ant. Eſtienne.* fol. à Paris. 1624.

Plutarchi operum tomi duo Græcè, & Latine; primus continens Vitas, interpretibus Cruſerio & Xylandro; ſecundus, Moralia, interprete Xylandro; cum doctorum virorum notis, var. lection. & indicibus; acceſſit Plutarchi vita à Joan. Rualdo collecta, cum ejuſd. Rualdi animadverſionibus; Plutarchi liber de fluviorum & montium nominibus, antehac (a) non editus, Græcè, cum Phil. Jac. Mauſſaci Latinâ verſione & notis: *typis regiis; apud Societatem (b) Græcarum editionum, & ad calcem, ex Typographiâ Antonii (c) Stephani Typographi regii.* fol. Lutet. 1624.

Juvenalis Satyra decima tertia: *apud Joan. Libert 4.* Paris. 1624.

Ludovicus; tragicum ſylviludium, authore

Ma-

(a) Hic tamen liber antea editus eſt, Græcè primùm Baſilæ in 4. 1533. Græcè & Latine, Tolofæ, typis viduæ Jacobi Colome ii Typographi, regii, in 8. 1615. interprete Phil. Jac. Mauſſaco, qui ſuam verſionem cum duabus aliis, Turnebi & Natalis Comitii, contulit, notas addidit; unâque edidit Vibium-Sequeſtrum de fluminibus &c. juxta Joſiæ Simleri editionem; Pſellumque de lapidum virtutibus tunc primus Græcè cum ſua interpretatione Latinâ in lucem emiſit. Plutarchi libellus agit tantùm de fluviiis, quamvis titulus montes promittat.

(b) Hæc ſocietas Claud. Morello, Mich. Sonnio, Seb. Cramoiſy, & Nicol. Buon conſtabat, qui Antonii Stephani operâ Typographica utebantur. *Lege Caillo. pag. 249.* Alia erat ſocietas bibliopolarum Parisienſium ſub navis (ſcutis Franciæ & Navaræ regis exornatæ, cum hæc voce,

LUTETIA) inſigni conſortium, qui hōc anno 1624. in fol. Bibliothecam veterum patrum ediderunt. In ſummis malorum verticibus inſcribebantur, M. S. L. S. H. D. I. S. literæ nominum initiales, quibus deſignabantur Michael, Laurentius, Joannesque Sonnio fratres, & Hieronymus Drouart. *Lege Caillo. pag. 250. & 191.* Quædam præterea erat ſocietas, quæ ab aliis *Minima* nomine ſe diſtinxit; cujus inſigne fuit flumen; in quod multi confluunt rivi, cum hōc lemmate, *ſic minimis poſſunt componi flumina rivis.* Apud illam Societatem Minimam anno M. DC. XXV. in fol. prodiit Livius cum variis doctorum virorum commentariis.

(c) Tomum primum Ludovico XIII. regi, ſecundum Nic. Brularto Sillerio cancellario inſcribit ſuo & ſocietatis nomine: Antonius Stephanus, & utrumque epistolâ ſigillatim ſalutat.

Mario Bettino Bononiensi è Societ. Jesu : *apud Paris.* 1624.
Seb. Cramoisy. 12.

Petri Bertrandi Merigoni Linguarum Hebraï-
 cæ & Græcæ Professoris , in Collegio Plessæo
 V Cal. Feb. Lutetiæ habita; de regis Ludovici
 XIII. erga literas & literatos munificentia : *ex*
Typographiâ Roberti Stephani ; prostant exemplaria
cum aliis auctoris operibus , apud Petrum (a) Viné
bibliopolam & (b) religatorem , in vico Carreterio ,
supra puteum certum. 8. Paris. 1624.

Theodoriti episcopi Cyri de providentiâ O-
 rationes X. Græcè : *apud Claud. Morellum. 8.* Paris. 1625.

F. M. Antonii Cappelli Franciscani conven-
 tualis de coenâ Christi supremâ , deque præci-
 puis vitæ ejus capitibus dissertatio adversus Æ-
 gyptium (c) authorem anni primitivi : *apud Claud.*
Morellum Typogr. reg. 4. Paris. 1625.

Francisci Harlæi archiep. Rothomag. apolo-
 gia Evangelii pro Catholicis , ad Jacobum ma-
 joris Britanniae regem : *apud Ant. Stephanum. fol.* Lutet. 1625.

Cardinalium, Archiepiscoporum, Episcopo-
 rum , & Cleri Gallicani de anonymis quibus-
 dam & famosis libellis sententia : *apud eundem. 4.* Lutet. 1625.

Procès verbal de l'assemblée generale du Cler-
 gé, tenue à Paris en 1625. *chez le même. (d) 4.* à Paris. 1625.

Declaration de l'assemblée du Clergé, sur les
 entreprises des réguliers contre l'autorité Episco-
 pale : *chez le même. (e) 4.* à Paris. 1625.

Avis de l'assemblée generale du Clergé , aux

Ar-

(a) Lege Caille. pag. 244.

(b) Chevillier. pag. 321. 322.

(c) Prodiit ante duos annos ex typis Au-
 gustæ Vindelicorum ingens quoddam volumen
 inscriptum , De anno primitivo ab exordio
 mundi ad annum Julianum accommodato,
 & de sacrorum temporum ratione libri
 octo : dedicati Gregorio XV. Ferdinando Imp.

& Jacobo Angl. regi, ac paulò post Apostoli-
 cæ auctoritate proscripti &c. Nominè au-
 thoris perperci &c. Ægyptium nuncupavi ,
 quod id cognominis sibi vendicavit ipse ob res,
 ac ais , aliquando in Ægypto feliciter gestas.

(d) Bibliothec. Tellerian. pag. 295.

(e) Ibid. pag. 178.

Archevesques & Evêques de ce royaume : *chez le même. (a) 4.* à Paris. 1625.

Decreta Concilii provincialis Burdigalæ habiti à Francisco Card. de Sourdis archiepiscopo ann. 1624 : *apud eundem. (b) 8.* Paris. 1625.

Recueil des Remonstrances, Edicts, Reglemens, Contrac̃ts, Departemens, & autres choses concernant les affaires du Clergé de France; en 3. Vol. par Pierre Peyrissac : *chez le même. (c) 8.* à Paris. 1625.

Traicté de Jol. du Chefne sur la cure generale & particuliere des archufades ; avec l'antidotaire spagirique : *chez Claude Morel. 8.* à Paris. 1625.

Traitté du même sur les maladies du cerveau : *chez le même. 8.* à Paris. 1625.

Apuleii liber de Deo Socratis ; Josiâ Merce-ro è libris manuscriptis recensente, & notas ad-jiciente : *ex officinâ Roberti Stephani. 12.* Lutet. 1625.

Xenophontis opera, Græcè multò quàm an-tè castigatiùs edita ; Latinè tertiâ nunc curâ elu-cubrata ; operâ Joannis Leunclavii Amelburni, cum ejus appendice, & Æm. Porti notis, indi-cibùsque Græco & Latino : *typis regiis, apud Societatem Græcarum editionum ; & ad calcem, excudebat Antonius Stephanus Typographus regius. (d) fol.* Lutet. 1625.

Traitté de Christophle Baltazar, des usurpa-tions des Roys d'Espagne sur la couronne de France depuis Charles VIII ; & un discours sur le commencement, progrès, declin & demem-brement de la monarchie Francoise, droits & pre-tensions de Roys Tres Chrestiens sur l'Em-pire : *par Cl. Morel. (e) 8.* à Paris. 1625.

Æso-

(a) Ibid. pag. 205.

(b) Ibid. pag. 192.

(c) Bibliothec. Cordesian. pag. 384.

(d) Tanaq. Fabr. Epistol. Critic. lib. 1. pag. 189. *Editio Leunclaviana omnium len-Tom. III. Pars II.*

gd purissima est.

(e) Bibliothec. des Aut. de l'Hist. de Fr. par Andr. du Chefne. pag. 122. Sed Biblio-theq. Historiq. le Long. (num. 21023.) 1626.

Æsopi Fabulæ selectiores Gr. Lat. cum vocum omnium explicatione : *apud Cl. Morel.* 8. Paris. 1625.

Pet. Bertr. Merigoni tres in Ludovicum Justum regem panegyrici Græcè, cum analysi Latinâ; primus de ejus in Decem & matrem augustissimam pietate, habitus in collegio Becodiano, 7. Cal. Mart. secundus & tertius de ejus in Galliam pietate, ille die secundâ Martii, hic sextâ Aprilis habitus; trium illorum singuli seorsim excusi; *ex Typographiâ Roberti Stephani; prostant exemplaria cum aliis authoris operibus, apud Joan. Libert bibliopolam, à regione collegii Cameracensis viâ D. Joan. Later. [sic in primo & secundo; at in tertio] apud Laurentium Sauneri (a) viâ Jacobâ, ad insigne solis aurei.* 8. Lutet. 1625.

Les regrets d'Ovide, traduits en prose Francoise, par J. Binard : *de l'imprimerie de Rob. Estienne; chez Henry (b) Sara, rue S. Jean de Beauvais, & en sa boutique au palais en la gallerie des prisonniers, proche de la chancellerie.* 8. à Paris. 1625.

Dix Sermons de Theodoret evesque de Cyr, de la providence de Dieu; traduits par Seb. Hardy : *de l'imprimerie de Rob. Estienne.* (c) 8. à Paris. 1626.

Joannis Morini Blesensis, congregationis Orationis Jesu Christi presbyteri, exercitationum Ecclesiasticarum libri duo; de Patriarchar. & Primatum origine, primis ecclesiasticis divisionibus, & primigeniâ censurarum in Clericos naturâ & praxi: *apud Ant. Stephanum.* 4. Lutet. 1626.

Relations des Agens du Clergé aux Archev. & Evêsq. de ce royaume, sur ce qui s'est passé

en.

(a) Hic Laur. Sauneri & Joan. Libert socii forsân fuerant. De Laur. Sauneri lege Caille pag. 256. 264. Huic Sauneri excudit Catalogum Cordesianæ bibliothecæ ann. 1643 in 4. Antonius Vitray.

(b) De hoc lege Caille. pag. 248. Nescio, an ullo aut quo gradu affinis fuerit Joanni Sara, qui anno 1611. excudit Gal-

licam septem Psalmorum pœnitentialium expositionem à Roberto Stephano scriptam.

(c) Hæc editio priori ann. 1610. similis est; nisi quod in hæc ad calcem addatur, *le sixième Sermon des douze de Theodoret concernant la guarison de l'infidelité de Grecs.*

en Passemblée tenuë en 1625. & 1626. &c. chez le même. (a) 8.	à Paris.	1626.
Apologie du Sicur de la Peyre: chez le même. (b) 8.	à Paris.	1626.
Conseils de medecine par Jos. du Chesne: chez Cl. Morel. 8.	à Paris.	1626.
Traicté de la medecine Balsamique des anciens Philosophes, par le même: chez le même. 8.	à Paris.	1626.
Authorum quorundam Mathematicorum ope- ra Latinè, à Marino Mersenno Ord. Minim. collecta: ex officinâ Rob. Stephani. (c) 12.	Lutet.	1626.
Ciceronis Philippica sexta: apud Jean. Libert. 4.	Paris.	1626.
Expedition Valtelinæ auspiciis Ludovici Justi suscepta [Authore Abelio Sammarthano narrata]: ex Typographiâ Rob. Stephani. 8.	Paris.	1626.
Pindari & caterorum Lyricorum carminum, editio V. Græco-Latina: olivâ Pauli Stephani. (d) 12.	.....	1626.
S. Athanasii Opera omnia, Gr. Lat. apud Mich. Somnium, viduam Claudii Morelli, & Sebastianum Cramoisy. (e) fol.	Lutet.	1627.

Dis-

(a) Bibliothec Tellerian. pag. 307.
(b) Bibliothec. Cordesian. pag. 116.
(c) Quorundam hujus editionis exempla non semper integra occurrunt; visum est hic sigillatim describere, quibus partibus hæc constet collectio; viz. quatuor. In primâ continentur Archimedis libri de Sphærâ & cylindro, de circuli dimensione, de conoidibus & sphæroidibus, de quadraturâ parabolæ, de spiralibus, de æquiponderantibus, de insidentibus in humido, arenariis, & Archimedis supplementum; ad Mich. Subletium, cardinalem abbatem Viadocinensem: In secundâ, Mechanicorum libri tres, quorum primus de centro gravitatis solidorum agit juxta ea, quæ à Commandino ac Lucâ Valerio tradita sunt; ad Henricum de Re-

fuge, senatorem Parisiensem: In tertiâ, libri Apollonii Pergæi conicorum, & Sereni de sectione cylindri: In quartâ, Synopsis mathematica; quæ complectitur libros Sphæricorum Theodosii, Menelai, Maurolyci Siculi, & Autolyçi; librum Theodosii de habitationibus; & Euclidis ex Maurolyci traditione phænomena, ad Simonem Bachelier ordinis minorum generalem. Hanc Synopsin Mathematicam à Natali Carolo (Nath. Charles) Robertoque Stephano locis impressam refert Joannes de la Caille. pag. 257.

(d) Hæc eadem est editio, ac illa quæ anno 1612. prodit, & vocatur etiam Quinta.

(e) Lege Hist. Typographor. aliq. Parisiens. pag. 145. 146. 147.

Discours de Louis Savot Medecin du Roy ,
sur les medalles antiques ; divisé en quatre livres :
chez Seb. Cramoisy. 4.

à Paris.

1627.

Bibliothèque des auteurs, qui ont écrit l'hi-
stoire & topographie de la France , divisée en
deux parties, selon l'ordre des temps & des ma-
tières ; seconde édition revue & augmentée,
par André du Chesne geographe du Roy : *chez*
Seb. Cramoisy. 8.

à Paris.

1627.

Æm. Probus , seu Corn. Nepos : *apud Seb.*
Cramoisy ; & ad calcem , ex Typographiâ Joan. Li-
bert. 12.

Paris.

1627.

Lusus regis venatorius, authore Abelio Sam-
marthano ; & ejusdem versio Gallica : *ex officinâ*
Rob. Stephani. 4.

Lutet.

1627.

Libanii operum tomus secundus , continens
Orationes XXXVI. & Ecphrases Ethopœiâsque
XXI. Græca omnia nunc primùm prodeunt par-
tim ex bibliothecâ Regiâ, partim è Vaticanâ &
Palatinâ , aliisque ; à Fed. Morello (a) profes-
sorum reg. Decano recensita, castigata, Latine
versa, notis illustrata, & Ludovico XIII con-
secrata : *apud Claudium (b) Morellum, Typographum*
regium, viâ Jacobæâ, ad insigne fontis. fol.

Lutet.

1627.

Cicéronis Philippica quinta : *apud Joan. Li-*
bert. 4.

Paris.

1627.

Pe-

(a) Hoc est (ut puto) opus ultimum ;
quod Fed. Morellus curavit , paulò post
anno 1630. defunctus [lege Histor. Ty-
pographor. aliq. Parisiens. pag. 138. 139.
140. 141.]. Nonnulla sunt opuscula à
Fed. Morello edita & excusa, quibus an-
num non subscripsit ; qualia hæc : *Libanii*
sermo ad juvenes de oratione , seu apologia
silentii , Græcè , ex MSS. codd. fide emen-
data , Latine versa , ac notis illustrata ;
cum duabus Græcis Libanii ad Andronicum
& Olympianum epistolis. in 8. Et Iliacum
carmen ; fragmentum epici poetæ anonymi,
Græcè nunc primùm prodians , ex vet. MSS.

membranis bibliothecæ Is. Casauboni ; Lati-
nis heroicis expressum , & notis illustratum.
in 8. Quoniam autem in illis Fed. Mo-
rellus se professorum & interpr. reg. de-
canum scribit, non puto ante annum 1614.
prodiisse.

(b) Claudius Morellus ante hunc an-
num mortuus est ; sed quævis titulus an-
no 1627 signatus hujus nomen retinue-
rit, tamen ante ejus mortem, *hoc secun-*
dum Libanii volumen (ut in fine legitur)
absolutum est , 1. Kal. Octobris anni repa-
rata salutis M. DC. XXVI.

Petri Valentis votum Deo Opt. Max. pro salute Ludovici XIII. *ex officinâ Rob. Stephani.* 8. Paris. 1627.

Les Oeuvres de Balzac ; premiere partie , qui contient quatre livres de ses lettres ; sixiesme edition , reveuë , corrigée , & augmentée de la moitié : *de l'imprimerie de Rob. Estienne ; chez Toustains du Bray.* 4. à Paris. 1627.

De præcipuis Græcæ dictionis idiotismis ; ab uno ex patribus Societatis Jesu [Francisco Vigero] : *apud Seb. Cramoisy.* 12. Paris. 1627.

Biblia Veteris & Novi Testamenti , Græcè & Latinè ; in tres tomos distributa ; quorum duo priores continent Vetus Testamentum secundum LXX. cum scholiis , & Nobilii versione , juxta : • exemplar Romæ ex Sixti V. autoritate editum ; tertius , Novum Testamentum Græcè Latinè-que , ad fidem probatorum codd. & versionis vulgatæ ; studio Joannis Morini , cum ejus præfatione ; tomorum singulorum initio præfiguntur nomina & insignia Typographica ; vel Nicolai Buon ; vel Antonii Stephani ; vel Claudii Sonnii ; vel Sebastiani Chappelet ; & ad singulorum , *apud Nicolaum (a) Buon , Sebastianum (b) Chappelet , Antonium Stephanum Typographum regium , & Claudium (c) Sonnium ; viâ Jacobæâ. (d) fol.* Lutet. 1628.

Q. Sept. Flor. Tertulliani libri IX. [viz. de Oratione , duo ad uxorem , duo de cultu feminarum , de exhortatione castitatis , de coronâ , de præscriptione hæreticorum , de Scorpiace]

10.

(a) Is erat Gabrielis filius ; & eodem ; quo Mauricius de Portâ , insigni utebatur. Caille. pag. 141. 191.

(b) Ibid. pag. 224. 179. Erat Claudii filius. Huic erat insigne ad ipsius nomen alludens , Rosarium , cum his verbis , *cœloque rosaria florent* ; vel Oliva , cum his , *Felix si culta Minerva.*

(c) Ibid. pag. 151. 184. 188. 199. 249. Michaëlis Sonni insigne fuit idem ac Michaëlis Fezendat , nempe Vipera digitum

apprehendens. Michaelis filii fuere Laurentius & Michael ; Laurentii filius , Claudius , qui Mariam Buon uxorem duxit.

(d) Observavi in aliquibus exemplaribus titulum tomi secundi geminari , & in geminorum altero (qui dispungendus erat) subscribi hæc , *Apud Claudium Sonnium & Petrum Baillet* ; (quasi Petrus Baillet fuisset illorum socius) sed nomen Petri Baillet calamo oblitterari. De Petro Baillet lege Caille. pag. 193.

V. vvvv 3.

locis quàm plurimis emendati, ex bibliothecâ regiâ, cum Nic. Rigaltii observationibus: *typis Rob. Stephani; apud Viduam (a) olivarii Varennei, viâ Jacobæ, sub signo Victoriæ. 8.*

Lutet.

1628.

De sacro ritu præferendi crucem majoribus prælatis ecclesiæ, libellus apologeticus pro archiepiscopo Parisiensi contra novum conatum archiantistitis Lugdunensis; authore Andréâ du Sauslay Parisino, Protonotario Apostolico, concionatore regio, necnon ecclesiæ SS. Lupi & Ægidii Lutetiæ pastore: *apud Robertum in officinâ Roberti Stephani, viâ S. Joannis Belloci. (b) 4.*

Paris.

1628.

Joannis Chappot Cabilonensis Burgundi, Ord. Minim. defensio contra epistolam apologeticam patris Claudii du Vivier; quâ S. Franciscum de Paulâ Ordinis Minim. patriarcham sororem habuisse probatur: *ex officinâ Rob. Stephani. (c) 4.*

Paris.

1628.

Histoire des grands chemins de l'Empire Romain, par Nicolas Bergier; reveuë, corrigée, & augmentée en ceste seconde édition par l'auteur avant sa mort: *chez C [Charles] Morel. 4.*

à Paris.

1628.

Catalogue & Armoiries des Connétables, Grands Maitres &c. par Jean le Feron; revû, corrigé, & augmenté par Claude Morel imprimeur du roy: *chez Charles, fils de Claude Morel. (d) fol.*

à Paris.

1628.

Ciceronis Philippica nona: *apud Joan. Libert. 4.*

Paris.

1628.

Aristophanis nubes, Græcè: *apud Joan. Libert. 4.*

Paris.

1628.

Vc-

(a) Viduæ hujus nomen fuisse Mariam Beys ex privilegii summâ constat. Nescio an Ægidii Beys filia fortè fuerit. Eam librarii filiam fuisse affirmat Joannes de la Caille pag. 200. ubi Olivarii de Varenne insigne describitur, Victoria trophæis insidens, cum hoc lemmate, *Virtute paratâ Victoria dulcis.*

(b) Libri hujus initio præmittitur Joannis Francisci de Gondy primi Parisiensis archiepiscopi ad summum pontificem Urbanum VIII. relatio.

(c) Lud. Jacob. de Scriptorib. Cabilonens. pag. 76.

(d) Long. Bibliotheq. Historiq. num. 13476.

Vetustissimorum poetarum, Hesiodi, Theocriti, Theognidis, Moschi, Musæi, Bionis, Phocylidis, & aliorum, opera Georgica, Bucolica, Gnomica; Græcè & Latine; omnia notis suo loco necessariis illustrata: *apud Joan. Libert.* (a) 8.

Paris. 1628.

Ovid. Fast. Trist. Pont. Ib. & ad Liv. editio recens à mendis repurgata, & ad exemplar emendatissimum fideliter expressa: *apud eundem.* 12.

Paris. 1628.

Juvenalis & Persii Satyræ, cum Tho. Farinabii annotationibus ad marginem; editio novissima diligenter recognita & aucta studio C. V. C. C. A. *apud eundem.* 8.

Paris. 1628.

Jacobi Gutharii patritii Romani, Rupella capta, poema; & Tiresias, oratio de cæcitatibus & sapientiæ cognitione: *apud Seb. Cramoisy.* 4.

Paris. 1628.

Les Oeuvres de Balzac, ou quatre livres de ses epistres; septiesme edition: *de l'imprimerie de Rob. Estienne, chez Toussaint du Bray.* 8.

à Paris. 1628.

Clementis Alexandr. opera, Gr. Lat. *apud Carol. Morellum.* fol.

Paris. 1629.

La Sainte Geographie, par Jacques d'Auzoles Lapeyre: *par Antoine Estienne imprimeur ordinaire du Roy, à Polivier de Robert Estienne.* fol.

à Paris. 1629.

Traité de l'Eucharistie par le Cardin. du Peron: *par le même.* fol.

à Paris. 1629.

L'an--

(a) *Typographus Lectori. S. — Ordinem cum præsertim tenuimus, qui in exemplari Genevensis editionis reperitur; quæ quia infinitis proæmodum & scdissimis scatebat mendis, in Hesiodo prototypo usi sumus Lugdunensi; in cæteris, Henr. Stephani exemplar diligentissimè excusum habuimus. — Eâ demum curâ præsentem editionem in publicum damus, ut, siue typorum nitorem spectes siue emendationem, nulli facile hæc lenus vix cedat; quanquam interdum per operarum incuriam commissa vel omissa non-*

nulla reperiantur &c. Opus dividitur in quatuor partes; quarum prior continet Hesiodum cum syllogâ annotationum, & tabulâ Deorum Genealogicâ; secunda, Theocritum cum Il. Hortiboni lectionibus, & aliorum notis; tertia, Moschum & Bionem cum scholiis, & Ausonii Idyllion à Fed. Jamotio Græcis versibus expressum, & Musæum; quarta, Theognidem cum notis Vineti, & reliquos. Singulis his partibus novus adtexitur titulus cum anno M. DC. XXVII.

- L'ancienne Police de l'Eglise sur l'Administration de l'Eucharistie ; par de l'Aubespine : *par le même.* 8. à Paris. 1629.
- Acta Rothomagensis ecclesiae à Francisco Archiepiscopo publicata : *apud eundem.* 8. Paris. 1629.
- Francisci Rothomag. archiep. ad Urbanum VIII. pont. epistola : *apud eundem.* (a) 4. Lutet. 1629.
- Petri Fontei jus pontificium Gallicanum : *apud Rob. Stephanum.* (b) 8. Paris. 1629.
- Auguste Galland contre le Franc-Alleu sans titre, prétendu par quelques Provinces du Droit écrit au prejudice du Roy ; avec le texte des loys données au pais des Albigeois & autres, par Simon Comte de Montford en 1212 : *chez Rob. Estienne.* (c) 4. & 8. à Paris. 1629.
- Aristotelis Operum tomi duo, Græcè & Latinè ; veterum ac recentiorum interpretum, ut Adr. Turnebi, If. Casauboni, Julii Pacii, studio emendatissimi ; curâ Gulielmi du Val Pontesiani, Philosophiæ Græcæ & Latinæ in Paris. Academiâ Professoris Regii & Doctoris Medici ; qui addidit analyticam doctrinæ Peripateticæ synopsis, cum multis aliis : *typis regijs, apud Societatem Græcarum editionum ; & ad finem, ex Typographiâ Antonii Stephani Typographi regii.* (d) Lutet. 1629.
- Vincentii Turtureti Siculi, Philippi IV. regis Hispan. Capellani, parallela Ethica & Juridica : *apud Carol. Morellum, Typograph. regium.* 4. Paris. 1629.
- C. Jul. Solini Polyhistor, ex veteribus libris emendatus ; cum Claud. Salmasii Plinianis in eundem exercitationibus : *apud eundem, & Hier. Drouart, [cui privilegii partem concessit].* fol. Paris. 1629.
- (a) Ad calcem additur summa regii privilegii Antonio Stephano, 1625. 4. Sept. 15963. Bibliothec. Cordeſian. pag. 452. Caille pag. 187.
- (b) Bibliothec. Cordeſian. pag. 384.
- (c) Long. Bibliothec. Historiq. num.
- (d) Initio præfigitur Aristotelis caput, cum his verbis, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ο ΣΤΑΓΕΙΡΙΤΗΣ. In aliis exemplaribus, Stephanicæ familiæ Typographicum insignè & lemma.

M. Furii Camilli Oratio adversus tribunos plebis, quâ suadet, non deferendam esse Romam, ut Veios migretur; ex Tito Livio: *apud Joan. Libert. 4.* Paris. 1629.

Les Ambassades du Card. du Perron: chez Antoine Estienne. fol. à Paris. 1629.

Petri Bertii Geographi & profess. regii de aggeribus & pontibus hætenus ad mare constructis digestum novum: *apud Joan. Libert. (a) 8.* Paris. 1629.

Elogia æternæ Memoræ Ludov. XIII. perduellium victoris &c. Petrus Valens consecrat ob captam Rupellam: *apud Rob. Stephanum. 8.* Paris. 1629.

Aristotelis libri, de rhetoricâ tres, de poëtica unus; Græcè & Latinè; Dan. Heinsio hujus, Ant. Ricobono illorum interprete; collatis inter se excusis aliquot exemplaribus recensiti & summâ curâ pristino nitori restituti: *apud Joan. Libert. 8.* Paris. 1629.

Leonardi Marandæ Ariades; historia fabulosa: *apud Claudium (b) Cramoisy, juxta primam aula Basilicæ columnam. 8.* Paris. 1629.

Les Oeuvres Poétiques de Marc-Antoine de Girard, Sieur de Saint-Amand: de l'imprimerie de Rob. Estienne; pour François (c) Pomeray, & Toussaint (d) Quinet, au palais en la grande & petite galerie. 4. à Paris. 1629. Gre.

(a) In insignis Typographici loco, representatur numisma, cujus altera pars exhibet Rupellam urbem, cum his subtus verbis, RVPELLA CAPTA. 28. Octob. & illis marginem cingentibus, OMNES QVI TE VIDENT E GENTIBVS OSTVPSCENT: VPER TA [ubi Literæ numerales aggregatæ conficiunt annum M DC VVVVVIII. i. e. 1658. quo Rupella capta] EZRAHIEL. 28. Pars altera sistit Abimelechum Davidi gladium, quo cæsus fuerat Goliath, offerentem cum his subtus verbis, NON EST ALTER NVIC SIMILIS. 1 Reg. 21. Et inter partem utramque, Mich. Lochem sculpsit & exendit Tom. III. Pars II.

Lat. Paris. Anno M DC XXVIII. Calculi hujus historici à se designati rationem reddit author pag. 231.

(b) Hic Sebastiani & Gabriellæ erat frater; sibi que Abelis Langelier, cujus Typographicam supellectilem coëmerat, insignie (viz. Abelis sacrificium) & lemma adoptavit. De hoc Claudio lege Caille. pag. 226.

(c) Caille. pag. 224. „Sa marque estoit „un pommier avec cet hexametre, Sis „doctrina libris, ut pomus flore virescit.

(d) Ibid. pag. 253. „Sa marque estoit „un jet d'eau avec ces mots, Heureux, „qui naist ainsi.

XXXXX

Gregor. Nazianz. Opera, Gr. Lat.: *apud Car. Morellum*. fol. Paris. 1630.

Oecumen. in Act. & Epistol. & Aret. in Apocal. Gr. Lat. interprete Joan. Hentenio; ex emendat. Fed. Morelli: *apud Carol. Morellum* [sumptibus Mich. Sounii. 1631.] fol. Paris. 1630.

Rob. Bellarmini de Scriptoribus Ecclesiasticis liber unus; cum indicibus, & Chronologiâ ab orbe condito ad M. DC. XXX. editio hæcenus visis auctior & emendatior.: *apud Car. Morellum*. 8. Paris. 1630.

Uxor justa, seu syntagma excerptum ex lib. 2. Selectorum Joan. Filicaci Theologi Parisiensis: *apud eundem*. 8. Paris. 1630.

Gabrielis Albaspinæi responsio ad Rigaltii epistolam: *apud Ant. Stephanum*. (b) 8. Lutet. 1630.

La Rhetorique d'Aristote; les deux premiers livres (b) traduits du Grec en Francois par le feu sieur Robert Estienne poëte & interprete du Roy és langues Grecques & Latines; & le troisieme par Robert (c) Estienne son neveu ad-

vocat

(a) Bibliothec. Cordeſian. pag. 71.

(b) Duobus his prioribus libris præſignitur hic titulus; *La Rhetorique d'Aristote, traduite en Francois par le ſieur Rob. Eſtienne interprete du Roy és Langues Grecque & Latine. A Paris, de l'imprimerie de Rob. Eſtienne, rue S. Jean de Beauvais. M. DC. XXIV.* Proximè ſequitur præſtationuncula; *Au Lecteur. Aristote a ſaiſi trois livres de l'art de rhetorique. Les deux premiers ſont icy traduits en noſtre Langue Françoise, avec ſoin & dextérité, qu'il eſt aiſé d'entendre meſme les endroits les plus difficiles, ſans qu'il ſoit beſoin d'autre interpretation. Quant au troiſieſme livre, l'auteur de ceſte verſion ſ'eſt abſtenu de le traduire, d'autant qu'il contient divers preceptes d'eloquence, & obſervations illuſtres d'exemples recueillis de divers orateurs & poëtes, dont la grace conſiſte en la diſtion Grecque, & y eſt ſollement attachée, qu'elle ne paſſe point en quelque autre Langue que ce ſoit &c.* Dubito hic, an idem fuerit Robertus Stephanus duorum

horum librorum interpres & Typographus; (Id quidem affirmat Caillo. pag. 187.) an hæc interpretatio ad alium quondam Robertum hoc Roberto priorem referenda ſit. Sanè ſi hic, qui hoc anno 1624 excudit, eodem etiam verterit, oportet hunc obiſſe ante annum 1630. quo ejusdem defuncti ſit mentio. Neque igitur idem fuerit, qui excudit ante annum 1624. & poſt annum 1630. Quod aliquando putaveram; vide Hiſtor. Stephanor. pag. 544. Joannes de la Caille comminiſcitur hic Robertos duos (pag. 187. 274.): alium Roberti ſecundi filium, regis poëtam & interpretem, qui artem Typographicam ab 1588. ad 1629. exercuit; alium Henrici filium, advocatum in parlamenti curiâ, eundemque Typographum anno 1630; illum hujus avunculum; illum duorum de Rhetoricâ librorum, hunc tertii interpretem.

(c) Hanc editionem dedicat Rob. Stephanus Joanni Franciſco de Gondy, primo

vocat en parlement : de l'imprimerie de Robert Estienne, rue S. Jean de Beauvais. 8.	à Paris.	1630.
Demosthenis Oratio de Coronâ, seu pro Ctesiphonte, Græcè : apud Joan. Libert. 4.	Paris.	1630.
Juliani opera, quæ reperiri potuerunt, omnia ; ea partim antehac edita, partim nunc primum è manuscriptis eruta, & ad horum fidem accuratissimè castigata, Græcè & Latinè ; interpretibus Dion. Petavio, Car. Cantoclaro, Pet. Martinio Morentino, Nic. Rigaltio ; cum Petavii & Cantochari notis : sumptibus Sebastiani Cramoisy. (a) 4.	Paris.	1630.
Ciceronis Philippica decima tertia : apud Joan. Libert. 4.	Paris.	1630.
Ovidii Metamorphoseon libri XV. ab omni obscenitate purgari ; cum bibliopolæ ad lectorem epistolâ hujus editionis institutum declarante : apud Seb. Cramoisy. 12.	Paris.	1630.
Phædri fabularum libri V ; nova editio ad Rigaltianam anni 1617. recusa, cum Rigaltii notis ; Festi Avieni fabularum liber : apud eundem. 12.	Paris.	1630.
Pauli Thomæ Engolismensis Rupellatdos, si-ve de rebus gestis Ludovici XIII. libri sex : apud Car. Morellum. (b) 4.	Paris.	1630.
Samuelis Petiti Miscellaneorum libri novem : apud eundem. 4.	Paris.	1630.
Onomasticum Latino-Græcum, in usum collegior. Societ. Jesu ; editio nova auctior & emendatior : apud Seb. Cramoisy. 8.	Paris.	1630. S.

mo Archiepiscopo Parisiensi : — J'ay
croy estre obligé de faire choix d'une person-
ne, qui pût, en ce premier essay de mes
estudes, m'empescher de faire naufrage &c.
Aristote a changé de guide, & son Robert
Estienne son premier truchement fut con-
traint de l'abandonner n'ayant traduit, que
ses deux premiers livres. &c.

(a) Sebastianus nunc suum Typogra-

phicum clementum insigne adornare cœ-
pit quatuor aliis iconibus ad angulos dis-
positis Historias Liberorum erga parentes
pietatem exprimentes continentibus ; cum
scuto supernè tribus stellulis & anchorâ
signato.

(b) Long. Bibliothec. Historiq. num.
8813. At in 8. Thuan. Bibliothec. part.
1. pag. 395.

XXXXX 2

- S. Cyrilli Hierosol. opera , Gr. Lat. Grodecio interprete, operâ Prevotii : *apud Hier. Drouart, & Car. Morel.* fol. Paris. 1631.
- Theophylact. in Evangelia , Gr. Lat. *apud Car. Morel.* fol. Paris. 1631.
- Synes. Opera, Gr. Lat. interprete Dion. Petavio : *apud eundem.* fol. Paris. 1631.
- S. Augustini Sermones novi XL. ex diversis antiquis exemplaribus collecti ; studio Jac. Sirmondi : *apud Seb. Cramoisy.* 8. à Paris. 1631.
- Discours des Saints Suares , extrait & traduit du Latin de Jacques Chifflet, par A. D. C. P. *chez le même.* 8. à Paris. 1631.
- Epistola Archiepiscoporum & Episcoporum Parisiis nunc agentium , ad Archiepiscopos & Episcopos regni Galliae super animadversione duorum libellorum , prioris de ecclesiastica hierarchia auctore Nic. Smithæo , posterioris de regendis Angliæ Catholicis tempore persecutionis auctore Daniele à Jesu : *jussu Cleri, excudebat Antonius Vitray, Linguarum Orientalium regius Typographus in collegio Lombardorum.* 1631. Censura propositionum quarundam, cum ex Hiberniâ delatarum , tum ex duobus supra-dictis libellis ex Anglico in Latinum Sermonem conversis excerptarum ; per facultatem Theologiæ Parisiensis : *apud Car. Morellum.* 4. Paris. 1631.
- La peste recongneue & combatue ; avec la reformation des Theriaques & Antidotes Opiatiques ; par Jos. du Chefne : *chez le même.* 8. à Paris. 1631.
- Samuelis Petiti Eclogæ Chronologicae : *apud eundem.* 4. Paris. 1631.
- Dionysii Periegesis , Græcè : *apud Joan. Libert.* 4. Paris. 1631.
- L. Fenestellæ de Romanor. magistratib. & sacerdot. libri duo ; item Pomp. Læti , Raph.

Volaterrani, & Henr. Bebelii, ejusd. argumenti libelli; omnes nitori suo restituti: <i>apud eundem.</i> 12.	Paris.	1631.
Pet. Mosellani & Christoph. Hegendorphini Dialogi: <i>apud Rob. Stephanum.</i> (a) 8.	Paris.	1631.
Abrahami Reanmii poematum selectiorum libri duo de Rupellâ captâ: <i>apud Joan. Libert.</i> 4.	Paris.	1631.
Les divertissemens Poétiques de Guillaume Colletet Parisien; de l'imprimerie de Rob. Estienne, rue S. Jean de Beauvais, à Polivier. (b) 8.	à Paris.	1631.
Petri Aurelii opera: <i>apud Carolum Morel.</i> (c) 4.	Paris.	1632.
Defensio Ecclesiæ Hierarchiæ adversus Lœmelii spongiam per Franc. Hallier: <i>apud eundem.</i> (d) 4.	Paris.	1632.
Le magistrat parfait par Estienne Bouchin: <i>chez le même.</i> 8.	à Paris.	1632.
Solini Polyhistor, à J. Jacobo Grassero Basil. poetâ Cæsareo illustratus: <i>apud Joan. Libert.</i> 12.	Paris.	1632.
Florus Francicus, sive rerum à Francis bello gestarum epitome, in IV. libellos distincta, auth. Petro Berthault presb. Orat. D. Jesu; secunda editio: <i>apud eundem.</i> 12.	Paris.	1632.
De præcipuis Græcæ dictionis idiotismis, auctore Franc. Vigero Rothomagensi, è Soc. Jesu; secunda editio ab eodem recognita: <i>apud Seb. Cramoisy.</i> 12.	Paris.	1632.
S. Chrysostomi annotationes in Nov. Testam. Gr. Lat. 6. tomis: <i>apud Carolum Morellum fol.</i>	Paris.	1633.
	Joan.	

(a) Sic Bibliothec. Cordeſian. pag. 516. Vereor tamen, ne hic errâint typothetæ, & 6 pro 5 mendosè posuerint. Hi enim dialogi à Rob. Stephano primo prodierunt anno 1531.

(b) Inter illa poemata; pag. 99. Hym-

ne de l'imprimerie pour l'an 1627. au Roy; Et pag. 103. Vœux de l'imprimerie, durant le siège de la Rochelle, pour l'an 1628. au Roy.

(c, d) Bibliothec. Cordeſian. pag. 65.

Xxxxx 3

Joan. Fileſaci de poenitentia ſyntagma: apud eundem. 8. Paris. 1633.

Doctrina Chriſtiana, Græco-Vulgari idioma-
te aliàs tractata, nunc verò literis Latinis man-
data; per L. V. Athenienſem: *ſumptibus ſocieta-
tis (a) Typographica librorum officii eccleſiaſtici, juffu
regis conſtituta* 8. Paris. 1633.

Homeri Iliadis liber tertius, Græcè, cum La-
tinâ verſione interlineari, & vocum difficiliſſimorum
explicatione: apud Seb. Cramoiſy. 8. Paris. 1633.

Sam. Petiti Variarum Lectionum libri IV. de
iis maximè, quæ ad ſacros ſcriptores pertinent:
apud Car. Morellum. 4. Paris. 1633.

Dictionary Armeno - Latinum; authore
Franciſco Rivolâ, cive Mediolanenſi: *impenſis
Societatis Typographica Librorum officii eccleſiaſtici* 4. Lutet. 1633.

Joannis Dartis in Univerſitate Pariſienſi ante-
ceſſoris & profeſſoris regii de ſtatu eccleſiæ tem-
pore Apoſtolorum liber: *ex officinâ Jacobi (b)
Dugaſt, viâ S. Joannis Bellovacenſis, ad olivam*

Ro-

(a) In eâ fuit Car. Morellus. Reliquo-
rum nomina lege in Hiſtor. Typogr. Pa-
riſ. pag. 155. 156.

(b) De eo lege Caille. pag. 157. Is
huc & alii (quos mox memorabo) libri
olivæ Stephanicæ nomen, & inſigne ſæ-
pe, annexit. Puto tamen Robertum Ste-
phanum, cujus olivam ſibi adoptavit, ul-
tra annum 1631. non diu artem exercuiſ-
ſe, aut in vivis fuiſſe. Libri, quos vidi
ex Typographia Jacobi Dugaſt ad olivam
Roberti Stephani editos, ſunt hi: *Nouſ li-
vres de Franc. Bacon ſur l'accroiffement des
Sciences, traduits par Gilbert de Goleſer,
Conſeiller & Hiſtoriographe du Roy. Editio
prior, 1632. 4. & poſterior 1634. 4. La
Theorie des planetes, par J. Hume. 1637.
8. Eſſay des merveilles de nature, & des
plus nobles * artiffices, par René Francis
predicateur du Roy; dixième édition, re-
venue, corrigée & augmentée de nouveau.*

* In capite XXXVIII. de Typographiâ & totâ ejus ſupelleſtili diſſerit.

1638. 8. *Ab. Sammarthani pro partu regni
votum Latinis hereticis, à G. Collectio Gal-
licis redditum, 1638. 4. Davidis ſancti &
Ludovici juſti parallela, ſolutâ Oratione,
auctore ead. Abol. Sammarthano. 1640. 4.
Gregorii epifcopi Turonici operum priorum
pars prima & ſecunda, ſtudio Jo. Baleſden.
1640. 12. Quin etiam poſt Jacobum Du-
gaſt, Remigius Soubret (de quo Caille.
pag. 192.) inſigni Stephanico utebatur, in
his, quos videre mihi contigit libris; l'*Hi-
ſtoire Mahometane, traduite d'Arabe en
Francois par Pierre Vattier conſeiller & me-
decin du Duc d'Orleans. 1657. 4. Et l'Hi-
ſtoire du grand Tamerlan, traduite auſſi d'A-
rabe par le même. 1658. 4. Neque hi ſo-
lùm, ſed & alii deinceps plures bibliopo-
læ ac Typographi Olivæ Stephanicæ ſig-
no, in magni illius artifficij memoriâ,
ſuas editiones condecoraverunt.**

*Roberti Stephani; & in suâ librariâ officinâ, ad pa-
latii telonium. 8.*

Paris. 1634.

Discours pacifique, ou réponse à la Lettre
du Sr D'Aille ministre à Charenton, par Jean
de Chaumont Conseiller du Roy en son Con-
seil d'Estat, & garde des livres du Cabinet de
sa Majesté: par Ant. Estienne. 8.

à Paris. 1634.

Epinicia Musarum, Cardinali duci de Riche-
lieu: apud Sebastianum Cramoisy, (a) Typographum
regium. 4.

Paris. 1634.

Theophylact. in 4. Evangel. Gr. Lat. apud
Carol. Morellum. fol.

Paris. 1635.

Leges Atticæ, Græcè & Latinè; à Sam. Pe-
tito collectæ, digestæ, & libro commentario il-
lustratæ: apud eundem. fol.

Paris. 1635.

Pomp. Melæ de situ orbis libri tres, & Æ-
thici cosmographia; Henr. Glareani compen-
diaria descriptio orbis terrarum: apud Joann. Li-
bert. 12.

Paris. 1635.

Histoire de l'administration du Cardinal Xi-
menes, par Michel Baudier de Languedoc, gen-
tilhomme de la maison, conseiller & historio-
graphe du Roy: chez Seb. Cramoisy.

à Paris. 1635.

Le Sacrifice des Muses au Cardinal de Riche-
lieu: chez le même. 4.

à Paris. 1635.

Dictionarium Latinum, Græco-barbarum,
litterale; authore Simone Portio, S Th. docto-
re; ex mandato cardinalis de Richelieu: impen-
sis societatis Typographicæ librorum officii ecclesiastici.
[Et ad calcem, excudebat Antonius Vitray. M. DC.
XXXVI.] 4.

Lutet. 1635.

S. Chrysostomi operum tomi sex reliqui, Gr.

Lat.

(a) Nunc primùm (quod sciam) sibi præfixo huic editioni privilegio, dato 10.
essumpfit hunc titulum, ei adscriptum in Maji. 1633.

- Lat. *apud Car. Morellum*, & *Seb. Cramoisy*. (a)
fol. Paris. 1636.
- Justini Martyris, Theophili Antiocheni, Tatiani & Hermiae opera, Gr. Lat. *apud Car. Morellum* fol. Lutet. 1636.
- Concilia Generalia & Provincialia, Græca & Latina, quæ reperiri potuerunt omnia; item epistolæ decretales, & Romanorum pontificum vitæ; tomis novem; operâ & studio Severini Bini Metropol. Eccles. Colonienf. canonici: *sumptibus Caroli Morelli*. fol. Lutet. 1636.
- La Pierre de touche Chronologique, par Denis Petau: *chez Seb. Cramoisy*. 8. à Paris. 1636.
- Dion. Petavii Paraphrasis Psalmorum omnium, & Canticorum sparsum in Bibliis occurrentium, Græcis versibus edita, cum Latinâ interpretatione: *apud Seb. Cramoisy*. 12. Paris. 1637.
- Socratis, Antisthenis, & aliorum Socraticorum EPISTOLÆ, Græcè, à Leone Allatio nunc primùm vulgatæ, cum Latinâ ejus versione, notis, & dialogo de scriptis Socratis: *sumptibus Seb. Cramoisy*. 4. Paris. 1637.
- Ovidii Metamorphoseon Libri XV. ad fidem editionum optimarum & codd. MSS. examinati, & notis illustrati; operâ Tho. Farnabii; editio nunc primùm in Galliâ & multis figuris æneis adornata: *sumptibus ÆGIDII MORELLI, viâ Jacobæâ, ad insigne fontis*. fol. Paris. 1637.
- Phædri & Avieni fabulæ: *apud Seb. Cramoisy*. 12. Paris. 1637.
- Gregorii Nysseni opera, 3. vol. Gr. Lat. *apud Ægid. Morellum*. fol. Paris. 1638.

Cy-

(a) Sex alii excusi sunt ann. 1633. De horum, & de aliorum SS. Patrum operum editionibus *apud Car. Morellum* emissis lege *Hist. Typograph. aliq. Parisiens. pag. 152. usque ad 156.*

Cyrilli Alexandr opera, 6. vol. Gr. Lat. studio Joh. Auberti. *typis regijs. (a) fol.* Paris. 1638.

Isidori Pelusiota Epistolarum libri quinque; Gr. Lat. tres priores interprete Billio, quartus Rittershusio, quintus Schoto: *apud Ægid. Morel. fol.* Paris. 1638.

Grammatica Linguae Graecae vulgaris, auctore Simone Portio Romano: *sumptibus Societatis Typogr. libror. off. eccles. 8.* Paris. 1638.

Tho. Erpenii Rudimenta Linguae Arabicae: *sumptib. ejusdem societatis; Et ad finem, Excudebat Antonius Vitray. 8.* Lutet. 1638.

S. Nili OPERA quaedam nondum edita, Graecè, ex bibliothecâ Caroli de Montchal Archiepiscopi Tolosani; à Petro Possino Soc. Jes. recensita; & Latine versa; & notis illustrata: *apud Seb. Cramoisy. 4.* Paris. 1639.

Jo. Morini Diatribe de Sacri textûs Hebraei Graecique textûs sinceritate; & animadversiones in censuram exercitationum ecclesiasticarum ad Pentateuchum Samaritanum: *excudebat Antonius Vitray regius & cleri Galliani Typographus. 8.* Paris. 1639.

Catechisme des Controverses par Francois Archevesque de Rouen: *Au chasteau archeiscopal de Pontoise par HENRY ESTIENNE imprimeur ordinaire de mondit Seigneur; & se vendent par Antoine Estienne, imprimeur & Libraire ordinaire du Roy, rue S. Jacques, au college royal, devant S. Benoist. [Achevé d'imprimer le 26. Sept. 1639.] 4.* à Paris. 1639.

Aristotelis Opera Gr. Lat. veterum ac recentiorum interpretum studio emendatissima; ultima editio à Dion. Du-Vallio aucta, correctâ, illustrata, & variis ad ipsius synopsis appendicibus locupletata: *apud Ægid. Morel. fol.* Paris. 1639.

Da-

(a) Vix dubito, quin hæc editio à societate Typographicâ ad SS. Patres vulgandos institutâ curata sit.

Davidis Humii Wedderburnensis poemata omnia; accessere ad finem (a) Unio Britannica, & praelium ad Lipsiam soluta oratione: *apud Carol. Morel* 4.

Paris. 1639.

Hug. Grot. de veritate religionis Christianæ; editio nova, additis seorsim annotationibus: *sumptibus Seb. Cramoisy*. 12.

Paris. 1640.

S. Cyrill. Hierosol. opera, Gr. Lat. Joan. Grodecio interpr. emendata à Joan. Prevotio: *apud eundem*. (b) fol.

Paris. 1640.

De imitatione Christi Libri IV. E TYPOGRAPHIA REGIA (c) fol.

Paris. 1640.

Catechisme des Controverses, par Francois Archev. de Rouen; seconde (d) edition: *par Henry Estienne imprimeur ordinaire de mondit Seigneur*. 8.

à Gaillon. 1640.

Senecæ Philosophi operum tomi tres: *sumptibus Seb. Cramoisy*. (e) 12.

Paris. 1640.

Leonis Allatii animadversiones in antiquitatum Etruscarum fragmenta ab Inghiramiio edita: *apud Sebastianum Cramoisy Typographum regis ordinarium*. (f) 4.

Paris. 1640.

Ciceronis Philippica quarta: *apud Joan. Libert*. 4.

Paris. 1640.

Ejusd.

(a) His additur novus titulus, & aliis Typographi nomen: [Parisiis, apud Franciscum Sevestre Typog. & bibliop. viâ Bucherona à regione crucis aurata. M. DC. XXXIX.] De quo lege Caille. pag. 274.

(b) Bibliothec. Tellerian. pag. 19.

(c) Caille. pag. 195. „ Sebastien Cramoisy fut le premier à qui l'on donna „ la direction de l'imprimerie Royale établie au Louvre en 1640. & la garde des „ poinçons & matrices servans à l'imprimerie, avec des appointemens & prérogatives considérables.

(d) Hæc ab illâ aliâ anni 1639 nihil omnino differt, nisi quod illa in 4 hæc in 8.

complicetur.

(e) Tomus tertius [pag. 303.] continet etiam Senecæ rhetoris opera, sed novo ibidem inserto titulo. [Parisiis, apud Antonium Vitray, regis & cleri Gallicani Typographum. M. DC. XXXVII] Occurrunt etiam exemplaria trium illorum tomorum, quæ Antonii Vitray nomen & annum 1637. præferunt.

(f) Sebastianus Cramoisy in suâ epistolâ ad Nicolaum le Jay supremi Galliarum senatus principem datâ prid. Id. Jul. M. DC. XL. ex Typographico regio, scribit hoc Allatii exemplar manuscriptum nescio quo fato & fortunâ ad ipsum pervenisse.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 903

Ejusd. Philippica septima : <i>apud eundem</i> . 4.	Paris.	1640.
Senecæ Tragediæ , post omnium editiones recensitionesque editæ denuo, & notis Tho Farnabii illustratæ ; nunc denuo in Galliâ editæ : <i>apud eundem</i> . 8.	Paris.	1640.
Pæzographia ; Dialogus præcipuas loquendi formulas complectens, quas inter ludendum scholastici usurpare solent ; in gratiam maximè Pontæfianæ juventutis ; authore Guid. Britonello Pontæf. D Mariæ Castrensis priore commend. scholæque Pontæf. præfecto : <i>apud eundem</i> . 12.	Paris.	1640.
Introduction à la vie devotte , de Francois de Sales eveſque de Geneve : <i>de l'imprimerie royale</i> . (a) fol.	à Paris.	1641.
Virgilii Opera : <i>e Typographiâ regiâ</i> . fol.	Paris.	1641.
Hortulus retrogradorum carminum & anagrammatum Bernardi de la Fourcade, Agennensis nuperrimè ducatûs Aculeus vice-judicis ; in sex libros diviſus : <i>apud Antonium Stephanum, architypographum regium, viâ Jacobæâ, in novo Franciæ collegi</i> . 4.	Lutet.	1641.
Hymnes de la Sageſſe Divine & de l'Amour Divin , avec un discours de la poëſie , & d'autres pieces (b) ſur diverſes matieres ; par Pierre le Moyne de la compagnie de Jeſus : <i>chez Seb. Cramoiſy</i> . 4.	à Paris.	1641.
Nov. Testament. Græc. cum Var. Lection. <i>e Typographiâ regiâ</i> . fol.	Paris.	1642.
Biblia Latina , caractere grandiori ; 8. vol. <i>ex eâdem</i> .	Paris.	1642.
Theodoreti Opera, 4. vol. Gr. Lat. <i>apud Sebastianum & GABRIELEM Cramoiſy</i> . fol.	Paris.	1642. D.

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 43.

(b) Il y a [pag. 58.] un ſonnet de l'imprimerie Royale du Louvre , au Cardin; Duc de Richelieu.

Yyyy 2

D. Bernardi opera, 6. vol. <i>e Typographiâ regiâ</i> fol.	Paris.	1642.
Instruction du Chrétien; par le Card. de Richelieu: <i>ex eâdem.</i> (a) fol.	à Paris.	1642.
Les principaux poinçts de la Foy Catholique contre l'ecrit des ministres de Charenton; par le même: <i>ex eâdem.</i> (b) fol.	à Paris.	1642.
Terentii Comœdiæ: <i>ex eâdem.</i> fol.	Paris.	1642.
Horatii Poëmata: <i>ex eâdem.</i> fol.	Paris.	1642.
Card. Barberini, nunc Urbani VIII. poëmata; è poesie Toscane: <i>ex eâdem.</i> fol.	Paris.	1642.
Sam. Petiti observationum libri tres: <i>apud SIMONEM PIGET, viâ Jacobæâ, ad insigne fontis.</i> (c) 4	Paris.	1642.
Magna Bibliotheca veterum Patrum Gr. Lat. 17 voluminibus: <i>apud Ægid. Morellum.</i> (d) fol.	Paris.	1643.
Eusebii Pamphili Cæsar. Episcop. OPUSCULA XIII. Latinè, nunc primùm in lucem edita studio Jac. Sirmondi: <i>apud Seb. Cramoisy.</i> 8.	Paris.	1643.
S. Fulgentii Episcopi librorum contra Fabianum EXCERPTA; nunc primùm à Jac. Sirmondo edita: <i>apud eundem.</i> 8.	Paris.	1643.
S. Alcimi Ecdicii AVITI Archiepiscopi Vienneſis opera, nunc primùm à Jac. Sirmondo edita, & notis illustrata: <i>apud eundem.</i> 8.	Paris.	1643.
Barthenii Patriarchæ Constantinopolitani DECRETUM Synodale super Calvinianis dogmati-		

(a, b) Bibliothec. Tellerian. pag. 43. 45.

(c) Privilegium conceditur Ægidio Morello, Parisiis, Prid. Non. Quint. ann. 1641. datum. Caille. pag. 291. „ Simon Piget estoit de la grande compagnie pour l'impression des Peres & des Usages reformez. Il avoit dans le commencement pour marque la fon-

bis;
taine, qui estoit celle de Messieurs Morel, avec lesquels il avoit esté associé, & dont il avoit même acheté l'imprimerie & le fonds de librairie: mais quelques années apres il prit la Prudence, qui estoit celle de Joseph CoterEAU, dont il avoit aussi acheté le fonds de librairie.

(d) Caille. pag. 294.

bus ; nunc primùm ex Oriente allatum , unà cum
Arlenii Hieromonachi epistolâ Venetias missâ ;
Græcè & Latinè : *apud eundem.* 8. Paris. 1643.

Les Saintes Metamorphoses , ou les change-
mens miraculeux de quelques grands Saints , ti-
rez de leur vies , par J. Baudoin : *en l'imprime-
rie des nouveaux caractheres de P. MOREAU ,
Maistre escrivain juré à Paris , & imprimeur ordi-
naire du Roy ; & se vend en la boutique au palais ,
à la salle Dauphine , par F. Rouvelin , à l'enseigne de
la verité ; avec approb. des doct. & privil. du Roy.*
(a) 4. à Paris. 1643.

Ciceronis Philippica tertia : *apud Joan. Li-
bert.* 4. Paris. 1643.

Juvenalis Satyra prima : *apud eundem.* 4. Paris. 1643.

Le Pourtraict racourcy du Cardinal de Gri-
maldi , par Olivier de la Trau , sieur de la Ter-
rade , grand maistre de l'ordre hospitalier du S.
Esprit sous la regle de S. Augustin , & archi-
hospitalier de toute la Chrestienté ; en vers Fran-
cois : *par Ant. Estienne , premier imprimeur & li-
braire ordin. du Roy , rue S. Jacques , au college
royal , devant S. Benoist.* 8. à Paris. 1643.

Bibliothecæ Cordesianæ Catalogus ; cum Jo-
annis Cordesii ecclesiæ Lemovicensis canonici
elogio , auctore Gabriele Naudæo : *excud An-
tonius Vitray , regis & cleri Gallicani Typographus ;
prostant exemplaria apud Laurentium Saunier , via
Jacobæâ , ad insigne solis aurei.* 4. Paris. 1643.

S. Dionysii Arcopag. opera , & S. Maximi

Scho-

(a) Hunc librum ob characterum no-
vitatem commemoravi. De Typographo
Caille. pag. 294. sic : „ Il y avoit envi-
„ ron l'an 1640 un nommé Pierre Mo-
„ reau , escrivain juré à Paris , qui avoit
„ inventé une sorte de caracteres imitant
„ l'écriture bastarde , dont il imprima
„ quantité de livres de devotion & heu-
„ res , avec privilege du Roy , & qu'il
„ rendoit luy-même. Ce qui fit naistre
„ une contestation entre la communauté
„ des libraires & imprimeurs de Paris &
„ luy ; & il fut defendu audit Moreau
„ de se mêler de vendre des livres. Ses
„ caracteres ont ensuite passé en plusieurs
„ mains , & sont enfin demeurez en l'im-
„ primerie de Denis Thierry.

Yyyyy 3 :

Scholia, & Georg. Pachymeræ paraphrasis, & vita S. Dionysii; Græcè & Latinè; tomis duobus; studio Balthaf. Corderii, & Pet. Lanslælii Societ. Jesu presbyterorum; cum Corderii Isagogæ, annotationibus, var. lectionibus, & onomastico Dionysiano; item Pet. Halloix Soc. Jes. de Dionysii vitâ ac operibus; Martini Delrio vindiciæ; Lanslælii apologetica disputatio; & Joannis de Chaumont adversus hæreticum Calvinistam Charentoni ministrum pro Areopagitâ defensio; & Lanslælii notæ ad paraphr. Pachymeræ in Epistolas, & ad martyrium Dionysii: *apud Antonium Stephanum*; vel [nam exemplaria variant] *apud Ludovicum (a) Boulanger, viâ Jacobæâ, ad insigne S. Ludovici, è regione D. Yvonis*; vel *apud Dionysium (b) Bechet, viâ Jacobæâ, sub scuto solari. (c) fol.*

Lutet.

1644

THEOPHANIS Ceramei archiepiscopi Tauromenitani Homiliæ in Evangelia Dominicalia & Festa totius anni, à Francisco Scorfo Panormitano Soc. Jes. Græcè & Latinè nunc primum editæ, notis illustratæ, ex multorum MSS. fide cum Vaticano exemplari collatæ (d) fol.

Lutet.

1644.

Igna-

(a) Caille. pag. 263. „ Il prenoit la „ qualité de libraire pour les controver- „ ses, & avoit pour marque l'image de „ S. Louis, avec ces mots, *Dominus lux mea est.*

(b) Ibid. pag. 276. „ Il étoit neveu de „ Jerôme Drouart. Il fit imprimer *Biblia * magna in fol. 5. vol. en 1643.* „ en compagnie avec Antoine Bertier & „ Simeon Piget. Il estoit de la grande „ compagnie des Usages reformez, & associé en l'impression de quantité de Petres Grecs & Latins. Il avoit pour „ marque le compas, qui estoit celle de „ Claude [Vid. Caille. pag. 249.] Son- „ nius, avec qui il avoit esté en société, „ & de qui il acheta le fonds de librairie. At verò in hac Dionysii editione aliud adoptavit insigne, nempe *scutum so-*

lare coronatum.

(c) Initio epistolam ad Nicolaum de Bailleul suo & societatis nomine præfixit *Antonius Stephanus architypographus regius: de quâ lege Hist. Stephanor. pag. 553. not. 4.*

(d) Initio præfigitur navis insigne. Ad calcem, Regium privilegium datum 24. Dec. 1643. à *Sebastien Cramoisy Libraire juré & nôtre imprimeur ordinaire bourgeois, ancien eschevin & ancien † consul de Paris* — signé, par le Roy en son Conseil. *CRAMOISY. Le dit Cramoisy a cédé le privilege à Denys Moreau, Gabriel Cramoisy, Jean Branchu, Denys Thierry, & Denys Bechet, tous associés sous la marque de la Navire &c. Ce dernier jour de Décembre, 1643.*

* Long. Bibliothec. Sacr. Tom. 1. pag. 639. mentio fit Bibliorum Latin. 5. Vol. fol. Paris. 1643. sumptibus Michaelis Soly & sociorum. Vide etiam Caille. pag. 234.

† Caille. pag. 295. „ Il fut eschevin de Paris & grand juge-consul en 1636.

Ignatii Loyolæ exercitia spiritualia : à *Typogr. regia. (a) fol.* Paris. 1644.

Les Oeuvres de Pierre Cardinal de Berulle, instituteur & premier supérieur general de la congregation de l'Oratoire de Jesus-Christ ; par les soins de Francois Bourgoing supérieur general de la même congregation : par Antoine Estienne premier imprimeur & libraire ordinaire du Roy, & Sebastien (b) Huré Marchand Libraire, rue S. Jacques, à l'enseigne du cœur bon. fol. Paris. 1644.

Arrianus de Venatione, Gr. Lat. Lucâ Holstenio interprete : *sumptibus Sebastiani Cramoisy architypographi regii, & Gabrielis Cramoisy. 4.* Paris. 1644.

Suetonius, cum iconibus imperatorum : à *Typographiâ regia. 12.* Paris. 1644.

Ciceronis Catilinaria secunda : *apud Joan. Libert. 4.* Paris. 1644.

Petri Pelleprati Burdegalenses prolusiones Orationis : *apud eundem. 8.* Paris. 1644.

Juvenalis & Persii Satyræ : à *Typographiâ regia. fol.* Paris. 1644.

Juvenalis Satyra tertia : *apud Joan. Libert. 4.* Paris. 1644.

Persii Satyræ, cum posthumis commentariis Joannis Bond, quibus recens accessit index verborum ; nunc primum excusæ : *apud Seb. & Gabr. Cramoisy. (c) 8.* Paris. 1644.

Il Goffredo ovvero la Gierusalemme liberata di

Tor-

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 43.

(b) Caille. pag. 236. „ Il avoit pour
„ marque le cœur bon [*id est, cor pueri*
„ *Jesu imaginem includens*] avec ces mots,
„ *Ego dormio, & cor meum vigilat* [Can-
„ tic. cap. 5. vers. 2.] qui estoit celle de
„ son beau-pere Corbon [de quo Caille.
„ pag. 180.] dont il avoit épousé la fil-
„ le Denise. Il fut imprimeur ordinaire
„ du Roy par la demission d'Henry E-
„ stienne [de quo postea ad ann. 1651.]

„ fils d'Antoine le 5. Aoust. 1662. Pri-
„ vilegia Regis & Generalis congregationis
„ ad operum Berullianorum impressionem
„ data sunt junctim Antonio Stephano &
„ Sebastiano Huré ; & utriusque Typogra-
„ phi insignibus junctis titulus editionis ad-
„ ornata est.

(c) Hanc editionem adolescenti illustri-
fimo D. de Rohan, Comiti de Roche-
fort, inscripsit Joannes Cramoisy Sebastia-
ni filius.

Torquato Tasso: *nella Stamperia reale*, fol. in Parigi. 1644.

Joan. Despauterii Grammatica regia; cujus obscuriores & rudiores versus in dilucidiores & elegantiores sunt commutati à Scipione Dupleix sacri consistorii consiliario & historico regio, in gratiam Ludovici XIV. apud Seb. & Gabr. Cramoisy; & Claud. Somnium; & Dionys. Bechet sub circino (a) aureo & scuto solari. 4. Paris. 1644.

Brevis [Jacobi (b) Mentelii] excursus de loco, tempore & authore inventionis Typographiæ, ad Gabrielem Naudæum: excudeb. Antonius Vitre, regis, reginae regentis, & cleri Gallicani Typographus. 4. Paris. 1644.

Biblia Polyglotta; curâ & impensis Guidonis Michaëlis le Jay; X. Voluminib. excud. Anton. Vitre. (c) fol. Paris. 1645.

S. BARNABÆ Apostoli (ut fertur) Epistola catholica, ab antiquis Patribus sub ejusdem nomine laudata & usurpata; Græcè, & Latinè; nunc primum ex antiquo mss. Bibliothecæ Corbeienfis cruta, & novis illustrata ab Hugone Menardo monacho congregationis S. Mauri in Galliâ; & à Lucâ Dachery ejusdem congregationis, post Menardi obitum, edita: sumptibus Simeonis Piget. 4. Paris. 1645.

S. Chrysostomi Homilia de Morali Politia & in præcursoris decollationem ac in peccatricem; tertiâ nunc parte auctior ex reg. cod. Græcè & Latinè, interprete Francisco Combefis ord. FF. prædic. congregationis S. Ludovici; cum ejusd. scholiis; & brevibus ad S. Maximi in Dionysium scholia vindiciis, ac nonnullis interpretum

Lanf-

(a) De utroque Dionysii Bechet insigni paulò antè dictum est.
 (b) Author suum hic non indicavit nomen: sed sexto postea anno, aperto suo nomine, emisit *paranesis de verâ Typographiæ origine*, ad Bernardum à Malinkrot, in 4. Parisiis, M. DC. L. ex officinâ Roberti Ballard, architypographi rei musices regis, ad signum Parnassi montis, in vico S. Joannis Bellovaensis.
 (c) Lege Long. Bibliothec. Sacr. part. I. pag. 17. & Dissertat. sur les Polyglott. pag. 104.

Lanßelii & Corderii emendationibus: *apud Sim. Piget. 4.* Paris. 1645.

L'Art de faire les Devises; où il est traité des Hieroglyphiques, Symboles, Emblemes, Ænigmes, Sentences, Paraboles, Revers de Medailles, Armes, Blasons, Cimiers, Chiffres & Rebus; avec un traité des rencontres ou mots plaisants; dédié au Cardinal Mazarin par Henry (a) Estienne escuyer, sieur des Fossez, interprete du Roy es Langues Grecques & Latines: chez Jean Paslé, au palais, à l'entrée de la salle Dauphiné, à la pomme d'Or. 8. à Paris. 1645.

Theodulfi Aurelianensis Episc. opera, Jac. Sirmondi studio edita, & notis illustrata: *apud Sebastianum Cramoisy, regis & reginae regentis architypographum; & Gabrielem Cramoisy. 8.* Paris. 1646.

Leonis Allatii de libris & rebus ecclesiasticis Græcorum, dissertationes & observationes variae: *apud eosdem. 4.* Paris. 1646.

Luciani selecti mortuorum dialogi, Græcè, cum Latinâ interpretatione, & Grammaticâ singularum vocum explanatione: *apud eosdem. 8.* Paris. 1646.

Ciceronis Oratio pro Archiâ poëtâ: *apud Joan. Libert. 4.* Paris. 1646.

Ejusd. Philippica prima, & secunda: *apud eundem. 4.* Paris. 1646.

Ovidii Fast. Trist. Pont. Ib. & ad Liv. [eadem editio, ac ann. 1628.] *apud eundem. 12.* Paris. 1646.

Plutarch. Apophthegmata regum ac imperatorum; Græcè: *apud V I D U A M Joan. Libert. 4.* Paris. 1646.

Catalogus librorum, qui reperiuntur in officinâ Simeonis Piget Bibliopolæ Parisiensis: *ex officinâ Morellianâ sumptibus Simeonis Piget. 4.* Paris. 1646.

Ba.

(a) Lege Hist. Stephanor. pag. 546. usque ad 549:
Tom. III. Pars II. Zzzzz

Basilii Magni ad S. Gregorium Theologum
epistola, de vitâ in solitudine agendâ, Gr. Lat.
cum grammaticâ vocabulorum interpretatione:
apud Seb. & Gabr. Cramoisy. 8.

Paris.

1647.

Rituale Græcorum, juxta usum Orientalis
Ecclesiæ, cum selectis Bibliothecæ Regiæ,
Barberinæ, Cryptæ-Ferratæ, S. Marci Floren-
tini, Tillianæ, Allatianæ, Corellianæ, & aliis
probatis MM. SS. & editis exemplaribus colla-
tum; Græcè; cum Latinâ interpretatione, nec-
non mixobarbararum vocum brevi glossario, æ-
neis figuris, & observationibus ex antiquis PP.
& maximè Græcorum Theologorum expositio-
nibus; operâ Jacobi Goar Parisini, Ord. FF.
prædicatorum, nuper in Orientem missi aposto-
lici: *apud Simeonem Piget, ad insigne fontis. (a) fol.*

Lutet.

1647.

Le vray trefor de l'Histoire Saincte, sur le
transport miraculeux de l'image de Nostre-Da-
me de Lieslè, nouvellement composé par qua-
tre pelerins, faisant ce saint voyage en l'année
1644. en vers Francois par Monsieur de S. Pe-
res; enrichi de plusieurs belles figures en taille
douce: *par Antoine Estienne, premier imprimeur &
Libraire ordinaire du Roy au collège royal; & se ven-
dent, chez la veufve Denis (b) Moreau, r^{te} S. Jac-
ques à la Salamandre, & chez la veufve Jean (c) le
Bon, au bout du pont neuf, près les Augustins; &
au palais. Achevé d'imprimer pour la première fois,
le dernier jour de Fevrier. 4*

à Paris.

1647.

Vellejus Paterculus, ex emendatione & recen-
sione Justi Lipsii: *apud viduam Joan. Libert. 12.*

Paris.

1647.

Petri Lambecii prodromus lucubrationum cri-
ticarum in Aul. Gellium; & ejusdem Lambecii
Dissertatio de vitâ & nomine A. Gellii: *apud
Seb. & Gabr. Cramoisy. (d) 8.*

Paris.

1647.

Epi-

(a) Hæc editioni præfigitur signum Mo-
rellianum, cujus mentio in Hist. Typo-
graphor. aliq. Parisiens. pag. 90. lin. 4. 5. 6.
7. 8.

(b, c) Caille. pag. 231. & 211.

(d) Lectori S. — Jam pridem do-
ctissimi quique viri in Auli Gellii n^{ost}ribus
purgandis se exercuerunt, plerique tamen
cur-

Epicharmata Musarum in Carolum principem: *apud Anton. Stephanum*: fol. Paris. 1647.

Philippi Cattieri Exercitationes quatuor; de sumptu ex pluribus aliis, quas dixit spectante nobili coetu ab anno 1641. ad annum 1644. In eis academicè disputatur super argumentis; ex quibus discere est, quo pacto bibliotheca Græca instituenda sit, & studia literarum dirigenda: *apud Ant. Stephanum*. (a) 4. Paris. 1647.

Aristotel. Rhetoric. Gr. Lat. Ant. Riccobono interprete; editio postrema, a mendis, quibus scatebat, expurgata: *apud Seb. & Gabr. Gramoisfy*. 8. Paris. 1648.

Horatii Carminum liber primus & tertius: *apud viduam Joan. Libert*. 4. Paris. 1648.

Recueil de divers portraits des principales dames de la Porte du Grand Turc par George de la Chappelle peintre de la ville de Caen: *chez Ant. Estienne*. fol. à Paris. 1648.

Demosthenis Oratio de pace, Græcè: *apud viduam Joan. Libert*. 4. Paris. 1649.

Memoires de Phil. de Comines, revûs & corrigez sur divers manuscrits & anciennes impressions, augmentez de plusieurs traitez &c. par Denis Godefroy, historiographe de France: *de l'imprimerie royale*. (b) fol. à Paris. 1649.

Lu-
cursim saltem & aliud agentes. Inter eos primi sunt Erasmus, Aldus Manutius, Jos. Scaliger, Is. Casaubonus, Adr. Turnebus, J. Lipsius, Lud. Carrio, & H. Stephanus. Ego illis successi, usus manuscripto Bibliotheca regia, qua singulari fratrum Puteanorum humanitate mihi patuit. Adhibui præterea in consilium duas omnium antiquissimas ex Bibliotheca Mazarin. editiones; quarum una Roma impressa est ab Aldo *
Manutio M. CCCC. LXXIX. altera Venetiis à Nicolao Jenson M. CCCC. LXXII. His addidi paulo recentiores † Ascensii, † Gryphii, & H. Stephani; & præ cæteris eam, qua cum ipsius emendationibus & conjecturis Francofurti † prodit M. DC. XXIV.
(a) Histor. Stephanor. in Catalog. pag. 73.
(b) Long. Bibliotheq. Historiq. num; 7494.

* De hoc Lambecii lapsa lege Annal. Typogr. Tom. I. pag. 100.

† 1519.

‡ 1534.

§ 1553.

‡ Typo Hartmanni Paltheus, sumptib. herodani Zacharia Paltheus. in 8.

- Ludovici XIII triumphalia monumenta Gallicè & Latinè ænigmaticis figuris expressa, carminibus Latinis à Carolo Beys, Gallicis à Petro Cornelio explicata, symbolis per Henricum (a) Stephanum adjectis, Urbium &c descriptione per Renat. Barry delineatâ, Latino interprete Joan. Nicol. curâ Joan. Valdorii : *in regîâ ipsâ Typographiâ, per Antonium Stephanum*. fol. Paris. 1649.
- Manassès, Tragedie de P. Gessrier: *par Ant. Fstienne*. fol. à Paris. 1649.
- Dion. Petavii parerga quædam; hoc est, Ciceronis paradoxa, & ejusdem alia Græcè reddita; ad usum & exemplum tironum Græcè dicentium: *apud Seb. & Gabr. Cramoisy*. 8. Paris. 1649.
- Ludovici Cappelli Critica sacra; edita in lucem studio & operâ Joannis Cappelli auctoris filii: *sumptibus Seb. & Gabr. Cramoisy*. fol. *Prima hac editio absoluta fuit die 14. Aprilis*. Lutet. 1650.
- Sex. Jul. Frontini Stratagematum libri quatuor: *apud eosdem*. 12. Paris. 1650.
- Ciceronis Oratio pro M. Marcello: *apud viduam Joan. Libert*. 4. Paris. 1650.
- Gabr. Naudæi Parisini epigrammatum libri duo: *apud Seb. & Gabr. Cramoisy*. 8. Paris. 1650.
- Il Pastor Fido: *appresso Claudio Cramoisy*. 4. in Parigi. 1650.
- Theophylacti archiep. Bulgar. institutio regia, Græcè & Latinè, interprete Petro Possino Soc Jelu: *è Typographiâ regiâ; & ad finem, curante Sebastiano Cramoisy, regis & regina regentis architypographo*. 4. Paris. 1651.
- Notitia dignitatum imperii Romani ex novâ recensione Philippi Labbe Biturici Soc. Jes. presbyteri; cum pluribus aliis opusculis; indicibus ac notis: *è Typogr. reg. curante Seb. Cramoisy*. 12. Paris. 1651.
- (a) De quo priùs ann. 1645.

Ci-

- Ciceronis Oratio pro Milone: *apud viduam Joan. Libert. 4.* Paris. 1651.
- Remonstrance de Francois Paumier, faite au Roy sur le pouvoir & autorité de sa Majesté sur le temporel de l'état ecclésiastique, pour le soulagement de tous les autres sujets, tant nobles que du tiers état; avec la réponse du même à la Lettre circulaire & censure du Clergé: *chez Antoine Estienne. (a) 4.* à Paris. 1651.
- C Sol. Apollin. Sidonii Arvernorum episcopi opera, Jac. Sirmondi studio recognita notisque illustrata; editio secunda, ad ejusdem autographum prælo jampridem paratum diligenter exacta: *sumptib. Seb. & Gabr. Cramoisy. 4.* Paris. 1652.
- Dion. Petavii rationarium temporum, in partes duas distributum; editio ultima, nonnullis accessionibus auctior, & ab auctore recognita: *apud eosdem. (b) 8.* Paris. 1652.
- Ejusdem epistolarum libri tres: *apud eosdem. 8.* Paris. 1652.
- Ludovici Jacob à S. Carolo Cabilonensis, Carmelitæ, consilarii & regis eleemosynarii ac bibliothecæ Gondianæ præfecti, de claris scriptoribus Cabilonensibus libri tres: *apud eosdem. 4.* Paris. 1652.
- Petri Puteani regi Christianiss. à consiliis & bibliothecis Vita, curâ Nic. Rigaltii; Claudii Puteani senatoris Parisiensis tumulus; & Clementis Puteani J. C. tumulus: *ex officinâ Cramoisyana. [Privilegium Sebastiano Cramoisy datum est.] 4.* Paris. 1652.
- Petri Mambruni Arverni è Soc. Jes. dissertatio peripatetica de epico carmine: *apud Seb. & Gabr. Cramoisy. 4.* Paris. 1652.
- Juvenalis Satyra duodecima: *apud viduam Joan. Libert. 4.* Paris. 1652. Bi-

(a) Bibliothec. Tellerian. pag. 222. & Historiq. le Long. num. 2643.

(b) Privilegium regium die 19. Sept. 1657. datum est Sebastiano Cramoisy, regis & reginae architypographo, regia Typographia gubernatori, necnon urbis exconsuli.

Biblia Sacra vulgatæ editionis : à <i>Typographiâ regiâ</i> , curante <i>Sebastiano Cramoisy</i> . 4.	Paris.	1653
Luciani de morte Peregrini libellus, Græcè & Latinè; cum notis Tan. Fabri, qui usus est tribus Luciani MSS. codd. è bibl. reg. ex quibus duo satis antiqui, tertius non item: <i>ex officinâ Cramosianâ</i> . 4.	Paris.	1653.
Homeri Iliadis liber tertius, Gr. Lat. cum notis; editio eadem ac illa, quæ antè anno 1633. prodiit : <i>apud Seb. & Gabr. Cramoisy</i> . 8.	Paris.	1653.
Virgilii Æneidos liber primus : <i>apud eosdem</i> . 4.	Paris.	1653.
Sæculi genius, Petro Firmiano auctore : <i>apud eosdem</i> . 8.	Paris.	1653.
Dion. Petavii Orationes : <i>apud eosdem</i> . 8.	Paris.	1653.
Philippi Labbe Græc. Profod & Dialect. & Epithet. editio tertia prioribus auctior & emendatior : <i>apud eosdem</i> . 8.	Paris.	1653.
Nouvelle Methode pour la Langue Latine ; troisieme edition revueë & augmentée de nouveau : <i>chez Antoine Vitre</i> . (a) 8.	à Paris.	1653.
Joseph victrix innocentia, dum fugit in Ægyptum ; Herodis impietas debellata, dum cædit innocentes ; solutâ oratione descriptæ auctore P. P. M. <i>ex officinâ Cramosianâ</i> 12.	Paris.	1654.
Hadr. Jordani è Soc. Jesu, Sufanna, tragœdia acta coram rege in colleg. Claromont. <i>ex eâdem</i> . 12.	Paris.	1654.
Phil. Labbe Thesaurus profodicus Græco-Latinus : <i>ex eâdem</i> . 8.	Paris.	1654.
Luciani Timon Gr. Lat. cum not. Tan. Fabri : <i>ex officinâ Cramosianâ</i> . 4.	Paris.	1655. Va.

(a) Le Privilege du Roy est daté le 17. Sept. 1644. à Antoine Vitré imprimeur ordinaire du Roy, de la reine regente, & du clergé ; le livre fut achevé d'imprimer pour la premiere fois, le 13. Octob. 1644.

Valerii Maximi libri novem, cum J. Lipsii notis & indice uberrimo; editio nova, ad usum studiolarum juventutis: *ex eadem* 12. Paris. 1655.

Ciceronis Oratio pro Marcello: *apud Seb. & Gabr. Cramoisy. (a)* 4. Paris. 1655.

Nouvelle methode pour la Langue Greque: *de l'imprimerie d'Antoine Vitre.* 8. à Paris. 1655.

Philomathi Musæ juveniles [sive poemata Fabii Chisii Card. postea Alexandri VII.]; editio novissima prioribus auctior & emendatior: à *Typographia regia; curante Seb. Cramoisy, regis ac reginae architypographo.* fol. Paris. 1656.

Filli di Sciro: *appresso Claudio Cramoisy.* 4. in Parigi. 1656.

Nili EPISTOLÆ, in quibus controversiarum hodie flagrantium luculenta extant præjudicia; Græcè & Latinè; nunc primùm editæ ex bibliotheca Medicæ; operâ & studio Petri Possini: à *Typographia regia* 4. Paris. 1657.

S. Methodii episcopi & martyris CONVIVIUM Virginum, Græcè, nunc primùm editum, & Latinitate donatum à Petro Possino: à *Typographia regia; curante Seb. Cram. reg. & regin. arch. (b)* fol. Paris. 1657.

Da-

(a) H. jus Orationis, vel & Æneidis libri primi ann. 1653. initio affigitur non Cramosianum insigne, sed nomen Jesu, cum hęc lemmate (ex Psalm. 13. vers. 4) *Exaltemus nomen ejus in id ipsum; quodd hujusmodi libelli in usum Collegior. Jesu excuderentur.*

(b) Lectori curator Typographia regia S. D. Vacantibus aliquantulum typis regis expectantione Procopii, Bryennii, reliquorumque By-

zantina historia scriptorum, quibus edendis addictam dudum operam habemus; suggestum ab amicis est, posse istud succisivum eorum otium in edendo Methodiano convivio non male coll. cari. Ejus exemplar integrum, cum Latinâ scilicet interpretatione, suisque chartis omnibus, Possinus obicis insuperabilis objectu à spe curanda Romanis typis opusculi à se conversi editionis exclusus, ad aliquod irritæ opera solatium, in hanc urbem ad * amicum dona-

* Nempe Henricum Valeium, ad quem epistola Possini præfixa rem totam indicat; ut ab editione exclusus fuerit; suppresso tamen nomine illius, qui ob rem istum ei obj. erat. Epistola illa data est Romæ IV. Cal. Feb. M. DC. LVI in quâ scribit se ad bibliothecam Vaticanam cum Athan. Kycherio, & vris alijs at quammultis claris doctisque acutissim. fuisse. prælo adfuturum Suetoniarum reg. na visere illam cupienti. Ibi cum à Luc. Holtenio bibliotheca præfetto offerretur inter alios exquisita vetustatis & pretii libros Methodii sumptum, nempe hic, inquit, liber est, regina Possinum inveniens, quem à te quamprimum.

Damiani Philosophi HELIODORI Larissæi de Opticis libri duo, nunc primum editi, Græcè & Latinè, notisque illustrati ab Erasmo Bartholino-Casp. filio: *ex officinâ Cramosianâ. (a) 4.* Paris. 1657.

HYPSICLIS Anaphoricus, sive de Ascensionibus; quâ Græcè, quâ Latinè vulgatus per Jacobum Mentelium: *ex eâdem. (b) 4.* Paris. 1657.

Les Essais de Montagne: *par Henri Estienne, imprimeur de sa Majesté (c) fol.* à Paris. 1657.

Francisci Vavassoris Soc. Jes. de ludicrâ dictione liber: *apud Sebastianum Cramosium architypographum regium. 4.* Paris. 1658.

Renati Rapini Soc. Jes. Eclogæ, cum dissertatione de carmine pastorali: *apud Sebastianum Cramosy, regis ac reginæ architypographum [regiæ Typographiæ gubernatorem, necnon urbis exconsulem,*

ut

dono miserat. Ille edendum nobis tradidit: sed prius Græcum contextum ex Vaticano codice locis non paucis, ut ipse interpreti admonuerat, mendoso, ab Holstenio bibliotheca Vaticana custode descriptum, cum altero ejusdem libri exemplari ex Mazarinâ bibliothecâ deprompto contulit, & ubi opus fuit, emendavit.

(a) Lectori. — In medium profero Heliodorum Larissæum, quem ex bibliothecâ Barlerin. transcriptum ante annos aliquot concessit Is. Vossius, ut in publicum ederem. Græcum textum Roma cum manuscripto codice contuli, & ex aliis codicibus correxi, versionem Latinam adjeci &c. Habeo manuscriptum cujusdam Heliodori * Philosophi ad Theodosium Magnum, versibus jambicis, exaratum &c. & μυσικὴ φιλοσοφία, quod & in bibliothecâ regis Christianiss. invenitur;

sed puto authorem nostrum illo esse antiquiorem. &c. Fragmentum hujus nostri authoris impressum fuit antea Florentiâ † ut & Hamburgi; unde spero tractatum integrum graviori jam futurum, nec illa solâ amplius requiri. &c.

(b) Jac. Lambino in curiâ patre Jac. Mentelius medicus doct. r. — Jacbat apud me situm ac pulvere obductus Hypsiclis Anaphoricus, quem quondam civitate Romanâ donâram, quousque nuper Erasmo Bartholinus, Danus nobilis ac eruditus, mathematicus nunc regius Hassniæ professor, Lutetiâ transiens, rogavit, ne vellem antea Hypsiclem ultra premere. Non potui juveni tam docto tamque humano non morem gerere &c.

(c) De hac editione, deque hoc Stephano consule Hultor. Stephanor. pag. 558.

expellamus. Interpellat hic vir quidam valde doctus; imò à me expectatus; ego hunc locum occupavi, nec cuiquam concedam. Obmurmuri Puffinus: quid enim contra tenderet adversus hominem, & majorem natum, & sibi amicam, & cum Roma gratiosum, tum ab hac sua meritis celebrem. Redditu Holstenio Græcum suum exemplar: interpretationis suæ ipsum autographum deditur ad Valsium misit. Virum illum clarum constat fuisse Leonem Allatum, qui Methodii Symponium edidit cum versione & divitiis de Methodio, Romæ typis congreg. de propag. fid. 1656. 8. Vide Fabric. Biblioth. Gr. lib. 5. cap. 7. pag. 254.

* L'ge Fabric. Bibl. Gr. lib. 5. cap. 6. pag. 789.

† Ibid. pag. 799 apud Junt. 1573. 4. & Hamburgi 1610. 4.

ANNALIUM TYPOGRAPHICORUM. 917

ut in adjuncto privilegio legitur dato 10. Dec.
1658. (a) 4.

Paris. 1659.

Aphthonii progymnasinata, & fabulæ, Gr.
Lat. cum notis [editio eadem, ac illa ann. 1623.]:
apud Seb. Cramoisy. 12.

Paris. 1660.

Hippolyti Episcopi & Martyris demonstratio
de ANTICHRISTO, ex sacris Scripturis; Græ-
cè; Marquardus Gudius nunc primùm ex duo-
bus MSS codicibus in lucem edidit: & *Typogra-*
phiâ Cramosianâ. 8.

Lutet. 1661.

Pet. Dan. Huetii de interpretatione libri duo:
apud Seb. Cramoisy. 4.

Paris. 1661.

Biblia Latina Vulgat. excudebat Antonius Vitre,
regis & cleri Gallicani Typographus. fol.

Paris. 1662.

Histoire Romaine, depuis le commencement
de l'Empire d'Auguste jusques à celui de Con-
stantin le Grand; avec l'Epitome de Florus de-
puis la fondation de Rome jusques à la fin de
l'Empire d'Auguste; par le R. P. en Dieu F.
N. Coeffeteau, E. de Dardanie, nommé à l'E-
vesché de Marseille; dernière édition, revue,
corrigée & augmentée avant la mort de l'Au-
teur: par Antoine Estienne premier imprimeur &
Libraire ordinaire de sa Majesté. fol.

à Paris. 1663.

Phædri & Avieni fabulæ; [editio valde simi-

lis

F (a) Hujus editionis fini adjecerat Rapi-
nus epistolam ad Guillelmum Lamontæum
senatûs principem de fragmento Theocriti
hactenus nondum edito, cum suis in il-
lud fragmentum conjecturis. Fragment-
um continet 15. versus post ultimum idyl-
lii XXI. ('Ανὰ πῖναξ &c) in omnibus
editis Theocriti idyllis desideratos, quos in
pervetusto codice manuscripto Augustinus Ga-
daldinus doctissimus Galeni habet descriptos.
Ve òm cùm Rapius intellexisset hoc frag-
mentum jam antea editum fuisse in Com-

melinianâ Theocriti editione (pag. 181.)
1604. 4. desumptum ex notis H. Casauboni
ad Diog. Laert. in Vn. Aristippi, curavit
illas, in quibus excudebatur, istæ editio-
nis paginas omnes dispungendas; adeò ut
etiam ab exemplaribus unâ perierint ejus
& conjecturæ & Latina fragmenti ver-
sio: cùm sanè neque hæc nec illæ dis-
pungi meruerint. Mihi contigit invidere
in exemplar, ubi paginæ dispungendæ ad-
huc servabantur.

Tom. III. Pars II.

Aaaaaa

lis editioni ann. 1637.]: apud Sebastianum Cramoisy, architypographum regis. 12.

Paris.

1663:

Arrest au sujet la reception de ceux de la religion pretendue reformée aux mestiers: chez Ant. Estienne. (a).

à Paris.

1664.

Pontificale Romanum: impensis Societatis Typographica Librorum officii ecclesiastici, jussu regis constituta. (b) 8.

Lutet.

1664.

Quam-

(a) De publicis hujusmodi edictis mox dicetur. Ultra hunc annum nihil adhuc mihi occurrit ab Antonio Stephano impressum; qui decennio post obiit octogenarius, viz. anno 1674. Lege Hutor. Stephanor. pag. 557.

(b) Regium imprimendi Breviaria, Missalia &c. privilegium, 27. Novemb. 1660 datum est Sebastiano Cramoisy, mercatori librario jurato, regis & regina Typographo ordinario, ac regia Typographia directori; Gabrieli Cramoisy; Dionysio Bechet; Guillelmo (a) le Bè, Gabrieli & Nicolao (b) Clopiau; & eorum in Breviariis & Officiorum ab Urbano VIII. reformatorum impressione sociis. Hujus pontificalis impressio absoluta est 20. Decemb. 1663. sumptibus Sebastiani & Claudii Cramoisy, Georgii (c) Josse, Dionysii Bechet, Guillelmi le Bè, Sebastiani Huré, Gabrielis & Nicolai Clopiau, Simeonis Piget, Petri le Petit, Petri (d) Billaine, Godefridi (e) Marcher, Federici (f) Leonard, & Joannis (g) Dupuis. Sebastianus Cramoisy anno 1665 curavit Rapini hortorum libros IV. cum disputatione de cultura hortensis, qui in 4. à Typographia regia prodierunt. Hòc eodem anno 1665. emissus est Homericæ Iliadis liber secundus, Græcè, cum Latinâ versione, & vocum explicatione (h) in 8. apud Se-

bastianum Cramoisy & Sebastianum (i) Mabre-Cramoisy, regis Typographos. Anno 1666. prodierunt in 12. Rapini hortorum libri quatuor, apud Sebastianum Mabre-Cramoisy regis Typographum. Hòc cititer ergo tempore Sebastianus Cramoisy mortuus est, aut Typographico munere fungi (nisi fallor) cessavit Anno 1668 in 8. Egidii Menagii poemata, apud Sebastianum Mabre-Cramoisy, regis Typographum: & ad calcem, Excudebat Marinus (k) Vitré, Linguarum Orientalium regis Typographus 1667. Anno 1668. editum est in 4. Systema bibliotheca collegii Parisiensis Soc. Jes. apud Joh. Mabre-Cramoisy, qui vocatur & regis Typographus & regia Typographia Ludarenensis director, in privilegio dato ultim. Decemb. 1677. Idem excudit in fol. Themistii Orationes XXVIII. Gr. Lat. cum not. Dion. Petavii & Joan. Harduini; in Typographiâ regia, 1684. Et obiit anno (l) 1667. Claudius Cramoisy Sebastiani tratri filius fuit (m) Andreas, qui insigni Typographico, sacrificio (non Ahelis, uti pater; sed) Abrahami usus, excudit in 4. 1670. Les préſes herâques du sieur de Pinchesne rue S. Jacques, proche S. Severin; & in 8. 1685. bibliotheca Segueriana catalogum (vid. dicta de la harpe). His temporibus inclaruit Franciscus (n) Men-

(a) Caille. pag. 215.

(b) Pag. 307.

(c) Pag. 261.

(d) Pag. 235.

(e) Pag. 312.

(f) Pag. 237. & 222.

(g) Pag. 264. & 311.

(h) Privilegium 9. April 1659. Sebastiano Cramoisy datum est imprimendi libros Iliadis, A. B. T. &c. cum notis grammaticalibus.

(i) In erat Sebastiani Cramoisy ex matre nepos; de quo Caille. pag. 195. 196.

(k) Caille. pag. 242.

(l) Id. pag. 195.

(m) Id. pag. 226. 227.

(n) Id. pag. 245.

Quamvis in hujus Appendicis Catalogo Edictorum Regiorum à Typographis regiis aliisve nomenclationem omiserim plus tædii fastidiique quam voluptatis aut fructus allaturam; hic tamen visum est, per annorum seriem, Typographorum nomina, titulosque (si quibus insigniti fuerint) recensere, qui, vel soli, vel cum aliis societate juncti, regia hujusmodi edicta, decreta, declarationes, patentes literas, senatus-consulta, aut alia quælibet hujus generis instrumenta & acta publica, regis vel supremæ curiæ autoritate, typis evulgaverunt.

- Anno 1562. Edict du Roy Charles IX. sur les moyens d'appaiser les troubles & seditions survenus pour le faict de la Religion. in 8. *par Robert Estienne imprimeur du Roy.*
1563. Edict & declaration sur la pacification des troubles. in 4. *par Eloy Gibier, pour Rob. Estienne imprimeur du Roy.* Literis regii privilegii Roberto Stephano concessi patentibus datis 8. Oct. M. D. LXI. & confirmati 25. Mart. M. D. LXII.
1564. Nouvelle Declaration sur l'Edict de Pacification. in 8. *par Robert Estienne imprimeur du Roy.* Et deinceps per eundem usque ad annum 1568.
1568. Edict sur la pacification. in 8. *par Rob. Estienne imprim. du Roy.*
1569. Discours de la Bataille donnée contre les Rebelles. in 8. *par Jehan (a) Dallier.* Par permission de la court du Parlement.
1572. Ordonnance du Roy portant injonction à tous ses subjects de vivre en amitié in 8. *de l'imprimerie de Federic Morel imprimeur ordinaire du Roy.* Regio diplomate eisdem M. D. LXXI. 4. Mart. dato, *d'imprimer ou faire imprimer, vendre & debiter tous edicts, ordonnances, mandements & lettres patentes; sans qu'autres Libraires & imprimeurs les puissent imprimer ne faire imprimer, si ce n'est du vouloir du dict Morel.*

1576.

gnet, regis & archiepiscopi Typographus, viâ citharæ, ad adorationem trium regum: apud quem in 12. vulgata est Horatii Ars poetica, cum paraphrasi scholasticâ; anno 1674. Sebastiano Mabre-Cramoilly in Typographiæ regię præfecturâ successit vir clarissimus, mihi que (dum vixit) amicissimus Joannes Anisson; qui anno 1693. Bibliotheca Telleriana, anno 1697. Glossarii Hebraici, auctore Lud. Thomassino Orator. D. J. presbytero, editionis, in fol. typis regis excusas curavit. Hujus vices in

eiusdem muneris administratione excepit vir dignissimus, cujus amicitia gloriæ, Dominus Rigaud; cui ex animo precor, ut diu superstes gloriæ regæ Typographiæ sub Ludovico XV. felicibus auspiciis perpetuet.

(a) Caille. pag. 120. „ Jean Dallier fit „ imprimer l'ordre du couronnement de „ Catherine de Medicis, in 8. 1545. Il „ fut pourveu de la charge d'imprimeur „ du Roy pour les monnoyes, le 23. A „ vril, 1559.

Aaaaaa 2

1576. Edict sur la Pacification. in 8. par Fed. Morel impr. ord. du Roy. [Diplomatis supra-dicti confirmatio & ampliatio eidem Morello concessa est 20. April. M. D. LXXV.] Et deinceps per eundem usque ad annum 1582.
1577. Edict pour l'imposition sur les bledz, vins &c. qui se transportent es pays estrangers. in 8. à Rouen, de l'imprimerie de Martin le Mesgissier libraire & imprimeur du Roy. Quod idem edictum Parisiis hoc eodem anno à Fed. Morello excusum est. Nescio an idem sit hic Martinus, aut potius hujus filius, cujus mentionem annis postea 57. reperio. viz. Arrests du Conseil Privé touchant les Ministres de Normandie. in 8. à Rouen; de l'imprimerie de Martin le Mesgissier, imprimeur ordinaire du Roy, tenant sa boutique au haut des degrés du palais.
1578. Edict sur la creation des contrerolleurs & greffiers des traictes domaniales. in 8. par Mamert Patisson imprimeur du Roy, chez Robert Estienne.
1578. Lettres Patentes à Claude Lyonne &c. in 8. chez Nicolas Rossset, Libraire (a) sur le pont S. Michel à la rose blanche.
1579. Edict de l'érection du bureau de recepte en la Ville de Joigny. in 8. par Pierre (b) Chevillot devant le petit Navarre à l'image S. Jean l'Evangeliste.
1579. Declaration sur l'Edict des presidens & esleuz &c. in 8. par (c) Jean Mestayer, demourant à l'image S. Jean devant le college de Laon.
1579. Arrest de la court des Grandz Jours seant en la ville de Poictiers, in 8. à Poictiers de l'impr. d'Aymé (d) Mesnier.
1581. Edict sur la pacification, in 8. à Blois, juxte la copie imprimée à Bourdeaux par Pierre Ladime.
1590. Lettre de Henry de Bourbon à la royne d'Angleterre, in 8. juxte la copie imprimée à Rouen par Pierre Courant.
1591. Bref de Gregoire XIII. à la Ville de Paris, in 8. par Fe-

(a) Id. pag. 158. Hujus vidua in artem postea successit. Ordonnance du Roy sur le faict & reglement de ses monnoyes, in 8. chez la veufve Nicolas Rossset, sur le pont S. Michel, à la rose blanche: cum hoc lemmate, *Ut rosa inter spinas.*

(b) Id. pag. 166. „ Il avoit pour marque la Victoire, avec ces mots, *Victori proponitur.*

(c) Anno 1580. excudit in fol. Procop. comment. in Esai. Gr. Lat. Joanne Curterio interprete, sumptibus Michaelis Sonnii, Joannes Mestayer, in Mathematicis Typographus regius. In Caille pag. 159. me-

moratur „ Jean Mettayer, imprimeur ordinaire du Roy; qui imprima pour „ Seb. Nivelles, & pour la compagnie de „ la grand navire de 1586. & avoit pour „ marque la fleur de lys couronnée, avec ces paroles, *Arts omni prastantior.* „ C'estoit aussi celle de ses freres, Jamet „ & Pierre Mettayer. *Varia in nomine Mestayer & Mettayer Orthographia, nescio, an aliquem possit scrupulum injicere.*

(d) Assinis forsan fuit Parisiensium Typographorum, Mauricii & Petri Mesnier; de quibus Caille. pag. 115. 120. 178.

- Federic Morel*, (viz. alterius, qui præcessit, filium) *imprimeur ordinaire du Roy, rue S. Jacques, à la fontaine.*
1592. Discours de la defaite de l'armée des Princes de Conty & de Dombes, in 8. chez *Guillaume Bichon, rue S. Jacques, au Bichot (a)*; & chez *Rolin Thierry, rue S. Jacques (b) au Lis blanc, imprimeur de la sainte union.*
1593. Edict de creation de deux receveurs en chacun des greniers à sel, in 8. à *Tours, chez Jamet Mettayer (c) imprimeur ordinaire du roy.*
1595. Declaration pour l'entretènement des contrats de constitutions de rentes sur l'hostel de Ville de Paris, in 8. chez *Jamet Mettayer & Pierre L'Huillier imprimeurs & Libraires du Roy.*
1599. Edict & declaration sur les Edicts de pacification, in 8. par les *imprimeurs & libraires ordinaires du Roy. Quorum nomina recensentur in privilegio, F. Morel, Jam. Mettayer, P. L'Huillier, & M. Patisson.*
1606. Edict sur l'autorisation des articles accordez aux trois estats du Languedoc: chez *Francois (d) Jacquin rue des massons au tenant du college des Tresoriers.*
1611. Extraict des Registres du Conseil d'Estat touchant les Lettres de Confirmation pour tous Officiers de la Majesté &c. in 8. par *Gilles (e) Blaisot, imprimeur pres la porte S. Marcel en la Cour de Baviere.*
1613. Reglement de par les Prevost des Marchans & Eschevins de la Ville de Paris pour le payment des rentes de ladite ville, in 8. chez *P. Mettayer, imprimeur & libraire ordinaire du Roy.*

1614.

(a) Caille pag. 179. „ Sa marque estoit „ un Bichon courant apres une Biche, avec ces mots, *Nunc fugiens olim pugnabo.*

(b) Id. pag. 177. & 204. „ Il avoit pour „ marque trois tiges de ris dans un croissant, avec cet hexametre, *Pœnitet æternum mens non tē provida rite.*

(c) Latinè se vocabat *Jametium Messorem* seu *Messorium*. *Ant. Pichonii ad Henr. IV. congratulatio; Augusta Tironum, apud Jametium Messorium Typographum regium. 1589. & eodem anno, ibidem, & jusd. Pichonii de Henr. III. morte lamentatio, in 4. apud Jametium Messorium Typogr. reg. Lutetiam paulò post migravit: Les destinées de la France; & le fragment du poëme de la Loy, de Pierre de Ronfard: à Paris, chez Jamet Mettayer & Pierre L'Huil-*

lier, imprimeurs & libraires ordinaires du Roy. Caille. pag. 175. „ Jamet & Jean „ Mettayer, imprimeurs du Roy, „ merent la plupart des livres de la compagnie de libraires pour l'impression des „ peres Grecs & Latins en 1586. & 1589. „ qui avoit pour marque un grand navire, avec ces lettres aux mastis, I D P. „ S N. M S. B D P. viz. Jacques Du Puis, „ Seb. Nivelles, Mich. Sonnius, & Bapt. „ Du Puis frere. &c. Id. pag. 211. „ Pierre L'Huillier fils de Pierre imprima en „ société avec Fed. Morel & Pier. Mettayer, plusieurs declarations; entr'autres, declaration sur les edicts de Pacification in 8. 1610.

(d) Caille. pag. 186.

(e) Id. pag. 208.

Aaaaaa 3

1614. Articles de la Paix, in 8. chez F. Morel, & P. Mettayer, imprimeurs & libraires ordinaires du Roy.
1619. Edict pour la revente du Domaine aliené, in 8. à Orléans, par Fabian & Saturnin les Hotots imprimeurs ordinaires du Roy.
1626. Edict sur la paix donnée à ceux de la religion prétendue réformée, in 8. à Lyon chez Nicolas (a) Jullieron & Claude Larjot imprimeurs ordinaires du Roy.
1626. Edict portant attribution de deux deniers pour livre au receveurs & payeurs des rentes &c. in 8. chez C. Morel, Pet. Mettayer & Ant. Estienne, impr. ordinaires du Roy.
1626. Declaration pour l'establissement des Relais de chevaux de courbe pour le tirage des batteaux &c. in 8. chez C. Morel, & P. Mettayer, impr. ord. du Roy.
1627. Edict General sur le reglement de la justice, in 8. par A. Estienne, P. Mettayer, & C. (b) Prevost, imprimeurs ordinaires du Roy.
1628. Articles de grace aux subjects de la Rochelle, in 8. chez Ant. Vitray.
1630. Edict d'abolition en faveur des Rebelles de la Religion prétendue réformée, in 8. à Castres, par Pierre Fabry.
1631. Articles de Paix entre le Roy Louis le Juste, & le Roy de Marroque, in 8. chez Sebastien Cramoisy imprimeur ordinaire de la Marine.
1633. Arrest portant reestablissement des deux pour cent de de Brescou, in 8. chez Pierre (c) Rocolet; au palais, aux armes de la Ville.
1634. Arrest pour la cassation des jugemens des esleus à l'encontre des nobles, in 8. par P. Mettayer & A. Estienne, imprim. ord. du Roy.

1635.

(a) Hujus forsan affinis fuit (nescio an filius) Guichardus Jullieron Typographus regius, qui Lugduni excudit in 4. *Agonisticon Petri Fabri*, sumptibus Thoma Soubren & Mosis à Pratis, M. D. XCV. Hujus libri insigne est circinus, cum hac gnoma, ΜΕΤΡΩΝ ΑΡΙΣΤΟΝ.

(b) Quo affinitatis gradu hic Claudius Prevost Benedictum Prevost (de quo antea) attigerit, nescio. Ab his tribus prodit in 8. 1629. *L'Ordonnance de Louis XIII. sur les plaintes faites par les deputez des estats de son royaume*, &c. Anno 1629. privilegium solis Antonio Stephano & Petro Mettayer datum est, quo cavetur, ne *hec Ordinatio* vel mandatum publicetur ab aliis Typo-

graphis, particulièrement ceux de Troyes, Chartres, Orléans, & des autres villes du ressort du parlement de Paris.

(c) Caille. pag. 228. „ Il fût receu imprimeur & libraire en 1618. & imprimeur ordinaire du Roy par lettres Patentes du 14. Avril. 1635. & imprimeur de la Ville. [*Ordre pour la garde des portes de Paris*. 8. M. DC. XXXVI. par Pierre Rocolet, imprim. & lib. ordin. du Roy, & de la maison de Ville, au palais, aux armes du Roy & de la Ville] De Petri Rocolet erga regem in bellis Parisiensibus fide gratoque regis erga subditum tam bene merentem animo fusè differit Joannes de la Caille.

1635. Lettres pour assembler la noblesse du ban & arriere ban près de Chaalons, in 8. par P. Mett. A. Est. & P. Rocol. *impr. ord. du Roy.*
1635. Declaration sur la Reformation des habits, in 8. chez Charles Morel, *imprim. ord. du Roy.*
1636. Declaration pour establiir la reyne, gouvernante de Paris, in 8. par Aus. Estienne P. Mett. C. Prev. & P. Rocol. *impr. ord. du Roy.*
1636. Arrest defendant à tous de la Religion pretendue reformée de ne plus faire leur preches dans les Terres des Ecclesiastiques, in 8. chez la vesve Jean (a) de Bordeaux, dans la cour du palais, vis à vis la conciergerie.
1638. Lettres patentes portant le pouvoir du Prince, pour le gouvernement de Guyenne, in 8. à Paris juxte la copie imprimée à Bordeaux par Sim Millange *imprim. du Roy.*
1639. Declaration portant reformation des habits, in 8 par P. Roc. & A. Est. *impr. du Roy.*
1639. Arrest du parlement sur les informations de vie & mœurs de ceux qui seront nommez aux archeveschez, eveschez &c. in 8. par A. Est. *impr. & lib. ord. du Roy.*
1639. Declaration en faveur des gentils-hommes & nobles, in 8. par A. Est. C. Prev. S. Cram. P. Roc. & S. (de quo jam antea) Chapelet, *imprimeurs ordin. du Roy.*
1639. Ordonnance portant injonction à tous maistres de camp &c. de se rendre aux quartiers &c. in 8 par S. Cram. A. Est. P. Roc. S. Chap & A. Vit. *imprimeurs ord. du Roy.*
1639. Declaration sur le prix du juste poids des especes d'Or, in 8 chez Seb. Cramoisy *imprimeur ordinaire du Roy, & de la cour des monnoyes.*
1641. Articles accordez aux entrepreneurs du canal de la Riviere de Loire venant dans la Riviere de Seine, in 8. chez Pierre (b) Champenois, dessus le pont neuf, proche la Samaritaine.
1643. Arrest du parlement enjoignant ceux de la religion pretendue reformée de demolir leur temples bastis contre les eglises, in 8. chez Jean (c) Bessin, rue de Reims près la porte du college.
1644. Edict sur la Pacification, in 8. par A. Est. *premier imprimeur & lib. ordin. du Roy; se vend chez Olivier de l'arennes.*

(a) Caille. pag. 155. „ Il fit imprimer *præcept.*

„ en 1569. & 1582. & avoit pour mar-
„ que l'Occasion, avec ces mots, *Occasio*

(b) Id. pag. 258. 279.

(c) Id. pag. 243.

- remes rue S. Jacques, au vase d'Or.*
1645. Contrat de Mariage du Roy de Pologne avec la Princesse Marie, in 4. chez Jacques Dugast impr. & lib. ord. du Roy, au bout du pont S. Michel, vis à vis la rue de la buchette, à Polivier.
1660. Traité de paix entre les couronnes de France & d'Espagne, avec le contrat de Mariage du Roy Tres-Chretien & de l'infante fille aînée du Roy Catholique, in 4. par les imprimeurs & libraires du Roy. Quorum nomina privilegium indicat; viz A. Estienne, S. Cramoisy, P. Rocolet, Pierre (a) le Petit & Jacques (b) Langlois, seuls imprimeurs ordinaires de sa Majesté.
1662. Declaration du Marquis de la Fuente à la Majesté de la part du Roy Catholique &c. in 4. chez Ant. Est. prem. impr. du Roy.
1664. Arrest du Conseil d'Estat, au sujet de la reception de ceux de la religion pretendue reformée aux arts & mestiers &c. chez le même.

JAm tandem ad metas pervenerunt hæc lucubrationes Typographicæ; alteram à primis artis initiis hecatontadem non multum supergressæ. ANNALES explent centuriam priorem, APPENDIX posteriorem. Laboris in his exantlati tædii que devorati me minime pœnitebit, dummodo, quod eruditis gratum sit, fecerim; non enim mearum est virium latisfecisse. Quoniam autem multa mihi deinceps innotuerunt, quorum antea vel omnino inscius eram vel incertus; restat, ut opus integrum secundis curis recognoscam, errata corrigam, incertis & dubiis plusculum lucis afferam, desiderata suis quæque locis reponam. Id, quod proximum dabo, præstabit Supplementum. Denique, quò opus quaecunque hoc meum utilis sit & commodius, indicem copiosissimum conficiam, qui omnia per singulas operis partes diffusa ac distracta inventûque haud facilia ordine alphabetico quærentibus commonstret. Hoc, quod superest pensi, olei & operæ non parum postulabit: ut verò neque illud nec hæc pereat, Lector (ut spero) laboranti bene consulens, & sæpe cespitanti ignoscens, meos conatus præteritos suorum suffragiorum gratiâ, futuros votis prosequetur.

(a) Id. pag. 301: „ Il fut receu imprimeur & libraire à Paris le 4. Nov. 1643. & succeda à Gilles Morel à la charge d'un primeur ordinaire du Roy, par la demission dudit Morel, 27 Janv. 1647. Il fut aussi choisi imprimeur & libraire de l'Academie Françoise, la quelle place avoit exercée Camusat son beau-pere. (b) Id. pag. 278. „ Il estoit imprimeur ordinaire du Roy, & fondeur de caracteres d'imprimerie.

F I N I S.

ADMONITIO AD LECTOREM DE ERRATIS TYPOGRAPHICIS.

Sentio, Lector, quàm difficile sit, opus ullum exire non multis mendis deformatum, ubi author ipse præsens prælo adstare non potest. Te igitur enixè oratum velim, ut plurima passim in hoc Tomo errata mihi ne imputes, quem plagulas, antequam ultimam manum iis typographus admoveat, relegere non sinit locorum distantia. Pauca, quantum per festinationem raptim licuit (plura enim non potui, cum meum exemplar ad me nondum fuerit remissum) subnotavi: sperans utique reliqua tibi sensum animadvertenti in morâ non multum fore. Pleniorẽ interea erratorum indicem in proximo, qui sub prælo nunc sudat, Tomo à me expectes.

Pag. 3. lin. 4. *lego* 1585. p. 4. l. 1. in lucem redidit. p. 6. n. l. 11. ΛΟΔΟΙΚΟΥ l. 19. αἰθλῆς, l. 20. αἰέως. p. 8. l. 33. *condemnes*, p. 19. l. 27. *quinquennio excolui*, p. 20. l. 27. *imperatam* p. 23. l. 1. *usurpatam* l. 31. BUNELLUS, p. 28. l. 2. Ferrono, p. 29. n. l. 41. SYMON p. 32. n. l. 43. *nostrarum editionem*. Tholosanus p. 37. l. 4. *ad (a) librum* p. 43. l. 27. *Fallerique* p. 57. l. 4. *Melanchthon*, l. 8. *Tonstallus*, l. 20. adnumerat (u) *Joannem* p. 61. l. 25. *Pyrrichium* p. 63. l. 3. 1538. p. 64. l. 2. Tholosanum, p. 65. n. l. 17. *nigri* p. 66. n. l. 8. SAMARTHANO p. 67. n. l. 2. *supellex* p. 68. n. l. 2. *Chartier* &c. &c. Pag. 416. l. 22. Dioscorid. p. 419. l. 38. Cantabrigiæ p. 420. l. 14. suppetebat, l. 24. Græcæ p. 421. l. 22. lectorem p. 423. l. 19. ut si omnes — qui non extat, p. 424. l. 5. castigatior p. 425. l. *penult.* ἀποταύτῃ, p. 428. l. 5. ibi spectabat l. 29. librumque p. 439. l. 32. Constantinopolitanum. Gr. 8. p. 443. l. 12. Trojam p. 455. l. 2. תַּרְגִּימָא l. 4. *ισαοῖ*. n. l. 4. Christianum Andreæ patrem p. 458. n. l. 12. *ibique* p. 463. l. 11. penè infinitis emendata, p. 469. l. 23. uterque cum Latina p. 483. l. 7. *fecisset* p. 486. n. l. 33. *Ballet* p. 496. n. l. 28. תַּרְגִּימָא p. 503. n. l. 30. philologicos p. 510. l. 9. Torefani p. 524. n. l. 6. Ciceronianarum l. 17. *plurimum*. &c. &c.

2
Print. you 243
To R. 7. 1.

